

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

ՄԱՆՐԱՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում

Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում

Խորհրդատու

Ֆինանսավորող գործակալություն

Ասիական զարգացման բանկ

Իրականացնող մարմին

Ծրագրի No: 130115L-T7

Ծրագրի նախաձեռնող՝ «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերությունը «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի միջոցով

Գրանցման համարը՝ N 01Բ936183

Ծրագրի նախաձեռնողի հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ջեյմս Բրայսի 19/1

Ծրագիր՝ « Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում»

Նպատակը՝ ավտոբուսների հավաքակայանի վերակառուցում

Ծրագրի իրականացման վայրը՝ ք. Երևան, Նոր Նորք վարչական շրջան, փ. Թևոսյան, 9

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	9
Ա1. Ծրագրի նախապատմությունը	9
Ա2. Իրականացնող մարմինների պատասխանատվության շրջանակը	10
Բ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ	13
Բ1. Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատմանն ու կառավարմանն առնչվող ՀՀ օրենսդրությունը	13
Բ 2. Միջազգային բնապահպանական կանոնակարգեր	17
Բ3. Վարչական շրջանակը	19
Գ. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	24
Գ1. Ներածություն	24
Գ2. Ծրագրի տեսակը	25
Գ3. Ծրագրի տեղադիրքը	26
Գ 4. Գոյություն ունեցող կառույցները	28
Գ5. Աշխատանքների նկարագրությունը	29
Դ. ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	42
Դ1. Կոնցեպտուալ	42
Դ2. Նախագծային այլընտրանքներ	45
Ե. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	50
Ե1. Ընդհանուր շրջանակը	50
Ե2. Մթնոլորտային օդի որակ	52
Ե3. Աղմուկ	59
Ե4. Թրթռումներ	61
Ե5. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրեր	63
Ե6. Տեղագրություն, հողային ռեսուրսներ, երկրաբանություն, սելյամոլոգիա	64
Ե7. Էկոլոգիական ռեսուրսներ	68
Ե8. Սոցիալ- տնտեսական պայմաններ	73
Զ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	76
Զ1. Դրական ազդեցությունները	76
Զ2. Բացասական ազդեցություններ	80

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն	
Ձ 2-1 Ծրագրի շինարարական գործողությունների ազդեցությունները	81
Ձ 2-2 Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում առաջացող ազդեցությունները.....	99
Ձ 3 Գումարային ազդեցության գնահատում.....	108
Է. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	109
Է 1. Տեղեկատվության հրապարակում	109
Է 2. Քննարկումներ և հանրության մասնակցություն.....	110
Է3. Բողոքների լուծման մեխանիզմ.....	113
Ը. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.....	116
Ը1. Ներածություն.....	116
Ը 2. Իրականացման գործիքակազմը.....	117
Ը 3. Ազդեցության կառավարում (մեղմացնող միջոցառումներ և մոնիթորինգ)	117
Ը.4 Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ).....	149
Ը5. Հաշվետվողականություն.....	149
Ը6. Ազդեցությունների ամփոփում. Պարտականությունների գրանցամատյան.....	151
Ժ. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	156
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	.
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա. Արագ բնապահպանական գնահատման (ԱԲԳ) ստուգաթերթիկ.....	159
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ: Իրականացնող մարմինների պատասխանատվության շրջանակի աղյուսակ...167	
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ. ՀՀ կանոնակարգերի/ նորմատիվների շրջանակը.....	173
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Դ. Այլընտրանքների տարբերակների համեմատական վերլուծություն.....	178
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե. Թուլություններ և հաստատումներ.....	180
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-1. Երևանի քաղաքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվություն (Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք)	180
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-2. Երևանի Քաղաքապետարանի նախնական համաձայնությունը նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ.....	182
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-3. Նախագծային փորձաքննության եզրակացություն	183
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-4. Արտադրական վտանգավոր օբյեկտի տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության եզրակացություն.....	192
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-5. ՀՀ Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն	
տեսչական մարմնի գրությունը.....	193
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-6. Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանի անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայական	192
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-7. Ջրամատակարարման և կոյուղու տեխնիկական պայման տրամադրելու դիմում.....	196
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-8. «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի կողմից տրված ջրամատակարարման և կոյուղու տեխնիկական պայման	198
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-9. ՀՀ «ճանապարհային ոստիկանության» կողմից երթևեկության կառավարման պլանի հաստատումը	201
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի զգայուն ընկալիչների թերթիկ	203
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է. Ելակետային իրավիճակի ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ.....	211
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-1. Կլիմայական հիմնական տարրերի տվյալները..	213
ԵՆՓԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-2. Մթնոլորտային օդի որակի հետազոտության հաշվետվություն.....	213
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-3. Աղմուկի մակարդակի գնահատման հաշվետվություն.....	238
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-4. Թրթռումների մակարդակի գնահատման հաշվետվություն.....	262
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-5. Արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաների ցրման հաշվարկի հաշվետվություն	279
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6. Տարածքի ծառաթփային բուսականության ուսումնասիրության հաշվետվություն.....	305
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-7. Տարածքի կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության հաշվետվություն.....	325
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-8. Հնագիտության մասնագետի եզրակացություն	355
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-9. Տնտեսական վնասի հաշվարկի հաշվետվություն.....	357
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը. Ծրագրի գործողությունների հետևանքով արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչներին (ԱԲԸ) պատճառված ազդեցությունների չափը.....	365
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ. Հանրային քննարկումների և հաղորդակցության մասին հաշվետվություն	376
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-1.Ներածական հանդիպում Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարության հետ	376
ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2.2022թ.-ի հունվարի 21-ին կայացած 1-ին հանրային քննարկման մասին հաշվետվությունը.....	378

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3.2022թ.-ի մայիսի 12-ին կայացած 2-րդ հանրային քննարկման մասին հաշվետվությունը.....405

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4. 2022թ.-ի հունիսի 8-ին կայացած 3-րդ հանրային քննարկման մասին հաշվետվությունը.....435

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ. Բնապահպանական կառավարման պլան.....455

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-1. ԲԿՊ աղյուսակ. Մեղմացնող միջոցառումներ455

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-2. ԲԿՊ աղյուսակ. Սոնիթորինգ.....509

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-3. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան (բովանդակություն)530

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ի. Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլանի կառուցվածքի ձևաչափ532

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Լ. Տեղամասի կառավարման պլանի կառուցվածքի ձևաչափ..... 534

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Խ. Պատահարի/ միջադեպի մասին հաշվետվության ձևանմուշ.....535

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ծ. Կանաչապատման նախագիծ.....537

Աղյուսակների ցանկը

- Աղյուսակ Ա-1. Իրականացնող մարմնի առաջադրանքները և ձեռնարկվող գործողությունները
- Աղյուսակ Գ-1. Երևանի նոր ավտոբուսային ցանցում նախատեսված տրանսպորտային միջոցների քանակը
- Աղյուսակ Գ-2. Տարածքի տեղադիրքի տեղագրագեոդեզիական կոորդինատները
- Աղյուսակ Ե-1. Տվյալների հավաքագրման պլան
- Աղյուսակ Ե -2. Կլիմայական պարամետրերը
- Աղյուսակ Ե -3. Փոշու, ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) խտությունները
- Աղյուսակ Ե-4. Փոշու չափազրումների ամփոփ արդյունքները
- Աղյուսակ Ե-5. Ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) առավելագույն թույլատրելի խտությունները
- Աղյուսակ Ե-6. Ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) չափազրումների ամփոփ արդյունքները
- Աղյուսակ Ե-7. Աղմուկի սահմանային թույլատրելի արժեքները
- Աղյուսակ Ե-8. Աղմուկի չափազրումների նմուշառման պլան
- Աղյուսակ Ե-9. 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում իրականացված աղմուկի չափումների ամփոփ արդյունքները
- Աղյուսակ Ե-10. Թրթռումների արագացման չափազրումների կետերը
- Աղյուսակ Ե-11. Թրթռումների արագացման շեմային սահմանային արժեքները
- Աղյուսակ Ե-12. Թրթռումների չափումների արդյունքները՝ համեմատած ՇՄԱ-ի հետ
- Աղյուսակ Ե-13. Տեղագրական հանույթի կոորդինատները

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Աղյուսակ Զ-1. Ազդեցությունների խստության սահմանման չափանիշները

Աղյուսակ Զ-2. Բնապահպանական ազդեցությունների մեծության գնահատում

Աղյուսակ Զ-3. PM2.5 և PM10-ի առավելագույն թույլատրելի խտությունները

Աղյուսակ Զ-4. Անցողիկ և շարունակական թրթռման սահմանները՝ ըստ շինության տեսակի

Աղյուսակ Զ-6. Բնական սեղմված գազի (ԲՄԳ) բաղադրությունը

Աղյուսակ Զ-7. Երթևեկության ինտենսիվության գնահատում

Աղյուսակ Ը-1. Ավտոբուսային հավաքակայանում օգտագործվող վնասակար և վտանգավոր նյութերը

Աղյուսակ Ը-2. Պահպանման նպատակով նյութերի խմբավորում

Աղյուսակ Ը-3. Օպերատորի թափոնների կառավարման համակարգը

Աղյուսակ Ը-4. Ազդեցությունների ամփոփում. Պարտականությունների գրանցամատյանը

Նկարների ցանկը

Նկար Գ -1. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում

Նկար Գ-2. Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի կառույցներն ու սարքավորումները

Նկար Գ -3. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման գլխավոր հատակագիծը

Նկար Գ -4. Ապամոնոտաժման ենթակա կառույցները

Նկար Գ -5. ԲՄԳ-ի և դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայանի հատակագիծը

Նկար Գ -6. Գազի կոմպրեսոր

Նկար Գ -7. Օդը չորացնող սարք

Նկար Գ -8. Պահեստային մաս («շշերի դարակ»՝ 1 800 և 250 բար)

Նկար Գ -9. Արագ լիցքավորման կայան՝ դիսպենսերներով

Նկար Դ -1. Ջրվեժի հավաքակայանի հատակագիծը՝ ըստ ԱԶԲ-ի սխեմատիկ նախագծի

Նկար Դ-2 ՄՆՎԽ-ի սխեմատիկ հատակագիծը

Նկար Ե-1. Փոշու կենցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում

Նկար Ե-2. SO₂-ի կենցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում

Նկար Ե-3. NO₂ -ի կենցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում

Նկար Ե-4. Փոշու, SO₂ և NO₂-ի, աղմուկի և թրթռումների չափման կետերի գտնվելու վայրը

Նկար Ե- 5. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի տեղագրական քարտեզը

Նկար Ե- 6. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Նոր Նորք վարչական շրջանում

Նկար Զ -1. Փուլ 1-ի շինարարական աշխատանքներին խոչընդոտող ծառերի և թփերի տեղադիրքը

Նկար Զ -2. Ծրագրի տեղադիրքը քաղաքային ճանապարհների նկատմամբ

Նկար Է-1. Բողոքների լուծման մեխանիզմի գծապատկերը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԱ	Առողջություն և անվտանգություն
ԱԱԱ	Աշխատանքային անվտանգություն և առողջություն
ԱԱՇՄ	Առողջություն, անվտանգություն և շրջակա միջավայր
ԱԲԳ	Արագ բնապահպանական գնահատում (ստուգաթերթիկ)
ԱԳ	Ազդեցության գնահատում
ԱԵԱ	Ազդեցության ենթակա անձ
ԱԸ	Արժեքավոր ընկալիչ
ԱԶԲ	Սահական զարգացման բանկ
ԱԶԲ ԱՔՀ	Սահական զարգացման բանկի Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագիր
ԱԶԸ	Արժեքավոր զգայուն ընկալիչ
ԲԳՈՒՇ	Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակներ
ԲԸՏՄ	Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին
ԲԼՄ	Բողոքների լուծման մեխանիզմ
ԲԿՊ	Բնապահպանական կառավարման պլան
ԲՊՄԿ	Բնության պահպանության միջազգային կազմակերպություն
ԲՄ	Բրիտանական ստանդարտներ
ԲՄՀ	Բրիտանական ստանդարտների հաստատություն
ԲՖԳ	Բազմափուլային ֆինանսավորման գործիք
ԳԿ	Գլխավոր կապալառու
ԳՄ	Գործադիր մարմին
ԳՕՍՏ	ՀՀ կողմից ընդունված ստանդարտներ
ԵԿ	Ենթակապալառու
ԵՔ	Երևանի քաղաքապետարան
ԵՔԾԻԳ	Երևանի քաղաքապետարանի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ
ԷՆ	Էկոնոմիկայի նախարարություն
ԹՎԺ	Թերությունների վերացման ժամանակահատված
ԻՄ	Իրականացնող մարմին
ԿԱԱԲ	ԱԶԲ ուղեցույց
ԿԳՄՄՆ	Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
ՀԼՀՊ	Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլան
ՀԿ	Հասարակական կազմակերպություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՀՇՆ	Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմեր
ՀՕՏԾ	Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիր
ՄԱԱ	Մասնիկի առավելագույն արագություն
ՄՖԿ	Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա
ՄՆԽ	Մանրամասն նախագծման խորհրդատու
ՄՆ	Մշակույթի նախարարություն
ՄՉՀ	Մանրամասն չափազրման հետազոտություն
ՇԲԿՊ	Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլան
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
ՇՄՆ	Շրջակա միջավայրի նախարարություն
ՇՄՆՈՒ	Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրություն
ՇՄԱ	Շեմի սահմանային արժեքը
ՊՈԱԿ	Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
ՍԹԿ	Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա
ՍՄԿ	Ստանդարտացման միջազգային կազմակերպություն
ՏՎԻ	Տեխնիկական վերահսկողության խորհրդատու (Ինժեներ)
ՏՀԾ	Տվյալների հավաքագրման ծրագիր
ՔԹՊ	Քիմիական թթվածնի պահանջ
ՔԿԶԼԾ	Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր
ՕԳ	Օտարման գոտի

Ա. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ա1. Ծրագրի նախապատմությունը

1. Երևանի հասարակական տրանսպորտի համակարգը բաղկացած է միկրոավտոբուսներից, ավտոբուսներից, տրոլեյբուսներից և մետրոյի երթուղիներից: Ներկայումս ուղևորների 85%-ը տեղափոխվում է չսուբսիդավորված մասնավոր միկրոավտոբուսներով՝ չնայած թանկ ուղեվարձերին: Թեև միկրոավտոբուսները 1990-ականներին փրկեցին Երևանը տրանսպորտային ծանր ճգնաժամից, սակայն այժմ երբ մեծ ու միջին ավտոբուսները դուրս են մղվել տրանսպորտային համակարգից, դրանք նպաստում են քառասային իրավիճակների առաջացմանը: Ծառայության որակը բավարար չէ ծանրաբեռնվածության և խցանումների պատճառով: Հասարակական տրանսպորտի ենթակառուցվածքը վատթարացել է, տրանսպորտային միջոցների շարժակազմը հին է և բավարար չափով չի սպասարկվում՝ երթևեկելով միջինում 16 կմ/ժ արագությամբ:
2. Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի (ՔԿԶՆԾ) «Երևանի ավտոբուսային հավաքակայաններ» ծրագիրը ֆինանսավորվում է Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ) Բազմափուլային ֆինանսավորման գործիքի (ԲՖԳ) միջոցով: Բանկի քաղաքականությունը պահանջում է, որ ԱԶԲ-ի կողմից օժանդակվող և ֆինանսավորվող բոլոր ծրագրերը համապատասխանեն Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ, 2009) պահանջներին: Ենթադրվում է, որ Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագիրը կարող է պարունակել բնապահպանական ռիսկեր և ազդեցություններ, ուստի գոչձադրվու է շրջակա միջավայրի պահպանության մեխանիզմներ:
3. Շրջակա միջավայրի անվտանգության դրույթները կիրառվել են Ծրագրի բնապահպանական զննության միջոցով և կատեգորիայի որոշման համար: Ծրագրի բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների նախնական զննությունն իրականացվել է ԵՔ ԾԻԳ-ի կողմից: Գործընթացն իրականացվել է՝ համաձայն Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ, 2009)՝ ապահովելով առաջարկվող ծրագրի բնապահպանական անվտանգությունն ու կայունությունը և օժանդակելով Ծրագրի վերաբերյալ որոշումների կայացման գործընթացում բնապահպանական նկատառումների դիտարկմանը: Այն հնարավորություն ընձեռեց Ծրագիրը դասակարգել ԱԶԲ ԱՔՀ-ի և ազգային նորմատիվային պահանջներին համապատասխան:
4. Շրջակա միջավայրի նախնական զննության հիմնական նպատակն էր ապահովել, որ բնապահպանական և սոցիալական նկատառումները հաշվի առնվեն մանրամասն նախագծման վաղ փուլում՝ նպատակ ունենալով ապահովել առաջարկվող ծրագրի կայունությունը: Որոշվել է հետագա ուսումնասիրությունների և գնահատման շրջանակը, ինչը, ըստ ազգային և միջազգային ստանդարտների, կպահանջվի ծրագրի մանրամասն նախագծման փուլում, իսկ ստուգման արդյունքներն ամփոփվել և ներկայացվել են Երևանի ավտոբուսների հավաքակայանի համար պատրաստված Շրջակա միջավայրի նախնական գնահատման (ՇՄՆՈՒ) հաշվետվության մեջ (Տարբերակ1).
5. Ծրագրի իրականացման պատասխանատուն Իրականացնող մարմինը՝ Երևանի քաղաքապետարանն է (Պատվիրատու), որը գործում է Ծրագրի իրականացման գրասենյակի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

(ԵՔ ԾԻԳ) միջոցով: Ծրագրի վարչական շրջանակը, պատասխանատու մարմինների առաջադրանքներն ու ձեռնարկվող գործողությունները ներկայացված են Բաժին Ա2-ում և մանրամասն ներկայացված են Բ3 բաժնում (Վարչական շրջանակը), ինչպես նաև Հավելված Բ-ում:

- Սույն Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը պատրաստվել է ՇՄԱԳ գործընթացի շրջանակներում Մանրամասն նախագծման խորհրդատուի (ՄՆԽ1) կողմից ԵՔ ԾԻԳ-ի հանձնարարականով համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (2014 թ.) պահանջների՝ նորմատիվ իրավական ակտերի և ՇՄԱԳ ԴՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված N30 տեխնիկական առաջադրանքի համաձայն (տրված 19.05.2022 թ.) ապահովելու համար առաջարկվող ծրագրի բնապահպանական անվտանգությունը և կայունությունը և օժանդակելու Ծրագրի վերաբերյալ որոշումների կայացման գործընթացում բնապահպանական նկատառումների դիտարկմանը:

Ա2. Իրականացնող մարմինների պատասխանատվության շրջանակը

- Աղյուսակ Ա-1-ում ներկայացված է Իրականացնող մարմնի կողմից Ծրագրի համար առաջադրված խնդիրները և իրականացված գործողությունները: Աղյուսակը կազմվել է Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրության և ծրագրի բնապահպանական դասակարգման հիման վրա, ինչպես նկարագրված է ստորև²:

Աղյուսակ Ա-1 Իրականացնող մարմնի առաջադրանքները և ձեռնարկվող գործողությունները

	Առաջադրանքը	Ժամանակացույցը	Արձագանքը/ձեռնարկվող գործողությունը
1	Ծրագրի դասակարգումը որոշելու նպատակով լրացնել ՇՄ նախնական գնության Արագ գնահատման ստուգաթերթիկը	Պատրաստվել է ՄՆԽ-ի կողմից	Բնապահպանական դասակարգումն իրականացվել է ԱԶԲ-ի կողմից
2	ՇՄ վրա ազդեցության նախնական գնահատման հաշվետվությունը պատրաստված է ՀՀ օրենսդրական պահանջների և ԱԶԲ ԱՔՀ (2009) -ին համապատասխան	Պատրաստվել է ԾԻԳ-ի կողմից (ՇՄՆՈՒ տարբերակ)՝ Ծրագրի ազդեցության ընդգրկման շրջանակի որոշման և դասակարգման նպատակով Նախնական գնահատման հայտը	Ներկայացվելու է ԱԶԲ-ի դիտարկմանը և հավանությանը ՀՀ ՇՄ-ի կողմից տրվող ՇՄԱԳ հիմնական փուլի Տեխնիկական առաջադրանքը ձեռք է բերվելու ԵՔ ԾԻԳ-ի կողմից ՄՆԽ -ի միջոցով

¹ Պայմանագրում սահմանված է որպես «Առաջադրանք 6»: Խորհրդատուին վերահսկողության իրականացման առաջադրանք չի տրվել:

² Ծրագրի ողջ շրջափուլում պատասխանատու մարմինների առաջադրանքների և իրականացվող գործողությունների ամբողջական շրջանակը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ-ում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		պատրաստվել է ՄՆԽ-ն՝ ԵՔ ԾԻԳ-ի հանձնարարությամբ, Ծրագրի բնապահպանական դասը որոշելուց հետո	
3	ՇՄԱԳ հաշվետվությունը պատրաստված է ՀՀ օրենսդրական պահանջների և N30 տեխնիկական առաջադրանքի համաձայն (տրված 19.05.2022 թ)	Պատրաստվել է ՄՆԽ-ի կողմից՝ ԵՔ ԾԻԳ-ի հանձնարարությամբ, ՀՀ ՇՄՆ-ի կողմից Տեխնիկական առաջադրանքը ստանալուց հետո	ՀՀ ՇՄՆ-ի եզրակացությունը ձեռք է բերվելու ԵՔ ԾԻԳ-ի կողմից ՄՆԽ -ի միջոցով
4	Բովանդակալից քննարկումներ և խորհրդակցություններ ազդեցության ենթակա շահագրգիռ կողմերի հետ՝ ԱԶԲ պահանջներին և ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան	Կազմակերպվում է ՇՄԱԳ-ի շրջանակում ՄՆԽ -ի կողմից՝ ԵՔ ԾԻԳ-ի հանձնարարությամբ	Ձեռք է բերվել ազդեցության ենթակա Երևան համայնքի համաձայնությունը
5	ՇՄԱԳ հաշվետվության հրապարակում	ՇՄԱԳ (ՇՄՆՈՒ տարբերակը) տեղադրվել է ԵՔԾԻԳ-ի պաշտոնական կայքում ³ ՇՄԱԳ հաշվետվության նախնական տարբերակը տեղադրվել է ԵՔ պաշտոնական կայքում ⁴ ՇՄԱԳ հաշվետվության վերջնական տարբերակը հրապարակվելու է ԱԶԲ-ի հավանությունը ստանալուց հետո	Կիրառարակվի ԱԶԲ-ի և ԵՔԾԻԳ-ի պաշտոնական կայքերում
6	Թույլտվությունների և հաստատումների ձեռքբերում պետական գերատեսչություններից	Ձեռք կբերվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը	ՀՀ ՇՄՆ-ի կողմից հաստատված փորձաքննության եզրակացության ձեռքբերումը

³ <https://sudipyerevan.am/en/environmental-impact/>

⁴ <https://www.yerevan.am/am/report/hashvetovt-yown-6/>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		և/կամ աջակցություն կցուցաբերվի կապալառուին ձեռք բերման գործում	ԵԹԾԻԳ-ի կողմից՝ ՄՆԽ-ի միջոցով Ծառահատման թույլտվությունը ձեռք է բերվելու ԵԶ-ից
7	ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն՝ որպես մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի բաղկացուցիչ մաս	Նախքան մրցույթը	ԵԶԾԻԳ-ը ապահովում է, որ ՄՆԽ-ի կողմից ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն ներառված լինի մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում
8	ՇՄԱԳ/ ԲԿՊ հաշվետվությունների հասանելիությունը Կապալառուների համար	Նախքան մրցույթը	ԵԶԾԻԳ-ը ապահովում է որ ա) ՄՆԽ-ի կողմից ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն ներառված լինի մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում բ) ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն տեղադրված լինի պաշտոնական կայքում, գ) ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի թղթային օրինակը, այդ թվում՝ Պարտականությունների ամփոփագիրը փոխանցվի Կապալառուին
9	Շինարարական աշխատանքների բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ)	Նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը	Կպատրաստվի Կապալառուի կողմից՝ ՄՆԽ-ի աջակցությամբ Կղիտարկվի և կհաստատվի ԾԻԳ-ի կողմից: ԱԶԲ-ին կտեղեկացվի հաստատման մասին:
10	ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի պատշաճ իրականացում	Շինարարական աշխատանքների փուլում և թերությունների վերացման ժամանակահատվածում	Շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը ՇՄԱԳ/ԲԿՊ/ՇԲԿՊ-ի պահանջներին վերահսկվում է ԾԻԳ-ի և ՄՆԽ-ի կողմից՝ կանոնավոր ստուգայցերի միջոցով
11	ՇՄԱԳ-ի վերանայում և ազդեցության լրացուցիչ գնահատում	Եթե նախագծում/կամ գործողություններում առկա են զգալի փոփոխություններ	Ծրագրի նախագծային փոփոխությունների ռիսկերը կղիտարկվեն և անհրաժեշտության դեպքում բնապահպանական կատեգորիան կվերանայվի ԱԶԲ- ի կողմից

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

12	ԱԶԲ-ին ներկայացնել հաշվետվություն	Կիսամյակային հաշվետվություններ շինարարական աշխատանքների փուլում և թերությունների վերացման ժամանակահատվածում	Կպատրաստվի և կներկայացվի ԵՔՕԻԳ-ի կողմից
----	-----------------------------------	---	---

Բ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

Բ1. Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատմանն ու կառավարմանն առնչվող ՀՀ օրենսդրությունը

8. Հայաստանն ունի բավական լավ մշակված շրջակա միջավայրի պաշտպանության օրենսդրական և կարգավորման շրջանակ: ՀՀ Սահմանադրության 12-րդ հոդվածը (06.12.2015 թ.) սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության և վերարտադրության, բնական պաշարների պատշաճ օգտագործման վերաբերյալ:
9. Օրենսդրական դաշտը պարունակում է ավելի քան 30 օրենք և ավելի քան 100 օժանդակ իրավական կարգավորումներ՝ շրջակա միջավայրը պաշտպանելու համար: Ազգային քաղաքականությունը և օրենսդրական կարգավորումների շրջանակը, որոնք այս կամ այն չափով կիրառելի են տրանսպորտային և քաղաքաշինության ոլորտում, ինչպես նաև դրանց գործնական կիրառումը ուսումնասիրվել են ստուգման շրջանակում: Որոշ առավել կիրառելի օրենքներ և կանոնակարգեր, շրջակա միջավայրի և սոցիալական պաշտպանությանն առնչվող կիրառելի իրավական պարտավորությունները և ՀՀ-ի կողմից պահանջվող ԱԳ գործընթացը, թվարկված են ստորև, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով.

Բնապահպանական

Օրենսգրքեր և օրենքներ

10. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքը (հուլիսի 22, 2014 թ.) պահանջում է ծրագրերի՝ բնապահպանական ազդեցությունների գնահատում, ստուգում և դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակի, գնահատման հաշվետվությունների փորձագիտական քննություն և փորձագիտական եզրակցության տրամադրում: Սույն օրենքի շրջանակում Շրջակա միջավայրի նախարարությունը հաստատում է տրամադրում երկրում զարգացման տարբեր ծրագրերի համար: Համաձայն

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Գլուխ 3, հոդված 14-ի՝ ՇՄԱԳ5 և փորձաքննության առարկա հանդիսացող տնտեսական գործունեության կատեգորիաները, սահմանված ցուցակներում ընդգրկված ցանկացած գործունեություն ենթակա են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախագծման փուլում՝ նախքան ծրագրի իրականացումը, և միայն ՇՄՆ-ի հաստատումը ստանալուց հետո ծրագրի գործողությունները կարող են սկսվել և իրականացվել: Կիրառելի են նաև Գլուխ 4-ի՝ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության գործընթացին վերաբերող ընթացակարգերը և պահանջները, ինչպես նաև Գլուխ 6-ը՝ Հանրային ծանուցման և հանդիպումների ընթացակարգերն ու պահանջները:

11. «Թափոնների մասին» օրենքը (2004 թ.) կարգավորում է թափոնների (այդ թվում՝ շինարարական) հավաքումը, փոխադրումը, պահեստավորումը, մշակումը, վերաօգտագործումը և հեռացումը:
12. «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» օրենքը (2005 թ.) կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպումը:
13. «Հայաստանում ստուգումների կազմակերպման և իրականացման մասին» օրենքը (2000 թ.) կարգավորում է տնտեսական գործունեության տեսչական ստուգումների կատարման ընթացակարգերը:
14. «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենքը» (1994 թ., վերջին անգամ լրամշակվել է 2007թ.-ին) կարգավորում է արտանետման թույլտվությունները և սահմանում է մթնոլորտային օդի աղտոտման սահմանային խտությունները և այլն:
15. «Հողային օրենսգիրքը» (2001) կարգավորում է հողօգտագործման գործընթացում առաջացող բոլոր հարաբերությունները, որոնք իրավական հիմք են հանդիսանում հողօգտագործման տարբեր և արդյունավետ ձևերի մշակման, հողի բերրիության բարելավման և պահպանման և հողային ռեսուրսների պաշտպանության համար՝ հաշվի առնելով դրանց ընդգծված բնապահպանական, տնտեսական և սոցիալական կարևորությունը:
16. «ՀՀ ջրային օրենսգիրքը» (2002) ապահովում է իրավական հիմքեր երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների ապահովման համար: Համապատասխանում են «Ջրային օրենսգրքի» (2002 թ.) հետևյալ կանոնակարգերը և ընթացակարգերը՝ (ա) թույլտվությունների տրամադրման ընթացակարգը, (բ) սանիտարական ելքերը, (գ) ջրահեռացման ջրերի օգտագործումը, (դ) ջրային ռեսուրսների այլընտրանքային հաշվառում, (ե) անդրսահմանյան ջրային ռեսուրսների վերաբերյալ տեղեկությունների հասանելիություն, (զ) ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների պահպանություն, (է) պետական ջրային կադաստրում փաստաթղթերի գրանցում, (ը) հանրության իրազեկում և Ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից մշակված փաստաթղթերի հրապարակում, ինչպես նաև ջրային ոլորտին և բնապահպանական խնդիրներին առնչվող ուղեցույցներ և այլ նորմատիվ փաստաթղթեր:

⁵ Հայաստանի օրենսդրությունը չի տարբերակում ազդեցության գնահատման պայմանները ծրագրի բնապահպանական կատեգորիաների համար, և՛ «Ա», և՛ «Բ» կատեգորիաները պահանջում են ՇՄԱԳ, մինչդեռ ԱԶԲ ԱԲՀ-ն (2009) նախատեսում է Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում «Ա» կատեգորիայի համար և Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրություն (ՇՄՆՈԲ) «Բ» կատեգորիայի համար:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

17. ՀՀ օրենքը «Բուսական աշխարհի մասին» (ՀՕ-22 23.11. 1999 թ) սահմանում է ՀՀ բույսերի պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման, վերարտադրության ու կառավարման, ինչպես նաև բուսատեսակների բազմազանության, քանակի և աճելավայրերի վրա մարդկանց գործունեության ազդեցությունը կարգավորելու քաղաքականությունը: Այն նաև սահմանում է տեսակների, մասնավորապես՝ էնդեմիկ և վտանգված, մոնիթորինգի և գնահատման պահանջները:
18. ՀՀ օրենքը «Կենդանական աշխարհի մասին» (ՀՕ-52 03.04. 2000 թ) սահմանում է ՀՀ կենդանիների պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման, վերարտադրության ու կառավարման, ինչպես նաև կենդանիների քանակի և նրանց ապրելավայրերի վրա մարդկանց գործունեության ազդեցությունը կարգավորելու քաղաքականությունը: Այն նաև սահմանում է տեսակների, մասնավորապես՝ էնդեմիկ և վտանգված, մոնիթորինգի և գնահատման պահանջները:
19. ՀՀ օրենքը «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» (ՀՕ-211 27.11.2006 թ) սահմանում է ՀՀ հատուկ պահպանվող տարածքների պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման, վերարտադրության ու կառավարման, ինչպես նաև կենսաբազմազանության վրա մարդկանց գործունեության ազդեցությունը կարգավորելու քաղաքականությունը:
20. «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքը (11.11.1998 թ.):

Այլ իրավական ակտեր

- ՄՆ 245-71 «Արդյունաբերական ձեռնարկությունների նախագծման սանիտարական չափորոշիչները»
- ՀՀ կառավարության թիվ 1325-Ն որոշումը «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» (19.11.2014 թ.)
- ՀՀ կառավարության թիվ 160-Ն որոշումը «Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՄԹԿ) և Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների բանաձև գազերում վնասակար նյութերի պարունակության սահմանային թույլատրելի նորմատիվները հաստատելու մասին» (2.02.2006)
- ՀՀ կառավարության թիվ 121-Ն «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների վերամշակման, վնասագերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման գործունեության, լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» որոշումը նախատեսում է Հայաստանում առաջացած վտանգավոր թափոնների մշակման կանոնակարգեր, այդ թվում՝ քաղաքաշինության ոլորտում (2003 թ.)
- ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի նախարարություն թիվ 120՝ «ՀՀ տարածքում առաջացող թափոնների ըստ վտանգավորության աստիճանի դասակարգման մասին հրահանգը» (05.12.1996 թ.)
- ՀՀ կառավարության թիվ 1404-Ն «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» (02.11.2017 թ.)
- ՀՀ կառավարության թիվ 1396-Ն որոշումը «Հողի բերրի շերտի օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» (8.09.2011 թ.)
- ՀՀ կառավարության թիվ 108-Ն որոշումը «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» (08.02.2018)

- ՀՀ կառավարության թիվ 967- Ն որոշումը «Բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» (14.08.2008)
- ՀՀ ՇՄ նախարարի թիվ 64-Լ հրամանը «Անշարժ (ամրակայված) աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետված վնասակար գազերի հաշվարկման համակարգչային ծրագրերի որոշման մասին» (18.02.2020 թ.)
- ՀՀ բնապահպանության նախարարի N342-Ն հրամանը «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյացող արտադրության (այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման) և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» (26.10. 2006)
- ՀՀ առողջապահության նախարարի թիվ 20-Ն որոշումը «Վտանգավոր քիմիական թափոնների գործածությանը և վտանգավոր քիմիական նյութերի պահպանմանը և փոխադրմանը ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ» N 2.1.7.001-09 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին (29.11.2009)
- ՀՀ առողջապահության թիվ 138 առ 06.03.2002 թ. հրամանը «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N° 2-III-11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին
- ГОСТ 17.2.4.05-83 «Բնության պաշտպանություն, մթնոլորտ, փոշու կախովի մասնիկների որոշումը գրավիտերիկ մեթոդով»
- ՀՀ կառավարության թիվ 160-Ն որոշումը «Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների -ՄԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին» (02.02.2006 թ.)
- ՀՀ Կառավարության 29.01.2010 թ-ի N°72-Ն որոշումը ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին;
- ՀՀ Կառավարության 29.01.2010 թ-ի N°71-Ն որոշումը ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին;
- ՀՀ Կառավարության 25.09.2014 թ-ի N°1059-Ս որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին»;
- ՀՀ Կառավարության 14.08.2014 թ.-ի N°781-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին»
- Ավտոմատ ԲՄԳ կայանների ստանդարտ տեխնոլոգիական նախագծման՝ շրջակա միջավայրի պահպանման ուղղված պահանջները (Մանկտ Պետերբուրգ, 2016 թ.)
- ՀՀ կառավարության թիվ 438 որոշումը «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» (20.04.2002 թ.)
- ՀՀ Կառավարության N 764-Ն որոշումը «Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը հաստատելու մասին» (27 մայիսի, 2005թ.)
- Երևան քաղաքի ավագանու No 405-Ն որոշումը «Քաղաքաշինական նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված նորմերի Երևանում իրականացման լրացուցիչ պայմանների կարգի մասին» (16.03.2012 թ.)
- Երևան քաղաքի ավագանու No 337-Ն որոշումը «Երևան քաղաքի ավագանու No 405-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» (12.02.2021 թ.)
- ՇՄՆ-ի վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության բաժնի կողմից մշակված ասբեստ պարունակող նյութերի մշակման ուղեցույց:

Աշխատանքի անվտանգություն և առողջության պահպանություն

Օրենսգրքեր և օրենքներ

1. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքը (2005 թ.),
2. «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (1998 թ.):

22. «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (1998 թ.):

Այլ իրավական ակտեր¹

- ✓ ՀՀ կառավարության թիվ 1631-Ն որոշումը «Անհատական պաշտպանության միջոցների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» (2004 թ.)
- ✓ ՀՀ կառավարության թիվ 1089-Ն որոշումը «Արտադրական միջավայրում և աշխատանքային գործընթացի վնասակար ու վտանգավոր գործոնների ազդեցությանը ենթարկվող բնակչության առանձին խմբերի առողջական վիճակի պարտադիր նախնական (աշխատանքի ընդունելիս) եվ պարբերական բժշկական զննության անցկացման կարգը, գործոնների, կատարվող աշխատանքների բնույթի, զննության ծավալի, բժշկական հակացուցումների ցանկերը և աշխատանքի պայմանների հիգիենիկ բնութագրման կարգը հաստատելու մասին» (15.07. 2004 թ.)
- ✓ ՀՀ կառավարության թիվ 2390-Ն որոշումը «Մեքենաների և մեխանիզմների անվտանգությանը ներկայացվող պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» (2006 թ.)
- ✓ ՀՀ կառավարության թիվ 286 որոշումը «Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման, կառուցապատման իրավունքի և օգտագործման տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» (12.04.2001 թ.)
- ✓ ՀՀ առողջապահության նախարարի թիվ 15-Ն որոշումը «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը (19.09.2012 թ.)
- ✓ ՀՀ Առողջապահության նախարարի N 21-Ն հրամանը «Ավտոբենզալցակայաններին և ավտոգազալիցքավորման ճնշակայաններին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ» N 2.1.7.004-10 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին (1.10. 2010թ.)
- ✓ ՀՀԾԼ IV-11.07.01-2006 (ՄՄՆ 3.02-05-2003) «Շենքերի և շինությունների մատչելիությունը բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար»

Ծրագրի դասակարգումը

23. Համաձայն ՀՀ ՇՄԱԳ մասին օրենքի՝ Ծրագրի բնապահպանական կատեգորիան որոշելու համար հաշվի են առնվում Ծրագրի հետևյալ չափանիշները.

- ✓ Գլուխ 3, Հոդված 14, կետ 5, 3) դ՝ 5 խորանարդ մետր և ավելի տարողությամբ բենզալցակայաններ/գազալցակայաններ,
- ✓ Գլուխ 3, Հոդված 14, կետ 6, 7) ա՝ Քաղաքաշինական կառույցներ՝ ավելի քան 1500 քմ շինարարական տարածքով

24. Խիստ բաղադրիչի սկզբունքի հիման վրա՝ առաջարկվող Ծրագիրը դասակարգվում է որպես «Կատեգորիա Բ»՝ համաձայն ՀՀ ՇՄԱԳ մասին օրենքի Գլուխ 3, Հոդված 14, կետ 5, 3) դ-ի, և կանցնի փորձաքննություն 2 փուլով՝ Հայաստանի պետական ՇՄ փորձաքննության ընթացակարգի նախնական և հիմնական փուլերով՝ ՀՀ ՇՄՆ-ի հաստատումը ստանալու համար: Հետևաբար, սույն Նախնական գնահատման հայտի

¹ Արդյունաբերության և շինարարության անվտանգության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության հիմնական կիրառելի նորմատիվային ասպեկտների մանրամասն ցանկը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ-ում, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ-1-ում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

26. Վտանգավոր նյութերի գործածության ոլորտում, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը վավերացրել է Ստոկհոլմի կոնվենցիան և հանդիսանում է Բազելի կոնվենցիայի մասնակից կողմ: Հայաստանի Հանրապետության կողմից ստորագրված և վավերացված բնապահպանական միջազգային կոնվենցիաների արձանագրությունների ամբողջական ցանկը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ-ում:

ԱԶԲ անվտանգության քաղաքականության հայտարարագիր (2009 թ.)

27. Սույն ուսումնասիրությունն իրականացվել է՝ համաձայն ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ, 2009), Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ուղեցույցի (2003 թ.) և Բնապահպանական ուսումնասիրության և գնահատման շրջանակների (ԲԳՈԻՇ), որոնք համաձայնեցված են ՀՀ կառավարության և ԱԶԲ-ի միջև: Տեղական ստանդարտների բացակայության դեպքում ուղենիշ են ընդունվում միջազգային ստանդարտներն ու ուղեցույցները, մասնավորապես Համաշխարհային բանկի «Բնապահպանական, առողջապահական և անվտանգության ընդհանուր ուղեցույցը» (2007 թ.):
28. Բանկի քաղաքականությունը պահանջում է, որ ԱԶԲ-ի կողմից օժանդակվող և ֆինանսավորվող բոլոր ծրագրերը համապատասխանեն Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ, 2009) պահանջներին, որտեղ սահմանված են քաղաքականության սկզբունքները և նախանշվում է Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի իրագործման գործընթացը: Մասնավորապես, պետք է կիրառվեն բնապահպանական անվտանգության քաղաքականության Հիմնական սզբունքները⁷:
29. Անվտանգության քաղաքականության հիմնադրույթները (ԱՔՀ, 2009) սահմանում են ազդեցության գնահատման (ԱԳ) պահանջներ ԱԶԲ-ի կողմից օժանդակվող բոլոր ծրագրերի համար: ՇՄ ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը պահանջվում է բոլոր «Ա» և «Բ» բնապահպանական կատեգորիաների ծրագրերի համար, ընդ որում «Ա» և «Բ» կատեգորիաների հաշվետվությունների մանրամասնությունն ու ընդգրկվածությունն ուղղակիորեն կապված են բնապահպանական ռիսկերի և պոտենցիալ ազդեցության մեծության հետ: ԱԶԲ Քաղաքականության հիմնական սկզբունքներից մեկը՝ առաջարկվող ծրագրի գնության գործընթացի հնարավորինս վաղ սկսելն է՝ շրջակա միջավայրի գնահատման համապատասխան շրջանակը և հաշվետվության տեսակը որոշելու համար, որպեսզի ձեռնարկվեն հնարավոր ազդեցություններին և ռիսկերին համարժեք ուսումնասիրություններ:

Նախնական գնություն և դասակարգում

30. Ծրագրի բնապահպանական կատեգորիան որոշելու նպատակով ԾԻԳ-ի հանձնարարությամբ և ի աջակցություն ԱԶԲ-ի ՄՆԽ-ն իրականացրել է նախնական գնություն և դասակարգում: Շիրակի ավտոբուսների հավաքակալանի ծրագիրը որպես ՔԿԶՆ Ծրագիր

⁷ ԱԶԲ-ի Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագիր (2009 թ.), Ա. Համապարփակ հայտարարագիր ԱԶԲ-ի պարտավորության և քաղաքականության սկզբունքների վերաբերյալ, էջ 14, 1. Բնապահպանական անվտանգության մեխանիզմներ, քաղաքականության սկզբունքները, էջ 16:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

գննվել է ԱԶԲ-ի դասակարգման համակարգի հիման վրա: Առաջարկվող Ծրագիրը ենթարկվել է մանրամասն գննության իր տեսակի, գտնվելու վայրի, մասշտաբի և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների մեծության և ազդակիրների զգայունության տեսանկյունից:

31. Լրացվել է ԱԶԲ-ի Արագ բնապահպանական գնահատման (ԱԲԳ) ստուգաթերթիկ, որը կցվել է սույն հաշվետվությանը որպես Հավելված Ա: Ձևնության արդյունքում եզրակացվեց, որ առաջարկվող ծրագիրը մեծ հավանականությամբ շրջակա միջավայրի վրա նշանակալի անդառնալի, անկառավարելի կամ աննախադեպ բացասական ազդեցություններ չի ունենալու: Ծրագրի հնարավոր բացասական ազդեցությունները տեղանքային բնույթի են, դրանցից անշրջելիները սակավաթիվ են և հիմնականում կառավարելի են մեղմացնող միջոցառումների շնորհիվ: Այս ազդեցությունների գոտին չի տարածվի աշխատանքի իրականացման շինհրապարակների ֆիզիկական սահմաններից դուրս:
32. Արագ բնապահպանական գնահատման (ԱԲԳ) ստուգաթերթիկի հիման վրա ԱԶԲ-ի խորհրդատուներն առաջարկեցին Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակայանների ծրագիրը դասկարգել «Բ» խմբում, ուստի, համաձայն ԱԶԲ ԱՔՀ (2009)-ի պատրաստվել է Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրության (ՇՄՆՈՒ) հաշվետվությունը:

Ստանդարտներ և կանոնակարգեր

33. Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրությունը (ՇՄՆՈՒ) իրականացվել է՝ համաձայն ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (ԱՔՀ, 2009 թ.), Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ուղեցույցի (2003 թ.) և Բնապահպանական ուսումնասիրության և գնահատման շրջանակների (ԲԳՈՒՇ), որոնք համաձայնեցված են ՀՀ կառավարության և ԱԶԲ-ի միջև:
34. Այն դեպքերում, երբ տեղական ստանդարտները բացակայում են կկիրառվեն միջազգայնորեն ճանաչված ստանդարտները, իսկ այն դեպքերում, երբ ֆոնային ելակետային տվյալները գերազանցում են ազգային օրենսդրական չափանիշներին և ազգային ուղեցույցները առկա չեն, ապա կկիրառվեն միջազգային ուղեցույցները: Բոլոր նման դեպքերում ՇՄՆՈՒ հաշվետվության մեջ կհիմնավորվեն տվյալ ծրագրի կամ տեղանքի համար ընտրված մակարդակներն ու մոտեցումները.
 - Համաշխարհային բանկի «Բնապահպանական, առողջապահական և անվտանգության ընդհանուր ուղեցույցները» (2007 թ.)
 - Համաշխարհային բանկի «Աղտոտվածության կանխարգելման և մեղմացնող միջոցառումների ձեռնարկը

Բ3. Վարչական շրջանակը

Վերահսկիչ մարմին

35. Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծարգրերի (ՔԿԶՆԾ) կառավարման խորհուրդը, որը գլխավորում է վարչապետը, կազմված է Էկոնոմիկայի նախարարության, Ֆինանսների նախարարության, Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության, Արդարադատության նախարարության, Երևանի քաղաքապետարանի,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Կենտրոնական բանկի, Կադաստրի կոմիտեի և Երևանի կառուցապատման ԾԻԳ-ի ներկայացուցիչներից: Կառավարման խորհուրդը ստեղծվել է Ծրագրի իրականացմանը հետևելու նպատակով:

Գործադիր մարմին

36. Էկոնոմիկայի նախարարությունը Կառավարման խորհրդի ներքո հանդիսանում է ՔԿԶՆԾ Գործադիր մարմինը (ԳՄ): ԳՄ-ն կկատարի Ծրագրի իրականացման և վարկային միջոցների բաշխման վերահսկողությունը:

Իրականացնող մարմին

37. Ծրագրի Իրականացնող մարմինը (ԻՄ) Երևանի քաղաքապետարանն է (Պատվիրատու), որը պատասխանատու է Ծրագրի իրականացման ընթացքի ընդհանուր վերահսկողության համար: Քաղաքապետարանը նաև պատասխանատու է աղբի/թափոնների կառավարման ծառայությունների համար, որը ներառում է շինարարական աղբի/թափոնների հավաքման և տեղադրման համար թափոնավայրեր հատկացնելու, ինչպես նաև տարածքի հետագա կանաչապատման նախագծի հաստատման և անհրաժեշտության դեպքում՝ ծառերի տնկման նպատակով լրացուցիչ տարածքների տրամադրման համար:

Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակ

38. Երևանի քաղաքապետարանի ներքո ստեղծված Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակը (ԵԿՆԾԻԳ) պատասխանատու է ծրագրերի ամենօրյա կառավարման համար: Այն ղեկավարվում է լրիվ դրույքով աշխատող Ծրագրի տնօրենի կողմից: ԵԿՆԾԻԳ-ը ներառում է մասնագետներ հետևյալ ոլորտներում՝ ինստիտուցիոնալ, տեխնիկական, ֆինանսական, մոնիտորինգի և գնահատման, իրավական/պայմանագրերի կառավարման, գնումների, տարաբնակեցման, բնապահպանության, հասարակայնության հետ կապերի, ինչպես նաև օգնական/թարգմանիչ: ԵԿՆԾԻԳ-ի պարտականությունները ներառում են՝

- I. գնումների պլանի պատրաստում և թարմացում,
- II. մրցույթների կազմակերպում, հայտերի գնահատում և պայմանագրերի շնորհում,
- III. պայմանագրերի կառավարում,
- IV. Տեխնիկական վերահսկողության (Ինժեների) գործողությունների կառավարում,
- V. վերահսկողություն,
- VI. որակի հսկողություն,
- VII. համապատասխան գործակալություններից հաստատումների և թույլտվությունների ձեռքբերում,
- VIII. Պայմանագրի շնորհման ժամանակացույցի պատրաստում և վարկի հատկացում՝ ըստ ԱԶԲ ուղեցույցների,
- IX. Կապալառուի կողմից իրականացվող մեղմացնող միջոցառումների ստուգում՝ ԲԿՊ-ում սահմանված կարգով,
- X. կանոնավոր կերպով կիսամյակային բնապահպանական հաշվետվությունների պատրաստում և ներկայացում ԱԶԲ-ին,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- XI. հանդիսանալ հասարակության հետ կապի օղակ՝ մտահոգությունների և բողոքների առնչությամբ,
- XII. փոխգործակցել Կառավարության և քաղաքային իշխանությունների, Ծրագրի կառավարման խորհրդատուների, ՀԿ-ների, քաղաքացիական հասարակության և Ծրագրի իրականացմամբ հետաքրքրված այլ շահագրգիռ կողմերի հետ՝ իրականացնելով պատշաճ խորհրդատվություն, արձագանքելով արտակարգ իրավիճակներին և ծանուցելով համապատասխան ղեկավար մարմիններին ողջամիտ ծավելումներով,
- XIII. տեղեկացված լինել ղեկավար մարմինների պահանջներին և օրենսդրության փոփոխություններին և արձագանքել համապատասխանաբար:

Մանրամասն նախագծման խորհրդատու (ՄՆԽ)

39. Խորհրդատուի հիմնական պարտավորությունները ներառում են՝

Նախագծային փուլում

- I. Մշակել մանրամասն նախագիծ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից տրամադրված Կոնցեպտուալ (հայեցակարգային) նախագծի հիման վրա⁸,
- II. Իրականացնել ազդեցությունների գնահատում (ԱԳ) և պատրաստել ՇՄԱԳ հաշվետվությունը այդ թվում՝ Բնապահպանական կառավարման և մոնիտորինգի պլանը (ԲԿՊ), ինչպես նաև այլ պահանջվող փաստաթղթերը,
- III. Իրականացնել ՄՉՀ հետազոտություն և մշակել Հողի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիրը,
- IV. Պատվիրատուին ներկայացնել ՇՄՆՈՒ հաշվետվությունը՝ ԱԶԲ-ի կողմից դիտարկման և հաստատման համար,
- V. իրականացնել անհրաժեշտ հանրային լսումները՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ԱԶԲ և ՀՀ կառավարության միջև համաձայնեցված Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրությունների շրջանակի (ԲԳՈՒՇ),
- VI. Իրականացնել Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում և ըստ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի դիմել ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարություն՝ դրական եզրակացություն ստանալու նպատակով:

Տեխնիկական վերահսկողության խորհրդատու (Ինժեներ, որը տվյալ պահին ներգրավված չէ)

40. Ինժեների հիմնական առաջադրանքները ներառում են՝

Շինարարական աշխատանքների փուլում

- I. Ծրագրի շինարարության տեխնիկական վերահսկողություն, ներառյալ՝ ԲԿՊ-ի և ՇԲԿՊ-ի իրականացումը,
- II. ապահովել բոլոր աշխատանքների իրականացման լիարժեք համապատասխանությունը նախագծին և մասնագրերին, ինչպես նաև կիրառելի ազգային և միջազգային բնապահպանական, առողջության ու անվտանգության ստանդարտներին,
- III. կառավարել պայմանագրային փոփոխությունները, Կապալառուի հայտերը և վերանայումները,

⁸ Հայեցակարգային նախագիծը (սկզբնական սխեմատիկ նախագիծը) մշակվել է ԱԶԲ-ի կողմից՝ հավաքակայանի նախագծման առաջատար մասնագետի և ենթակառուցվածքների նախագծման ավագ ինժեների ներգրավմամբ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- IV. մոնիթորինգի ենթարկել ծրագրի իրականացումը, օգուտները և ապահովել համապատասխանությունը սոցիալական բոլոր պահանջներին, ապահովել տարաբնույթի և բնապահպանական պահանջների, ճանապարհային անվտանգության, առողջության և անվտանգության, մոնիթորինգի իրականացումը՝ համաձայն համապատասխան անվտանգության փաստաթղթերի, ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության և ՀՀ գործող օրենսդրության,
- V. աջակցել և ուղղորդել շինարարության Կապալառուին՝ ՇԲԿՊ և մանրամասն ՏԲԿՊ-ի մշակման գործում,
- VI. ապահովել ՇԲԿՊ-ի և ՏԲԿՊ-ների պատրաստումը շինարարության Կապալառուի կողմից,
- VII. հաշվետվություն ներկայացնել ԵԿՆԾԻԳ-ին:

Հետշինարարական փուլում

- VIII. մոնիթորինգի իրականացման նպատակով կատարել տեղամասային այցելություններ թերությունների վերացման ժամանակահատվածում:

Կապալառու

- 41. Կապալառուի հիմնական պարտավորությունները թվարկված են, սակայն սահմանափակված չեն ստորև թվարկվածով.

- I. Մշակել Շինարարական բնապահպանական կառավարման պլանը (ՇԲԿՊ)՝ որպես աշխատանքային շինարարական փաստաթուղթ, հիմնվելով սույն ՇՄԱԳ/ԲԿՊ հաշվետվության վրա՝ այդ թվում մեղմացնող միջոցառումների համար գնահատված բյուջեն, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում՝ թարմացնել ՇԲԿՊ-ն շինարարության ընթացքում և ձեռք բերել Ինժեների հաստատումը թարմացված մասի վերաբերյալ,
- II. վարձել ամբողջ դրույքով աշխատող բնապահպանության մեկ մասնագետ և առողջության և անվտանգության մեկ մասնագետ կամ մեկ բնապահպան՝ առողջապահության և անվտանգության ոլորտի կրթությամբ, ինչպես նաև վարձել սոցիալական հարցերի մասնագետի, ինչպես սահմանված է մրցութային փաստաթղթերում,
- III. Իրականացնել ՇԲԿՊ-ն՝ որպես պայմանագրի հատուկ մասի և հատուկ պայմաններ, ԲԿՊ-ի, ներառյալ՝ մոնիթորինգի տարբեր բաղադրիչների իրականացումը համաձայնեցնել Ինժեների հետ,
- IV. արտակարգ իրավիճակների և պատահարների դեպքում անհապաղ ծանուցել Ինժեներին և արտակարգ իրավիճակների հարցերով զբաղվող համապատասխան ղեկավար մարմիններին,
- V. համապատասխան մարմիններից ձեռք բերել թույլտվություններ և հաստատումներ և դրանց պատճենը տրամադրել Ինժեներին,
- VI. իրականացնել շինարարական աշխատանքների կանոնավոր ինքնամոնիթորինգ և տրամադրել ուղղիչ միջոցառումների մասին հաշվետվություն,
- VII. պատրաստել բնապահպանական ծրագրի վերաբերյալ հաշվետվություն, ինչպես սահմանված է ՇՄԱԳ-ում:

Ասիական զարգացման բանկ

- 42. Ծրագրի ամբողջ շրջափուլի ընթացքում ԱԶԲ-ն կարող է իրականացնել պարբերական դիտարկումներ, ստուգումներ և ծրագրի վերահսկողություն՝ ԱՔՀ 2009 թ. սկզբունքներին և

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

պահանջներին համապատասխան: ԱԶԲ-ն սոցիալական և բնապահպանական ազդեցությունների և ռիսկերի կառավարման գործում կաջակցի ԵԲ-ին՝ դրանով իսկ նպաստելով ներդրումների երկարաժամկետ կայունությանը: Այս նպատակով ԱԶԲ-ն միջոցներ կձեռնարկի, որպեսզի ծրագրի նախապատրաստման և իրականացման ընթացքում ԵԲ-ն հետևի ԱԶԲ-ի սոցիալական և բնապահպանական անվտանգության պահանջներին:

43. ԱԶԲ-ն նույնպես իր ներդրումը կունենա Ծրագրի մասին տեղեկությունների հրապարակման գործում, մասնավորապես՝ ՇՄՆՈՒ-ի և ԲԿՊ-ի, ինչպես նաև բնապահպանական մոնիթորինգի կիսամյակային հաշվետվությունների անգլերեն տարբերակները կայքում տեղադրելու միջոցով:
44. Ստորև թվարկված է պարտականությունների այն շրջանակը, որոնք ԱԶԲ-ն կիրականացնի ծրագրի տարբեր փուլերում:

Նախաշինարարական փուլում

- I. ուսումնասիրում է ծրագրի բնապահպանական գննության արդյունքները և վավերացնում է ծրագրի բնապահպանական դասը,
- II. ուսումնասիրում և հաստատում է ՇՄՆՈՒ-ն՝ «չեմ առարկում» ձևաչափով,
- III. հրապարակում է ՇՄՆՈՒ-ն ԱԶԲ-ի կայքում

Շինարարության փուլում

- IV. ուսումնասիրում է կիսամյակային հաշվետվությունները և ԵԿՆ ԾԻԳ-ին տրամադրում անհրաժեշտ խորհրդատվություն,
- V. իրականացնում է տարեկան բնապահպանական առաքելության ստուգայցեր

Հետշինարարական փուլում

- VI. ուսումնասիրում է հետշինարարական փուլի աուդիտի հաշվետվությունները:

45. Պետական մարմինները և նրանց դերակատարությունը, որ կարող են ներառվել Ծրագրում, հետևյալն են.

Շրջակա միջավայրի նախարարություն

46. ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարությունը (ՇՄՆ) պատասխանատու է բնական ռեսուրսների պաշտպանության, կայուն օգտագործման, վերականգնման, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի բարելավման համար: Այդ ոլորտներում ՇՄՆ ղեկավարությունը վերահսկում է ազգային քաղաքականության, շրջակա միջավայրի չափորոշիչների և ուղենիշների զարգացումը և դրանց կիրառումը: ՇՄՆ-ն այդ գործառնություններն իրականացնում է իր կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջոցով: ԲՆ հիմնական ստորաբաժանումը, որը վարչական իշխանություն ունի ՇՄԱԳ-ի և ծրագրի հաստատման գործընթացի վրա «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ն է, որը պատասխանատու է գնահատման հաշվետվությունների դիտարկման և փորձաքննության եզրակացության կարծիք տրամադրելու համար, նաև՝ շրջակա միջավայրի պաշտպանության նպատակով լրացուցիչ պահանջների ներկայացման համար:
47. ՇՄՆ-ն նաև Կառավարության լիազոր մարմինն է թափոնների կառավարման ոլորտում՝ համաձայն «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի (24.11.2004 թ):

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին

48. Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը (ԲԼՏՍ) ՀՀ կառավարությանը ենթակա պետական մարմին է, որը պատասխանատու է ծրագրերի ստուգման համար ապահովելով ծրագրի իրականացման գործընթացի համապատասխանությունը ՇՄՆ-ի կողմից սահմանված պայմաններին և Ծրագրի ԲԿՊ-ին:

Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն (ԱԻՆ)

49. ԱԻՆ-ը պատասխանատու է քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության աշխատանքների համակարգման համար, արտակարգ իրավիճակների կանխման և հետևանքների վերացման միջոցառումների կազմակերպման ու համակարգման համար, արտակարգ իրավիճակների դեպքում բնակչությանը տարհանելու և պատսպարման միջոցառումների կազմակերպման համար: ԱԻՆ-ը կազմակերպում է արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկ պարունակող ծրագրերի պետական փորձաքննություն՝ ապահովելով ցանկացած գործունեության տեխնոլոգիական անվտանգության կանոնների խստագույն կիրառումը:
50. ՏԿԵՆ-ի էներգետիկայի բաժինը պատասխանատու է տնտեսության էներգետիկ ոլորտի կայուն զարգացման և անվտանգության համար, ներառյալ բնական գազի ոլորտը: Վարչության առաջադրանքների շրջանակը ներառում է նաև բնական գազի պաշարների արդյունավետության մեխանիզմների մշակումը:

Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն (ՏԿԵՆ)

51. ՏԿԵՆ-ի էներգետիկայի վարչությունը պատասխանատու է տնտեսության էներգետիկայի ոլորտի կայուն զարգացման և անվտանգության համար, ներառյալ բնական գազի ոլորտը: Վարչության առաջադրանքների շրջանակը ներառում է նաև բնական գազի պաշարների արդյունավետության մեխանիզմների մշակումը:

Գ. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գ1. Ներածություն

52. Երևանի հասարակական տրանսպորտի համակարգը բաղկացած է միկրոավտոբուսներից, ավտոբուսներից, տրոլեյբուսներից և մետրոյի երթուղիներից: 2013թ. հանրային տրանսպորտի ցանցի հետազոտությունների միջոցով հավաքագրված ավտոբուսային ցանցի IPSC երթևեկության տվյալների և «Երևանտրանս»-ի տրամադրած տվյալների վերլուծության համաձայն միկրոավտոբուսների ուղևորների թիվը տարեկան կազմում է 63,4 մլն ուղևոր, և 104,7 մլն ուղևոր: 2013 թվականից ի վեր ավտոբուսային ցանցում տեղի է ունեցել մի քանի երթուղիների փակում, և երթևեկության տեղափոխում այլ ավտոբուսային երթուղիներ: Սա վկայում է այն մասին, որ Երևանի տրանսպորտային շուկայում օրվա գրեթե բոլոր ժամերին նկատվում է տրանսպորտային միջոցների պակաս (դեֆիցիտ), այսինքն՝ պահանջարկը գերազանցում է առաջարկը:
53. Մյուս կողմից՝ հասարակական տրանսպորտի ենթակառուցվածքը վերջին երկու տասնամյակում վատթարացել է ներդրումների թերսնուցման պատճառով, ինչպես նաև տրանսպորտային միջոցների շարժակազմը հին է և սպասարկման որակը բավարար չէ՝ երթևեկության արագությանը կազմում է միջինում 16 կմ/ժ: Ներկայումս ուղևորների 85%-ը փոխադրվում են չտուբսիդավորված մասնավոր միկրոավտոբուսներով՝ չնայած թանկ ուղեվարձերին: Թեև միկրոավտոբուսները 1990-ականներին փրկեցին Երևանը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

տրանսպորտային ծանր ճգնաժամից, ներկայումս մեծ ու միջին ավտոբուսների դուրս մղման պայմաններում դրանք ստեղծում են քառասյին իրավիճակներ: Տրանսպորտային միջոցների գերձանրաբեռնվածության և երթևեկության խցանումների պատճառով ծառայության որակը չի բավարարում: Այս փոփոխությունը լուրջ վնաս է հասցրել հասարակական տրանսպորտի այլ տեսակների ֆինանսական կայունությանը և հանգեցրել է տրոլեյբուսի և մետրոյի ոլորտներում ներդրումների դժվարությունների, քանի որ ուղեվարձերը չափազանց ցածր են ընթացիկ և կապիտալ ծախսերը ծածկելու համար:

- 54. Հայաստանի կառավարությունն աշխատում է Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (ՎԶԵԲ) հետ ավտոբուսների հնացած գործող շարժակազմը նորով փոխարինելու ուղղությամբ:
- 55. Սակայն ներկայիս իրավիճակը բարենպաստ չէ ոչ միայն քաղաքային ավտոբուսների շարժակազմի շահագործման առումով, այլ նաև ոլորտի աշխատակիցների աշխատանքի համար բարենպաստ պայմանների և սոցիալական հարցերի լուծման համար: Մեյսմիկ անվտանգության առումով առկա հավաքակայանների շենքերից շատերը աշխատավայրում լուրջ վտանգ են ներկայացնում: Հայաստանի կառավարությունը դիմել է ԱԶԲ-ին՝ օգտագործելու ՔԿՆԶԾ-ի վարկային միջոցները Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նպատակով:
- 56. 2013-2017 թվականների ընթացքում հասարակական տրանսպորտի հիմնական պարամետրերի փոփոխության վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ 2013 թվականի համեմատ 2017 թվականին երթուղիներում ցամաքային տրանսպորտի բոլոր երեք տեսակների օրական թիվը փոքր-ինչ նվազել է: Նոր ավտոբուսային ցանցի ծրագրով առաջարկվող ավտոբուսային ցանցը ներառելու է մոտ 50 ավտոբուսային երթուղի (տե՛ս Աղյուսակ Գ-1):

Աղյուսակ Գ-1: Երևանի նոր ավտոբուսային ցանցում նախատեսված տրանսպորտային միջոցների քանակը

Փոխադրամիջոցի չափը	Երթուղիների քանակը	Շարժակազմի քանակը	%
Հողակապավոր ավտոբուս (18 մ)	11	216	26,3%
Մեծ (12 մ)	3	29	3,5%
Միջին (8.6 մ)	31	488	59,5%
Տրոլեյբուս	5	87	10,6%
Ընդհանուր	50	820	100%

Գ2. Ծրագրի տեսակը

- 57. Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիրը (ՔԿՉՆԾ) մշակվել է որպես Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի լրացում՝ կայուն, ինտեգրված և տնտեսապես արդյունավետ քաղաքային տրանսպորտի համակարգի ստեղծմանը նպաստելու նպատակով՝ դրանով իսկ բարելավելու քաղաքային տրանսպորտի համակարգը Երևանում: Սա քաղաքաշինական ռազմավարության մի մասն է, որը ձեռնարկվել է ԵՔ-ի կողմից: Այս Ծրագիրն ընդգրկում է ճանապարհային քարտեզը, քաղաքականության շրջանակը և մինչև

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

2025 թ. ընկած ժամանակահատվածի համար ներդրումային ծրագիրը, որը բաղկացած է կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ գործողությունների պլաններից:

58. ՔԿԶՆԾ-ն ներառում է հետևյալ բաղադրիչները և ակնկալվող արդյունքները.
- I. Բաղադրիչ Ա. տրանսպորտի քաղաքային ենթակառուցվածքի ամբողջականացում, ընդլայնում, վերականգնում և բարելավում Հայաստանի քաղաքային վայրերում (ֆիզիկական ներդրում),
 - II. Բաղադրիչ Բ. ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման պլան, համապատասխան համայնքներում քաղաքային տրանսպորտի ինստիտուցիոնալ և կառավարման կարողությունների հզորացմամբ, ներառյալ՝ կոնցեսիաները (ոչ ֆիզիկական ներդրումները),
 - III. Բաղադրիչ Գ. Ծրագրի կառավարման համակարգ. խորհրդատվական ծառայություններով՝ ՔԿԶՆ Ծրագրի և ԲՖԳ ներքո բոլոր այլ հատուկ ծրագրերի իրականացման և կառավարման նպատակով (ոչ-ֆիզիկական ներդրումները):
59. Առաջարկվող Ծրագիրը մտնում է Ա բաղադրիչի մեջ, որը ներառում է հետևյալը⁹
- I. ճանապարհի և կամրջի կառուցում, քաղաքային ենթակառուցվածքի բարելավում,
 - II. հասարակական տրանսպորտի ցանցի և ենթակառուցվածքի հիմնանորոգում և ընդլայնում:

Գ3. Ծրագրի տեղադիրքը

60. Երևանի քաղաքապետարանը նախատեսում է վերակառուցել Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանը՝ Երևան ժամանող բնական սեղմված գազով (ԲՄԳ) լիցքավորվող շարժակազմը տեղակայելու համար: Ծրագրի վայրը՝ Երևան, Նոր Նորք, փ. Հ.Թևոսյան 9 հասցեյում ներկայումս գործող ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքն է, որը գտնվում է Երևանի արևելյան մասում Ջրվեժում՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում, (տե՛ս Նկար Գ-1, Հավելված Ե, Ենթահավելված Ե-6)

Նկար Գ-1. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում

⁹ <https://sudipyerevan.am/en/road-construction/>.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հաշվետվությունը, այնուհետև ամբողջական ՇՄԱԳ հաշվետվությունը ներկայացվում են՝
պետական դրական եզրակացությունը ստանալու համար:

Նկար Գ-1. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Թևոյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում

61. Տեղագրագեոդեզիական կոորդինատներն ըստ ARMWGS-84 ազգային համակարգի հետևյալն են .

Աղյուսակ Գ-2. Տարածքի տեղադիրքի տեղագրագեոդեզիական կոորդինատները

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	X	Y	
1	4450521.09	8464405.07	
2	4450523.30	8464403.10	2.96
3	4450527.69	8464400.27	5.22
4	4450540.53	8464393.26	14.63
5	4450554.42	8464385.57	15.87
6	4450575.78	8464373.42	24.57
7	4450662.07	8464323.09	99.90
8	4450672.94	8464316.34	12.79
9	4450685.72	8464306.76	15.98
10	4450692.03	8464300.73	8.72
11	4450698.63	8464293.11	10.08
12	4450704.61	8464285.63	9.57
13	4450706.93	8464277.32	8.63
14	4450751.39	8464350.07	85.25
15	4450785.53	8464405.92	65.46
16	4450790.37	8464418.50	13.48
17	4450724.01	8464456.14	76.29
18	4450697.86	8464471.13	30.14
19	4450681.81	8464480.09	18.39
20	4450665.80	8464489.17	18.40
21	4450654.89	8464495.35	12.54
22	4450643.80	8464501.65	12.75
23	4450641.63	8464502.87	2.49
24	4450643.12	8464505.37	2.91
25	4450644.65	8464507.85	2.91
26	4450648.32	8464513.82	7.00
27	4450648.70	8464513.79	0.38
28	4450651.65	8464519.21	6.17
29	4450659.86	8464533.93	16.85
30	4450668.94	8464550.33	18.75
31	4450696.62	8464600.30	57.12
32	4450715.68	8464634.71	39.34
33	4450764.60	8464723.03	100.96
34	4450759.19	8464724.48	5.60
35	4450760.43	8464729.13	4.81
36	4450751.39	8464731.55	9.36
37	4450761.33	8464748.02	19.23
38	4450767.60	8464731.61	17.56
39	4450768.21	8464729.23	2.46
40	4450768.24	8464726.77	2.46
41	4450772.44	8464724.70	4.68
42	4450771.34	8464734.43	9.80
43	4450763.37	8464755.29	22.33
44	4450763.37	8464759.67	4.38
45	4450762.52	8464764.45	4.85
46	4450760.82	8464768.22	4.14
47	4450757.86	8464772.52	5.22
48	4450754.45	8464775.71	4.66
49	4450751.74	8464777.47	3.23
50	4450749.00	8464779.23	3.26
51	4450745.70	8464783.60	5.47
52	4450744.17	8464788.64	5.27
53	4450744.15	8464793.20	4.56
54	4450745.66	8464797.62	4.67
55	4450726.79	8464766.30	36.57
56	4450730.27	8464770.21	5.23
57	4450735.02	8464773.08	5.55
58	4450742.80	8464774.08	7.84
59	4450747.37	8464772.86	4.73
60	4450752.19	8464769.60	5.83
61	4450755.07	8464766.30	4.38
62	4450756.73	8464762.08	4.53
63	4450757.39	8464759.55	2.62
64	4450757.32	8464755.71	3.84
65	4450755.07	8464749.03	7.05
66	4450745.38	8464733.17	18.58
67	4450718.99	8464740.28	27.33
68	4450667.77	8464653.55	100.72
69	4450655.06	8464632.02	25.00
70	4450651.50	8464638.90	7.75
71	4450569.76	8464501.05	160.26
72	4450573.21	8464493.42	8.38
73	4450542.75	8464441.83	59.91
74	4450530.51	8464421.86	23.43
75	4450527.88	8464417.61	5.00
1	4450521.09	8464405.07	14.26

Հավաքակայանի վերակառուցման համար անհրաժեշտ հողատարածքը, որը բնութագրվում է նշված ներկայացված կոորդինատներով, համադրվում է ընդամենը 2 միավոր հողամասի հետ, որից մեկը գոյություն ունեցող Ջրվեժի հավաքակայանի տարածքն է (01-008-0507-0083), իսկ մյուսը՝ համայնքային հող է (01-008-0507-0001) և օտարված չէ որևէ այլ սեփականատիրոջ կողմից: Ընդ որում, համայնքային հողի մի հատվածը գործող ճանապարհի է, որը վերակառուցվելու է և չի օտարվելու:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Գ 4. Գոյություն ունեցող կառույցները

63. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 4,53901 հեկտար: Ներկայումս հավաքակայանում տեղակայված է շուրջ 250 ավտոբուս: Դրանց մեծ մասը 7,7 մ երկարությամբ միջին չափի ավտոբուսներ են: Դրանք են՝ մանուշակագույն «ՀԻԳԵՆ» ավտոբուսները և դեղին «Բոգդան» ավտոբուսները:
64. Ներկայումս հավաքակայանը ներառում է հետևյալ հարմարություններն ու կառույցները, որոնք ներկայացված են Նկար Գ-2-ում.
- 1) մուտք և ելք Թևոսյան փողոցի կողմից,
 - 2) վարչական շենք,
 - 3) տեխնիկական սպասարկման տարածք, որը ներառում է շուրջ 15 հոր,
 - 4) լվացման կայան,
 - 5) լիցքավորման կայան,
 - 6) ստորգետնյա պահեստ,
 - 7) ավտոկայանատեղի,
 - 8) շինություն, որը ծառայում է որպես կայանատեղի,
 - 9) մուտք և ելք (չի օգտագործվում):

Նկար Գ-2. Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի կառույցներն ու սարքավորումները

65. Հսկիչն իրականացնում է անվտանգության հսկողություն գլխավոր մուտքի մոտ՝ նախքան փոխադրամիջոցների առջև դարպասները բացելը: Լիցքավորման կայանը տեղակայված է շենքի մյուս կողմում: Այս տարածքում է գտնվում նաև վառելիքի ստորգետնյա պահեստը:
66. Գոյություն ունեցող որոշ կառույցներ/սարքավորումներ ներկայումս չեն օգտագործվում, օրինակ՝ հավաքակայանի տարածքի վերին հատվածում (բացօթյա կայանատեղի) գտնվող մուտքի/ելքի դարպասը, մուտքից հետո տեղակայված տեխնոնման հորը, գործածությունից դուրս եկած տրանսֆորմատորը և վարչական շենքի քայքայված մասը:

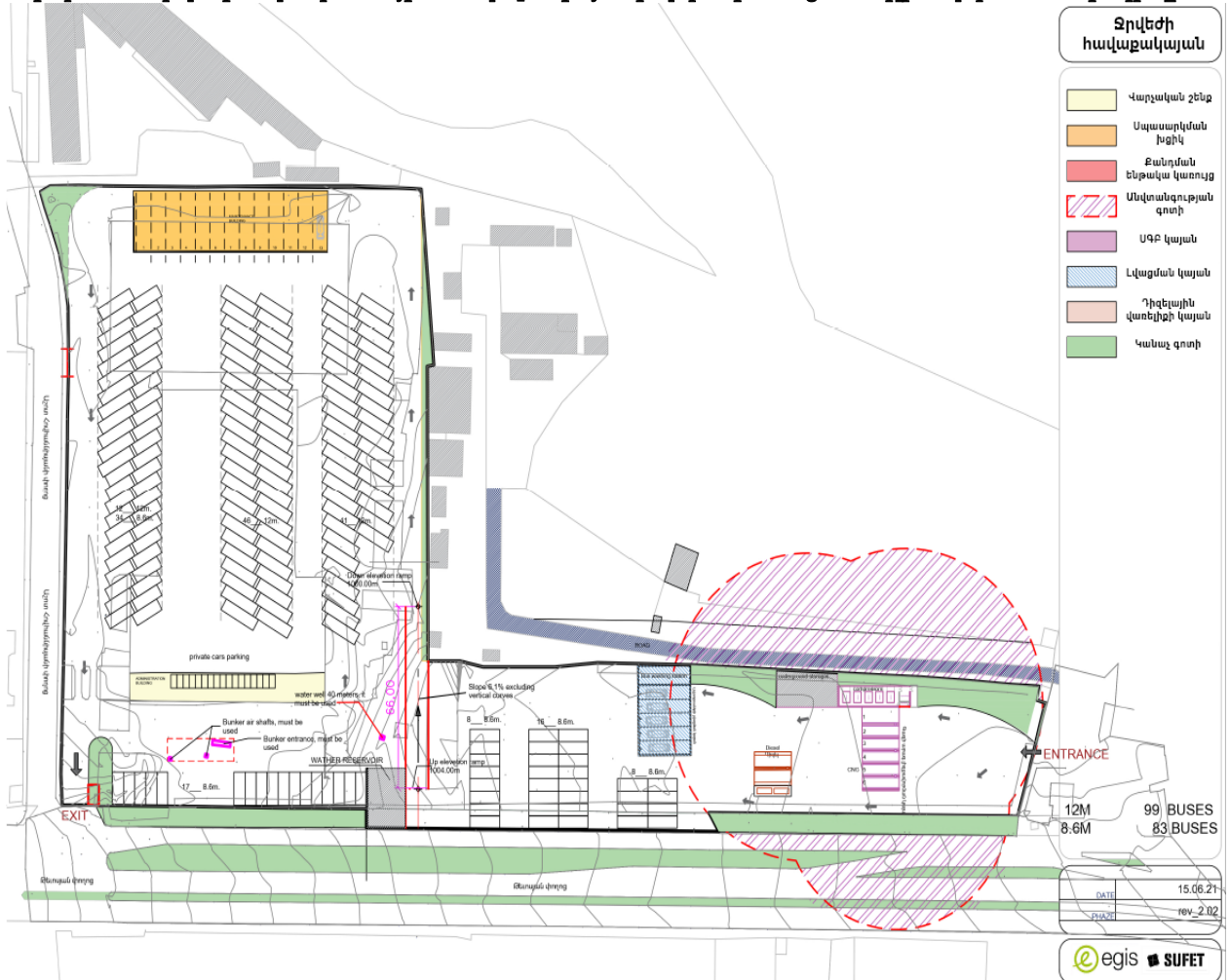
Գ5. Աշխատանքների նկարագրությունը

67. ՄՆԽ-ի կողմից մշակված Ծրագրի մանրամասն նախագիծն անցել է պետական փորձաքննություն, որի համար տրվել է փորձաքննության եզրակացություն N 60-22 տրված 14 մարտի 2022 թ., որի համաձայն որի նախագիծն երաշխավորվում է հաստատման (տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-3): Ներկայումս ընթանում է համալիր փորձաքննության գործընթացը:
68. Հայեցակարգային նախագիծը (սկզբնական սխեմատիկ նախագիծը) մշակվել է ԱԶԲ-ի կողմից՝ հավաքակայանի նախագծման առաջատար մասնագետի և ենթակառուցվածքների նախագծման ավագ ինժեների ներգրավմամբ, և ԵԶ ԾԻԳ-ի կողմից տրամադրվել է ՄՆԽ-ին՝ որպես հիմք՝ մանրամասն նախագծման համար անհրաժեշտ բոլոր ուսումնասիրություններն իրականացնելու համար: Սակայն, սխեմատիկ նախագիծն ուսումնասիրելուց հետո ՄՆԽ-ի կողմից մշակվել և առաջարկվել է վերանայված հատակագիծ (մանրամասները տես Գլուխ Դ1. Ծրագրի այլընտրանքները): Խորհրդատուի կողմից պատրաստվել է տեխնիկական հուշագիր, որն ամփոփում է սխեմատիկ նախագծի անհրաժեշտ փոփոխությունները: Վերջիններս քննարկվել և համաձայնեցվել են բոլոր կողմերի հետ:
69. Սույն Ծրագրի համար մանրամասն նախագիծը, այդ թվում՝ սույն ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն մշակվել է Նախագծման խորհրդատուի կողմից և կներառվի մրցութային փաստաթղթերում:
70. Ջրվեժի հավաքակայանի աշխատանքների շրջանակը ժամանակավոր իրավիճակով պայմանավորված ժամկետում կսահմանափակվի հավաքակայանի մասնակի վերակառուցմամբ (Փուլ 1-ին), որը հիմնականում կներառի ԲՄԳ լիցքավորման կայանի տեղադրման, լվացման կայանների, դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայանների, հավաքակայանի վերին մասում ավտոկայանատեղիների և ստորին մասում՝ ժամանակավոր կայանատեղիների կառուցման աշխատանքներով՝ գոյություն ունեցող որոշ կառույցների ապամոնտաժման հետ մեկտեղ: Շինարարական աշխատանքների վերջնական ավարտը նախատեսվում է 2-րդ փուլի ավարտին, ընդ որում նոր ավտոբուսների տեղակայման նպատակով Ջրվեժի հավաքակայանի ժամանակավոր բարելավման աշխատանքները (Փուլ 1-ին) (մինչև Շիրակի հավաքակայանի կառուցման ավարտը և շահագործման հանձնելը) կլինեն վերջնական և չեն փոփոխվի 2-րդ փուլի ընթացքում:

71. Նախագիծը մշակված է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերին համապատասխան¹, ինչպես նաև պահպանվել են Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հոկտեմբերի 1-ի թիվ 21-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջները:
72. Այսպիսով, Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքները կիրականացվեն 2 փուլով՝ (Գլխավոր հատակագիծը ներկայացված է Նկար Գ-3-ում)։

¹ Ներկայացված է Աշխատանքային նախագիծ, Հատոր 0-2, էջ 5.

Նկար Գ-3. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման գլխավոր հատակագիծը

1-ին փուլը ներառում է հետևյալ աշխատանքները

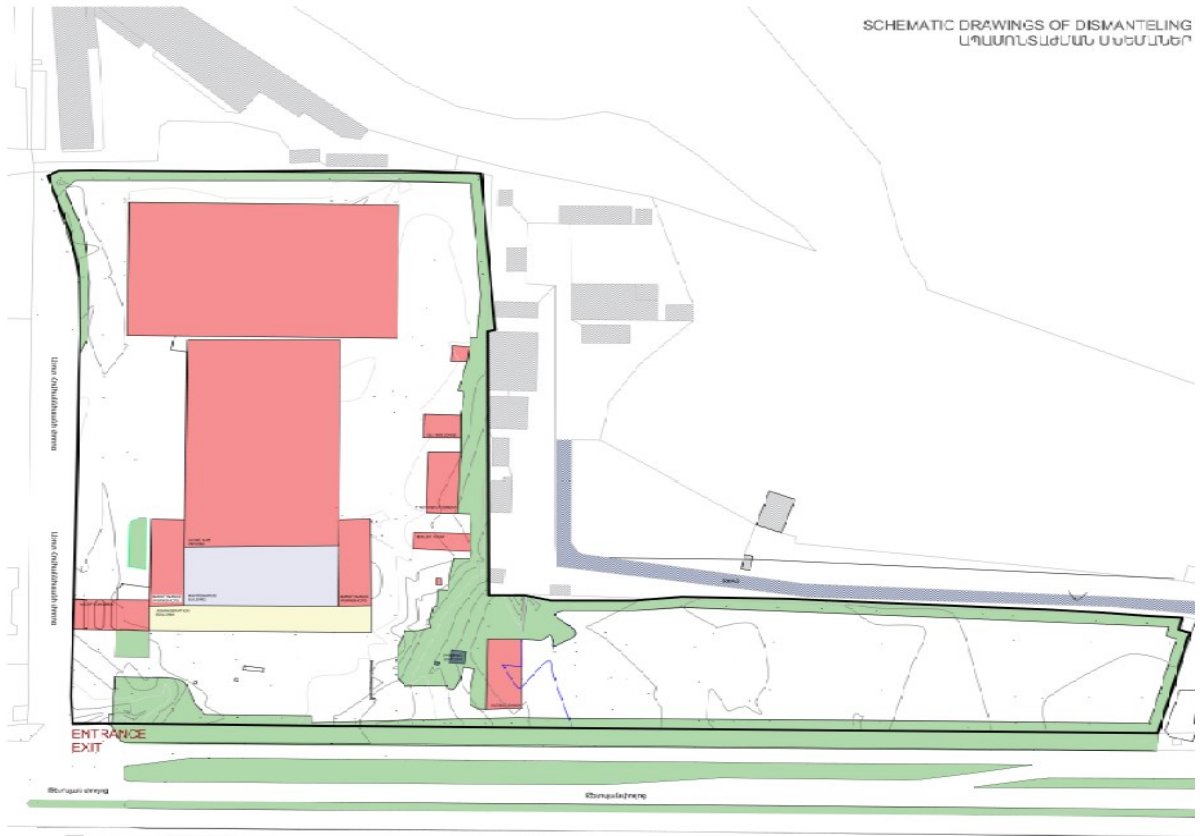
- i) որոշ կառույցների ապամոնտաժում,
- ii) նոր լիցքավորման կայանի կառուցում, որը բաղկացած էրկու մասից՝ ԲՍԳ լիցքավորման կայան և դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայան,
- iii) նոր շենքի կառուցում ավտոբուսների լվացման կայանի համար,
- iv) Թևոսյան փողոցի կողմից նոր մուտքի կառուցում դեպի հավաքակայանի տարածք, որը կծառայի որպես հիմնական մուտք և հին մուտքի վերակառուցում՝ վերափոխելով այն հիմնական ելքի,
- v) պարսպապատում
- vi) էլեկտրաէներգիայի մատակարարման ենթակայանի տեղադրում,
- vii) գոյություն ունեցող ներքին ճանապարհների վերանորոգում,
- viii) կանաչապատում:

i) Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը զբաղեցնում է 45 3901 մ2 տարածք, որից 12 262 մ2-ը կապամոնտաժվի 1-ին փուլի ընթացքում, քանի որ դրա մեծ մասը գտնվում է քայքայված վիճակում և ճի չի կարող շահագործվել: **Ապամոնտաժման ենթակա կառույցներն** են՝ որպես ավտոկայանատեղի ծառայող շինությունը, վերանորոգման/տեխսպասարկման օժանդակ կառույցների մեծ մասը,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

պարսպի մի հատվածը: Գոյություն ունեցող կառույցների ապամոնտաժման սխեման ներկայացված է Նկար Գ-4-ում:

Նկար Գ-4. Ապամոնտաժման ենթակա կառույցները¹⁰

ii) Լիցքավորման կայան. Կառուցվելու է նոր լիցքավորման կայան, որն ընդհանուր առմամբ կզբաղեցնի 1220 մ² տարածք և բաղկացած կլինի 2 հիմնական մասից (տե՛ս Նկար Գ-5).

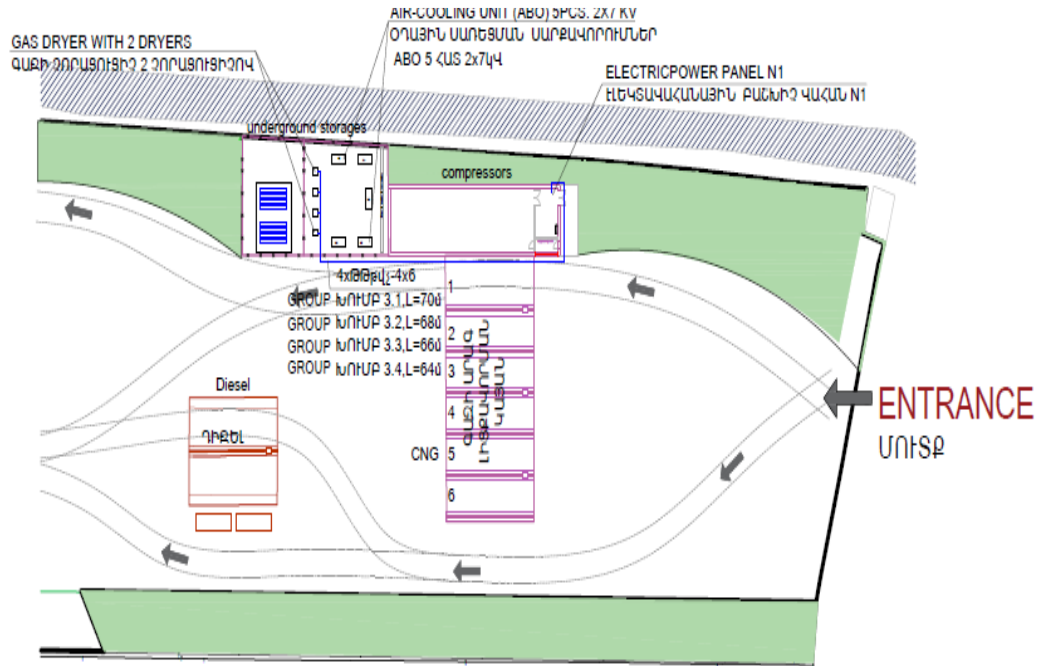
➤ Փոխադրամիջոցներ դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայան՝ 201 մ² ընդհանուր մակերեսով: Դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայանը կունենա դիզելային վառելիքի պահեստավորման համար նախատեսված ստորգետնյա հոր և լիցքավորման դիսպենսերներ, որոնք ապահովված կլինեն լիցքավորման 2 բաշխիչ փողրակով՝ 2 ավտոբուսների միաժամանակյա լիցքավորման համար: Վառելանյութի բաքերը կտեղադրվեն պահեստային հորում (155 մ²), որն այնուհետև ծածկվելու է հողածածկույթով:

➤ ԲՍԳ լիցքավորման կայանն ընդհանուր առմամբ կզբաղեցնի 466 մ² տարածք, որն իր հերթին բաղկացած կլինի երեք հիմնական մասից՝ կոմպրեսորների տեղակայման համար նախատեսված տարածք (239 մ²), 6 լիցքավորման դիսպենսեր և ԲՍԳ-ի չորացման և պահեստավորման հարթակ:

¹⁰ Ապամոնտաժման ենթակա կառույցները նշված են վարդագույնով

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նկար Գ-5. ԲՄԳ-ի և դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայանի հատակագիծը

- Ըստ նախագծի՝ միջին ճնշման գազը խողովակով մուտք է գործելու նախնական կուտակիչ և ֆիլտրերով համալրված գազատար սարքերով անցնելուց հետո մատակարարվելու է կոմպրեսորներին: Ընդհանուր առմամբ՝ կայանում կտեղադրվի 5 կոմպրեսոր (4+1 պահուստային)՝ յուրաքանչյուրը 1200 M/h հզորությամբ (Նկար Գ-6):

Նկար Գ-6. Գազի կոմպրեսոր

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Գազի կոմպրեսորները համալրված կլինեն գազի ճնշումը կարգավորող ավտոմատ կառավարման համակարգերով, որոնք անսարքության դեպքում կդադարեցնեն կոմպրեսորի աշխատանքը: Այդպիսի շեղումների թվին են պատկանում հովացման դադարեցումը, յուղերի ճնշման անկումը, գազի բարձր կոնցենտրացիան, էլեկտրականության համակարգում խափանումները, գազի սեղմման պարամետրերի աստիճանները անհամապատասխանությունը պահանջներին:

- Յուրաքանչյուր կոմպրեսորի համար նախատեսվելու է նաև օդը չորացնող սարք (Նկար Գ-7): Կոմպրեսորներով անցնելուց հետո բարձր ճնշման գազը կհովացվի օդի հովացման սարքերում և կմատակարարվի օդը չորացնող սարքերին:

Նկար Գ-7. Օդը չորացնող սարք

- Չորացրած գազը կուտակվելու է 400 լ ընդհանուր հզորությամբ 40 ստորգետնյա կուտակիչներում, որտեղից այն կմատակարարվի լիցքավորման կետեր (Նկար Գ-8): 200 ավտոբուսները կվերալիցքավորվեն միաժամանակ, ինչի համար ընդհանուր առմամբ կպահանջվի 33600 M/h մեթան գազ (200x168): Արագ լիցքավորման համակարգի արտադրողականությունը հիմնականում կախված է պահեստավորման մեծությունից (տարողությունից): Ջրվեժի հավաքակայանի համար (200 ԲՄԳ ավտոբուս) նախատեսվում է նվազագույնը 80 տ գազի պահեստավորում: Այն ապահովում է 250 բար ճնշման պայմաններում 500մ³ գազի պահեստավորման հզորություն: Երբ պահեստը դատարկ է կամ լիցքավորման ընթացքի մեջ է, այն պետք է վերալիցքավորվի կոմպրեսորների միջոցով: Նշանակում է, որ ավտոբուսային հավաքակայանում արագ լիցքավորման համակարգի արտադրողականությունը հիմնականում կախված է կոմպրեսորների աշխատանքային արտադրողականությունից, այլ ոչ թե պահեստային հզորությունից:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նկար Գ-8. Պահեստային մաս («շերի դարակ»՝ 1 800 լ, 250 բար)

- Լիցքավորման կայանում նախատեսվում է 6 ԲՍԳ դիսպենսեր աշխատանքային ժամերին արագ լիցքավորման համար՝ (Նկար Գ-9):
- Լիցքավորման կայանի տարածքում կտեղադրվեն նաև օդամղիչներ՝ յուրաքանչյուր դիսպենսերի մոտ երկուական:
- Լիցքավորման կայանը ապահովված է լինելու ծածկով և հագեցած լինելու հրդեհաշիջման սարքերով:

Նկար Գ-9. Արագ լիցքավորման կայան՝ դիսպենսերներով

iii) Փոխադրամիջոցների լվացման տարածք

Ավտոբուսների արտաքին լվացումը լինելու է մեխանիզացված և հնարավորություն է տալու լվանալ ավտոբուսի բոլոր մակերեսները, այսինքն՝ ավտոբուսի կողքերը, վերևի և ներքևի մասերը: Նախատեսվել է ամբողջությամբ մեխանիզացված լվացման համակարգ՝ պորտալ սարքավորումներով: Ձմեռային ցուրտ ջերմաստիճանով պայմանավորված՝ լվացման տարածքը կփակվի բազմաշերտ (սենդվիչ) պանելային պատերով: Դժվար հասանելի մասերը, օրինակ՝ մեքենայի հատակային հատվածի մաքրումը կկատարվի ձեռքով՝ ճկուն խողովակների միջոցով:

Լվացման կայանը նախատեսված է 5 ավտոբուսի միաժամանակյա լվացման համար: Նախատեսվել է 5 լվացման կետ (մեկ լվացման կետի մակերեսը՝ 7մ X 13մ= 125 մ²)՝ յուրաքանչյուր ավտոբուսը շաբաթական մեկ անգամ լվանալու համար: Լվացման կետերի անհրաժեշտ քանակը որոշվել է՝ 1 լվացման կետ 40 ավտոբուսի համար հաշվարկով:

Փոխադրամիջոցների լվացման համար օգտագործվելու է երկրորդային ջուր. անձրևաջրերը կուղղվեն ջրի մաքրման կայան, որտեղից այն կօգտագործվի ավտոբուսների լվացման համար, ինչպես նաև 85% ջրի վերադարձի համար դիտարկվել են ջրի վերացիկլավորման համակարգերը: Նախատեսվում է կենտրոնացված կոյուղատար համակարգ:

Ավտոբուսների լվացման կայանի տեղադիրքը ներկայացված է Նկար Գ-3-ում:

iv) Մուտքի / ելքի հատված

Հավաքակայանի վերին մասում կստեղծվի մեկ նոր մուտք՝ Թևոսյան փողոցից մուտք գործելու հնարավորությամբ: Գոյություն ունեցող մուտքը կվերափոխվի գլխավոր ելքի:

Ե՛վ մուտքը, և՛ ելքը կունենան 10 մ լայնություն, տեղակայված կլինեն դեպի հավաքակայան տանող հիմնական մոտեցման ճանապարհի վերջնակետերում: Յուրաքանչյուր մուտքի և ելքի համար նախատեսվում է երկու երթևեկելի գոտի, որպեսզի ավտոբուսները կարողանան մուտք գործել և դուրս գալ Թևոսյան փողոցի երկու ուղղություններով:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Ավտոբուսների մուտքի դարպասը լինելու է RFID (ռադիոհաճախականության նույնականացում) սարքավորված անցակետով: Անցակետը մեկ հարկանի շինություն է, որը զբաղեցնում է 14.7 մ2 տարածք:

Ավտոբուսների երթևեկությունը օպտիմալացնելու համար նախատեսվում է առանձին ելք, որը նույնպես սարքավորված է լինելու ելքի համար նախատեսված RFID կապով:

Անձնակազմի և այցելուների համար նախատեսվում է ավտոբուսներից առանձնացված մուտքի/ելքի մեկ դարպաս, ինչպես նաև ավտոբուսի մուտքի/ելքի տարածքում առանձնացվելու է անվտանգության անձնակազմի համար նախատեսված հատուկ սենյակ՝ Փուլ 2-ի ընթացքում դեպի վարչական մասնաշենք և կայանատեղի մուտք ապահովելու համար:

v) Պարսպապատում

Հավաքակայանի տարածքը ամբողջ պարագծով պարսպապատված կլինի, որից 582.7 մ-ը կքանդվի և նորից կվերակառուցվի 1-ին փուլի ընթացքում: Նոր պարիսպը կկառուցվի դեկորատիվ բետոնե բլոկներից, որոնք տեսանելիության վրա կունենան նվազագույն ազդեցություն: Պատի բարձրությունը գետնից կլինի 2,6 մ: Այս պատը կծառայի նաև որպես աղմկապաշտպան պատնեշ՝ աղմուկը նվազեցնելու համար:

vi) Էլեկտրամատակարարման սարքավորումներ

Խորհրդատուն նախագծել է նաև տեղամասի համար պահանջվող էլեկտրականության պայմանները՝ էլեկտրական միացումները, տրանսֆորմատորները և լուսավորության, սարքավորումների և այլնի համար ենթակառուցվածքները: Նախատեսված է ընդհանուր էլեկտրամատակարարման ենթակայան հավաքակայանի տարածքում, որը մատակարարելու է առնվազն հսկողության սենյակը և ուղեվարձի կառավարման սենյակը:

Ավտոբուսների լվացման կայանի, գազի և դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայանի աշխատանքն ապահովելու համար անհրաժեշտ է նոր ենթակայան: Տարածքում նախատեսված է ընդհանուր էլեկտրամատակարարման ենթակայան՝ 2x2500 կՎԱ 6 / 0,4 կՎ տրանսֆորմատորով, որը կզբաղեցնի է 72 մ2 տարածք:

vii) Ներքին ճանապարհների վերանորոգում

Գիրականացվեն շուրջ ներքին ճանապարհների վերակառուցման և պատվածքի աշխատանքներ: Ընդհանուր առմամբ՝ կվերանորոգվեն 12360 մ2 մակերեսով գոյություն ունեցող ներքին ուղիներ. 1-ին փուլի ընթացքում կքանդվի հին ա/բ ծածկը և կկառուցվեն նոր ճանապարհներ: Ավտոբուսային հավաքակայանի մակերեսն ամբողջությամբ կվերանորոգվի 2-րդ փուլի ընթացքում:

viii) Կանաչապատում

Հավաքակայանը կանաչապատման տեսանկյունից գրավիչ տեսք կունենա: 1-ին փուլում նախատեսվում է կանաչապատել 1350 մ2 ընդհանուր մակերեսով տարածք: Կանաչապատման նախագիծը (տե՛ս Հավելված Ծ-ում) գուգակցվելու է կանաչապատման տարածքի խնամքը նկարագրող պլանի հետ:

72. **Փուլ 2-ում** նախատեսվում են հետևյալ աշխատանքները.

i) Ավտոկայանատեղիի վերակառուցում

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Կնախագծվի կայանատեղի ավտոբուսների և անձնակազմի անձնական փոխադրամիջոցների համար (Փուլ 2): Ավտոբուսների կայանատեղին գտնվելու է մեկ հարթության վրա, և յուրաքանչյուր ավտոբուսի համար նախատեսված է կայանման տարածք:

- 12 մ երկարությամբ 200 ավտոբուսի համար նախատեսվում է 5մ X 15մ չափի կայանատեղի, երկու կայանված ավտոբուսների հետնամասերի միջև 2 մ տարածությամբ՝ «հետընթաց կայանման» ռեժիմով ԲՄԳ դանդաղ լիցքավորման սարքի համար.
- 18 մ երկարությամբ 132 ավտոբուսի համար կայանատեղին կլինի 5մ X 21մ չափով թողնելով «միջանցք»՝ նախատեսված «առաջընթաց կայանման» ռեժիմի համար: Ավտոբուսների համար առաջարկվում է 60 աստիճանի անկյունով կայանատեղիներ:
- Կայանատեղիի տարածքը ներառում է նաև 6 ԲՄԳ արագ լիցքավորման դիսպենսերներ,
- դանդաղ լիցքավորման ԲՄԳ դիսպենսերներ կայանատեղիի տարածքում՝ գիշերային վերալիցքավորման համար,
- անձնական փոխադրամիջոցների կայանատեղին նախատեսված է անձնակազմի 85 անդամի և այցելուների համար, յուրաքանչյուր կայանակետի մակերեսը՝ 2,5 մ x 5 մ՝ նախատեսված «հետընթաց կայանման» ռեժիմով 90 աստիճանի անկյունով կայանման համար: Անձնական փոխադրամիջոցների կայանատեղին տեղակայվելու է շահագործման տարածքից դուրս և ներառելու է բավարար կայանատեղիներ՝ անձնակազմի մեքենաների, մոտոցիկլետների և հեծանիվների համար: Շենքի մուտքերի մոտ նախատեսվում է նաև կայանատեղի հաշմանդամների համար:

ii) Տեխսպասարկման տարածքը

Շարժակազմի կանոնավոր սպասարկումն իրականացնելու համար նախագծվել է սպասարկման աշխատանքների 26 կայան՝ 6մ X 15 մ՝ 12 մ -ոց ավտոբուսների համար և 6մ X 21մ չափերով՝ 18 մ-ոց ավտոբուսների համար: Սպասարկման մեկ կետի մակերեսը (ներառյալ հորը) շուրջ 135 մ² է, իսկ սպասարկման տարածքը արողջությամբ կգրադեցնի շուրջ 1520 մ²: Ընդհանուր առմամբ՝ տարածքում անհրաժեշտ է մոտավորապես 8 հոր: Մուտքը դեպի հորեր կապահովվի ստացիոնար աստիճանավանդակի միջոցով, ինչպես նաև բոլոր հորերը փոխկապակցված կլինեն մեկ թեքահարթակով, ինչը տվյալ դեպքում կարևոր է:

Շուրջ 1670 մ² մակերեսով տարածք հատկացված է տեխսպասարկման աշխատանքների հսկողության աշխատակազմի գրասենյակի և հարմարությունների համար (մոտ 10 անձի համար): Վերահսկողություն իրականացնող անձնակազմի համար սպասարկման տարածքի հարևանությամբ տրամադրվում է 2 աշխատասենյակ: Այս աշխատասենյակները պաշտպանված կլինեն ադմուկից, սակայն սպասարկման տարածքը տեսանելի կլինի:

iii) Վերանորոգման սրահներ

Նախատեսված են առանձին սրահներ վերանորոգման աշխատանքների տարբեր տեսակների և բաղադրիչների համար՝ շարժիչների, փոխանցման տուփերի, օդափոխման համակարգով և գտիչով ներկման, պաստառապատման, անվաբացքի ուղղման և էլեկտրական սարքավորումների համար մեկական սրահներ՝ յուրաքանչյուրը պահեստավորման հնրավորություններով համապատասխան աշխատանքի պահեստամասերի համար: Տեխսպասարկման և վերանորոգման սրահների մոտակայքում նախատեսված են սանիտարահիգիենիկ պայմաններ (զուգարաններ, լվացարաններ և այլն):

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

iv) Տեխնոնման տարածքը

Տեխնոնման տարածքում անհրաժեշտ է համարվել ունենալ 2 հոր: Մուտքը դեպի հորեր կապահովվի ստացիոնար աստիճանավանդակի միջոցով: Հորերն ապահովված կլինեն հատուկ ջրահեռացման համակարգով:

Ամենօրյա տեխնոնման համար նախատեսվում են հատուկ կետեր՝ համաձայն օպերատորի սպասարկման կանոնների:

Տեխնոնման տարածքում հորերի անհրաժեշտությունը չկա: Նախատեսվում է միայն անվտանգության ծառայության համար հատկացված տարածք՝ վարչական շենքին կից:

v) Պահեստային խցիկներ

Նախատեսված է մեկ խցիկ պահեստամասերի համար՝ առանձին հատվածներով հին և նոր անվադողերի, նավթի բաքերի, մնացած բոլոր պահեստամասերի և մանրադետալների համար, ինչպես նաև առնվազն մեկ պահեստային տարածք՝ ԲՄԳ-ով աշխատող մեքենաների և դիզելային տրանսպորտային միջոցների համար:

Նախատեսված է գործիքների պահեստ՝ աշխատանքային գործիքները համակարգված կերպով դասավորելու, անվտանգ պահելու համար: Գործիքների պահեստավորման սենյակի դասավորությունը լինելու է հարմարեցված գործիքների պարբերաբար հաշվառման և աուդիտ իրականացնելու համար:

vi) Վարչական աշխատասենյակներ

Գոյություն ունեցող վարչական շենքը չի քանդվելու, այլ կամրացվի սեյսմակայունության պահանջներին համապատասխան և ներսից կվերակառուցվի:

Հավաքակայանի ընդհանուր տարածքից մոտ 500 մ² մակերես է հատկացվել վարչական գրասենյակների և շինությունների համար: Վարչական շենքի առաջին հարկում տեղակայվելու են ընդունարանը և անվտանգության ծառայության տարածքը: Այս հարկում են գտնվելու հանդիպումների/հանրային խորհրդակցությունների/կոնֆերանսների դահլիճները: Վարչական աշխատասենյակները կտեղակայվեն առաջին հարկից բարձր: Նախատեսվել է ղեկավար անձնակազմի համար երեք (3) սենյակ, և առնվազն տասնհինգ (15) աշխատասենյակ՝ տեխնիկական անձնակազմի համար: Աշխատանքային բացօդյա տարածքներ ևս տրամադրվելու են վարչական անձնակազմի համար: Փակ աշխատասենյակների և բացօդյա աշխատանքային տարածքների փաստացի քանակը համաձայնեցված է Երևանի ավտոբուսային ընկերության և ԻՄ/ՕԻԳ-ի հետ: Խորհրդակցությունների սենյակի հարմարությունները ներառում են նաև պատին ամրացված LCD տեսակի էկրան:

Գրասենյակային տարածքը ունենալու է նաև պատճենահանման մեքենաների սենյակ, գրասենյակային պարագաների պահեստ, բուֆետ և աշխատանքային ընդմիջման (լանչի) համար նախատեսված տարածք: Վարչական գրասենյակային տարածքը հագեցած է լինելու հակահրդեհային և արտակարգ իրավիճակների սարքավորումներով և դրանց պահուստային մասերի համար նախատեսված հատուկ պահեստներով, առաջին բուժ. օգնության և շենքի սպասարկման պարագաներով: Վարչական շենքի յուրաքանչյուր հարկում պետք է ապահովվեն որակյալ և համապատասխան չափի՝ արական և իգական սեռի համար նախատեսված սանհանգույցներ (գուգարաններ, լվացարաններ և այլն): Յուրաքանչյուր սանհանգույցում առնվազն մեկ գուգարան պետք է հասանելի լինի հաշվանդամների համար: Շենքերի ներքին կահավորումը ներառված չէ ներկա առաջադրանքի մեջ:

vii) Հսկողության սենյակ և ուղեվարձի կառավարման սենյակ

Վարչական շենքերի համալիրը ներառելու է նաև հատուկ սենյակներ շարժակազմի կառավարման և ուղեվարձի կառավարման համար:

Շարժակազմի կառավարման սենյակն ունենալու է նվազագույնը 6 աշխատանքային կայան: Սենյակի նախագիծը և առաստաղի բարձրությունը նախատեսված են մեծ էկրանով LCD մոնիտորների տեղադրման համար: Հսկողության սենյակը ունենալու է նաև համապատասխան տարածք՝ աշխատանքային կայանների վերահսկողությունն իրականացնող անձնակազմի համար: Առանձին սենյակ կհատկացվի ուղեվարձի էլեկտրոնային վճարման համակարգի մոնիթորինգի իրականացման համար: Այս սենյակը ունենալու է համապատասխան չափի աշխատանքային կայաններ՝ ուղեվարձերի կառավարումն իրականացնող անձնակազմի համար: Հսկողության սենյակը և ուղեվարձի կառավարման սենյակը կունենան անվտանգ, հսկվող մուտքեր: Այս սենյակների հատուկ սարքավորումները մանրամասն նկարագրված են նախագծի Թողարկում 2.5-ում: Այս սենյակների համար սահմանված են բոլոր հաղորդողիների միացումները (օրինակ՝ էլեկտրական, հեռահաղորդակցության) և դրանց գտնվելու տեղադիրքերը: ITS (խելացի տրանսպորտային համակարգեր) սարքավորումների տեխնիկական մասնագրերը կտրամադրվեն ԱԶԲ-ի խորհրդատուների կողմից:

viii) Վարորդի և ուղեկցորդի հարմարանքները

Տղամարդկանց և կանանց համար նախատեսված որակյալ կողպվող հանդերձապահարաններ են տրամադրվելու վարորդների, ուղեկցորդների և ավտոբուսային ընկերության այլ աշխատակիցների համար: Տրամադրված պահարանների թիվը պետք է բավարար լինի վարորդների և ուղեկցորդների առնվազն երկու ամբողջական հերթափոխի համար 400 ավտոբուսի հաշվարկով: Նախագծված են արական և իգական սեռի համար նախատեսված որակյալ սանհանգույցներ (գուգարաններ, լվացարաններ և այլն), այդ թվում՝ հաշմանդամների համար նախատեսված գուգարաններ: Նախատեսված են նաև ճաշարանը և խոհանոցը: Ճաշարանը լինելու է հարմար վարորդների, ուղեկցորդների, ինչպես նաև վարչական անձնակազմի համար: Անձնակազմի համար տրամադրվելու են նաև հանգստի և ժամանցի հարմարություններ, ներառյալ հեռուստատեսության, սեղանի խաղերի սենյակ և ֆիզիկական վարժությունների և խաղերի դահլիճներ (օրինակ՝ սեղանի թենիս, բասկետբոլ և այլն): Անձնակազմի հանդերձապահարանները, հանգստի և ժամանցի տարածքները, սանհանգույցները և ճաշարանը լինելու են վարչական մասնաշենքի մուտքի հարևանությամբ և ունենալու են հավաքակայանից դուրս առանձին մուտք: Նախագծված է նաև անձնակազմի վերապատրաստման դասընթացների համար նախատեսված սենյակ, որը կարող է նաև ծառայել որպես խորհրդակցությունների դահլիճ, ինչպես նաև հաշվի է առնվել վարորդի համար նախատեսված ուսուցողական մոդել-մեքենան և դրա հետ կապված ծախսերը: Լվացաքատունը նախատեսված է հանդերձապահարանների սենյակի հարևանությամբ՝ համազգեստների լվացումը հեշտացնելու համար: Շենքերի ներքին կահավորումը ներառված չէ ներկա առաջադրանքի շրջանակում:

ix) Անձրևաջրերի հեռացման համակարգեր

Հավաքակայանի անձրևաջրերի հեռացման համակարգը միանալու է Թևոսյան փողոցով անցնող 600 մմ քաղաքային հեղեղատարին(տե՛ս Հավելված Ե, Ենթահավելված Ե-8): Այն նախագծված է այնպես, որ հավաքակայանը կարողանա գործել նույնիսկ արտասովոր եղանակային պայմաններում:

x) Ջրահեռացման համակարգ (սանիտարական և արտադրական կոյուղատար)

Արտադրական կեղտաջրերի և սանիտարական կոյուղին նախագծված է տեղանքին համապատասխան: Նախագծված կոյուղատար համակարգը, նախապես մաքրվելուց հետո, կմիացվի 500 մմ քաղաքային կոյուղատար համակարգին, որն անցնում է Թևոսյան փողոցով (տե՛ս Հավելված Ե, Ենթահավելված Ե-8):

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

xi) Հեռահաղորդակցության գծեր

Հավաքակայանը կապահովվի հեռախոսային մալուխներով և ինտերնետային կապուղիներով:

xii) Գոյություն ունեցող հաղորդուղիները

Հաղորդուղիների տեղափոխություն նախատեսված չէ:

xiii) Ներքին ճանապարհային ցանցի վերակառուցում

Հավաքակայանի տարածքում գտնվող բոլոր ճանապարհները, որոնք չեն վերակառուցվել 1-ին փուլի ընթացքում, կվերակառուցվեն 2-րդ փուլում:

xiv) Նշանների համակարգը

Հավաքակայանի մուտքի տարածքում կտեղադրվի մեծ լուսավորված վահանակ: Հաստատության տարածքում անհրաժեշտ կլինի նաև տեղադրել մի շարք նշաններ՝ տարբեր տարածքներ սահմանազատելու, հատուկ վտանգներ նշելու և այլնի համար: Խորհրդատուն մշակել է նշանների համակարգի լիարժեք պլան հավաքակայանի տարածքի համար:

73. Ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցման համար իրականացվելու են ընդհանուր առմամբ հետևյալ շինարարական աշխատանքները.

- i. գոյություն ունեցող շինությունների ապամոնտաժում,
- ii. հողային աշխատանքներ/հանույթ (հողային աշխատանքների ընդհանուր ծավալը 22488.8 մ³ է, ներառյալ՝ 269.4 մ³ (1347 մ² x 0,20 սմ) բուսահողի շերտի հեռացումը,
- iii. լիցքի աշխատանքներ, որոնց ծավալը կազմում է 1033 մ³,
- iv. նախատեսված են հետևյալ կառույցները.
 - լիցքավորման կայանի կառուցում՝ 9670 մ²
 - լվացման կայան՝ 1920մ²
 - 1 անցակետ
 - էլեկտրական ենթակայան
 - դիզելային վառելիքի ստորգետնյա պահեստ, ԲՄԳ պահեստ
 - ջրամբարներ (քանակը և ծավալը կորոշվի Փուլ 2-ում)
 - ճանապարհի հենապատ
- v. Ջրամատակարարման համակարգի տեղադրումը ներառում է՝
 - 515.0 մ երկարությամբ ջրագծի տեղադրում
 - ջրագծերի դիտահորեր՝ 5 հատ
- vi. Անձրևաջրերի ջրահեռացման համակարգի տեղադրում
 - 410.0 մ երկարությամբ խողովակ
 - դիտահորեր՝ 5 հատ
- vii. Լվացման կայանի ջրահեռացման համակարգի տեղադրում
 - 380*600 մմ ջրահեռացման ցանց՝ 50 մ երկարությամբ, որը միացվում է համակարգին մաքրվելուց հետո
 - ջրի մաքրման և վերացիկլավորման սարքավորում 5 մ³/ժ՝ 1 հատ,
 - կպչուն ժապավեն SKMR-100՝ նավթայուղերի հավաքման համար՝ 1 հատ,
 - ջրահեռացման պոմպ Grundfos Unilift AP 50.50.11.A1.V 1,6 / 1,1 կՎտ 1x230 B- 1 հատ:
- viii. Ներքին ճանապարհային ցանցի կառուցում
 - ❖ գոյություն ունեցող ասֆալտի պատվածքի հեռացում՝ 5071 մ³

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ❖ վերին (մաշման) շերտ, բարձր ծակոտկենությանբ տաք ասֆալտ, տեսակ «A» ա/բ h=6սմ բիտումային հիմքով՝ 12360 մ²
 - ❖ տաք խոշորահատիկ ասֆալտ ա/բ h=10սմ - 12360 մ²
 - ❖ խճաքարի, կոպճավազի խառնուրդ C-6 40մմ, h=10 սմ – 1235.8 մ³
 - ❖ կոպճավազային խառնուրդ C-4 80մմ, h=100 սմ, E=180ՄՊա - 12360 մ²
- ix. Լուսավորություն
- 2595 մ երկարությամբ մալուխ
 - լուսավորության 167 ցինկապատ սյուն՝ LED լուսատուներով (215Վտ)
- x. Ճանապարհի կառուցում և կահավորում
- երկու մոտեցման ճանապարհ թևային փողոցի կողմից՝ մուտքի և ելքի համար
 - մայթեր՝ 1,5 լայնությամբ և 783 մ երկարությամբ
 - ճանապարհային նշանների տեղադրում. երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության նկատառումներով նախատեսվում է 7 ճանապարհային նշան և 599.9 մ ընդհանուր երկարությամբ գծանշում
- xi. կանաչապատում (Փուլ 1-ին) և ռոռզման համակարգ (Փուլ 2-ում)
- 70 ծառի և 20 թփի տնկում հավաքակայանի տարածքում և լրացուցիչ 296 ծառերի և 16 թփերի տնկում ԵՔ-ի կողմից հատկացված տարածքում¹¹;
 - 10 նստարանի տեղադրում
 - 12 աղբամանի տեղադրում
74. Շինարարական աշխատանքների համար կիրառվող նյութերը հետևյալն են.
- լիցքի նյութ՝ կոպիճ և ավազ, հողային և ժայռային հանույթ
 - բետոն
 - ասֆալտ
 - բազմաշերտ (սենդվիչ) պանել
 - մետաղական ամրաններ՝ կառուցվածքների համար
 - մետաղական կառուցվածքներ և կցամասեր
 - ջուր՝ տեխնոլոգիական (տոփանում) և բնապահպանական (փոշու առաջացումը կանխարգելելու համար)
 - այլ (խողովակներ, լուսավորություն, պաստառներ և պողպատե արգելափակոցներ, ներկեր, քսանյութեր և այլն)

¹¹ Հատվող ծառերի և թփերի քանակի վերաբերյալ մանրամասն տե՛ս Գլուխ Ը. Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանը, ինչպես նաև ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6, Աղյուսակ 7.

Դ. ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

75. ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագիրը (2009)¹², ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը¹³ պահանջում են հաշվի առնել ծրագրի իրագործելի այլընտրանքները ծրագրի տեղակայվածության և նախագծի առումով՝ թույլ տալով առաջարկվող միջոցներով խուսափել կամ կանխարգելել հավանական բնապահպանական ազդեցություններ:
76. Երևան քաղաքի առավել կայուն քաղաքային տրանսպորտային համակարգի ապահովման նպատակով, այդ թվում՝ նոր ավտոբուսների ժամանման պարագայում (փաստացի գտնվում է Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի հետ բանակցությունների փուլում (ՎԶԵԲ) Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման և սեղմված բնական գազի լիցքավորման կայանի կառուցման համար դիտարկվել են հետևյալ այլընտրանքային տարբերակները.

Կոնցեպտուալ (հայեցակարգային)

- «Զրոյական» կամ «ոչինչ չանել» այլընտրանք
- Նոր ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցում
- Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում

Նախագծային

- ԾԻԳ-ի կողմից տրամադրված նախնական սխեման
- «ԷԳԻՍ»-ի այլընտրանքային սխեման

Դ1. Կոնցեպտուալ

«Զրոյական» այլընտրանք

77. Կոնցեպտուալ տարբերակներից մեկը՝ «զրոյական» կամ «ոչինչ չանել» այլընտրանքն է, այն է՝ թողնել ներկա իրավիճակն այնպես, ինչպես կա: Այս տարբերակը մերժվել է սույն հաշվետվության Ա1 (Ծրագրի նախաբանը) և Գ. (Ծրագրի նկարագրությունը) պարբերություններում նշված մի շարք պատճառներով, որոնք հիմնավորում են նոր հավաքակայանի կառուցման անհրաժեշտությունը, այն է՝
78. Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգում տրանսպորտային միջոցների պակասը (դեֆիցիտը).
- Ներկայումս Երևանում գործում է հինգ տրոլեյբուսային երթուղի: Գոյություն ունեցող տրոլեյբուսի շարժակազմը (79 տրանսպորտային միջոց) շատ հին է (9-10-ից մինչև 27-30 տարվա արտադրության), և նրանց շուրջ 20%-ը հնարավոր չէ օգտագործել դրանց վատ վիճակի պատճառով:
 - Միջին չափի ավտոբուսների (միդիավտոբուսներ) շարժակազմը կազմված է բացառապես ավելի փոքր դիզելային տիպի փոխադրամիջոցներից՝ 18-ից մինչև 22

¹² ԱԶԲ ԱՔՀ (2009) Բնապահպանական երաշխիքների քաղաքականության սկզբունքները . Սկզբունք No 3, էջ 16, . <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/32056/safeguard-policy-statement-june2009.pdf>

¹³ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք, Հոդված 18, պարբերություն 2, ենթապարբերություն 5). <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=91594>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

նստատեղով և կանգնած ուղևորներ տեղափոխելու սահմանափակ հնարավորությամբ: Այս փոխադրամիջոցներով սպասարկվում է 39 երթուղի՝ որպես անհատական կոնցեսիաներ:

- Երևան քաղաքի հասարակական տրանսպորտի հիմնական մասն են կազմում մասնավոր օպերատորների կողմից շահագործվող «ԳԱԶԵԼ» մակնիշի միկրոավտոբուսները: Ցանցի այս հատվածը ապահովում է ուղևորափոխադրումների մոտ 53%-ը: Գրանցված են մոտավորապես 1400-ից ավելի միկրոավտոբուսներ, սակայն մեծ հավանականությամբ օրական շահագործման մեջ գտնվող մեքենաների թիվը ավելի փոքր է:
- Բոլոր միկրոավտոբուսները փոխարկվել են սեղմված բնական գազով շահագործման համար: Այս տրանսպորտային միջոցների շուրջ 75%-ը 10 տարուց ավելի տարիք ունի: Նման ինտենսիվ շահագործման պարագայում այս տրանսպորտային միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը 5 տարուց քիչ է: Մեր դիտարկումները վկայում են, որ շարժակազմի մեծ մասը գտնվում է անմխիթար վիճակում, հղի են թերություններով, որոնք կարող են հանգեցնել անվտանգության խնդիրների:

Հաշվի առնելով վերը նշվածը՝ կարելի է եզրակացնել, որ շահագործման համար պիտանի տրանսպորտային միջոցների քանակը սահմանափակ է: Օրվա գրեթե բոլոր ժամերին Երևանի տրանսպորտային համակարգում առկա է տրանսպորտային միջոցների պակաս, այսինքն պահանջարկը գերազանցում է առաջարկը, ինչը հանգեցնում է գերձանրաբեռնվածության:

79. Վատթար վիճակում գտնվող տրանսպորտային ենթակառուցվածքներ. տրանսպորտային միջոցների շարժակազմը հին է և դրանց պատշաճ պահպանում/սպասարկում չի իրականացվում.

- Գոյություն ունեցող տրոլեյբուսի շարժակազմը (79 տրանսպորտային միջոց) շատ հին է (9-10-ից մինչև 27-30 տարվա արտադրության), և դրանց շուրջ 20%-ը հնարավոր չէ օգտագործել անմխիթար վիճակի պատճառով:
- Միջին չափի ավտոբուսներից, միայն «Higer» մակնիշի ավտոբուսների (249 փոխադրամիջոց՝ միջինում 4-6 տարվա արտադրության) օգտակար ծառայության ժամկետը չի սպառվել: «Hyundai» և «Jijiang» ավտոբուսները նպատակահարմար չեն քաղաքային ավտոբուսային ցանցում ինտենսիվ շահագործման համար:
- Միկրոավտոբուսների մոտ 75% -ը 10 տարեկանից բարձր են: Նման ինտենսիվ շահագործման դեպքում այս տիպի մեքենաների անվտանգ շահագործման ժամկետը 5 տարուց պակաս է: Նրանք շարժվում են միջինում 16 կմ/ժ արագությամբ և մեծապես նպաստում են քաղաքային ճանապարհների երթևեկության խցանումներին:

Այսպիսով, շարժակազմի մեծ մասը, հատկապես միկրոավտոբուսները, գտնվում են շատ վատ վիճակում և կարող են ի հայտ գալ թերություններ, որոնք կարող են հանգեցնել անվտանգության խնդիրների:

80. Ծառայության որակը. սպասարկման որակը անբավարար է տրանսպորտային միջոցների գերձանրաբեռնվածության պատճառով:

81. Ավտոբուսային ոլորտի աշխատակիցների բարեկեցությունը.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

82. Պայմանները բարենպաստ չեն ինչպես քաղաքային ավտոբուսների շարժակազմի շահագործման առումով, այնպես էլ ոլորտի աշխատակիցների բարեկեցության համար: Մեյսմիկ անվտանգության առումով հավաքակայանի շենքերից շատերը աշխատավայրում լուրջ վտանգ են ներկայացնում:
83. Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանների վարչական շենքերը և այլ առկա կառույցները սեյսմիկ անվտանգության առումով գտնվում են վատ վիճակում:
84. «Ոչ մի գործողություն» տարբերակը կենսունակ չի համարվում, քանի որ եղած պայմանները ժամանակի ընթացքում էլ ավելի կվատթարանան: Վերոնշյալ բոլոր հանգամանքները կարևորում են փոխադրամիջոցների շարժակազմի արդիականացման անհրաժեշտությունը ավտոբուսների նոր շարժակազմ ապահովելու նպատակով՝ հնացած գոյություն ունեցող շարժակազմը (ֆինանսավորվում է ՎՁԵԲ -ի կողմից) փոխարինելու համար, ինչն իր հերթին հանգեցնում է նոր և/կամ վերակառուցված և արդիականացված հարմարությունների անհրաժեշտության: Այսպիսով, Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգի կառուցումն ու արդիականացումը դարձել է կենսական անհրաժեշտություն:

«Նոր ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցում»

85. Վերոնշյալ խնդիրների լուծման նպատակով դիտարկվել է Արշակունյաց պողոտայի և Շիրակի փողոցի փոխհատման հարևանությամբ նոր ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցման այլընտրանքը: Այս տարբերակը գրավիչ էր մեծ քանակությամբ նոր ԲՄԳ ավտոբուսների տեղակայման տեսանկյունից: Նոր ավտոբուսային բազան կարող է կառուցվել ժամանակակից տեխնոլոգիական չափանիշներին և անվտանգության պահանջներին համապատասխան: Մյուս կողմից, նշված տարբերակն այս պահին համարվել է ոչ կենսունակ՝ հետևյալ պատճառներով.
 - ✓ նոր ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագրի իրականացումը բավականին ժամանակատար է. շինարարական աշխատանքները կարող են տևել ավելի քան 2 տարի, ինչն ընդունելի չէ՝ հաշվի առնելով, որ նոր գնված ԲՄԳ ավտոբուսների առաջին շարժակազմն արդեն ժամանում է Երևան, և Ծրագրի իրագործումը հրատապ է,
 - ✓ առաջանում է նոր հողատարածքների օտարման և զբաղեցման անհրաժեշտություն:
86. Այնուհանդերձ, «Նոր ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցում» այլընտրանքն ամբողջությամբ չի մերժվել. որոշվել է նոր ավտոբուսային հավաքակայան կառուցել Արշակունյաց պողոտայի և Շիրակի փողոցի փոխհատման հարևանությամբ Ջրվեժի հավաքակայանի վերակառուցմանը զուգընթաց:

«Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում»

87. Վերոնշյալ պատճառներից ելնելով և հատկապես հաշվի առնելով, որ Երևան ժամանող 100 ավտոբուսները տեղակայելու հրատապ անհրաժեշտություն և ժամանակային սահմանափակումներ են առաջացել՝ որոշում է կայացվել ընտրել մեկ այլ տարբերակ՝ «Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցումը»: Նպատակը Շիրակի նոր հավաքակայանի շինարարության ժամանակահատվածում 200 ավտոբուսների ժամանակավոր տեղակայումն է:
88. Չնայած մի շարք սահմանափակումներին, որոնք չեն նպաստում այս տարբերակի ընտրության օգտին, այն է՝ շինարարության ընթացքում գոյություն ունեցող շարժակազմի ժամանակավոր տեղակայման համար տարածքի սահմանափակ լինելը, հին հավաքակայանի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բազմաթիվ շենքերի և շինությունների ապամոնտաժման և քանդման աշխատանքների ընթացքում շինարարական տարածքը մեկուսացնելու և գործող շարժակազմի անվտանգությունն ապահովելու դժվարությունները, ինչպես նաև գործող և նոր ժամանած շարժակազմի վերջնական տեղակայման համար տարածքի սահմանափակությունը, այս այլընտրանքը գրավիչ է համարվել, քանի որ

- ✓ այն թույլ է տալիս համեմատաբար կարճ ժամանակահատվածում հիմնել գազի լիցքավորման կայան ԲՄԳ ավտոբուսների շարժակազմի համար,
- ✓ լինելով գործող հավաքակայան՝ Ջրվեժի հավաքակայանի տարածքն արդեն իսկ զբաղեցնում է որոշակի հողատարածք և նոր տարածքի հատկացման կարիք չկա, ինչը կարող էր բազմաթիվ բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ, այդ թվում՝ հողի օտարման խնդիր առաջացնել :
- ✓ Վատթար վիճակում գտնվող կառույցները, որոնք ներկայումս իրական վտանգ են ներկայացնում ինչպես անձնակազմի, այնպես էլ այցելուների համար կվերակառուցվեն:
- ✓ Ավտոբուսային ձեռնարկության աշխատակիցների բարեկեցությունը զգալիորեն կբարելավվի:
- ✓ Վերակառուցված հավաքակայանի պլանավորումը և հատակագիծը կարող են ապահովել հավաքակայանի շահագործման անվտանգության բոլոր պահանջները՝ այդպիսով բարելավելով գոյություն ունեցող տրանսպորտային ենթակառուցվածքը:
- ✓ Հաշվի է առնվում և պահպանվում է ավտոբուսների «գրոյական վազքը» նվազեցնելու սկզբունքը:

Դ2. Նախագծային այլընտրանքներ

Սկզբնական սխեմատիկ նախագիծը

89. Սկզբնական սխեմատիկ նախագիծը մշակվել և առաջարկվել է ԱԶԲ-ի կողմից՝ հավաքակայանի նախագծման առաջատար մասնագետի և ենթակառուցվածքների նախագծման ավագ ինժեների ներգրավմամբ, որը պետք է բավարար հիմք հանդիսանար մանրամասն նախագծի համար (տե՛ս Նկար Դ-1):
90. Նախագծման խորհրդատուն դիտարկել է այս սխեմատիկ հատակագիծը և եզրակացրել է, որ ԱԶԲ-ի կողմից մշակված հատակագիծն ընդունելի է, սակայն պետք է վերանայվի, քանի որ առկա են որոշ անհամապատասխանություններ Պատվիրատուի կողմից ՊՇ-ում նշված պահանջների և Նախագծման խորհրդատուի կողմից հավաքագրված ելակետային տվյալների միջև: Այս սխեմատիկ հատակագիծը պետք է վերանայվի որոշ առումներով:
91. Մասնավորապես, սկզբնական սխեմատիկ նախագիծն առաջարկում է 100 ավտոբուսի (12 մ) համար նախատեսված բացօթյա կայանատեղի հավաքակայանի տարածքի վերին հատվածում: Դրանցից 70-ը 60 աստիճանի անկյունով կայանատեղիներ են, իսկ 30-ը՝ 90

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

աստիճանի: Մյուս կողմից, եթե 90 աստիճանի անկյունով կայանումը ապահովում է առավելագույն արդյունավետություն տարածության օգտագործման առումով, ապա այն վարորդների համար դժվարացնում է մանևրումը և մեծացնում է վթարների ռիսկը, մինչդեռ 60 աստիճանի անկյունով կայանումը բալանսավորում է տարածության օպտիմալացման և անվտանգության ապահովման սկզբունքները:

92. Գնահատվել է, որ ըստ հավաքակայանի առաջարկվող նախագծի՝ որոշակի փուլում ավտոբուսների կայանատեղիներում կառաջանա «գերբեռնվածություն»՝ ավտոբուսների ամբողջական շարժակազմը տեղավորելիս:
93. Սկզբնական սխեմատիկ հատակագծում մասնավոր փոխադրամիջոցների (անձնակազմի համար) համար կայանատեղի նախատեսված չէ: Այնուամենայնիվ, ելնելով այն ենթադրությունից, որ անձնակազմի 50%-ն օգտագործում է անձնական փոխադրամիջոց, անհրաժեշտ է մոտ 170 ավտոկայանատեղի՝ մասնավոր մեքենաների համար: Հավաքակայանը չունի բավարար կայանատեղիներ գոյություն ունեցող վարչական շենքի դիմաց:
94. Հավաքակայանի վերին հատվածի կայանատեղիի արևելյան կողմում առաջարկվում է տեղադրել դիզելային վառելիքի երկու բաք՝ յուրաքանչյուրը 50 000 լ տարողությամբ: Հաշվի առնելով թիրախային 200 դիզելային ավտոբուսները՝ ավտոբուսային հավաքակայանին շաբաթական ավելի քան 100 000 լիտր վառելիք է անհրաժեշտ: Եթե վառելիքի մատակարարումն իրականացվում է շաբաթական երկու անգամ, ապա երկու դիզելային վառելիքի բաքը բավարար է: Այնուամենայնիվ, պահեստի տարողությունը կարող է բավարար չլինել, եթե վառելիքը մատակարարվի շաբաթական միայն մեկ անգամ:
95. Վառելիքի լիցքավորման դիսպենսերները, որոնք հավաքակայանի տարածքում տեղակայված են մի քանի վայրերում, խնդրահարույց են: ԲՄԳ դիսպենսերների տեղադիրքը նախատեսելիս հաշվի չեն առնվել ՀՀ անվտանգության կանոնները՝ շենքերի միջև 60 մ անվտանգության գոտի պահպանելու վերաբերյալ: Ուստի հավաքակայանի արևելյան կողմում՝ մուտքի դարպասի մոտ առաջարկվող վայրը համապատասխան չէ:
96. Սխեմատիկ նախագծով առաջարկվում է թողնել լվացման տարածքը այնպես, ինչպես կա՝ միայն մեկ լվացման կայանով: Այնուամենայնիվ, լրացուցիչ կայանների անհրաժեշտություն կա՝ հնարավոր գերբեռնվածությունից խուսափելու համար:
97. Սխեմատիկ նախագծում նշված չէ տեխսպասարկման տարածքը: Ենթադրվում է, որ կպահպանվի գործող տեխսպասարկման տարածքը, որը գտնվում է վարչական շենքի մոտ: Ընդամենը ապահովված է ոչ բարվոք վիճակում գտնվող 15 սպասարկման կետ: Սպասարկման կետերը նախատեսված են գործող դիզելային ավտոբուսների համար և տարածքը չի ընդլայնվի լրացուցիչ 100 ԲՄԳ ավտոբուսի համար:
98. Հաշմանդամություն ունեցող կամ այլ հատուկ կարիքներ ունեցող անձանց համար մատչելիության/հասանելիության վերաբերյալ ոչ մի տեղեկատվություն չի տրամադրվել և որևէ հատուկ լուծում չի նախատեսվել:
99. Բնապահպանական երաշխիքների վերաբերյալ ոչ մի տեղեկատվություն չի տրամադրվել, և որևէ հատուկ լուծում չի նախատեսվել:
100. Սխեմատիկ նախագծում նշված է գոյություն ունեցող լիցքավորման կայանը՝ իր դիսպենսերներով, որոնք գտնվում են այլ վայրում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նկար Դ-1. Ջրվեժի հավաքակայանի հատակագիծը՝ ըստ ԱԶԲ-ի սխեմատիկ նախագծի

101. Ամփոփելով՝ կարելի է համարել, որ ԱԶԲ-ի առաջարկած սխեմատիկ նախագիծը բարելավման կամ վերամշակման կարիք ունի:

«ԷԳԻՍ»-ի սխեմատիկ նախագիծը

102. Նախագծման խորհրդատուն հավաքակայանի համար մշակել է բարելավված սխեմատիկ նախագիծ՝ ընդունված նախագծային կոնցեպտուալ կանոնների հիման վրա: Սկզբնական սխեմատիկ նախագծի համեմատ հավաքակայանի չափերի և հատակագծի էական փոփոխություն չի առաջարկվել: Այս տարբերակը միանգամայն ընդունելի է՝ հաշվի առնելով հավաքակայանի վերակառուցման մասնակի բնույթը, որն ամբողջությամբ կվերակառուցվի 2 կամ 3 տարի հետո:

103. Առաջարկվել է հավաքակայանի նոր հատակագիծ, որը մշակվել է այնպես հետագայում չխաթարվի հավաքակայանի ամբողջական վերակառուցման հնարավորությունը: Հավաքակայանի վերջնական հատակագիծը ընդունվել է ԱԶԲ-ի և ԾԻԳ-ի կողմից (Ջրվեժի հավաքակայանի գլխավոր հատակագիծը, 29.06.2021թ.) և որոշվել է, որ Ծրագրի 1-ին փուլի հատակագիծը ներառելու է հավաքակայանի բոլոր այն բաղադրիչների վերջնական տեղադիրքերը, որոնք չեն փոփոխվելու կամ տեղափոխվելու հավաքակայանի կառուցման ավարտական փուլում (Փուլ 2):

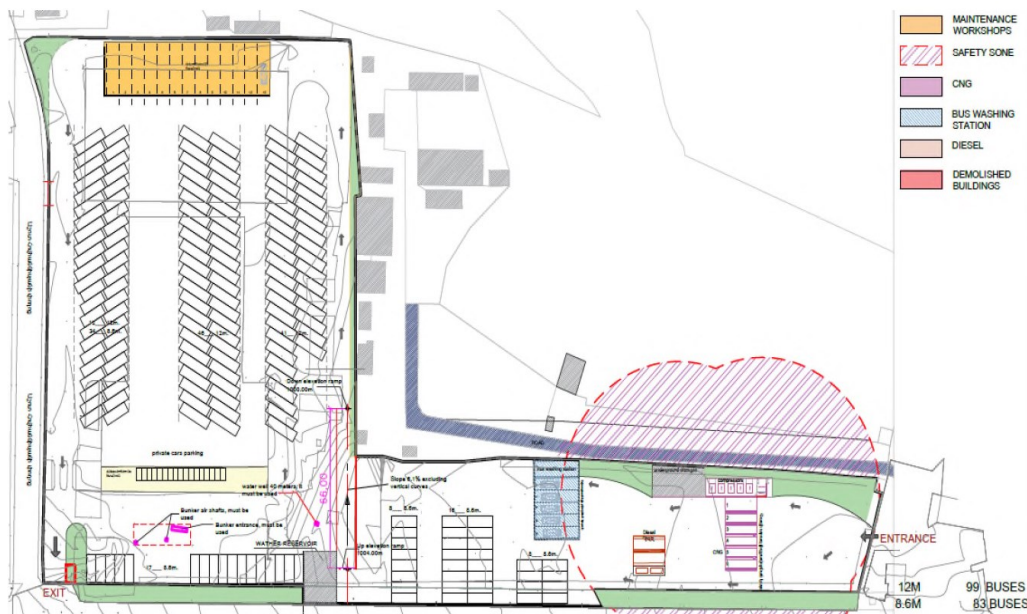
104. Առաջարկվել են հավաքակայանի հատակագծի մի քանի տարբերակներ: Վերջնական հատակագիծն (ներկայացված է Նկար Դ-2-ում) առաջարկվել և ընդունվել է (29.06.2021 թ.) հետևյալ հիմնական սկզբունքներով.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ✓ Ավարտական փուլում (Փուլ 2) նախագծվելու և կառուցվելու է հավաքակայանի վերին հատվածը՝ ներառյալ ավտոկայանատեղիները, ԲՄԳ արագ լիցքավորման կայանը և լվացման կայանները:
- ✓ Գոյություն ունեցող որոշ հիմնական շենքեր կպահպանվեն ժամանակավոր իրավիճակի՝ 1-ին փուլի ընթացքում (վերին շենք, սպասարկման շենք, վարչական շենք) և կվերօգտագործվեն որպես ավտոբուսների կայանատեղի: Կքանդվեն միայն մի քանի կառույցներ, որոնք արդեն լքված վիճակում են:
- ✓ Ամեն դեպքում անհրաժեշտ կլինի իրականացնել որոշ շինարարական աշխատանքներ՝ վերափոխելու հավաքակայանի ներքին մասում գտնվող շենքերը համապատասխան կայանատեղիների:
- ✓ ԲՄԳ ավտոբուսները կկայանվեն բացօթյա կայանատեղիներում՝ կանխելու բնական սեղմված գազի հետ կապված ռիսկերի առաջացումը շենքում, որը պետք է հազեցած լինի անվտանգության հատուկ դետեկտորներով (համաձայն կանոնակարգերի):
- ✓ Կկատարվեն շինարարական աշխատանքներ հավաքակայանի վերին մասի ավտոկայանատեղիների ճանապարհային պատվածքի վրա, ինչպես նաև հավաքակայանի ստորին մասի ավտոկայանատեղիների ժամանակավոր վերանորոգման աշխատանքներ:
- ✓ Վարչական շենքը կպահպանվի և կվերանորոգվի 2-րդ փուլում:
- ✓ Տեխնիկական սպասարկման շենքը կպահպանվի 1-ին փուլի ընթացքում այնքան ժամանակ, քանի դեռ սպասարկման նոր շենքը չի շահագործվել: 2-րդ փուլի ընթացքում կկառուցվի տեխնիկական սպասարկման նոր շենքը:
- ✓ Կբարելավվի մուտքի թեքահարթակը հավաքակայանի վերին և ստորին մասերի միջև:

Նկար Դ-2. ՄՆՎԽ-ի կողմից մշակված սխեմատիկ հատակագիծը

Figure 8-5: New Sketch design for Jrvezh depot – Final layout including phases 1 and 2 development (dwg development)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

105. Հաստատված հատակագիծը ցույց է տրված Նկար Դ-2-ում: Այս հատակագիծը գերծ է վերը նշված թերություններից, և կան մի շարք առավելություններ՝ նախորդ այլընտրանքի համեմատ, այն է՝

- ✓ անվտանգության տեսանկյունից՝ բոլոր տրանսպորտային միջոցները՝ ինչպես ավտոբուսները, այնպես էլ անձնական փոխադրամիջոցները, կշարժվեն միակողմանի երթևեկության սկզբունքով՝ հետիոտնային ուղիների համար սահմանված կանոններով և երթևեկության կանոններով (կանգառներ, առաջնահերթություն խաչմերուկում և այլն),
- ✓ անձնական փոխադրամիջոցների համար նախատեսվել է ավտոկայանման 211 տեղ,
- ✓ երթևեկության կառավարման նոր պլանում հաշվի է առնվել մեկ մուտքի և մեկ ելքի դարպաս,
- ✓ հավաքակայանի համար կնախատեսվի համակցված ԲՄԳ լիցքավորման լուծում (արագ լիցքավորում),
- ✓ պահպանվում է 60 մ անվտանգության գոտի ԲՄԳ լիցքավորման կայանի և շենքերի միջև,
- ✓ սպասարկման աշխատանքների կետեր՝ պարբերական սպասարկման համար, որոշ կետեր՝ օպերատորի կողմից ամենօրյա ստուգման համար: Տեխնոլոգիաները տարածքը ներառում է անվտանգության հսկողություն՝ վարչական շենքին կից հատկացված տարածքով:
- ✓ Բավարար տարածք՝ սպասարկման աշխատասենյակների և վարչական շենքերի համար:

106. Համաձայն ՀՀ ՇՄԱԳՓ օրենքի Հոդված 18 2. 3) իրականացվել է շրջակա միջավայրի հնարավոր տնտեսական վնասի, ինչպես նաև հատվող ծառերի/ թփերի հատման հետևանքով բնությանը հասցվող վնասի գնահատում¹⁴ (հաշվարկի հաշվետվությունը տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-9): Համաձայն հաշվարկի՝ շինարարական աշխատանքների արդյունքում շրջակա միջավայրի որակին հասցված տնտեսական վնասը կկազմի 900870 ՀՀ դրամ, իսկ հատվող ծառերի/ թփերի վնասը՝ 313420 ՀՀ դրամ: Վնասի փոխհատուցումը հատուցման վճարների տեսքով իրականացվելու է օրենքով սահմանված կարգով¹⁵, ինչպես նաև վնասի փոխհատուցման միջոցառումների տեսքով (տես Գլուխ Ը):

¹⁴ ՀՀ կառավարության N 764-Ն որոշումը «Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը հաստատելու մասին» (27 մայիսի, 2005թ.),

¹⁵ ՀՀ հարկային օրենսգիրք

Ե. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ե1. Ընդհանուր շրջանակը

107. Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումը և ՇՄԱԳ հաշվետվության, այդ թվում՝ Բնապահպանական կառավարման պլանի (ԲԿՊ) պատրաստումը, սկսվում է Ծրագրային տարածքի ֆիզիկական, կենսաբանական, հնագիտական-մշակութային և սոցիալ-տնտեսական միջավայրի վերաբերյալ տվյալների և տեղեկությունների հավաքագրմամբ և վերլուծությամբ: Ռեսուրսները (Ժամանակ և բյուջե) չվատնելու համար հավաքագրվում են միայն այն տվյալները, որոնք անհրաժեշտ են և օգտակար են ԱԳ հուսալի գործընթացի համար:
108. Ելակետային տվյալների և այլ տեղեկությունների հավաքագրման գործընթացն, իր հերթին, սկսվում է առկա տվյալների ուսումնասիրությունից: Կլիմային, տեղագրությանը, երկրաբանությանն ու հողերին, բնական պաշարներին, բուսական աշխարհին և սոցիալ-տնտեսական վիճակին վերաբերվող տվյալները ձեռք են բերվում պաշտոնական, հրապարակված և չհրապարակված աղբյուրներից: Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագիծը (Հատոր 5, 2006 թ.) ելակետային տվյալների հիմնական աղբյուրն է, որը հետագայում համալրվել է այլ տեղեկատվական աղբյուրներով, ինչպիսիք են՝ Երևան քաղաքի «Կանաչ քաղաք» գործողությունների ծրագիրը (2017)¹⁶, մասնագիտական ուսումնասիրություններն ու դաշտային հետազոտությունները, այդ թվում՝ ծրագրի շահառուներից ստացված տեղեկատվությունը: Վերջինս կարևոր է որպիսի հաշվի առնվեն այն բոլոր հանգամանքները, որոնք ըստ տեղի բնակիչների և այլ շահագրգիռ խմբերի, ինչպիսիք են՝ հասարակական կազմակերպությունները, կարևոր են շրջակա միջավայրի պահպանության համար:
109. Տվյալների վերաբերյալ պահանջները կողմնորոշված են շրջակա միջավայրի այն բաղադրիչների վրա, որոնք կարող են ազդեցության ենթարկվել ծրագրի գործողությունների հետևանքով: Այս նպատակով մշակվել է տվյալների հավաքագրման պլան:

Աղյուսակ Ե-1. Տվյալների հավաքագրման պլան

ԱԲԸ	Բնապահպանական պարամետրերը	Տվյալների աղբյուրը	Փորձագետի ներգրավում
Օդի որակ	Կլիմա	ՀՀՇՆ (ՀԻՊ) II-7.01-2011 Շինարարական կլիմատոլոգիա	Կիրառելի չէ Տվյալների ուսումնասիրություն
	Փոշի Ծմբի երկօքսիդ (SO2)	ՀՀ ՇՄՆ-ի «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ	Տվյալների ուսումնասիրություն
	Ազոտի երկօքսիդ (NO2)		Օդի որակի հետազոտության մասնագետ
	Աղմուկ	Չափագրումներ	Ելակետային տվյալների

¹⁶<https://www.yerevan.am/uploads/media/default/0001/72/e7224f93ad7096478f9aadb96ba61ea0ca693c9.pdf>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

			ազգային մասնագետ
	Թրթռումներ	Չափագրումներ	Ազգային փորձագետ ելակետային չափագրումների համար
Էկոլոգիական ռեսուրսներ	Բուսական աշխարհ, ներառյալ ծրագրային տարածքում առկա ծառերը Կենդանական աշխարհ	Տարածման վայրերը և Կարմիր գրքում գրանցված լինելը, վտանգված և/կամ էնդեմիկ տեսակների մասին գրականության ուսումնասիրություն Տեղանքի դաշտային այցելություն՝ Ծրագրի տարածքում շինարարական աշխատանքներին խոչընդոտող ծառերը հաշվելու նպատակով	մասնագիտացված փորձագետ
Հողերը	Բուսահող	Երկրաբանական հետազոտության հաշվետվություն	մասնագիտացված փորձագետ
	Աղտոտված հողեր	Կիրառելի չէ	Կիրառելի չէ
Սոցիալական համակարգեր Բնակելի տներ Ձեռնարկատիրական գործունեություններ	Սոցիալ-տնտեսական տվյալներ	Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագիծը (Հատոր 5, 2006թ.) ելակետային տվյալների հիմնական աղբյուրն է, որը հետագայում համալրվեց այլ՝ հրապարակված և չհրապարակված տեղեկատվական աղբյուրներով Տեղանքի ուսումնասիրություն՝ դաշտային այցելության եղանակով	Կիրառելի չէ
	ՀՕՏ գործընթացում ընդգրկված գույքը	Կադաստրային փաստաթղթեր	Նախագծման խորհրդատվական թիմ
	Հեռահաղորդակցության մալուխների, ջրի, կոյուղու և գազի խողովակների, էլեկտրապայուների և էլեկտրալարերի, ջրահեռացման համակարգերի առկայությունը	Հաղորդուղիների ուսումնասիրություն, Խորհրդակցություններ սեփականատերերի/մատակարարների հետ, հանդիպումներ տեղի բնակչության հետ	Նախագծման խորհրդատվական թիմ

Նյութական ռեսուրսներ	Լիցքի նյութը ձեռք կրերվի գրանցված քարհանքերից	Նոր քարհանքեր, բացահանքեր չեն բացվի	Կիրառելի չէ
Հնագիտական և մշակութային ժառանգություն	Հնագիտական վայրեր Մշակութային ռեսուրսներ	Տվյալների ուսումնասիրություն Մշակույթի նախարարության տվյալները Տեղամասային դաշտային այցելություններ	Հնագետ

Ե2. Մթնոլորտային օդի որակ: Կլիմա

110. Այս հատվածը ներկայացվում է Արաբկիրի մոնիթորինգի կայանի օդերևութաբանական տվյալների հիման վրա, որը տեղակայված է Թևոսյան պողոտայից մոտ 4 կմ հեռավորության վրա¹: Համաձայն տվյալների՝ տարածքը բնութագրվում է չորացմաբային կլիմայով և գտնվում է ՀՀ չափավոր տաք կլիմայական գոտում: Կլիման հիմնականում բնութագրվում է երկար, շոգ ամառներով և ցուրտ ձմեռներով: Միջին պարամետրերը հետևյալն են. ամառային սեզոնը տևում է ավելի քան 4 ամիս՝ չոր և շոգ եղանակով: Օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը 11.5°C է, ամռանը՝ +23.2°C, ձմռանը՝ -1.2°C, բացարձակ առավելագույնը՝ +41°C, բացարձակ նվազագույնը՝ -21°C: Առանց ցրտահարության շրջանի տևողությունը 213-224 օր է: Օդի հարաբերական խոնավությունը ամռանը 49-53% է, ձմռանը՝ 73-77%:

111. Ամռանը փչող քամիները ուժեղանում են օրվա երկրորդ կեսին՝ երբեմն հասնելով 15-20 մ/վրկ-ի: Ձմեռները չափավոր ցուրտ են. մշտական ձյան ծածկույթ ամեն տարի չի առաջանում: Հունվարի միջին ջերմաստիճանը -2.9°C է : Գարունը կարճատև է՝ անկայուն եղանակով: Աշունը բնութագրվում է մեղմ, արևոտ և հանդարտ եղանակով: Տարեկան տեղումների քանակը՝ 353 մմ է: Առավելագույն տեղումները լինում են մայիսին:

112. Կլիմայական հիմնական տարրերի տվյալները ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-1-ում: Միջին պարամետրերն ամփոփված են Աղյուսակ Ե-2-ում¹².

Աղյուսակ Ե-2. Կլիմայական պարամետրերը

Կայան	Օդի ջերմաստիճանը °C			Օդի հարաբերական խոնավությունը %		
	Միջին տարեկան	Տարեկան նվազագույն	Տարեկան առավելագույն	Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա միջինը (հունվար)	Ամենաշոգ ամսվա միջինը (օգոստոս)
Երևան «Արաբկիր»	11.5	Հունվարին՝ -21	Օգոստոսին՝ +41	61	69	35
Տեղումները և ձյան ծածկույթը						
Կայան	Տեղումների քանակը			Ձյան ծածկույթը		

¹² ՀՀՇՆ (CHՊ) II-7.01-2011 Շինարարական կլիմատոլոգիա, (http://www.mud.am/lows/files/26_10_11_h.pdf)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	Մայիս ամսվա միջինը	Օրական առավելագույնը մայիսին	Տարեկան, մմ		10 օրվա առավելագո ւյնը, մմ	Տարվա ընթացքու մ ձյունածա ծկ օրերի թիվը	Մառեցմա ն առավելագ ույն խորությու նը, սմ
			միջին ամսակ ան	օրական առավելագ ույն			
Երևան «Արարկ իր»	55	47	353	47	50	53	152
Քամի							
Կայան	Օդի միջին տարեկ ան ճնշում ը (hPa)	Ցերեկվա ժամերին պարբերականու թյունը ըստ ուղղությունների %	Միջին արագությունը՝ ըստ ուղղությունների , մ/վրկ	Ամսական միջին արագությու նը, մ/վրկ	Տարեկան միջին արագությ ունը	Ուժեղ քամիների օրերի թիվը	
Երևան «Արարկ իր»	889.7	29	1,9	1,9	2.0	30	
		Հունվար	Հունվար				
		Հյուսիս-արևելք	Հյուսիս Հյուսիս-արևելք հարավ- արևմուտք				
		29	4,0				2,5
		Ապրիլ Հյուսիս-արևելք	Ապրիլ հյուսիս				
32	5,7	2,6					
Հուլիս	Հուլիս						
Հյուսիս-արևելք	Հյուսիս						
37	2,9	2,0					
Հոկտեմբեր	Հոկտեմբեր						
Հյուսիս-արևելք	Հյուսիս						

113. Ինչպես ՀՀՇՆ (СННП) II-7.01-2011-ում ներկայացված, այնպես էլ չափագրումների արդյունքում ստացված (տե՛ս ստորև), օդերևութաբանական տվյալների ուսումնասիրությունը օգտագործվել է՝ չափված մեծությունների վրա դրանց ազդեցությունն ավելի ստույգ գնահատելու համար:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

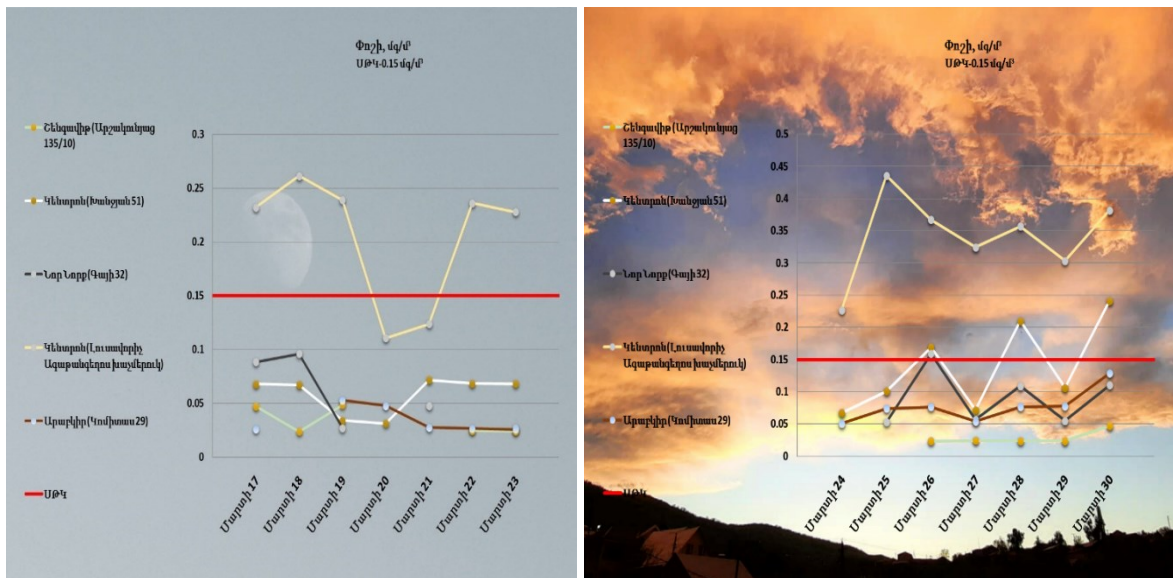
Փոշի, ծծմբի երկօքսիդ (SO₂) և ազոտի երկօքսիդ (NO₂)

114. Երևանը երեք կողմից շրջապատված է սարերով, ինչը խոչնդոտում է մթնոլորտում աղտոտիչների բնական ձևով ցրվելուն և, հետևաբար, հանգեցնում է օդում դրանց բարձր խտացումների: Օդի աղտոտիչների գոյացման հիմնական աղբյուրն ավտոմեքենաների արտանետումներն են, որոնք կուտակվում են ճանապարհացանցի ինտենսիվ շահագործման հետևանքով: Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծում գնահատված է, որ օդի աղտոտիչների շուրջ 95%-ն առաջանում է հասարակական տրանսպորտի շահագործումից:

115. Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի համաձայն՝ Ջրվեժի Թևոսյան փողոցում գտնվող ծրագրային տարածքը գտնվում է օդի «չափավոր» աղտոտվածության գոտում: Ստորև բերված Աղյուսակ Ե-3-ում ներկայացված են օդի աղտոտիչների խտությունները (փոշի, ծծմբի երկօքսիդ, ազոտի օքսիդ) որոնք չափվել են 2018 թ. երրորդ եռամսյակից սկսած՝ No 8 ստատիկ կայանում, որը տեղակայված է Նոր Նորք վարչական շրջանում՝ Գայի պողոտայում, որտեղ իրականացվում են շուրջօրյա ակտիվ չափումներ:

116. Ծրագրային տարածքի մերձակայքում օդի էլակետային որակը գնահատելու համար Նախագծման խորհրդատուի կողմից իրականացվել է մոնիթորինգ: Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագրի համար 2022 թվականի մարտին ներգրավվել է արտաքին մասնագիտացված «Քոնսեկոարդ» ՄՊԸ-ն: Վերջինիս կողմից SO₂-ի, NO₂-ի և փոշու՝ մոնիթորինգի նպատակով իրականացվող չափումներն իրականացվել են 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում, որոնք համադրվել են ՀՀ ՇՄՆ «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի նույն ժամանակահատվածի տվյալների հետ:

Նկար Ե-1. Փոշու կոնցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում¹⁸

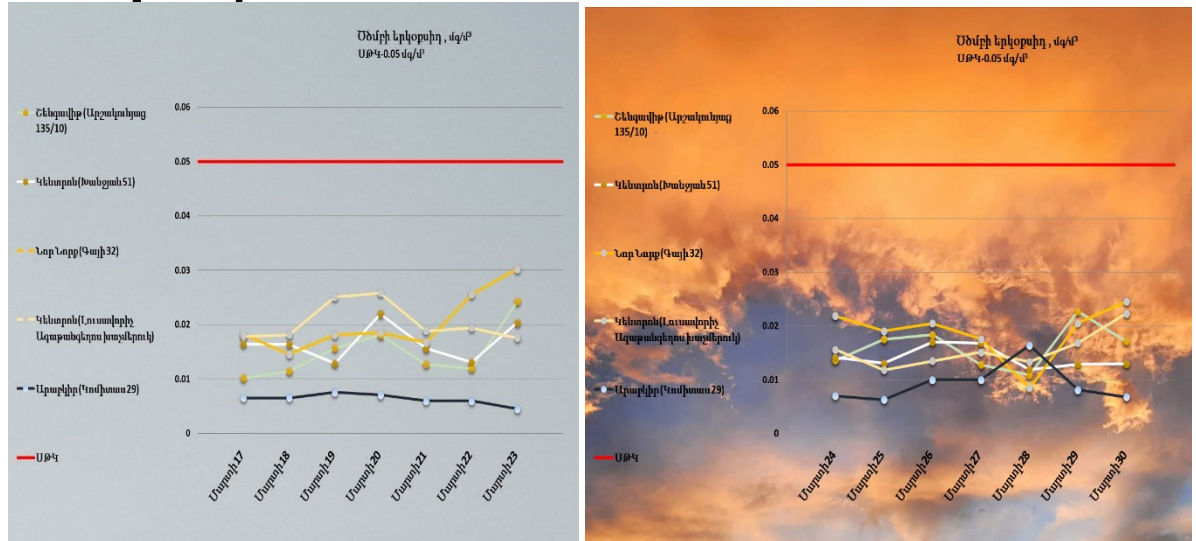

¹⁸<http://armmonitoring.am/posts/33>

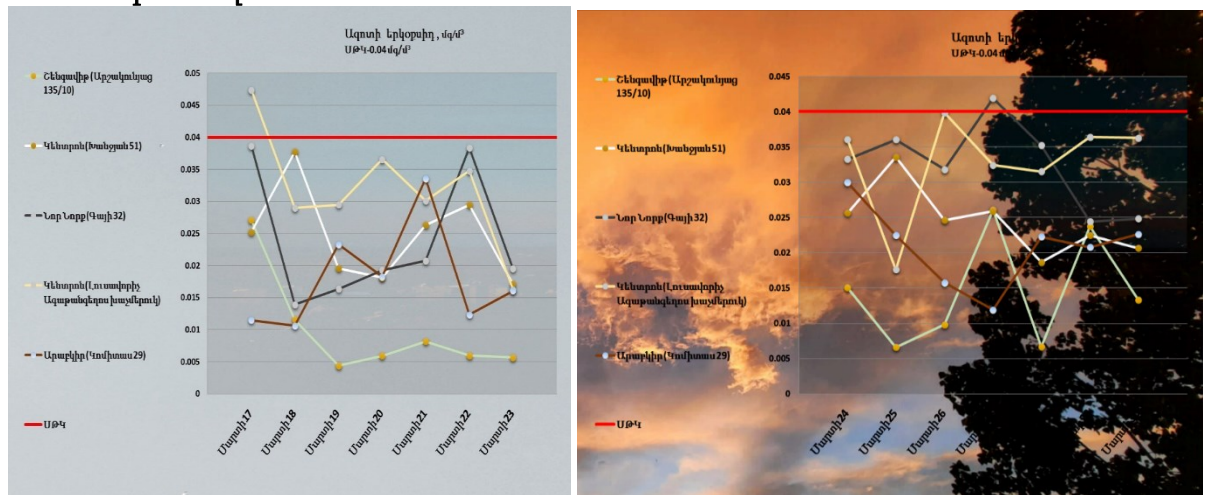
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

117. Ստորև բերված Աղյուսակ Ե-3-ում ներկայացված են օդի աղտոտիչների (փոշի, ծծմբի երկօքսիդ, ազոտի երկօքսիդ) կոնցենտրացիաները, որոնք չափվել են 2022 թ. մարտի 20 - 25-ը Նոր Նորք վարչական շրջանի Գայի 32 հասցեում գտնվող No 8 ստատիկ կայանում, որտեղ իրականացվում են ակտիվ չափումներ (24 ժամ շարունակ): Աղյուսակը ներկայացնում է նաև օդի աղտոտիչների առավելագույն թույլատրելի մեծությունները՝ հիմնվելով բնակավայրերի մթնոլորտում սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիայի (ՄԹԿ) վերաբերյալ ՀՀ ստանդարտների վրա: Օդի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության թիվ 160-Ն «Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՄԹԿ) նորմերի մասին» որոշման հիման վրա:

Նկար Ե-2. SO₂ կոնցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում¹⁹

Նկար Ե-3. NO₂ կոնցենտրացիան Երևանում 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում²⁰

¹⁹ <http://armmonitoring.am/posts/33>

²⁰ <http://armmonitoring.am/posts/33>

Աղյուսակ Ե-3. Փոշու, ծծմբի երկօքսիդի (SO₂) և ազոտի երկօքսիդի (NO₂) խտությունները

Parameter	Station	Mar 20	Mar 21	Mar 22	Mar 23	Mar 24	Mar 25	MPC (mg/m ³)	
								Maximum single	Daily average
Dust (mg/m ³)	Nor Nork	No data	No data	No data	No data	No data	0.05	0.5	0.15
Sulfur Dioxide (SO ₂) (mg/m ³)	Nor Nork	0.018	0.017	0.036	0.03	0.021	0.019	0.05	0.05
Nitrogen Dioxide (NO ₂) (mg/m ³)	Nor Nork	0.018	0.021	0.038	0.019	0.033	0.036	0.085	0.04

Data supplied by the MOE "Hydrometeorology and Monitoring Center" SNCO, According to Maximum Permissible Concentration (MPC) for Ambient Air RA Government Decree № 160-Ն. "Norms of maximum permissible concentrations (MPC) of atmospheric air pollutants in residential areas" (02/02/2006).

118. Նոր Նորք վարչական շրջանում՝ Գայի պողոտայում տեղակայված No 8 ՇՄՆ-ի օդի որակի մոնիթորինգի կայանների տվյալները հաստատում են, որ օդի միջին որակը մոտ է թույլատրելի կոնցենտրացիաներին:

119. Չափումներն իրականացվել են Նմուշառման պլանի համաձայն: Գործիքային չափումների կետերն ընտրվել են ներառելով հավաքակայանի բոլոր զգայուն կետերը: Ներկայացվող տարածքում կա 2 զգայուն օբյեկտ «Իգդիր» ռեստորանային համալիրը (Կետ No 1 և Կետ No 2) և գազի լցակայանը (Կետ No 3): Գործող հավաքակայանի անձնակազմը նույնպես համարվում է որպես զգայուն ընկալիչ (Կետ No 4): Չափման կետերի և զգայուն օբյեկտների գտնվելու վայրի մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է Նկար Ե-4-ում: Օդի որակի հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը կցված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-2-ում:

Կետեր N 1 and N2- Իգդիր ռեստորանային համալիրը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի մոտ (արևելյան մաս): Հեռավորությունը հավաքակայանի պարսպապատից մոտ 15 մետր է: Քանի որ համալիրը մեծ է, N1 և N2 կետերը ընտրվել են համալիրի ողջ տարածքը ընդգրկելու համար:

Կետ N3- Գազի լիցքավորման կայանը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի անմիջապես կողքին, հավաքակայանի արևմտյան մասում գտնվող դարպասների դիմաց: Հեռավորությունը հավաքակայանի պարսպապատից մոտ 5 մետր է: Քանի որ նշված լցակայանը մեծ չէ, 3-րդ կետն ընտրվել է կայանի տարածքը ծածկելու համար:

Կետի 4-ի տեղադիրքն ընտրվել է ավտոբուսային հավաքակայանի մեջտեղում: Այն հեռու է փողոցներից, բայց գտնվում է ավտոբուսի սպասարկման կետի դիմաց (վարչական շենքի մոտ):

Նկար Ե-4. Փոշու, SO₂-ի և NO₂-ի չափումների կետերը

Փոշի

120. Բոլոր չափագր ումները կատարվել են EPAM 5000 սարքավորման միջոցով, որը տեղադրվել է ընտրված 4 կետերում համաձայն չափագրումների Նմուշառման պլանի (տես Նկար Ե-4). Յուրաքանչյուր չափման կետում չափումները կատարվել են օրական 3 անգամ 5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե տևողությամբ:
121. Մոնիթորինգի արդյունքները ստացվել են՝ հաշվի առնելով ինչպես տարբեր գործոններ, որոնք ազդում են աղտոտիչների տարածման և փոխակերպման վրա. տարբեր աղբյուրներից արտանետումները (արդյունաբերություն, տրանսպորտ, սպասարկման ոլորտ), օդերևութաբանական պայմանները (քամու արագությունը և ուղղությունը), այնպես էլ տեղագրությունը: Օդի որակի չափագրումների արդյունքները ներկայացված են ըստ աղտոտիչների: Օդի որակի գնահատումը իրականացվում է ըստ գոյություն ունեցող ուղեցույցների՝ օդի որակի վերաբերյալ ՄՖԿ և ԱՀԿ ուղեցույցների և ՀՀ ստանդարտների: Չափումների արդյունքներն ամփոփ ներկայացված են Աղուսյակ Ե-4-ում և ցույց են տալիս, որ 2022 թ. մարտ ամսվա ընթացքում փոշու միջին կոնցենտրացիան չի գերազանցում ՀՀ ստանդարտները:
122. 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում բոլոր կետերում կատարված օդի որակի (փոշու) չափումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ փոշու կոնցենտրացիաները չեն գերազանցում փոշու համար առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները և ընդհանուր առմամբ ավելի ցածր են, քան «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված տվյալները:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Աղյուսակ Ե-4. Փոշու չափագրումների ամփոփ արդյունքները

Չափման կետեր	Պարամետր	Փաստացի միջին կոնցենտրացիան մգ/մ ³	Ազգային առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիան (ԱԹԿ) փոշու համար, մգ/մ ³		ԱՀԿ առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիան (ԱԹԿ) փոշու համար, մգ/մ ³
			Առավելագույն արժեքը	Միջին օրական	Միջին օրական
Կետ-1	PM2.5	0.025	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.030	0.3	0.06	0.05
Կետ-2	PM2.5	0.025	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.027	0.3	0.06	0.05
Կետ-3	PM2.5	0.023	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.026	0.3	0.06	0.05
Կետ-4	PM2.5	0.024	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.029	0.3	0.06	0.05

Ծծմբի երկօքսիդ (SO2) և ազոտի երկօքսիդ (NO2)

123. Նմուշառիչներն ամրացվել են՝ օգտագործելով փոքր (13 x 25 մմ) երկկողմանի ինքնաստանդվող փրփուր բարձիկներ: Նմուշառուները տեղադրվել են ավսեի տակ՝ ուղղված դեպի ներքև՝ տեղումներից պաշտպանվելու համար: Նմուշառուները հանվել են տեղադրումից 120 ժամ անց:

124. 2021 թ. դեկտեմբերի 24-29-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված օդի որակի (SO2 և NO2) չափումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ բոլոր կետերում դրանք չեն գերազանցում SO2-ի և NO2-ի առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները:

Աղյուսակ Ե-5. Ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) առավելագույն թույլատրելի խտությունները

№	Նյութի անվանումը	Առավելագույն թույլատրելի խտություն (մգ/մ ³)			
		Ազգային Առավելագույն	Ազգային Միջին օրական	ԱՀԿ ²¹ 24 հժամ	IFC Ստանդարտ
1	PM2.5	0.16	0.035	0.025	0.025
2	PM10	0.3	0.06	0.05	0.05

²¹ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն (ԱՀԿ). Օդի որակի ուղեցույցների գլոբալ թարմացում, 2005 թ.

Աղյուսակ Ե-6. Ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) չափումների ամփոփ արդյունքները

Չափման կետեր	Պարամետր	24.12.2021			25.12.2021			26.12.2021			27.12.2021			28.12.2021			Միջին արժեք
		1 st չափում	2 nd չափում	3 rd չափում	1 st չափում	2 nd չափում	3 rd չափում	1 st չափում	2 nd չափում	3 rd չափում	1 st չափում	2 nd չափում	3 rd չափում	1 st չափում	2 nd չափում	3 rd չափում	
Կետ-1	PM2.5	0.023	0.026	0.022	0.024	0.025	0.028	0.022	0.023	0.023	0.022	0.024	0.029	0.024	0.026	0.029	0.025
	PM10	0.027	0.031	0.030	0.030	0.028	0.031	0.025	0.030	0.028	0.029	0.028	0.031	0.029	0.034	0.033	0.030
Կետ-2	PM2.5	0.022	0.024	0.025	0.023	0.026	0.029	0.031	0.024	0.027	0.023	0.023	0.033	0.019	0.020	0.023	0.025
	PM10	0.025	0.025	0.026	0.024	0.027	0.028	0.024	0.026	0.029	0.025	0.027	0.028	0.027	0.029	0.031	0.027
Կետ-3	PM2.5	0.021	0.020	0.023	0.021	0.022	0.024	0.020	0.024	0.030	0.021	0.024	0.029	0.021	0.024	0.027	0.023
	PM10	0.024	0.025	0.028	0.024	0.025	0.026	0.023	0.028	0.033	0.022	0.024	0.029	0.023	0.024	0.029	0.026
Կետ-4	PM2.5	0.023	0.024	0.024	0.023	0.025	0.023	0.024	0.021	0.022	0.024	0.028	0.027	0.019	0.020	0.031	0.024
	PM10	0.027	0.030	0.028	0.025	0.027	0.028	0.023	0.028	0.028	0.029	0.025	0.031	0.026	0.028	0.029	0.029

Ե3. Աղմուկ

125. Ներկայումս Երևանում աղմուկի հիմնական աղբյուրը համարվում է գործող քաղաքային տրանսպորտը (մոտավորապես 90%): Աղմուկի էլակետային միջավայրը հիմնականում բնութագրվում է ճանապարհային երթևեկության չափավոր աղմուկով Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների մերձակայքում:

126. Նախագծման խորհրդատուն ներգրավել է ակուստիկ ինժեներ, որի կողմից իրականացվել է ակուստիկ հետազոտություն՝ ծրագրային տարածքի աղմուկի մակարդակի ֆոնային (էլակետային) տվյալները հավաքագրելու և հետագայում Ծրագրի կանոնավոր գործիքային չափումների նպատակով՝ որպես էլակետային տվյալներ օգտագործելու համար: Աղմուկի ուսումնասիրության վերաբերյալ հաշվետվությունը պատրաստված է և ներառված է սույն ՇՄՆՈՒ-ի ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-3-ում:

127. Էլակետային արժեքները համեմատվում են ՀՀ ստանդարտների և ՄՖԿ-ի ուղեցույցների հետ, որոնք ներկայացված են Աղյուսակ Ե-7-ում:

128. Բոլոր չափագրումները կատարվել են Cirrus Research CR811C ձայնի մակարդակի հաշվիչների միջոցով: Lmax, Lmin և հինգ Ln արժեքների չափումը, ինչպիսիք են L10, L90 և L95, բացի Leq-ից, ապահովում են նաև չափման այն գործառնությունները, որոնք անհրաժեշտ են չափման ստանդարտներին, կանոնակարգերին և ուղեցույցներին համապատասխանելու համար: CR:811C սերիան կիրառվում է այն դեպքերում, երբ ստանդարտ ձայնի մակարդակի չափիչը չի տրամադրում աղմուկի ֆոնային մակարդակի բավարար մանրամասներ: Գործողության կամ տեղանքի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը գնահատվել է Deaf Defier ծրագրաշարի միջոցով:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Աղյուսակ Ե-7. Աղմուկի սահմանային թույլատրելի արժեքները

№	Մենքերի և տարածքների նշանակությունը	ՀՀ ստանդարտները		ՄՖԿ ստանդարտները (ցերեկ/ գիշեր)
		Չայնի մակարդակները Լա և ձայնի համարժեք մակարդակները Լաեկվ դԲԱ La eq (ցերեկ/ գիշեր)	ՇՄԱ (ձայնի առավելագույն մակարդակը), դԲԱ (ցերեկ/ գիշեր)	
1	Աշխատատեղ	60	-	-
2	Բնակելի շենքերի, կլինիկաների, ամբուլատորիաների, հանգստյան տների, ծերերի և հաշմանդամների խնամքի տների, գրադարանների, մանկապարտեզների, դպրոցների և այլ կրթական հաստատությունների հարակից տարածքներ	55/ 45	70/ 60	55/ 45
3	Հյուրանոցներին և ցանկացած տեսակի հանրակացարաններին կից տարածքներ	60/ 50	75/ 65	55/ 45

129. Չափումները կատարվում են զգայուն ընկալիչների մոտ գտնվող 3 կետում՝ Աղյուսակ Ե-8-ում ներկայացված Նմուշառման պլանի համաձայն: Աղմուկի չափման կետերի գտնվելու վայրը ներկայացված է Նկար Ե-4-ում:

Աղյուսակ Ե-8. Աղմուկի չափման Նմուշառման պլանը

Կետեր	Կոորդինատներ	Չափման քանակություն	Զգայուն ընկալիչի նկարագրությունը	Կատեգորիա
Կետ 1	40°11'16.32"N 44°34'53.77"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ	3
Կետ 2	40°11'19.11"N 44°34'51.64"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի հետնամասում	3
Կետ 3	40°11'22.35"N 44°35'10.16"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Փազի լիցքավորման կայանի մոտ	1

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

130. Չափումներն իրականացվել են ընտրված 3 կետերում երեք անգամ ցերեկային ժամերին և երկու անգամ՝ գիշերային ժամերին Չայնաչափը տեղադրվել է ուղղահայաց եռոտանի վրա գետնից 1,2-1,5 մ բարձրության վրա և այլ արտացոլող մակերեսներից ավելի քան 3,5 մ հեռավորության վրա: Արդյունքներն համեմատվել են Աղյուսակ Ե-7-ում ներկայացված սահմանային թույլատրելի արժեքների (ՄԹԱ) հետ:
131. Չափագրումների արդյունքներն ամփոփված են Աղյուսակ Ե- 9-ում:

Աղյուսակ Ե-9. 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում իրականացված աղմուկի չափումների ամփոփ արդյունքները

Չափումների կետեր	Չայնի մակարդակը (համարժեք ձայնի մակարդակին) չափված ժամանակահատվածի համար, LAeq, դԲԱ գերեկ / գիշեր	Չափված ժամանակահատվածի ձայնի առավելագույն մակարդակը, LAmax, ֆԲԱ գերեկ / գիշեր	Շեմի սահմանային արժեքը (համարժեք ձայնի մակարդակին), դԲԱ	Շեմի սահմանային արժեքը (ձայնի առավելագույն մակարդակ), դԲԱ	IFC Ստանդարտ, դԲԱ (ցերեկ / գիշեր)
Կետ-1 ցերեկ	55.12 /43.31	93.2/ 82.2	55/ 45	70/ 60	55/45
Կետ-2 ցերեկ	53.18/ 44.51	90/ 84,6	55/ 45	70/ 60	55/45
Կետ-3 ցերեկ	54.49/ 41.61	83.7/ 78.0	80	85	70/70

132. 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում աղմուկի հետազոտության շրջանակում կատարված չափումները ցույց են տվել, որ բոլոր կետերում թվերը չեն գերազանցում Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված առավելագույն սահմանային արժեքները, սակայն մոտ են ՄՖԿ-ի չափանիշներին:
133. Աղմուկի ուսումնասիրության շրջանակում կատարված չափագրումները տվյալներ են տրամադրում՝ գնահատելու ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման պոտենցիալ ակուստիկ ազդեցությունը տեղի բնակելի հատվածի, հյուրանոցների և այլ ձեռնարկատիրական հիմնարկների վրա: Արդյունքները համեմատվել են սահմանային շեմերի հետ (տե՛ս Գլուխ Զ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ):

Ե4. Թրթռումներ

134. Նախագծման խորհրդատուի կողմից վարձված «Քոնսեկտարթ» ՍՊԸ մասնագիտացված ընկերության կողմից իրականացվել է Թրթռման հետազոտություն՝ Ծրագրի տարածքի թրթռումների ելակետային տվյալները հավաքագրելու, գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի ներկա ազդեցությունը որոշելու համար, որոնք հետագայում Ծրագրի համար օգտագործվելու են որպես կանոնավոր գործիքային չափումների հիմք: Թրթռումների

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը պատրաստվել է և կցվում է սույն ՇՄՆՈՒ-ի ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-4-ում:

- 135. Vibration measurements have been undertaken using InstanTel Minimate Pro 6 equipment. Թրթռումների չափագրումներն իրականացվել են InstanTel Minimate Pro 6 սարքավորման միջոցով: Սարքը փորձարկվել է չափումներից առաջ և հետո:
- 136. Գետնի թրթռման համար պատասխանատու հիմնական մեխանիզմը ճանապարհային երթևեկությունն է, այն է՝ ճանապարհի անհարթությունների (ուռուցիկություններ, փոսորակներ և այլն) վրայով անցնող տրանսպորտային միջոցների հետ կապված դինամիկ ուժերը:
- 137. Չափագրումներն իրականացվել են Ադյուսակ Ե-10-ում նշված և Նկար Ե-4-ում պատկերված կետերում: Թրթռման արագացման չափագրումներն կատարվել են օրվա ցերեկային ժամերին՝ յուրաքանչյուր չափման կետում մեկ անգամ՝ 20 րոպե տևողությամբ: Արդյունքներն համեմատվել են զգայուն տարածքներում փաստացի թրթռումների համապատասխանության մակարդակի հետ²²:

Ադյուսակ Ե-10. Թրթռումների արագացման չափագրումների կետերը

Կետեր	Կոորդինատներ	Չափումների քանակություն	Զգայուն ընկալիչի նկարագրությունը	Կատեգորիա ²³
Կետ 1	40°11'16.32"N 44°34'53.77"E	20 րոպեանոց չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ	3
Կետ 2	40°11'19.11"N 44°34'51.64"E	20 րոպեանոց չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի հետնամասում	3
Կետ 3	40°11'22.35"N 44°35'10.16"E	20 րոպեանոց չափումներ	Գազի լիցքավորման կայանի մոտ	1

Ադյուսակ Ե-11. Թրթռումների արագացման շեմային սահմանային արժեքները (ՇՄԱ)

№	Ամբողջ մարմնի թրթռում	ՇՄԱ ուղղված և համարժեք շտկված արժեքների համար	
		մ/վրկ ²	դԲ
1	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)	0.28	109
2	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ ա)	0.1	100
3	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ բ)	0.04	92
4	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգի գ)	0.014	83

²²Հիգիենիկ նորմեր №2.2.4-009-06 «Վիբրացիա աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական շենքերում».

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

№	Ամբողջ մարմնի թրթռում	ՇՄԱ ուղղված և համարժեք շտկված արժեքների համար	
		մ/վրկ ²	դԲ
5	Բնակելի շենքեր, կլինիկաներ, հանգստյան տներ	0.004	72

138. Չափումների արդյունքներն ամփոփ ներկայացված են Աղյուսակ Ե-12-ում: 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված թրթռումների չափումների հիման վրա հաստատվել է, որ բոլոր կետերում արդյունքները չեն գերազանցում առավելագույն թույլատրելի շեմը:

Աղյուսակ Ե-12. Թրթռումների չափումների արդյունքները՝ համեմատած ՇՄԱ-ի հետ

Չափում №	Կատեգորիա	Ուղղված և համարժեք շտկված արժեքներ, դԲ	ՇՄԱ շտկված և համարժեք շտկված արժեքների համար, մմ/վրկ ² /դԲ
Կետ N1	Տեխնոլոգիական (3-րդ կատեգորիա բ)	82	0.04 / 92
Կետ N2	Տեխնոլոգիական (3-րդ կատեգորիա բ)	69	0.04 / 92
Կետ N3	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)	86	0.28 / 109

139. Ստացված տվյալները տեղեկատվություն են տրամադրում՝ գնահատելու Ծրագրի գործողությունների հնարավոր ազդեցությունը տեղի հանրության առողջության վրա, հյուրանոցների և այլ ձեռնարկատիրական գործունեությունների վրա Ծրագրի իրականացման ընթացքում, որոնք մոնիթորինգի կենթարկվեն Կապալառուի կողմից շինարարության ընթացքում (տե՛ս Գլուխ Ը. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ):

Ե5. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրեր

140. Ջրային ցանցը տեղանքում թույլ է զարգացած: Հիմնական ջրային երակը Հրազդան գետն է և նրա ձախակողմյան վտակ Գետառը, որոնց ռեժիմն ամբողջությամբ կարգավորվում է տարբեր հիդրոտեխնիկական կառույցներով, ջրահոսքերով և ջրանցքներով:

141. Ծրագրի տարածքում և/կամ անմիջապես մոտակայքում չկան ջրային մարմիններ և ջրահոսքեր (գետեր, լճեր, ջրամբարներ, ոռոգման ջրանցքներ և այլն): Տեղամասի հյուսիսային կողմում առկա է ձորակ, որն այժմ ջրագուրկ է:

142. Հիդրոերկրաբանական տեսակետից ստորգետնյա ջրերը կապված են Նեոգեն-չորրորդական հասակի հրաբխային առաջացումների չստորաբաժանված համախմբերի հետ, պատկանում են միջլավային և լավատակի ջրերի տարատեսակներին, որոնք ֆոնդային հորատանցքերով մինչև 20.0 մետր խորությունը չեն բացահայտվել:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

143. Սակայն հարկ է նշել, որ մակերեսային ջրերը ներթափանցելով գրունտային զանգվածների ավելի խորը տեղադրված շերտերի մեջ, կուտակվելով և զետեղվելով հրաբխային և լճային- ալյուվիալ պալեոռելիեֆի խորդուբորդ մասերում, կարող են առաջացնել «թաքնված» ջրափոսեր, ջրակալված և խոնավացած տեղամասեր:

Ե6. Տեղագրություն, գրունտներ, երկրաբանություն, սելյամոլոգիա

144. Մանրամասն նախագծի մշակման ընթացքում ՄՆԽ-ի կողմից իրականացվել է ինժեներաերկրաբանական հետազոտություն տեղանքի ռելիեֆի առանձնահատկությունների տեսողական գնահատման, երկրաբանական և ինժեներաերկրաբանական վտանգավոր պրոցեսների և երևույթների բացահայտման նպատակով: Կատարվել են հետևյալ աշխատանքները՝ տարածքի ինժեներաերկրաբանական տեղագնում, հորատանցքերի հորատում, գրունտներից խախտված և չխախտված կառուցվածքի նմուշների ընտրում, գրունտների ֆիզիկամեխանիկական հատկանիշների որոշում լաբորատոր պայմաններում, նախկինում տարբեր գիտաարտադրական և նախագծային հետազոտական կազմակերպությունների կողմից տվյալ և հարակից տարածքներում իրականացված ուսումնասիրությունների հաշվետվությունների հավաքում, ամփոփում և արխիվային նյութերի ընդհանրացում:

Տեղագրություն

145. Տեղագրական հանույթը կատարվել է լիցենզավորված մասնագիտացված «Ինֆորմուլա» ՍՊԸ-ի կողմից (Կադաստրային լիցենզիա՝ N0391): Հանույթն իրականացվել է ARMWGS84 կոորդինատային համակարգով և աշխատանքների ընդհանուր ծավալն ընդգրկել է 8 հա: Քարտեզագրումն իրականացվել է ֆոտոգրամետրական և ԱՏՀ մեթոդաբանությանն հիման վրա, իսկ հսկիչ կետերն օգտագործվել են ավելի ճշգրիտ թվային օրթոֆոտո խճանկար ստանալու համար: Նույնականացման նշանները դրվել են ամբողջ տարածքում, որպեսզի անօդաչու թռչող սարքի կողմից նկարահանված նկարներում նկատելի լինեն (կոորդինատները տես Աղյուսակ Գ-2):

146. Բոլոր աշխատանքները կատարվել են անվտանգության կանոնների պահպանմամբ: Հավաքագրված տեղեկատվությունը մշակելուց հետո ստեղծվել է օրթոֆոտո խճանկար՝ 2,5 սմ/սմ պիքսելից պակաս թույլտվությամբ: Խճանկարի հիման վրա իրականացվել են քարտեզագրման աշխատանքներ: Բոլոր օբյեկտները ներառված են մեկ .dwg ֆորմատի ֆայլում՝ որպես կետ, տող և բազմանկյուն շերտեր: Քարտեզագրման աշխատանքներն ավարտելուց հետո ստեղծվել է տարածքի տեղագրական քարտեզը: Արդյունքները տրամադրվում են թվային ձևաչափերով՝ .dwg՝ CAD համակարգերի համար և .shp՝ GIS համակարգերի համար: Թվային օրթոֆոտո խճանկարի ձևաչափը .tiff է: Աշխատանքներն իրականացվել են DJI Matrice 210 RTK V2 GNSS դրոնով:

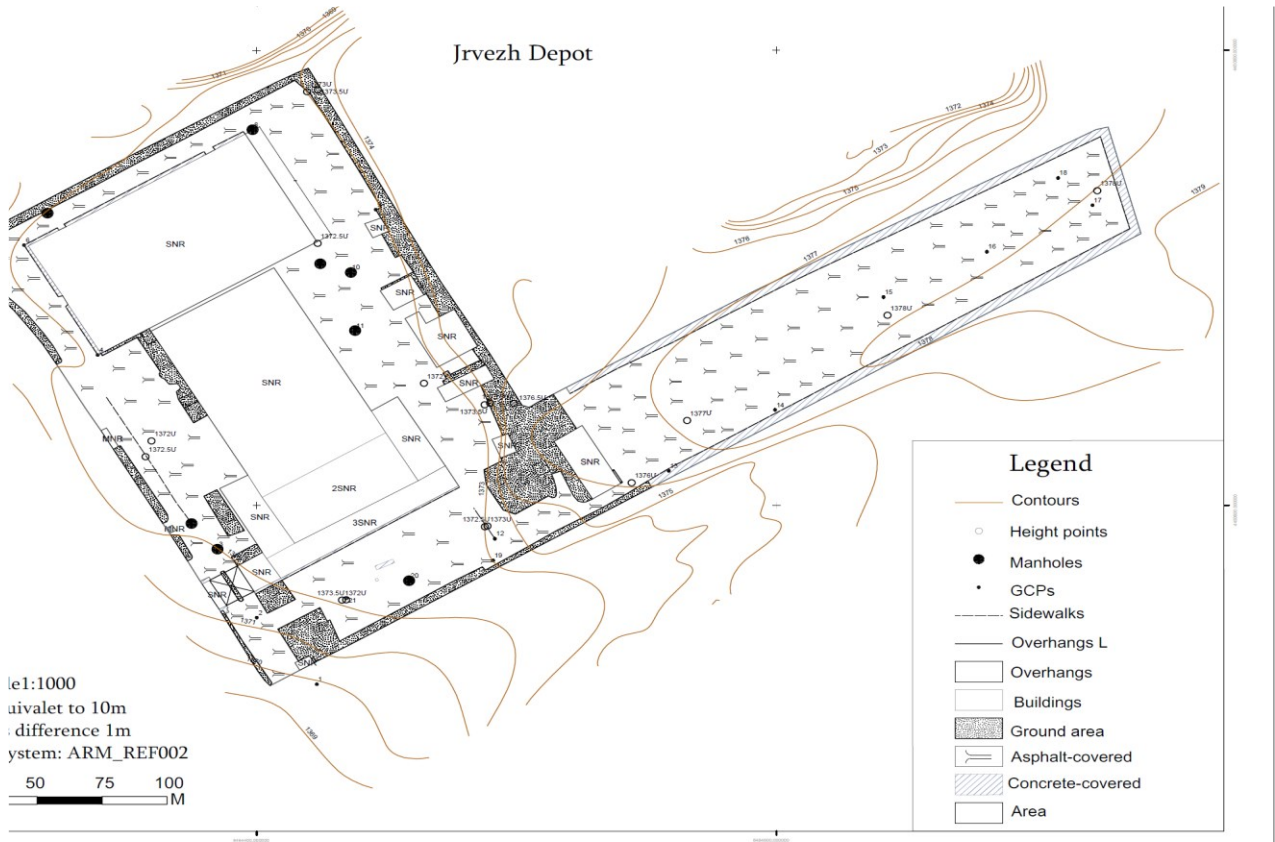
Աղյուսակ Ե-13. Տեղագրական հանույթի կոորդինատները

N	X	Y	Z
1	8464434.651819	4450559.272352	1372.31828
2	8464458.614447	4450566.962327	1372.238962
3	8464490.998156	4450575.845031	1373.55375

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

4	8464708.447863	4450743.823492	1377.756561
5	8464721.676433	4450731.831817	1378.045361
6	8464681.035136	4450711.405836	1377.820135
7	8464641.279312	4450691.473362	1377.782207
8	8464599.532584	4450641.924518	1377.570161
9	8464558.615033	4450615.177207	1376.891485
10	8464491.700513	4450585.35808	1373.415862
11	8464437.889949	4450676.876183	1372.47099
12	8464436.289697	4450702.392698	1372.549019
13	8464445.930785	4450730.002717	1372.635824
14	8464398.477986	4450765.168205	1372.694386
15	8464319.572695	4450728.517986	1372.434546
16	8464310.565956	4450714.443346	1372.455159
17	8464290.232905	4450709.668181	1372.292454
18	8464338.902137	4450666.167953	1372.121657
19	8464384.919181	4450580.834894	1372.056364
20	8464400.031543	4450550.71896	1371.319441
21	8464423.159815	4450521.431792	1369.792958

Նկար Ե- 5. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի տեղագրական քարտեզը

Երկրաբանություն

147. Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից տեղամասը գտնվում է Ջրվեժ-Նորք հրաբխային սարավանդի սահմաններում, էրոզիոնահողմնահարման լանջերի վրա, որոնք ունեն հյուսիս-արևմտյան թեքություններ, մակերևույթի մեղմ և աննշան անկումներ: Մակերեսի բացարձակ նիշերը տատանվում են 1003.0-1005.0 մետրի սահմաններում:
148. Տեղանքի երկրաբանական կառուցվածքը և հետագոտված հատվածները բնութագրվում են Նեոգեն-չորրորդական հասակի հրաբխային առաջացումներով՝ բազալտ, անդեզիտ-բազալտ, հրաբխային խարամ, ավազ, մոխիր: Նշված կազմավորումները ծածկված են միջին Չորրորդականի հասակի հրաբխային տուֆերի փոքր հզորությամբ շերտերը, որոնք էլ եզրածածկված են բերվածքային առաջացումների շերտերով՝ կավային, ավազային և խոշորաբեկորային գրունտներ և տեխնոգեն առաջացումներ՝ լիցքային գրունտ: Հորատման աշխատանքների ընթացքում մինչև 2.0 մետր խորությամբ փորված հորատանցքերում բացահայտվել են միայն հրաբխային տուֆերը, բերվածքային և տեխնոգեն գրունտները:
149. Տեղամասի ինժեներաերկրաբանական կառուցվածքում՝ 20 մ խորության վրա առանձնացվել են գրունտների հետևյալ տարատեսակները.
- Շերտ 1. լիցքային գրունտ՝ չպառկապնդված, խճա-մանրախճային կազմի, հազվադեպ մեծաբեկորներով, կավային և ավազային նյութի խառնուրդով մինչև 30%, ծածկված 0.1- 0.3 մետր հաստությամբ ասֆալտա-բիտումային ծածկով, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 0.3-1.0 մետր:
 - Շերտ 2. կավավազ սպիտակահողային՝ բաց դեղնավուն, սպիտակավուն երանգով, կարբոնատացած, փոշենման ավազային նյութի խառնուրդով, մանրախճի, հազվադեպ խճի պարունակությամբ երի և փոշենման ավազների նրբաշերտերով և ոսպնյակներով, խճի հազվադեպ մեծաբեկորների պարունակությամբ մինչև 15%, գրունտը տեղ-տեղ ցեմենտացած է, լցանյութը՝ սակավախոնավ, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 0.5-2.0 մետր:
 - Շերտ 4. մեծաբեկորային գրունտ՝ հրաբխային տուֆերից, նարնջագույն, դեղնավուն և դարչնագույն երանգով, միջին ամրության, տարածումը սահմանափակ է, բացահայտվել է միայն թիվ 1 և թիվ 2 հորատանցքում, բացահայտված հզորությունը՝ 1.0 մետր:
 - մինչև 15%, գրունտը տեղ-տեղ ցեմենտացած է, լցանյութը՝ սակավախոնավ, տարածումը սահմանափակ է, հզորությունը՝ 0.3-0.5 մետր:
 - Շերտ 3. մանրախճային գրունտ կավավազա-ավազային խառնուրդով մինչև 40%, կարբոնատացած կավավազն
150. Ինժեներաերկրաբանական հետազոտությունը ցույց տվեց, որ այնպիսի վտանգավոր ֆիզիկաերկրաբանական գործընթացներ և երևույթներ, ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, փլուզումը և այլն, ծրագրային տարածքում առկա չեն:

Սեյսմոլոգիա

151. Սեյսմատեկտոնական տեսակետից տարածքը գտնվում է Երևանի միջլեռնային վերադրված ճկվածքի սահմաններում՝ նրա կենտրոնական մասում: Համարվում է Հայկական լեռնաշխարհի ամենասեյսմակտիվ մարզերից մեկը: Համաձայն ՀՀԾՆ II – 6.02.2006-ի՝ ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է երրորդ սեյսմիկ գոտու մեջ:
152. Միկրոսեյսմերով գրանցված տվյալներով ստացված արդյունքներից երևում է, որ տարածքի գրունտերի տատանումների գերակայող պարբերությունները գտնվում են 0.414-

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

0.462 վրկ. տիրույթում: Տարածքի գրունտները համապատասխանում են սեյսմիկ 3-րդ կարգի²⁴ գրունտներին:

Գրունտներ

153. Առաջարկվող Ծրագիրը գտնվում է Երևան քաղաքում՝ կառուցապատված արդյունաբերական վայրում, որը ՀՀ հողային ֆոնդում դասակարգված է որպես կատեգորիա 4)՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների, գործառնական նշանակությունը՝ 3) տրանսպորտի օբյեկտների:
154. Լինելով գործող ձեռնարկություն, Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ողջ բնական միջավայրը ձևափոխվել է, որտեղ ամբողջությամբ հեռացվել է բուսահողը և ենթահողի ծածկույթի որոշ մասը: Ինժեներատեխնիկական հետազոտությունը ցույց է տվել, որ բուսահողի շերտը առկա չէ, լիցքային գրունտը չպատկապնդված է՝ խճա-մանրախճային կազմի, հազվադեպ մեծաբեկորներով, կավային և ավազային նյութի խառնուրդով մինչև 30%, ծածկված է 0.1- 0.3 մետր հաստությամբ ասֆալտա-բիտումային պատվածքով՝ շինարարական և կենցաղային թափոնների առկայությամբ:
155. Գոյություն ունեցող հավաքակայանի տարածքում կան փոքր կանաչ հատվածներ՝ դեկորատիվ ծառերով և թփերով, որոնք խնամվում են հավաքակայանի աշխատակիցների կողմից: Այդ փոքրիկ հատվածները ծածկված են բուսահողի շերտով, որի պիտանի ծավալը գնահատվում է մոտ 330 մ³:
156. Հողի հաջորդ շերտը սպիտակահողային կավավազ է, տեղ-տեղ սպիտակավուն և դեղնավուն երանգով, կարբոնատացած, փոշենման ավազային նյութի խառնուրդով, մանրախճի, հազվադեպ խճի պարունակությամբ մինչև 15%, գրունտը տեղ-տեղ ցեմենտացած է, լցանյութը՝ միջին խտության, սակավախոնավ:
157. Հավաքակայանի տարածքի գրունտների որոշակի աղտոտվածություն հնարավոր է՝ հաշվի առնելով հողօգտագործման բնույթը, և երբ վատթար վիճակում գտնվող մեծ թվով ավտոբուսների կենտրոնացման պայմաններում բացառված չեն վառելիքի, նավթի և քսայուղի արտահոսքը: Մյուս կողմից՝ Ծրագրով պայմանավորված այս կոնկրետ վայրերի հետ կապված ռիսկը համարվում է շատ ցածր, քանի որ ամբողջ տարածքը ասֆալտապատ է: ԲԿՊ-ում նախատեսվում է, որ շինարարության կապալառուն կիրականացնի հողի քիմիական վերլուծություն մինչև դրա վերջնական տեղավորումը:
158. Այնուամենայնիվ, Ծրագրի տարածքի մերձակայքում հողի աղտոտման հնարավոր որոշ աղբյուրներ բացահայտված են և առնչվում են հետևյալին.
- հարևանությամբ գտնվող բազմաթիվ ռեստորաններ և հյուրանոցներ,
 - կուտակված թափոններ (հիմնականում շինարարական թափոններ, օրինակ՝ ապամոնտաժված շինությունների մնացորդները՝ քար, մետաղ, պլաստիկ և այլն),
 - փոքր այգիներ և պարտեզներ, որոնք պատկանում են հարևան բնակիչներին և որտեղ կարող են օգտագործված լինել թունաքիմիկատներ:
159. Շինարարական աշխատանքների փուլում վառելիքի, յուղի (հիդրավլիկ, փոխանցման տուփ, շարժիչ և այլն) քսայուղերի և այլ հեղուկ նյութերի թափոններով հողի աղտոտման

²⁴ ՀՀՀՆ 20.04 «ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԱԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՆՈՐՄԵՐ», Աղյուսակ 3:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

որոշակի վտանգի և մեղմացնող միջոցառումների համար տե՛ս Գլուխ Զ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ և Գլուխ Ը. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ):

Ե7. Էկոլոգիական ռեսուրսներ

160. Բույսերի և կենդանիների, այդ թվում՝ հազվագյուտ և անհետացող տեսակների և դրանց բնական միջավայրի, պոպուլյացիաների օգտագործումը, վերարտադրությունը, պաշտպանությունը, պահպանումը և կառավարումը կարգավորվում են «Բուսական աշխարհի մասին» օրենքով (ընդունվել է 23.11.1999 թ.), «Կենդանական աշխարհի մասին» օրենքով (ընդունվել է 03.04.2000 թ.), Հայաստանի Կարմիր գրքով, ինչպես նաև Բնության պահպանության միջազգային միության (ԲՊՄՄ) Կարմիր գրքով և ԲՊՄՄ վտանգված տեսակների Կարմիր ցուցակով, որտեղ նշված են բույսերի և կենդանիների այն տեսակները, որոնք կանգնած են գլոբալ ոչնչացման առավել մեծ ռիսկի առաջ և, այդ իսկ պատճառով առանձնացված են որպես խիստ վտանգված կամ խոցելի տեսակներ:
161. Ծրագրի տեղանքը գտնվում է կառուցապատված արդյունաբերական վայրում, որտեղ հողերը հիմնականում մշակված են և առկա են դեկորատիվ բույսեր և մրգատու ծառեր: Այնուամենայնիվ, տարածքները հետազոտվել են «Բուսական աշխարհի հետազոտության» շրջանակում՝ հաշվի առնելով, որ նույնիսկ կառուցապատված տարածքներում բուսականությունը վերականգնում է իր բնապատմական բնույթը, որը խաթարվել է ռոտզման պակասի, բուսականության խնամքի դադարեցման պատճառով կամ ուղղակի ազատ տարածքներում:
162. Բուսական աշխարհի (ֆլորայի) հետազոտության իրականացման, ինչպես նաև շինարարության գործընթացին խոչընդոտող ծառերի տեսակներն ու քանակը որոշելու համար պայմանագիր է կնքվել մասնագիտացված «Բիո Գամա» ՍՊԸ- ի հետ: Բուսական աշխարհի կարևոր տեսակների հավանական առկայության վերաբերյալ կենսաբանական ելակետային պայմանները նկարագրելու համար կատարվել է տվյալների և գրականության ուսումնասիրություն և մի քանի տեղամասային այցելություն՝ Ծրագրի տարածքում Կարմիր ցուցակում ընդգրկված, վտանգված և/ կամ էնդեմիկ տեսակների առկայությունը որոշելու համար:
163. Կիրառվել է հետևյալ մեթոդաբանությունը.
- ✓ գոյություն ունեցող գրականության և այլ հասանելի աղբյուրների ուսումնասիրություն,
 - ✓ տեղամասային այցելություններ,
 - ✓ տվյալների վերլուծություն և ֆոնային կենսաբանական վիճակի նկարագրություն
 - ✓ Կարմիր ցուցակում գրանցված և/կամ էնդեմիկ/վտանգված տեսակների ցանկի կազմում, որոնք հատուկ պաշտպանական միջոցների կարիք ունեն,
 - ✓ Ծրագրի շրջանակում հեռացվող ծառերի և թփերի տեսակների և քանակի որոշում,
 - ✓ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում ներառվող պաշտպանական միջոցառումների վերաբերյալ առաջարկներ.

Բուսական աշխարհի (ֆլորայի) հետազոտություն

164. Ուսումնասիրվող տարածքների դաշտային աշխատանքների ընթացքում հավաքվել է ծառերի, թփերի և խոտաբույսերի մոտ 30 նմուշ, դրանք չորացվել են, կազմվել են հերբարիումներ, այնուհետև կատարվել են տեսակների որոշման աշխատանքներ: Լաբորատոր ուսումնասիրությունները կատարվել են ՀՀ ԳԱԱ բուսաբանության ինստիտուտում: Համակարգչային «Excel» ծրագրով ստեղծվել է տվյալների բազա, որում ընդգրկվել են բույսերի տեսակային կազմը, ուսումնասիրվող տարածքում դրանց տարածվածությունը, կենսաձևերը, տնտեսական և այլ նշանակություն ունեցող՝ սննդային, համեմունքային, դեղատու, մեղրատու, կերային, դեկորատիվ, տեխնիկական տեսակները: Տեսակների վերաբերյալ տվյալների աղբյուր են հանդիսացել Հայաստանի ֆլորայի 11 հատրները (Флора Армении, 1954-2011), Հայաստանի բույսերի Կարմիր գիրքը (2010), Հայաստանի ջրածահձային բուսականությունը (Բարսեղյան, 1990), «Կանաչ Հայաստան» ատլասը (2016) և այլն: Ծառաթփատեսակների որոշումների համար օգտագործվել են մի շարք հրատարակություններ (Հարությունյան, 1987; Деревья и кустарники СССР, 1951): Բույսերի գիտական անվանումները ճշտվել են՝ ըստ Ս. Չերեպանովի մեթոդական ձեռնարկի (Չերեպանով, 1995): Տեսակների վերաբերյալ տվյալների վերլուծության համար օգտագործվել է Լ.Բ. Մալիշևի ֆլորայի քանակական վերլուծության մեթոդը (Մալիշև, 1975): Բուսատեսակների գիտական անվանումները պարզաբանվել են Ն. Չերեպանովի մեթոդական ձեռնարկով (Չերեպանով, 1995 թ.):
165. Ուսումնասիրությունների ընթացքում հետազոտվել է ինչպես վայրած, այնպես էլ հավաքակայանի կանաչապատ տարածքի բուսականությունը՝ հիմնականում ծառերը: Ուսումնասիրությունների ընթացքում հետազոտվել են ինչպես դեկորատիվ (թույա, թեղի, հացենի, թխկի և այլն), այնպես էլ պտղատու (կեռասենի, բալենի, խնձորենի, ծիրանենի և այլն) ծառերը և թփերը: Ընդ որում հաշվվել են հասուն, կենսունակ կամ բերքատու առանձնյակները: Ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում իրականացված բուսաբանական հետազոտությունների արդյունքները ցույց են տվել, որ ուսումնասիրվող տարածքում բնական բուսականությունը բացակայում է: Ուսումնասիրված տարածքում հիմնականում աճում են դեկորատիվ ծառեր և թփատեր, որոնք Ջրվեժի գործող ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում տնկվել են կանաչապատման նպատակով: Այնուամենայնիվ, հատուկենտ հանդիպում են Երևանի ֆլորային բնորոշ որոշ տեսակներ, որոնք սակայն ներկայացված են մոլախոտային բուսականության տեսքով (օշինդր (Mugwort), շնախոտ (Swallowworts), սպանդ (Harmel), խոզանախոտ (Foxtail) և այլն):
166. Ուսումնասիրվող տարածքն ամբողջությամբ փոփոխություն է կրել արդյունաբերական յուրացման արդյունքում՝ գրեթե ամբողջ մակերեսը ասֆալտապատ է, բացառությամբ փոքր հատվածների, որտեղ աճեցվում է դեկորատիվ բուսականությունը:
167. Ոռոգման պակասի և բուսականության խնամքի դադարեցման պատճառով հավաքակայանի տարածքի անմշակ և լքված հատվածներում (հողատարածքի շատ փոքր հատվածներում) բուսականությունը տեղ-տեղ վերականգնել է իր սկզբնական բնույթը: Ուսումնասիրվող տարածքի բնական բուսականությունը հիմնականում քսերոֆիլ կիսաանապատային է, օշինդրի (*Artemisia fragrans*) առանձին բուսուտներով, որից սակայն

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բավականին քիչ տարածքներ են պահպանվել: Տարածված են նաև ինվազիվ ու էքսպանսիվ տեսակների մոլախոտեր՝ հազարատերևուկ սովորականը (*Achillea millefolium*), շնախոտ սուրը (*Cynanchum acutum*), խիժաճարճատուկ կնյունանմանը (*Chondrilla juncea*), տատաշ փոփոզը (*Tribulus terrestris*) և այլն: Հանդիպում են թելուկազգիների (*Թալ թուրքմենական* - *Atriplex turcomanica*, *Թելուկ սպիտակ* - *Chenopodium album*), լոբազգիների (*Դառը բիան* - *Goebelia alopecuroides*), խաչածաղկավորների (*Նվարդակ լայնատերև* - *Lepidum latifolium*), բարդածաղկավորների (*Գեղավեր կամ Տատասկ սովորական* - *Cirsium vulgare*), հացազգիների (*Արվանտակ մատնաձև* - *Cynodon dactylon*) և այլ ընտանիքների ներկայացուցիչներից կազմված մոլախոտային համակեցություններ:

168. Հավաքակայանի տարածքում հայտնաբերված բարձրակարգ անոթավոր բույսերի ընդհանուր 26 տեսակները պատկանում են 18 ցեղի, 13 ընտանիքի, 2 բաժնի, 2 դասի, որոնցից 17-ը՝ դեկորատիվ, իսկ 9-ը պտղատու ծառաթփային տեսակներ են:
169. Ուսումնասիրվող տարածքի բուսական աշխարհը ներկայացված է տարբեր բույսերի կենսաձևերով, որտեղ տեսակների բազմազանությամբ առաջատար դիրքը պատկանում է վարդազգիներին (*Rosaceae*), այնուհետև հաջորդում են ուռենազգիները (*Salicaceae*), թխկազգիները (*Aceraceae*), ցախակեռասազգիներ (*Caprifoliaceae*), ձիթենազգիներ (*Oleaceae*) և թեղազգիները (*Ulmaceae*) հետևյալ հարաբերակցությամբ՝ ծառեր՝ 20 տեսակ, Թփեր և կիսաթփեր՝ 3 տեսակ, բնափայտային լիանա՝ 3 տեսակ: Ուսումնասիրվող տարածքում խոտաբույսերը հիմնականում մոլախոտեր են:
170. Հետազոտությունը ցույց տվեց, որ **ուսումնասիրված տարածքի 26 տեսակների մեջ ՀՀ Բույսերի Կարմիր գրքում կամ ԲՊՄՄ (Բնության Պահպանության Միջազգային Միություն) Կարմիր ցուցակում գրանցված տեսակները բացակայում են:** Ուսումնասիրված տարածքում Հայաստանում հատուկ պահպանության կարիք ունեցող, վտանգված, խոցելի, անհետացման եզրին գտնվող տեսակներ չեն հայտնաբերվել: Միայն շնախոտ (*Swallowworts*) և սպանդ (*Harmel*) տեսակի մոլախոտերն են համարվել հազվագյուտ: Տարածքում սննդային, դեղագործական, համեմունքային, կերային և այլ օգտակար բույսեր չեն հայտնաբերվել:
171. Ջրվեժի հավաքակայանի տարածքում գրանցվել է ընդհանուր առմամբ 200 առանձնյակ ծառ (10 սմ և ավելի բնի տրամագիծ ունեցող), թուփ և փայտացողունավոր լիանա, որից ծառերը կազմում են 178 առանձնյակ, թփերը՝ 21, լիանաները՝ 1 առանձնյակ: 200 առանձնյակից 190-ը պատկանում են դեկորատիվ ծառերին և թփերին, իսկ 10-ը՝ պտղատուներին: Ծառաթփային բույսերի տեսակները, առանձնյակների քանակը և բների հաստությունները ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6-ի Աղյուսակներ 4 և 5- ում:
172. Ուսումնասիրվող տարածքում բացարձակ մեծ թիվ են կազմում թեղի փոքր տեսակի առանձնյակները (127 ծառ), որոնք հիմնականում տնկվել են ավտոբուսային հավաքակայանի ցանկապատերի երկայնքով: Առանձնյակների քանակով հաջորդը հացենի պենսիլվանյան տեսակն է (14 առանձնյակ), այնուհետև վարդենու թփերն են (15 առանձնյակ) և թեղի մերկը (11 առանձնյակ):
173. Ծրագրի տարածքում առկա ողջ բուսականությունը, որը խոչընդոտում է շինարարական աշխատանքներին, կտրվելու և մաքրվելու է: Հավաքակայանի տարածքում գտնվող 200 առանձնյակից վերակառուցման աշխատանքների 1-ին փուլի ընթացքում

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հատվելու է 61 ծառ և 6 թուփ: Հակակշռող և մեղմացնող միջոցառումները ներկայացված են սույն հաշվետվության հետագա գլուխներում (Գլուխ Զ-ում և Գլուխ Ը-ում):

174. Ծառերի քանակը նշվել է՝ ըստ նախնական գնահատման, որը կարող է կրճատվել շինարարական աշխատանքների ընթացքում, քանի որ չի բացառվում, որ դրանցից մի մասը կարող է պահպանվել և չհատվել: Դա կարող է կախված լինել ավտոբուսային հավաքակայանի ցանկապատի ճշգրիտ դիրքից: Այսպիսով, բուսականության մաքրման աշխատանքները սկսելուց առաջ կապալառուն պետք է վերահաշվի ծառերն ու թփերը և համապատասխանաբար թարմացնի Ծառերի կառավարման պլանը:
175. Կապալառուն նաև հոգ կտանի ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում մնացած ծառերի և թփերի մասին, որոնք չեն հեռացվի և պետք է ձեռք առնի պաշտպանիչ միջոցառումներ՝ համաձայն «Երևան քաղաքի ավագանու No 405-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Երևան քաղաքի ավագանու No 337-Ն որոշման (12.02.2021 թ.): Պաշտպանիչ միջոցառումները նախատեսվում են նաև Ծառերի կառավարման պլանում:

Կենդանական աշխարհի (ֆաունայի) հետազոտություն

176. Իրականացվել է նաև նախատեսվող գործունեության անմիջական տարածքի, ինչպես նաև հարակից միջավայրի կենդանական աշխարհի ուսումնասիրություն մասնագիտացված «ԲիոԳամա» ՍՊԸ կողմից: Հետազոտություններն իրականացվել են 2022թ մայիս ամսվա ընթացքում: Չնայած ուսումնասիրվող տարածքը հիմնականում ներկայացված է խիստ ուրբանիզացված լանդշաֆտով, այնուամենայնիվ ուսումնասիրվել են ցամաքային անողնաշարավոր կենդանիների, երկկենցաղների, սողունների, թռչունների և կաթնասունների կարմիրգրքային, հազվագյուտ, վտանգված, էնդեմիկ տեսակների առկայությունը: Յուրաքանչյուր ուսումնասիրություն իրականացվել է համապատասխան մասնագետի կողմից և դաշտային աշխատանքների, առկա գրականության և տեղեկատվության, սեփական փորձի և դիտարկումների արդյունքում ստացված տվյալների հիման վրա ներկայացվել է հաշվետվություն (տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-7):
177. Ուսումնասիրության արդյունքում հայտնաբերվել է ընդհանուր առմամբ հողվածոտանիների տիպի (Arthropoda) միջատների դասի (Insecta) 23 ընտանիքների և պատկանող 57 տեսակի բզեզներ (Coleoptera), 1 տեսակի մորեխ (կարգ Ուղղատուներ-Orthoptera), 5 ընտանիքների և պատկանող 7 տեսակի թիթեռներ (Lepidoptera), 3 ընտանիքների և պատկանող 5 տեսակի թաղանթաթևեր (Hymenoptera) և փափկամարմինների տիպից (Mollusca): Վերոհիշյալ տարածքից չի հայտնաբերվել ՀՀ Կարմիր գրքում և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում (IUCN Red List) գրանցված անողնաշար կենդանիներից որևէ տեսակ: Չեն գրանցվել նաև նեղ տարածված տեսակներ՝ Անդրկովկասի, Կովկասյան Էկոտարածաշրջանի էնդեմիկներ: Հետևաբար, եզրակացվել է, որ նախատեսվող շինարարական աշխատանքները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Հայաստանի նմանատիպ բիոտոպերի ցամաքային անողնաշար կենդանիների կենսաբազմազանության վրա:
178. Հետազոտությունների ընթացքում դիտարկվել է երկկենցաղների մեկ տեսակ՝ Փոփոխական (կանաչ) դոդոշը (*Bufo variabilis*), որը լայնորեն տարածված է

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հանրապետության գրեթե ողջ տարածքում, չի խուսափում նաև մարդածին կենսացենոզներից, ինչի շնորհիվ նրանց քանակությունը կայուն է անգամ Երևան քաղաքում: Սողուններից դիտարկվել են մողեսների երկու տեսակներ. Ռադդեի ժայռային մողես (*Darevskia raddei nairensis*) և դեղնափորիկ (*Pseudopus apodus*): Օձերից հանդիպել է կապարագույն սահնօձը (*Hemorrhois nummifer*):

179. Նախկինում այս շրջանում կատարված հետազոտությունների արդյունքում նշվել են երկկենցաղների և սողունների մի շարք այլ տեսակներ ևս ծառագորտ (*Hyla savignyi*), կույր օձ (*Typhlops vermicularis*) և գյուրգա (*Macrovipera lebetina*): Դիտարկված տարածքում գրանցված սողուններից շինարարական աշխատանքներ իրականացնող անձնակազմի համար որոշակի վտանգ կարող է ներկայացնել գյուրգան, որը սակայն, հետազոտությունների ընթացքում չի հանդիպել: Նշված տեսակների առկայությունը դիտարկված տարածքում ներկայումս քիչ հավանական է, քանի որ տարածքը ենթարկվել է խիստ մարդածին ազդեցության, թեև դրանք կարող են հանդիպել փոքրաթիվ անհատներով:

Մասնագիտական եզրակացության համաձայն տարածքում դիտարկված, ինչպես նաև հավանական տեսակների մեջ կարմիրգրքային տեսակներ չեն հանդիպում, իսկ ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում գրանցված են որպես «նվազ մտահոգություն հարուցող» և շինարարական աշխատանքները չեն ազդելու դրանց անհետացման վրա:

180. Անմիջապես հավաքակայանի տարածքում թռչնաֆաունայի հիմքը տիպիկ քաղաքային տեսակներն են՝ տնային ճնճղուկ, մեծ երաշտահավը, սպիտակ խախտոնիկը, կաչաղակը, մոխրագույն ագռավը, հոպհոպը, տատրակը, ժայռային ճնճղուկը: Այս տեսակները հաճախ բնադրում են շենքերի տանիքների և քիվերի տակ և դրանց անմիջական հարևանությամբ գտնվող ծառերի վրա: Տարածքում հաճախ հանդիպում են նաև կանաչ սերինոսը, սև կեռնեխը, ճանճորսը: Մնացած տեսակները՝ ծիծեռնակը, մանգաղաթևը, մեղվակերը, ժուլանը, հիմնականում կենտրոնացած են հարևան ավելի կանաչ տարածքներում՝ կիրճի շրջակայքում, խիտ խոտաբույսերով բաց տարածքներում և երբեմն միայն թռչում են հավաքակայանի տարածքով: Վերոնշյալ տեսակներից և ոչ մեկը գրանցված չէ Հայաստանի Հանրապետության Կարմիր գրքում: Բոլոր տեսակները կարելի է համարել սինանտրոպներ և բավականին հաջողությամբ հարմարած քաղաքային և մերձքաղաքային միջավայրին:

181. Հետազոտվող տարածքում գրանցվել է Հայաստանում տարածված կաթնասունների 95 տեսակներից 8-ը, որոնք պատկանում են 5 կարգերին. ոզնիներ - *Erinaceomorpha* - 1 տեսակ; միջատակերներ - *Insectivora* - 1 տեսակ; ձեռքաթևավորներ - *Chiroptera* - 2 տեսակ; կրծողներ - *Rodentia* - 3 տեսակ; գիշատիչներ - *Carnivora* - 1 տեսակ: Հավաքակայանի տարածքից դեպի հյուսիս գտնվող կիրճում դիտվել են մոխրագույն առնետներ (*Rattus norvegicus*), սովորական դաշտամուկը (*Microtus arvalis*), դեղնափոր տափաստանամուկը (*Apodemus witherbyi*) և սպիտակակուրծք ոզնին (*Erinaceus concolor*): Հետազոտվող տարածքում հայտնաբերվել է նաև աղվեսի կղանքներ (*Vulpes vulpes*): Ձայնագրող սարքերի օգնությամբ ձայնագրվել է 1258 ձայն, որոնց վերլուծությունները ցույց են տվել, որ հիմնականում այդ տարածքում հանդիպում են միջերկրածովային փոքրաչղջիկը (*Pipistrellus kuhli*) և թզուկ փոքրաչղջիկը (*Pipistrellus pipistrellus*), սակայն չղջիկներն անմիջապես հավաքակայանի տարածքում չեն բնադրվում և դրանց միգրացիոն երթուղին ուսումնասիրված տարածքը չի հատում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

182. ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված կաթնասունների տեսակներ չկան, ինչպես նաև բացակայում են այնպիսի տեսակներ, որոնք պահանջում են պաշտպանության հատուկ միջոցառումներ: Այնուամենայնիվ, մասնագետի կողմից առաջարկություն է արվել հեռացնել բոլոր կենդանիներին, որոնք կհանդիպեն շինարարական աշխատանքների ընթացքում և տեղափոխվել հարևան անվտանգ տարածքներ:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ և բնության հուշարձաններ

183. Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ նախատեսվող գործունեությունը չի իրականացվելու ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների սահմաններում, ինչպես նաև Ծրագրի անմիջական տարածքում՝ ՀՀ Կառավարության 2008 թ-ի օգոստոսի 14-ի «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N967-Ն որոշմամբ հաստատված բնության հուշարձանները բացակայում են:
184. Նախատեսվող գործունեության տարածքին ամենամոտ գտնվող հատուկ պահպանվող տարածքը՝ 7 կմ-ից ավելին Կոտայքի մարզի Գեղաղիբ գյուղի մոտ գտնվող Էրեբունու արգելոցն է, իսկ «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ի կազմում գտնվող «Ջրվեժ» անտառապարկը, որը կարգավորվում է «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածով գտնվում է ավելի քան 3 կմ հեռավորության վրա:
185. ՀՀ Կառավարության 2008 թ-ի օգոստոսի 14-ի «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկից առավել հավանական կարող են համարվել Կոտայքի մարզի Ձորաղբյուր գյուղի մոտ գտնվող Մանգյուսի բրածո ֆլորա երկրաբանական հուշարձանը և Ողջաբերդ գյուղի հյուսիս-արևելյան մասում գտնվող «Ողջաբերդ» բնապատմական համալիրը, որոնք գտնվում են շիրանարական աշխատանքների հրապարակից և տրանսպորտային ուղիներից առնվազն համապատասխանաբար 4,5 և 5,5 կմ հեռավորության վրա:

Ե8. Սոցիալ- տնտեսական պայմանները

186. Վերակառուցվող Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի վարչական տարածքում, որը Հայաստանի Հանրապետության ամենամեծ վարչական, տնտեսական, գիտական և մշակութային կենտրոնն է և տարածաշրջանային փոխադրումների կարևորագույն տրանսպորտային տարանցիկ հանգույցը: Երևանը գտնվում է Արարատյան դաշտի հյուսիսարևելյան մասում՝ Հրազդան գետի երկու ափերին, ծովի մակարդակից 900-1200 մ բարձրության վրա և սահմանակից է ՀՀ Արարատի, Արմավիրի, Արագածոտնի և Կոտայքի մարզերին: Երևանի տարածքը 233 քառ. կմ է, բնակչությունը՝ 1087,9 հազար մարդ, որը կազմում է Հայաստանի Հանրապետության բնակչության ավելի քան 35%-ը:
187. Երևանի տնտեսությունը բազմաճյուղ է՝ գյուղմթերքի վերամշակումից մինչև տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: Երկրի համախառն ներքին արդյունքում (ՀՆԱ) կապիտալի տեսակարար կշիռը կազմում է 42,1%: Երևանին են բաժին ընկնում հանրապետության արդյունաբերության ընդհանուր ծավալի 42,1%-ը, շինարարության՝ 53,9%-ը, մանրածախ առևտրի՝ 82,6%-ը, ծառայությունների՝ 85,5%-ը, շահագործման հանձնված բնակելի շենքերի՝ 77,6%-ը, հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների՝ 33,2%-ը: Հաշվի առնելով Երևան քաղաքի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

վարչական, տնտեսական, ինչպես նաև գիտական և մշակութային ներուժը՝ քաղաքային տնտեսության բոլոր ոլորտների զարգացման և ենթակառուցվածքների բարելավման և զարգացման ծրագրերի իրականացման համար թիրախ են հանդիսանում այս ոլորտները: Այս գործընթացում կարևորվում է միջազգային համագործակցության ընդլայնումը, համայնք-մասնավոր հատվածների արդյունավետ համագործակցությունը:

188. Երևան քաղաքը բաժանված է 12 վարչական շրջանի: Ծրագիրը կիրականացվի Նոր Նորք վարչական շրջանում:

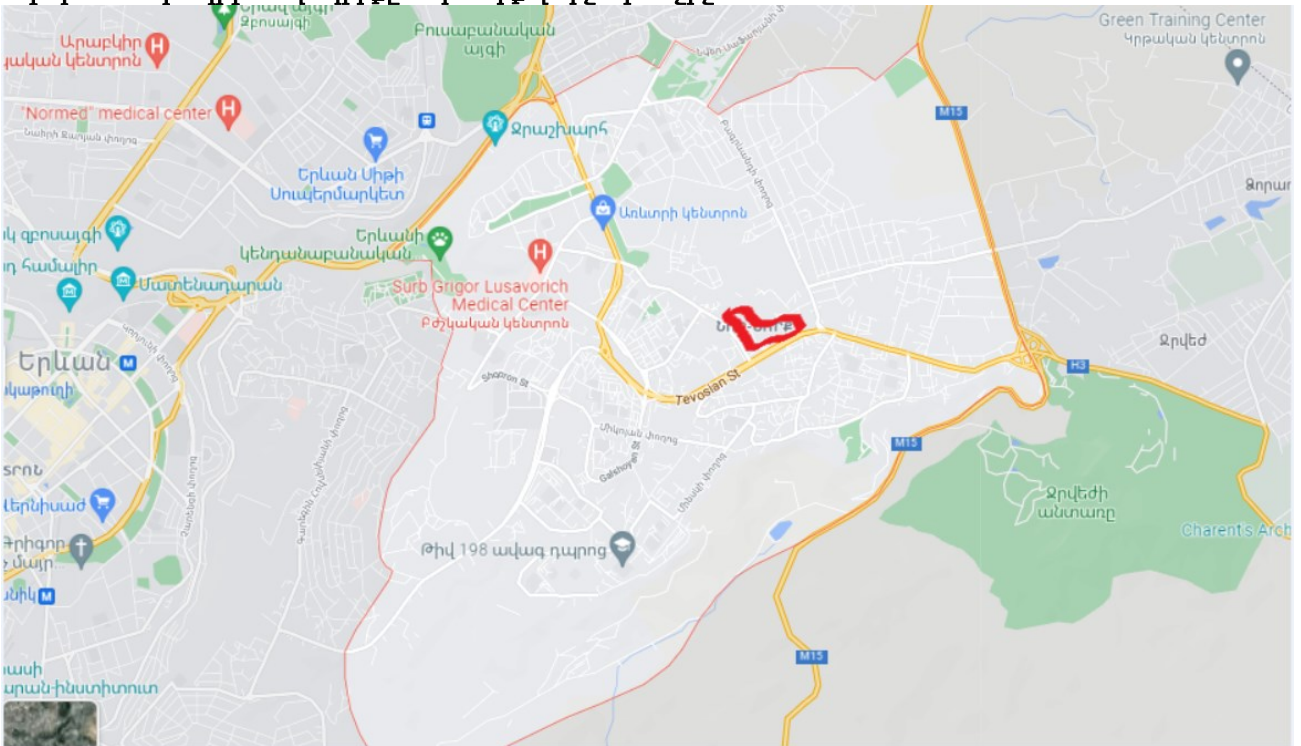
Նոր Նորք վարչական շրջան

189. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Նոր Նորք վարչական շրջանում (տե՛ս Նկար Ե-6):
190. Նոր Նորք վարչական շրջանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելքում: Արևմուտքից ընդհանուր սահմաններ ունի Նորք-Մարաշ, Կենտրոն և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների հետ, հյուսիսից՝ Ավան, իսկ հարավից Էրեբունի վարչական շրջանների հետ: Արտաքին սահմանագծով արևելյան կողմից հարում է Կոտայքի մարզին:
191. Վարչական շրջանը ոչ պաշտոնապես բաժանված է փոքր թաղամասերի՝ ներառյալ Նոր Նորքի 9 զանգվածները և Բագրևանդ թաղամասը: Շրջանի ընդհանուր տարածքը 14 կմ² է, բնակչությունը՝ 126065: Գլխավոր փողոցներն են՝ Դավիթ Բեկ փողոցը, Գայի պողոտան, Թևոսյան փողոցը, Գյուրջյան փողոցը, Մինսկի փողոցը և Վիլյուսի փողոցը: Ծրագիրը գտնվում է Թևոսյան փողոցում:
192. Նոր Նորք վարչական շրջանը արդյունաբերական տեսանկյունից Երևանի ամենաթույլ զարգացած շրջանն է: Խորհրդային տարիներին կառուցվել են խոշոր գործարաններ և արտադրամասեր, սակայն Հայաստանի անկախացումից հետո ծանր արդյունաբերության գործարանների մեծ մասը լքվել է: Ներկայումս վարչական շրջանը հիմնականում հանդիսանում է քաղաքի առևտրային և հանգստի կենտրոն: Երևանի հանրակրթական դպրոցների գրեթե 10%-ը գտնվում է Նոր Նորքում: Շրջանը ունի 19 հանրակրթական դպրոց, 2 մասնավոր դպրոց:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- 193. Ծրագրի համար ԵՔ-ի կողմից հատկացված հողատարածքը ներկայումս գործող ավտոբուսային հավաքակայան է, որը տեղակայված է Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման հարևանությամբ և զբաղեցնում է 4,53 հա տարածք:
- 194. Ծրագրի ազդեցության տարածքում սոցիալական համակարգերի առկայության վերաբերյալ հիմնական տեղեկատվությունը, որոնք կարող են կրել ինչպես ուղղակի, այնպես էլ անուղղակի ազդեցություն ավտոբուսային նոր հավաքակայանի կառուցման և շահագործման հետևանքով, հավաքագրվել է տեղամասային այցելությունների ընթացքում (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ):
- 195. Ծրագրի սոցիալական համակարգերը ներկայացված են այնպիսի արժեքավոր ընկալիչներով, ինչպիսիք են՝
 - ✓ Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանը, որը ներկայումս գործող ձեռնարկություն է,
 - ✓ պետական գույքը՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցները, ընդհանուր օգտագործման պետական ճանապարհները և երթևեկությունը,
 - ✓ համայնքային սեփականություն հանդիսացող փոքր հողակտորը (մոտ 1078 մ2), որը կօտարվի Ծրագրի նպատակով,
 - ✓ համայնքային և մասնավոր սեփականությունը, ինչպիսիք են՝ ձեռնարկատիրական օբյեկտները, առևտրային խանութները և հանգստյան տները, ինչպես նաև լքված շինությունները, որոնց սեփականատերերը հայտնի չեն,
 - ✓ հաղորդողիները, ինչպիսիք են՝ հեռահաղորդակցության ուղիները, ջրատար և գազատար խողովակները, էլեկտրականության սյուները և գծերը, ջրահեռացման համակարգերը,
- 196. Վերոնշյալ սոցիալական համակարգերի վրա հնարավոր ազդեցության տեսակը և համապատասխան մեղմացնող միջոցառումները ներկայացված են Գլուխ Զ-ում:

Նկար Ե-6. Ծրագրի տեղադիրքը նոր նորք վարչական շրջանում

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Հնագիտական և մշակութային ժառանգություն/Ֆիզիկական և մշակութային ռեսուրսներ

- 197. Հնագետի խորհրդատվության համաձայն՝ նախատեսվող ծրագրի տարածքում Երևանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակում ներառված հնագիտական միավորները լիովին բացակայում են:
- 198. Շրջակա տարածքները դեռևս խորհրդային շրջանում լիովին մելիորացված են, իսկ արդի ժամանակաշրջանում գրեթե ամբողջովին կառուցապատված: Ամենամոտ գտնվող հնավայրերը, որոնք փաստագրված են՝ Նոր-Նորք-1, Նոր-Նորք-2, Նոր-Նորք-5 քարիդարյան կայաններն են, ՀՀ պաշտպանության նախարարության տարածքում գտնվող Ավանի վաղբրոնզեդարյան դամբարանադաշտը, Ջրվեժի և Մուշական գյուղի քարիդարյան և միջնադարյան հուշարձանները, որոնցից ամենամոտը ծրագրի տարածքից գտնվում է առնվազն 1-1,5 կմ հեռավորության վրա:

2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- 199. Այս բաժինը բացահայտում է ծրագրի ազդեցության տարածքում շրջակա միջավայրի վրա՝ այդ թվում բնակչության կենսամակարդակի վրա ծրագրի հնարավոր դրական և բացասական, ուղղակի և անուղղակի ազդեցությունների շրջանակը ֆիզիկական, կենսաբանական, սոցիալ-տնտեսական (ներառյալ՝ աշխատանքի անվտանգության և առողջության, համայնքների առողջության և անվտանգության, խոցելի խմբերի և գենդերային խնդիրների), ինչպես նաև ուսումնասիրվել են գլոբալ և կոմունյատիվ ազդեցությունները: Այն ազդեցությունները, որոնք Ծրագրի գործողությունների ուղղակի արդյունք չեն հանդիսանում, բայց առաջացել են Ծրագրի առկայության պատճառով, հատկապես սոցիալական սոցիալական բնույթ ունեցողները, նույնպես ուսումնասիրվել են ՇՄՆՈՒ փուլում: Նաև բացահայտվել են կանխատեսումների հետ կապված անորոշությունները, և նշվել են այն թեմաները, որոնք հետագա ուշադրություն կարիք չունեն:

21. Դրական ազդեցությունները

ա) Նախագծին առնչվող դրական ազդեցությունները

- 200. Ծրագրի նպատակը Նոր Նորք վարչական շրջանում սեղմված բնական գազի լիցքավորման կայանով ավտոբուսային նոր հավաքակայանի վերակառուցումն է, որը կնպաստի Երևանի խիստ խաթարված հասարակական տրանսպորտային ենթակառուցվածքի բարելավմանը: Նշված հավաքակայանի վերակառուցման շնորհիվ էապես կբարելավվեն և՛ գործող, և՛ նոր ձեռք բերված քաղաքային ավտոբուսային շարժակազմի շահագործման պայմանները, ինչպես նաև էապես կբարելավվի ոլորտի և հավաքակայանի աշխատակիցների բարեկեցությունը:
- 201. Վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում ներդրումների բացակայության պատճառով Երևանում գոյություն ունեցող ավտոբուսների հավաքակայանների պայմանները խիստ վատթարացել են: Պայմանները վնասակար են ինչպես քաղաքային ավտոբուսային շարժակազմի շահագործման, այնպես էլ ավտոբուսների ոլորտի աշխատակիցների

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բարեկեցության համար: Ծրագիրը միտված է զգալիորեն բարելավելու ավտոբուսների շարժակազմի շահագործումը, քանի որ հավաքակայանի բոլոր բաղադրիչները՝ հավաքակայանի տարածքում տրանսպորտային միջոցների շարժը, երթուղիների հոսքին համապատասխան մուտքերն ու ելքերը, վարչական շենքը և այլ կառույցները, աշխատանքների իրականացման 2-րդ փուլում նաև կայանատեղիի տարածքը, նախագծվել են՝ համաձայն միջազգային և տեղական կանոնակարգերի՝ հավաքակայանի չափերի և հատակագծի բարելավմամբ, ինչպես նաև հաշվի առնելով աշխատանքի անվտանգության և աշխատողների առողջության պահանջները:

202. Ծրագրի կառուցվածքային տարրերը, հատկապես վարչական շենքը, որի վերանորոգումն իրականացվելու է 2-րդ փուլում, նախագծվել են հաշվի առնելով տարածաշրջանի սեյսմիկ ակտիվության ռիսկայնությունը:

203. Հավաքակայանի տարածքը նախագծված է այնպես, որ չի սահմանափակվում հաշմանդամություն ունեցող աշխատողների անարգել տեղաշարժը ամբողջ համալիրի ներսում: Մուտքի դարբասների և շենքերի մուտքերի մոտ նախատեսվում են թեքահարթակներ՝ անվասայլակ օգտագործողների տեղաշարժը հարմարավետ լինելու համար: Սահմանափակ ֆիզիկական հնարավորություններով մարդկանց համար նախատեսված են նաև գետնի ուղղորդող սալիկաձածկեր և ձայնային նախագուշակյալան ազդանշաններ:

204. 2-րդ փուլում կվերանորոգվի վարչական շենքը՝ հաշվի առնելով սեյսմիկ ակտիվության ռիսկայնությունը: Բարձրահարկ շենքերում կտեղադրվեն վերելակներ:

205. Կայունության և էկոլոգիայես մաքուր լինելու սկզբունքը կիրառվել է նաև շինարարական նյութերի ընտրության հարցում: Նյութերի ընտրության և վերջնամշակման աշխատանքների հիմնական նկատառումները հետևյալն են՝

- I. նախագծում պահպանում է գոյություն ունեցող հավաքակայանի և տեղական քաղաքային միջավայրի ճարտարապետական ոճը, համալիրն ամբողջությամբ նախագծված է միասնական ճարտարապետական ոճով՝ հաշվի առնելով 2-րդ փուլում կառուցվելիք շինությունները,
- II. կիրառվելու են սենդվիչ պանելներ, որոնք առավել էներգաարդյունավետ են,
- III. նախատեսվում է բնական լուսավորություն և օդափոխություն ապահովել բոլոր այն սենքերում, որտեղ դա հնարավոր է, և կօգտագործվեն էներգաարդյունավետ լուսատեղիային լամպեր այն տարածքներում, որտեղ անհրաժեշտ է ապահովել արհեստական լուսավորություն,
- IV. տանիքները նախագծված են՝ ապագայում ֆոտովոլտային վահանակներ տեղադրելու հարմարությամբ,
- V. նախագծված է ջրի վերացիկլավորման համակարգ, որի շնորհիվ արտադրական նպատակով մեծամասամբ օգտագործվելու է երկրորդային օգտագործման ջուր,
- VI. հետագա վերամշակման նպատակով կոշտ թափոնների (անվաղողեր) կուտակման համար նախատեսված են պահեստներ, և տեղադրվելու են առանձնացված աղբամաններ՝ վարչական շենքի տարբեր հատվածներում և այլ տարածքներում:

բ) Էկոլոգիական օգուտները

- 206. Ի տարբերություն դիզելային ավտոբուսների՝ ԲՄԳ-ով աշխատող ավտոբուսներն ավելի անաղմուկ են և դրանց ածխաթթու գազի և ազոտի օքսիդի արտանետումները ավելի նվազ են: ԲՄԳ-ավտոբուսները կարող են զգալիորեն նպաստել շրջակա միջավայրի վիճակի բարելավմանը՝ ածխաթթու գազի արտանետումները կրճատվում են 10-30 %-ով, ազոտի օքսիդի արտանետումները՝ 90%-ով, գրեթե ամբողջությամբ վերանում է PM2.5 մանր մասնիկներով փոշին, ինչպես նաև զգալիորեն նվազում է աղմուկի մակարդակը, քանի որ ԲՄԳ շարժիչներն առավել անաղմուկ են: Ներկա իրավիճակում, երբ ավտոբուսների հավաքակալանը տեղակայվելու է մի տարածքում, որտեղ օդի որակը որոշ աղտոտող նյութերի գծով արդեն իսկ վատթարացած է (հիմնականում NO2, PM10 և PM2.5), ավտոբուսային հավաքակալանի նախագիծը փաստորեն հանդիսանում է էկոլոգիապես մաքուր ծրագիր և , քանի որ ենթադրվում է, որ Ծրագրի շնորհիվ Երևանում ներկա անմխիթար տրանսպորտային միջոցների թիվը կրճատվելու է, ապա հնարավոր է նաև քաղաքի ֆոնային աղտոտվածության նվազեցումը:
- 207. Ավտոբուսային հավաքակալանի ջրահեռացման համակարգի նախագծում հաշվի են առնված նաև տարածքի ջրային հոսքերը վերահսկելու, հողերի ողողաքայքայումը և տեղանքում հեղեղումները նվազագույնի հասցնելու նկատառումները:
- 208. Նախագծային լուծումները սերտորեն փոխկապակցված են էկոլոգիական օգուտների հետ. հաշվի է առնված բնական ռեսուրսների (ջրի, նյութերի և էներգիայի) խնայողության սկզբունքը: Այդպիսի լուծումներից են՝ ջրի վերացիկլավորումը և երկրորդային ջրի վերաօգտագործումը, էներգաարդյունավետ վահանակները և այլն:
- 209. Կանաչապատման նախագիծը նույնպես որոշակի էկոլոգիական օգուտներ է խոստանում, այն է՝ տեղանքի գեղագիտական գրավչության բարելավում և էկոլոգիական արժեքի բարձրացում, հողի բաղադրակառուցվածքի կայունացում, անձրևաջրերի հոսքերի ներթափանցման բարելավում, և աղմուկի որոշակի նվազում:

գ) Սոցիալ-տնտեսական օգուտները

- 210. Երևան քաղաքի հասարակական տրանսպորտի համակարգը ներառում է միկրոավտոբուսների, ավտոբուսների, տրոլեյբուսների և մետրոպոլիտենի երթուղիները: Այսօրվա դրությամբ Հասարակական տրանսպորտի ենթակառուցվածքը վատթարացել է, իսկ մեքենաների շարժակազմը հին է և վատ պահպանված, դրանց միջին արագությունը կազմում է ժամում 16 կիլոմետր: Ավելին, 2013 թվականից ի վեր մի քանի ավտոբուսային երթուղիներ փակվել են՝ երթևեկությունը տեղափոխելով այլ ավտոբուսային գծեր: Սա վկայում է Երևանի տրանսպորտային համակարգում օրվա գրեթե բոլոր ժամերին տրանսպորտային միջոցների պակասի (դեֆիցիտի) առկայության մասին, այսինքն՝ պահանջարկը գերազանցում է առաջարկին:
- 211. Երևան քաղաքի հասարակական տրանսպորտի հիմնական մասն են կազմում մասնավոր օպերատորների կողմից շահագործվող միկրոավտոբուսները: Ցանցի այս հատվածը ապահովում է ուղևորափոխադրումների մոտ 53%-ը: Գրանցված են մոտավորապես 1400-ից ավելի միկրոավտոբուսներ, սակայն իրականում օրական շահագործման մեջ գտնվող

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

մեքենաների թիվը ավելի փոքր է, գերբեռնվածության և խցանումների պատճառով միկրոավտոբուսները մատուցում են ցածր որակի ծառայություններ:

212. Ներկայիս տրանսպորտային միջոցների շուրջ 75%-ը շահագործվում են ավելի քան 10 տարի (նշենք, որ նման ինտենսիվ շահագործման պարագայում այս տրանսպորտային միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը 5 տարուց քիչ է): ՄՆԽ-ի կողմից իրականացված ուսումնասիրությունները վկայում են, որ շարժակազմի մեծ մասը գտնվում է անբավարար վիճակում, ինչը կարող է հանգեցնել անվտանգության խնդիրների: Հասարակության, ինչպես նաև շահագործող անձնակազմի անվտանգության մակարդակի բարձրացումը համարվում է ծրագրի գլխավոր և ամենակարևոր սոցիալ-տնտեսական ձեռքբերումներից մեկը:
213. Ավտոբուսային շարժակազմը բացառապես բաղկացած է 18-ից մինչև 22 նստատեղով և կանգնած երթևեկելու սահմանափակ հնարավորությամբ միջին չափի ավտոբուսներից (միդի): Այս փոխադրամիջոցներով սպասարկվում է 39 երթուղի: Միջին չափի ավտոբուսներից, միայն «ՀԻԳԵՆ» մակնիշի ավտոբուսների արտադրողի կողմից սահմանված անվտանգ ծառայության ժամկետը չի սպառվել: «ՀՅՈՒՆԴԱԻ» և «ՋԻՋԻԱՆԳ» ավտոբուսների տարիքը չի գերազանցում 10 տարին, սակայն դրանք նախատեսված չեն քաղաքային ավտոբուսային ցանցում ինտենսիվ շահագործման համար:
214. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն աշխատում է Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի հետ՝ դեֆիցիտը հաղթահարելու և գոյություն ունեցող հնացած շարժակազմը փոխարինելու, ավտոբուսների նոր շարժակազմ ապահովելու ուղղությամբ: Այսպիսով, ուղևորները մեծապես կշահեն առաջարկվող Ծրագրից, որը հնարավորություն է ընձեռում ձեռք բերել շատ ավելի հարմարավետ և անվտանգ ավտոբուսների նոր շարժակազմ:
215. Թեև միկրոավտոբուսները 1990-ականներին մեծ դեր ունեցան Երևանը տրանսպորտային ծանր ճգնաժամից փրկելու գործում, սակայն ներկայումս դրանք փաստորեն դուրս են մղում մեծ ու միջին ավտոբուսներին, դրանով իսկ նպաստում են երթևեկության քառասային իրավիճակին: Այս տեղաշարժը լրջորեն խաթարել է այլ հասարակական տրանսպորտային ծառայությունների ֆինանսական կայունությունը և առաջացրել ներդրումների նվազում տրոլեյբուսի և մետրոյի համար, քանի որ ուղեվարձերը չափազանց ցածր են շահագործման և նորացման ծախսերը մարելու համար: Երևան քաղաքի համար նախատեսվում է իրականացնել նոր ավտոբուսային ցանցի և ինտեգրված սակագների և տոմսերի համակարգի ներդրում՝ նպատակ ունենալով հասնել հասարակական տրանսպորտային համակարգի ֆինանսական կայունությանը, և ներկայիս նախագիծը նշված ծրագրի բաղադրիչներից մեկն է:
216. Ավտոբուսների հավաքակայանի վերակառուցման ավարտից հետո բարելավված հասարակական տրանսպորտային համակարգը կնպաստի Երևանի տարբեր հատվածների միջև փոխկապակցվածության ընդլայնմանը և դրանով իսկ՝ տարածաշրջանի տնտեսական աճին: Ակնկալվում է, որ նոր ավտոբուսային շարժակազմը դրական դերակատարություն կունենա Երևանի և երկրի տնտեսական աճի խթանման գործում:
217. ԲՄԳ-ով աշխատող ավտոբուսների նոր շարժակազմի համար Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման շնորհիվ էապես կկրճատվի ուղևորափոխադրումների ժամանակը և կբարձրանա երթևեկության անվտանգության մակարդակը: Ծրագրերի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

քանակական օգուտներն ու առավելություններն են՝ (i) փոխադրամիջոցների շահագործման արժեքների խնայողություններ, (ii) ուղևորության ժամանակի խնայողություններ փոխադրամիջոցների միջին արագության աճի շնորհիվ՝ առկա ճանապարհային ցանցի հետ համեմատած, (iii) պատահարների նվազում, (iv) բարելավված տրասպորտային ծառայություններ՝ ընդլայնված ավտոբուսային շարժակազմի և առավել հարմարավետ տրանսպորտային միջոցների շնորհիվ: Մի շարք լրացուցիչ ծախսեր, որոնք կարող են կրճատվել առկա ճանապարհացանցի գերբեռնվածության նվազման արդյունքում առայժմ քանակապես որոշված չեն, բայց դրանց դրական արդյունքներ նույնպես ակնկալվում են:

218. Կանխատեսվում են որոշ սոցիալ-տնտեսական ազդեցություններ. շինարարական աշխատանքների ընթացքում ժամանակավոր աշխատատեղերի ստեղծումը կարող է ապահովել լրացուցիչ եկամուտ տեղի բնակչության համար՝ կարճաժամկետ աշխատատեղեր ստեղծելու միջոցով: Ուստի, սոցիալական խնդիրները, որոնք պայմանավորված են ոչ տեղացի աշխատողներով, կհասցվեն նվազագույնի:

219. Ակնկալվում են որոշ սոցիալ-տնտեսական օգուտներ անմիջական շահառուի համար: Մասնավորապես, «Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանի» Ջրվեժի մասնաճյուղի փոխտնօրենը առաջին հանրային լսումների ժամանակ տեղեկացրեց, որ ներկայումս վարորդներն ու հավաքակայանի մյուս աշխատակիցները ստիպված են լինում արտաժամյա աշխատել (հավելյալ 2-3 ժամ)՝ ավտոբուսների վառելիքի վերալիցքավորում իրականացնելու համար: Ջրվեժի հավաքակայանի վերակառուցումը և ԲՄԳ արագ լիցքավորման սարքավորումների տեղադրումը թույլ կտա կրճատել այդ ժամանակը, ինչը կնպաստի անձնակազմի աշխատանքային պայմանների բարելավմանը:

220. Ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նախագծում հաշվի են առնված մարդկանց սոցիալապես զգայուն խմբերի կարիքները, մասնավորապես նախագծային լուծումները տրվել են հաշվի առնելով հաշմանդամություն ունեցող կամ այլ հատուկ կարիքներ ունեցող անձանց ազատ տեղաշարժի հնարավորության ապահովումը: Մասնավորապես՝ 1-ին փուլում հաշմանդամների հարմարավետության համար անհրաժեշտ համարվող հատվածներում կկառուցվեն 2.0x1.2 թեքահարթակներ, իսկ 2-րդ փուլում շենքերում նախատեսված են հատուկ վերելակներ:

221. Ծրագիրը թույլ կտա բարելավել նաև կանանց կենսամակարդակը՝ երթևեկության ժամանակահատվածի կրճատման, ինչպես նաև գերբեռնվածության զգալի կրճատման շնորհիվ:

92. Բացասական ազդեցություններ

222. Ծրագրի իրականացման ընթացքում ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների հետևանքով, իսկ հետագայում՝ վերջինիս շահագործման ընթացքում ինչպես աշխատանքային տեղամասը, այնպես էլ մերձակա տարածքի բնական և սոցիալական միջավայրը ենթարկվելու է որոշակի ազդեցության: Աշխատանքային տեղամասից դուրս ազդեցություններն պայմանավորված են շինհրապարակից դուրս իրականացվող գործողություններով, ինչպիսիք են շինարարական տեխնիկայի երթևեկությունը, ճամբարների տեղակայումը, ջարդիչի, այլ սարքավորումների առկայությունը և այլն, որոնք, այնուամենայնիվ, ուղղակիորեն կապված են ծրագրի հետ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

223. ԵՔ ԾԻԳ-ի կողմից 2020 թվականի սեպտեմբերին՝ Ծրագրի ամենավաղ փուլում, հնարավոր բնապահպանական ազդեցություններից և ռիսկերից խուսափելու նպատակով իրականացվել է ծրագրի ազդեցության շրջանակի որոշում և Շրջակա միջավայրի նախնական ուսումնասիրության հաշվետվության նախագիծը ներկայացվել է ԱԶԲ-ին (ՇՄՆՈՒ տարբերակ):
224. Այնուհետև, Շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատման գործընթացը շարունակվել է ՇՄԱԳ հաշվետվության շրջանակներում: Ազդեցության գնահատումն իրականացվել է նախագծող թիմի հետ սերտ համագործակցությամբ, ովքեր ժամանակին տեղեկացվել են վերհանված ազդեցությունների մասին և հնարավորություն են ունեցել դրանք հաշվի առնելու:

Ազդեցությունների ժամանակային ընդգրկումը

225. Ծրագրի ազդեցությունները և համապատասխան մեղմացնող միջոցառումները և մոնիթորինգի պահանջները նախատեսվել են ԲԿՊ-ում՝ ըստ ծրագրի զարգացման փուլերի՝
- Նախագծման փուլ,
 - Նախաշինարարական փուլ՝ նախապատրաստական աշխատանքներ,
 - Շինարարության փուլ,
 - Հետշինարարական փուլ՝ թերությունների վերացման շրջան,
 - Շահագործման փուլ:
226. Ծրագրի կողմից առաջացած բոլոր ազդեցությունները կարելի է խմբավորել երկու հիմնական մասերի՝
- Շինարարական աշխատանքների ազդեցություններ
 - Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ազդեցություններ:

Ձ 2-1 Ծրագրի շինարարական գործողությունների ազդեցությունները

227. Սույն հաշվետվության Գլուխ Գ-ում ներկայացված գործողությունները կարող են ազդել շրջակա միջավայրի վրա: Համապատասխան շինարարական աշխատանքները շրջակա միջավայրի վրա կունենան միջին ծավալի վերակառուցման աշխատանքերին բնորոշ բացասական ազդեցություններ: Այնուամենայնիվ, ակնկալվում է, որ շինարարական աշխատանքների բացասական ազդեցությունները լինելու են ժամանակավոր, այսինքն՝ սահմանափակվելու են շինարարական աշխատանքների ժամանակահատվածով, և հիմնականում սահմանափակվելու են շինհրապարակի տարածքով:

Արժեքավոր զգայուն ընկալիչներ (ԱԶԸ)

228. Ծրագրի գործողությունները կարող են ազդել օրենսդրության և հասարակության կողմից արժևորվող բնական միջավայրի բաղադրիչների և սոցիալական համակարգերի վրա: Ազդեցությանների տեսակը և տարածման չափը պայմանավորված է Ծրագրի տարածքով, որը գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքն է, ինչը հիման վրա էլ հնարավոր է դառնում որոշել, թե շրջակա միջավայրի ո՞ր ասպեկտներն են դիտվելու որպես ԱԸ:
229. Ծրագրի արժեքավոր ընկալիչների շրջանակը, ինչպես նաև հավանական ռիսկերը և դրանց կարևորությունը որոշվել և ամբողջացվել են շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր անձանց հետ (Նոր Նորքի թաղապետարանի և Զրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի անձնակազմը, համայնքի անդամները, տեղի բնակիչները, ՀԿ-ները և այլն), հանդիպումների, քննարկումների և հաղորդակցության ժամանակահատվածում: Այսօրինակ քննարկումների, նախագծային

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

աշխատանքների և ելակետային տվյալների առավել մանրամասն ուսումնասիրության շնորհիվ ազդեցությունների և ԱԶԸ-րի շրջանակը հստակեցվել է:

Ազդեցությունների խստությունը

230. Արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչների (ԱԲԸ) վրա ծրագրի ազդեցությունների խստությունը վերլուծության է ենթարկվել, որի արդյունքները ներկայացվել են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը-ի Աղյուսակ Ը-2-ում: Ազդեցության խստությունը որոշելու նպատակով կիրառվել է Աղյուսակ Զ-1-ում ներկայացված գնահատման համակարգը և հաշվի են առնվել հետևյալ ասպեկտները.

Ազդեցության տեսակը

231. Ազդեցության խստությունը պայմանավորված է նաև ազդեցության տեսակով: Ծրագրի գործողությունները ԱԲԸ-ի վրա կարող են ազդել ուղղակի կամ անուղղակի կերպով, ինչն առաջարկվող ծրագրի համար ամփոփ ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը-ում:

Աղյուսակ Զ-1. Ազդեցությունների խստության սահմանման չափանիշները

Չափանիշներ	Դասակարգում/ Գնահատական			
	1	2	3	4
Ազդեցության մակարդակը (փոփոխության նկատմամբ զգայունություն)	Աննշան	Ցածր	Միջին	Բարձր
Ազդեցության նշանակությունը	Տեղային	Մարզային	Ազգային	Միջազգային
Ազդեցության տևողությունը	Անցողիկ	Կարճաժամկետ	Միջին տևողության	Երկարաժամկետ (մշտական)
Ազդեցության հաճախականությունը	Մեկանգամյա	Հազվադեպ	Հաճախակի	Շարունակական
Ազդեցության հավանականությունը	Շատ քիչ հավանական	Հնարավոր	Հավանական	Հաստատ
Ազդեցության շրջելիությունը	Լիովին շրջելի	Հիմնականում շրջելի	Մասամբ շրջելի	Անշրջելի

Ազդեցության կարևորությունը

232. Ծրագրի ազդեցությունների խստության մակարդակի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ կենսաֆիզիկական միջավայրի վրա ակնկալվող ազդեցությունները հիմնականում կլինեն ժամանակավոր և տեղի կունենան միայն շինարարության ընթացքում: ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը, Աղյուսակ Ը-3-ում ներկայացված է ազդեցության կարևորությունը՝ մեղմացնող միջոցառումների կիրառման դեպքում և դրանց չկիրառման դեպքում՝ «ազդեցության

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

կարևորությունը առանց մեղմացնող միջոցառումների»: Ազդեցություններից խուսափելու և համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների պլանավորման, մնացորդային բացասական ազդեցությունների որոշման և դրանք հաղթահարելու համար, հիմք են ընդունվում ազդեցության հետևանքները «մեղմացնող միջոցառումների չկիրառման դեպքում»: Ռիսկերի և ազդեցությունների գնահատման համար կիրառվել են ԱԶԲ ՇՄԱԳ ուղեցույցով առաջարկվող չափանիշները, որոնք ներկայացված են Աղյուսակ Զ-2-ում:

233. Ֆիզիկական, կենսաբանական, սոցիալական և պատմամշակութային միջավայրի վրա ազդեցությունների բոլոր ասպեկտները ուսումնասիրելուց հետո որոշվել է, որ դրանք կառավարելի են և կարող են նվազագույնի հասցվել, նույնիսկ վերացվել ժամանակին և պատշաճ իրականացվող մեղմացնող միջոցառումների միջոցով: Առաջարկվել են համապատասխան մեղմացնող միջոցառումներ՝ հիմք ընդունելով դրանց նշանակությունը և առաջացումը Ծրագրի բոլոր փուլերի համար (մանրամասն նախագիծ, նախաշինարարություն, շինարարություն, շահագործում և տեխնիկական սպասարկում) մեղմացնող միջոցառումները ներկայացված են Գլուխ Ը. Բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր և ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ում:

Աղյուսակ Զ-2. Բնապահպանական ազդեցությունների մեծության գնահատում²⁵

ԲԱԸ⇒ Խստություն↓	Միջազգային/ Չափազանց մեծ	Ազգային/ Բարձր	Մարզային/ Միջին	Տեղական/Ցածր
Բարձր	-	-		Սոցիալական համակարգեր Աղմուկ և թրթռումներ
Միջին	-	-	Երթևեկություն և տրանսպորտ Հաղորդուղիներ	Մթնոլորտային օդի որակ Հողեր, այդ թվում՝ բուսահող Լանդշաֆտ և գեղագիտական արժեք Բուսական աշխարհ
Ցածր	-	-	Նյութական ռեսուրսներ	

25

Բարձր (Բ)	Միջին (Մ)	Ցածր (Ց)	Ոչ նշանակալի (ՈՆ)
-----------	-----------	----------	-------------------

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Աննշան				Հնագիտական գտածոների հայտնաբերում Ստորգետնյա ջրեր

Առաջարկվող Նախագծի արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչներն են՝

Մթնոլորտային օդի որակ (այդ թվում՝ աղմուկ և թրթռումներ)

234. Մթնոլորտային օդի վրա ազդեցությունը հավանական է հետևյալ փուլերում՝
- ✓ շինարարության փուլում՝ հողային աշխատանքների պատճառով առաջացած փոշի և գործող շինարարական մեքենաների ու տեխնիկայի գազային արտանետումների տեսքով: Շինարարական աշխատանքների ընթացքում վնասակար նյութերի արտանետումներն առաջանալու են հողային/հանույթի աշխատանքների, բեռնման աշխատանքների, ծածկի իրականացման, գծանշումների և սարքավորումների շահագործման հետևանքով: Շինարարական տեխնիկան նույնպես աղմուկի և թրթռումների առաջացման հիմնական աղբյուր է հանդիսանում, և
 - ✓ ավտոբուսների հավաքակայանի շահագործման փուլում՝ ավտոբուսային շարժակազմի շահագործման ընթացքում գազային արտանետումների տեսքով:
235. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում մթնոլորտային օդի վրա ազդեցությունը գնահատելու համար իրականացվել է կանխատեսվող արտանետումների ցրման և գետնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկներ, որոնք կատարվել են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված²⁶ «Էոս» համակարգչային ծրագրի միջոցով (հաշվետվությունը տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-5): Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանույթի, բեռնման աշխատանքների, պատվածքի իրականացման, գծանշումների և սարքավորումների շահագործման հետևանքով կառաջանան վնասակար արտանետումներ:
236. Համակարգչային հաշվարկների արդյունքներում ստացված փոշու գետնամերձ առավելագույն կոնցենտրացիան կազմում է 0.117 մգ/մ³, որը գտնվում է թույլարտելի նորմերի սահմաններում (սահմանային թույլարտելի կոնցենտրացիա ՍԹԿ՝ 0.2342): Հաշվի առնելով ֆոնային աղտոտվածությունը, սպասվող կոնցենտրացիան կազմում է թույլարտելի նորմի 23%:
237. Համաաձայն ՀՀ ՇՄԱԳՓ օրենքի Հոդված 18 2. 3) իրականացվել է շրջակա միջավայրի հնարավոր տնտեսական վնասի, այդ թվում՝ մթնոլորտային օդի որակին հասցվող վնասի գնահատում (հաշվետվությունը տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-9): Համաձայն հաշվարկի՝ շինարարական աշխատանքների արդյունքում վնասակար նյութերի արտանետման հետևանքով մթնոլորտային օդի որակին հասցված տնտեսական վնասը կկազմի 900870 ՀՀ դրամ, որից 300000 դրամը ստացիոնար աղբյուրներից, 600870 դրամը՝ շարժական աղբյուրներից: Վնասի փոխհատուցման միջոցառումները տես Գլուխ Ը:
238. Ինչպես շինարարության, այնպես էլ թերությունների վերացման ժամանակահատվածում ԲԿՊ-ում նախատեսված է փոշու արտանետումների գործիքային կանոնավոր չափագրումների պահանջը (տես Գլուխ Ը): Կապալառուից պահանջվելու է իրականացնել ելակետային վիճակի չափագրումներ շինարարական աշխատանքներն սկսելուց առնվազն 28 օր առաջ: Այնուհետև, Կապալառուն պարտավորվելու է իրականացնել փոշու՝ 2,5 PM և 10 PM մասնիկների գործիքային կանոնավոր չափագրումներ (ամսական երկու

²⁶ ՀՀ ԷՆ Հրաման թիվ 64-Լ «Անշարժ օբյեկտներից վտանգավոր գազերի արտանետումների ցրումը հաշվարկելու համար համակարգչային ծրագրերի որոշման մասին» (18.02.2020)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

անգամ, ինչպես նաև ԱԵԱ-ներից բողոքներ ստանալու դեպքում) և արդյունքների ու դրանց վերլուծությունների վերաբերյալ ներկայացնել հաշվետվություններ՝ համեմատելով ազգային և ՄՖԿ (IFC) ստանդարտների հետ՝ ըստ հետևյալ առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաների.

Աղյուսակ Զ-3. PM2.5 և PM10-ի առավելագույն թույլատրելի խտությունները

№	Նյութի անվանումը	ՄԹԿ (մգ/մ3)		ՄՖԿ ստանդարտ (մգ/մ3)
		Առավելագույնը	Օրական միջինը	Օրական միջինը
1	PM2.5	0.15	0.035	0.025
2	PM10	0.3	0.06	0.05

239. Փոշու մասնիկների չափումները կատարվելու են նախապես ընտրված 4 կետերում՝ յուրաքանչյուր կետում առնվազն 3 անգամ, աշխատանքային ժամերի ընթացքում, որի հիման վրա որոշվելու է միջին ցուցանիշը: Կետերն ընտրվել են խիտ բնակեցված տարածքներում՝ մոտ գտնվող զգայուն ընկալիչների սկզբունքի հիման վրա: Չափիչ սարքը տեղադրվելու է մոնիթորինգի պլանում որոշված զգայուն ընկալիչների մոտ (հանգստավայրերի, ձեռնարկատիրական գործունեության օբյեկտների)՝ դրանց վրա ազդեցությունը որոշելու համար:

240. Ծծմբի երկօքսիդի (SO2) և ազոտի երկօքսիդի (NO2) չափումները պետք է իրականացվեն կապալառուի կողմից երկու անգամ՝ առաջին անգամ նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը, երկրորդ անգամ՝ մինչև թերությունների վերացման ժամանակահատվածի ավարտը: Լրացուցիչ միջանկյալ չափագրումներ կիրականացվեն տեղի բնակիչների կողմից գրանցված բողոքների դեպքում:

241. Կանոնավոր չափումների համար օգտագործվող սարքավորումը չի կարող ներկայացվել ՇՄԱԳ հաշվետվության այս փուլում, սակայն գործիքային չափագրումների համար ենթակապալառու ընկերությանը ներկայացվող պահանջները սահմանվում են ՇՄԱԳ/ԲԿՊ- ում.

- ✓ ենթակապալառու կազմակերպությունը կներկայացնի սարքավորումների տրամաչափման և ստանդարտացման վկայագրեր,
- ✓ կազմակերպությունը նախքան ընտրվելը կներկայացնի չափագրումների մեթոդաբանությունը,
- ✓ կօգտագործվի սարքավորում, որի արդյունքները հնարավոր կլինի համեմատել էլակետային տվյալների հետ:

242. Հետշինարարական փուլում փոշու, ածխաթթու գազի, ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի մակարդակի վրա ազդեցությունը տե՛ս ստորև Զ-2-2 ում:

Աղմուկ

243. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շինարարական տեխնիկայի շահագործման հետևանքով անշուշտ տեղի կունենա աղմուկի որոշակի ավելացում: Աղմուկը վերահսկելու և թույլատրելի սահմանային չափանիշները պահպանելու համար ԲԿՊ-ում նախատեսվում է իրականացնել կանոնավոր մոնիթորինգ՝ գործիքային չափագրումների միջոցով: Ծրագրի տարածքի աղմուկի մակարդակի ֆոնային տվյալները հավաքագրվել են համապատասխան հետազոտության շրջանակներում (հաշվետվությունը տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-3):

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

244. Ելակետային չափագրումներն իրականացվել են 3 կետերում և ստացված արդյունքներն համեմատվել են Ադյուսակ Ե-7-ում ներկայացված ՄՖԿ ուղեցույցների և ՀՀ ստանդարտների հետ: 2022 թ.-ի մարտի 20-25-ի ընթացքում իրականացված ադուլի մակարդակի չափագրումները ցույց տվեցին, որ բոլոր կետերում ադուլի փաստացի մակարդակը չի գերազանցում ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերին, սակայն մոտեցել են ՄՖԿ ստանդարտներին: Քանի որ շինարարական աշխատանքները վստահաբար կառաջացնեն ադուլի մակարդակի բարձրացմանը ելակետային ֆոնային իրավիճակի համեմատությամբ, ինչն իր հերթին կնշանակի, որ ստանդարտները գերազանցվելու են, ապա շինարարության ընթացքում կկիրառվի ՄՖԿ «+3 դԲ կանոնը»:
245. Ակուստիկ ուսումնասիրության շրջանակներում կատարված չափագրումները տեղեկատվություն են տրամադրում ավտոբուսների հավաքակայանի հետագա շահագործման հնարավոր ակուստիկ ազդեցությունը գնահատելու համար: Այս ազդեցությունը քննարկված է Գլուխ Զ 2-2-ում (Ազդեցությունը շահագործման ընթացքում):

Թրթռումներ

246. Ծրագրի շրջանակում կառանձնացվի թրթռումների ազդեցության 2 տեսակ.
- ✓ օպերատորի անձնակազմի և շրջակայքի բնակիչների առողջության վրա ազդեցություն,
 - ✓ շինությունների և գույքի վրա ազդեցություն:
247. Ծրագրի շրջանակում որոշվել է հնարավոր թրթռումների ազդեցությունը աշխատակիցների և մերձակա բնակչության առողջության վրա: Թրթռումների ազդեցությունը առողջության վրա որոշվել է գործիքային չափագրումների միջոցով հավաքագրված ֆոնային տվյալների հիման վրա: Հետազոտության նպատակն էր՝ որոշել միջավայրի ֆոնային թրթռումների մակարդակը՝ հետազայում շինարարական աշխատանքների հետևանքով թրթռումների մակարդակի հնարավոր աճի՝ առողջության վրա թողած ազդեցությունը և անհրաժեշտ մեղմացնող միջոցառումը կիրառելու համար: 2022 թ. մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված թրթռումների չափումների հիման վրա հաստատվել է, որ բոլոր կետերում արդյունքները չեն գերազանցում առավելագույն թույլատրելի շեմի սահմանային արժեքները: (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-4):
248. Թրթռումների հետ կապված առողջապահական ստանդարտներին Կապալառուի համապատասխանությունն ապահովելու համար ԲԿՊ-ում պլանավորված է թրթռումների գործիքային չափագրումների պահանջը՝ ինչպես շինարարության, այնպես էլ թերությունների վերացման ժամանակահատվածի ընթացքում: Այս միջոցառումները իրականացվելու են Կապալառուի կողմից: Կապալառուն չափումներն իրականացնելու է շինարարական աշխատանքները սկսելուց առնվազն 28 օր առաջ: Կապալառուն պատասխանատու կլինի իրականացնելու գործիքային կանոնավոր չափագրումներ (ամսական երկու անգամ, նաև ԱԵԱ-ներից բողոքներ ստանալու դեպքում) և արդյունքների ու դրանց վերլուծությունների վերաբերյալ ներկայացնել հաշվետվություններ՝ համեմատելով ազգային օրենսդրական կարգավորումների հետ.
- ГОСТ 31319-2006 (EH 14253:2003) Մեխանիկական թրթռում. Ընդհանուր թրթռման չափումները և մարդու առողջության վրա ազդեցության գնահատումը. Աշխատավայրերում չափումների իրականացման վերաբերյալ պահանջները,
 - ГОСТ 12.1.012-90 Աշխատանքային անվտանգության ստանդարտների համակարգը, ընդհանուր պահանջները,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ГООТ 12.1.012-2004 Թրթռման անվտանգություն. Ընդհանուր պահանջներ. Սանիտարական նորմ №2-III-11.3 «Թրթռումը աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում»:
249. Ամբողջ մարմնի թրթռումը կդասակարգվի հետևյալս՝
- Տրանսպորտային (1-ին կարգ)
 - Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)
 - Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, տեսակ Ա)
 - Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, տեսակ Բ)
 - Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, տեսակ Գ)
250. Չափագրումները կիրականացվեն 3 ընտրված կետերում (վայրերը տե՛ս Նկար Ե-2-ում)՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 3 անգամ, աշխատանքային ժամերի ընթացքում, և կորոշվի միջին արժեքը: Չափիչ սարքը կտեղադրվի Մոնիթորինգի պլանում որոշված զգայուն ընկալիչների մոտ (բնակարաններից, ձեռնարկատիրական գործունեության օբյեկտից դուրս կամ ներս և այլն)՝ դրանց վրա ազդեցությունը որոշելու համար:
251. Գործիքային չափագրումներ կատարելու նպատակով ընտրված ենթակապալառու ընկերությանը ներկայացվում են հետևյալ պահանջները՝
- ենթակապալառու կազմակերպությունը կներկայացնի սարքավորումների տրամաչափման և ստանդարտացման վկայագրեր,
 - նախքան կազմակերպությանը ընտրելը, կներկայացվի չափումների առաջարկվող մեթոդաբանությունը,
 - պետք է օգտագործվի ելակետային տվյալների հետ համադրելի տեխնիկական բնութագրերով սարքավորում ըստ՝ արագացման (մ/վ²), արագության (մ/վ), տեղաշարժի (մ) և ճշգրտության (նիշերի)
252. Հնարավոր է շրջակայքի շինությունների և գույքի վրա ճաքեր և վնասներ առաջացնող ազդեցություն. շինարարական աշխատանքները կարող են առաջացնել թրթռումներ, որոնք կարող են վնասել հարևանությամբ գտնվող շենքերի կառուցվածքը: Դա վերահսկելու համար Կապալառուին առաջարկվում է իրականացնել զգայուն ընկալիչների նախաշինարարական տեղազննում գույքագրման նպատակով և ներկայացնել հաշվետվություն: Վերահսկողության խորհրդատուն (Ինժեները) կանոնավոր գործիքային չափումներ կիրականացնի վերակառուցման աշխատանքների՝ ամենամեծ ազդեցությունն ունեցող փուլերի ընթացքում և կորոշի թրթռման արագացման անցողիկ և շարունակական մակարդակները: Ստացված տվյալները պետք է համեմատվեն Աղյուսակ Զ-4-ում ներկայացված կանոնակարգային սահմանաչափերի հետ: Եթե Կապալառուն գերազանցի այս սահմանները կամ մոտ լինի դրանց, Ինժեները պետք է դադարեցնի աշխատանքները և առաջարկի աշխատանքների այլ եղանակ՝ թրթռումները և անհանգստությունը նվազեցնելու համար:

Աղյուսակ Զ-4. Անցողիկ և շարունակական թրթրման սահմանները՝ ըստ շինության տեսակի²⁷

Շինության տեսակը	Անցողիկ թրթրման սահմանային արժեքները			Շարունակական թրթրման սահմանային արժեքները		
	<10 Հգ	10-50 Հգ	> 50 Հգ	<10 Հգ	10-50 Հգ	> 50 Հգ
Բնակելի, լավ վիճակում	5	10	20	2,5	5	10
Բնակելի, նշանակալի կառուցվածքային թերություններով	2,5	5	10	1,25	2,5	5
Արտադրական/առևտրային (թեթև և ճկուն կառույցներ)	10	20	40	5	10	20
Արտադրական/առևտրային (ծանր և ամուր կառույցներ)	15	30	60	7,5	15	30

Ջրային մարմիններ

253. Ինչպես արդեն նշվել է Գլուխ Ե5-ում, Ծրագրի տարածքում և/կամ անմիջապես մոտակայքում չկան ջրային մարմիններ և ջրահոսքեր (գետեր, լճեր, ջրամբարներ, ռոռզման ջրանցքներ և այլն), որոնք կարող են ազդեցության ենթարկվել Ծրագրի հետ կապված աշխատանքների հետևանքով: Նաև, ըստ արխիվային ֆոնդի և ինժեներատեխնիկական հետազոտության տվյալների, ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել մինչև 20.0 մ խորության հորատանցքերում:
254. Մյուս կողմից՝ քանի որ անձրևաջրերը կհեռացվեն կենտրոնացված ջրահեռացման համակարգի միջոցով, իսկ կոյուղաջրերը կթափվեն քաղաքային կոյուղու համակարգ, ուստի հնարավոր է որոշակի ազդեցություն ջրի աղտոտման և նստվածքագոյացման առումով: Շինարարության ընթացքում անձրևաջրերի արտահոսքը շինհրապարակից կարող է աղտոտման և նստվածքագոյացման աղբյուր դառնալ:
255. Ազդեցությունը հավանական է հիմնականում շինարարության փուլում: Հնարավոր է հողային աշխատանքների պատճառով առաջացած նստվածքագոյացում, ինչպես նաև շինարարության ընթացքում բետոնաջրերի, հեղուկ և պինդ թափոնների արտանետման և այլնի պատճառով աղտոտում: Առկա ջրային ռեսուրսները հավանական աղտոտումից և նստվածքագոյացումից զերծ պահելու նպատակով ԲԿՊ-ով նախատեսվում են հատուկ միջոցառումներ:
256. Հնարավոր է վառելանյութի, յուղի (հիդրավիկ, փոխանցման տուփ, շարժիչ և այլն) քսանյութերի և այլ հեղուկ նյութերի և թափոնների արտահոսք կամ հոսակորուստ ոչ պատշաճ կերպով պահեստավորված նյութերից, վերալիցքավորման կամ հավաքակայանատեղիի շինարարության և շահագործման ընթացքում շահագործվող սարքավորումներից և տեխնիկայից: Այնուամենայնիվ, դրանք չեն հանգեցնի ստորգետնյա ջրերում ներթափանցման և դրանց աղտոտման, քանի որ ըստ ինժեներատեխնիկական հետազոտության՝ մինչև 20 մ խորությամբ հորատման աշխատանքների արդյունքում ստորգետնյա ջուր չի նկատվել: Ավելին, ավտոբուսային հավաքակայանի ամբողջ մակերեսը ասֆալտապատ է, ինչը

²⁷ Բրիտանական ստանդարտ BS 5228: Part 4 (BSI, 1992)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

նվազեցնում է նման ազդեցության հավանականությունը: Ասֆալտե պատվածքը և վառելիքային պահեստավորման տարածքում շահագործման ձեռնարկը կբացառեն շահագործման ընթացքում ցանկացած աղտոտում: Ազդեցությունը քիչ հավանական է և գնահատվում է «Ոչ նշանակալի»:

257. Թեև ազդեցությունը հավանական չէ, այնուամենայնիվ, շինարարության ընթացքում արտահոսքերը և տարածումները նվազեցնելու համար մեղմացնող որոշ համապատասխան ընթացակարգեր են նախատեսվում ԲԿՊ-ում (Գլուխ Ը, ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ):

Բուսական աշխարհը

258. Բուսական աշխարհի (ֆլորայի) հետազոտությունն իրականացվել է 2021 թ. դեկտեմբերին «Բիո Գամա» ՍՊԸ-ի փորձագետների կողմից (հետազոտության վերաբերյալ ամբողջական հաշվետվությունը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6): Հետազոտության արդյունքում հաստատվել է, որ հետազոտվող տարածքը չի կարող էկոլոգիական վտանգ ներկայացնող տարածք համարվել, քանի որ այն Երևան քաղաքում գտնվող գործող ավտոբուսային հավաքակայան է, որի ողջ բնական միջավայրը ձևավորված է և վերածված է հիմնականում ասֆալտապատ արդյունաբերական տարածքի: Այստեղ առկա են հավաքակայանի աշխատակիցների կողմից մշակվող կանաչապատ գոտիները: Որևէ չմշակված հող Ծրագրում ընդգրկված չէ: Այս եզրակացության հիման վրա կենդանական աշխարհի հետազոտության անհրաժեշտություն չկար և իրականացվել է միայն բուսականության հետազոտությունը:

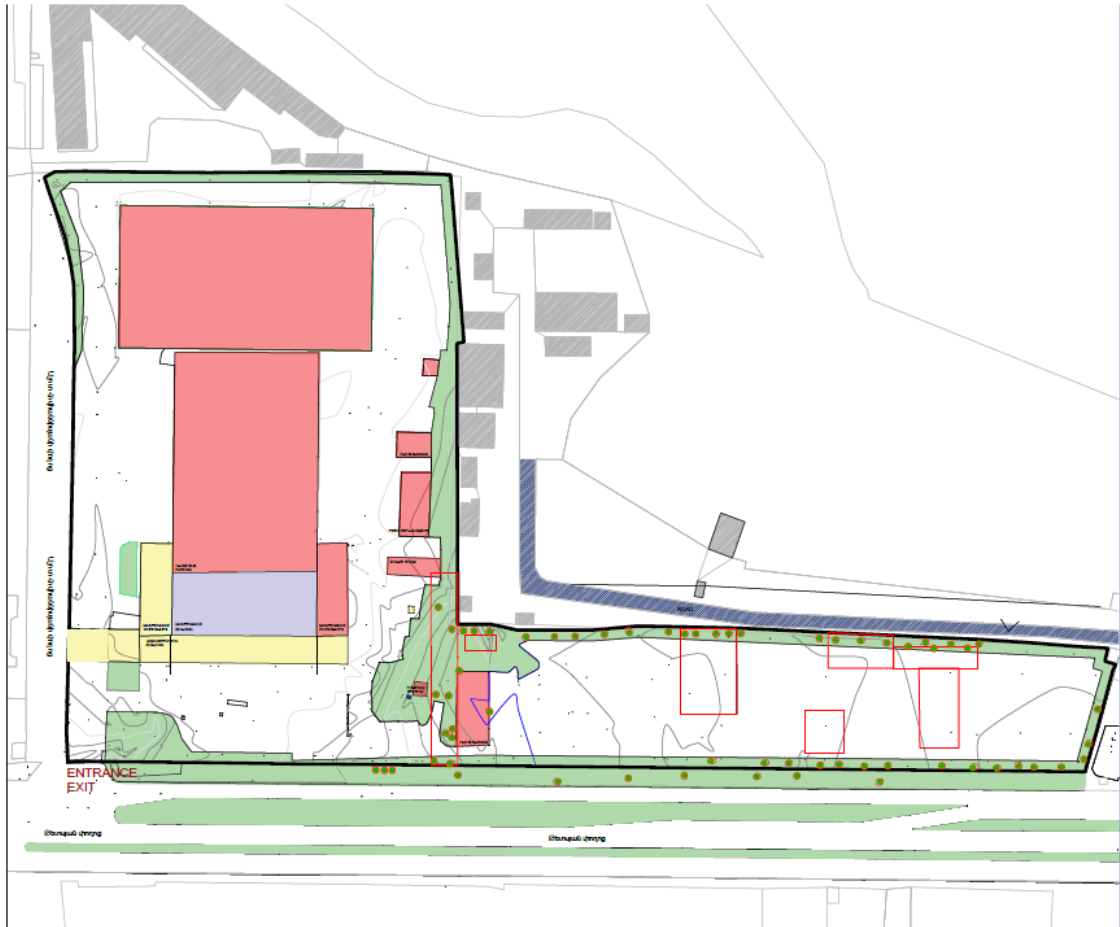
259. Բուսական աշխարհի հետազոտության արդյունքները, որոնք հետաքրքրություն են ներկայացնում ազդեցության որոշման տեսանկյունից, ամփոփ ներկայացված են ստորև՝

- ✓ Ծրագրի տարածքում չկան Հայաստանի Կարմիր գրքում, Բնության պահպանության միջազգային միության (ԲՊՄՄ) Կարմիր գրքում և ԲՊՄՄ վտանգված տեսակների Կարմիր ցուցակում գրանցված տեսակներ,
- ✓ Ծրագրի տարածքում չկան հազվագյուտ էկոհամակարգեր, կրիտիկական վիճակում գտնվող բնական միջավայրեր, որտեղ պետք է խուսափել շինարարական աշխատանքներից:
- ✓ հիշյալ տարածքում չկան Հայաստանի էնդեմիկ բույսեր,
- ✓ տարածքում ուտելի, բուժիչ և այլ օգտակար բույսեր, համեմունքներ, անասնակեր առկա չեն, որ կարող էին հետաքրքրություն ներկայացնել բնակչության համար:

260. Ջրվեժի հավաքակայանի տարածքում առկա ծառերի և թփերի ցանկը՝ ըստ տեսակների և բների տրամագծերի, ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6-ի աղյուսակներ 4 և 5-ում:

261. Ծրագրի տարածքում առկա այն բուսականությունը, որը խոչընդոտում է շինարարական աշխատանքներին, կտրվելու և մաքրվելու է: Ըստ նախնական գնահատման՝ ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նպատակով տարածքի մաքրման համար ընդհանուր հատվելու է 61 ծառ և 6 թուփ, որոնցից 59-ը դեկորատիվ ծառեր են, իսկ 2-ը՝ պտղատու: Համաձայն կատարված հաշվարկի ծառերի/թփերի հատման արդյունքում հասցված վնասի դրամական արտահայտությունը կազմում է՝ 313420 ՀՀ դրամ (հաշվարկի հաշվետվությունը տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-9): Հատման ենթակա ծառերի և թփերի տեղադիրքը ներկայացված է Նկար Զ-1-ում: Հակակշռող և մեղմացնող միջոցառումները ներկայացված են սույն հաշվետվության Գլուխ Ը-ում:

Նկար Զ-1. Փուլ 1-ի շինարարական աշխատանքներին խոչնդոտող ծառերի և թփերի տեղադիրքը

262. ԲԿՊ-ում հակակշռող և մեղմացող միջոցառումներ են նախատեսվում հատման ենթակա ծառերի և այն ծառերի համար, որոնք շինարարության ընթացքում հատուկ պաշտպանության կարիք կունենան (տե՛ս Գլուխ Ը՝ Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանը և ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ՝ ԲԿՊ-ի Աղյուսակը): Ծառերի և այլ բուսականության պահպանության նպատակով ԲԿՊ-ում պլանավորվել են հնարավոր ազդեցություններն ընդունելի մակարդակների հասցնելուն ուղղված հատուկ մեղմացող միջոցառումներ: Ծառերի պահպանության վերաբերյալ օրենսդրական պահանջները²⁸ բավարարելու համար կապալառուն պատասխանատվություն է կրում ՇԲԿՊ-ի կազմում մշակել ծառերի կտրվածքների պլանը:

263. Բուսական աշխարհի հետազոտության ամփոփ արդյունքները, հնարավոր ազդեցությունները և փորձագետների առաջարկությունները գետեղված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-6-ում: Հետազոտության հիման վրա կարելի է եզրակացնել, որ ավտոբուսային հավաքակայանի շինարարությունը էականորեն չի ձևափոխի և չի հանգեցնի

²⁸ Երևան քաղաքի ավագանու No 405-Ն որոշումը և Երևան քաղաքի ավագանու No 337-Ն որոշումը «Երևան քաղաքի ավագանու No 405-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» (12.02.2021 թ.).

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Խիստ կարևոր է կոհամակարգերի ոչնչացմանը, վտանգված կամ հազվագյուտ տեսակների անհետացմանը:

264. Բայց և այնպես, ծրագրի իրականացման ընթացքում բուսական աշխարհը, այնուամենայնիվ, կարող է կրել որոշակի բացասական ազդեցություններ՝
- ✓ հանույթի, տոփանման և բնահողի տեղափոխման պատճառով բուսական միջավայրի խաթարում կամ ոչնչացում,
 - ✓ շինարարության ընթացքին խոչընդոտող անցանկալի բուսականության հատման և մաքրման հետևանքով ծառերի և թփերի կորուստ:
265. Բուսական աշխարհի վերաբերյալ հաշվետվությունը առաջարկություններ է ներկայացնում այն մասին, թե ինչպես խուսափել մտահոգության տեղիք տվող տարածքներից, ինչպես նվազագույնի հասցնել ծառերին հասցվող վնասը: Հաշվետվությունն իր մեջ ներառում է հրահանգներ, որոնք կարող են օգտագործվել շինարարների կողմից, մասնավորապես՝
- ✓ ներգրավել կանաչապատման մասնագետ և կտրված ծառերի ու թփերի փոխարեն տնկել նորերը, իրականացնել վերակառուցված ավտոբուսային հավաքակալանի տարածքի կանաչապատումը,
 - ✓ իրականացնել մոնիթորինգ մինչև շինարարական աշխատանքների ավարտը՝ կրկնակի ստուգելու նոր տնկված ծառերի գոյատևման մակարդակը,
 - ✓ խուսափել ծառերի անհարկի հատումից և պահպանել այն առանձնյակները, որոնք չեն խոչընդոտում շինարարական աշխատանքներին:
266. Բուսական աշխարհի տեսակների պահպանության մասին բոլոր առաջարկությունները հաշվի են առնվել և ներառվել Գլուխ Ը՝ Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանում և Հավելված Ժ՝ ԲԿՊ-ի Աղյուսակում:

Կենդանական աշխարհը

267. Նախատեսվող գործունեության անմիջական տարածքի, ինչպես նաև հարակից միջավայրի ցամաքային անտղնաշարավոր կենդանիների, երկկենցաղների, սողունների, թռչունների և կաթնասունների ուսումնասիրության արդյունքում (տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-7) մասնագետների կողմից եզրակացվել է, որ ուսումնասիրվող տարածքը հիմնականում ներկայացված է խիստ ուրբանիզացված քաղաքային լանդշաֆտով և կենդանական աշխարհի վրա ազդեցությունը լինելու է նվազագույն:
268. Տարածքում հանդիպած և գրականությունից հայտնի տեսակներից և ոչ մեկը գրանցված չէ Հայաստանի Հանրապետության Կարմիր գրքում: ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում (IUCN Red List) գրանցված են միայն երկկենցաղների և սողունների որոշ տեսակներ, այն էլ որպես «նվազ մտահոգություն հարուցող»: Առկա չեն նաև նեղ տարածված տեսակներ՝ Անդրկովկասի, Կովկասյան էկոտարածաշրջանի էնդեմիկներ: Բոլոր տեսակները կարելի է համարել սինանտրոպներ և բավականին հաջողությամբ հարմարած քաղաքային և մերձքաղաքային միջավայրին:
269. Հետևաբար, եզրակացվել է, որ նախատեսվող շինարարական աշխատանքները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Հայաստանի մասնատիպ բիոտոպերի կենսաբազմազանության վրա և շինարարական աշխատանքները չեն ազդելու դրանց անհետացման վրա:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

270. Դիտարկված տարածքում գրանցված սողուններից շինարարական աշխատանքներ իրականացնող անձնակազմի համար որոշակի վտանգ կարող է ներկայացնել միայն գյուրզան, որը սակայն, հետազոտությունների ընթացքում չի հանդիպել: Այնուամենայնիվ, ընդունելով այս տեսակի հնարավոր ներկայությունը շինարարության գոտում, առաջարկվել է պահպանել անվտանգության որոշակի կանոններ, որոնք ընդգրկվել են Բնապահպանական կառավարման պլանում:
271. Ուսումնասիրությունները վկայում են, որ տարածքում բացակայում են այնպիսի տեսակներ, որոնք պահանջում են պաշտպանության հատուկ միջոցառումներ: Այնուամենայնիվ, քանի որ կրծողների բները վնասվելու են մասնագետի կողմից առաջարկություն է արվել հեռացնել բոլոր կենդանիներին, որոնք կհանդիպեն շինարարական աշխատանքների ընթացքում և տեղափոխվել հարևան անվտանգ տարածքներ: Ավտոբուսների հավաքակայանի շինարարական աշխատանքները չեն ազդելու չոջիկների վրա: Ոգնիները, գետնափորերը և մանր կաթնասունները կթողնեն իրենց բնադրավայրերը աշխատանքների ժամանակ: Աշխատանքները ազդեցություն չեն գործի աղվեսների վրա՝ դրանք կշրջանցեն շինհրապարակը:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ և բնության հուշարձաններ

272. Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ նախատեսվող գործունեությունը չի իրականացվելու ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների սահմաններում, ինչպես նաև Ծրագրի անմիջական տարածքում՝ ՀՀ Կառավարության 2008 թ-ի օգոստոսի 14-ի «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N967-Ն որոշմամբ հաստատված բնության հուշարձանները բացակայում են:
273. Նախատեսվող գործունեության տարածքին ամենամոտ գտնվող հատուկ պահպանվող տարածքը՝ 7 կմ-ից ավելին Կոտայքի մարզի Գեղաղի գյուղի մոտ գտնվող Էրեբունու արգելոցն է, իսկ «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ի կազմում գտնվող «Ջրվեժ» անտառապարկը, որը կարգավորվում է «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածով գտնվում է ավելի քան 3 կմ հեռավորության վրա:
274. ՀՀ Կառավարության 2008 թ-ի օգոստոսի 14-ի «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկից առավել հավանական կարող են համարվել Կոտայքի մարզի Ջորաղբյուր գյուղի մոտ գտնվող Մանգյուսի բրածո ֆլորա երկրաբանական հուշարձանը և Ողջաբերդ գյուղի հյուսիս-արևելյան մասում գտնվող «Ողջաբերդ» բնապատմական համալիրը, որոնք գտնվում են շիրանարական աշխատանքների հրապարակից և տրանսպորտային ուղիներից առնվազն համապատասխանաբար 4,5 և 5,5 կմ հեռավորության վրա:

Գրունտներ և բուսահող

275. Ծրագրի տարածքը սահմանափակված է ներկայումս գործող ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքով: Ծրագրային տարածքում ավտոբուսային ձեռնարկության և քաղաքաշինության արդյունքում դեռևս չփոփոխված նոր հողատարածքների որևէ ներառում չի իրականացվի, ուստի բուսահողի լուրջ ծավալներ չկան: Ողջ առկա բուսահողը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

սահմանափակվում է Ջրվեժի հավաքակայանի կանաչապատ տարածքներով և ընդհանուր ծավալը գնահատվում է մոտավորապես 330մ³:

276. Չնայած բուսահողի համեմատաբար փոքր քանակին, այնուամենայնիվ, սա առաջ է բերում բուսահողի՝ գրունտի վերին, հումուսով հարուստ շերտի հանման և պահեստավորման հարցը՝ վերջինիս պահպանության նպատակով: Ողջ բուսահողը պահպանվելու է Ծրագրի համար հատկացված տարածքի սահմաններում, որպեսզի հետագայում օգտագործվի կանաչապատման նպատակով:
277. Կանաչապատման տարածքներն ըստ նախագծի 1-ին փուլի կազմելու են 1350մ², որի համար պահանջվելու է ընդհանուր առմամբ 269,4 մ³ բուսահող, ինչը նշված է նաև Կանաչապատման ամփոփագրում: Բուսահողաշերտի պահանջվող քանակը կբավարարվի ծրագրի աշխատանքների ընթացքում առաջացած և պահպանված հողի բերրի շերտով: Անհրաժեշտության դեպքում, լրացուցիչ պահանջվող քանակը կլրացվի պայմանագրային հիմունքներով մատակարարից գնման միջոցով օրենքով սահմանված կարգով:
278. Պլանավորվում է իրականացնել ընդհանուր 22488.8 մ³ հանույթ, որը զգալի է և շինարարության ընթացքում կարող է հանգեցնել էրոզիայի և նստվածքագոյացման հետ կապված խնդիրների: Կապալառուն Ինժեների հաստատմանն է ներկայացնելու տարատեսակ հողային աշխատանքների համար շինարարության մանրամասն մեթոդաբանություն, որտեղ հատուկ ուշադրություն պետք է դարձվի ուղղահայաց պլանավորմանը՝ տրամադրելով անվտանգության և ջրահեռացման համապատասխան լուծումներ:
279. Շինարարության փուլում հողի՝ վառելանյութով, յուղով (հիդրավլիկ, փոխանցման տուփ, շարժիչ և այլն), քսանյութերով և այլ հեղուկ նյութերով ու թափոններով աղտոտման որոշակի վտանգ կա, որը սակայն արձր չի գնահատվում: Այնուամենայնիվ, ԲԿՊ-ում ներառված են միջին մասշտաբի շինարարական ծրագրերին հատուկ կանոնավոր մեղմացնող միջոցառումներ, որոնք համարվում են բավարար: Այդ միջոցառումները հիմնականում վերաբերվում են վառելանյութի, յուղի, քսանյութերի և այլ հեղուկ նյութերի ու թափոնների տեղափոխմանը, պահեստավորմանը և տեղավորմանը, ինչպես նաև աղտոտված գրունտի անվտանգ տեղավորմանն ուղղված մեղմացնող միջոցառումներին:

Նյութերի ստացման աղբյուրներ (հանքեր/բացահանքեր/ջրային ռեսուրսներ)

280. Ըստ Նախագծի՝ շինարարության համար անհրաժեշտ է լինելու 1235.8 մ³ խիճ և կոպճավազային խառնուրդ: Լիցքի համար անհրաժեշտ քարերը, կոպիճը, ավազը և այլ նյութերը (լիցքի աշխատանքների ընդհանուր ծավալը գնահատվում է 1033 մ³), ինչպես նաև ասֆալտը և բետոնը գնվելու են գրանցված հանքերից և մատակարարներից:
281. Լիցքի համար շրջակա միջավայրից նյութի որևէ տեսակի հանույթ չի նախատեսվում, բայց և այնպես, նմանատիպ գործողությունների ռիսկը գնահատվել է, և այդ նպատակով պլանավորվել են մեղմացնող միջոցառումներ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում:
282. Տեխնոլոգիական նպատակներով ջրամատակարարումը ինչպես ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների, այնպես էլ շահագործման ընթացքում իրականացվելու է համապատասխան մարմնի հետ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի միջոցով: Գոյություն ունեցող որա- և կոյուղագծերին միացման տեխնոլոգիական

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հնարավորությունները ուսումնասիրվել են նախագծման փուլում և ձեռք են բերվել նախնական համաձայնություններ (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե. ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ Ե-3 և Ե-4):

- 283. Տեխնոլոգիական նպատակներով էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը և՛ ավտոբուսների հավաքակայանատեղիի շինարարության, և՛ շահագործման ընթացքում իրականացվելու է համապատասխան մարմնի՝ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հետ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի միջոցով:
- 284. Գործնական նպատակներով բնական գազի մատակարարումը իրականացվելու է համապատասխան մարմնի՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՍՊԸ-ի հետ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի միջոցով:

Թափոնների գոյացում

- 285. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություններից է թափոնների առաջացումը, որը, պատշաճ կերպով չկառավարվելու դեպքում, դառնում է աղտոտման և լանդշաֆտի գեղագիտական տեսքի վատթարացման աղբյուր: Սույն հաշվետվությունը դիտարկում է թափոնների երկու հիմնական խումբ՝ շինարարության ընթացքում առաջացող թափոններ (Ժամանակավոր ազդեցություն) և ավտոբուսային հավաքակայանի հետագա շահագործման ընթացքում առաջացող թափոններ (մշտական ազդեցություն): Այս խմբերից յուրաքանչյուրն իր հերթին դիտարկվում է՝ ըստ թափոնների տեսակի (պինդ և հեղուկ) և վտանգի աստիճանի (վտանգավոր/ ոչ վտանգավոր):
- 286. Շինարարական աշխատանքների արդյունքում առաջացած թափոնները բաժանվում են երկու խմբի՝

անվտանգ թափոններ

- ✓ թափոններ, որոնք կառաջանան շենքերի, շինությունների քանդման աշխատանքների ընթացքում և շինարարության հետ կապված այլ թափոնների,
- ✓ ոչ պիտանի հանույթ, որն կառաջանա հողային աշխատանքների արդյունքում, օրինակ՝ հող, ավազ, ապարներ և քարեր,
- ✓ շինարարության հետ կապված կոշտ թափոններ՝ մետաղի, փայտի, պլաստիկ մասերի, դատարկ պարկերի, տարաների (և այլն) և կենցաղային աղբի տեսքով:

վտանգավոր թափոններ

- ✓ վտանգավոր հեղուկ նյութեր և դրանց մնացորդներ՝ ներառյալ վառելանյութ, յուղ, քսանյութեր, բետոնաջուր

- 287. Նյութերի և թափոնների տեսակները և դրանց կառավարման եղանակները մանրամասն նկարագրված են Գլուխ Ը-ում՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ: Մեղմացնող առաջարկվող միջոցառումները թվարկված են ԲԿՊ-ում (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ):

Սոցիալական համակարգեր

- 288. Սոցիալական համակարգերի վրա ազդեցությունը համարվում է ծրագրի ամենազգայուն բաղադրիչը: Դրանք ներառում են շինարարական աշխատանքների, իսկ հետագայում՝ վերակառուցված ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման հետևանքով

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

պատճառված անհանգստությունը և/կամ անհարմարությունը: Առաջին հերթին անմիջական ազդեցության է ենթարկվում Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը, ձեռնարկության անձնակազմը, հարևանությամբ գործող ձեռնարկատիրական հիմնարկները և համայնքային սեփականությունը: Մոտակայքում չկան բնակելի տներ և այլ հասարակական հաստատություններ, ամենամոտ բնակավայրը գտնվում է մոտ 500 մ հեռավորության վրա, ուստի որևէ մշտական ազդեցություն տեղի բնակչության առողջության և գույքի վրա հավանական չէ: Ծրագրի ազդեցության տարածքում սոցիալական համակարգերի առկայության վերաբերյալ հիմնական տեղեկատվությունը, որոնք կարող են կրել ինչպես ուղղակի, այնպես էլ անուղղակի ազդեցություն ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման և շահագործման հետևանքով, հավաքագրվել է տեղամասային այցելությունների ընթացքում (տե՛ս Գլուխ Ե և ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ): Հնարավոր ազդեցությունների վերլուծությունը գնահատվել և ներկայացվել է Պատշաճ կատարման համալիր ստուգման հաշվետվությունում, որտեղ նշվում է, որ որևէ մասնավոր սեփականություն ազդեցության չի ենթարկվում, և հողի օտարման խնդիր այս Ծրագրում չի առաջանում:

289. Շրջակա հանրության և նրանց կենսակերպի վրա թողնված ազդեցությունները համարժեք գնահատելու համար ծրագրի տարածքում կամ անմիջապես դրան հարակից տարածքում առկա և հատուկ թերթիկում ներկայացված զգայուն արժեքավոր ընկալիչները տեղ են գտել ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ-ում: Տեղի հանրությանը և այլ ընկալիչներին պատճառվող բացասական ազդեցություններից խուսափելուն, կանխելուն և/կամ դրանք մեղմելուն ուղղված միջոցառումները՝ և՛ ավտոբուսային հավաքակայանի շինարարության, և՛ դրա ավարտից հետո, պատասխանատու մարմինների հստակ մատնանշմամբ, ներկայացված են ԲԿՊ-ում (Գլուխ Ը՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ և ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ):
290. Արտակարգ իրավիճակները, ներառյալ հիվանդությունների վերահսկումը, ինչպիսին է COVID-19-ը, կառավարելի են: Ծրագրի բոլոր կողմերի՝ ԾԻԳ-ի, վերահսկողության Խորհրդատուի և Կապալառուի դերերն ու պատասխանատվությունները չափազանց կարևորվում են COVID-19 համաճարակի ժամանակ: Նրանք պետք է ապահովեն ԱԱԿՊ-ի արդյունավետ իրականացումը, մասնավորապես՝ COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող միջոցառումները:
291. COVID-19-ի վերահսկման դերերն ու պարտականությունները բաշխվում են հետևյալ կերպ.

Կապալառուի պարտականություններն են՝

- ✓ Ներառել ՇԲԿՊ-ում COVID-19-ի կանխարգելմանը, վերահսկմանը և մեղմացմանն ուղղված մանրամասն ԱԱԿՊ,
- ✓ Ապահովել, որպեսզի ԱԱԿՊ-ը պարբերաբար թարմացվի՝ հիմնվելով երկրի առողջապահության ոլորտը կարգավորող գործակալությունների և ԱՀԿ առողջության վերաբերյալ խորհրդատվություններ վրա,
- ✓ Իրականացնել ԱԱԿՊ-ում նախատեսված COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող միջոցառումներ,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ✓ Տրամադրել աշխատակիցներին նախաաշխատանքային և կանոնավոր դասընթացներ COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող, ինչպես նաև ԱՊՄ-ների ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ;
- ✓ Տրամադրել բոլոր աշխատողներին համապատասխան ԱՊՄ-ներ և ապահովել, որպեսզի յուրաքանչյուր հերթափոխի համար առկա լինի բավարար մատակարարում կամ ինչպես նշված է առողջության վերաբերյալ խորհրդատվություններում,
- ✓ Ստանձնել COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող միջոցառումների հետ կապված բոլոր ծախսերը, աշխատակիցներից որևէ գումար չպետք է գանձվի,
- ✓ Աշխատակիցներին բժշկական օգնություն ցուցաբերել աշխատանքային տեղամասում COVID-19-ի ցանկացած դեպք արձանագրելիս,
- ✓ Տրամադրել COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող վերաբերյալ պաստառներ և այլ նյութեր՝ աշխատակիցներին հասկանալի լեզվով և ձևաչափով,
- ✓ Աշխատանքային ճամբարներում ապահովել աաշխատողների միջև նվազագույնը 1 մետր հեռավորություն,
- ✓ Դադարեցնել գործունեությունը, եթե աշխատանքային տեղամասերը և/կամ հարակից տարածքները բարձր ռիսկերի են ենթարկվում COVID-19-ի պատճառով,
- ✓ Համապատասխանել աշխատակիցների բարեկեցությանը և աշխատանքային առողջությանն ու անվտանգությանը վերաբերող բոլոր ազգային և տեղական պահանջներին,
- ✓ Համակարգել ԾԻԳ/Խորհրդատուի հետ փաստաթղթերին, մոնիթորինգին և հաշվետվությանն առնչվող պահանջները, ներառել ձևանմուշները ՇԲԿՊ-ում,
- ✓ Թարմացնել արտակարգ իրավիճակների պլանը տեղական առողջապահական հաստատությունների կամ բժշկական անձնակազմի ցանկով, որոնք հասանելի են՝ տեղում կամ համայնքում COVID-19-ի հնարավոր դեպքերն ընդունելու համար,
- ✓ Պատրաստել երկշաբաթյա մոնիթորինգային հաշվետվություն COVID-19-ի վերաբերյալ և ներկայացնել ԾԻԳ-ին:

ԾԻԳ-ի պարտականություններն են

- ✓ Վերանայել կապալառուների նոր/թարմացված/վերանայված ԱԱԿՊ-ը և բացթողումներ հայտնաբերելու դեպքում՝ հիմնվելով առողջապահական ոլորտը կարգավորող գործակալությունների և ԱՀԿ կողմից տրված առողջապահական խորհրդատվությունների վրա, աջակցել կապալառուներին բացթողումները վերացնելու գործընթացում,
- ✓ Վերահսկել կապալառուների ԱԱԿՊ-ի ամենօրյա իրականացումը, մոնիթորինգը և հաշվետվությունը,
- ✓ Ստուգել աշխատանքային շինարարական տեղամասերը՝ կապալառուների պատրաստակամությունն ու COVID-19 կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող միջոցառումների համապատասխան իրականացումը ապահովելու համար,
- ✓ Վերահսկել կապալառուների ԱԱԿՊ-ի իրականացումը,
- ✓ Համագործակցել տեղական առողջապահական մարմինների և բժշկական հաստատությունների հետ՝ շտապ օգնության դեպքերի և բուժման անհրաժեշտության համար,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ✓ Վերահսկել բողոքների լուծման մեխանիզմի (ԲԼՄ) միջոցով բարձրացված բողոքները կամ առաջարկությունները,
- ✓ Տրամադրել հասանելի տեղական առողջապահական հաստատությունների կամ բժշկական անձնակազմի ցանկը՝ COVID-19-ի հավանական դեպքերը աշխատանքային տեղամասում կամ համայնքում հաստատելու համար,
- ✓ Վերանայել կապալառուների կողմից ներկայացվող COVID-19-ի վերաբերյալ երկշաբաթյա մոնիթորինգային հաշվետվությունները և ամսական կտրվածքով ներկայացնել ԾԻԳ:

Տեխնիկական վերահսկողության խորհրդատուի (Բնժեների) պարտականություններն են՝

- ✓ Աջակցություն ցուցաբերել ԾԻԳ-ին՝ կապալառուներին COVID-19-ի կանխարգելման, վերահսկման և մեղմացնող վերաբերյալ անվտանգության հրահանգներ և ուղեցույցներ տրվելիս,
- ✓ Աջակցություն ցուցաբերել ԾԻԳ-ին՝ աշխատանքային տեղամասի ռիսկերի գնահատում, ստուգումներ, քննարկումներ և պլանավորում իրականացնելիս,
- ✓ Աջակցություն ցուցաբերել ԾԻԳ-ին՝ կապալառուների ՇԲԿՊ-ը ներառյալ ԱԱԿՊ-ը վերանայելիս,
- ✓ Աջակցություն ցուցաբերել ԾԻԳ-ին՝ COVID-19-ի վերաբերյալ մոնիթորինգային հաշվետվությունները վերանայելիս, և
- ✓ Վերլուծել կապալառուների կողմից ներկայացված հաշվետվությունները և աջակցություն ցուցաբերել ԾԻԳ-ին՝ բնապահպանական մոնիթորինգային կիսամյակային և կանոնավոր հաշվետվությունները (ԲՄՀ) նախապատրաստելիս:

Հաղորդողիների վրա ազդեցությունը

292. Հաղորդողիների (գազատարներ, էլեկտրալարեր, հեռահաղորդակցության մալուխներ) վրա ազդեցությունը գնահատվում է գոյություն ունեցող համակարգերի լրացուցիչ ծանրաբեռնվածության և վնասման տեսանկյունից: Վնասի ռիսկը, որը ցածր է գնահատվում, դիտարկվում է միայն շինարարության ժամանակահատվածում և առնչվում է ավտոբուսային հավաքակալանին մոտ գտնվող վերգետնյա հաղորդողիներին: Գործնականում այն զրոյական է շահագործման փուլում, մինչդեռ ավտոբուսային հավաքակալանի շահագործման փուլում հնարավոր է հաղորդողիների վրա որոշակի բեռնվածություն (սպառումը զգալի չէ շինարարական աշխատանքների ժամանակահատվածում): Բոլոր զգայուն ընկալիչները և ազդեցությունները որոշված և ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ-ում՝ Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակալանի զգայուն ընկալիչների թերթիկում:

293. Ծառայությունների մատակարարման անհրաժեշտ խափանումները կլինեն կարճաժամկետ և տեղայնացված, հաշվի կառնվեն սեզոնային ժամանակը և օրվա ժամը: Ազդակիր անձինք պետք է ծանուցվեն աշխատանքներից առաջ: Պատահարի դեպքում՝ հետևանքները կվերացվեն կարճ ժամկետներում և ծառայությունների մատակարարումը արագ կվերականգնվի:

294. Ջրվեժի հավաքակալանի տարածքից դուրս գտնվող ստորգետնյա հաղորդողիների վնասումը հավանական չէ: Այնուամենայնիվ, իրականացվել է գործող հավաքակալանի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հաղորդողիների հետազոտություն, և շինարարության ընթացքում ստորգետնյա հաղորդողիների աշխատանքի խափանման և դրանց պատճառված վնասների որոշակի ռիսկն առկա է, թեպետ նախագծողները այսօրինակ ազդեցության հավանականությունը ցածր են գնահատում: Մրցույթն հաղթող կապալառուից պահանջվելու է նախքան աշխատանքները մեկնարկելը ևս մեկ անգամ իրականացնել հաղորդողիների հետազոտություն և կառավարել դրանց տեղափոխումը՝ պահպանելով հաղորդողիների տեղափոխման ենթապլանով նախատեսված մեղմացնող միջոցառումները:

295. Անմիջապես ծրագրային տարածքի հատվածում տեղակայված հաղորդողիներից պատճառված վնասի հետևանքով առաջացած ազդեցությունը ամբողջությամբ վերացվելու է Կապալառուի կողմից՝ վնասված հաղորդողիների տեղափոխման, նորոգման կամ փոխարինման միջոցով:
296. Տեղի ջրային համակարգերին միանալու տեխնիկական պայման ստանալու նպատակով Խորհրդատուն դիմել է «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերությանը: Համապատասխան տեխնիկական պայմանը տրամադրվել է (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-7 և Ե-8), թեև 1-ին փուլի ջրամատակարարումը կապահովվի Ջրվեժի հավաքակայանին սպասարկող գոյություն ունեցող խողովակաշարին միանալու միջոցով:

Երթևեկություն և տրանսպորտ

297. Ջրվեժի հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների ընթացքում ժամանակավորապես կմեծանա Թևոսյան փողոցի երթևեկության ինտենսիվությունը, ինչպես նաև կավելանա հարակից տեղական ճանապարհային ցանցի երթևեկությունը՝ շինարարության ընթացքում բեռնատարների ու այլ մեքենաների դեպի շինհրապարակ և այնտեղից դուրս երթևեկի պատճառով: Գոյություն ունեցող ճանապարհների ու հետիոտնային անցումների որևէ երկարաժամկետ զբաղեցում և/կամ արգելափակում չի ենթադրվում: Այնուամենայնիվ, հասարակական տրանսպորտի և հետիոտների անվտանգությունը որոշակիորեն կարող է վտանգվել: Հանրության անվտանգությունը կարող է վտանգված լինել, մուտքերը դեպի աշխատավայրեր և ձեռնարկատիրական գործունեության օբյեկտներ կարող են փակվել և դժվարանցանելի դառնալ:
298. Շինարարության ընթացքում հանրության անվտանգության ապահովման, խցանումների և քաղաքի երթևեկությանը պատճառվող այլ անհանգստությունների նվազեցմանն ուղղված ամենօրյա մեղմացնող միջոցառումները նկարագրված են ԲԿՊ-ում, նախ և առաջ՝ Երթևեկության կառավարման պլանում:
299. Հետշինարարական շահագործման փուլում վերոնշյալ փողոցներն, ընդհակառակը, կբեռնաթափվեն պայմանավորված այն հանգամանքով, որ հավաքակայանում կայանվելու են մոտ 200 նոր ԲՄԳ ավտոբուսներ գործող 249-ի փոխարեն: Այս ազդեցությունը քննարկվում է ստորև:

Լանդշաֆտի գեղագիտական գրավչություն

300. Շինարարական տարածքի մաքրումը ծառերից, ժամանակավոր ցանկապատումը, ճամբարների և շարժական տնակների հիմնումը, շինարարական մեքենաների կայանումը և շինանյութի և թափոնների կուտակումը լանդշաֆտի գեղագիտական տեսքի ձևափոխություն

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

կառաջացնեն: Սակայն այս ազդեցությունը լինելու է ժամանակավոր և տևելու է մինչև աշխատանքների ավարտը: Շինարարության փուլում ազդեցության մեղմացումն ապահովվելու է ըստ Թափոնների և նյութերի կառավարման, Շրջակա միջավայրի պահպանության և Աշխատանքային տեղամասի կառավարման պլանների՝ ծրագրի տարածքից դուրս գտնվող տարածքն օգտագործելու համար: Շինարարական աշխատանքներն ավարտելուց հետո՝ Կանաչապատման նախագծի (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ծ) և Տեղամասի վերականգնման պլանի համաձայն՝ կիրականացվի տեղամասի և գեղագիտական տեսքի վերականգնում:

Հնագիտական և մշակութային ժառանգություն/Ֆիզիկական և մշակութային ռեսուրսներ

301. Հնագետի խորհրդատվության համաձայն՝ նախատեսվող ծրագրի տարածքում Երևանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակում ներառված հնագիտական միավորները լիովին բացակայում են:
302. Շրջակա տարածքները դեռևս խորհրդային շրջանում լիովին մելիորացված են, իսկ արդի ժամանակաշրջանում գրեթե ամբողջովին կառուցապատված: Ամենամոտ գտնվող հնավայրերը, որոնք փաստագրված են՝ Նոր-Նորք-1, Նոր-Նորք-2, Նոր-Նորք-5 քարիդարյան կայաններն են, ՀՀ պաշտպանության նախարարության տարածքում գտնվող Ավանի վաղբրոնզեդարյան դամբարանադաշտը, Ջրվեժի և Մուշական գյուղի քարիդարյան և միջնադարյան հուշարձանները, որոնցից ամենամոտը ծրագրի տարածքից գտնվում է առնվազն 1-1,5 կմ հեռավորության վրա: Ուստի ծրագրի իրականացումը որևէ բացասական ազդեցություն ունենալ չի կարող տեղի պատմա-մշակութային միջավայրի վրա և նման ռիսկերի գոյությունը լիովին բացառվում է:
303. Այնուամենայնիվ, ԲԿՊ-ի Մշակութային ժառանգության կառավարման ենթապլանով նախատեսվում են որոշակի մեղմացնող միջոցառումներ՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով հնագիտական գտածոների հայտնաբերման մասին ՀՀ օրենսդրական պահանջների բավարարմանը:

Ձ 2-2 Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում առաջացող ազդեցությունները

Մթնոլորտային օդի որակ

304. Մթնոլորտային օդի վրա ազդեցությունը հնարավոր է ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման փուլում՝ ավտոբուսային շարժակազմի կողմից արտանետվող գազերի տեսքով: Փոշու, CO, SO₂, NO₂ մակարդակների ավելացումը հետշինարարական փուլում գնահատվում է ոչ հավանական, քանի որ օպերատորի ավտոբուսային շարժակազմը կկրճատվի (ներկայիս 249-ից մինչև շուրջ 200 ավտոբուս), իսկ շարժակազմը կարդիականացվի և կփոխարինվի ժամանակակից ԲՄԳ տիպի ավտոբուսներով, որոնք բնութագրվում են գազի ավելի քիչ արտանետումներով:
305. Վերոնշյալ եզրակացությունը հաստատվել է Շիրակի ավտոբուսային հավաքակայանի համար կատարված ուսումնասիրության շրջանակներում իրականացված մթնոլորտային օդի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

որակի մոդելավորմամբ: Օդի որակի մոդելավորման նպատակն էր գնահատել Շիրակի նոր ավտոբուսային հավաքակայանի ստեղծման ազդեցությունը օդի որակի վրա: Գնահատումը կատարվել է օդի որակի վերաբերյալ ՄՖԿ- ի և ԱՀԿ -ի ուղեցույցների համաձայն և հիմնվել է 2021 թվականի հունվարին տեղամասային այցելության ընթացքում հավաքագրված էլակետային տվյալների վրա: Օդի որակի և աղտոտման կանխատեսումները հիմնվել են աղտոտիչների արտանետումների գնահատման և մթնոլորտում ցրման մոդելի վրա: Ավտոբուսային հավաքակայանի համար արտանետումների գործակիցները որոշելու համար օգտագործվել է «Copert» մոդելը, որը տրանսպորտային միջոցների արտանետումների ստանդարտ հաշվիչն է ԵՄ-ում: Այն կիրառում է փոխադրամիջոցների քանակը, վազքը, արագությունը և այլ տվյալներ, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրի ջերմաստիճանը, և հաշվարկում է արտանետումները և էներգիայի սպառումը որոշակի երկրի կամ տարածաշրջանի համար: Ավտոբուսային հավաքակայանի արտանետումների համար որոշվել են ԲՄԳ ավտոբուսների՝ վառելիքի սպառման և աղտոտող նյութերի արտանետումների գործակիցները: Այնուհետև «Copert» մոդելի տվյալներով գնահատվում է ԲՄԳ ավտոբուսի աղտոտող նյութերի արտանետումների գործակիցները: Այս աղտոտող նյութերի արտանետումների գործակիցները և ընդհանուր օրական արտանետումները համեմատվել են դիզելային ավտոբուսի արտանետումների հետ: Արդյունքները ներկայացված են «ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԱՐՇԱԿՈՒՆՅԱՑ ՊՈՂՈՏԱՅԻ ՀԱՐԵՎԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ԲՄԳ ԱՎՏՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆԻ ԾՐԱԳՐԻ՝ ՄԹՆՈՒՐՏԱՅԻՆ ՕԴԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ» հաշվետվության մեջ:

- 306. Շիրակի ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագրի՝ մթնոլորտային օդի վրա ազդեցության վերոնշյալ գնահատումը հիմք է տալիս եզրակացնել, որ PM10-ը, PM2.5-ը և NO2-ը զգալիորեն նվազում են ԲՄԳ ավտոբուսային հավաքակայանի ստեղծմամբ՝ դիզելային հավաքակայանի համեմատ: Օդի որակի վատթարացման ներկա պայմաններում Ծրագիրը նպաստում է աղտոտիչների նվազեցմանը: ԲՄԳ ավտոբուսները կարտանետեն շատ ավելի քիչ աղտոտիչներ, քան շարժակազմի մնացած մասը: Այսպիսով, կարելի է եզրակացնել, որ վերոնշյալ մոդելավորման արդյունքները կիրառելի են նաև Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի համար, և նման ազդեցությունը չի կարող համարվել նշանակալի:
- 307. Հաջորդ բաղադրիչը լիցքավորման կայանն է, որի նպատակն է հավաքակայանում ավտոբուսների համար ԲՄԳ-ի ապահովումը: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ԲՄԳ-ին բնորոշ բաղադրությունը, որտեղ հիմնական բաղադրիչը մեթանն է՝ կազմելով 94%:

Աղյուսակ Զ-6. Բնական սեղմված գազի (ԲՄԳ-ի) բաղադրությունը

ԲՄԳ տիպային բաղադրությունը	Պայմանական նշանակումը	%
Մեթան	CH4	94,2
Էթան	C2H	2,29
Ածխաթթու գազ	CO	0,57
Պրոպան	C3H	0,03

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Բուխան	C4H	0,25
Նիտրոգեն	N2	0,44
Այլ	H2, O2, S և այլն	2,22

308. Աղյուսակ Զ-6- ի ոչ մի նյութի վերաբերյալ չկա սանիտարահիգիենիկ պահանջ, ուստի սանիտարական առումով և բնակչության վրա ազդեցության տեսանկյունից հետաքրքրություններ կայացնող աղտոտիչները չեն արտանետվում լիցքավորման կայանի կողմից:
309. Նույնը վերաբերում է նաև ավտովազման կետին: Վերոնշյալ հետաքրքրություններ կայացնող աղտոտիչներից ոչ մեկը նշված չէ ավտովազման կետի համար, ուստի ենթադրվում է, որ ավտովազման կետը որևէ աղտոտիչ չի արտանետի:
310. Բացի այդ, հաշվի են առնվել Ծրագրի տեղանքում ավտոբուսային հավաքակայանի տարբեր բաղադրիչ մասերի արտանետումները: Նախագիծը տեղակայված է մի տարածքում, որտեղ արդեն առկա են աղտոտման այլ աղբյուրներ՝ վառելիքի այրում (էրթնեկություն և տրանսպորտ, արդյունաբերություն և ձեռնարկատիրական գործունեություն):
311. Սա թույլ է տալիս եզրակացնել, որ Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի սույն **Ծրագրի ազդեցությունը չի հանգեցնի օդի որակի զգալի վատթարացման:**

Աղմուկ

312. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում աղմուկի ազդեցության աճ տեղի չի ունենալու այն պատճառով, որ առկա իրավիճակի համեմատությամբ մի կողմից կրճատվելու է սպասարկվող ավտոբուսների քանակը (249-ից մինչև 200), մյուս կողմից գործող ավտոբուսները փոխարինվելու են տեխնիկապես ավելի կատարելագործված մոդելներով: Այնուամենայնիվ, նորացված շարժակազմը նույնպես առաջացնելու է որոշակի աղմուկի մակարդակ:
313. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը գործող օբյեկտ է, որի տարածքը պարսպապատված է ողջ պարագծով: Պարսպի մի մասը կքանդվի, և 582.7 մ երկարությամբ հատվածը կվերակառուցվի ավելի ամուր շինանյութի կիրառմամբ: 20 սմ հաստությամբ և 2,6 մ բարձրությամբ նոր պարիսպը կծառայի որպես աղմկապաշտպան պատնեշ՝ ավտոբուսների շարժակազմի շահագործման աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար:
314. Շիրակի ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագրի շրջանակում իրականացված աղմուկի մոդելավորման և վերլուծությունների հիման վրա եզրակացվեց, որ ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման հետևանքով առաջացած աղմուկը արդյունավետ կերպով կճնշվի, իսկ թվերը կլինեն Հայաստանի օրենսդրական և ՄՖԿ ստանդարտների սահմաններում աղմկապաշտպան պատնեշի կառուցման շնորհիվ: Այս հանգամանքը կիրառելի է նաև Ջրվեժի հավաքակայանի պարագայում, քանի որ Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը գործող օբյեկտ է, որի տարածքը պարսպապատված է ողջ պարագծով: Պարիսպը հիմնականում գտնվում է բարվոք վիճակում, բացառությամբ մի մասի, որը քանդվելու է և նորից կառուցվելու է: 582.7 մ երկարությամբ հատվածը կվերակառուցվի ավելի ամուր շինանյութի կիրառմամբ: 20 սմ հաստությամբ և 2,6 մ բարձրությամբ նոր պարիսպը կծառայի որպես աղմկապաշտպան

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

պատճեն՝ ավտոբուսների շարժակազմի շահագործման աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար:

315. Բացի այդ, ծառեր և թփեր կտնկվեն հավաքակայանի տարածքի այն կողմերում, որոնք հարակից են հանրային վայրերին: Ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի կանաչապատումը նախագծված է: Այս բոլոր միջառումները թույլ կտան ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման հետևանքով առաջացած աղմուկի մակարդակը պահել թույլատրելի չափանիշների սահմաններում:
316. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ՇՄԱԳ-ի շրջանակներում իրականացվել է աղմուկի գործիքային չափագրում մասնագիտական ակուստիկ սարքավորումների միջոցով: Հետազոտության արդյունքները համեմատվել են Աղյուսակ Ե-7-ում ներկայացված սահմանային թույլատրելի արժեքների հետ և ներկայացվել են Գլուխ Ե3, աղյուսակ Ե-9-ում, ինչպես նաև ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, Ենթահավելված Է-3-ում:

Թրթումներ

317. Թրթումների մակարդակի բարձրացում անշուշտ տեղի կունենա անմիջապես հավաքակայանի տարածքում, ինչպես նաև հարակից տարածքներում Ծրագրի շինարարության, սակայն ոչ շահագործման փուլում (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը., Աղյուսակ Ը-2): Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման փուլում թրթումների մակարդակը կլինի ընդունելի սահմաններում:

Ջրային մարմինների և ստորգետնյա ջրերի որակը

318. Մակերևութային ջրային մարմինների վրա հետշինարարական ազդեցություն տեղի չի ունենալու, Ծրագրի տարածքի մոտակայքում դրանց բացակայության պատճառով:
319. Ստորգետնյա ջրերի վրա ազդեցությունը հավանական չէ և գնահատվում է որպես «ոչ զգալի» քանի որ ավտոբուսային հավաքակայանի ամբողջ մակերեսը կաաֆալտապատվի: Ասֆալտե պատվածքը, հեղուկ նյութերի պատշաճ և անվտանգ պահպանման շահագործման ձեռնարկը և ստորգետնյա ջրերի խորը տեղակայվածությունը կբացառեն շահագործման ընթացքում ցանկացած աղտոտում: Ավտոբուսների շարժակազմը թարմացվում է բոլորովին նոր ավտոբուսներով, իսկ արտահոսքերը քիչ հավանական են և հազվադեպ: Ավելին, ավտոբուսային նոր հավաքակայանը կահավորված է ժամանակակից տեխսպասարկման կայաններով, և մեքենաների տեխնիկական վիճակը խստորեն վերահսկվելու է օպերատորի կողմից: Այնուամենայնիվ, նախատեսվում են մեղմացնող միջոցառումներ (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ):

Բուսական աշխարհ (ֆլորա)

320. Բուսական աշխարհի վրա ազդեցությունը հիմնականում սահմանափակվում է շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակահատվածում հավաքակայանի տարածքում աճող դեկորատիվ ծառերի հատումով: Շահագործման ժամանակահատվածում Օպերատորը կխնամի կտրված ծառերի փոխարեն տնկված ծառերն ու թփերը: Կանաչապատման համար ռոռզման համակարգը կնախագծվի 2-րդ փուլում, որը թույլ կտա ռոռզել ոչ միայն ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում կանաչապատման նախագծի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

համաձայն տնկված ծառերն ու թփերը, այլ նաև ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագրի տարածքից դուրս տնկվածները:

Գրունտներ և բուսահող

321. Ազդեցությունը հողի վրա նույնպես սահմանափակված է շինարարական աշխատանքների ժամանակահատվածով: Կառուցապատվող նոր հողատարածքը մեծ չէ՝ մոտ 1078 մ², համայնքային չօգտագործվող հող է և գտնվում է հավաքակայանի տարածքի անմիջապես հարևանությամբ: Որևէ տեսակի աղտոտում նույնպես հնարավոր չէ ավտոբուսային հավաքակայանի ամբողջ տարածքի ասֆալտե պատվածքի պատճառով: Հավաքակայանի կանաչապատ տարածքներում առկա է սահմանափակ քանակությամբ բուսահող (մոտ 330 մ³), որը կհեռացվի և կպահպանվի հետագա վերաօգտագործման նպատակով:

Նյութերի ստացման աղբյուրներ (գազի, ջրի, էլեկտրականության մատակարարում)

322. Ավտոբուսների շարժակազմի վերափոխման համար գազի մատակարարումը կկազմակերպվի համապատասխան կազմակերպության՝ «Գազայրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի հետ կնքված մատակարարման պայմանագրի հիման վրա:

323. Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում տեխնոլոգիական նպատակներով ջրամատակարարումը կկազմակերպվի օպերատորի և համապատասխան կազմակերպության միջև մատակարարման պայմանագիր կնքելու միջոցով: Ջրամատակարարման պայմանագիր կնքելու հեռանկարով ամենամոտ ջրային համակարգերին միանալու հնարավորությունը ուսումնասիրվում է նախագծման փուլում (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-9): Սանիտարական և հրդեհաշիջման նպատակների համար գործող Փ- 250 մմ ջրատարին միացումը թույլատրվում է:

324. Այս ազդեցությունը գնահատվում է ոչ բարձր, քանի որ ջրի հավելյալ պահանջարկը՝ համեմատած արդեն գործող հավաքակայանի հետ, էական չէ՝ հաշվի առնելով, որ ջուրը կպահանջվի հիմնականում ջրի վերացիկլավորման համակարգով ապահովված լվացման կայանի շահագործման համար: Մաքուր ջրի պահանջարկը մատակարարի կողմից գնահատվում է մոտ 15%: 2-րդ փուլի համար կվերակառուցվի և կօգտագործվի նաև հավաքակայանի տարածքում գոյություն ունեցող ջրհորը:

325. Շինարարության ընթացքում տեխնոլոգիական նպատակներով ջրամատակարարումը կկազմակերպվի կապալառուի և օպերատորի միջև կնքված պայմանագրի հիման վրա:

326. Խորհրդատուն նախագծել է անձրևաջրերի մաքրման համակարգ, որը միացված է Թևոսյան փողոցի ջրահեռացման համակարգին: Այդ նպատակով խորհրդատուն դիմել է «Վեոլիա Ջուր» ՍՊԸ և ստացել է տեխնիկական պայման (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-7, Ե-8):

327. Ավտոբուսային հավաքակայանի կառուցման և շահագործման ընթացքում տեխնոլոգիական նպատակներով էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը կկազմակերպվի համապատասխան կազմակերպության՝ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հետ մատակարարման պայմանագիր կնքելու միջոցով:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Թափոնների առաջացում

328. Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում կառաջանան հետևյալ տեսակի կոշտ և հեղուկ թափոնները.

ԿՈՇՏ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

- ✓ մուտքային բաժանարարի (գատիչի) ներսում ձևավորված մասնիկներ,
- ✓ կոմպրեսորների ներսում առաջացած մեխանիկական խառնուրդներ,
- ✓ ավտոբուսների շարժակազմի՝ շահագործման համար ոչ պիտանի պահեստամասեր,
- ✓ օգտագործված սարքավորումների՝ շահագործման համար ոչ պիտանի պահեստամասեր,
- ✓ ավտոբուսների անվադողեր - կատեգորիա III,
- ✓ կոշտ թափոններ՝ մետաղի, փայտե, պլաստմասե մասերի, դատարկ պարկերի, տարաների և այլնի տեսքով,
- ✓ կենցաղային աղբ և սննդի օրգանական թափոններ:

ՀԵՂՈՒԿ ԵՎ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ / ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

- ✓ գազի՝ ջրի կաթիլներից մաքրման ընթացքում մուտքի գատիչներում առաջացող հեղուկը,
- ✓ որպես չորացնող միջոց օգտագործվող սիլիցելային գելը,
- ✓ ավտոբուսների լվացման կեղտաջրերը, որոնք ուղղվում են դեպի քաղաքային կոյուղու գծին միացված հավաքակայանի ջրահեռացման համակարգ,
- ✓ ավտոբուսների սպասարկման համար օգտագործվող յուղերի/քսանյութերի մնացորդներ,
- ✓ սանիտարահիգիենիկ սարքավորումներից դուրս եկող կեղտաջրերը,
- ✓ բենզինի և դիզելի թափոններ, որոնք առաջանում են դիզվառելիքի հազվադեպ օգտագործումից:

329. Թափոնների վերոնշյալ տեսակների կառավարումը կկազմակերպվի ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի կողմից՝ համաձայն Գլուխ Ը-ի՝ Թափոնների և նյութերի կառավարման պլանի առաջարկությունների:

330. Շահագործման փուլում ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքից կեղտաջրերի արտահոսքը լինելու է վերահսկելի: Աղտոտված կեղտաջրերը կմաքրվեն կախույթային մասնիկներից, նավթից և վառելանյութերից 3 հատվածից բաղկացած ստորգետնյա կուտակիչներում, այնուհետև կանցնեն վերջնական մաքրման սարքավորում, որն ապահովում է ջրի 85-90% մաքրում և վերացիկլավորում: Առանձնացված նավթի և վառելիքի մնացորդները կհավաքվեն «TAPE SKIMMER SKMR-100» տիպի հատուկ սարքում, որից հետո կհեռացվեն: Հհետևաբար, հավաքակայանի կեղտաջրերը չեն կարող հանդիսանալ տեղական ջրահեռացման և կոյուղատար համակարգերի աղտոտման և նստվածքագոյացման աղբյուր: Անձրևաջրերի հեռացման համար հավաքակայանի տարածքում նախատեսված է ջրահեռացման համակարգ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Սոցիալական համակարգեր

331. Գնահատվել է նաև մշտական ազդեցությունը սոցիալական համակարգերի վրա, որը ներառում է գոյություն ունեցող հավաքակալայանի անձնակազմի առողջության և կենսապայմանների չափանիշները, հանգստյան տները, ռեստորանները և հարևանությամբ տեղակայված այլ ձեռնարկատիրական հիմնարկները, տեղական ճանապարհների և հաղորդակցության ցանցը և այլն: «Մշտական» նշանակում է, որ ազդեցությունը չի սահմանափակվի միայն շինարարական աշխատանքների ժամանակահատվածով: Հնարավոր ազդեցությունները կվերացվեն կամ կմեղմացվեն նախատեսված պաշտպանական միջոցառումների միջոցով: Հնարավոր ազդեցությունների այս տեսակները մանրամասն ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ-ում: Ծրագրի թերթիկը և առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները թվարկված են ԲԿՊ-ի տարբեր ենթապլաններում:

Ազդեցությունը աշխատողների և հանրային առողջության և անվտանգության վրա

332. Առհասարակ՝ մարդկանց առողջության վրա ազդեցությունը կարող է լինել մթնոլորտային օդի որակի վատթարացման, աղմուկի և թրթռման մակարդակի բարձրացման, վտանգավոր նյութերի և թափոնների, աղտոտիչների, ճանապարհային երթևեկության ոչ պատշաճ կառավարման, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակներին՝ այդ թվում այնպիսի հիվանդությունների վերահսկմանը, ինչպիսին է COVID-19-ը, պատշաճ ուշադրություն չդարձնելու հետևանքով:

333. Ինչպես արդեն քննարկվել է, ազդեցությունը օդի որակի վրա, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների տեսքով չի աճելու վերակառուցված հավաքակալայանի շահագործման փուլում, այնպես որ նման ազդեցություն մարդկանց առողջության վրա չի սպասվում: Երթևեկության ոչ պատշաճ կառավարման հետևանքային վտանգները, ինչպես նաև նյութերի և թափոնների կառավարումը նույնպես քննարկվել են: Համապատասխան մեղմացնող միջոցառումները քննարկվում են Գլխում Ը-ում և պլանավորված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ում ներառված ԲԿՊ սխեմայում: Պատշաճ իրականացման պարագայում նշված գործոնները որևէ ազդեցություն հանրության առողջության և անվտանգության վրա նույնպես չեն առաջացնի:

Ազդեցությունը հաղորդողիներին վրա

334. Ծրագրի շինարարական աշխատանքների փուլում տեղանքում առկա հաղորդողիների ցանցի վրա ազդեցությունը սահմանափակված է վերջիններիս վատթարացման և վնասման ռիսկերով: Ազդեցությունը շահագործման փուլում կարող է լինել քաղաքային ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգի, էլեկտրաէներգիայի, գազամատակարարման և հեռահաղորդակցության համակարգի վրա ծանրաբեռնվածության առումով: Խորհրդատուն ուսումնասիրել է ավտոբուսային հավաքակալայանի կողմից առաջացրած հնարավոր ծանրաբեռնվածությունը քաղաքային ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգի վրա՝ դիմելով «Վեոլիա Ջուր» ՍՊԸ-ին՝ տարածքային համակարգերին միանալու տեխնիկական պայման ստանալու համար: Թույլտվությունը տրամադրվել է Ծրագրին (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-7, Ե-8):

335. Ավտոբուսային հավաքակալայանի տարածքից կեղտաջրերի անվերահսկելի արտահոսք շահագործման փուլում չի կանխատեսվում, ուստի այն չի կարող հանդիսանալ տեղական ջրահեռացման և կոյուղատար համակարգերի աղտոտման և նստվածքագոյացման աղբյուր:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Անձրևաջրերի հեռացման համար նախատեսված է ջրահեռացման համակարգ հավաքակայանի տարածքում: Ավտոբուսների լվացման կայանի տեխնիկական սրահի տակ լինելու է նկուղ, որտեղ տեղադրվելու է «APOC» ջրի մաքրման սարքավորումը՝ 5 մ³/ժ հզորությամբ՝ նավթայուղերով և կախույթային պինդ մասնիկներով աղտոտված կեղտաջրերի ներթափանցումը քաղաքային կոյուղու համակարգ կանխելու համար: Աղտոտված կեղտաջրերը կմաքրվեն կախույթային մասնիկներից, նավթից և վառելանյութերից 3 հատվածից բաղկացած ստորգետնյա կուտակիչներում, այնուհետև կանցնեն վերջնական մաքրման սարքավորում, որն ապահովում է ջրի 85-90% մաքրում և վերացիկավորում: Առանձնացված նավթի և վառելիքի մնացորդները կհավաքվեն «TAPE SKIMMER SKMR-100» տիպի հատուկ սարքում և կհեռացվեն:

Երթևեկություն և տրանսպորտ

336. Ծրագիրը երկարաժամկետ կտրվածքով անշուշտ ազդեցություն է ունենալու քաղաքային երթևեկության վրա: Մյուս կողմից՝ այս ազդեցությունը ներկա իրավիճակի համեմատ չի ավելանա, քանի որ Թևոսյան փողոցի վերակառուցված ավտոբուսային հավաքակայանը կսպասարկի ընդհանուր առմամբ 200 ԲՍԳ ավտոբուսի, ինչն ավելի քիչ է, քան այս հավաքակայանում սպասարկվող ավտոբուսների ներկայիս շարժակազմը: Յուրաքանչյուր ավտոբուսի համար օրական մեկ շրջապտույտի հաշվարկով՝ գնահատված է, որ յուրաքանչյուր ավտոբուս ամեն առավոտ և երեկո հավաքակայանի տարածքում երթևեկում է 100 մետր: Դրա հիման վրա կատարվում է հետևյալ ենթադրությունը. ավտոբուսային հավաքակայանը օգտագործվում է հավասարապես ամբողջ օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուր ավտոբուսը՝ օրական մեկ շրջապտույտ: Ավտոբուսները հավաքակայան կմտնեն 1 նորակառույց մուտքից՝ Թևոսյան փողոցի անկյունից, և կապահովվի մեկ ելք (ներկայիս գլխավոր մուտքը) դեպի Թևոսյան փողոց: Հնարավոր է նաև մեկ ելք դեպի Հովհաննիսյան փողոց: Այսպիսով, Ծրագրի տարածքը մոտ է երեք տարբեր ճանապարհների, տես Նկար Զ-1:

Նկար Զ-2. Ծրագրի տեղադիրքը քաղաքային ճանապարհների նկատմամբ

Լանդշաֆտի գեղագիտական գրավչություն

337. Լանդշաֆտի և շրջակա միջավայրի նախաշինարարական գեղագիտական տեսքը Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման ծրագրի հետևանքով չի ենթարկվելու անդառնալի ձևափոխությունների, քանի որ շինարարական աշխատանքներն իրականացվելու են գոյություն ունեցող հավաքակայանի պարսպապատ տարածքում: Տարածքի ներքին կանաչապատումը և գեղագիտական տեսքը ժամանակավորապես կփոխվի շինարարական աշխատանքների ընթացքում, այնուհետև կվերականգնվի կանաչապատման նախագծի իրականացման միջոցով (տարածքի կանաչապատումը մշակված և ներառված է նախագծային փաթեթում)՝ արտաքին գեղագիտական գրավչություն ապահովելու համար:

Զ 3. Գումարային ազդեցության գնահատում

338. Առաջնորդվելով ԱԶԲ անվտանգության քաղաքականությամբ և ՀՀ օրենսդրական պահանջներով²⁹ Ծրագրի առաջացրած հավանական ազդեցությունները դիտարկելուց և առանձին-առանձին վերլուծելուց հետո իրականացվում է համալիր ազդեցության գնահատում և համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների պլանավորում՝ հաշվի առնելով Ծրագրի ազդեցությունների հնարավոր զուգակցումը և կուտակային էֆեկտի առաջացումը: Ուսումնասիրվել են ինչպես միջօրագրային, այնպես էլ՝ ներօրագրային ազդեցությունները:
339. Միջօրագրային ազդեցությունների շրջանակները սահմանված և ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը-ի Աղյուսակներ Ը-1-ում և Ը-2-ում: Աղյուսակ Ը-1-ից պարզ է դառնում, որ բազմաթիվ գործողությունների պատճառով կարող են ազդեցություն կրել նույն ԱԶԸ-ները՝ այսպիսով ենթարկվելով կուտակային ազդեցությունների: Ազդեցությունների մեծ մասը կարճաժամկետ է, հանդիպելու է հիմնականում շինարարության ընթացքում և էականորեն մեղմացվելու ԲԿՊ-ում և ՇԲԿՊ-ում պլանավորված միջոցառումների իրականացման միջոցով (տե՛ս նաև ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ի Աղյուսակ Ժ-1):
340. Համապատասխան փաստաթղթերի, այդ թվում՝ Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի ուսումնասիրությունները, ինչպես նաև ԵՔ մարմինների հետ հաղորդակցությունը ցույց տվեցին, որ Ծրագրի ազդեցության տարածքում միաժամանակ չի նախատեսվում իրականացնել այլ ծրագրեր/գործողություններ, որոնք կարող են հանգեցնել բացասական բնապահպանական ազդեցությունների աճի:
341. Ներօրագրային ազդեցությունների շրջանակները և դրանց խստությունը որոշվել և ընդլայնվել է ամբողջ ՇՄԱԳ գործընթացի ընթացքում՝ ՇՄ բաղադրիչների հետազոտությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, Ճանապարհային ուստիկանության և Երևանի քաղաքապետարանի հետ խորհրդակցությունների, ինչպես նաև ազդեցության ենթակա անձանց և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ հանրային քննարկումների արդյունքում:
342. Շինարարության ընթացքում այլ գործունեության կամ այլ ծրագրի ի հայտ գալու պարագայում, ազդեցությունները կուսումնասիրվեն և ՇԲԿՊ-ն կթարմացվի լրացուցիչ մեղմացնող միջոցառումների ընդգրկման նպատակով, ինչպես նաև հնարավորության դեպքում կապ է հաստատվելու ծրագրերի միջև՝ նպատակ ունենալով նվազեցնել այդ ծրագրերի կուտակային ազդեցությունները:

²⁹ ԱԶԲ ԱՔՀ (2009), Հավելված 1, պարբ. 6 և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք, Հոդված 18, 2. 5)։

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Է. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

344. Ծրագրի բոլոր փուլերում՝ նախագծման փուլից շինարարություն և շահագործում, բոլոր շահագրգիռ կողմերի, ազդակիր անձանց, ՀԿ-ների և այլ շահագրգիռ անձանց բովանդակալից և արդյունավետ մասնակցությունն ապահովելու համար ՀՀ օրենսդրության և ԱԶԲ ԱԶՀ-ի (2009) համաձայն՝ իրականացվել են հանրային լուսմներ և հաղորդակցություններ: Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանը (ՀԼՀՊ) մշակվել է ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի շրջանակներում՝ որպես Բնապահպանական կառավարման պլանի բաղկացուցիչ մաս (տե՛ս Գլուխ Ը): ՀԼՀՊ-ը ներառում է հետևյալը.

- I. Ծրագրի մասին հասարակության իրազեկվածության բարձրացման նպատակով դրա վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակում:
- II. Նախագծի և ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի մշակման փուլերում հանրության և ազդակիր անձանց մասնակցության ապահովման նպատակով հանրային լուսմների կազմակերպում: Ի լրումն, նախքան շինարարական շխատանքների մեկնարկը Կապալառուն իրականացնում է նախաշինարարական հանրային լուսմ, այնուհետև՝ հարկ եղած դեպքում՝ ընթացիկ հանրային լուսմներ (օր.՝ նախագծի փոփոխման և/կամ որևէ էական չնախատեսված ազդեցության դեպքում): Հետագա հանրային լուսմների անհրաժեշտություն կարող է առաջանալ և իրականացվել Կապալառուի կողմից Ինժեների և ԵՔԾԻԳ-ի աջակցությամբ ու մասնակցությամբ:
- III. Բողոքների լուծման մեխանիզմ՝ ազդակիր անձանց և շահագրգիռ կողմերի հետ ամենօրյա մշտական հաղորդակցության միջոցով բողոքներին և առաջարկություններին արագ արձագանքելու նպատակով:

Է1. Տեղեկատվության հրապարակում

345. Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը սկսվել է նախագծման փուլում: Ծրագրի մասին տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ մանրամասն նախագիծը և ՇՄՆՈՒ հաշվետվությունը հասանելի են դարձվել հանրությանը, համապատասխան մարմիններին և շահագրգիռ կողմերին: Ծրագրի մասին տեղեկատվությունը հանրայնացվել է՝

ա) Երևանի քաղաքապետարանի, Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի վարչակազմի, Նոր Նորք վարչական շրջանի և այլ պետական մարմինների հետ խորհրդակցությունների ընթացքում (տե՛ս հաշվետվությունը ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-1),

բ) հանրային լուսմների միջոցով (Արձանագրությունը տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3),

գ) ՇՄՆՈՒ հաշվետվությունը (անգլերեն և հայերեն)՝ ԵՔԾԻԳ-ի կայքում³⁰

դ) Նախնական գնահատման հայտը (հայերեն)՝ ՇՄՆ-ն³¹ և ԵՔԾԻԳ-ի կայքում

346. Հետևյալ փաստաթղթերը հրապարակվելու են ԱԶԲ-ի, ԵՔ-ի և ԵՔԾԻԳ-ի կայքէջերում և անհրաժեշտության դեպքում պարբերաբար կթարմացվեն.

³⁰<https://sudipyerevan.am/en/environmental-impact/>

³¹ www.env.am

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ա) ՇՄԱԳ հաշվետվության հայերեն և անգլերեն տարբերակները;
- բ) Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակները (ԲԳՈԻՇ),
- գ) Պատվիրատուի կողմից պատրաստված ծրագրի առաջընթացի և ԲԿՊ-ի իրականացման մասին կիսամյակային հաշվետվությունները:

347. Ներածական և հետագա հանդիպումների, ինչպես նաև հանրային քննարկումների իրականացման շրջանակները սահմանելու նպատակով որոշվում է ծրագրի առանցքային շահագրգիռ կողմերի շրջանակը ըստ «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ թիվ 1325-Ն որոշման (19.11.2014):

- Էկոնոմիկայի նախարարություն,
- Ֆինանսների նախարարություն և Կենտրոնական բանկ,
- Բնապահպանության նախարարություն և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ,
- Երևանի քաղաքապետարան,
- Ասիական զարգացման բանկ,
- Նոր Նորք վարչական շրջան, ազդակիր անձինք,
- Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայան,
- Հասարակական կազմակերպություններ

Է 2. Քննարկումներ և հանրության մասնակցություն

348. Ազդակիր Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարի հետ իրականացվել է ներածական հանդիպում: Ազդեցության ենթակա շրջանի վարչական մարմնին վարչական շրջանի տարածքում Ծրագիրն իրականացնելու մտադրության մասին տեղեկացնող պաշտոնական գրություն է ուղարկվել՝ ծրագրի համառոտ նկարագրությամբ (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2): Ծրագրի ինժեներական և բնապահպանական թիմերի և Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարի՝ պրն. Սուրեն Ղամբարյան հետ համատեղ ժողովը տեղի է ունեցել 2021 թվականի դեկտեմբերի 14-ին:

349. Ներածական հանդիպման ընթացքում նախագծային թիմը ներկայացրեց Ծրագրի նախագծերը և այլ տեխնոլոգիական ու ինժեներական մանրամասներ, բացի այդ, ազդեցության ենթակա համայնքի ներկայացուցիչը տեղեկացվեց շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման գործընթացի առաջընթացին և մեղմացնող միջոցառումների պլանավորմանը: Ազդեցության ենթակա շրջանի ղեկավարը տեղեկացվեց այն մասին, որ Ծրագրի նախաձեռնողները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության համաձայն, կազմակերպում են հանրային քննարկման միջոցառումներ, և նրանց հարցում արվեց իրենց օժանդակությունը ցուցաբերել և նպաստել այդ միջոցառումների իրականացմանը՝ ապահովելով հանրության մասնակցությունը և արդյունավետ ու բովանդակալից հանրային քննարկումների իրականացումը (ներածական հանդիպման մասին ամբողջական հաշվետվությունը տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-ում, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-1-ում):

350. Հանրային քննարկումների և տեղեկատվության հրապարակման մասին ԱԶԲ-ի ԱՔՀ-ի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջները, մասնավորապես՝ «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության թիվ 1325-Ն որոշման (19.11.2014) պահանջները բավարարելու

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

նպատակով իրականացվել են մի շարք հանրային քննարկումներ/լսումներ: Հանրային քննարկումներն ու լսումներն իրականացվելու են 4 փուլով՝ Երևան համայնքի ազդեցության ենթակա Նոր Նորք վարչական շրջանում: Պետական իրավասու մարմինը ապահովելու է իր ներկայացուցիչների մասնակցությունը քննարկումներին:

351. Յուրաքանչյուր հանրային քննարկում/լսում իրականացնելուց առաջ ՄՆԽ-ն ապահովում է համապատասխան տեղեկատվության և փաստաթղթերի ժամանակին հրապարակումը, հասկանալի բնույթը և հասանելիությունը ազդեցության ենթակա մարդկանց, այդ թվում՝ կանանց, աննպաստ վիճակում գտնվողների և այլ խոցելի խմբերի համար: Առաջին հանրային քննարկման և նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ ծանուցումը, ներառյալ՝ Նախնական ազդեցությունների գնահատման մասին հաշվետվությունը, տեղադրվել են ԵՔԾԻԳ-ի պաշտոնական կայքում³²: Ծանուցումները և վերջնական ՆԲՓ-ը հանրային քննարկումներից առաջ՝ առնվազն 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հրապարակվել են իրավասու մարմնի՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի և ԵՔԾԻԳ-ի պաշտոնական կայքէջերում, ինչպես նաև թղթային պատճենները ներկայացվել են հիշյալ մարմիններին:

352. **Առաջին փուլ.** Հանրային քննարկումը կազմակերպվել և տեղի է ունեցել 2022 թվականի հունվարի 21-ին: Քննարկումը վարում էր Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ պրն. Գևորգ Նավասարդյանը: Որպես քննարկման անցկացման վայր՝ ընտրվել էր Նոր Նորքը, քանի որ Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է այս վարչական շրջանում: Քննարկմանը հրավիրվել են ազդեցության ենթակա համայնքի ներկայացուցիչները, ինչպես նաև ազդեցության ենթակա ձեռնարկատիրական հիմնարկների ներկայացուցիչները, ՀԿ-ները և ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչը:

353. Հանրային քննարկման իրականացման նպատակն էր տեղեկացնել շահագրգիռ կողմերին և հանրությանը ծրագրի իրականացման մտադրության և ընդհանուր գաղափարի մասին, նրանց հնարավորություն տալ տեղյակ լինելու ծրագրի մասին, հնարավորինս շուտ բարձրացնելու իրենց հուզող հարցերը, որպիսի հնարավոր լինի բոլոր ողջամիտ առաջարկությունները հաշվի առնել Ծրագրի նախագծում, մեղմացնող միջոցառումների և մոնիթորինգի պլանում: Միջոցառման ամբողջական հաշվետվությունը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-ի ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-ում:

354. Հանրային քննարկումը/լսումը տեղի է ունեցել համավարակի տարածման պայմաններում, որի ընթացքում պահպանվել է COVID-19 համավարակին համապատասխան ձևաչափը՝ ՀՀ Պարետի գործող որոշումների համաձայն (տե՛ս նաև Գլուխ Ը՝ Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլան): Հետագա քննարկումների անցկացման համար ընդունելի է նաև մեկ այլ տարբերակ, ինչպես օրինակ՝ անհատական կամ փոքր խմբերով բացօթյա քննարկումներ շահագրգիռ կողմերի ներկայացուցիչների և ԱԵԱ-երի միջև: Այս միջոցառումները նույնպես պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվելու են:

³²ՇՄՆՈՒ, ԲՍԳ-ով լիցքավորման կայանի կառուցում Արշակունյաց պողոտա – Շիրակի փողոց փոխհատման հարևանությամբ ավտոբուսային հավաքակայանի և Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի համար <https://sudipyerevan.am/en/environmental-impact/>;
GrCF2 W2 -Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանի ծրագիր_ոչ տեխնիկական ամփոփագիր <https://sudipyerevan.am/%d5%a2%d5%b6%d5%a1%d5%ba%d5%a1%d5%b0%d5%ba%d5%a1%d5%b6%d5%a1%d5%af%d5%a1%d5%b6>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

355. 1-ին հանրային քննարկման ընթացքում շահագրգիռ կողմերի կողմից բարձրացված բոլոր հարցերը քննարկվել են և դրանց տրվել բավարար պատասխաններ (տե՛ս Արձանագրությունը ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-ում): Հիմնական շահագրգիռ կողմերը հայտնեցին իրենց գոհունակությունը և տվեցին իրենց նախնական հավանությունը ծրագրի համար:
356. **Երկրորդ փուլ.** Հանրային քննարկումը կազմակերպվել և տեղի է ունեցել 2022 թվականի մայիսի 12-ին ազդակիր Նոր Նորք վարչական շրջանում: Միջոցառումը նվիրված էր շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման Նախնական գնահատման հայտի քննարկմանը: Այն կազմակերպվել և ղեկավարվել է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: Քննարկմանը ներկա էին Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ պրն. Գևորգ Նավասարդյանը, ազդեցության ենթակա Նոր Նորք վարչական շրջանի և ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչը: Հրավիրվել են նաև ազդեցության ենթակա ձեռնարկատիրական հիմնարկների ներկայացուցիչները և ՀԿ-ները ներկայացուցիչը:
357. Մասնակիցներին ներկայացվել են մանրամասն նախագիծը և ակնկալվող ազդեցությունները, նրանց դիտողություններն ու առաջարկությունները արձանագրվել են և ամփոփվել են 2-րդ հանրային քննարկման մասին հաշվետվությունում (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3)՝ նախքան ՇՄ փորձաքննության ընթացակարգի հիմնական փուլին անցնելը:
358. 1-ին և 2-րդ փուլերի հանրային քննարկումների իրականացման մասին ծանուցումները հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում համապատասխանաբար 2022 թվականի հունվարի 11-ին և ապրիլի 30-ին, ինչպես նաև հայտարարություններ են փակցվել Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանին հարող՝ հանրային տեսանելի վայրերում: Երևան Օրիուս Կենտրոն ցանցի միջոցով հրավերները և ծրագրի մասին տեղեկատվությունը տարածվել է հասարակական կազմակերպությունների շրջանակում:
359. Հանրային քննարկման մասին հայտարարությունները, օրակարգը, մասնակիցների ցանկը և մասնակիցների կողմից բարձրացված հարցերի և անհանգստությունների արձանագրությունները, ձեռք բերված պայմանավորվածությունների ու տրված լուծումների մասին ամբողջական տեղեկատվության հետ միասին պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվել և կցվել են սույն հաշվետվությանը՝ որպես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3: Հանրային քննարկման արձանագրությունները տեսագրությունների հետ միասին նույնպես ներկայացվել են «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին և ԵԲՕԻԳ-ին:
360. Եթե ծրագրի մեկնարկը որևէ պատճառով երկար ժամանակով հետաձգվի, ապա կիրականացվի մեկ այլ հանրային լուսմ՝ տվյալ ժամանակահատվածին համապատասխան ձևաչափի պահպանությամբ:
361. **Երրորդ փուլ.** կրկին Երևանի քաղաքապետարանի կողմից ղեկավարվող հանրային քննարկումը կազմակերպվել և տեղի է ունեցել 2022 թ. -ի հունիսի 8-ին՝ ՇՄԱԳԿ ՊՈԱԿ-ի կողմից Ազդեցությունների գնահատման Տեխնիկական առաջադրանքը ստանալուց և մանրամասն նախագծի պատրաստ լինելուց հետո: ՇՄԱԳ գործընթացը, իրականացված հետազոտությունների արդյունքները և ԲԿՊ-ն ներկայացվել են հանրությանը, իսկ նրանց

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

կարծիքները պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվել են: Հանդիպման ժամանակ նաև տրվել են նախորդ քննարկումների ժամանակ բարձրացված որոշ հարցերի պատասխաններ: Հանրային քննարկման ամբողջական հաշվետվությունը ներկայացված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-ում:

362. **Չորրորդ փուլ.** Ազդեցության ենթակա համայնքում կրկին «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից ղեկավարվող հանրային լսումը կազմակերպվելու է նախքան Բնապահպանական փորձաքննության ընթացակարգի հիմնական փուլի համար ԲՆ-ին դիմելը՝ վերջնական նախագիծը հանրությանը ներկայացնելու, նրանց հուզող հարցերի դիտարկման աստիճանի մասին տեղեկացնելու, վերջիններս չդիտարկելու հիմնավորում տրամադրելու համար:

Է3. Բողոքների լուծման մեխանիզմ

363. Առաջնորդվելով ԱԶԲ ուղեցուցների և քաղաքականությունների խնդիրների լուծման գործառույթով՝ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում մշակվել է Բողոքների լուծման մեխանիզմ (ԲԼՄ)՝ ծրագրի իրականացման ընթացքում ազդակիր անձանց հետ շարունակաբար հաղորդակցվելու, բողոքները և առաջարկությունները ստանալու և դրանք լուծելու նպատակով: Բողոքների լուծման մեխանիզմը մշակվել է մարդկանց հետ հաղորդակցվելու և նրանց բողոքներին/առաջարկներին արձագանքելու նպատակով ստորև ներկայացված հիմնական սկզբունքների պահպանմամբ՝

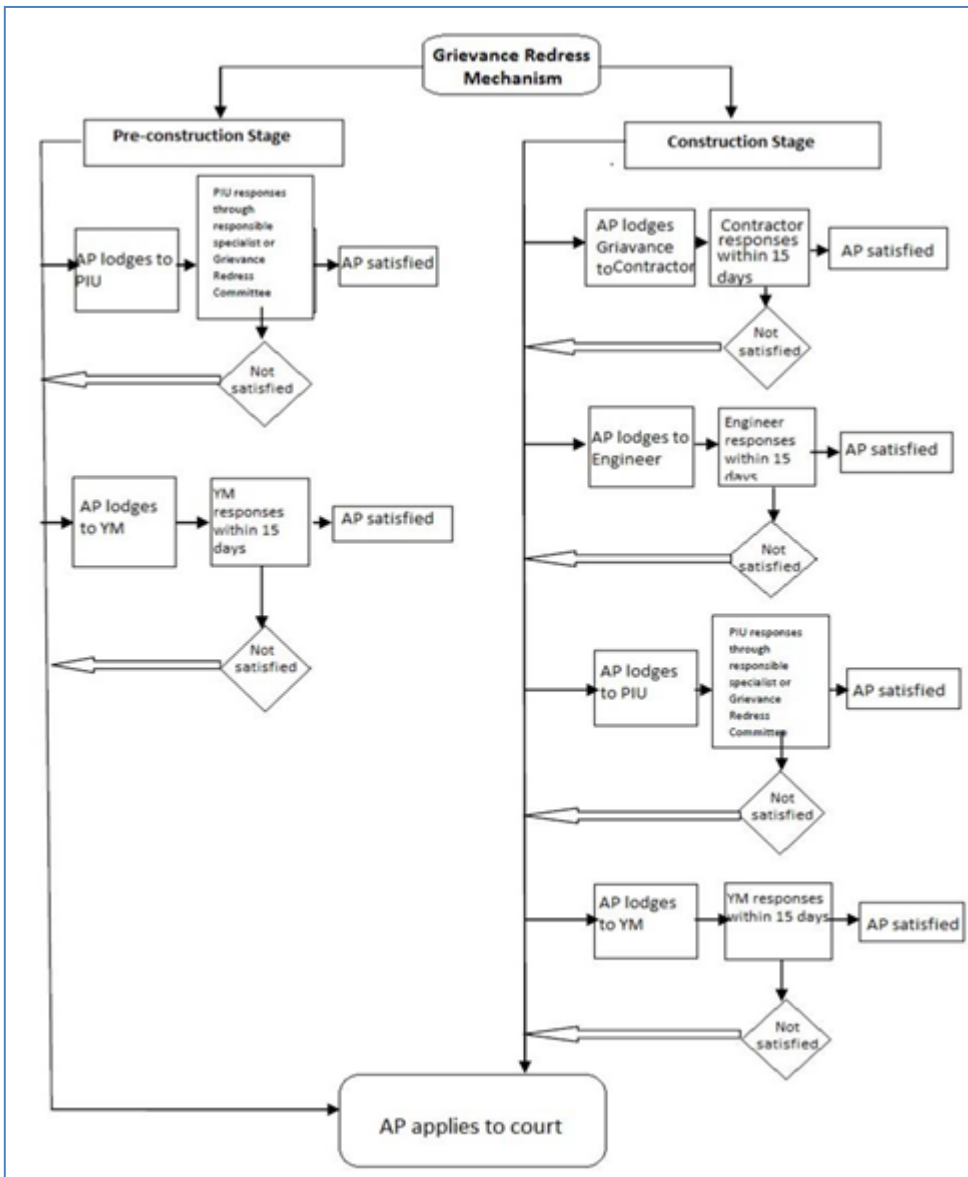
- ազդակիր անձանց հուզող հարցերի և բողոքների արագ, ժամանակին և արդյունավետ լուծում,
- պարզ ընթացակարգի և թափանցիկ գործընթացի ապահովում,
- ազդակիր անձանց բոլոր սեգմենտների համար արագ և անվճար հասանելիություն:

364. Ներկայացված բողոքների լուծման գործընթացում հավանականորեն ներառված կողմերն են՝ ԱԵԱ-ները, Կապալառուն, Ինժեները, ԵԲՕԻԳ-ը, ԻՄ-ը, դատարանը և/կամ ԱԶԲ-ն: Բողոքների լուծման մեխանիզմը մանրամասնորեն ներկայացվում է հանրությանը: Հանրային լսումների ընթացքում ազդակիր անձինք համապատասխանաբար տեղեկացվում են մեխանիզմի մասին: Բացի դրանից, ԲԼՄ-ի առկայության և առաջարկությունների ու բողոքների ներկայացման համար ազդակիր անձանց կողմից ձեռնարկվելիք քայլերի մասին տեղեկատվությունը նույնպես ներկայացվելու է ԵԲՕԻԳ-ի կայքէջում:

365. ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ը ներառում է ծրագրի ազդակիր անձանց և այլ շահագրգիռ խմբերի հետ մշտական հաղորդակցության մասին հատուկ ենթապլան: Մրցույթն հաղթող կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲԼՄ-ի պահանջները բավարարելու համար, ինչպես նաև պարտավորվելու է շինհրապարակներում տեղադրել ԲԼՄ-ի կիրառելու մասին համապատասխան տեղեկատվությունը պարունակող տեղեկատվական ցուցանակ:

366. Ծրագրի բնապահպանական և այլ հարցերի վերաբերյալ բողոք/առաջարկ ներկայացնելու համար, Բողոքների լուծման մեխանիզմի ընթացակարգային քայլերը ներկայացված են ստորև բերված գծապատկերում (Նկար Է-1):

Նկար Է-1. Բողոքների լուծման մեխանիզմի գծապատկերը

Նախաշինարարական փուլ

367. Քայլ 1. Ծրագրի ազդակիր անձը իր առաջարկությունները/մտահոգությունները/բողոքները, նախ և առաջ ներկայացնում է ԵՔԾԻԳ-ին: ԵՔԾԻԳ-ը ստանում և լուծում/արձագանքում է բողոքին: Եթե ԱԵԱ-ին չի բավարարում պատասխանը, կամ ԾԻԳ-ի պատասխանատու աշխատակազմին հարկավոր են լրացուցիչ լծակներ ազդակիր անձի բողոքը լուծելու համար, ապա կարող է ստեղծվել Բողոքների քննման խումբ (ԲՔԽ)՝ ապահովելու համար գործի օրինական, համապարփակ, արդար և թափանցիկ քննարկումը: ԲՔԽ-ի կազմը պետք է լինի հավասարակշռված և ներառի անկախ դիտորդի՝ ապահովելու համար բողոքի ուսումնասիրման գործընթացի անկողմնակալությունը և թափանցիկությունը: Առաջարկվում է ԲՔԽ-ի հետևյալ կազմը՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- ա. ԾԻԳ-ի ներկայացուցիչ - նախագահ,
- բ. անվտանգության երաշխիքների թիմի ներկայացուցիչ (ԾԻԳ) - մեկ անդամ,
- գ. հարկ եղած դեպքում տեղական ինքնակառավարման մարմնի ներկայացուցիչ - մեկ անդամ,
- դ. հարկ եղած դեպքում որակավորված տեխնիկական փորձագետ - մեկ անդամ,
- ե. հարկ եղած դեպքում Ինժեների/Կապալառուի ներկայացուցիչ - մեկ անդամ,
- զ. ԱԵԱ ներկայացուցիչ - մեկ անդամ,
- է. անկախ կողմ (օրինակ՝ ՀԿ) - մեկ դիտորդ:

368. **Քայլ 2.** Եթե ԱԵԱ-ին չի բավարարում ԾԻԳ-ի որոշումն անգամ բողոքը ԲՔԽ-ի կողմից ուսումնասիրվելու դեպքում, ապա վերջինս կարող է բողոքը ներկայացնել Երևանի քաղաքապետարան: Գործի գրանցման, վերանայման և լուծման համար ԵՔ-ը առաջնորդվում է հանրային կառավարման մասին ՀՀ օրենքով:

Շինարարության փուլ

369. **Քայլ 1.** Ծրագրի ազդակիր անձն իր առաջարկությունները/հուզող հարցերը/բողոքները կարող է ներկայացնել նախ և առաջ Կապալառուի՝ բողոքների լուծմամբ զբաղվող աշխատակիցներին (աշխղեկ, ինժեներ, սոցիալական կամ բնապահպանության մասնագետ), այսինքն՝ փորձ է արվելու տեղական մակարդակով բողոքները լուծել ժամանակին և արագ: Կապալառուի կողմից հաստատված մեխանիզմը Ծրագրի ԲՔԽ-ի անքակտելի մաս է կազմում:

ա. Կապալառուն ցուցապատառների և Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվական վահանակների միջոցով ապահովում է կոնտակտային տվյալների հասանելիությունը (դաշտային գրասենյակի գտնվելու վայրը, աշխատանքային ժամերը, պատասխանատու կոնտակտային անձանց անունները, հեռախոսահամարները, փոստային և պաշտոնական էլ. փոստի հասցեները և այլն):

բ. ԱԵԱ-ն կարող է մոտենալ Կապալառուի ներկայացուցչին աշխատանքային տեղամասում և/կամ առաջարկությունը/բողոքը գրանցել Կապալառուի կողմից ճանապարհի Ծրագրի տարածքում կամ դրան մոտ գտնվող դաշտային գրասենյակում պահվող բողոքների գրանցամատյանում: Բողոքի գրանցման ձևանմուշը, դիմումի բովանդակությունը և ձևաչափը սահմանվում է Կապալառուի ԲԿՊ-ում և համաձայնեցվում Ինժեների հետ:

գ. Կապալառուն անմիջապես դիտարկում է բողոքը, համապատասխան մեղմացնող միջոցներ ձեռնարկում ողջամիտ ժամկետում խնդիրը լուծելու համար և 15 օրվա ընթացքում գրավոր պատասխանում է ԱԵԱ-ին՝ գրության պատճենն ուղարկելով Ինժեներին և ԾԻԳ-ին: Ներկայացված բողոքների/առաջարկությունների մասին դաշտային տվյալները կապալառուի կողմից ներառվում են ամսական հաշվետվության մեջ, որն ամեն ամիս թարմացվում է՝ արտացոլելով բողոքի կարգավիճակը:

370. **Քայլ 2.** Եթե ԱԵԱ-ին չի բավարարում իր բողոքի առնչությամբ Կապալառուի տրամադրած լուծումը, ապա գոյություն ունեն խնդրի լուծման նաև այլ հնարավորություններ: Հաջորդիվ ԱԵԱ-ն կարող է դիմել Ինժեներին Կապալառուից պատասխան ստանալուց/չստանալուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում բողոքը ներկայացնելով: Հետագա առաջարկությունները/բողոքները դասակարգվում են ըստ բնապահպանական և սոցիալական/տարաբնակեցման կետերի: Սոցիալական/տարաբնակեցման անվտանգության հետ կապված խնդիրները լուծվում են Ինժեների և ԵՔԾԻԳ-ի ՀՕՏՕ մասնագետների կողմից: Ինժեները բողոքին պատասխանում է 15 օրվա ընթացքում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

371. **Քայլ 3.** Եթե Ինժեները չի բավարարում բողոքը, ապա ԱԵԱ-ն կարող է դիմել ԵՔՕԻԳ, ԵՔ, ԻՄ և ԱԶԲ ՀՆ: Շինարարության փուլում ԾԻԳ-ի մակարդակով բողոքի լուծումն ընթանում է նույն հաջորդականությամբ, ինչ նախաշինարարական փուլում: Կապալառուն ցուցապաստառների և Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվական վահանակների միջոցով տրամադրում է բոլոր կոնտակտային տվյալները: Վերջինս այս փուլում ծառայում է որպես մեկնարկային կետ, տրամադրում է անհրաժեշտ բացատրություններ և հիշյալ մարմիններին դիմելիս աջակցություն ցուցաբերում՝ հարկ եղած դեպքում նաև ԱԵԱ-ի հետ անհատական շփման միջոցով:
372. Ի վերջո, ԱԵԱ-ը կարող է պահանջել դատարանի ուշադրությունը և միջամտությունը: Այնուամենայնիվ, կգործադրվեն բոլոր ջանքերը Կապալառուի, Ինժեների և ԵՔՕԻԳ-ի մակարդակով խնդիրները լուծելու համար: Անհնարինության դեպքում փորձ կարվի խնդիրները լուծել ԵՔ մակարդակով՝ նպատակ ունենալով որքան հնարավոր է խուսափել/նվազագույնի հասցնել դատավեճը: Եթե ԱԵԱ-ը չի բավարարվում՝ սպառելով ԲԼՄ-ով նախատեսված բոլոր հնարավորությունները, ապա վերջինս կարող է դիմել ԱԶԲ: Անկախ արդյունքներից և տրված լուծումներից՝ բոլոր բողոքները պատշաճ կերպով կփաստաթղթավորվեն և հասանելի կլինեն ուսումնասիրման/դիտարկման, մոնիթորինգի և գնահատման նպատակով:

Ը. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Ը1. Ներածություն

373. Բնապահպանական կառավարման ծրագիրը ներառում է՝
- ԲԿՊ-ի նպատակները և կառուցվածքը,
 - ԲԿՊ-ի և մոնիթորինգի գործիքակազմը՝ իրականացման գործընթացում մասնակիցների դերերը, պատասխանատվությունները և կազմակերպչական կարգավորումները,
 - Չնախատեսված ազդեցությունների և նախագծային փոփոխությունների կառավարումը,
 - Ծրագրի բնապահպանական կառավարման կարողությունները և բյուջեն ընդլայնելու մասին վերապատրաստման և կողմնորոշման ծրագիրը,
 - Ծրագրի իրականացման փուլի հանրային լսումների և հաղորդակցության պլանը և Բողոքների լուծման մեխանիզմը,
 - Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլանը (ՇԲԿՊ): Սա ներառում է ՇԲԿՊ-ի մշակման պահանջը և ուղեցույցը,
 - Արձանագրությունների և հաշվետվությունների կազմման մասին պահանջները
 - Ազդեցությունների ամփոփումը (Պարտականությունների գրանցամատյանը):
374. ԱԶԲ-ի բնապահպանական անվտանգության վերաբերյալ պահանջներին³³ և շրջակա միջավայրի պահպանության մասին Հայաստանի Հանրապետության կիրառելի օրենքներին, նորմերին և ստանդարտներին համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով Ծրագրի

³³ ԱԶԲ ԱՔՀ (2009), էջ 16, սկզբունք No 4.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

համար մշակվել է Բնապահպանական կառավարման պլան (ԲԿՊ): Այն նկարագրում է բնապահպանական և սոցիալական պաշտպանության մասով ծրագրային բոլոր պարտավորությունները: ԲԿՊ-ն իր մեջ ներառում է Ծրագրի տևողության ընթացքում ծագած ցանկացած անցանկալի ազդեցությունից խուսափելուն, իսկ անհնարիության դեպքում՝ բնապահպանական պլանավորման և կառավարման միջոցով բացասական ազդեցությունները նվազագույնի հասցնելուն, մեղմացնելուն և/կամ հավասարակշռելուն, ինչպես նաև դրական ազդեցություններն ընդլայնելուն ուղղված միջոցառումները:

Ը2. Իրականացման գործիքակազմը

375. Բնապահպանական կառավարման պլանը մշակվում է որպես աշխատանքային գործիք Կապալառուի և Բնփեների համար, որպեսզի ԲԿՊ-ի օգտագործողների համար հստակ լինի, թե ինչ է հարկավոր ներառել իրենց աշխատանքային մեթոդների և գործողությունների մեջ շինարարական աշխատանքների հետ կապված բնապահպանական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու համար: Ի լրումն, այն ծառայում է որպես ուղեցույց Երևանի քաղաքապետարանի և այլ համապատասխան մարմինների, այդ թվում՝ շահագործման ԲԸՏՄ-ի համար:

376. ՇՄԱԳ-ի անբաժանելի մաս կազմող ԲԿՊ-ն ներառվելու է մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում և համարվելու է Կապալառուի պայմանագրային պարտավորությունների բաղկացուցիչ մաս:

377. Իրականացման միջոցառումները՝ հստակ նախանշում են ներգրավված յուրաքանչյուր կողմի դերն ու պատասխանատվությունը ԲԿՊ-ի իրականացման, մոնիթորինգի և վերահսկողության գործում, ինչպես նաև ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ի ԲԿՊ սխեմայում ներկայացված են ժամանակացույցը և իրականացման բյուջեն: Ընդհանուր առմամբ շրջակա միջավայրի պաշտպանության միջոցառումների համար նախագծային ծավալաթերթով նախատեսված է 18 000 000 ՀՀ դրամ, աշխատանքային անվտանգության և առողջության համար՝ ևս 18 000 000 ՀՀ դրամ, կանաչապատման և տարածքի բարեկարգման ծախսերը կազմում են՝ 7 906 670 ՀՀ դրամ, այդ թվում՝ ծառերի տնկամն համար՝ 4 192 440 ՀՀ դրամ և 32 040 ՀՀ դրամ:

378. ՇՄԱԳ/ԲԿՊ իրականացման ժամանակացույցը և պատասխանատու կազմակերպությունները ներկայացված են նաև ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ-ում:

Ը3 Ազդեցությունների կառավարում

379. Բնապահպանական կառավարման պլանը բաղկացած է երկու հիմնական մասից՝ տեքստային և աղյուսակային: Տեքստային մասը ներկայացված է ստորև, իսկ աղյուսակային ձևաչափը մշակվել և կցվել է սույն հաշվետվությանը՝ որպես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ: Երկու մասերն էլ իրենց հերթին բաղկացած են 2 մասից՝ Ա. Մեղմացնող միջոցառումներ և Բ. Մոնիթորինգ:

- Բնապահպանական մեղմացնող միջոցառումների աղյուսակ,
- Մոնիթորինգի աղյուսակ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Ը3-1 Մեղմացնող միջոցառումներ

380. Այս բաժինը մշակվել է աղյուսակային ձևաչափի կիրառմամբ, որը ներառում է հետևյալը.

- Ծրագրի գործողություններ,
- Դրանց հնարավոր բնապահպանական ազդեցությունները,
- Առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումներ ամբողջ Ծրագրի ընթացքում՝ մանրամասն նախագծման փուլից մինչև նախաշինարարական, շինարարական, շահագործման փուլեր, այդ թվում՝ կարողությունների զարգացում և վերապատրաստումների անցկացում,
- Աշխատանքների իրականացման և իրագեկման, դրանց հետ կապված ինստիտուցիոնալ և կազմակերպչական կառուցվածքի համար պատասխանատու մարմիններ,
- Առաջարկվող մեղմացնող միջոցառման ինդիկատիվ (կանխատեսվող) ծախսերի գնահատում:

381. Այս բաժինը ներկայացնում է ընդհանուր սկզբունքներ և մեղմացնող միջոցառումներ, որոնք ընդգրկված են հետևյալ ենթապլաններում՝

I. Շինարարության փուլ

1. Բնապահպանական և անվտանգության գծով վերապատրաստման ծրագիր,
2. Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլան,
3. Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլան,
4. Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլան,
5. Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան,
6. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի պահպանության պլան,
7. Հաղորդողիների պահպանության և տեղափոխման պլան,
8. Շինարարական ճամբարների տեղակայման պլան,
9. Տեղամասի կառավարման պլան (հանքեր և բացահանք, լցակույտեր, բետոնի և ասֆալտի գործարաններ)
10. Երթևեկության և մոտեցման ճանապարհների կառավարման պլան,
11. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան,
12. Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան,
13. Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան,
14. Տեղամասի վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլան

II. Հետշինարարական փուլ

15. Թերությունների վերացման ժամանակահատված
16. Շահագործման փուլ

Բնապահպանական և անվտանգության գծով վերապատրաստման ծրագիր

382. Ծրագրի շրջափուլերի ընթացքում մշակվելու և իրականացվելու է բնապահպանական և անվտանգության վերապատրաստման ծրագիր: Վերապատրաստման ծրագիրն իր մեջ ներառում է՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

I. Շինարարական աշխատանքների մեկնարկից հետո 1 շաբաթվա ընթացքում Կապալառուին է ներկայացվում ԱԶԲ-ի անվտանգության և ազգային օրենսդրական պահանջների մասին ԵԶ-ի, ԵԿՆ ԾԻԳ-ի և Կապալառուի ինժեներական և բնապահպանական, առողջապահական և անվտանգության գծով անձնակազմի հետ Ինժեների կողմից իրականացվելիք վերապատրաստման դասընթացների պլանը՝ հետևյալ թեմաներով՝

- ա. Շրջակա միջավայրի կառավարում
- բ. Առողջության և անվտանգության կառավարում
- գ. Սոցիալական երաշխիքներ

II. Բնապահպանության, առողջության և անվտանգության թեմայով Կապալառուի՝ բնապահպանության, առողջության և անվտանգության գծով մասնագետների կողմից ՇԲԿՊ-ում մշակված Անվտանգության կողմնորոշման պլանի համաձայն, Կապալառուների և ենթակապալառուի ամբողջ անձնակազմի համար կազմակերպված վերապատրաստման դասընթացներ: Ինժեներական անձնակազմից և աշխատակիցներից պահանջվում է աշխատանքային տեղամասում իրենց առաջին աշխատանքային շաբաթվա ընթացքում մասնակցել կողմնորոշման/անվտանգության ներածական դասընթացին և նոր ընդունված աշխատակիցների համար պարբերաբար անցկացվող վերապատրաստումներին:

383. Կապալառուի կողմից կազմակերպվող վերապատրաստման դասընթացները ներառում են՝

ա. Աշխատանքային տեղամասում առաջին աշխատանքային շաբաթվա ընթացքում, այնուհետև նոր ընդունված աշխատակիցների, այդ թվում՝ ենթակապալառուների աշխատակիցների համար պարբերաբար Բնապահպանական կողմնորոշման/անվտանգության թեմայով իրականացվող ներածական դասընթաց՝

- ✓ շրջակա միջավայրի և անվտանգության վերաբերյալ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում սահմանված ընդհանուր կանոններ և նորմեր, որոնք պետք է պահպանվեն աշխատանքային տեղամասում և ճամբարներում,
- ✓ առողջության և անվտանգության մասին ընդհանուր իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված ծրագիր՝ շինաշխատողներին սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների և ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի մասին իրազեկելու նպատակով,
- ✓ առողջության և անվտանգության մասին իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված հատուկ ծրագիր՝ շինաշխատողներին համավարակային իրավիճակներում, մասնավորապես՝ COVID-19-ի դեպքում ձեռնարկվելիք միջոցառումների մասին իրազեկելու նպատակով,
- ✓ անօրինական թրաֆիքինգ. աշխատակիցները պետք է տեղյակ լինեն, որ մարդկանց, վայրի բնության, վտանգված տեսակների և անօրինական նյութերի թրաֆիքինգը ճանապարհային միջանցքով չի թույլատրվում և նմանատիպ դեպքերի գրանցման դեպքում կկիրառվեն տուգանքներ՝ ընդհուպ աշխատանքից ազատում,
- ✓ Մասնագիտական առողջության և անվտանգության պլանում, բուսական աշխարհի պահպանության պլանում թվարկված այլ թեմաներ և այլն:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բ. Տարին առնվազն երկու անգամ բոլոր աշխատակիցների, այդ թվում՝ ենթակապալառուների համար վերոհիշյալ թեմաներով իրականացվող Բնապահպանական/առողջության և անվտանգության գծով վերապատրաստման դասընթաց:

գ. Աշխատանքային տեղամասում աշխատողների տարբեր թիրախային խմբերի հետ (բարձրությունների վրա աշխատողների, հողային աշխատանք իրականացնող, էլեկտրական գործիքներով աշխատող մասնագետների, վարորդների և այլոց մասին) պարբերաբար իրականացվող Բնապահպանության/առողջության և անվտանգության թեմայով վերապատրաստումներ նախքան նոր տիպի աշխատանք սկսելը:

դ. Վերահսկող ինժեների պահանջով միջանկյալ լրացուցիչ վերապատրաստումներ.

Աշխատանքային անվտանգության և առողջության ապահովման պլան

384. Սույն ենթապլանի նպատակն է Գլխավոր Կապալառուին (ԳԿ) ու ենթակապալառուներին (ԵԿ-ներ) ապահովել ԱԶԲ-ի և ՀՀ օրենսդրության բոլոր պահանջների մասին փաստաթղթերով՝ Ծրագրի իրականացման ընթացքում մասնագիտական անվտանգությունը և առողջությունը պահպանելու նպատակով: Սույն ենթապլանն ընդգրկում է շինհրապարակում գտնվելու իրավասություն ունեցող բոլոր անձանց առողջության, անվտանգության և բարեկեցության ապահովման մասին պահանջները, այդ թվում՝ համապատասխան կողմնորոշման ծրագիրը: Բացի այդ, այն պատասխանատվություն է դնում Գլխավոր Կապալառուի վրա՝ մշակելու և Ինժեների հաստատմանը ներկայացնելու աշխատանքային անվտանգության պլանը յուրաքանչյուր աշխատանքի համար, որը ներառում է բոլոր աշխատանքների անվտանգ և արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով իրականացվող տվյալ աշխատանքին հատուկ անվտանգության միջոցառումները: Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլանը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

I. ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄՆՈՐՈՇՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

385. Կապալառուն կազմակերպում և դասընթացներ է իրականացնում հետևյալ թեմաներով՝

- ✓ անվտանգության մասին ընդհանուր կանոններ և նորմեր, որոնք պետք է պահպանվեն շինհրապարակում և ճամբարներում,
- ✓ տվյալ աշխատանքի, այդ թվում՝ բարձրությունների վրա, էլեկտրական գործիքներով, հորատանցքերում և այլուր իրականացվող աշխատանքների վերաբերյալ կանոններ և նորմեր,
- ✓ առողջության և անվտանգության մասին ընդհանուր իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված ծրագիր՝ շինաշխատողներին սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին իրազեկելու նպատակով,
- ✓ առողջության և անվտանգության մասին հատուկ իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված ծրագիր՝ շինաշխատողներին COVID-19-ի ռիսկերի, դրանց կանխարգելման և վերահսկման՝ Կապալառուի Մասնագիտական անվտանգության պլանի ներակա և անքակտելի մաս կազմող միջոցառումների մասին իրազեկելու նպատակով,
- ✓ անօրինական թրաֆիքինգ. աշխատակիցները պետք է տեղյակ լինեն, որ մարդկանց, վայրի բնության, վտանգված տեսակների և անօրինական նյութերի թրաֆիքինգը ճանապարհային

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- միջանցքով չի թույլատրվում և նմանատիպ դեպքերի գրանցման դեպքում կկիրառվեն տուգանքներ՝ ընդհուպ և այդ թվում աշխատանքից ազատում,
- ✓ մշակութային ժառանգություն. հնագետը իրազեկում է ամբողջ աշխատակազմին արժեքավոր մշակութային ընկալիչների առկայության, պաշտպանիչ միջոցառումների իրականացման և հնագիտական գտածոների հայտնաբերման ընթացակարգերի մասին: Հարկ եղած և ԵՔՕԻԳ-ի կողմից ուղղորդվելու դեպքում Կապալառուն ապահովում է գտածոների հայտնաբերման ընթացակարգի պատշաճ իրականացումը, վարձում է հնագետ կամ ընկերություն՝ շահագրգիռ կառավարական մարմինների հետ համագործակցությամբ համապատասխան հնագիտական պեղումներ իրականացնելու համար,
 - ✓ Վերահսկողության Ինժեների կողմից պահանջվող այլ հատուկ թեմաներ:

II. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻՉ ՄԻՋՈՑՆԵՐ (ԱՊՄ)

386. Կապալառուն իր աշխատակիցներին է տրամադրում և ապահովում է, որ իր և ենթակապալառուի աշխատակիցները կրեն և օգտագործեն սեզոնին համապատասխան աշխատանքային համազգեստ և աշխատանքին հատուկ ԱՊՄ-ներ: Աշխատանքային համազգեստը ներառում է լուսանդրադարձնող ժիլետներ, բաձկոններ, տաբատներ կամ բանվորական արտահագուստ, կոշիկներ, սաղավարտներ և ձեռնոցներ: Համազգեստի վրա պետք է լինի ընկերության տարբերանշանը:

387. Տվյալ աշխատանքին հատուկ վտանգներով և ռիսկերով պայմանավորված՝ ԱՊՄ-ները կարող են ներառել հատուկ ակնոցներ, պաշտպանիչ ականջակալներ, դիմակներ կամ ռեսպիրատորներ, դիմապաշտպան վահաններ, գոտիներ, պարաններ, աշխատանքին հատուկ բանվորական, օրինակ՝ եռակցողների համար նախատեսված արտահագուստ, և այլն:

388. Կապալառուն ապահովում է, որ իր և ենթակապալառուի ամբողջ անձնակազմը, այդ թվում՝ բանվորները, ինժեներները, աշխույժները, մենեջերները և շինհրապարակի այցելուները, հարկ եղած դեպքում կրեն համազգեստ և ԱՊՄ-ներ: Կապալառուն խթանիչ միջոցառումների իրականացման և տույժերի կիրառման համապատասխան մեխանիզմ է ներկայացնում ՇԲԿՊ-ում՝ ԱՊՄ-ների օգտագործումը պարտադիր դարձնելու համար:

III. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

389. Աշխատանքները սկսելուց առաջ տվյալ աշխատանքին հատուկ վտանգներով և ռիսկերով պայմանավորված (բարձրություններ, խոր խրամուղիներ և հորեր, ընկելու վտանգ, կռունկ և այլ տեխնիկա և այլն)՝ Կապալառուն տրամադրում է անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ բոլոր գործիքները և լրացուցիչ սարքավորումները (հետևի բռնածողով փայտամածեր, աստիճանավանդակներ, կամուրջների մուտքեր, էլեկտրական պաշտպանիչ վահաններ, հրակայուն սարքեր):

390. Կապալառուն ապահովում է իր և ենթակապալառուի աշխատակիցների համար ցանկացած վտանգավոր իրավիճակների (առանց պաշտպանիչ միջոցների խրամուղիներ և հորեր, անուշադրության մատնված էլեկտրական գործիքներ, ծանր տեխնիկայի չկանոնակարգված շահագործում և այլն) բացառումը աշխատանքային տեղամասից:

IV. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՇԽԱՏԱՎԱՅՐՈՒՄ

391. Կապալառուն ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները իր և ենթակապալառուի աշխատակիցների առողջությունը, անվտանգությունը և բարեկեցությունը ապահովելու նպատակով: Առաջնորդվելով վերոգրյալով՝ վերջինս վարձում է բժշկական աշխատող, ով պատասխանատու է Կապալառուի ՇԲԿՊ-ի ԱԱԱՊ-ի անքակտելի մաս կազմող ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ին և Առողջապահական ծրագրին համապատասխանության ապահովման համար: Կապալառուն համագործակցում և համաձայնություն է ձեռք բերում մասնագիտացված բժշկական հաստատության հետ՝ պատահարների/միջադեպերի դեպքում անհրաժեշտ բժշկական աջակցություն ստանալու համար:

392. ՎԻ-ի կողմից հաստատված Կապալառուի բժշկական աշխատողը մշակում է վերապատրաստման ծրագիր և վերապատրաստումներ իրականացնում կապալառուի և ենթակապալառուի աշխատակիցների համար՝ ինչպես նշված է Առողջության և անվտանգության կողմնորոշման պլանում: Բժշկական աշխատողը պարբերաբար ստուգում է աշխատակիցների առողջական վիճակը, ստուգումների արդյունքում ստացված տվյալները հասանելի պահում դաշտային գրասենյակում և ամսական հիմունքներով հաշվետվություն ներկայացնում:

393. Կապալառուն ճանապարհահատվածների բոլոր աշխատանքային տեղամասերը ապահովում է առաջին օգնության համար նախատեսված բոլոր միջոցներով և գործիքներով : Դրանք են՝ հեշտ հասանելի, ամբողջական առաջին բուժօգնության պայուսակ, տեսանելի վայրերում փակցված ցուցապաստառներ պատասխանատու անձանց հասանելիության և կոնտակտային տվյալների մասին տեղեկատվությամբ: Թունավոր տեսակներին տարբերելու և առաջին բուժօգնություն ցույց տալու համար Կապալառուն պետք է հրավիրի մասնագետի, ով կիրահանի աշխատակիցներին: Խորհուրդ է տրվում աշխատանքային տեղամասում ունենալ Հայաստանի թունավոր օձերի մասին տեղեկատուն, որտեղ մանրամասն նկարագրված են թունավոր օձատեսակները, օձի խայթոցի դեպքում ձեռնարկվելիք համապատասխան գործողությունները:

394. Կապալառուն մշակում է COVID-19 համավարկի կանխարգելմանն ուղղված առողջության և անվտանգության պլանը՝ հիմնված CWRD- ի առաջարկված գործառնական ընթացակարգի վրա՝ «Վարակիչ հիվանդությունների պայմաններում անվտանգ աշխատելը (օրինակ՝ Covid-19)» թեմայով և ձեռք է բերում ՎԻ-ի հավանությունը, ինչպես նաև տրամադրում ազգային նորմերով, միջազգային ուղեցույցներով, առողջության և անվտանգության պլանով նախատեսված բոլոր կանխարգելիչ միջոցները, գործիքները և սարքերը: Պլանը ունենալու է հետևյալ կառուցվածքը՝

Ա. Ներածություն

Բ. Ազգային և միջազգային COVID-19 կանխարգելիչ, անվտանգության ընդհանուր քաղաքականություն և կանոններ

Գ. Ուսուցման և իրազեկման ծրագիր

Դ. COVID-19- ով վարակման ռիսկերի գնահատում

Ե. Դերերն ու պարտականությունները՝ կառավարման, պլանավորման, իրականացման, մոնիթորինգի և հաշվետվությունների մասով

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- Մենեջերների և վերահսկողների պարտականությունները
 - ա. Գործատուի պարտականությունները
 - բ. աշխատողների պարտականությունները
- Ձ. COVID-19 –ի կանխարգելումը շինհրապարակում
 - ա. աշխատավայրի ստուգում
 - բ. մուտքի հսկողություն, ներառյալ թեստավորում և հետևում
 - գ. փաստացի կամ կասկածելի դեպքերին և վարակներին արձագանքելու միջոցառումներ
 - ա) աշխատակցի մոտ առկա են COVID-19- ի ախտանիշները
 - բ) աշխատակցի COVID-19- ի ախտորոշիչ թեստը դրական է
 - գ) աշխատակցի հետ սերտ կապ ունեցող COVID-19-ով վարակված անձի առկայություն
 - դ. նշաններ և հիշեցումներ
 - ե. Ֆիզիկական և սոցիալական հեռավորություն
 - զ. պատշաճ հիգիենա
 - է. հարմարություններ, մաքրում և ախտահանում
 - ը. աշխատանքի վայրի նախազգուշական միջոցներ
 - թ. կացարաններ և սոցիալական հարմարություններ
 - ժ. առողջապահական և արտակարգ իրավիճակների հաստատություններ
 - ի. անձնական խնամք և առողջություն
- դ. Գաղտնիություն
 - ե. COVID-19 համավարակի կանխարգելում և աշխատանքային պրակտիկայի հսկողություն
 - ա. աշխատողների պարտականությունները
 - բ. աշխատանքային տեղամասի/գրասենյակի ընդհանուր գործելակերպ
 - գ. Ծախսեր
 - է. Բողոքների լուծման մեխանիզմ
 - ը. Մոնիթորինգ և հաշվետվություն

Տեղեկատու փաստաթղթեր.

Նմուշային ստուգաթերթեր

Նմուշային ստուգաթերթ 1. COVID-19- ի հսկողության ստուգաթերթիկ աշխատողների և հյուրերի համար

Նմուշային ստուգաթերթ 2. Աշխատավայրի պատրաստման ստուգաթերթ

Նմուշային ստուգաթերթ 3. Աշխատակիցների հիմնական ուսուցման ստուգաթերթ

Ինֆոգրաֆիկայի նմուշ

395. Կապալառուն իր աշխատակիցներից յուրաքանչյուրին պարբերաբար տրամադրում է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ/սեռական ճանապարհով փոխանցվող վարակների (ՍՃՓՎ) կանխարգելման, բուժման և առողջապահական այլ համապատասխան միջոցներ՝ ՄԻԱՎ/ՍՃՓՎ-ներով վարակվելու ռիսկը և դրանց նկատմամբ խոցելիությունը նվազեցնելու նպատակով: Այս աշխատանքներն ընդգրկվում են կողմնորոշման դասընթացի մեջ և ուղեկցվում են կառավարական մարմինների, միջազգային գործակալությունների, հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ-ներ) և այլոց կողմից, այդ թվում՝ ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային կենտրոնի և ԱԶԲ-ի պայմանավորվող խորհրդատուների կողմից աշխատանքային

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

տեղամասին հարող տարածքներում համապատասխան նախաձեռնությունների իրականացմամբ: Կապալառուն միանգամայն անվճար իր աշխատակիցներին տրամադրում է անհրաժեշտ թվով բարձրորակ պահպանակներ, քսանյութեր, ուղեցույցներ, պարբերաբար իրականացնում է ՍՃՓՎ/ՄԻԱՎ թեստեր և, հարկ եղած դեպքում, ՍՃՓՎ և ՁԻԱՀ բուժում:

V. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

396. Կապալառուն ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները տեղի բնակիչների, ազդակիրների, ձեռնարկությունների, դրանց աշխատակիցների, հետիոտների և այլոց անսովտանգությունը, առողջությունը և բարեկեցությունը ապահովելու համար:

397. Կապալառուն տեղադրում է ժամանակավոր ցանկապատ և ձեռնարկում բոլոր միջոցները՝ աշխատանքային գոտին սահմանազատելու և ոչ իրավասու անձանց մուտքը սահմանափակելու համար: Հարկ եղած դեպքում նշանակվում են պահակներ, տեղադրվում են ցանկապատեր, արգելապատնեշներ և արգելափակոցներ: ՎԻ-ի կողմից ներկայացված հատվածներում Կապալառուն տեղադրում է ամուր ցանկապատ (1.5-2մ բարձրությամբ պլաստիկ ցանց կամ բետոնե բլոկներ):

398. Կապալառուն պատշաճ և տեսանելի կերպով տեղեկացնում է հանրությանը ընթացող շինարարական աշխատանքներից բխող վտանգի, շինհրապարակում գործող տեխնիկայի և/կամ սարքավորումների առկայության մասին՝ նախազուշացնող նշաններ և մուտքն արգելող ցուցապաստառներ տեղադրելով: Հայտարարությունների թավատառ տեքստը լինելու է հայերեն:

VI. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

399. Վերահսկողության խորհրդատուի (Ինժեներ) Բնապահպանական/առողջության և անվտանգության գծով մասնագետը պատասխանատու է Ծրագրի աշխատանքների՝ ՇՄՆՈՒ/ԲԿՊ/ՇԲԿՊ-ի Մասնագիտական առողջության և անվտանգության պլանի պահանջների բավարարման վերահսկողության և մոնիտորինգի, ինչպես նաև ՄԱԱ-ն մասին ԵԹՕԳ-ին իրազեկման համար:

400. Կապալառուն Մասնագիտական առողջության և անվտանգության հարցերի կարգավորման պատասխանատվությունը դնում է իր Բնապահպանական/անվտանգության գծով մասնագետի վրա, ով պատասխանատու է լինելու կապալառուի և ենթակապալառուի բոլոր աշխատակիցների համար՝ վերոհիշյալ թեմաներով կողմնորոշման վերապատրաստման ծրագրի իրականացման, ինչպես նաև ՄԱԱ-ն մասին, այդ թվում՝ բոլոր պատահարների/միջադեպերի, բացթողումների մասին ՀԱՎԵԼՎԱԾ խ-ում ներկայացված ձևաչափով ՎԽ-ին անհապաղ իրազեկելու համար:

401. Կապալառուն շինհրապարակի բոլոր տեղամասերում տարվող շինարարական աշխատանքների համար նշանակում է ՄԱԱ գծով պատասխանատու անձի: Այս անձը պատասխանատվություն է կրում ՇՄՆՈՒ/ԲԿՊ/ՇԲԿՊ-ում բնապահպանական, առողջության և անվտանգության մասով ներկայացված պահանջների՝ իր տեղամասում պահպանման, ինչպես նաև աշխատակիցների համար նոր աշխատանք սկսելուց առաջ և նոր ընդունված աշխատակիցների համար՝ պարբերաբար աշխատանքի վերաբերյալ ներածական վերապատրաստումների անցկացման համար: Կապալառուի շինհրապարակում ՄԱԱ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հարցերով պատասխանատուն արտակարգ իրավիճակներում իրականացնում է անվտանգության միջոցառումներ և անհապաղ տեղեկացնում ԲԱԱ մասնագետին պատահարների/միջադեպերի, այդ թվում՝ բացթողումների մասին, և ղեկավարում է շտկող միջոցառումների կատարումը, նախագրուշական քայլերի ձեռնարկումը՝ նպատակ ունենալով կանխել հետագայում դրանց կրկնությունը:

402. Կապալառուն պատասխանատու է իր ենթակապալառուների կողմից Մասնագիտական առողջության և անվտանգության պլանի պահանջների բավարարման համար:

Հանրային լուսմաների և հաղորդակցության պլան

403. Սույն ենթապլանի նպատակն է փաստաթղթերով հիմնավորել բոլոր այն միջոցառումները, որոնք ՀԿ-ն, ԵԿ-ները պետք է ձեռնարկեն ԱԶԲ ԱԲՀ 2009-ի և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ ծրագրի մասին տեղեկատվության հրապարակման և շահագրգիռ կողմերի, ծրագրի ազդակիր անձանց, ՀԿ-ների, այլ հետաքրքրված կողմերի հետ ծրագրի վերաբերյալ մշտական հաղորդակցություն ապահովելու համար: Հանրային լուսմաների և հաղորդակցության պլանը (ՀԼՀՊ) կապ է ստեղծում Պատվիրատուի, Վերահսկողության խորհրդատուի և Կապալառուի (ինչպես նաև Ենթակապալառուների) ու ազդակիր անձանց միջև (տեղի բնակիչներ, ճանապարհից օգտվողներ և այլք)՝ նախօրոք և շինարարական աշխատանքների, ինչպես նաև հնարավոր ազդեցությունների ընթացքում քննարկումների անցկացման և խորհրդատվությունների տրամադրման հաղորդակցային կամուրջ ստեղծելով: Սույն ենթապլանի նպատակն է ապահովել բոլոր շահագրգիռ կողմերի իմաստալից ներգրավվածությունը և ծրագրի, այդ թվում՝ շինարարական աշխատանքների և դրանց հետ կապված գործողությունների ժամանակացույցի, աշխատատեղերի, ծրագրից բխող օգուտների մասին տեղեկատվության ժամանակին տարածման միջոցով բարձրացնել հանրային իրազեկվածության մակարդակը: Սույն պլանը մշակվել է շահագրգիռ կողմերի, ծրագրի իրականացման վայր հանդիսացող համայնքի, ծրագրի ազդակիր անձանց և հանրության հետ որպես ամբողջություն մշտական հաղորդակցությունը պահպանելու նպատակով:

404. Սույն ենթապլանը պարունակում է ընդհանուր պահանջներ այն մասին, թե ինչպես բավարարել բոլոր շահագրգիռ կողմերի, այդ թվում՝ տեղի բնակչության բողոքները և շահերը՝ արդյունավետ ԲԼՄ-ի հաստատման պատասխանատվությունը դնելով Հիմնական Կապալառուի վրա: ԲԼՄ-ի կառուցվածքը մանրամասն ներկայացված է Գլուխ Է-ում:

405. Ելնելով վերոգրյալից՝ ՀԼՀՊ-ը ներառում է՝

- 1) Նախաշինարարական և հետագայում շարունակական քննարկումներ՝ հանրությանը ծրագրի ներկայացման, վերջիններիս հետ հաղորդակցության ապահովման, ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման և քննարկումների անցկացման, ինչպես նաև հանրությանը Բողոքների լուծման մեխանիզմին և դրա հետ կապված ընթացակարգերին ծանոթացնելու համար:
- 2) Բողոքների լուծման մեխանիզմը (ԲԼՄ) կազմվում է Կապալառուի կողմից և թույլ է տալիս ազդեցության ենթակա անձանց ծրագրի վերաբերյալ հարցեր բարձրացնել:
- 3) Տեղեկատվության հրապարակում:

1) ՆԱԽԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

406. Նախաշինարարական հանրային քննարկումն անցկացվում է մրցույթի հաղթող կապալառուի կողմից մոբիլիզացման փուլում՝ տեղամասային հասանելիություն և Պատվիրատուի կողմից շինարարական աշխատանքները մեկնարկելու թույլտվություն ստանալուց հետո՝ շինարարական աշխատանքները սկսելուց առնվազն 10 օր առաջ:
407. Կապալառուն կազմակերպում է նախաշինարարական խորհրդատվական հանդիպումներ ազդակիր համայնքների ղեկավարների հետ և ներկայացնում իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումները: Սահմանվում են իրենց տարածքում իրականացվելիք շինարարական աշխատանքների պոտենցիալ զգայուն ընկալիչները և Կապալառուի կողմից ներկայացվում քննարկման մասնակիցներին: Առավել բարձր արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով պետք է իրականացվի հանրության իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված քարոզարշավ՝ ներգրավելով ՀԿ-երին: Սա իր մեջ կարող է ներառել հանրությանը հասցեագրված հայտարարություններ տարբեր մեդիա հարթակներում: Խորհրդատվական քննարկման նպատակն է ժամանակին նախազգուշացնել համայնքին հավանական փոփոխությունների մասին, որպեսզի վերջիններս հնարավորություն ունենան հարմարվել ծրագրի ազդեցություններին և նախապատրաստվեն ազդեցություններին կանխարգելելու, այլ ոչ թե՝ հակազդելու: Նախազգուշացումն ուղեկցվելու է աշխատանքների մասին նշանների, ցուցատախտակների, ցանկապատերի և արգելապատնեշների տեղադրմամբ ու ճանապարհի գծանշմամբ՝ շինարարական աշխատանքների մեկնարկից և դրանից հետո:
408. Կապալառուն հանրային տեսանելի վայրերում փակցնում է նախաշինարարական հանդիպման ամսաթիվը, վայրը և նպատակը, բոլորներ բաժանում ազդակիր անձանց: Դրանք իրենց մեջ պարունակում են կոնտակտային տվյալներ՝ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու և կապ հաստատելու համար:
409. Ծրագրի մասին տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ ՇՄՆՈՒ/ԲԿՊ-ն, շրջակա միջավայրի պահպանության, առողջության և անվտանգության մասին իրազեկվածության բարձրացման ծրագիրը նույնպես վիզուալ շնորհանդեսների միջոցով (շնորհանդես, գրաֆիկական նկարներ և քարտեզներ) է համայնքին ներկայացվում: Նախաշինարարական քննարկումները տեղի են ունենում ծրագիրը, շինարարական աշխատանքների ծրագիրը, ակնկալվող բնապահպանական, սոցիալական ազդեցությունները և ճանապարհի հասանելիության վրա ազդող ճանապարհային անվտանգության նախագծման առանձնահատկությունները, ինչպիսիք են՝ փոշու, աղմուկի բարձր մակարդակը, ճանապարհի ժամանակավոր փակումը և երթևեկության շեղումները ներկայացնելու ու քննարկելու, ինչպես նաև Բողոքների լուծման մեխանիզմը ներկայացնելու համար:
410. Կապալառուն լուծում է բարձրացված հարցերը կամ փոխանցում Վերահսկողության խորհրդատուին, եթե ԱԵԱ-ի ներկայացրած դիտողությունները/հարցերը իր պարտավորությունների սահմանից դուրս են գտնվում: Կապալառուն առաջընթացի վերաբերյալ առաջին ամսական հաշվետվության մեջ զեկուցում է խնդրի կարգավիճակի մասին (լուծված/չլուծված): Կապալառուն հաստատում է հետադարձ կապի մեխանիզմ՝ շահագրգիռ կողմերի, արժեքավոր զգայուն ընկալիչների, ծրագրի ազդակիրներ ու շահագրգիռ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

անձանց ներգրավվածության թափանցիկության համար: Հանդիպման մասնակիցների և արված դիտողությունների վերաբերյալ մանրամասները գրանցվում են Կապալառուի կողմից և ներառվում ՇԲԿ-ի մեջ:

2) ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

411. Բողոքների լուծման մեխանիզմը մշակվել է ազդակիր անձանց հետ հաղորդակցվելու, ծրագրի կատարման մասին նրանց մտահոգությունները, բողոքները, գանգատները և առաջարկություններ ստանալու, դրանց լուծումը հեշտացնելու նպատակով: Մույն մեխանիզմի գործունեությունն ապահովվելու է Ծրագրի ընթացքում: Տեղական համայնքների, շահագրգիռ կողմերի և հանրության հետ շարունակական հաղորդակցությունը պահպանվելու է ՇՄՆՈՒԲԿ-ի (առավել մարամասն տե՛ս Գլուխ Գ) համաձայն՝ Կապալառուի կողմից հաստատված ԲԼՄ-ի միջոցով: Շարունակական հաղորդակցությունը նշանակում է, որ ազդակիր բնակչությունը ցուցանակների և պաստառների միջոցով ժամանակին տեղեկացվելու է ցանկացած անհարմարության մասին, ինչպիսիք են՝ երթևեկության հասանելիության և վիճակի, ջրի, հոսանքի մատակարարման խանգարումներ և այլն:
412. ԲԼՄ-ի նպատակն է աջակցել ազդեցության ենթակա անձանց բողոք ներկայացնելիս և նկարագրել ժամանակին և արդյունավետ կերպով բողոքները լուծելու համար մշակված մեխանիզմը: Հավանական ներգրավված կողմերն են՝ ԱԵԱ-ները և այլ շահագրգիռ կողմերը, Կապալառուն, Վերահսկողության խորհրդատուն, ԵՔԾԻԳ-ը, ԵՔ-ն և դատարանը: Հանրությունը տեղյակ է պահվում ԲԼՄ-ի մասին նախաշինարարական հանրային քննարկման ընթացքում: Ի լրումն, ԲԼՄ-ի գոյությունը փաստող և ԱԵԱ-ների կողմից առաջարկություններ կամ բողոք ներկայացնելու համար ձեռնարկվելիք քայլերի մասին տեղեկատվությունը հրապարակված է ԵՔԾԻԳ-ի կայքէջում, ինչպես նաև շինհրապարակներում՝ Կապալառուի կողմից տեղադրված Ծրագրի մասին տեղեկատվական ցուցանակի վրա:
413. ԲԼՄ-ն ներառում է՝
- (i) Շինարարական հրապարակի մուտքի նոտ կտեղադրվեն համապատասխան տեղեկատվություն պարունակող պաստառներ կամ տեղեկատվական վահանակներ: Տեղեկատվությունն իր մեջ ներառում է դաշտային գրասենյակի գտնվելու վայրը, աշխատանքային ժամերը, պատասխանատու կոնտակտային անձանց անունները, «թեժ գծի» հեռախոսահամարները, փոստային և էլ. փոստի հասցեները և այլն:
 - (ii) Ազդակիր անձանց համար դաշտային գրասենյակում կամ ցանկացած այլ հասանելի վայրում պահվող բողոքների գրանցամատյան: Հանրային բողոքների և առաջարկությունների ներկայացման համար դիմումի ձևաթուղթը կցվելու է ՇՄՆՈՒԲ հաշվետվությանը:
 - (iii) Կապալառուի՝ շինհրապարակում գտնվող ներկայացուցիչը (աշխղեկ, ինժեներ, սոցիալական կամ բնապահպանական հարցերով պատասխանատու անձ) պատասխանատու է ազդակիր անձանց կողմից ներկայացված բողոքների/առաջարկությունների բավարարման և Կապալառուի կողմից դաշտային գրասենյակում պահվող բողոքների գրանցամատյանում բողոքը/առաջարկությունը գրանցելու թույլտվություն տալու համար: Կապալառուի ներկայացուցիչը բողոքի/առաջարկության վրա գրանցում է նախնական տվյալները (ԱԵԱ-ի անունը,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բողոքի/առաջարկության ներկայացման ամսաթիվը, խնդրի էությունը, հետագա գործողությունները և լուծման կարգավիճակը):

414. Կապալառուն գրանցամատյանում գրանցում է բոլոր բողոքները (բանավոր և գրավոր), ինչպես նաև լուծման էությունը և եղանակը, կիրառված մեղմացնող միջոցառումները: Եթե խնդիրը գտնվում է Կապալառուի իրավասությունից դուրս, ապա այն փոխանցվում է Ինժեներին: Եթե Ինժեները չի կարողանում լուծել բողոքը, ապա այն փոխանցվում է ԵԲՕԻԳ-ին:
415. Ծրագրի Բողոքների լուծման մեխանիզմի ընթացակարգային քայլերը ներկայացված են Գլուխ Է-ում:
- Պահել բողոքների գրանցամատյան (բողոքը ներկայացնող անձի անունը, խնդրի նկարագրությունը, բողոքի ներկայացման ամսաթիվը, պատասխան լուծման ամսաթիվը, հետագա գործողությունները և լուծման կարգավիճակը):
 - Համոզվել, որ գործում է բողոքների և առաջարկությունների անհապաղ Ինժեներին ներկայացման մեխանիզմ:

Բուսական և կենդանական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլան

416. Սույն ենթապլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների մոտեցումը անմիջապես նախատեսվող գործունեության տարածքում, ինչպես նաև հարակից տարածքներում բուսական և կենդանական աշխարհի վրա ազդեցությունների նվազեցման, Ծրագրի՝ կարմիրգրքյան և վտանգված տեսակներ ընդգրկող տարածքների պահպանության նկատմամբ: Պլանը մշակվել է բուսական (23.11.2009) ու կենդանական (03.05.2000) աշխարհի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ Կառավարության 14.08.2014 թ.-ի №781-Ն որոշման, ինչպես նաև բուսականության մաքրման համար քիմիական նյութերի օգտագործման մասին օրենսդրական նորմերի համաձայն:
417. Պլանի այս բաժինը մշակելիս հաշվի է առնվել այն հանգամանքը, որ թեև նախատեսվող գործունեության անմիջական տարածքում կարմիրգրքային բուսատեսակներ և կենդանատեսակներ չեն հայտնաբերվել, այնուամենայնիվ Կապալառուին արգելվել է իրականացնել որևէ գործունեություն հարակից տարածքներում, իսկ բեռնափոխադրումներն իրականացնել բացառապես քաղաքային ավտոճանապարհներով, քանի որ ցանկացած գործունեություն, որը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների և բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակների թվաքանակի կրճատմանը և դրանց ապրելավայրերի վատթարացմանն արգելվում է³⁴:
418. Թեև ծրագրի իրականացման տարածքում բուսական աշխարհի վրա ազդեցության մակարդակը գնահատվում է ցածր (տե՛ս Մխեմա Զ-2), այնուամենայնիվ, տեղայնացված և փոքրամասշտաբ բացասական բնապահպանական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումներ են նախատեսվում: Ընդհանուր սկզբունքն է՝ պահպանել բնությունը

³⁴ ՀՀ օրենքը «Կենդանական աշխարհի մասին» 03.04. 2000 թ., հոդված 18; ՀՀ օրենքը « Բուսական աշխարհի մասին» 23.11. 1999 թ., հոդված 17.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

սահմանափակելով անհարկի ծառահատումը և առավելագույնս խուսափելով տարածքի հետագա աղտոտումից:

419. Հարակից տարածքների կենդանական աշխարհի պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումները նպատակ ունեն կանխելու աշխատողների գիտելիքների և բնության նկատմամբ հոգածության բացակայության պատճառով բեռնափոխադրումների ընթացքում կենդանիների բնական միջավայրի որևէ չհիմնավորված ոչնչացում, ձվադրման վայրերի, կենդանիների բների, կենդանիների ոչնչացում: Կապալառուն պատասխանատու է ՇՄԱԳ անխախտելի մաս կազմող ԲԿՊ-ի Սխեմայում ներկայացված մեղմացնող միջոցառումների իրականացման համար:

420. Ծառերի և թփերի պատշաճ կառավարումն ապահովելու նպատակով Կապալառուն իր սեփական հետազոտությունն է իրականացնում հաստատելու համար սույն հաշվետվությանը կցված (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-1) Բուսականության (ֆլորայի) հետազոտման հաշվետվության մեջ ներկայացված տվյալները, Ծրագրի տարածքում գտնվող և շինարարության ընթացքը խոչընդոտող բոլոր ծառերը և թփերը, որպեսզի խուսափի անհիմն ծառահատումներից: Բացի դրանից, շինարարական հրապարակին մոտ գտնվող ծառերը և թփերը, որոնք կարող են վնասվել իրականացվող աշխատանքների պատճառով, պետք է որոշվեն՝ դրանց պահպանությունն ապահովելու համար: Մոբիլիզացման փուլում Կապալառուն մշակում և ՎԻ-ի հաստատմանն է ներկայացնում ՇԲԿՊ-ի Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանի մաս կազմող Ծառերի կառավարման պլանը՝ համաձայն ստարն բերվածի՝

Ա. Ներածություն (փաստաթղթի նպատակը)

Բ. Թույլտվություններ և հաստատումներ

Գ. Ազդեցության գնահատում՝

ա. շինարարության ընթացքը խոչընդոտող, կտրման և կտրման ենթակա ծառերի (թփերի) հաստատում՝ ըստ տեսակների և վարչական շրջանների

բ. աշխատանքային տարածքին մոտ գտնվող, պահպանության կարիք ունեցող ծառերի (թփերի) նույնականացում

Դ. Մեղմացնող միջոցառումներ՝

գ. ըստ կանաչապատման նախագծի և վարչական շրջանների հետ ձեռք բերված համաձայնության՝ իրականացվելիք ծառատունկի (վերատնկման) վայր և ժամանակացույց

դ. ծառահատման ընթացակարգ և փայտանյութի թափոնների կառավարում

ե. աշխատանքների պատճառով հավանական վնասման ենթակա ծառերի պահպանում

զ. նոր տնկված ծառերի (թփերի) պահպանում:

Ե. Թույլտվություններ/համաձայնագրեր, քարտեզներ, աղյուսակներ, նկարներ և այլն պարունակող հավելվածներ

421. Կապալառուն թարմացնում է Ծառերի կառավարման պլանը, ծանուցում ՎԻ-ին և, նախքան ծառերի ու թփերի հատման գործընթացը սկսելը հավանություն ստանում: Մաքրման ենթակա կամ այլ կերպ խաթարվող տարածքները պետք է նվազագույնի հասցվեն և նշվեն:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

422. Կապալառուն իրականացնում է բուսականության մաքրման աշխատանքները՝ խստագույնս հետևելով Տեխնիկական մասնագրերի Բաժնին 401. «Մաքրում և արմատահանում» և Բաժնի 1003 «Ծառեր և թփեր» պահանջներին: Բուսականության մաքրման նպատակով թունաքիմիկատներ չեն օգտագործվելու: Անհրաժեշտության դեպքում օգտագործվելու են միայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության՝ «Արգելված քիմիական նյութերի և թունաքիմիկատների ցանկը հաստատելու մասին» 2005 թվականի մարտի 17-ի թիվ 293 որոշման մեջ չգրանցված թունաքիմիկատներ և բացառելու է ԿՕՍ-ներ պարունակող քիմիական նյութերի օգտագործումը:
423. Ինչպես արդեն նշվել է Գլուխ Զ-ում համաձայն կատարված հաշվարկի ծառերի/թփերի հատման արդյունքում բնությանը հասցված վնասի դրամական արտահայտությունը կազմում է՝ 313420 ՀՀ դրամ (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-9): Հասցվող վնասի փոխհատուցման համար Կապալառուն հատված ծառերի/թփերի փոխարեն պետք է տնկի նորերը: Ծառերը տնկվելու են 1:6 հարաբերակցությամբ ընդհանուր սկզբունքով (6 ծառ/թուփ մեկ հատված ծառի/թփի դիմաց): Ընդհանուր առմամբ տնկվելու է 1068 ծառ և 132 թուփ, որից 366 ծառը և 36 թուփը առաջին փուլի ավարտին: Ծառատունկի համար ծախսերը առաջին փուլի համար հաշվարկված են 9400 ՀՀ դրամ/1 ծառի հաշվով և 1500 ՀՀ դրամ/ 1 թփի հաշվով, ընդհանուր ծախսերը նախատեսվում են 3 492 000 ՀՀ դրամի չափով, այսինքն փոխհատուցումը մի քանի անգամ գերազանվելու է հասցված վնասին:
424. Ծառերը/թփերը տնկվելու են ԵԶ-ի կողմից հաստատված կանաչապատման պլանով նախատեսված և համապատասխան վարչական շրջանների հետ համաձայնեցված վայրերում՝ ըստ Ծառերի կառավարման պլանի: Լրացուցիչ միջոցառումների անհրաժեշտության դեպքում, փոխտատուցման ձևը կհամաձայնեցվի ԵԶ-ի հետ:
425. Աշխատանքների ընթացքում խաթարված ժամանակավոր օգտագործված հողամասերի (եթե կան այդպիսիք) վերականգնմանն ուղղված միջոցառումները կիրականացվեն տվյալ տարածքի համար բնորոշ համարվող բույսերի միջոցով: Բույսերի բնական միջավայրի/աճման գոտու ապօրինի տեղափոխումը և այդ տարածքում այլ տեսակների կլիմայավարժեցումը, ինչպես նաև անձանոթ տեսակների ներմուծումը խստորեն արգելվում է: Կապալառուն պետք է ներկայացնի օգտագործված տարածքների բուսականության վերականգնման մասին մեթոդաբանություն:
426. Մանրամասն միջոցառումները տե՛ս Հավելված Ժ-ում՝ ԲԿՊ աղյուսակի պարբ. 4 և 14:

Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան

427. Սույն պլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ների, ԵԿ-ների և նրանց աշխատակիցների մոտեցումը շինարարական աշխատանքների հետևանքով հողը, օդը և ջրային մարմինները էրոզիայից, նստվածքազոյացումից, փոշու և այլ արտանետումներից, ինչպես նաև աղմուկից և թրթռումներից զերծ պահելու նպատակով իրականացվելիք միջոցառումների ուղղությամբ: Պլանն իր մեջ ներառում է ցանկացած ազդեցության վտանգը նվազեցնելուն ուղղված մեղմացնող միջոցառումներ՝ դրանք հասցնելով օրենսդրորեն ընդունելի մակարդակի օգտագործված բոլոր տարածքներում՝ շինարարականներում, ճամբարներում, շինարարական նյութերի տեղափոխման համար նախատեսված

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ճանապարհներին, հանքերում, բացահանքերում, լցակայաններում և այլ վայրերում:
Մասնավորապես, դիտարկվել են հետևյալ ասպեկտները.

- i. Օդի աղտոտման և փոշու վերահսկում
- ii. Աղմուկի և թրթռման վերահսկում
- iii. Հողի էրոզիայի և նստվածքների վերահսկում
- iv. Ջրի որակի և նստվածքների վերահսկում

Օդի աղտոտում և փոշու վերահսկում

428. Ինչպես արդեն նշվել է Գլուխ Զ-ում, իրականացվել է մթնոլորտային օդի որակին հասցվող վնասի հաշվարկ, համաձայն որի տնտեսական վնասը կազմում է 900870 ՀՀ դրամ: Վնասի փոխհատուցումը հատուցման վճարների տեսքով իրականացվելու է օրենքով սահմանված կարգով³⁵:

429. Օդի աղտոտվածությունը և շրջակա հանրության վրա հնարավոր առողջական ու անբարենպաստ ազդեցությունները կառավարելու համար մշակվել են մի շարք միջոցառումներ՝ շինարարական աշխատանքների արդյունքում առաջացող փոշու և գազային արտանետումները նվազեցնելու ուղղությամբ: Կապալառուն օդի որակի վերահսկողությունն իրականացնելու է աշխատանքների ճշգրիտ ժամանակացույցի և կազմակերպման միջոցով: Հիմնական սկզբունքը՝ հողային աշխատանքների տևողության և այն ժամանակի տևողության նվազեցումն է որի ընթացքում գրունտային մակերեսները մնում են անձածկ, ինչպես նաև հանույթի նյութի և շինանյութի մնացորդների ճիշտ ժամանակին հեռացումը:

430. Օդի որակի վերահսկողության մեկ այլ սկզբունք է՝ հնարավորության դեպքում էլեկտրաէներգիայի կամ մարտկոցի կամ ձեռքի աշխատանքի կիրառումը դիզելային շարժիչով աշխատող գործիքների փոխարեն:

431. Կարևոր սկզբունքներից մեկը նաև այն է, որ կապալառուն խուսափելու է օգտագործել վնասակար գազերի մեծաքանակ արտանետումներ բաց թողնող հնացած կամ ոչ սարքին մեքենաներ կամ սարքավորումներ, ինչպես նաև իրականացնելու է տեխնիկական վիճակի կանոնավոր ստուգումներ և ժամանակին նորոգումներ:

432. Շինարարությանը վերաբերող հետագա միջոցառումները մանրամասն ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱՄ Ժ-ում, ԲԿՊ սխեմայի, պարբերություն 5-ում՝ Շրջակա միջավայրի պահպանության ծրագիր: Շինարարությունից հետո օդի որակի վերահսկման միջոցառումները սահմանափակված են Թերությունների վերացման ժամանակաշրջանով: Ավտոբուսային հավաքակալանի շահագործման ժամանակահատվածի համար հատուկ մեղմացնող միջոցառումներ չեն պահանջվում (տե՛ս Գլուխ Ե., Ե2. Օդի որակ):

Աղմուկի և թրթռման մեղմացում

433. Աղմուկի և թրթռումների վերահսկման նպատակն է դրանց մակարդակի բարձրացման հնարավոր ազդեցությունները նվազեցնել և կառավարելը, ինչպիսիք են աղմուկի պատճառած անհանգստությունը, լսողության խանգարումները, որը կարող է ազդել և՛ շինարարների, և՛ հարակից տարածքում բնակվողների վրա:

³⁵ ՀՀ Կառավարության N 764-Ն որոշումը «Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը հաստատելու մասին» (27 մայիսի, 2005թ.): ՀՀ Հարկային օրենսգիրք,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

434. Աղմուկի և թրթռման վերահսկման միջոցառումները խմբավորված են 2 բաժիններում՝
- Ծրագրի շինարարության փուլում ժամանակավորապես բարձրացած աղմուկի մեղմացում,
 - Կառուցված ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում մշտապես առկա աղմուկի և թրթռման մեղմացում, ինչը հաստատվել է ձայնային (ակուստիկ) մոդելավորմամբ:
435. Միջոցառումների առաջին խումբը ներառվում է ՇՄՆՈՒ-ում և վերահսկվելու է ակնադիտական և գործիքային չափումների միջոցով: Կապալառուն պահպանելու է աղմուկի և թրթռման հետ կապված Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը (Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն, 2002 թվականի մարտի 6-ի թիվ 138 հրաման, քաղաքաշինություն) և ծրագրի համար ընդունված սահմանային արժեքները (տե՛ս Գլուխ Ե, Ե 3):
436. Շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը շրջակա գույքի (տներ, շենքեր, շինություններ) վրա վերահսկելու նպատակով Ինժեներն իրականացնելու է թրթռման ազդեցության շրջանակում գտնվող շենքերի/շինությունների համար թրթռման կանոնավոր գործիքային չափումներ: Շինարարության ընթացքում մասնագիտացված կազմակերպության կողմից թրթռումների գործառնական չափումներ կիրականացվեն շաբաթական երկու անգամ: Ծրագրի համար սահմանված շեմերը գերազանցելու դեպքում աշխատանքային գործընթացը ժամանակավորապես կդադարեցվի և շինարարության աշխատանքների եղանակը կվերանայվի:
437. Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում հնարավոր մշտապես բարձր աղմուկը և թրթռումը մեղմացնելու համար նախագծվել է 2.5 մ բարձրությամբ բետոնե բլոկներից աղմկապաշտպան պարիսպ, որը շրջակայքի բնակիչների և այլ զգայուն տարածքների համար կծառայի որպես ձայնային արգելապատնեշ (Գլուխ Ե, Ե 3), ինչպես նաև հավաքակայանի տարածքի պարագծով նախատեսվում է պաշտպանիչ գոտի՝ կազմված 2-3 շարք ծառերից՝ ըստ կանաչապատման նախագծի:

Հողի էրոզիայի և նստվածքի վերահսկում

438. Սույն ենթապլանն իր մեջ ներառում է գրունտի և բուսահողի կառավարման հետ կապված հարցերը: Նախագծի շրջանակում մշակվել են Տեխնիկական մասնագրերի Բաժին 101. Ընդհանուր պահանջների, կետ 101.15 Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն և Տեխնիկական մասնագրերի Բաժին 1002. Բուսահող, ինչպես նաև կիրառելի են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ բուսահողի պահպանման կանոնակարգերը:
439. Գրունտի էրոզիայի և նստվածքի վերահսկման պլանն իր մեջ ներառում է վտանգված տարածքները նվազագույնի հասցնելու, գրունտի էրոզիայից և նստվածքների արտահոսքից խուսափելու նպատակով տեղամասային աշխատանքների պատշաճ կազմակերպմանն ուղղված միջոցառումները: Կապալառուն էրոզիայի վերահսկումն իրականացնելու է ըստ Տեխնիկական մասնագրերի (հղումը պետք է հաստատվի) - էրոզիայի վերահսկում, ինչպես նաև իրականացնելու է բուսահողի հեռացում և պահեստավորում՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Տեխնիկական մասնագրերի Բաժին 1002-ի (Բուսահող):

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Ստորգետնյա ջրերի պահպանության պլան

440. Թեև ըստ երկրաբանական հետազոտության տվյալների՝ ազդեցությունը ստորգետնյա ջրերի վրա հավանական չէ, երկրաբանի կողմից առաջարկվում են մի շարք միջոցառումներ, որոնք ներառված են նախագծում: ԲԿՊ-ում նախատեսվում է համապատասխան մեղմացնող ընթացակարգ՝ շինարարության ընթացքում աղտոտումը նվազեցնելու համար, մասնավորապես՝ վառելիքի պահեստավորման, վերալիցքավորման կայանների և մեքենաների տեխնիկական սպասարկման արհեստանոցների համար սահմանազღված տարածքների ապահովման, ցանկացած արտահոսքի մաքրման, իսկ լայնածավալ արտահոսքի դեպքում ՇՄՆ-ին հաշվետվությունների ներկայացման միջոցառումներ:

Հաղորդուղիների պահպանության պլան

441. Սույն ենթապլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի մոտեցումը հաղորդուղիների՝ էկոլոգիապես անվտանգ տեղադրման ուղղությամբ՝ ըստ հաղորդուղիների նախագծի՝ պահպանելու հայտնաբերված այն հաղորդուղիները, որոնք ենթակա չեն տեղափոխման, և իրականացնելու շինարարական աշխատանքների ընթացքում հայտնաբերված ցանկացած հաղորդուղու պահպանումը կամ տեղափոխումը:

442. Հաղորդուղիների նախագիծը հաստատվելու է սեփականատիրոջ կողմից: Հաղորդուղիների պահպանության և տեղափոխման պլանը իրականացվում է Տեխնիկական մասնագրերի՝ «Հաղորդուղիների տեղափոխում» բաժնի պահանջների համաձայն:

443. Հաղորդուղիների տեղափոխման գործընթացի պատշաճ իրականացման համար մշակված մեղմացնող միջոցառումները փոխկապակցված են Հանրային լուսման և հաղորդակցության պլանին և ներկայացվելու են ԲԿՊ սխեմայում (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, ԲԿՊ սխեմա, պարբերություն 7).

Շինարարական ճամբարների տեղակայման պլան

444. Սույն ենթապլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների մոտեցումը շինարարական ճամբարների կառավարման միջոցառումների իրականացման ընթացքում՝ հաշվի առնելով, որ Ծրագրի տարածքը գրեթե ամբողջությամբ գտնվում է խիտ կառուցապատված, ձեռնարկատիրական գործունեությունների և հանրային վայրում: Ճամբարների տեղակայման և օգտագործման հետ կապված խնդիրները մի կողմից վերաբերում են ճամբարների՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությանը, մյուս կողմից՝ շրջակա միջավայրը պաշտպանելու անհրաժեշտությանը՝ հարակից հանրային վայրերում անհանգստություններից խուսափելու և աշխատակիցների առողջությունը, անվտանգությունը և հարմարավետությունն ապահովելու համար:

445. Ենթապլանով ԳԿ-ի համար ընդհանուր պահանջներ են սահմանվում՝ գլխավոր գրասենյակի և շինարարական ճամբարների պլանավորման և տեղակայման, մեքենաների կայանման, նյութերի և սարքավորումների պահեստավորման և աշխատանքային անձնակազմի համար սննդի և հանգստի համար սանիտարական հարմարությունների կազմակերպման վերաբերյալ:

446. Կապալառուի և ենթակապալառուների գրասենյակների, անձնակազմի բնակարանային ապահովման, սարքավորումների և մեքենաների պահեստավորման,

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

կայանատեղերի և մեքենաների մաքրման արտադրամասի, նյութերի ժամանակավոր պահեստավորման տարածքների համար օբյեկտների տեղակայման հիմնական չափորոշիչները/սկզբունքը Ծրագրի տարածքում դրանց գտնվելու պահանջն է, որը Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքն է: Ծրագրի համար հատկացված տարածքից դուրս ցանկացած տարածքի օգտագործումը բացառվում է: Այս պահանջը հաշվի է առնվել պլանի սույն բաժնում և համապատասխան միջոցառումները ներառվել են ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի մեջ և իրականացվելու են Կապալառուի կողմից՝ տեղի բնակչությանը պատճառվող անհանգստությունը նվազագույնի հասցնելու, բնակչության և տեղի/կենտրոնական իշխանությունների հետ ընդհարումից խուսափելու, հողի և ջրի աղտոտումը նվազագույնի հասցնելու, ինչպես նաև հաշվի առնելու այն հանագամանքը, որ արգելվել է իրականացնել ցանկացած գործունեություն, որը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների և բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակների թվաքանակի կրճատմանը և դրանց ապրելավայրերի վատթարացմանը³⁶:

447. Ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքից դուրս շինարարական ճամբարների տեղակայումը, որը կարող է անհրաժեշտ լինել Ծրագրի իրականացման ընթացքում և կիրառվել կամ Կապալառուի, կամ որևէ այլ ենթակապալառուի կողմից, ընտրվելու է Կապալառուի կողմից՝ միայն ՎԻ-ի հետ խորհրդակցելուց և վերջինիս կողմից հաստատվելուց հետո: Կապալառուն պետք է նախապես գրավոր թույլտվություն ստանա հողամասի սեփականատիրոջ կողմից՝ ցանկացած օբյեկտի տեղակայման համար: Ճամբարի տեղանքի ընտրությունը, Կապալառուի գրասենյակների համար օբյեկտների տեղակայումը, սարքավորումների պահեստավորման և մեքենաների կայանատեղին, հատկապես եթե գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքից դուրս և մոտ է բնակելի և ձեռնարակատիրական գործունեությունների տարածքներին, իրականացվելու է՝ նվազագույնի հասցնելու հողի տոփանումը և աղտոտումը, ինչպես նաև շրջակայքի հանրությանը պատճառվող անհանգստությունը:

448. Դաշտային ճամբարները ստեղծվելու են՝ Կապալառուի մոբիլիզացման պլանի և Կապալառուի՝ ՇԲԿՊ-ում ներկայացված տեղակայման սխեմայի համաձայն: Կանխարգելիչ/մեղմացնող միջոցառումները մանրամասնորեն ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ի ԲԿԽ սխեմայի պարբերություն 8-ում:

ՋՐԱՄԱՍՆԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

449. Տեխնոլոգիական նպատակներով ջրամատակարարումը ավտոբուսային հավաքակայանի շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում իրականացվելու է համապատասխան մարմնի հետ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի միջոցով: Ջրամատակարարման պայմանագիր կնքվելու հնարավորությամբ ամենամոտ ջրային համակարգերին միանալու հեռանկարային հնարավորությունը ուսումնասիրվում է նախագծման փուլում (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե -3):

450. Խմելու ջուրը հասանելի կլինի բոլոր այն վայրերում, որտեղ շինարարական աշխատանքներ են ընթանում: Կապալառուն ապահովելու է բավարար քանակությամբ

³⁶ ՀՀ օրենքը «Կենդանական աշխարհի մասին» 03.04. 2000 թ., հոդված 18; ՀՀ օրենքը « Բուսական աշխարհի մասին» 23.11. 1999 թ., հոդված 17.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

շշայցված ջուր (օրական ամենաքիչը երկու լիտր շշայցված ջուր՝ մեկ անձի հաշվով) ամբողջ աշխատակազմի համար՝ ինչպես դեկավար անձնակազմի, այնպես էլ աշխատակիցների համար:

ԷԼԵԿՏՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

451. Շինարարական ճամբարի տեղանքը ապահովված է լինելու էլեկտրաէներգիայով՝ համապատասխան մարմնի հետ ծառայությունների մատուցման պայմանագրի կնքման միջոցով կամ կոմպակտ գեներատորների տեղադրման միջոցով: Էլեկտրաէներգիան անհրաժեշտ է լինելու ինչպես շինարարական աշխատանքների, այնպես էլ անվտանգության նկատառումներից ելնելով գիշերային ժամերին շինարարության տարածքում և ճամբարում լուսավորության ապահովման համար: Կապալառուն հոգալու է, որպեսզի բավարար լուսավորություն լինի բոլոր այն վայրերում, որտեղ աշխատանքները ընթացքի մեջ են և վերջինիս աշխատակազմի համար ապահովված են անվտանգ աշխատանքային պայմաններ:

ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

452. Կապալառուն ծրագրի տարածքում տեղակայված ճամբարը կահավորում է ժամանակավոր սանիտարական հարմարություններով իր բոլոր աշխատակիցների համար: Սանիտարական հարմարությունները (գուգարան և լվացվելու, ճաշելու, սրճելու, հանգստանալու, ձմռանը տաքանալու հարմարություններ) պետք է ունենան բավարար հնարավորություններ, պատշաճ կերպով պահպանվեն շինարարական աշխատանքների ողջ ընթացքում, և առավելագույնս հեռու լինեն հասարակության տեսադաշտից: Կապալառուն ապահովելու է նման սանիտարական հարմարությունների հասանելիությունը բոլոր աշխատակիցների համար: Ժամանակավոր տեղակայված հարմարությունները ճիշտ ժամանակին կհեռացվեն շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո:

ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԿԱՅԱՆՄԱՆ ԵՎ ՊԱՀԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

453. Կապալառուն կազմակերպելու է ճամբարի տարածքում նյութերի ժամանակավոր պահեստավորումը և մեքենաների կայանման ու վերանորոգման արհեստանոցների տարածքները: Կապալառուն ապահովելու է այս օբյեկտների անվտանգությունը և մաքրությունը, որոնք տեղակայված են լինելու այնպես, որպեսզի որևէ կերպ չխանգարեն ավտոբուսային հավաքակայանի և ողջ անձնակազմի բնականոն գործունեությունը:

454. Նյութերի ժամանակավոր պահեստավորման տարածքները պատշաճ կերպով պահպանվելու են. նյութերը, որոնք կանոնավոր կերպով կուտակված են և ծածկված՝ չհամակարգված նյութերի դեպքում, պարկերն ու տարաները պիտակավորված են՝ նշելով նյութի անունը և վնասակարությունը՝ վտանգավոր/ոչ վտանգավոր:

455. Ճամբարի տարածքում լինելու են մեքենաների լվացման օբյեկտներ և կեղտաջրերի հեռացման համակարգեր. առաջացած կեղտաջրերը ուղղվելու են տեղի ջրահեռացման համակարգ:

456. Կայանման և վերալիցքավորման տարածքները լինելու են անջրաթափանց մակերեսի վրա: Կապալառուն պետք է խուսափի տեղակայել կայանման վայրերը առանց պատվածքի հողի վրա, կամ այն վայրերում, որոնք ծածկված են խոտով և այլ բուսականությամբ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Տեղամասի կառավարման պլան (հանք և բացահանք, լցակույտեր, բետոնի և ասֆալտի գործարաններ)

457. Սույն պլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների մոտեցումը Ծրագրի տարածքից դուրս՝ հանքերի, բացահանքերի, քարջարդ, բետոնի և ասֆալտի գործարանների, շինանյութերի և սարքավորումների տեղափոխման համար օգտագործվող ճանապարհների վրա շինարարական գործունեության հետևանքները կառավարելու միջոցառումների իրականացման գործում:
458. Ծրագրով չի նախատեսվում բացել նոր հանքեր և/ կամ հանույթի համար նախատեսված վայրեր: Նախատեսված չէ նաև հիմնել բետոնի կամ ասֆալտի գործարան: Ենթադրվում է, որ մրցույթի հաղթող կապալառուն նյութը գնելու է արդեն իսկ գոյություն ունեցող հանքից և/ կամ ասֆալտի գործարաններից գնման պայմանագրի հիման վրա: Հետևաբար, Կապալառուից պահանջվում է Խորհրդատուին տրամադրել շինանյութի գնման պայմանագրերի պատճենները:
459. Նաև չի նախատեսվում բացել թափոնների հեռացման երկարաժամկետ գործառնության համար նախատեսված կուտակավայրեր: Բոլոր թափոնները կտեղափոխվեն գոյություն ունեցող աղբակույտեր՝ հիմք ընդունելով Երևանի քաղաքապետարանի հետ կնքված պայմանագիրը: Համապատասխան թույլտվությունը Կապալառուն կտրամադրի ՎԻ-ին:
460. Եթե Կապալառուն այնուամենայնիվ բացի նոր հանքեր և/ կամ հանույթի համար նախատեսված վայրեր, կուտակավայրեր կամ հիմնի բետոնի կամ ասֆալտի գործարաններ, վերջինիցս կպահանջվի խստորեն հետևել ՀՀ համապատասխան օրենսդրությանը, այդ թվում ՀՀ օրենքը «Կենդանական աշխարհի մասին» 03.04. 2000 թ., հոդված 18; ՀՀ օրենքը « Բուսական աշխարհի մասին» 23.11. 1999 թ., հոդված 17, «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին ՀՀ օրենքը» (ՀՕ-211 27.11.2006 թ) և պատրաստել և հաստատման ներկայացնել տեղամասի կառավարման պլան յուրաքանչյուր տարածքի համար, որը կօգտագործվի ծրագրային տարածքից դուրս ժամանակավորապես օգտագործված յուրաքանչյուր տարածքի համար: Տեղամասի կառավարման պլանի բովանդակության համառոտ նկարագիրը տրված է Հավելված Լ-ում:
461. Այն դեպքում, եթե նոր հանքերի, բետոնի և ասֆալտի գործարանների անհրաժեշտություն առաջանա, Կապալառուն պետք է տրամադրի համապատասխան համաձայնագիրը/ լիցենզիան՝ տրամադրված համապատասխան մարմինների կողմից և ստանա Բնապահպանության նախարարության բնապահպանական փորձաքննության հաստատումը հանքի և բացահանքի, լցակույտի շահագործման, ինչպես նաև թույլտվությունը բետոնի և ասֆալտի գործարաններից գազի արտանետումների համար:

Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլան

462. Սույն պլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների, ինչպես նաև նրանց աշխատակիցների մոտեցումը՝ շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանրային երթևեկությունը կառավարելու և շինարարական մեքենաները շինհրապարակ մուտք գործելու համար միջոցառումների իրականացման գործում: Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլանը կազմվելու է Կապալառուի կողմից՝ որպես ՇԲԿՊ-ի մաս, և պետք է համաձայնեցվի Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ-ի և Ճանապարհային ոստիկանության կողմից

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

մոբիլիզացման ժամանակահատվածում և ամեն անգամ անհրաժեշտության դեպքում թարմացվի: Պլանավորման հիմնական սկզբունքը պետք է լինի խուսափել երթևեկության խցանումներից և հանրային երթևեկության ու հետիոտների համար անվտանգ տեղաշարժի պայմաններ ապահովելը:

463. ԵԿՊ-ն ներառելու է նաև Տրանսպորտային միջոցների կառավարման նորմեր՝ տեղամասի ներսում և տեղամասից դուրս, ինչպիսիք են՝ կայանման կազմակերպումը, վերանորոգումը, տեխնիկական գննությունը և կրկնակի ստուգումը, վերալիցքավորումը և այլն:
464. Կապալառուն պարտավորվում է անցկացնել Նախաշինարարական ճանապարհային և գույքի վիճակի ուսումնասիրություն՝ տեղական ճանապարհային ցանցի և ճանապարհի եզրին գտնվող ազդեցության ենթակա գույքի վիճակը փաստաթղթավորելու համար, ինչպես նաև փոխհատուցելու ու վերականգնելու պատճառով վնասը:
465. Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումները թվարկված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-ի ԲԿՊ սխեմայի Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 10-ում):

Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան

466. Սույն պլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների մոտեցումը շինարարական աշխատանքների ընթացքում շինարարական աշխատանքների ընթացքում արտակարգ իրավիճակներին օպերատիվ արձագանքելու միջոցառումների իրականացման գործում: Շինարարության կապալառուի կողմից ձեռնարկվելիք միջոցառումները մանրամասն ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ--- Աղյուսակ 1, պարբ. 11:
467. Նախագծման խորհրդատուի կողմից մշակվում է Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի համար, որը կտրամադրվի օպերատորին և կօգտագործվի հետշինարարական ժամանակաշրջանում (տե՛ս ստորև՝ Ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման փուլը):

Թափոնների և նյութերի հեռացման պլան

468. Այս պլանի նպատակն է միջոցառումների իրականացման ժամանակ փաստաթղթավորել ԳԿ-ի և ԵԿ-ների մոտեցումը շինարարական նյութերի պահեստավորման, ինչպես նաև շինարարության ընթացքում առաջացած թափոնների և փչացող նյութերի հեռացման համար, նաև ենթադրաբար շինարարության ընթացքում աղտոտված հողի կառավարման համար:
469. Սույն պլանի թափոնների կառավարման հիմնական սկզբունքը հիմնված է թափոնների կառավարման մոտեցումների ներքոնշյալ աստիճանականության վրա (ամենաբարձրից մինչև ցածր առաջնահերթություն)
- i. հնարավորության դեպքում խուսափել թափոնների գոյացումից
 - ii. նվազեցնել թափոնների գոյացումը, ներառյալ՝ հողի աղտոտումը
 - iii. հնարավորինս վերաօգտագործել թափոնները
 - iv. հնարավորինս վերամշակել թափոնները, և

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- v. Մնացած թափոնները և տեղահանված աղտոտված հողը դեն նետել էկոլոգիապես հարմար եղանակով՝ քաղաքային իշխանությունների կողմից նշանակված վայրերում:
470. Նյութերի կառավարման հիմնական սկզբունքն այն է, որ Կապալառուն պատշաճ կերպով կազմակերպի ամբողջ շինանյութի մատակարարումը և պահեստավորումը: Շինանյութը մատակարարվելու է ամենօրյա սպառման քանակներով՝ շինարարության տարածքում երկար ժամանակ մնալուց, շինհրապարակներում տարածվելուց և աղբի, փոշու և ցեխի աղբյուր դառնալուց խուսափելու համար: Այն նյութը, որը չի մատակարարվում ամենօրյա սպառման քանակով, պահվելու է հատուկ հատկացված պահեստային տարածքում, որը նշված է Կապալառուի մոբիլիզացման պլանում և ՇՄԿՊ-ում. վերջինս հազեցած է լինելու անհրաժեշտ հարմարություններով՝ պահպանելու անվտանգության և աղտոտման վերահսկման կանոնները՝ կոնտեյներներ, ծածկված պահեստներ, մնացորդների հավաքման կոնտեյներներ և այլն:
471. Հանույթի և հարթեցման աշխատանքներից կարող է առաջանալ հանույթի նյութի ավելցուկ: Ավելանալու դեպքում այն պետք է դասակարգվի, տեղափոխվի և տեղավորվի՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն:
472. Կապալառուն դիմելու է համապատասխան մարմիններին՝ ստանալու բոլոր անհրաժեշտ օրենսդրական թույլտվությունները և լիցենզիաները թափոնների, այդ թվում՝ վտանգավոր թափոնների դասակարգման, փոխադրման, վերամշակման և հեռացման համար: Շինարարական թափոնների և նյութերի ցանկացած տեղափոխում շինարարության տարածք և տարածքից դուրս իրականացվելու է ճանապարհային ուստիկանության և ՎԻ-ի կողմից հաստատված ԵԿՊ-ի համաձայն:
473. Թափոնների, փչացող նյութերի և աղտոտված հողի կառավարումը վերոնշյալ սկզբունքների համաձայն՝ պատշաճ հավաքագրման, տարանջատման, պահեստավորման, հեռացման և կրթական/վերապատրաստման մեթոդների միջոցով, կապահովի թափոնների առաջացման և աղտոտված հողի կառավարման հետ կապված ռիսկի ցածր մակարդակը: Լուծիչների և ցնդող նյութերի մշակումը իրականացվելու է ՇՄՆ-ի, Հայաստանի օրենսդրության և միջազգային լավագույն փորձով սահմանված ընթացակարգերի համաձայն:
474. Թափոնների կառավարման ընդհանուր սկզբունքները և առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները, ներառյալ՝ թափոնների գրանցման պահանջները, նշված են ԲԿՊ սխեմայում (Հավելված Ժ, ԲԿՊ սխեմա, Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան, պարբերություն 12): Մյուս կողմից՝ Կապալառուից պահանջվում է իր ՇԲԿՊ-ում ներկայացնել թափոնների կառավարման և թափոնների նվազեցման առավել մանրամասն ծրագիր: Կապալառուի՝ թափոնների կառավարման պլանը հաստատելիս Ինժեների ուշադրության կենտրոնում հատկապես պետք է լինեն բետոնաջրերի հավաքման եղանակները և նավթի/վառելիքի/քսանյութերի մնացորդները՝ հետագայում կրկին օգտագործելու համար:
475. Կապալառուն մանրամասն ներկայացնելու է իր մոտեցումը բոլոր տեսակի նյութերի և թափոնների կառավարման վերաբերյալ, որոնք առաջացել են շինարարական աշխատանքների ընթացքում:

ԱՆՎՏԱՆԳ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

476. Այն թափոնները, որոնք առաջանում են ապամոնտաժման աշխատանքների ժամանակ և շինարարության հետ կապված այլ թափոնները ներառում են շինհրապարակից հանվող ամբողջ նյութերը, ինչպիսիք են ապամոնտաժված կառույցները, բետոնե բլոկները, շինարարության ոչ վտանգավոր բեկորները, ինչպիսիք են մետաղը, պլաստմասը, փայտե մասերը և այլն: Բոլոր ոչ վտանգավոր թափոնները դասակարգվելու են ըստ նյութերի՝ հետագայում օգտագործման պիտանելիության և ոչ պիտանելիության: Համապատասխան նյութերը փոխանցվելու են սեփականատիրոջը: Անհամապատասխան նյութերը հեռացվելու են տեղամասից և տեղափոխվելու են նախապես հաստատված աղբավայրեր: Կապալառուն դիմելու է Երևանի քաղաքապետարանին՝ թափոնների հեռացման վայրի համար և գրավոր թույլտվություն է տրամադրելու ՎԽ-ին:
477. Պինդ թափոններ: Վերջինս կարող է ներառել մետաղի և փայտանյութի, բետոնի, թղթի, պլաստմասայի, ստվարաթղթի, թիթեղամանի և շշերի, արտադրամասի թափոնների և օրգանական սննդի թափոններ (աղբ): Կապալառուն պատասխանատվություն է կրում աշխատանքային տարածքի և շինհրապարակների հարակից տարածքի մաքրության համար: Հարակից տարածքներում թափոններ չեն լինելու: Կոնտեյներներից դուրս գտնվող ցանկացած թափոն հավաքվելու է Կապալառուի/Էնթակապալառուի կողմից: Ամբողջ աղբը Կապալառուի կողմից տեղափոխվելու է Երևանի քաղաքապետարանի կողմից նշանակած աղբավայր՝ վարչական շրջանի հետ կնքված պայմանագրի կամ թույլտվության հիման վրա:

ՀԵՂՈՒԿ ԵՎ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

478. Վտանգավոր հեղուկ նյութերը և դրանց թափոնները այրվող և/ կամ կենսակերպի համար վտանգավոր նյութերն են: Վտանգավոր նյութերը և դրանց թափոնները ներառում են ստորև նշվածներից որևէ մեկը և պահեստավորման, մշակման և վերացման հատուկ ընթացակարգեր են պահանջում՝
- ✓ վառելանյութ, ներառյալ՝ բենզինը և դիզելը
 - ✓ օգտագործված յուղ
 - ✓ ցանկացած թափոնային բենզին, դիզել և բիտում
 - ✓ ցեմենտաջուր (բետոնի լվացման կառավարման լավագույն փորձը, երբ բետոնատար մեքենայի բաքը լվացվում է բետոնի վերամշակման գործարաններում կամ հատկացված վայրերում, ընտրվում է որպես կիրառելի այլընտրանք)
 - ✓ ավտոլվացման կայանի կեղտաջրերը

ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՆՅՈՒԹԵՐ ԵՎ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

479. Վտանգավոր նյութերն ու թափոնները ներառում են այնպիսիք, որոնք կարող են առաջանալ ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում և շինարարական աշխատանքների ընթացքում:
480. Հայաստանի օրենսդրության պահանջներին համապատասխանելու համար Կապալառուն պետք է լիցենզիա ստանա վտանգավոր թափոնների մշակման համար կամ պայմանագիր կնքի մասնագիտացված լիցենզավորված ընկերության հետ: Կապալառուն

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

պետք է Շրջակա միջավայրի նախարարության հետ որոշի վտանգավոր թափոնների հեռացումը (անհրաժեշտության դեպքում), և այդ մասին տեղեկացնի ԵԿ-ին:

481. Ավտոբուսային հավաքակալանի շահագործման ընթացքում օգտագործված և առաջացած վտանգավոր նյութերը ներկայացված են Աղյուսակ Ը-1-ում: Ավտոբուսային հավաքակալանի օպերատորը պետք է պահեստավորի այս նյութը և մնացորդներն ու թափոնները վերամշակի Հայաստանի օրենսդրության պահանջներին և միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան:

ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԻ ՆՎԱԶԵՑՈՒՄ

482. Կապալառուն օգտագործելու է առաջացած թափոնների այն մասը, ինչպիսիք են գրունտի հանույթը, ապարները և քարերը, քանդված ասֆալտը, բետոնի մասերը, օգտագործված յուղը և բետոնե թափոնները, եթե դա հնարավոր է: Վերջինս իր ՇԲԿՊ-ի շրջանակներում ներկայացնելու է թափոնների նվազեցման իր ծրագիրը: Այսպիսով, Կապալառուն կնվազեցնի թափոնների քանակությունը և կհամապատասխանի աղտոտվածության վերահսկման պահանջներին:

Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան

483. Թեև հնագետի հետ խորհրդակցության հիման վրա ազդեցությունը մշակութային և հնագիտական ժառանգության վրա գնահատվել է «ոչ նշանակալի» և աննշան, Մշակութային ժառանգության ենթապլանը ներառվել է ԲԿՊ-ում: Թեև հնագետի հետ խորհրդակցության հիման վրա ազդեցությունը մշակութային և հնագիտական ժառանգության վրա գնահատվել է «ոչ նշանակալի» և աննշան, Մշակութային ժառանգության ենթապլանը ներառվել է ԲԿՊ-ում:

Աշխատանքային տեղամասի վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլան

484. Այս պլանի նպատակն է փաստաթղթավորել ԳԿ-ի, ԵԿ-ների և նրանց աշխատակիցների մոտեցումը՝ տեղամասի մաքրման և վերականգնման աշխատանքների իրականացման համար՝ ավտոբուսային հավաքակալանի ամբողջական շահագործման և ճանապարհից օգտվողների հասանելիության նպատակով, ներառյալ՝ վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման միջոցառումները՝ որպես շինարարական աշխատանքների մի մաս: Ընթացակարգի նպատակն է շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ապահովել տեղամասի երկարաժամկետ կայունությունը: Նաև աշխատանքի ավարտին բոլոր խաթարված տարածքները պետք է գտնվեն մաքուր և կայուն վիճակում: Այս պլանը կիրառվում է՝

- (i) բոլոր շինարարական տեղամասերում,
- (ii) բոլոր այն տարածքներում, որտեղ Կապալառուն հարմարություններ է ստեղծել (շարժական տներ, պահեստային տարածքներ, կայանատեղիներ և այլն).

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

485. Ծրագրի ավարտից հետո կամ երբ շինհրապարակում աշխատանքներն ավարտվեն, վերջինս պետք է մաքրվի բոլոր նյութերից և բեկորներից, որպեսզի տեղանքը հնարավորինս վերականգնի նախնական վիճակը:
486. Բուսականության վերականգնման աշխատանքների պահանջները ներկայացված են կանաչապատման նախագծում հետագայում հրահանգվելու են ՎԻ-ի (Ինժեներ) կողմից: Սա ներառելու է՝
- Կանաչապատման նախագիծը լրամշակել և Ծառերի կառավարման պլանը կազմել հաշվի առնելով «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ Կառավարության 14.08.2014 թ.-ի №781-Ն որոշման պահանջները
 - տնկել ծառեր, թփեր՝ համաձայն կանաչապատման նախագծի և Ծառերի կառավարման պլանի: Տե՛ս նաև Տեխնիկական մասնագրերի համապատասխան բաժինները. «Բուսահողի, ծառերի, թփերի վերականգնում և ճմապատում»:
 - Ծառերի կառավարման պլանի և ծառերի ու այլ բույսերի գոյատևումը վերահսկելու համար վարձել կանաչապատման գծով ենթակապալառու:
487. Համաձայն կանաչապատման նախագծի, կանաչապատման ենթակա տարածքը զբաղեցնելու է մոտ 1347 մ2, որի համար անհրաժեշտ բուսահողի ծավալը գնահատվում է 269.4 մ3:
488. Կապալառուն իրականացնելու է տեղամասի վերականգնման միջոցառումներ և ավարտին է հասցնելու շտկման ենթակա թերությունների ցուցակը, որը պատրաստվել է ՎԽ-ի կողմից՝ վերջնական ստորագրման համար:

Թերությունների վերացման ժամանակահատված

489. Թերությունների վերացման ժամանակահատվածում Կապալառուն պատասխանատու է լինելու Բնապահպանական երաշխիքների՝ ԱԶԲ-ի Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի և Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխանության ապահովման համար այն ժամանակահատվածի համար, որի ընթացքում Կապալառուն տեղամասում իրականացնում է թերությունների շտկման աշխատանքներ: ԲԿՊ-ի այս բաժինը ներառում է շինարարության փուլի Մաս I-ով սահմանված մեղմացնող միջոցառումներին հետևելու ընդհանուր պահանջը, կարող են նշված լինել միայն որոշ միջոցառումներ, ինչպիսիք են գործիքային մոնիթորինգի չափումների հաճախականությունը: Կապալառուի՝ թերությունների վերացման ժամանակահատվածի պարտավորությունները լրացվում են այդ ժամանակահատվածի համար հատուկ պահանջներով և մանրամասն ներկայացվում են ԲԿՊ սխեմայում:

Ավտորուսային հավաքակալայանի շահագործման փուլ

490. Թերությունների վերացման ժամանակահատվածին հաջորդող ժամանակահատվածում՝ շահագործման փուլում, Հայաստանի օրենսդրության պահանջներին բնապահպանական համապատասխանության ապահովումը փոխանցվում է ավտորուսային

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

հավաքակայանի շահագործողին (օպերատորին): Օպերատորը կմշակի և կհիմնի բնապահպանական/սոցիալական կառավարման համակարգ, որը կհամապատասխանի հետևյալ պահանջներին.

- ❖ Բնապահպանական երաշխիքների անձնակազմ՝ լրիվ դրույքով աշխատող բնապահպանության մեկ մասնագետ և լրիվ դրույքով աշխատող սոցիալական հարցերի մեկ մասնագետ
 - ❖ Բնապահպանական կառավարման պլան
 - ❖ Աշխատանքային անվտանգության և առողջության ծրագիր
 - ❖ Սոցիալական պատասխանատվության ծրագիր
 - ❖ Մոնիթորինգի պլան
 - ❖ Տվյալների պահպանում և հաշվետվությունների ներկայացում
491. Բնապահպանական կառավարման պլանը պետք է ներառի՝
- Շրջակա միջավայրի պահպանության ծրագիր
 - Օդի որակ
 - Աղմուկի և թրթռման հսկողություն
 - Ծառեր և կանաչապատում
 - Թափոնների կառավարում
 - Նյութերի պահեստ
 - Հաղորդուղիների պաշտպանություն
 - Աշխատանքային անվտանգության և առողջության ծրագիր
 - Ավտոբուսային հավաքակայանի անվտանգ շահագործման ձեռնարկ
 - Աշխատանքի բնորոշ անվտանգության ցուցումներ
 - Առողջապահության ծրագիր
 - Սոցիալական պատասխանատվության ծրագիր
 - ԲԼՄ
 - Տեղեկատվության տրամադրում
 - Աշխատանքային անձնակազմի համար սոցիալական գործիքներ
492. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանը (ԱԻԱՊ) մշակվել է Նախագծման ինժեների կողմից՝ որպես Անվտանգության կառավարման համակարգի մաս, որպեսզի այն ներառվի Ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի ձեռնարկում: ԱԻԱՊ-Ը ներառում է տեղամասի գլխավոր հատակագիծը՝ սահմանված անվտանգության գոտիներով, հարմարությունների/կառույցների և մոտակայքում երրորդ կողմին պատկանող տարածքների միջև նշված հեռավորություններով, ինչպես նաև առաջարկություններ ազդանշանային համակարգի կազմակերպման, արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգերի, հրդեհավտանգ իրավիճակի և ռիսկի նվազեցման միջոցառումների վերաբերյալ (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-3):
493. Բնապահպանական երաշխիքների և համապատասխանության վերաբերյալ առաջարկությունները ներկայացված են ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի այս բաժնում:

Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան

494. Շինարարության փուլի ավարտից հետո Օպերատորը կկազմակերպի թափոնների կառավարումը ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում: Ավտոբուսային հավաքակայանում կմշակվի և կհիմնվի Նյութերի և թափոնների կառավարման համակարգ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նյութերի կառավարում

495. Ավտոբուսային հավաքակայանում պահպանվելու են վտանգավոր նյութերի հետևյալ տեսակները.

Աղյուսակ Ը-1. Ավտոբուսային հավաքակայանում օգտագործվող վնասակար և վտանգավոր նյութերը

Անվանումը
Գազ
Բնական սեղմված գազ (ԲՄԳ)
Շարժիչի յուղ
Քսայուղեր
Փոխանցման տուփի յուղ
Ղեկի հիդրավլիկ յուղ
Հովացնող հեղուկ
Դիմապակու հեղուկ
Յուղագերծող միջոց
Մաքրող միջոց
Ներկանյութ
Արգելակի հեղուկ
Յուղ
Աերոզոլ
Ռետին (անվաղողեր)
Օ2 սեղմված գազի բալոն
Ացետիլենային սեղմված գազի բալոն
Մարտկոցներ

496. Այդ նյութերի պահպանումը/պահեստավորումը կիրականացվի՝ ըստ տվյալ նյութի դասակարգման՝ ըստ օգտագործման եղանակի և ըստ վտանգի տեսակի:

Աղյուսակ Ը-2. Պահպանման նպատակով նյութերի խմբավորումը

Պահեստավորում	<ul style="list-style-type: none"> - Դիզել՝ վերգետնյա օգտագործման համար (ավտոբուսների լիցքավորման համար) - Դիզել (հողային աշխատանքներ իրականացնող մեքենաների, շարժական գեներատորների, կոմպրեսորային շարժական սարքերի համար) - ԲՄԳ՝ վերգետնյա օգտագործման համար (ավտոբուսների լիցքավորման համար) - Դյուրավառ վտանգավոր նյութեր (օրինակ՝ ներկ, լուծիչ...) - Սեղմված գազի բալոն (արգոն, ազոտ, թթվածին, մեթան... շինարարական աշխատանքներում օգտագործման համար) - Բարձր ջերմային արժեք ունեցող նյութեր
---------------	---

497. Տեղամասում վտանգավոր նյութերի մասին տեղեկատվությունը տրամադրված է Օպերատորի ԱԲԱՊ-ում: Յուրաքանչյուր տեսակի նյութի վերաբերյալ Օպերատորի կողմից պետք է լրացվի ստորև նշված տեղեկատվությունը, որը կպահվի և հասանելի կլինի նյութերի

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- նյութի ծածկագիրը
- վտանգի ծածկագիրը
- Տեղամասում գտնվելու վայրը
- Առաջարկվող ԱՊՄ-ն

Թափոնների կառավարում

498. Թափոնների կառավարումը ներառում է հավաքակայանի շահագործման ընթացքում առաջացած բոլոր թափոնների դասակարգումը, ժամանակավոր առանձնացված հավաքումը, մշակումը և հեռացումը մշտական տեղավորման համար: Օպերատորը թափոնների կառավարումը կազմակերպում է՝ ըստ հետևյալ դասակարգման

499. Աղյուսակ Ը -3. Օպերատորի թափոնների կառավարման համակարգը

Թափոնների տեսակը	Ոչ վտանգավոր	Վտանգավոր	Վերամշակում/վերաօգտագործում	Տեղավորումը
Կոշտ	-	Մուտքային բաժանարարի (գատիչի) ներսում ձևավորված մասնիկներ, ծծմբի միացություններ պարունակող շլամ- III կարգի վտանգավոր նյութեր, ծածկագիր՝ 31604700 04 01 4 Քանակը՝ մոտ 40 կգ/ տարեկան	-	ԵՔ-ի կողմից հատկացված աղբավայր
	-	Կոմպրեսորների ներսում առաջացած մեխանիկական խառնուրդներ- III կարգի վտանգավոր նյութեր Էջ 144-Փ1		Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրության No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		54700300 04 013, քանակը՝ մոտ 40 կգ/ տարեկան		
Ավտոբուսների շարժակազմի՝ շահագործման համար ոչ պիտանի պահեստամասեր Կուտակիչների /ակումույատորնե րի/ թափոններ 92110000 13 00 0	-			ԵՔ-ի կողմից հատկացված աղբավայր
	Ավտոբուսների անվադողեր – 57500000 00 00 0 ռետինե թափոններ ներառյալ հին դողեր IV կարգի վտանգավոր նյութ, քանակը՝ մոտ 400 հատ տարեկան	Վերաօգտագոր ծման հնարավորությ ունը կուսումնասիրվ ի		
Շահագործման համար ոչ պիտանի օգտագործված սարքավորումներ ի պահեստամասեր՝ Կուտակիչների /ակումույատորնե րի/ թափոններ 92110000 13 00 0	-			ԵՔ-ի կողմից հատկացված աղբավայր
Մետաղյա 35130300 13 00 0 օգտագործման	- Էջ 145-Փ1			ԵՔ-ի կողմից հատկացված աղբավայր

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	<p>համար ոչ պիտանի չադոտոված սև մետաղներից տարաներ և փաթեթ)</p> <p>փայտե (17201000 13 00 5 փայտե տարաներ և չադոտոված փայտանյութի թափոններ), պլաստմասե մասեր, դատարկ պարկեր, տարաներ (57102900 0 00 0 կարծրացած պոլիէթիլենի թափոններ)</p> <p>մոտավոր քանակը՝ 3 տ տարեկան</p>			
	<p>Կենցաղային աղբ և օրգանական սննդի թափոններ</p> <p>91200000 00 00 0 արտադրությունում սպառման թափոններ կոմունալ թափոնների նման մոտավոր քանակը՝ 2 տ տարեկան</p>	-		ԵՔ-ի կողմից հատկացված աղբավայր
		Էջ 146.1-Փ1		

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<p>Հեղուկ</p>	<p>Գազի մաքրման ընթացքում յուղի զատիչներում առաջացող յուղը - III կարգի վտանգավոր նյութ՝ բանեցված կոմպրեսորային նյութեր ծածկագիր՝ 54100211 02 03 3 մոտավոր քանակը՝ 20 կգ/ տարեկան</p>	<p>Վերաօգտագործվում է շարժիչի սպասարկման նպատակով</p>	<p>Մնացորդները հեռացվել են՝ հիմք ընդունելով ՇՄՆ հաստատումը</p>
	<p>Գազի՝ ջրի կաթիլներից մաքրման ընթացքում մուտքի զատիչներում առաջացող հեղուկը՝ Գազամաքրման հանքային մնացորդներ՝ 31403900 01 00 0 մոտավոր քանակը՝ 20 լ/ տարեկան</p>	<p>-</p>	<p>-</p> <p>Թափվում է հավաքակայանի կոյուղատար համակարգ, որը միացված է տեղական քաղաքային կոյուղու ցանցին</p>
	<p>Որպես չորացնող միջոց օգտագործվող սիլիցելային գել՝ օդի և գազի չորացման ընթացքում</p>	<p>-</p> <p>Էջ 146.2-Փ1</p>	<p>-</p> <p>Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրու</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	<p>օգտագործված սիլիկատ 31470501 01 99 5</p>			<p>թյուն No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)</p>
	<p>Բանեցված կուտակիչների թթուներ՝ 52100100 02 01 0 քանակը՝ 7 լ/ տարեկան</p>			<p>Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրություն No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)</p>
	<p>Ավտոբուսների լվացման կետերի կեղտաջրերը 31604504 04 01 3 Ավտոտրանսպորտային կազմակերպությունների կեղտաջրերի մաքրման շլամ, քանակը՝ 5 կգ/ տարեկան</p>	<p>Շարժակազմի և սարքավորումների լվացման նավթային շլամ, ծածկագիր 54701600 04 01 3 Քանակը՝ 20 կգ/ տարեկան</p>	<p>-</p>	<p>Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրություն No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)</p>
		<p>Ավտոբուսների սպասարկման համար օգտագործվող յուղեր/ քսանյութեր-բանեցված դիզելային յուղեր III կարգի վտանգավորության, ծածկագիր 54100203 02 03 3 Էջ 146.3-Փ1</p>		<p>Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրություն No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		<p>մոտավոր քանակը՝ 10 կգ/ տարեկան</p> <p>Բանեցված կոմպրեսորային յուղեր 54100211 02 03 3 III կարգի վտանգավորության, մոտավոր քանակը՝ 5 կգ տարեկան</p> <p>Իրենց սպառողական հատկությունները կորցրած դիզելային յուղերի մնացորդներ ծածկագիր 54100303 02 03 3, մոտավոր քանակը՝ 30 կգ/ տարեկան</p>		
	Կենցաղային կոյուղաջրերը	-	-	Ուղղվում են հավաքակայանի ջրահեռացման համակարգ, որը միացված է քաղաքային կոյուղատարին
		Բենզինի և դիզելի թափոններ, որոնք առաջանալու էջ 146.4-Փ1	-	Տեղավորվում է՝ համաձայն ՀՀ կառավարության Արձանագրու

		են դիզվառելիքի հազվադեպ օգտագործումի ց Իրենց սպառողական հատկությունն երը կորցրած դիզելային վառելիքի մնացորդներ 54101100 02 03 3 III կարգի վտանգավորու թյան, աննշան քանակությամբ		թյուն No 16 –ի (26.04. 2012 թ.)
--	--	---	--	------------------------------------

Ը 3-2. Մոնիթորինգ

499. ԲԿՊ-ի շրջանակներում իրականացվող մոնիթորինգը ներկայացնելու է ծրագրի մոնիթորինգի համակարգը՝ ստուգելու ծրագրի գործունեության համապատասխանությունը Հայաստանի օրենսդրությանը և ԱԶԲ-ի ստանդարտներին և կանոնակարգերին:

500. «Մոնիթորինգ» բաժնում ներկայացված պահանջները վերաբերում են՝

- շինարարական աշխատանքների ընթացքում շրջակա միջավայրի մոնիթորինգ՝ օդի որակի, ջրի որակի և աղմուկի և թրթոման գործիքային չափումների միջոցով (գործիքային մոնիթորինգ),
- շրջակա միջավայրի մոնիթորինգ՝ ստուգելու շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը մեղմացնող միջոցառումներին, որոնք սահմանված են ԲԿՊ-ում կանոնավոր այցելությունների միջոցով (ակնադիտական մոնիթորինգ):
- շահագործման ընթացքում ինքնամոնիթորինգ՝ ստուգելու օդի որակի, աղմուկի և թրթոման առումով ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական չափանիշներին:

501. ԲԿՊ-ի այս պաժինը ներկայացված է նաև աղյուսակային ձևաչափով և պարունակում է հետևյալ տվյալները՝ (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-2. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մոնիթորինգ):

- Մոնիթորինգի են ենթարկվելու ծրագրի աշխատանքները՝ հողային աշխատանքներ, լիցք, ասֆալտապատում, կամրջի կառուցում և այլն

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- շահագործման ընթացքում ինքնամոնիթորինգ՝ ստուգելու օդի որակի, աղմուկի և թրթռման առումով ավտոբուսային հավաքակալայանի շահագործման համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական չափանիշներին:
501. ԲԿՊ-ի այս պաժինը ներկայացված է նաև աղյուսակային ձևաչափով և պարունակում է հետևյալ տվյալները՝ (տե՛ս ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-2. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մոնիթորինգ):
- Մոնիթորինգի են ենթարկվելու ծրագրի աշխատանքները՝ հողային աշխատանքներ, լիցք, ասֆալտապատում, կամրջի կառուցում և այլն,
 - Մոնիթորինգի են ենթարկվելու պարամետրերը՝ արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչները (հող, ջուր, օդի որակ և այլն),
 - Մոնիթորինգի են ենթարկվելու վայրը (շինհրապարակ, ճամբարի տարածք, լցակույտ և այլն),
 - Գործիքներ և մեթոդներ (համապատասխան փաստաթղթերի վերանայում, ակնադիտական ստուգումներ տեղամասում, գործիքային չափումներ և այլն),
 - Բնապահպանական առանձնահատկությունների ցուցիչ (վերաբերում է ԲԿՊ մեղմացումներ Աղյուսակ 1-ում սահմանված մեղմացնող միջոցառումների կատարմանը),
 - Պատասխանատու մարմիններ (բաժանված է բոլոր կողմերի միջև – Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ, Ինժեներ, Կապալառու, Օպերատոր),
 - Մոնիթորինգի հաճախականություն (վերաբերում է հանձնարարականներին, որոնք հիմնված են ծախսարդյունավետության սկզբունքի վրա)
502. Շրջակա միջավայրի որակի գործիքային մոնիթորինգը իրականացվելու է փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռման գործիքային մոնիթորինգի պլանի հիման վրա, որը ներառում է՝
- Օդի որակի, ջրի և աղմուկի և թրթռումների ելակետային տվյալների հավաքագրում: Սա կիրականացվի Կապալառուի կողմից՝ աշխատանքների մեկնարկից 28 օր առաջ: Ելակետային տվյալների հետազոտության ծախսերը ներառվելու են Կապալառուի բյուջեում:
 - Նույն պարամետրերի տվյալների կանոնավոր հավաքագրում (առնվազն ամիսը երկու անգամ, նաև ԱԵԱ-ի բողոքի հիման վրա)՝ ելակետային տվյալների և նախագծի համար ընդունված օրենսդրական ստանդարտների, ՄՖԿ ստանդարտների և սահմանային մեծությունների հետ համեմատելու համար:
503. Փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռման գործիքային մոնիթորինգի պլանը Կապալառուի կողմից մշակված և Ինժեների հետ համաձայնեցված Շրջակա միջավայրի տեղամասային բնապահպանական կառավարման պլանի բաղկացուցիչ մասն է, որտեղ հստակ նշված է չափման կետերի գտնվելու վայրը և համեմատական վերլուծության համար յուրաքանչյուր չափման կետի համար անհրաժեշտ շեմերը (տե՛ս Գլուխ Ե)։
504. Շրջակա միջավայրի ակնադիտական մոնիթորինգը իրականացվելու է տեղամասային այցելությունների միջոցով՝ ծրագրի բացասական ազդեցությունների կանխարգելման և վերահսկման մեղմացնող միջոցառումների արդյունավետությունը որոշելու նպատակով, որպեսզի հնարավորինս շուտ սահմանվի համապատասխան ուղղիչ գործողությունների անհրաժեշտությունը: Կապալառուի կողմից զբաղեցված և հաստատված բոլոր տեղամասերը մոնիթորինգի են ենթարկվելու՝ աշխատանքային գոտի, շինարարական ճամբարներ, պահեստներ, կայանատեղիներ, բուսահողի պահպանման տեղամասեր, թափոնների հեռացման վայրեր, քարջարդ, բետոնի և ասֆալտի գործարաններ (եթե կան այդպիսիք):
505. Ստուգայցերը շինհրապարակ պետք է իրականացվեն՝ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում պլանավորված պաշտոնական ժամանակացույցի համաձայն՝ Կապալառուն՝ ամեն օր, Վերահսկողության խորհրդատուն (Ինժեներ)՝ ամեն շաբաթ, ԵՔՕԻԳ՝ ամեն ամիս:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

506. Ստուգայցերի մոնիթորինգի արդյունքների մասին Կապալառուն հայտնելու է Շտկոդ միջոցառումներ հաշվետվությունների միջոցով, Ինժեները՝ Մեղմացնող գործողությունների համապատասխանության և մոնիթորինգի ստուգայցերի վերաբերյալ ցուցակների լրացման միջոցով (ձևաչափը տրամադրվելու է):

Ը 4. Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ)

507. Հաշվի առնելով, որ Կապալառուն իր պայմանագրով առաջադրված պայմանների համաձայն պետք է հստակեցնի իր շինարարական պրակտիկան, աշխատանքային մեթոդները, ժամանակացույցը և տեղամասի հասանելիությունը՝ փոփոխված և ձևափոխված պայմանները լավագույնս արտացոլելու համար, վերջինիցս պահանջվում է լրացնել և թարմացնել ԲԿՊ-ն տեղանքին և գործունեությանը բնորոշ ավելի մանրամասն մեղմացնող միջոցառումներով և պատրաստել տեղամասային բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ) աշխատանքների մեկնարկի ամսաթվից 21 օր առաջ:

508. ՇԲԿՊ-ը ներառելու է Գլուխ Ը-ում թվարկված աշխատանքների և ենթապլանների նկարագիրը, որը կդիտարկվի նաև որպես Կապալառուի պայմանագրային պարտավորությունների բաղկացուցիչ մաս: ՇԲԿՊ-ի ընդհանուր նկարագիրը բերված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ի-ում:

509. ՇԲԿՊ-ը ներառելու է հետևյալը՝

- 1) Առանձնացնում է յուրաքանչյուր հատվածի համար տեղանքին բնորոշ ազդեցություններն ու ռիսկերը,
- 2) Նկարագրում է յուրաքանչյուր մեղմացնող միջոցառումը տեխնիկական մանրամասներով, ներառյալ՝ ազդեցության տեսակը, որին վերաբերում է, և պայմանները, որոնց դեպքում պահանջվում է,
- 3) Ծրագրի համար պահանջվող ցանկացած այլ մեղմացնող ենթապլանի համար հղումներ է տրամադրում,
- 4) Մեղմացնող միջոցառումների իրականացման համար սահմանում է դերեր և պարտականություններ:

Ը 5. Հաշվետվողականություն

510. Ծրագրի բնապահպանական երաշխիքների համապատասխանության մասին պարբերաբար զեկուցվում է ծրագրի իրականացման բոլոր մակարդակներում՝ Կապալառու, Ինժեներ, ԵՔԾԻԳ, Երևանի քաղաքապետարան և ԱԶԲ:

511. Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ հետևյալ հաշվետվությունները Կապալառուի կողմից ներկայացվելու են Ինժեներին՝

512. (i) Շտկոդ միջոցառումների շաբաթական հաշվետվություն (ՇՄՀ). Շտկոդ միջոցառումները և դրանց կարգավիճակը փաստաթղթավորվելու է Ինժեների կողմից մշակված և Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ-ի կողմից հաստատված ձևանմուշում: Շտկոդ միջոցառումների շաբաթական հաշվետվությունը ներառելու է բնապահպանական գործունեության ցուցանիշը և մեղմացնող միջոցառումների արդյունավետության գնահատումը:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

513. (ii) Բնապահպանական պարտավորությունների կատարման ամսական հաշվետվություն: Բնապահպանական ամփոփ հաշվետվությունը ներկայացվելու է որպես Կապալառուի ամսական առաջընթացի զեկույցի մաս: Ամսական հաշվետվությունները պետք է լինեն վերլուծական և բացատրեն շեղումների, անհամապատասխանության և առաջացած խնդիրների մասին:

514. Հաշվետվությունները համապարփակ կերպով ներկայացնելու են ԲԿՊ-ի և ՇԲԿՊ-ի մեղմացնող միջոցառումների իրականացման բոլոր համապատասխան ասպեկտների (օրինակ՝ մեղմացնող միջոցառումների տեսակը, նպատակը, առարկան, տեղանքը/գտնվելու վայրը, ընդգրկված նյութերն ու գործողությունները, այլ մանրամասներ) համապատասխանությունը բնապահպանական ցանկացած կանոնակարգերին և պահանջներին, ինչպիսիք են՝ վերապատրաստում/ կողմնորոշում, թույլտվություններ, լիցենզիա և այլն, որոնք ձեռնարկվել են հաշվետվությամբ սահմանված ժամանակահատվածում: Հաշվետվությունների ամփոփ նկարագիրը ներառում է հետևյալ չափորոշիչները և համաձայնեցված է Վերահսկող Ինժեների և Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ-ի հետ:

Ա. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Բ. ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

- 1) Ծրագրի աշխատանքները հաշվետվության ընթացիկ ժամանակաշրջանի համար
- 2) Բնապահպանական երաշխիքների անձնակազմի հաշվետու ժամանակաշրջան
- 3) Ծրագրի նախագծից ցանկացած փոփոխության նկարագրություն

Կ. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

- 1) Հաշվետու ամսվա ընթացքում իրականացված վերապատրաստումներ/ուսուցումներ
- 2) Հաշվետու ամսվա ընթացքում ստացված հաստատումներ/թույլտվություններ
- 3) Նյութական ռեսուրսների օգտագործում
- 4) Թափոնների կառավարում
- 5) Բուսահողի կառավարում
- 6) Ճամբարների և պահեստների կառավարում
- 7) Անկանխատեսելի բնապահպանական ազդեցություններ կամ ռիսկեր
- 8) Առողջություն և անվտանգություն

Դ. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

- 1) Հաշվետու ամսվա ընթացքում իրականացված միջոցառումների ամփոփ նկարագիր

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- 2) Տեղամասային այցեր և նշանակալի բացահայտումներ
- 3) Անհամապատասխանության վերաբերյալ ծանուցումներ և շտկող միջոցառումներ:

Ե. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

- 1) Հանրային հաղորդակցություն և հանդիպումներ
- 2) Բողոքներ և/կամ առաջարկություններ

Զ. ՇԲԿՊ-ի ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹԸ

Ը. ՀԱԶՈՂՎԱԾ ՓՈՐՁԵՐ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. Ծրագրի հաշվետու ժամանակաշրջանում արված լուսանկարներ

515. Պատահարների (անձնակազմում գրանցված մահ և/կամ վնասվածքներ, հրդեհ, պայթյուն, նավթի արտահոսք և բիտումի արտահոսք և այլն) դեպքում Կապալառուն պետք է անհապաղ տեղեկացնի Ինժեներին: Սկզբնական ծանուցումը կարող է լինել բանավոր, որին հաջորդելու է պատահարի կամ միջադեպի մասին գրավոր նախնական զեկույցը դեպքից կամ պատահարից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում: Պատահարի/միջադեպի մասին հաշվետվությունը պետք է ներկայացվի Ինժեներին դեպքի քննության ավարտից հետո՝ 2 շաբաթվա ընթացքում և կպարունակի նախնական զեկույցով նախատեսված միջոցառումների իրականացման մասին հաշվետվություն:
516. Վերահսկող Ինժեները, որպես ամսական հաշվետվության մաս, Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ-ին է ներկայացնում Բնապահպանական երաշխիքների ամսական հաշվետվությունը, ինչպես նաև փուլային հաշվետվություններ:
517. Երևանի քաղաքապետարանի ԾԻԳ-ը ԱԶԲ-ին ներկայացնելու է բնապահպանական երաշխիքների կիսամյակային հաշվետվություն: Վերջինս տեղադրվելու է ԾԻԳ-ի և ԱԶԲ-ի կայքերում:

Ը.6 Ազդեցությունների ամփոփում. Պարտականությունների գրանցամատյանը

518. Ամփոփելով վերոնշյալը՝ կարելի է եզրակացնել հետևյալը.
Բնապահպանական կառավարման պլանը հիմք է հանդիսանում հետևյալի համար.
 - (i) Ծրագրի հնարավոր ազդեցությունների կառավարում և դրանց կանխում կամ մեղմացում,
 - (ii) Նախքան նախաշինարարության և շինարարության հետ կապված գործողությունների մեկնարկը՝ Կապալառուի կողմից կազմվող ՇԲԿՊ, և
 - (iii) Բնապահպանական օրենսդրության, ստանդարտների և նորմերի հետ համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով մոնիթորինգի ծրագրի իրականացում,
 - (iv) Ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի կողմից բնապահպանական/սոցիալական կառավարման համակարգի մշակում և հիմնում:
519. Պարտականությունների գրանցամատյանը հնարավորություն է տալիս կապալառուներին և խորհրդատուներին հասկանալ հնարավոր ազդեցությունները և ռիսկերը՝ առանց ամբողջ ՇՄՆՈՒ հաշվետվությունն ուսումնասիրելու: ԲԿՊ-ի «Մեղմացնող

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

միջացառումներ» բաժինն ամփոփում է սույն հաշվետվության՝ Գլուխ Զ-ում նշված կանխատեսվող բոլոր ազդեցությունները, ինչպես նաև աշխատանքային գործունեության հետևանքով առաջացած հատուկ ազդեցությունները, ինչպիսիք են դաշտային ճամբարների ստեղծումը, աշխատանքները և անվտանգության ռիսկերը, ավելորդ հանույթի և թափոնների առաջացումը և այլն, և առաջարկում է համապատասխան խուսափման կամ մեղմացնող միջոցառումներ յուրաքանչյուր բացահայտված ազդեցության և ռիսկի համար:

Աղյուսակ Ը -4. Ազդեցությունների ամփոփում. Պարտականությունների գրանցամատյանը

Ազդեցության տեսակը	Մեղմացնող միջոցառումները	Աղբյուրը
1. Ազդեցության ենթակա կողմերի և շահառուների՝ պլանավորված աշխատանքների մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը կարող է հանգեցնել հիասթափության ու դժգոհության, ինչի արդյունքում կարող են տեղի ունենալ Ծրագրի ուշացումներ և խաթարումներ:	Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլան Մոբիլիզացիոն պլան	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 3, 11
2. Կապալառուի անձնակազմի՝ բնապահպանության, ԱևԱ և սոցիալական պաշտպանության վերաբերյալ ԱԶԲ-ի անվտանգության երաշխիքների և ազգային օրենսդրական պահանջների մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը, որը կարող է հանգեցնել պայմանագրի կետերի չկատարման:	Բնապահպանական և անվտանգության գծով վերապատրաստման ծրագիր Մոբիլիզացիոն պլան	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 4, 9, 10
3. Առողջության և անվտանգության հարմարանքների պակասը կարող է հանգեցնել աշխատողների, Ծրագրի ազդեցությանը ենթակա անձանց և շինհրապարակի մերձակայքում գտնվող մարդկանց հիվանդության, վնասվածքի կամ մահվան՝ նյութերի ազդեցության պատճառով. սայթաքել, բախվել և ընկնել և ընկնող առարկաներ	Աշխատանքային և անվտանգության առողջության պլան Մոբիլիզացիոն պլան	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 2, 11
4. Միջավայրի նկատմամբ պատշաճ ուշադրության և հարգանքի բացակայությունը,	Բուսական աշխարհի պահպանության և	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան.

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<p>հատկապես հողային աշխատանքների ընթացքում, անցանկալի ժամանակներում բուսականության մաքրումը կարող է հանգեցնել բուսական միջավայրի քայքայման, տեսակների կորստի:</p>	<p>բուսականության մաքրման պլան</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ճամբարների տեղակայման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p>	<p>Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 4, 8 և 9</p>
<p>7. Գործող հաղորդուղիների վնասումը և ծառայությունների ընդհատման ազդեցությունը առաջացնում է ԱԵԱ-ների դժգոհությունը:</p>	<p>Հաղորդուղիների պահպանության և տեղափոխման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 7 և 9</p>
<p>8. Հողային աշխատանքների ընթացքում պատշաճ ուշադրության և հոգածության պակասը բնական ռեսուրսները (ինչպիսիք են հողը և օդը) պաշտպանելու, նյութերի և թափոնների տեղափոխման և այլ շինարարական աշխատանքների նկատմամբ, կարող են հանգեցնել հողի էրոզիայի և նստվածքների, բուսահողի կորստի, փոշու քանակի ավելացման և օդի աղտոտման, աղմուկի և թրթռման մակարդակի ավելացման</p>	<p>Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ճամբարների տեղակայման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p> <p>Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան</p>	<p>Հավելված Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 5, ինչպես նաև պարբերություն 8 և 12</p>
<p>9. Աշխատանքների հետ կապված հարմարությունների ոչ ճիշտ կազմակերպում. հիմնական գրասենյակ և դաշտային ճամբարներ, այդ թվում՝ շարժական տները, սարքավորումները և նյութերի պահեստավորման տարածքը, մեքենաների կայանատեղի, աշխատողների և այլ անձնակազմի սանիտարական, ճաշի և հանգստի համար նախատեսված հարմարություններ, որոնք</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների ճամբարների տեղակայման պլան</p>	<p>Հավելված Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 8</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<p>կարող են անհարմարություն պատճառել տեղի հանրությանը, հանգեցնել հնարավոր կոնֆլիկտային իրավիճակների ձեռնարկատիրական գործունեությունների և տեղական/կենտրոնական իշխանությունների հետ:</p>		
<p>10. Քարհանքերի, Բացահանքերի, բետոնի դոզավորման, ասֆալտի, քարջարդիչ գործարանների, կուտակավայրերի հիմնման վայրերի ոչ ճիշտ ընտրությունը կարող է առաջացնել աղմուկի և փոշու հետ կապված անհարմարություններ մոտակայքի ձեռնարկատիրական գործունեությունների համար, տեղական կենսապայմանների և հաղորդակցության միջոցների խափանում, ճնշում շրջակա միջավայրի բնական ռեսուրսների վրա, մշակութային վայրերի խաթարման գեղագիտական տեսքի կորստի առումով</p>	<p>Տեղամասի կառավարման պլան (Օրագրի տարածքից դուրս տեղանքի համար)</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 9</p>
<p>11. Փոխադրամիջոցների շարժը աշխատանքային տեղամասում և տեղամասից դուրս ոչ ճիշտ կազմակերպելը կարող է հանգեցնել հանրային երթևեկության արգելափակման, երթևեկության հետ կապված վտանգների և անվտանգության խնդիրների, շինարարական ծանր սարքավորումները և մեքենաները կարող են վնասել ճանապարհները, առաջացնել փոշի, աղմուկ և թրթռում, դեպի հանրային ճանապարհներ տանել կեղտը և ցեխը</p>	<p>Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլան</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 10</p>
<p>12. Պատշաճ ուշադրության և հոգածության բացակայությունը վտանգավոր</p>	<p>Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան.</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<p>նյութերի հետ վարվելիս և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքում կարող է հանգեցնել դժբախտ պատահարների և այլն, դիզվառելիքի, նավթայուղերի և այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի և ներթափանցման հողի և կեղտաջրերի մեջ:</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների ճամբարների տեղակայման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p> <p>Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլան</p>	<p>Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 11, ինչպես նաև պարբերություն 2, 8 և 9</p>
<p>13. Աղբի և ավելորդ նյութերի տեղավորումն անհամապատասխան վայրերում կարող է հանգեցնել աղտոտիչների ջրահեռացման համակարգ ներթափանցելուն, խաթարել շրջակայքի գեղագիտական տեսքը, ավտոբուսային հավաքակայանի բնականոն գործունեության, հանրային երթևեկության անվտանգության խնդիրներ առաջացնել չմաքրված շինհրապարակների պատճառով:</p>	<p>Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p> <p>Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլան</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 12, ինչպես նաև պարբերություն 9 և 10</p>
<p>14. Շինհրապարակի վերկանգնման աշխատանքների նկատմամբ պատշաճ ուշադրության և հոգածության պակասը կարող է հանգեցնել ճանապարհի գեղագիտական տեսքի խաթարման չհեռացված շինարարական թափոնների և նյութերի, աշխատանքային ճամբարների և սարքավորումների մնացորդների և մաքրված բուսականության և ծառերի պատճառով</p>	<p>Աշխատանքային տեղամասի վերկանգնման, կանաչապատման և բուսականության վերկանգնման պլան</p> <p>Տեղամասի կառավարման պլան</p> <p>Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան</p>	<p>Հավելված Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 14, ինչպես նաև պարբերություն 9, 12</p>
<p>15. Բնապահպանական, ԱևԱ, սոցիալական երաշխիքների նկատմամբ պատշաճ ուշադրության և հոգածության բացակայությունը Թերությունների շտկման ժամանակահատվածում կարող է հանգեցնել վերը նշված</p>	<p>Բոլոր պլանները (1-14)</p>	<p>ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

բոլոր ազդեցությունների առաջացմանը այդ ժամանակահատվածում իրականացվող աշխատանքների ընթացքում:		
4. Պատմական և մշակութային ռեսուրսների նկատմամբ պատշաճ ուշադրության և հոգածության բացակայությունը կարող է հանգեցնել դրանց վնասմանը և կորստին հնագիտական գտածոներ հայտնաբերելու դեպքում:	Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ, Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ, պարբերություն 13

Ժ. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ժ.1. Եզրակացություններ

520. ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա-ում կցված Արագ բնապահպանական գնահատման և ՇՄՆՈՒ-ի եզրակացությունների հիման վրա հաստատվում է ծրագրի՝ «Բ» կատեգորիայի դասակարգումը, և ԱԶԲ-ի բնապահպանական քաղաքականությանը համապատասխանելու համար չի պահանջվելու մանրամասն ՇՄԱԳ: Միևնույն ժամանակ, ըստ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության» մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, այս ծրագրի համար պահանջվում է ՇՄԱԳ և փորձաքննության ընթացակարգ: Առաջարկվող ծրագիրը դասակարգվում է «Բ» կատեգորիայում՝ ըստ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության» մասին ՀՀ օրենքի (22.07.2014 թ.) Գլուխ 3, 14-րդ հոդվածի կետ 5, 3) դ. բենզալցակայաններ՝ 5 մ3 և ավելի տարողությամբ:
521. Ծրագիրն, անշուշտ, էական դրական ազդեցություն կունենա սոցիալ-տնտեսական միջավայրի վրա՝ բարելավելով Երևանի հասարակական տրանսպորտի խիստ վատթար վիճակում գտնվող ենթակառուցվածքները, քաղաքային ավտոբուսների շահագործման պայմանները և ավտոբուսային արդյունաբերության աշխատակիցների բարեկեցությունը: Ընդհանուր առմամբ՝ հավաքակայանի կառուցման ավարտից հետո հասարակական տրանսպորտի բարելավված համակարգը կխթանի տարածաշրջանային տնտեսական աճը՝ Երևանի տարբեր հատվածների հասանելիության բարելավման շնորհիվ: Ակնկալվում է, որ ավտոբուսային նոր հավաքակայանը դրական դեր կխաղա Երևանի և հանրապետության տնտեսական աճի խթանման գործում:
522. Հավաքակայանը նախագծվել է՝ Էկոլոգիապես մաքուր և կայուն շինանյութերի ընտրությամբ: Էկոլոգիական օգուտները սերտորեն փոխկապակցված են նախագծային լուծումների հետ՝ բնական ռեսուրսների խնայողության առումով, ինչպիսիք են ջրի, նյութի և էներգիայի խնայողության լուծումները. ջրի վերաշրջանառություն և մոխրագույն ջրի օգտագործում, էներգաարդյունավետ վահանակներ և այլն: ԲՄԳ ավտոբուսները զգալի ազդեցություն ունեն շրջակա միջավայրի պահպանության առումով. դրանք շատ ավելի քիչ են աղտոտում CO₂, NO₂ աղտոտիչներով, քան դիզելային ավտոբուսները, ինչպես նաև ավելի քիչ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

աղմուկ են առաջացնում: Այս բաժինը մանրամասն նկարագրված է Գլուխ 9, 91-ում՝ «Դրական ազդեցություններ» բաժնում:

523. Հնարավոր բացասական ազդեցությունները, ինչպիսիք են փոշու, աղմուկի, երթևեկի և մուտքի փոփոխությունների պատճառած անհարմարությունները, որոնք, ամենայն հավանականությամբ, կպատճառվեն հարակից բնակավայրերին, ազդեցությունները տեղի բուսական աշխարհի վրա և այլ ազդեցությունները, որոնք նշված են Գլուխ 9, 92. «Բացասական ազդեցություններ» բաժնում, հիմնականում կլինեն ժամանակավոր և կարող են նվազագույնի հասցվել ԲԿՊ-ում և Շինարարական բնապահպանական կառավարման պլանում (ՇԲԿՊ) նախատեսված մեղմացնող միջոցառումների, ինչպես նաև մշտական մոնիթորինգի միջոցով, որն ապահովում է համապատասխան վերահսկողություն և նախանշված մեղմացնող միջոցառումների ժամանակին իրականացումը:
524. Աղմուկի հետազոտության արդյունքների հիման վրա կկառուցվի 2,6 մ բարձրությամբ ձայնային արգելապատնեշ՝ որպես աղմուկի մեղմացնող միջոց, և հավաքակայանի պարագծով կտնկվի 2-3 շարքից բաղկացած ծառերի գոտի՝ շահագործման փուլում աղմուկի ազդեցությունը նվազեցնելու և տեղի բնակիչներին պաշտպանելու նպատակով, որոնք համարվում են առավել զգայուն ընկալիչներ:
525. Թրթռումների հետևանքով ԱԵԱ-ների գույքին հասցված ցանկացած վնաս կփոխհատուցվի:

Ժ.2. Առաջարկություններ

526. Շինարարական աշխատանքների կապալառուն սույն ՇՄԱԳ-ն և ԲԿՊ-ն կհամարի Պայմանագրի անքակտելի մաս:
527. 2. ԲԿՊ-ի (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ) հիման վրա Կապալառուն կմշակի և Ինժեների հաստատմանը կներկայացնի շինարարական հատուկ Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ)՝ մանրամասն բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի միջոցառումներով՝ մոբիլիզացիոն փուլում, նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը, շինարարական աշխատանքների ամբողջ ընթացքում և թերությունների վերացման ժամանակահատվածում կիրառելու համար:
528. Շինարարական գործողությունների համապատասխանությունը ԱԶԲ երաշխիքներին և Հայաստանի օրենսդրությանը պետք է ստուգվի Կապալառուի, Ինժեների և ԵՕԻԳ -ի կողմից իրականացվող կանոնավոր մոնիթորինգի միջոցով: Ծրագրի ավարտին բնապահպանական մոնիթորինգը կփոխանցվի Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանության բաժնին և օպերատորին՝ ինքնամոնիթորինգի համար:
529. Կապալառուն պետք է ընդունի այս ՇՄԱԳ-ի հետազոտությունների և ուսումնասիրությունների արդյունքները (ծառերի նույնականացում և հաշվարկ, բնապահպանական ելակետային տվյալներ, հաղորդողիներ) և կատարի օդի որակի, աղմուկի և թրթռման ելակետային տվյալների հավաքագրում շինարարական աշխատանքների մեկնարկի ամսաթվից 28 օր առաջ և կիրականացնի նույն պարամետրերի կանոնավոր չափումներ շինարարության ընթացքում և Թերությունների վերացման ժամանակահատվածում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

530. Վերահսկող Ինժեները պետք է կատարի Կապալառուի կողմից մեղմացնող միջոցառումների իրականացման մոնիթորինգ և վերահսկողություն, ինչպես նշված է ԲԿՊ-ում և տա անհամապատասխանության ծանուցում, եթե դրանք ժամանակին պատշաճ կերպով չեն կիրառվել: Անհամապատասխանությունները կգնահատվեն՝ ըստ Բնապահպանական երաշխիքների տեղեկագրում նշված անհամապատասխանության մակարդակի չափանիշների: III մակարդակի անհամապատասխանության համար Կապալառուի նկատմամբ կկիրառվի տույժերի համակարգ. աշխատանքների ընթացքում Կապալառուի նկատմամբ կկիրառվի օրական 200 ԱՄՆ դոլարի չափով տույժ՝ ՇՄՆՈԻ-ի և ԲԿՊ-ի պահանջներից որևէ մեկի բարելավման համար վերջնաժամկետ սահմանված օրվանից սկսած: Ինժեները կարող է նաև դադարեցնել բոլոր առնչվող աշխատանքները (Կապալառուի ծախսերով), քանի դեռ ՇՄՆՈԻ-ի և ԲԿՊ-ի պահանջները չեն կատարվել և շտկվել՝ բավարարելով Ինժեների գոհունակությունը: Այդպիսի տույժերն անկախ են լինելու ՀՀ օրենքներով սահմանված տույժերից:
531. Կապալառուի համապատասխան մասնագետը Ինժեների հետ միասին կուսումնասիրի ծառերի և թփերի գտնվելու վայրը, որոնք, ամենայն հավանականությամբ, կվնասվեն շինարարական աշխատանքների արդյունքում և կառաջարկեն մեթոդներ դրանց կորուստը կանխելու համար: Բոլոր այն ծառերն ու թփերը, որոնք կարող են պահպանվել, բայց գտնվում են աշխատանքային տեղամասի մոտ, կպաշտպանվեն: Այլ ծառերի և թփերի փոխարեն, որոնք չեն կարող պահպանվել և կհեռացվեն, կտնկվեն նորերը՝ 1:6 հարաբերակցությամբ: Փոխարինվող ծառերն և թփերը կտնկվեն համապատասխան հողային պայմաններ ունեցող վայրերում: Նորատունկ ծառերը Կապալառուի կողմից կխնամվեն 1 տարի՝ թերությունների վերացման ժամանակահատվածում: Այնուհետև ավտոբուսային հավաքակալայանի տարածքում տնկված բույսերի պահպանումը կփոխանցվի ավտոբուսային հավաքակալայանի օպերատորին, իսկ հավաքակալայանի տարածքից դուրս գտնվող բույսերի համար հոգ կտանի Երևանի քաղաքապետարանը:
532. 3. ԲԿՊ-ի (ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ) և Գլուխ Ը-ի առաջարկությունների հիման վրա՝ ավտոբուսային հավաքակալայանի օպերատորը կմշակի, կհիմնի և կգործարկի Բնապահպանական/սոցիալական կառավարման համակարգ՝ հաշվի առնելով սույն ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում նշված պահանջները: ԵԶ-ն տարեկան մեկ անգամ կիրականացնի այս համակարգի գործառնությունի աուդիտ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա. Արագ բնապահպանական գնահատման (ԱԲԳ) ստուգաթերթիկ

Ցուցումներ

(i) Ծրագրի թիմը ստուգաթերթիկը լրացնում է ծրագրի բնապահպանական դասակարգումը հիմնավորելու համար: Այն կցվելու է բնապահպանական դասակարգման ձևաթղթին և ներկայացվելու է Բնապահպանության և անվտանգության բաժին (ՇԱՍՊ)՝ տնօրենի կողմից հավանություն և Նորմատիվ վերահսկման բաժնի պետի կողմից հաստատում ստանալու համար:

(ii) Սույն ստուգաթերթիկը կենտրոնացած է բնապահպանական խնդիրների և մտահոգությունների վրա: Համոզվելու համար, որ սոցիալական առանձնահատկությունները պատշաճ կերպով հաշվի են առնվել, տե՛ս ԱԶԲ-ի (ա) հարկադիր տարաբնակեցման և բնիկ ժողովուրդների ստուգաթերթիկը, (բ) աղքատության նվազեցման ձեռնարկը, (ց) խորհրդատվության և մասնակցության աշխատողների ուղեցույցը և (դ) գենդերային ստուգաթերթերը:

(iii) Պատասխանի՝ ր հարցերին՝ համարելով, որ «չեն կիրառվելու մեղմացնող միջոցառումներ»: Նպատակն է որոշել հնարավոր ազդեցությունները: Ակնկալվող ցանկացած մեղմացնող միջոցառում քննարկելիս՝ օտագործի՝ ր «մեկնաբանություններ» բաժինը:

Երկիր/Ծրագրի անվանումը

Հայաստան / Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր , Տրանշ 1

Ոլորտը

CWUW

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<p>Ա. Ծրագրի իրականացման վայր Արդյո՞ք ծրագրի տարածքը...</p>			<p>Ծրագիրը (նոր ենթաբաղադրիչ) ենթադրում է 4.53901 հեկտար տարածքով ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում՝ բնական սեղմված գազով աշխատող ավտոբուսների համար: Այն ներառում է վերալիցքավորման կայան, ավտոբուսների լվացման կայան և Ջրվեժի գոյություն ունեցող հավաքակայանի ավտոկայանտեղիի վերակառուցում:</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Խիտ բնակեցված է 		X	Այն կառուցապատված արդյունաբերական տարածք է, որը գտնվում է Երևանի արդյունաբերական թաղամասում, բնակելի թաղամասերից բավականին հեռու: Ամենամոտ բնակելի տների հեռավորությունը Ծրագրի տարածքի եզրամասից 500 մ է:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Հարուստ է զարգացման ծրագրերով 		X	Տարածքում՝ հարևանությամբ կան գործող առևտրային կամ արդյունաբերական ձեռնարկություններ, ինչպես նաև խորհրդային ժամանակներից մնացած որոշ լքված կառույցներ:
Տեղակայված է բնապահպանական տեսանկյունից զգայուն հետևյալ տարածքներին կից կամ ներսում			
<ul style="list-style-type: none"> • Մշակութային ժառանգություն համարվող տարածքեր 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Պահպանվող տարածք 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Ճահճուտ 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Մանգրենի 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Գետաբերան 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Պահպանվող տարածքի բուֆերային գոտի 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Կենսաբազմազանության պահպանության համար նախատեսված հատուկ տարածք 		X	
<ul style="list-style-type: none"> • Խորշ 		X	
Բ. Հնարավոր բնապահպանական ազդեցություններ			
Արդյո՞ք ծրագիրը կհանգեցնի...			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Կոյուղու և պինդ թափոնների մաքրման համակարգերի և այլ քաղաքային ծառայությունների կայունության վրա ազդեցության 	X		Գազի լիցքավորման հարմարանքներից կարող է լինել բնական գազի արտահոսք, լվացման հարմարանքներից դուրս եկող կեղտաջրեր, որոնք պետք է տեղավորվեն, նույնը՝ օգտագործված յուղերի վերաբերյալ, այլևս ոչ պիտանի պահեստամասերի տեղավորումը և այլ կոշտ թափոնները, որոնք հնարավոր է առաջանան տեխնիկական և վարչարարական օբյեկտներից

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<p>▪ քաղաքային բնակչության կտրուկ աճի, առևտրային և ձեռնարկատիրական գործունեության, թափոնների ավելացման պատճառով շրջակա միջավայրի պայմանների այնպիսի վատթարացում, որ ն՝ մարդածին, և՛ բնական համակարգերը գերծանրաբեռնվում են, իսկ դրանց կառավարման կարողությունները՝ սպառվում</p>	X		<p>Երթևեկության խցանումները կարող են առաջանալ ավտոբուսների համար նախատեսված մուտքի և ելքի ոչ պատշաճ տեղակայման պատճառով՝ հաշվի առնելով, որ տեղանքը շատ կենտրոնական է:</p>
<p>▪ հողի քայքայման և էկոհամակարգերի վատթարացման (օրինակ՝ ճահճուտների և վայրի հողերի, առափնյա գոտիների, ջրաբաժանքների և անտառների կորուստ)</p>		X	<p>Տարածքը ասֆալտապատ է: Գրեթե բացակայում է բուսածուխը, բացառությամբ հողատարածքի որոշ փոքր հատվածների, որոնք կանաչապտված են ծառերով և թփերով:</p>
<p>▪ տեղահանման կամ մարդկանց ոչ կամավոր տարաբնակեցման</p>		X	<p>Հողը գործող ավտոբուսային հավաքակայանի սեփականությունն է, և բնակիչների կողմից զբաղեցված հատվածներ չկան:</p>
<p>▪ աղքատների, կանանց, երեխաների, տեղաբնիկների կամ այլ խոցելի խմբերի վրա անհամաչափ ազդեցությունների</p>		X	<p>Ընդհակառակը՝ նախագիծը ներառում է լուծումներ հաշմանդամ մարդկանց աշխատանքային պայմանների բարելավման համար</p>
<p>▪ մշակութային գույքի վնասման, մշակութային ժառանգության կորստի և զբոսաշրջային եկամուտների նվազման</p>		X	
<p>▪ ապօրինի բնակիչների և ցածր եկամուտ ունեցող խմբերի կողմից ցածրավայրերի, ողողադաշտերի և զառիվեր սարավանջերի օկուպացիայի, աղտոտիչ արդյունաբերությունների պատճառով վերջիններիս ավելացող առողջապահական վտանգների և ռիսկերի ենթարկման</p>		X	
<p>▪ ջրային ռեսուրսների հետ կապված խնդիրների (օրինակ՝ հասանելի ջրամատակարարման ռեսուրսների սպառում/վատթարացում, մակերեսային և ստորգետնյա ջրերի որակի վատթարացում և ջրընդունիչների աղտոտում)</p>		X	<p>Փաստաթղթերի (Գլխավոր հատակագիծ) ուսումնասիրությունը ստորգետնյա ջրերի առկայություն ցույց չի տալիս: Այնուամենայնիվ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<ul style="list-style-type: none"> քաղաքային արտանետումների պատճառով օդի աղտոտման 	X		<p>Ակնկալվում է, որ օդը աղտոտող նյութերի արտանետումները նվազագույն կլինեն՝ հաշվի առնելով, որ նոր ավտոբուսները լիցքավորվելու են ԲՍԳ-ով</p> <p>Շինարարական աշխատանքների փուլ (տրանսպորտային միջոցների տեղաշարժեր հողային ճանապարհներով/ուղիներով, հողահեռացման աշխատանքներ, պայթեցումներ, հորատումներ, քամի՝ մաքրված տարածքներում և/կամ պահեստավորված նյութերի կուտակավայրերում և այլն)</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ծրագրի իրականացման և շահագործման ընթացքում ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական վտանգների պատճառով մասնագիտական առողջության և անվտանգության հետ կապված ռիսկերի և խոցելիության 	X		<p>Շինարարական աշխատանքների ժամանակ ֆիզիկական վտանգների պատճառով կարող են լինել մասնագիտական առողջությանը և անվտանգությանը սպառնացող ռիսկեր (հիվանդություն, վնասվածք, աշխատողների մահ և այլն)</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p>
<ul style="list-style-type: none"> անձրևային սեզոնին իրականացվող հանույթի պատճառով ճանապարհի փակման կամ ժամանակավոր հեղեղման 	X		<p>Քանի որ մոտակա Թևոսյան փողոցը բավականաչափ լայն է, այնքան էլ հավանական չէ, որ կարող են տեղի ունենալ երթևեկության խցանումներ:</p> <p>Ենթակա է գնահատման, և անհրաժեշտության դեպքում շինարարական աշխատանքների ընթացքում մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ շինարարական աշխատանքների պատճառով աղմուկի և փոշու առաջացման 	X		<p>Շինհրապարակներում կան աղմուկի և թրթռման բազմաթիվ տարբեր աղբյուրներ, ինչպիսիք են ընդհանուր հողային աշխատանքները (հանույթի իրականացում, խտացում և այլն), հորատման աշխատանքներ, տրանսպորտային միջոցների երթևեկը, էքսկավատորները և այլ մեքենամեխանիզմները և այլն:</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ընթացիկ մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p> <p>Հնարավոր է, որ շահագործման փուլում իրավիճակը բարելավվի, քանի որ ազատ երթևեկը նվազեցնում է աղմուկը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ շինարարական նյութերի տեղափոխման և թափոնների պատճառով երթևեկության խաթարումների 	X		<p>Շինարարությունը կխանգարի առկա երթևեկությանը և կարող է խոչընդոտել ճանապարհի և մայրի մի մասը</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ընթացիկ մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում (Երթևեկության կառավարման պլան)</p> <p>Կապալառուն կտրամադրի իր կողմից մշակված Երթևեկության կառավարման պլանը՝ որպես Մրցութային գործընթացի մաս, որը մշտապես թարմացվելու է շինարարության ընթացքում</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ շինարարության հետևանքով տիղմի ժամանակավոր արտահոսքի 	X		<p>Առկա է փոքր ռիսկ, երբ հողային աշխատանքների հարևանությամբ տեղի է ունենում երթևեկի մուտք/ելք դեպի շինհրապարակ: Կապալառուն պարտավոր է մաքրել այդ տարածքները:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ մոտակա, տնային տնտեսությունների, արտադրության պատճառով առաջացած աղտոտման, ջերմային կարգափոխման և ծխագոյացման հետևանքով հանրության առողջությանը սպառնացող վտանգների 		X	<p>Այն արդեն զբաղեցված պարսպապատ տարածություն է:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ջրի սպառման և/կամ որակի վատթարացման 		X	

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախնական գնահատման հարցեր	Այո	Ոչ	Մեկնաբանություններ
<ul style="list-style-type: none"> գրունտային ջրերի գերածախսի պատճառով գրունտի նստեցման, գրունտային ջրի ցածր մակարդակի և աղակալման 		X	
<ul style="list-style-type: none"> ոչ պատշաճ աղբահեռացման պատճառով մակերեսային և գրունտային ջրերի աղտոտման 	X		
<ul style="list-style-type: none"> գրավչության կորստին, ձկնաբուծարանների և ջրային ռեսուրսների սպառմանը և առողջապահական խնդիրներին հանգեցնող կեղտաջրերի ջրընդունիչների աղտոտման 		X	
<ul style="list-style-type: none"> ծրագրի իրականացման և շահագործման ընթացքում բնակչության զգալի ներհոսք, սոցիալական ենթակառուցվածքների և ծառայությունների վրա բեռի ավելացմանը (ինչպես օրինակ՝ ջրամատակարարում և կոյուղու համակարգ) հանգեցնող բնակչության զգալի ներհոսքի 		X	
<ul style="list-style-type: none"> այլ մարզերից կամ երկրներից աշխատողներ վարձելու դեպքում սոցիալական ընդհարումների 		X	
<ul style="list-style-type: none"> շինարարության և շահագործման ընթացքում նյութերի, ինչպես օրինակ՝ պայթուցիկների, վառելանյութի կամ այլ քիմիական նյութերի տեղափոխման, պահեստավորման, օգտագործման և/կամ ոչնչացման հետևանքով համայնքին սպառնացող առողջապահական վտանգների 	X		<p>Շինարարության և շահագործման ընթացքում հնարավոր է արտահոսքի և ԲՄԳ-ի կուտակման հավանականություն:</p> <p>Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ընթացիկ մեղմացնող միջոցառումները կներկայացվեն ԲԿՊ-ում:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ծրագրի իրականացման, շահագործման և դադարեցման ընթացքում և՛ պատահականորեն հասցված, և՛ բնական վտանգների պատճառով համայնքի անվտանգությանը սպառնացող վտանգներ, հատկապես այն վայրերում, որտեղ ծրագրի կոնստրուկտիվ տարրերը կամ բաղադրիչները հասանելի են ազդակիր համայնքի անդամներին կամ այնտեղ, որտեղ անզգուշությունը կարող է համայնքի կարող է վնաս պատճառել 		X	

Կլիմայական ռիսկերի նախնական գնահատման ստուգաթերթիկ

Երկիր/Օրագրի անվանումը՝ Հայաստան / Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր, Տրան2 1
Ոլորտ՝ Քաղաքաշինություն
Ենթաօլորտ
Բաժին/Վարչություն՝ CWRD

Նախնական գնահատման հարցեր		Գնահատական	Մեկնաբանություններ³⁷
Օրագրի վայրը և նախագիծը	Արդյո՞ք ծրագրի տեղանքը և/կամ ծրագիծը (կամ նրա բաղադրիչները) կարող են ազդեցության կրել կլիմայական պայմանների, այդ թվում՝ սուր եղանակային դրսևորումների, օրինակ՝ հեղեղների, երաշտի, փոթորկի, սողանքների պատճառով:	0	Ստանդարտների համաձայն՝ որոշակի պարբերաշրջանի համար նախագծվելու է հեղեղաջրերի և թափոնաջրերի ջրահեռացման համակարգը:
	Արդյո՞ք ծրագրի նախագծում (օրինակ՝ կամուրջների համար իրականացվող մաքրում) պետք է դիտարկվեն որևէ հիդրոոդերևութաբանական պարամետրեր (օրինակ՝ ծովի մակարդակ, գետի առավելագույն հոսք, ջրի հուսալի մակարդակ, քամու առավելագույն արագություն և այլն)	0	Կիրառելի չէ
Նյութեր և սպասարկում	Արդյո՞ք եղանակը, ներկա և հետագա հավանական կլիմայական պայմանները (օրինակ՝ խոնավության գերակշիռ մակարդակը, շոգ ամառային և ցուրտ՝ ձմեռային օրերի միջև ջերմաստիճանային հակադրությունը, քամին և խոնավությունը), հիդրոոդերևութաբանական պարամետրերը կարող են ազդել ծրագրի ներդրումների արդյունքների հետ համեմատական հարթության վրա դիտարկելիս, կատարվելիք ընտրության վրա (օրինակ՝ շինարարական նյութ):	0	Ոչ, բայց արևային մարտկոցները կարող են հաշվի առնվել որոշ օբյեկտների էլեկտրամատակարարման համար՝ ըստ նպատակահարմարության:
	Արդյո՞ք եղանակը, ներկա և հետագա հավանական եղանակային պայմանները և դրանց հետ կապված սուր եղանակային դրսևորումները ազդեցություն կունենան տեխնիկական	0	Կիրառելի չէ

³⁷ Հնարավորության դեպքում տվյալներ տրամադրել ծրագրի բաղադրիչների՝ կլիմայական պայմանների նկատմամբ զգայունության մասին: Օրինակ՝ այն մասին, թե ինչպես են դիտարկվել կլիմայական պարամետրերը ենթակառուցվածքների բաղադրիչների նախագծային ստանդարտներում, ինչպես կարող են առանցքային կլիմայական պարամետրերը և ծովի մակարդակը ազդել ծրագրի տեղադիրքի/ծրագծի, շինարարական նյութի ընտրության և/կամ ժամանակացույցի կազմման, ծրագրի արդյունքների կատարման և/կամ սպասարկման արժեքի/ժամանակացույցի կազմման վրա:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	սպասարկման (ժամանակացույցի կազմում և արժեք) կամ ծրագրի արդյունքների վրա:		
Ծրագրի կատարման արդյունքներ	Արդյո՞ք եղանակային/կլիմայական պայմանները և դրանց հետ կապված սուր եղանակային դրսևորումները կազդեն ծրագրի արդյունքների կատարման վրա (օրինակ՝ փոշու տարեկան արտադրություն) (օրինակ՝ հիդրոէներգիա արտադրող սարքավորումներ) իրենց՝ նախագծով նախատեսված օգտակար ծառայության ժամկետում:	0	Կիրառելի չէ

Պատասխանների տարբերակները և համապատասխան միավորները ներկայացված են ստորև.

Պատասխան	Միավոր
Ոչ հավանական	0
Հավանական	1
Խիստ հավանական	2

Պատասխաններին տրված 0 միավորը համարվում է ցածր ռիսկեր պարունակող ծրագիր: 1-4 միավորի դեպքում, երբ պատասխաններից և ոչ մեկին չի տրվել 2 միավոր, ծրագիրը համարվում է միջին ռիսկեր պարունակող: Ընդհանուր 5 կամ ավելի բարձր միավորը (որը ներառում է բոլոր պատասխաններին տրված 1 միավոր) կամ պատասխաններից որևէ մեկին 2 միավոր դասակարգվում է որպես բարձր ռիսկեր պարունակող ծրագիր:

Նախնական գնահատման արդյունքները (Ցածր, միջին, բարձր) _____ ՑԱՄԸ _____

Այլ մեկնաբանություններ՝ _____

Պատրաստված է Մարիա Պիա Անկոյի կողմից

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ: Իրականացնող մարմինների պատասխանատվության շրջանակի աղյուսակ

Առաջադրանքներ / կատարում	Կապալառու	Վերահսկողության խորհրդատու (Ինժեներ)	ԵԿՆ ԾԻԳ	ԵՔ/ այլ պետական մարմիններ	ԱԶԲ
Կարողություններ ի ստեղծում Ա. Բնապահպանական և սոցիալական անվտանգության երաշխիքների անձնակազմի նշանակում	Բնապահպանության, առողջության և անվտանգության գծով ազգային մասնագետ (լրիվ դրույք) Ազգային սոցիալական հարցերով մասնագետ (լրիվ դրույք) Յուրաքանչյուր շինարարական տեղամասի բնապահպանության, ԱևԱ գծով պատասխանատու (լրիվ դրույք)	Միջազգային և ազգային բնապահպանության, աշխատանքային առողջության և անվտանգության գծով մասնագետ (մասնակի զբաղվածությամբ) Սոցիալական հարցերի ազգային մասնագետ (մասնակի զբաղվածությամբ)	Ազգային բնապահպանական հարցերով պատասխանատու Ազգային տարաբնակեցման հարցերով մասնագետ (լրիվ դրույք)	ԵԿՆ ԾԻԳ-ին փոխանցված	Բնապահպանական հարցերով միջազգային խորհրդատու Բնապահպանական հարցերով ազգային խորհրդատու
Կարողություններ ի ստեղծում Բ. Վերապատրաստման և կողմնորոշման դասընթացներ	Անվտանգության կողմնորոշման պլանի համաձայն՝ իրականացնում է բնապահպանական, առողջապահական և անվտանգության թեմաներով դասընթացներ	ԱԶԲ անվտանգության և ազգային օրենսդրական պահանջների մասին վերապատրաստման դասընթացներ	Մասնակցում է վերապատրաստումների	Մասնակցում է վերապատրաստումներին	Մասնակցում է վերապատրաստումներին
Հանրային քննարկումներ և հաղորդակցություն	ԱԵԱ-ների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ նախաշինարարական փուլում հանդիպումներ ԲԼՄ-ի հաստատում	Հանրային լսումներ և քննարկումներ ՇՄԱԳ շրջանակներում ՀՀ օրենսդրական և ԱԶԲ	Մասնակցություն հանրային քննարկումներին և Կապալառուի	Հանրային քննարկումներին մասնակցություն	Հանրային քննարկումներին մասնակցություն Կայքէջում ՇՄՆՈԻ և կիսամյակային

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		ԱՔՀ-ի (2009) համաձայն`	Նախաշինարարական հանդիպումներին Կայքէջում ՇՄԱԳ և կիսամյակային հաշվետվությունների հրապարակում		հաշվետվությունների հրապարակում
Լրացուցիչ հետազոտություններ	Նախաշինարարական փուլում կառույցների վրա թրթռումների ազդեցության ելակետային տվյալների հավաքագրման համալիր հետազոտություն և հաշվետվություն Նախաշինարարական փուլում ճանապարհի և գույքի վիճակի հետազոտություն և հաշվետվություն Շինարարության ընթացքը խոչընդոտող ծառերի և թփերի հետազոտություն	Ստուգում է և հաստատում է Կապալառուի հաշվետվությունը` թրթռումների ելակետային հետազոտության մասին Ստուգում է և հաստատում է Կապալառուի` ճանապարհի և գույքի վիճակի հետազոտության մասին հաշվետվությունը	Քննարկում և հաստատում	Կ/Չ	Դիտարկում
Տեղամասային բնապահպանական կառավարման պլան	Կազմում և թարմացում	Ստուգում և հաստատում	Քննարկում և հաստատում	Չ/Կ	Դիտարկում
ՇՄԱԳ/ԲԿՊ/ՇԲԿ Պ-ի համաձայն մեղմացնող միջոցառումներ	Գլուխ Ը-ում ներկայացված մեղմացնող միջոցառումների ամենօրյա իրականացում Մեղմացնող միջոցառումների իրականացման ամենօրյա ինքնավերահսկում	Կապալառուի կողմից կատարման վերահսկում	Ստուգում	Ըստ անհրաժեշտության ստուգում	Առաքելության այցելությունների միջոցով աուդիտ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Տեղամասային այցելություններ	օրական	շաբաթական	ամսական	ըստ անհրաժեշտության	ըստ ԱԶԲ ժամանակացույցի
Շրջակա միջավայրի գործիքային մոնիտորինգ	<p>Շինարարական աշխատանքները սկսելուց 21 օր առաջ օդի որակի, փոշու, ծծմբի երկօքսիդի (SO2), ազոտի երկօքսիդի (NO2), աղմուկի և թրթռումների վերաբերյալ ելակետային տվյալների հավաքագրում:</p> <p>Շինարարական աշխատանքները սկսելուց առաջ փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռումների գործիքային մոնիտորինգի պլանի մշակում:</p> <p>Ամիսը երկու անգամ փոշու, ջրի որակի, աղմուկի և թրթռումների ընթացիկ գործիքային չափագրումների իրականացում և զեկուցում:</p> <p>Տարեկան երկու անգամ ԹՎԺ-ի ընթացքում փոշու, ծծմբի երկօքսիդի (SO2), ազոտի երկօքսիդի (NO2), ջրի որակի, աղմուկի և թրթռման գործիքային չափագրումներ:</p>	<p>ՇՄՆՈԻ շրջանակներում օդի որակի, փոշու, (SO2), ազոտի երկօքսիդի (NO2), աղմուկի և թրթռումների մասին ելակետային տվյալների հավաքագրում:</p> <p>Շաբաթական երկու անգամ թրթռման կանոնավոր գործիքային չափումներ՝ շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը շրջակա գույքի վրա որոշելու համար</p> <p>Կապալառուի՝ փոշու, աղմուկի և թրթռումների գործիքային մոնիտորինգի պլանի ստուգում և պաշտոնական հաստատում:</p>	<p>Կապալառուի՝ փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռումների գործիքային մոնիտորինգի պլանի քննարկում և հաստատում:</p> <p>Մոնիտորինգի տվյալների հավաքագրում և գրանցում:</p>	<p>Չ/Կ</p>	<p>Կապալառուի՝ փոշու, աղմուկի և թրթռման գործիքային մոնիտորինգի պլանի դիտարկում</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

		Ընթացիկ գործիքային չափագրումների վերահսկողություն և հաշվետվությունների ստուգում			
Աշխատանքների կատարման մեթոդաբանություն	Աշխատանքների կատարման մեթոդաբանությունների, այդ թվում՝ բնապահպանության, աշխատանքային առողջության և ավտանգության/սոցիալական ազդեցության գնահատում և մեղմացնող ծրագրի մշակում	Կապալառուի կողմից ներկայացված մեթոդաբանությունների ստուգում և հաստատում	Քննարկում և հաստատում	Քննարկում և հարկ եղած դեպքում հաստատում	Դիտարկում
Վարակիչ հիվանդություններ (Covid-19) վերահսկում	COVID-19 առողջության և անվտանգության պլանի մշակում՝ հիմնված CWRD- ի առաջարկած գործառնական ընթացակարգի, Գլուխ Ը-ում գետեղված ՇԲԿՊ-ի առաջարկությունների վրա և Գլուխ Զ-ում թվարկված պարտականությունների իրականացում	Աջակցել ԾԻԳ-ին կապալառուների ԱԱԿՊ -ի և Գլուխ Զ-ում թվարկված այլ պարտականությունների վերանայման հարցում:	Կապալառուի նոր/թարմացված/վերանայված ԱԱԿՊ-ի և Գլուխ Զ-ում թվարկված այլ դերերի վերանայում	Քննարկում և հարկ եղած դեպքում հաստատում	Դիտարկում
Ծրագրի տարածքից դուրս գտնվող տարածքի զբաղեցում	Վերահսկողության խորհրդատուին (Ինժեներին) նման մտադրության մասին իրազեկում Տեղանքի կառավարման պլանի մշակում ՏԿՊ-ի համաձայն՝ ընթացակարգերի իրականացում	Տեղամասային այցելություն՝ Կապալառուի կողմից մտադրվող տարածքների բնապահպանական տեսանկյունից գնահատման համար ՏԿՊ-ի ստուգում և հաստատում	Քննարկում և հաստատում	Քննարկում և հարկ եղած դեպքում հաստատում	Դիտարկում

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

<p>ԲԼՄ</p>	<p>Գլուխ Գ-ում և Հավելվածում նկարագրված ընթացակարգերի համաձայն՝ ԲԼՄ-ի հաստատում Ամսական հաշվետվության մեջ ԲԼՄ-ի և բողոքների կարգավիճակի մասին հաշվետվություն:</p>	<p>ԲԼՄ-ի գրանցամատյանի, հետագա խնդիրների և ԱԱ-րի հետ քննարկումների վերահսկում Կապալառուի իրավասությունների շրջանակից դուրս գտնվող հարցերի՝ ԵԿՆ ԾԻԳ-ին փոխանցում</p>	<p>Կապալառուի կողմից տրված լուծումների կարգավիճակի վերահսկում: Կապալառուի իրավասությունների շրջանակից դուրս գտնվող խնդիրների լուծում կամ ԵԶ-ին փոխանցում</p>	<p>Կապալառուի իրավասությունների շրջանակից դուրս գտնվող խնդիրների լուծում</p>	<p>Տրված լուծումների վերահսկում</p>
<p>Հաշվետվողականություն</p>	<p>Շաբաթական Ուղղիչ Գործողությունների Հաշվետվություն (ՈՒԳՀ) ՎԽ-ի կողմից ներկայացված անհամապատասխանությունների/մասնակի համապատասխանությունների և ուղղիչ միջոցառումներ ձեռնակելու պահանջների հիման վրա:</p> <p>Ինժեների կողմից պահանջված ձևաչափով Բնապահպանական, ԱԱԱ, սոցիալական անվտանգությունների ամսական հաշվետվություն (ԱՄՀ)՝ որպես ԱԱՀ մաս:</p> <p>Փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռումների գործիքային չափումների մասին</p>	<p>Կապալառուի՝ ՈւԳՀ շաբաթական և Բնապահպանական, ԱԱԱ, սոցիալական անվտանգություններ ի ամսական հաշվետվությունների ստուգում և հաստատում</p> <p>Կապալառուի՝ պատահարների/միջ ադեպերի մասին հաշվետվության ստուգում</p> <p>Ամսական Բնապահպանական, ԱԱԱ, սոցիալական անվտանգություններ ի ամսական հաշվետվություն</p>	<p>ԱԶԲ-ին ներկայացվելիք կիսամյակային հաշվետվություն ԵԿՆ ԾԻԳ-ի կայքէջում կիսամյակային հաշվետվության հրապարակում</p> <p>ԱԶԲ-ին ներկայացվելիք հետշինարարական աուդիտորական հաշվետվություն</p> <p>Ինժեների ամսական և ավարտական հաշվետվությունների ստուգում</p>	<p>Կ/Չ</p>	<p>ԱԶԲ-ի կայքէջում կիսամյակային հաշվետվության հրապարակում</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

	<p>հաշվետվություն որպես Բնապահպանական, ԱԱԱ, սոցիալական անվտանգությունների ամսական հաշվետվության մաս</p> <p>Պատահարների/միջադեպերի մասին հաշվետվություն ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ի-ում ներկայացված ձևաչափով</p> <p>ԹՎԺ-ի ընթացքում տարեկան երկու անգամ մոնիտորինգային հաշվետվություն</p>	<p>պատրաստում՝ որպես ՎԽ-ի (Ինժեներ) ԱԱՀ մաս</p> <p>Ծրագրի շինարարական փուլի ավարտին ավարտական հաշվետվության պատրաստում:</p>			
--	---	---	--	--	--

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ Հայաստանի Հանրապետության կանոնակարգերի/ նորմատիվների շրջանակը

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ-1. ՀՀ կանոնակարգերը արդյունաբերության և շինարարության ոլորտում անվտանգության վերաբերյալ

Անվտանգության վերաբերյալ պահանջները	Կանոնակարգերի/ նորմատիվների շրջանակը
Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական ծառայությունների, մասնավորապես Քաղաքաշինության նախարարության շինարարության և Արտակարգ իրավիճակների նախարարության հրդեհային կանխարգելման ծառայությունների կողմից տրված շինությունների հրահանգի հետ կապված վարչական պարտավորությունների կատարումը	ՀՀ կառավարության No 156-Ն առ 20.02.2006 թ. որոշումը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարությանը քաղաքաշինության բնագավառում կառավարման պետական լիազորված մարմնի իրավասություն վերապահելու մասին
Հրդեհային անվտանգության պահանջները ԲՄԳ ցամաքային մեքենաների լցակայանների համար Մաքսային միության տարածքի ստանդարտներ և տեխնիկական կանոնակարգեր	JV 156.13130.2014 TP TC
Հայաստանի Հանրապետության ծառայությունների կողմից վավերացված փաստաթղթերի հիման վրա համապատասխան կազմակերպության կողմից հաստատված ԲԳՄ լցակայանների շինարարության կանոններին վերաբերող տեխնիկական պահանջների պահպանում (լիցենզիա)	ՀՀԾՆ IV-12.03.01-04 «Գազաբաշխիչ համակարգեր» շինարարական նորմեր. Գազի բաշխման համակարգերի շինարարության ստանդարտների հաստատումը
Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական տեսչության և հրդեհային անվտանգության նախարարության կողմից ընդունված ստուգումների ռեժիմի մասին որոշումը	ՀՀ կառավարության թիվ 2399-Ն առ 22.12.2005 որոշմամբ հաստատված «Անվտանգության կանոնները զազի տնտեսությունում» տեխնիկական կանոնակարգը՝ ենթակառուցվածքի անվտանգության գործընթացները վերահսկելու համար
Անվտանգության ստանդարտների և հրդեհաշիջման սարքերի նախնական գնում և ստուգում	12.09.19-Ն, 1244-Ն
Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինական, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից ստուգումների ստուգաթերթերի հաստատում	Հավելվածներ No. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 (2-րդ կետը լրացվել է թիվ 1244-Ն առ 12.09.19 թ, որոշմամբ
Շինարարության համար հրդեհային անվտանգության պահանջներ	ՀՀ կառավարության թիվ 596-Ն առ 19.03.2015 թ. որոշման Հավելված 5 (փաստաթուղթ N 1-2)

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Անվտանգության վերաբերյալ պահանջները	Կանոնակարգերի/ նորմատիվների շրջանակը
Շինթույլտվությունը, շինարարության տեխնիկական վերահսկողությունն իրականացնող կազմակերպության անվանում և դրա թույլտվության (լիցենզիա) համարը հավաստող փաստաթուղթը	ՀՀ կառավարության թիվ 596-Ն առ 19.03.2015 թ. որոշման Հավելված 5 (փաստաթուղթ N 1-2)
Տեղադրված սարքավորումների պաշտպանությանն առնչվող օրենքներ և պահանջներ, որոնք պետք է հաշվի առնվեն. Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	2388-Ն, 1101-Ն 01.01.2006 GOST 14 2002-69
5 հեկտարը գերազանցող բազային տարածքների (պահեստներ) տրամադրում՝ հրշեջ մեքենաների համար՝ առնվազն երկու մուտքով	Հղում՝ նորմատիվ իրավական ակտերին "2," կետ 5.36
Հրդեհաշիջման մեքենայի համար ճանապարհներ >4.5 մ	"2", կետ 5.37
Բացօթյա հրդեհաշիջման աշխատանքներ. օբյեկտների մոտ կամ դրանց մոտակայքում (200 մ շառավղով) տրամադրվում է առնվազն 1 հրշեջ հիդրանտ կամ առնվազն 50 մ ³ հակահրդեհային հոր:	"1," Գլուխ 3, Կետ 79, Գլուխ 25, Կետ 290
500 մ3-ից ավելի տարողությամբ պահեստային շենքերը հագեցված են հակահրդեհային հիդրանտներով հագեցած ներքին հրդեհային ջրային համակարգով, որպեսզի յուրաքանչյուր կետ ցողվի 2X2,5 լ/վրկ ջրային շիթով:	"8", կետ 61, Աղյուսակ 2
Կախված տարածքի չափից՝ պահեստները համարված են հրդեհաշիջման ավտոմատ համակարգով:	"1," Գլուխ 7, Կետ 81
Վարչական շենքերում գազի պահեստները կահավորված են ավտոմատ հրդեհային ազդանշանային համակարգով	"1", Բաժին I, Գլուխ 7, կետ 81
Օբյեկտը պետք է հագեցած լինի հրդեհաշիջման առաջին անհրաժեշտության միջոցներով	"1," Բաժին VIII, կետ 504
In Class 'A', 'B', 'V' buildings, fire extinguishers are installed no more than 30 meters from potential fires. «A», «B», «V» կատեգորիայի շենքերում կրակմարիչները տեղադրվում են հնարավոր հրդեհման վայրերից ոչ ավելի, քան 30 մետր հեռավորության վրա:	"1," Բաժին VIII, կետ 512
Ստորև բերված նորմատիվ փաստաթղթերի հիման վրա հսկման ենթակա ենթակառուցվածքների ցուցակը. - Հաստատվել է ՀՀ ՏԿԵՆ No. 595-Ն առ 18.06.2015 թ. որոշմամբ, Հավելված 1	"1" - ANC «Հրդեհային անվտանգության կանոններ»

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Անվտանգության վերաբերյալ պահանջները	Կանոնակարգերի/ նորմատիվների շրջանակը
<p>-9.02-02-03 Արդյունաբերական կազմակերպությունների գլխավոր հատակագծեր</p> <p>-12.03.01-04 Գազի բաշխիչ ցանցեր</p> <p>-11.03.02-04 Պահեստային շենքեր</p> <p>-21-01-2014 Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն</p> <p>-12.02.01-04 Ջեռուցում, օդափոխություն, օդորակում</p> <p>-12.101-04 Շենքերում գազի բաշխման համակարգերի նախագծում</p> <p>- Ներքին ջրամատակարարում և շենքերի ջրահեռացում</p> <p>ՀՀ օրենքը «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ» մասին, 24.10.2005 թ.</p> <p>- Արդյունաբերական օբյեկտներ</p>	<p>"2" - ՀՀՇՆ III</p> <p>"3" - ՀՀՇՆ IV</p> <p>"4" - ՀՀՇՆ IV</p> <p>"5" - ՀՀՇՆ</p> <p>"6" - ՀՀՇՆ IV</p> <p>"7" - SHNZ IV</p> <p>"8" - ՀՀՇՆ 40-01.01-2014</p> <p>"9" -</p> <p>"10" ՀՀՇՆ IV-11.03.01-04</p>
<p>- Շինարարական ստանդարտներ</p> <p>- Գազամատակարարում</p>	<p>ՇՆևԿ (SNIP) 2.04.08-87</p> <p>ՇՆևԿ (SNIP) 3.05.02-88</p>
<p>- Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգության վարչություն</p> <p>- Արդյունաբերական օբյեկտների գլխավոր հատակագծերը</p>	<p>ՀՀՇՆ II-8.04.01-97</p> <p>ՀՀՇՆ III-9.02.02-03</p>
<p>- Շենքերի ջրամատակարարում/վերականգնում</p> <p>- Շենքերի և շինությունների հրդեհների կանխարգելման ավտոմատացում</p> <p>- Արդյունաբերական շենքերի էլեկտրական սարքավորումների վերաբերյալ կանոնակարգեր</p>	<p>ՇՆևԿ (SNIP) 2.01.07-85</p> <p>ՇՆևԿ (SNIP) 2.04.09-84</p> <p>ՇՆևԿ (SNIP) 2.09.02-85</p> <p>(հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի նախարարության 1998 թվականի հունիսի 24-ի N 189-ԳՄ հրամանով և գազամատակարարման վերականգնման կարգով)</p>
<p>- ICPE Եվրոպական միության կանոններ</p> <p>- Եվրոպական ցուցումներ, որը պաշտպանում է ATEX/ ISO նորմալացման ռիսկերին ենթակա աշխատողներին</p> <p>- EurAsia Conformity</p>	<p>Նոմենկլատուրայի շեմերը n°1413</p> <p>ATEX 1999/92/CE</p> <p>AEC ստանդարտներ</p>

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ-2 Հայաստանի Հանրապետության կողմից ստորագրված/վավերացված շրջակա միջավայրի և կենսաբազմազանության պաշտպանությանը վերաբերող միջազգային պայմանագրեր և կոնվենցիաներ

No	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն, ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
1	Միջազգային նշանակության խոնավ տարածքների, հատկապես՝ ջրլող թռչունների բնադրավայրերի մասին, (Ռամսար, 1971)	1975	1993	Հաստատվել է ՍՍՀՄ կողմից	
2	Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա (Ռիո դե Ժանեյրո, 1992)	1993	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ.-ին
3	Կենսաբանական անվտանգության մասին կարթագենյան արձանագրություն (Կարթագեն, 2000)		2000	2004	
4	Գլիմայի փոփոխության մասին ՄԱԿ-ի շրջանակային կոնվենցիա (Նյու Յորք, 1992)	1994	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ.-ին
5	Կիոտոյի արձանագրություն (Կիոտո, 1997)			2002	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 2003 թ.-ին
6	Մեծ հեռավորությունների վրա օդի անդրսահմանային աղտոտվածության մասին կոնվենցիա (ժնև, 1979)	1983		1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ.-ին
7	«Անդրսահմանյան համատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին» կոնվենցիա (Էսպու, 1991թ.)	1997		1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ.-ին
	«Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման մասին» արձանագրություն (Կիև 2003թ.)		2003		
8	«Արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության մասին» կոնվենցիա (Շելսինկի, 1992թ.)	2000		1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ.-ին
9	«Անդրսահմանային ջրերում արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության հետևանքով քաղաքացիական պատասխանատվության և վնասի հատուցման մասին արձանագրություն» (Կիև, 2003)		2003		
10	Անապատացման դեմ պայքարի մասին ՄԱԿ-ի կոնվենցիա (Փարիզ, 1994)	1996	1994	1997	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ.-ին

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

No	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն, ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ մտել	ԵՍտորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
11	Վտանգավոր թափոնների անդրաահմանային վերահսկման և դրանց տեղափոխման նկատմամբ հսկողության սահմանման մասին կոնվենցիա (Բազել, 1989)	1992		1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ.-ին
12	Օզոնային շերտի պահպանության մասին կոնվենցիա (Վիեննա, 1985)	1988		1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ.-ին
13	Օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին Մոնրեալի արձանագրություն (Մոնրեալ, 1987)	1989		1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ.-ին
14	«Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ տեղեկատվության հասանելիության, որոշումներ ընդունելու գործընթացին հասարակայնության մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին» կոնվենցիա (Օրիուս1998թ.)	2001	1998	2001	
15	Միջազգային առևտրում առանձին վտանգավոր քիմիական նյութերի և պեստիցիդների վերաբերյալ նախնական հիմնավորված համաձայնության ընթացակարգի կիրառման մասին կոնվենցիա (Ռոտտերդամ, 1998)		1998	2003	
16	Միջազգային լճերի և անդրսահմանային ջրահոսքերի օգտագործման և պահպանության մասին կոնվենցիա (Շելլի, 1992)	1996	1999		
17	Ջրի և առողջության մասին արձանագրություն (Լոնդոն, 1999)		1999		
18	Կայուն օրգանական ադոտոիչների մասին Ստոկհոլմի կոնվենցիա (Ստոկհոլմ, 2001)		2001	2003	
19	Շրջակա միջավայրի փոխակերպման տեխնիկական միջոցների ռազմական կամ այլ կարգի թշնամական օգտագործումն արգելելու մասին կոնվենցիա (ՇՆՆ, 1976)	1978		2001	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 2002 թ.-ին
20	Լանդաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենսիա, 2000)			2004	
21	Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին կոնվենցիա (Փարիզ, 1972)			1993	
22	Էներգետիկ խարտիայի պայմանագիր (Լիսաբոն, 1994)			1997	
23	Էներգետիկ խարտիայի արձանագրություն Էներգաարդյունավետության և հարակից բնապահպանական ասպեկտների վերաբերյալ (Լիսաբոն, 1994)			1997	
24	Բեռնի կոնվենցիա- Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին Եվրոխորհրդի կոնվենցիա (Բեռն, 1979)	1982	2006		

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Դ. Այլընտրանքների համեմատական վերլուծություն

	Օգուտներ	«Զրո» կամ «ոչինչ չանել» այլընտրանք	«Նոր ավտոբուսային հավաքակալայանի վերակառուցում»	«Գոյություն ունեցող Զրվեժի ավտոբուսային հավաքակալայանի վերակառուցում»
1	Երևանի տրանսպորտային համակարգի բարելավում	Ոչ	Այո	Այո
2	Երևանի տրանսպորտային միջոցների պակասի/դեֆիցիտի և շարժակազմի ծանրաբեռնվածության հաղթահարում	Ոչ	Այո	Այո
3	Բարելավված սպասարկման որակ	Ոչ	Այո	Այո
4	Ավտոբուսի արդյունաբերության աշխատակիցների բարեկեցության բարելավում	Ոչ	Այո	Այո/վերակառուցման աշխատանքների 2-րդ փուլից հետո
5	Տարածաշրջանի օդի որակի բարելավում	Ոչ	Այո	Այո
6	Անհրաժեշտ է նոր հողի զբաղեցում և օտարում	Ոչ	Այո/նվազագույնը 12 հա հողատարածք	Այո/ սակայն շատ աննշան՝ շուրջ 1078 մ ² համայնքային հողատարածք
7	Շինարարության փուլում առկա շարժակազմի ժամանակավոր տեղակայման համար բավարար տարածք	Ոչ	Այո	Այո
8	Շինարարական տարածքը մեկուսացնելու և գործող շարժակազմի անվտանգությունն ապահովելու հնարավորություն հին հավաքակալայանի շենքերի և կառույցների ապամոնտաժման և քանդման ժամանակ	Կիրառելի չէ	Այո	Այո, կապահովվի
9	Տարածք առկա և նոր ժամանած տրանսպորտային միջոցների շարժակազմի վերջնական տեղակայման համար	Ոչ	Այո	Այո
10	Խուսափել ծառահատումից	Այո	Ոչ	Ոչ

Նախնական գնահատման հայտ

11	Խուսափել շրջակա սոցիալական համակարգերի վրա բացասական ազդեցությունից	Այո	Ոչ	Ոչ/բայց ոչ զգալի
12	Ծրագիրը կարճ ժամկետում ավարտին հասցնելու հնարավորություն՝ հաշվի առնելով, որ Երևան ժամանող 100 ավտոբուսների հրատապ տեղակայման անհրաժեշտություն կա և ժամանակային սահմանափակումներ	Ոչ	Ոչ	Այո

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե. ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-1. Երևանի քաղաքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվություն (Ճարտարապետահաստակագծային առաջադրանք)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՆԱՏԱԿԱԳԾՍՅՈՒՆ ԱՌԱՋՄԱՐՄԱՔ)

N 01118 - 07/4522-Ա (20.12.2021թ.)

Օրինակ **Երևանի ավտոտրասյան հավաքակազմի վերակառուցման**
(օրինակի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, վերանորոգում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)
«Աշխատանքային նախագիծ» (ՀՀ կառավարության 19.03.2015թ. հ. 596 որոշման N4 հավելվածի N2 ցանկի համաձայն փաստաթղթերի մշակման արձր ընկալականության օրինակ IV կատեգորիա) համար

(Մակերև. բնորոշումը, եզրայինը, շինարարության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը **Լոր-Լոր վարչական շրջան, Հ թնայան փողոց հ.9**
(վարչական շրջան, փողոց, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)

Կառուցապատող **Երևան համայնք՝ ի դեմս «Երևանի կառուցապատման ներքուստային ՄԴ» ՀՈԱԿ**
(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, ընկալականության վայրը, հետախոսումները, էլեկտրոնային նախագիծ)

Առաջադրանքի տրամադրման կիմքը **Կառուցապատողի հայրը, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման հ. 19082021-01-0356 վկայականը, Երևանի քաղաքապետի 20.12.21 թ. հ. 4522-Ա որոշումը:**
(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող անբաժնու ստանդարտ փաստաթուղթ)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը **Երկու տարի**
(ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N1 հավելվածի 31-րդ կետին համապատասխան)

Ն Ա Մ Ա Գ Շ Մ Ա Ն Դ Ն Ղ Վ Ս Մ Ա Ս Ի Բ Ն ՈՒ Թ Վ Գ Ի Ր Ը
(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1500)

1. Հողամասը գտնվում է **Նպաստակալի նշանակությունը՝ Էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի, կամուսայ ներակառուցվածքների օբյեկտների, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը տրանսպորտի օբյեկտների, գրանցված իրավունքի տեսակը սեփականություն, կադաստրային ծածկագիրը՝ 01-008-0507-0083:**
(հողամասի դիրքը քաղաքաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափերը **4.53901 հա:**
(հողամասի սահմանները՝ կողքինտային նշանակություն, մակերեսը, (հա))

3. Հողամասի անկա վիճակը **Վարչական շենք՝ 4743.7քմ, լվացման-տորգման տեղամաս՝ 4134քմ, ավտոկայանատեղ՝ /հանգրվան՝ 5306.7քմ, չորացման տեղամաս՝ 109.12քմ, արհեստանոց՝ 351.1քմ, կարգապահում՝ 109քմ, սպորտակայան՝ 36.4քմ, պահակատուն՝ 10.5քմ, անցազրային կենց 36.04քմ, արհեստանոց՝ 19.4քմ, պահեստ՝ 323.6քմ, ցրի պահեստային բարձր՝ 33քմ, ծածկ՝ 216քմ:**
(սեյսմիկ բնութագրեր, շենքերի (այդ թվում՝ բաղնիքի և ներկայումս) առկայությունը (օգտակարությունը, նյութակազմը, հարկապահումը, հարկայունությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կամապատասխան, բարեկարգված և այլն)

4. (*) Տրամադրության պայմանները **Հ թնայան փողոց, Ա Հովհաննիսյան փողոց:**
(ճանապարհների անվանումները, երկաթուղային տրամադրության մասնամասերը և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կապի, էլեկտրամատակարարման, Լախագծվող է կից տարածքներով անցնող ինժեներական ցանցեր և հաղորդակցություններ):
(նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ներակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)

6. (*) Կից հողամասը **Բնակչի, հասարակական և արտադրական շինություններ, Հ թնայան փողոց:**
(կից հարգապատվությունների անվանումը և դրանց սահմանները՝ համանայն ներկայացված սխեմայով)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ) **Անկա չէ:**
(նույնարձանի անվանումը, կարգավիճակը և այլն)

8. (*) Հատակագծային սահմանափակումներ **Չկա:**
(տեղանքում գործող արտադրական, պաշտպանվող օբյեկտների, ինժեներատրամադրության ներակառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

Ն Ա Մ Ա Գ Շ Մ Ա Ն Դ Ն Ղ Վ Ս Մ Ա Ս Ի Բ Ն ՈՒ Թ Վ Գ Ի Ր Ը
(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1500)

9. Ճարտարապետահաստ **Մշակել Հ թնայան փողոց հ.9 հասցեում Երևանի ավտոտրասյան հավաքակազմի վերակառուցման աշխատանքային ակազմային պահանջներ նախագիծ անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման հ. 19082021-01-0356 վկայականով արագործված հողատարածքի սահմաններում:**
(նշելով Պատմամշակութային հուշարձանության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները, անկա ընդարձակված ծրագրային փաստաթղթերի դրույթները կամ դրանց բացատրության դեպքում՝ կազմակերպող ընդարձակված (կազմակերպող) ընդարձակված միջավայրի պայմանները, առաջադրություններ ճակատների ձևավորման, տակվածների, արտաքին դրների, պատմամշակութային համապատասխանությունների և գրանցված օբյեկտների վերաբերյալ)

9.1. (*) Օրինակի հնավայրային կարմիր գծից (մետր) _____

9.2. (*) հնավայրայինը հարևան հողակտորներից (օրինակներից)(մետր) _____

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր) _____

(սահմանային հարկապահության բարձրությունը զերգրանցող շենքերի և շինությունների նախագծման դեպքում՝ ՀՀԸ ՈՒ-6.02-2006 «Սեյսմակայուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերով սահմանված պահանջների ապահովում (հատուկ հաշվարկային մեթոդներ, սեյսմակայունության բարձրացման միջոցառումներ և այլն))

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը _____

(կառույցի (կառույցների) բնօրինակը մակերևույթի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

9.5. կառուցապատման տոկոսը **Մինչև 100%:**
(կառուցապատված (անշարժ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով) (%)

9.6. կառուցապատման տոկոսը **Համաձայն նախագծի**
(կառուցապատված տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով) (%)

9.7. այլ պահանջներ

- Նախագծով հնարավոր է իրականացնել ավտոտրասյան հավաքակազմի և գրանցվածքային շինության վերակառուցում, տրանսֆորմատորային ներակառուցման կառուցում, ցածր և դեղնադեղին վառելիքի լիցքավորման կայանի, լվացման կայանի, ավտոտրասյան վերանորոգման համար նախատեսված շինությունների, բացառա կայանատեղի կառուցում,
- Նախագծով էլեկտրալից էլ կառավարության 19.03.2015թ. հ. 596 որոշման N4 հավելվածի N2 ցանկով տրված չափորոշիչներից էլեկտրա կառուցվող շինության շինարարության աստիճան:

Նախնական գնահատման հայտ

• Աշխատանքային նախագիծը մշակել իրավասու կազմակերպության կողմից նախապես սրված տեխնիկական եզրակացության պահանջների համաձայն:
 • Հիմնադրամների կազմը և ֆունկցիոնալ կապը մշակել հաշվի առնելով անհրաժեշտ տեխնոլոգիական և նորմատիվային պահանջները:

10. Հորմատում գտնվող շենքերի և շինությունների բաճառման կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների ներթափանցումը **Հնարավոր է նախատեսել ըստ նյութ/ապամոնտաժման/ համաձայն պատվիրատուի առաջարկների**

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ **Միացնել գոյություն ունեցող ինժեներական ցանցերին՝ անհրաժեշտության դեպքում համաձայնեցնել իրավասու կազմակերպության հետ:**

12.1. (*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրամատակարարում (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) էլեկտրամատակարարում (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) գազամատակարարում (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրը (համաձայն ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված ելակետային տվյալների)

12.5. բոլլ հոսանքներ

12.6. սղորահամություն

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում **Կազմակերպել ջրահեռացումը:**
 (սեյսմիկ կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում **Տարածքը բարեկարգել և կանաչապատել, հնարավոր է ցանկապատել:**
 (ամուլագիտային պահպանման վերաբերյալ պահանջները, կանաչապատում, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկապատում, զգվազ և այլն)

15. Երկարադրական նյութեր **Երկարադրական, մետաղ, քարե շար, երեսապատման բարձրորակ այլ շին նյութեր:**
 (շինարարական նյութերի օգտագործման առաջարկությունները տնայնէնթերի, ճակատների լուծումների, արտաքին դրների, պատուհանների վերաբերյալ)

16. Պաշտպանական կառույցներ (արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց օրինկների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ **Նախատեսել հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցներ:**
 (հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումները)

18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաչափ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ **Նախատեսել հաշմանդամների և ԲՄՆ-երի կենսազործունեության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ՝ նախագծման (սարքավորման և կանակտման ընտրությունը) կատարելով ՀՀՆՆ TV-11.07.01-2006 (ՄՄՆ 3.02-05-2003) «Ենթերի և շինությունների մտայնությունը բնակչության սակավաչափ խմբերի համար» շինարարական նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների համապատասխան:**

19. Երջակա միջավայրի պահպանում (շրջակա միջավայրը վնասվածք ազդեցությունից բացառելու միջոցառումները)

20. Երկարադրության կազմակերպում **Մշակել շինարարական աշխատանքների կազմակերպման նախագիծ՝ նկատի ունենալով ՀՀ կառավարության 12.04.2001թ. հ.286 որոշմամբ հաստատված կարգի 44-րդ կետի «ԺԲ» ենթակետի և 44.1 կետի պահանջները, ինչպես նաև՝ Երևան քաղաքի ավագանու 16.03.2012թ. հ.405-Ն որոշմամբ սահմանված լրացուցիչ պայմանները:**
 (առարարություններ շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, քաղաքային տեսեսության և տրանսպորտի անվտանգ աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջարկների գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը **Երկու տարի:**
 (Նշվում են առաջարկների գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձարկմանը ներկայացվող պահանջներ **ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման հավելված N 2 հավելվածի պայմանների և N 4 հավելվածի N 2 ցանկով սրված չափորոշիչներից էլեկտրոլ**
 • պարզ փորձարկություն (նախագծա-նախանաշվային փորձարկություն)
 • պետական համալիր փորձարկություն (նախագծա-նախանաշվային փորձարկություն)
 (Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված փորձարկության տեսակը կամ նախագծողի երաշխավորագիրը՝ հղում կատարելով համապատասխան իրավական ակտին)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում **ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և երդենային անվտանգության տեսչական մարմնի հետ:**
 (Իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության նախատեսված դեպքում շահագրգիռ մարմինների հետ Երեզային նախագծի հանկական համաձայնեցում, եզվում է նաև առաջարկների փոփոխման ենարավորությունը՝ ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 87-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

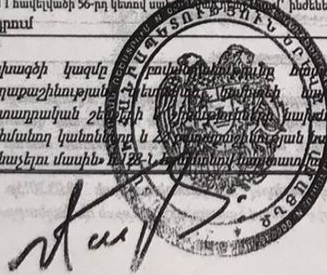
24. Հասարակական բննարկումներ (Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված դեպքում և կարգով)

25. Համաձայնեցումներ **• Համաձայնեցում Երևանի քաղաքապետի հետ:
 • Մինչև նախագծային աշխատանքները սկսելը առկա ինժեներական ենթակառուցվածքի տեղադրման պայմանների վերաբերյալ համաձայնություն ձեռք բերել տվյալ ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ:**
 (Նշվում են տվյալ օբյեկտի համաձայնեցման՝ օրենքով սահմանված պահանջները՝ հուշարձանների ու բնույթային պահպանության և այլ լիազորված մարմինների հետ, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված ինժեներական ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ)

26. Փաստային բաժանարարային պահանջների տեղադրում

27. Այլ պայմաններ **Նախագծի կազմը ընտրվել է ըստ նախատեսված 22 կառավարությանն առնվող քաղաքաշինության համաձայնեցման կարգի 11.09.2017թ. «Բնակիչ, հասարակական, արտադրական շենքերի և կառույցների» նախագծային փաստաթղթերի կազմը և բովանդակությունը սահմանող կանոնները և ՀՀ օրենսդրության նախարարի 29.11.2006թ. հ.273-Ն երամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» 2008 թ. 11.07.01-2006 (ՄՄՆ 3.02-05-2003) կարգի 11.09.2017թ. հ.273-Ն որոշմանը:**

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ՝
Կ.Տ.

ՀԱՅԳ ՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-2. Երևանի Քաղաքապետարանի նախնական համաձայնությունը նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1.

№ 17/6696.

« 31 » 01 2022.

Երևանի քաղաքապետարանի
«Երևանի կառուցապատման ներդրումային
ծրագրերի իրականացման գրասենյակ»
ՀՈԱԿ-ի տնօրենի տեղակալ-ծրագրի ղեկավար
տիկին Ն.Մարտիրոսյանին

Հարգելի տիկին Մարտիրոսյան

Ի պատասխան Ձեր 17.01.2022թ. հ. 38/02-07Էլ գրության հայտնում եմ, որ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչությունը Երևան քաղաքում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ 21.01.2022թ-ին տեղի ունեցած 1-ին հանրային քննարկմանն ապահովել է համայնքի ներկայացուցչի մասնակցությունը: Նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ տալիս ենք նախնական համաձայնություն պայմանով, որ նախնական գնահատման հայտում որպես պարտադիր պահանջ անհրաժեշտ է ներառել.

- շինարարական հրապարակից դուրս եկող ավտոմեքենաների անվադողերի լվացման, շինարարական հրապարակների պարսպապատման պահանջների նկարագրությունը.
- տեղեկատվություն տարածքում առկա բուսականության, հատման ենթակա ծառերի քանակի, բուսական աշխարհին պատճառված վնասի չափի և վնասի փոխհատուցման միջոցառումների վերաբերյալ.
- հանրային քննարկման ժամանակ բարձրացված հարցադրումները:
Կանաչապատման աշխատանքներն իրականացնել համաձայն աշխատակազմի բնապահպանության վարչություն ներկայացված և համաձայնեցված կանաչապատման նախագծի:

Հարգանքով՝

Աշխատակազմի բնապահպանության
վարչության պետ

Կատ.՝ Գ. Նավասարդյան
Հեռ. 011-514-188

Գ. Նավարյան

02/18/2022 12:05

Նախնական գնահատման հայտ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-3. Նախագծային փորձաքննության եզրակացություն

«ԱՐԽԻՏԵԿՏ» ՍՊԸ

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

N 60-22

<<14>> մարտի 2022թ.

ԼԻՑ 17384

Պարզիրարու՝ ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ
Նախագծող՝ <<ԷԳԻՍ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼ>> ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
<ԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ
Նախագծող՝ <<ԱՐԽԵՏ>> ՍՊԸ

<<ԱՐԽԻՏԵԿՏ>> ՍՊԸ-ն նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննության է դիտարկում << ք. Երևան, Նոր-Նորք վարչական շրջան, Հ. Թևոյան փողոց հ. 9 հասցեում Երևանի ավտորուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների նախագծային փաստաթղթերը:

Նախահաշվային արժեքը կազմում է՝ 3 253 512.84 հազար դրամ, ներառյալ ԱԱԳ-ն:

Առդիր՝ եզրակացությունը 8 էջից:

Տարբեր՝

Լ. Սիրեկանյան

ՀՀ ք. Երևան, Լոր-Լորը վարչական շրջան, Հ. Թևոսյան փողոց հ. 9 հասցեում Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների նախագծային փաստաթղթեր

Պատվիրարու՝ ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Նախագծող՝ <<ԷԳԻՍ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼ>> ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Նախագծող՝ <<ՍՈՒՖԵՏ>> ՍՊԸ

Մույն նախագիծը կատարված է համաձայն պատվիրատուի կողմից տրված տեխնիկական առաջադրանքի հիման վրա:

<<ԱՐՆԻՏԵԿՏ>> ՍՊԸ-ին տրամադրվել է թղթային և էլեկտրոնային տարբերակով <<ԷԳԻՍ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼ>> ընկերության Հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի փաթեթներ, որը իր մեջ ներառում է՝

1. Ելակետային տվյալներ /հատոր 0/
2. Գլխավոր հատակագիծ /հատոր 1/
3. Ճարտարապետական մաս /հատոր 1/
 - Ավտոբուսների լվացման կայան
 - Գազի և դիզելի լիցքավորման կայան
 - Մուտքի անցակետ
 - Էլեկտրական ենթակայան
 - Պարխապ
4. Գոնետրովտորական մաս /հատոր 2/ հաշվարկային մաս
 - Ավտոբուսների լվացման կայան

Նախնական գնահատման հայտ

- Գազի և դիզելի լիցքավորման կայան
 - Մուտքի անցակետ
 - Էլեկտրական ենթակայան
 - Պարիսպ
 - Հենապատ
5. Ինժեներական մաս /հատոր 3/
- Ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգեր
 - Էլեկտրամատակարարման համակարգեր
 - Արտաքին լուսավորության համակարգ
 - Ուժային էլեկտրական սարքավորումներ
 - Գազամատակարարման համակարգ
6. Տեխնոլոգիական լուծումներ /հատոր 3/
- Դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայան
 - ԱԳԼՀ կայան
 - Ավտոմատիկա ԱԳԼՀ կայան
 - Ավտոմատիկա դիզելային վառելիքի լիցքավորման կայան
7. Եինարարության կազմակերպման մաս /հատոր 4/
8. Հակահրդեհային անվտանգության միջոցառումներ /հատոր 5/
- Հրդեհաշիջում
 - Արտակարգ իրավիճակներում արձագանքելու պլան
9. Հաշմանդամների համար մատչելիության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ/հատոր 5/
10. Էներգային այդոլությանն ու էներգաարդյունավետությանն ուղղված միջոցառումներ/հատոր 5/
11. Նախահաշիվ / հատոր 6/

<<ԱՐԽԻՏԵԿՏ>> ՍՊԸ-ն փաստաթղթերը ուսումնասիրել է՝ համաձայն 18.02.2022թ. կնքված N 01 ծածկագրով պայմանագրի և տեխնիկական բնութագրի / ԷԳԻՍ ԲՆԹԵՐՆԵՑՇՆԼ քննիչության Հայաստանյան մասնաճյուղի միջև/ , Երևանի քաղաքապետի կողմից տրված ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի և ՀՀ-ում գործող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի հիման վրա:

Ելակետյին տվյալներում ներառված են հետևյալ փաստաթղթերը՝

1. ՀՀ Քաղաքաշինության կոմիտեի կողմից տրամադրված լիցենզիայի և ներդիրների պատճենները և ճարտարապետի ու կոնստրուկտորի արտոնագրերը:
2. Երևանի քաղաքապետի կողմից տրված 20.12.2021թ. N01/18-07/4522-Ա նախագծման թույլտվությունը/ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք/:
3. Անշարժ գույքի սեփականության վկայականը :
4. ՀՀ «ԳԵՈՒԵՍԵՐԳ» ՍՊԸ-ի կողմից տրված ինժեներկարքանական եզրակացությունը Նոր-Նորք վարչական շրջան, Հ. Թևոսյան փողոց հ. 9 հասցեի տարածքի վերաբերյալ: / Լիցենզիա 17340/
5. Վեոլիա Ջուր ՓԲԸ-ի կողմից տրված ջրագծի և կոյուղագծի միացման կետերը:

Նախագծով նախատեսվում է վերակառուցել Նոր-Նորք վարչական շրջան, Հ. Թևոսյան փողոց հ.9 հասցեում ավտոբուսային հավաքակայանը: Հավաքակայանում գոյություն ունեցող կառույցների մեծ մասը և պարիսպի մի մասը նախատեսվում է քանդել: Ավտոբուսային հավաքակայանում նախատեսվում է կառուցել ավտոբուսների լվացման կայան, գազի և դիզելի լիցքավորման կայաններ, մուտքի հատվածում հսկիչ անցագրային կետ, էլ. ենթակայան, հարթակ/պանդուս/ , հենապատեր, պարիսպ, վերակառուցել ճանապարհային ծածկույթը իրականացնելով նորը, բարեկարգել իրականացնելով կանաչապատ տարածքներ:

Նախատեսվում է հիմնական մուտքը կազմակերպել Թևոսյան փողոցի աջակողմյան հատվածից, իսկ գոյություն ունեցող մուտքը օգտագործել որպես հիմնական ելք: մուտքն ու ելքը նախատեսվում է 10 մ լայնությամբ: Քանդված պարիսպի փոխարեն նախատեսվում է կառուցել քարե պարիսպ երկաթբետոնե հիմնակմախքով 2.6 մ բարձրությամբ: Ավտոբուսների լվացման կայանը ուղղանկյուն հատակագծային 37.0*22.0 մ արտաքին չափեր ունեցող շինություն է: Լվացման կայանը նախատեսվում է հինգ ավտոբուսների միաժամանակյա լվացման համար, ներսում լվացման կետերը առանձնացված են միմյանցից 200մմ հաստությամբ թեթևաբետոնե բլոկի շարով: Մեքենաների լվացումը նախատեսվում է ավտոմատացված լվացման համակարգով, ջրի մաքրման և վերաշրջանառության իրականացման համակարգով: Արտաքին պատերը

իրականացվում են սենդվիչ պանելներով, իսկ որմնախարիսխը երեսապատվում է բազալտե երեսապատման սալերով, տանիքը երկու լանջանի է մետաղական տանիքածածկույթով, որոնք կրկնվում են յուրաքանչյուր թռիչքում, կազմակերպված ջրահեռացման համակարգով, որտեղից անձրևաջրերը ուղղորդվում են դեպի ջրի մաքրման կայան, հետագայում օգտագործելու նպատակով: Մեքենաների մուտքերը և ելքերը կազմակերպվում են շենքի երկար ճակատներից: Շինության ներսում տեղակայվում են տեխնիկական սենյակներ, տեխնիկական սենյակի տակ գտնվում է նկուղային հարկ, որտեղ տեղակայված են ջրի մաքրման սարքավորումները:

Գազի և դիզելի լիցքավորման կայանը իր մեջ ներառում է գազի և դիզելի լիցքավորման շվաքարաններ, ճնշակայան ստորգետնյա դիզելային վառելիքի տարրաների և գազի կուտակիչների հորեր: Շվաքարանները բաղկացած են մետաղական թեթև ծածկից և միաձույլ երկաթբետոնե սյուներից: Ծածկերը և սյուները երեսապատվում են ալյուրոնոնե երեսապատման թերթերով: Դիզ. վառելիքի համար նախատեսվում է լիցքավորել երկու մեքենա միաժամանակ, իսկ գազի համար վեց մեքենա, տեղադրված են երեք գազի երկփողանի լիցքավորիչներ և մեկ դիզել երկփողանի լիցքավորիչ: Ճնշման կայանի շենքը ուղղանկյուն հատակագծային արտաքին չափերով մեկ հարկանի շինություն է, տանիքը մեկ լանջանի մետաղական տանիքածածկույթից: Ճնշակայանում տեղադրվում են հինգ հատ կոմպրեսորներ:

Մուտքի անցակետը իրենից ներկայացնում է ուղղանկյուն հատակագծային արտաքին չափերով մեկ հարկանի շինություն է, տանիքը հարթ տիպի կազմակերպված ջրահեռացման համակարգով, մուտքերը կազմակերպված շինության երկու կողմերից: Արտաքին պատերը սվաղվում են ցեմտավազե սվաղով և ներկվում ճանապարհի ներկով, իսկ որմնախարիսխը երեսապատվում է բազալտե երեսապատման սալիկներով:

Էլ. ենթակայանի շենքը իրենից ներկայացնում է ուղղանկյուն հատակագծային արտաքին չափերով մեկ հարկանի շինություն, տանիքը մեկ լանջանի մետաղական տանիքածածկույթով կազմակերպված ջրահեռացման համակարգով:

Ավտոբուսների լվացման կայանի շենքի կոնստրուկտիվ համակարգը լուծված է միաձույլ երկաթբետոնե հիմնակմախքով, շրջանակային և շրջանակակապային սխեմաներով:

Շենքի հիմնակմախքի հաշվարկը ուղղահայաց բեռնվածության և սեյսմիկ ազդեցությունների համար կատարված է համակարգչային ծրագրով ըստ ՀՀՇՆ 20.04-

2020 Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. նախագծման նորմերի: Հաշվարկի ժամանակ օգտագործվել է՝

գրունտների կարգը 2-րդ,

գրունտային պայմանների գործակիցը - $K_0 = 1.0$,

թույլատրելի վնասվածքների գործակիցը - $K_1 = 0.35$

սեյսմաուժգնության գործակիցը - $A=0.4$

պատասխանատվության գործակիցը - $K_2 = 1.0$

հիմքերի տակ որպես գրունտներ ընդունված են կիսաժայռային և ժայռային, որի պայմանական հաշվարկային դիմադրությունը կազմում է $R_0=0.25 \text{ ՄՊա}$

Հաշվարկների ժամանակ բոլոր երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների համար ընդունված են հետևյալ բնութագրերը՝ ծանր բետոն B25 դասի, $\gamma = 2.48 \text{ տ/մ}^3$ ծավալային կշռով, երկայնական ամրանները - A500C դասի, լայնական ամրանները - A240 դասի:

Շինությունների բոլոր հիմնական կրող կոնստրուկցիաները իրականացվում են միաձույլ երկաթբետոնից: Շինությունների հիմքերը նախատեսված է իրականացնել միաձույլ երկաթբետոնից ժապավենային խաչվող գոտիներով ուղղանկյուն հատվածքի կտրվածքներով: Ավտորուսների կայանի սյուները 45×45 սմ հատվածքի, պարզունակները 45×45 սմ, միաձույլ երկաթբետոնե պատերը 45 սմ հաստությամբ: Ծածկերը իրականացվում են միաձույլ երկաթբետոնից 16 սմ հաստությամբ հոծ սալերով կրկնակի ամրանավորմամբ, որը ապահովում է շենքի տարածական կոշտությունը և երկայնական, և լայնական ուղղություններով: Լցասյունակների կրող հիմնակմախքը և տանիքը իրականացվում են պողպատե տարրերից: Շինությունների պատի շարերը իրականացվում են ամրանավորված թեթևաբետոնե բլոկներով: Դիզ. Վառելիքի և գազի հորերի տարածքները պարփակվում են մետաղական ցանկապատի հիմնակմախքով: Հորերի հիմքերը իրականացվում են համատարած միաձույլ երկաթբետոնից հոծ սալի տեսքով կրկնակի ամրանավորմամբ, պատերը իրականացվում են միաձույլ երկաթբետոնից կրկնակի ամրանավորմամբ: Անցակետի և ենթակայանի շինությունների կրող հիմնակմախքը միաձույլ երկաթբետոնից է, հիմքերը ժապավենային ուղղանկյուն հատվածքի, սյուները 40×40 սմ հատվածքի, 40×50 սմ հատվածքի, ծածկը միաձույլ երկաթբետոնից 16 սմ հաստությամբ կրկնակի ամրանավորմամբ: Արտաքին պատի շարը իրականացվում է տուֆ քարի շարվածքից:

Քարե պարիսպի համար իրականացվում է միաձույլ երկաթբետոնե հիմք, սյուներ և գոտիներ 20×20 սմ հատվածքի P25 դասի բետոնից, իսկ արտաքին լուսավորության

Նախնական գնահատման հայտ

տեղադրման հատվածներում սյուները իրականացվում են 40*40սմ հատվածքի: Պարիսպը նախատեսվում է սվաղել ցեմենտավազե սվաղով և ներկել ճակատային ներկով:

Շինությունների նշանակումից և հրդեհայի անվտանգության կարգից ելնելով տարածքում նախատեսվում է միացյալ խմելու հակահրդեհային ջրամատակարարման ցանց, որը հետագայում կմիացվի ընդհանուր օղակաձև ցանցին: Խողովակները պողպատե 108*4 մմ հատվածքի հակակոռոզիոն մեկուսացումով 100-130 մ մեկ նախատեսվում է հավաքովի երկաթետոնե հրդեհային հիդրանտներով և բաժանարար հորեր: Տարածքի ցածր կետերում նախատեսվել են անձրևընդունիչ միաձույլ հորեր՝ ճաղավանդակներով: Անձրևաջրերի խողովակները ծալքավոր պոլիէթիլենե 200-300 մմ տրամագծով: Շրջակա միջավայրի պահպանման և ջրի ծախսի խնայողության համար ընտրվել է ջրի մաքրման սարք 5 խմ /ժամ արտադրողականությամբ:

Ավտոմատ հրդեհային համակարգը նախատեսված է հսկող շինություններում հրդեհի հայտնաբերման և համապատասխան ծառայությանը տեղեկացման համար, որպես ավտոմատ հրդեհային ազդասարքերը ընդունող հսկիչ օգտագործվում է դոզոն 4, որը գտնվում են օպերատորականում: Ծխային տվիչները տեղադրվում են առաստաղի վրա: Հրդեհային ազդարարման համար տեղադրվում են լուսաձայնային և հոսքային ազդարարներ: Սնուցման մալուխները տեղադրվում են պլիս խողովակների մեջ:

Նախագծով նախատեսված է ճնշակային կայանում տեղադրել 5 հատ լուսաբացյալորը 1200մ³ /ժամ արտադրողականության, ռուսական արտադրության ճնշակային տեղակայումներ, որոնցից 1-ը պահուստային: Միջին ճնշման գազատարով գազը մտնում է նախնական կուտակիչ, որից հետո անցնելով գազի մուտքի բլոկներով, որոնք համալրված են ֆիլտրերով, տրվում է ճնշակներին: Ճնշակներից հետո բարձր ճնշման գազը ենթարկվում է հովացման, օդային հովացման սարքավորումներում և տրվում է չորացուցիչներին: Չորացված գազը կուտակվում է 40 հատ 400լ տարողության ստորգետնյա կուտակիչներում, որտեղից էլ տրվում են լցայուններին: Ճնշակային տեղակայումները ապահովված են ավտոմատ կառավարման համակարգերով: Ավտոմատ կառավարման համակարգը դադարեցնում է ճնշակի աշխատանքը, եթե՝ դադարել է հովացումը, իջել է յուրի ճնշումը, չ ինությունում բարձր է գազի կոնցենտրացիան, էլ համակարգում առաջացել է անսարքություն, սեղման աստիճաններից հետո գազի պարամետրերը չեն համապատասխանում տրված

Նախնական գնահատման հայտ

պահանջներին: Կուտակիչնեչում գազի ճնշումը կարգավորվումը պահպանվում է ավտոմատ եղանակով:

Էլեկտրաէներգիայի սնուցումը իրականացվում է տարածքում գտնվող ենթակայանից: Ենթակայանը բաղկացած է 6 կՎ և 0.4 կՎ ԲՍ-երից և տրանսֆորմատորների խցից: Ենթակայանում տեղադրվում է 2 հատ 6/0.4 կՎ լարման 2500 կՎԱ հզորության եռաֆազերի փաթոյթ յուղային հերմետիկ ուժային տրանսֆորմատորներ: Շինությունների սնող մալուխները իրականացվում են ՎՎԳ տիպի մալուխներով տարբեր հատվածքների կաբելային կանալներով: Խմբային ցանցերը կառուցվում են պղնձե բազմաջիղ մալուխներով, ներքին վարդակային ցանցերը իրականացվում են 3*4 մմ հատվածքի բազմաջիղ մալուխներով, իսկ ներքին լուսավորության ցանցերը 3*1.5 մմ հատվածքի, ավտովացման կետերում բոլոր մալուխները անցկացվում են ջրակայուն խողովակների միջոցով: Վարդակները տեղադրվում են հատակից 30սմ բարձրության վրա, անջատիչները 85սմ բարձրությամբ, իսկ էլ վահանակները 1.5 մ բարձրության վրա: Նախատեսվում է կառուցել հողանցման կոնտուր:

Նախատեսվում է հողամասի ամբողջ պարագծով իրականացնել ցանկապատ: Տարածքի մուտքը իրականացվում է երկու դարպասների միջոցով: Նախատեսվում է արտաքին ինժեներական ցանցերի անցկացում՝ ջրամատակարարման, կոյուղու և անձրևաջրերի: Տարածքը նախատեսվում է կանաչապատել և բարեկարգել: Մուտքի մոտ է գտնվում մեկ հարկանի պահակակետը: Տարածքում նախատեսվում է իրականացնել ասֆալտապատ ճանապարհներ և մայթեր պարփակված մայթեզերերով: Տարածքը նախատեսվում է լուսավորել փողոցային լուսատուներով հենասյուների վրա տեղադրված միմյանցից 25 մ հեռավորության վրա, բոլոր հենասյուները հողանցվում են էլեկտրոդով և շերտապողպատով:

Ավտոբուսային հավաքակայանում նախագծված կառույցները չունեն տեղաշարժման սահմանափակումներով խմբերի կենսագործունեությունը սամանափակող խոչընդոտներ, իսկ կառուցվող թեքահարթակը ունի նորմատիվային թեքություն:

Նախահաշվային մաս

Աշխատանքների նախահաշվային արժեքը ներկայացված է ամփոփ հաշվարկով
Հաշվարկը կազմում է **3 253 512.84** հազար դրամ, ներառյալ ԱԱՀ:

Հաշվարկը նատարված է 1984թ. նորմերով և գներով նազմված տնղային նախահաշիվների հիման վրա, կիրառելով աշխատավարձի հաշվարկային ինղեքսը 1890.17 և մեքենաների շահագործման ինղեքսը 2779.30

Նյութերի արժեքն ընղունված է 2021թ. N 06 «Ինֆորմացիոն տեղեկագրի» տվյալներով :

1.Նախագծային լուծումները համապատասխանում են ՀՀ օրենսղրության ու նորմատիվ փաստաղթթերի և նախագծային առաղարանքի պահանջներին:

2. Նախագծի գծագրական մասը և մասնագրերը մշակված են միմիյանց համապատասխան

3. Նախահաշիվով նախատեսված ծավալները համապատասխանում են նախագծային ծավալներին

4.Աշխատանքային նախագծի կազմը համապատասխանեցված է ՀՀ քաղշին. նախարարի 11.09.2017 N 128-Ն հրամանով ամրագրված պահանջներին

5. Նախագծային լուծումներին առընշվող շեղումների վերացման ուղղղյամբ առաղարկված փոփոխղյունները, լրացումները, այլ ընտրանքային լուծումները քննարկվել են նախագծային կազմակերպղյան հետ համատեղ:

Ուտումնասիրելով ներկայազված նախագիծ-նախահաշիվը

Փորձաքննղյունը երաշխավղրում է փաստաղթթերի համապատասխանղյունը ՀՀ օրենսղրության և նորմատեխնիկական փաստաղթթերի պարտաղիր պահանջներին, նախահաշիվը կարող է սահմանված կարգով պատվիրատուի կողմից ներկայազվել համաձայնեցման և հաստատման:

Ն. Սիրեկանյան

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե- 4. Արտադրական վտանգավոր օբյեկտի տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության եզրակացություն

Հաստատված է
«Ստրեյթ» ՍՊԸ-ի
«Տեխնիկական անվտանգության
ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
Վ. Գևորգյան
ստորագրությունը

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՕՐՅԵԿՏԻ ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ N 425

ք. Երևան 11.03.2022թ.

Համաձայն 'Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին' ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի՝ և «ՀՀ-ի Ինթերնեյշնալ» ընկերության Հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրենի և «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի միջև 22.02.2022թ. կնքված N 425 պայմանագրի՝ 09.03.2022թ. մինչև 11.03.2022թ. «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Երևան քաղաքի տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության վարչության վառելիքի, լեռնահանքային, քիմիական օբյեկտների և սարքավորումների տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության բաժնի փորձագետ Կ. Կարբինյանի կողմից տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության ենթարկվեցին քաղաք Երևան Թևոսյան 9 հասցեում «ՀՀ-ի Ինթերնեյշնալ» ընկերության Հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից շահագործման նախապատրաստվող ԱԳԼԾԿ-ի և դիզելային վառելիքի լցակայանի արտադրական վտանգավոր օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

Համաձայն նախագծային փաստաթղթերի «ՀՀ-ի Ինթերնեյշնալ» ընկերության Հայաստանյան մասնաճյուղը քաղաք Երևան Թևոսյան 9 հասցեում նախատեսում է կառուցել ԱԳԼԾԿ և դիզելային վառելիքի լցակայան՝ (2 հատ 60 մ³ տարողությամբ ամբարներ իր 1 սյունյակ 2 ճկափողորակներով՝ դիզելային վառելիքի լցակայան և 40 հատ 400լ. ծավալով բարձր ճնշման կուտակիչներ, 5 հատ ճնշակ և 3 սյունյակ իր 6 հատ ճկափողորակներով՝ ԱԳԼԾԿ) արտադրական վտանգավոր օբյեկտները:

Տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության ենթարկված՝ քաղաք Երևան Թևոսյան 9 հասցեում ԱԳԼԾԿ-ի և դիզելային վառելիքի լցակայանի նախագծային փաստաթղթերը համապատասխանում են տեխնիկական անվտանգության ոլորտի օրենսդրության պահանջներին և նախագծային փաստաթղթերին տրվում է տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության դրական եզրակացություն:

Փորձագիտական եզրակացությանը կցվող նյութերը՝ Արտադրական վտանգավոր օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերի պատճենները:

Փորձագիտական խմբի ղեկավար /փորձագետ/ Կ. Կարբինյան N 040 ստորագրությունը, ազգանունը, վկայականի համարը

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-5. ՀՀ Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի գրությունը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԴԵԿԱՎԱՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

№ ՔՄՄ/0924/1589-22

«07», 02 2022թ.

«ԷԳԻՍ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՏՆՕՐԵՆ
ՌԻԶԱՐԴ ՏԱԴԱՆԻՆ
Էլ. փոստ՝ tigran.mamikonyan-int@egis.fr

Հարգելի պարոն Տադանի

Ի պատասխան Ձեր 18.01.2022թ. թիվ ARM/130115L/2022/750 գրության՝ ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը քննարկել է Երևան քաղաքի Նոր-Նորք վարչական շրջանի ՀԹևոյան փողոց 9 հասցեում Ջրվեժի ավտորուսային հավաքակայանի տարածքում նախատեսվող ԱԳԼՃԿ-ի և դիզելային վառելիքի ցակայանի նախագիծը, և տեղեկացնում է, որ այն համապատասխանում է հրդեհային անվտանգության պահանջներին:

Սույն գրությունը վավեր է նախագծում համապատասխան դրոշմակնիքի առկայության դեպքում:

Հարգանքով՝

Recoverable Signature

X

ԱՐԱԶ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

ԱՐԱԶ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

Signed by: PAPIKYAN ARAZ 3802880102

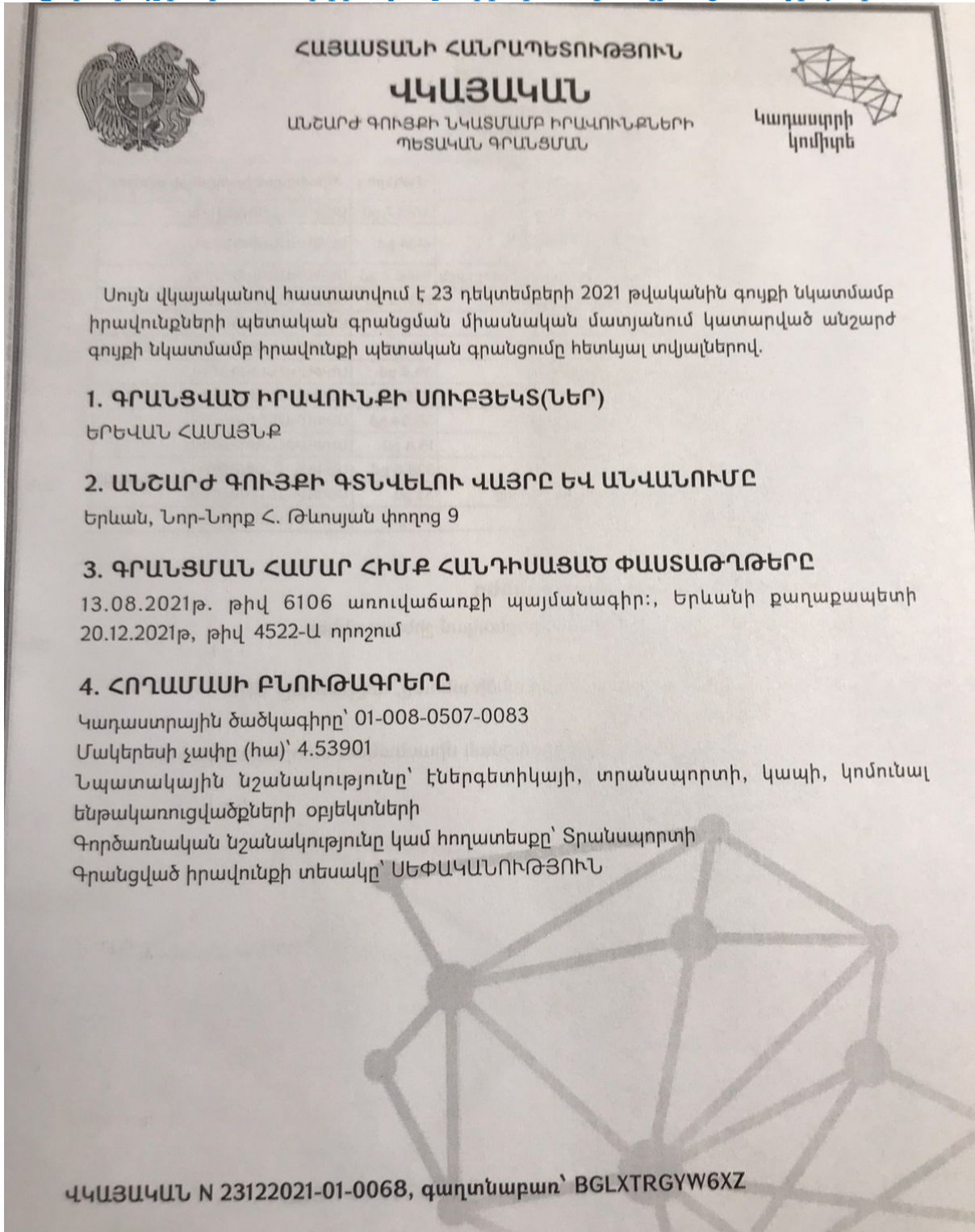
Կատարող՝ ՆՏՓՎ բաժնի գլխավոր մասնագետ ԱՅազնոբյան
հեռ.՝ 060 86 66 66, 10-43

0054, Երևան, Դավթաշեն 4-րդ թաղ., Ա. Միկոյան 109/8,
Էլ. փոստ՝ utfsib@utfsib.gov.am, հեռ.՝ (+374 60) 86 66 66

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-6. Երևանի փ. Թևոյան 9 հասցեյում ավտոբուսային հավաքակայանի անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայական

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝ արտադրական
 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ
1	01-008-0507-0083-001	Վարչական շենք	4743.7 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
2	01-008-0507-0083-002	Լվացման-նորոգման տեղամաս	4134 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
3	01-008-0507-0083-003	Ավտոկայանատեղ\հանգրվան	5306.7 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
4	01-008-0507-0083-004	Չորացման տեղամաս	109.12 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
5	01-008-0507-0083-005	Արհեստանոց	351.1 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
6	01-008-0507-0083-006	Կաթսայատուն	109 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
7	01-008-0507-0083-007	Պոմպակայան	36.4 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
8	01-008-0507-0083-008	Պահակատուն	10.5 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
9	01-008-0507-0083-010	Անցագրային կետ	36.04 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
10	01-008-0507-0083-011	Արհեստանոց	19.4 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
11	01-008-0507-0083-013	Պահեստ	323.6 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
12	01-008-0507-0083-012	Ջրի պահեստային բաք	33 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
13	01-008-0507-0083-009	Ծածկ	216 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

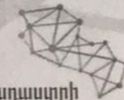
Առկա են ընդհանուր 72.3քմ մակերեսով ինքնակամ շինություններ:

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ՍՈՍ ԹՈՒՄԱՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի գլխավոր ռեգիստր

ՎԿԱՅԱՎԱՆ N 23122021-01-0068, գաղտնաբառ՝ BGLXTRGYW6XZ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Կադաստրի կոմիտե

Նախնական գնահատման հայտ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-7. Ավտոբուսային հավաքակայանի օպերատորի դիմումը «Վեոլիա Ջուր» ՍՊԸ-ին՝ Ջրվեժի հավաքակայանի վերակառուցման ծրագրի համար ջրամատակարարման և կոյուղու տեխնիկական պայման տրամադրելու համար

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՐՈՒՍ» ՓԲԸ
"YEREVANI AVTOBUS" CJSC

ՀՀ, ք. Երևան, Թևոսյան 5, 0076
5 Tevosyan, 0076, Yerevan, RA

Հեռ./Tel.: (374 11) 67 44 20
Էլ.փոստ/E-mail: yerevani.avtobus@gmail.com

ԵԱ 448-Ե

«08» 08 2021թ

Ում՝

«Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն
տիկին Մարիաննա Շահինյանին

Պատճենը՝

«ԵԿՆ ԾԻԳ»-ի ծրագրի ղեկավար
տիկին Նորա Մարտիրոսյանին
«ԵԿՆ ԾԻԳ» -ի
տեխնիկական մասնագետ
պարոն Վարդան Կարապետյանին
«ԼԳԻԱ Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն՝
պարոն Ռիչարդ Տադանիին

Թեմա՝

Տեխնիկական պայմանի տրամադրում

Կոնտակտային անձ՝

Տիգրան Մամիկոնյան

Հեռախոս՝

+374 99 05 19 32

Էլ. փոստ՝

tigran.mamikonyan-int@egis.fr

Նախորդող գրություններ՝

առկա են

Նախնական գնահատման հայտ

Հարգելի՛ տիկին Շահինյան,

Հայտնում ենք Ձեզ, որ «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերությունը Երևանի քաղաքապետարանի պատվերով իրականացնում է Երևան քաղաքի Թևոսյան 5 հասցեում գտնվող ավտոբուսների հավաքակայանի հիմնանորոգման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքները:

Նշված հավաքակայանի նախագծային աշխատանքների համար խնդրում ենք տրամադրել ջրամատակարարման և ջրահեռացման տեխնիկական պայման՝ համաձայն ներքոհիշյալ տվյալների.

1. Հրդեհաշիջում

ա) արտաքին՝ 20 լ/վրկ

բ) ներքին՝ 10 լ/վրկ

գ) ավտոմատ՝ 30 լ/վրկ

2. Տնտեսական-կենցաղային կոյուղի՝ 4,5 լ/վրկ

3. Տնտեսական-խմելու կոյուղի՝ 4,5 լ/վրկ

4. Անձրևաջրեր՝ 350 լ/վրկ

Առդիր՝ հավաքակայանի տեղադիրքը, GoogleԷ քարտեզի վրա

Տնօրեն

Է. Թարփոշյան

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-8. «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի կողմից տրված ջրամատակարարման և կոյուղու տեխնիկական պայման

«Երևանի Ավտորուս» ՓԲԸ
լ/ա Տիգրան Մամիկոնյանին
/հասցեն՝ ք. Երևան, Թևոյան 5/

« 27 » հուլիսի 2021թ.
N 207/22654

Առարկան՝ Տեխնիկական պայմանի սրամադրում

Հարգելի պարոն Մամիկոնյան,

Ի պատասխան Ձեր 08/07/2021թ. թիվ ԵԱ448 գրության՝ ներկայացվում է «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերության կողմից մշակված ջրամատակարարման և ջրահեռացման նախագծման տեխնիկական պայմանը ՎՋ4066/2021: Դրա հիման վրա անհրաժեշտ է համապատասխան լիցենզիա ունեցող կազմակերպությունում պատվիրել նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի առնվազն 2 փաթեթ և մյուս կոմունալ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների հետ համաձայնեցնելուց հետո, այն «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերության կողմից հաստատելու և միացման նախահաշիվ ստանալու նպատակով, ներկայացնել ընկերության Շահագործման տնօրինություն՝ հետևյալ հասցեներից որևէ մեկով.

1. ք. Երևան, Բեռնակիրների 85/1

2. ք. Վայք, Շինարարների 15

Հաստատված նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի 1 բնօրինակ փաթեթը պահվելու է ընկերությունում:

Տեղեկացնում եմ նաև, որ նոր համակարգի կառուցման աշխատանքները սկսելուց առաջ հարկավոր է այդ մասին տեղեկացնել 1-85, 011 300185 հեռախոսակենտրոնի միջոցով:

Հոդային աշխատանքները սկսելուց առաջ անհրաժեշտ է տեղական ինքնակառավարման մարմնից ստանալ շինարարական աշխատանքների կատարման թույլտվություն:

Նոր համակարգի կառուցման տեխնիկական հսկողություն իրականացնելու նպատակով հարկավոր է դիմել ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքաշինության պետական կոմիտեի կողմից քաղաքաշինության բնագավառում շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնելու համար լիցենզավորված կազմակերպության, որոնց ցանկը հրապարակված է «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերության պաշտոնական կայքում, օգտվել վերջինիս ծառայություններից և «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերություն ներկայացնել կառուցված օբյեկտի վերաբերյալ կից ցանկում նշված փաստաթղթերը ընկերության կողմից միացման աշխատանքներ կատարելու, առևտրային հաշվառքի սարք տեղակայելու և Ձեզ հետ խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման /կեղտաջրերի մաքրման/ ծառայությունների մատուցման պայմանագիրը կնքելու համար:

Մինևույն ժամանակ հարկ եմ համարում եջել, որ կառուցված նոր համակարգի սեփականության իրավունքի Հայաստանի Հանրապետության անհատույց հանձնումն իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Առդիր՝ 2 թերթ:

Հարգանքով՝

Սելեզյույ

Գլխավոր տնօրեն
Մ. Շահինյան

Պատասխանատու՝

Լ. Մարտիրոսյան

Սելեզյույ

ՀՀ, ք. Երևան, 375025, Արովյան 66ա
Հեռ.՝ 1-85, 0-800-00-185, 011-300-185
Էլ. փոստ՝ office@vjur.am
Վեբ-էջ՝ www.veolia.am

«ՎԵՈԼԻԱ ՋՈՐ» ՓԲԸ
ԵԼԻՑ 22654
« 27 08 » 2021 թ.

ՔԱ, Yerevan, 375025, Str. Abovyan 66a
Tel.: 1-85*0-800-00-185, 011-300-185
E-mail: office@vjur.am
Web site: www.veolia.am

Սելեզյույ

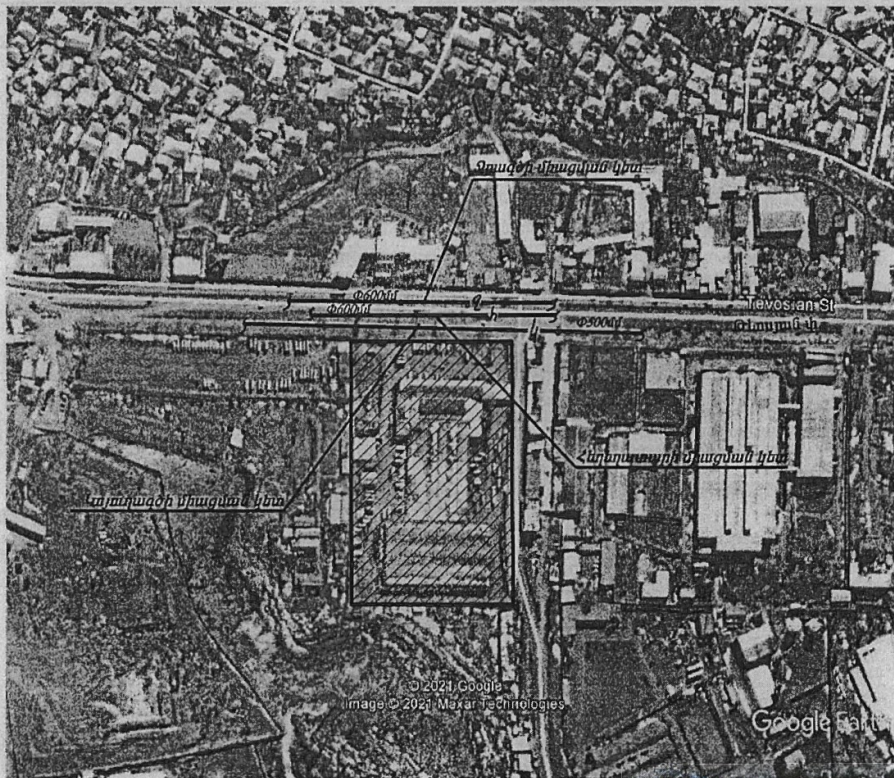
«Հաստատում են»
Արտադրատեխնիկական դաժմի պետ՝
Ա. Մարտիրոսյան
«23» 07 2021թ

Տեխնիկական պայման ՎՋ 4066 /2021
(Ջրամիացման և/կամ/ ջրահեռացման մախացման)

Ք. Երևան, Նոր-Նորք թևայան վտորց 5
/Քաղաքի Խաղակ/

Երևանի Ավտորու ՓԲԸ
/Իման Ֆարիկ և Ունն, ազգանուն/

099051932
/Հասկառանաժամանակ/

268 236
«ՀԱՅԿՍՏԱՆԻ ՓԲԸ» ՓԲԸ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՄՊԱՆԱԲԿՄԱՆ
ԳՐԱՄԵՆՏԱԿ ԹԻՎ 3

Համակարգ	Ջրամատակարարում	Ջրահեռացում	Հեղեղատար	Հրդեհաշիջում
Կոմունիկացիայի գտնվելու վայրը	Թևոսյան փողոց	Թևոսյան փողոց	Թևոսյան փողոց	
Գործող խողովակի տրամագիծը, ճնշումը, տեսակը	d=600մմ, p=2.0մթն. պող.	d=500մմ	d=600մմ	
Միացման կետի տեղը	Թևոսյան փողոցով անցնող ջրագծից	Թևոսյան փողոցով անցնող կոյուղագծից	Թևոսյան փողոցով անցնող հեղեղատարին	
Միացման տրամագիծ	Համաձայն մայրագծի			
Ջրաչափի տրամագիծը,				
Այլ պահանջներ	1. Ջրաչափական հանգույցի համար կառուցել դիտահոր 2. Գոյություն ունեցող ջրամիացումը միացման կետում խցափակելուց հետո կատարել նոր միացումը 3. Քարտ N.7710	Կոյուղագծի միացման կետում կառուցել դիտահոր	Հեղեղատարի միացման կետում կառուցել դիտահոր	Տես * կետը
Ջրամատակարարման գրառվել	Շուրջօրյա			

Կառուցման աշխատանքները կատարելու համար անհրաժեշտ է տվյալ ոլորտում լիցենզավորված կազմակերպությանը՝ պատկերել մայրագծամայրահաշվային փաստաթղթերի կազմում և դրանք համաձայնեցնել «Աեռլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի հետ:

Կառուցման աշխատանքների տեխնիկական հսկողությունը, դիմողի հայեցողությամբ, իրականացնում է «Աեռլիա Ջուր» ՓԲԸ-ն կամ ընկերության պաշտոնական կայքում հրապարակված ցանկում ընդգրկված կազմակերպությունը՝ դիմողի հաշվին: Կառուցված նոր համակարգի միացումը ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգին իրականացնում է «Աեռլիա Ջուր» ՓԲԸ՝ դիմողի հաշվին:

Սույն տեխնիկական պայմանը ուժի մեջ է 1 (մեկ) տարի՝ զրանցման օրվանից սկսած, այն ենթակա է երկարացման մինչև տեխնիկական պայմանի ժամկետի ավարտը՝ դիմողի կողմից ներկայացրած դիմումի հիման վրա:

Կառուցման ընթացքում, հողային աշխատանքներն իրականացնելիս, անհրաժեշտ է ձեռք բերել տվյալ համայնքի ղեկավարի, այլ իրավասու և/կամ շահագրգիռ մարմինների կամ ամձանց քույրտվությունները և/կամ համաձայնությունները:

* Հրդեհաշիջումը մայրատեսել համաձայն ՀՀԸՆ 40.01.02-2020թ. և ՀՀ Կառ. 08.08.2019թ քիվ 1025 որոշման, քիվ 29 հավելվածի, եփրանտի տեղադրման դեպքում կառուցել դիտահոր:

«Հյուսիս» տեղամասի պետ՝

[Ստորագրություն] Կ. Թորոսյան

Ինժեներական խմբի պատասխանատու՝

[Ստորագրություն] Գ. Վարդանյան

[Ստորագրություն]
Կատարող՝ Կ. Թաղևոսյան

Նախնական գնահատման հայտ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ե-9. ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության կողմից հաստատված ավտոբուսային հավաքակայանի երթևեկության կառավարման պլան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
«ՃԱՆԱՊԱՐԿԱՅԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

0082, ք. Երևան, Ծովակալ Իսակովի 9, հեռախոս՝ (010)52-27-63, թեժ գիծ՝ 1-77, էլ.փոստ՝ info@roadpolice.am

«19» 11 2021թ. № 9-3-78881

Ձեռ. №

**<<Էգիս Ինթերնեյշնլ>> ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի
տնօրեն Ռիչարդ Տադանին**

ք.Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1

Ի պատասխան Ձեր 17.11.2021թ. №ARM/130115L/2021/744 գրության հայտնում եմ, որ Ճանապարհային ոստիկանության ծառայողների կողմից ուսումնասիրվել է Երևան քաղաքի Թևոսյան փողոց №5 հասցեում գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի նախագիծը, որի վերաբերյալ առարկություններ չկան:

19.11.2021

Հարգանքով՝

**պետի տեղակալ
ոստիկանության գնդապետ**

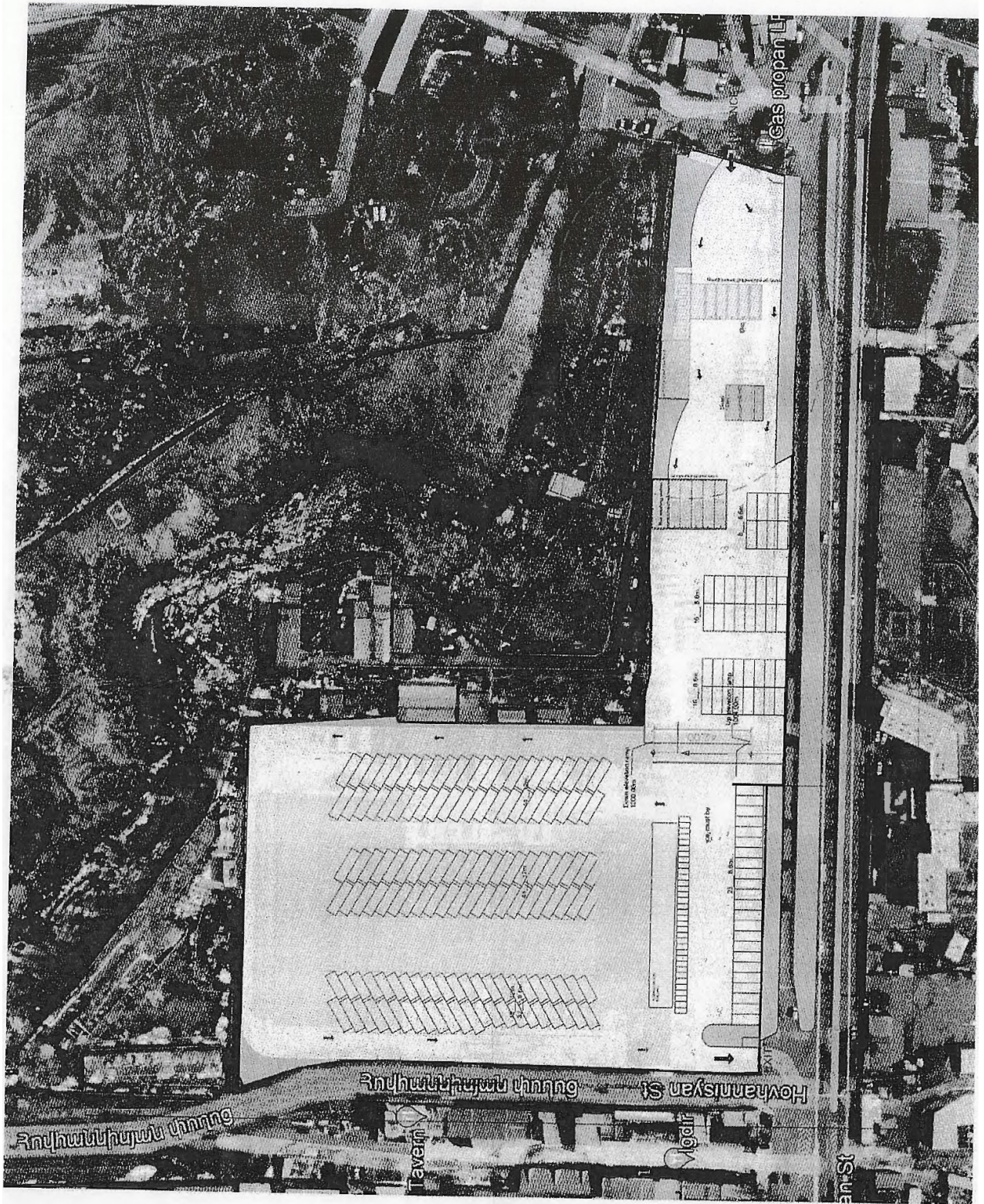
ՆՈՐԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Подписано: SARGSYAN NORIK 2604640082

Ն. Սարգսյան

կատ. Կ.Աղաջանյան
հեռ. 011 56-34-18

Նախնական գնահատման հայտ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ. Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի զգայուն ընկալիչների թերթիկ

N	Խնդրո առարկան	Շինարարության և շահագործման ընթացքում ստուգվող պարամետրերը	Նկարներ
Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայան			
1	Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցներում հանրային ճանապարհների երթևեկության խաթարումներ	ԵԿՊ-ն պետք է պատրաստվի և անհրաժեշտության դեպքում համաձայնեցվի ճանապարհային ուստիկանության հետ	

Նախնական գնահատման հայտ

2	<p>Կանաչապատման ծառերը ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում</p>	<p>Հակակշռող միջոցառումներ՝ նոր ծառերի տնկման միջոցով և պահպանության ն ուղղված մեղմացնող միջոցառումներ</p>	

Նախնական գնահատման հայտ

3	Համայնքային ծառեր՝ Ծրագրի տարածքից դուրս պարսպի հետևում	Պահպանության և ուղղված մեղմացնող միջոցառումներ ը նախատեսված են ԲԿՊ-ում	
---	---	--	---

Նախնական գնահատման հայտ

4	<p>Մոտակա ձեռնարկատիրական գործունեություններին պատճառվող անհանգստություն (փոշի, աղմուկ, թրթռում, մուտքային ճանապարհների փոփոխություն)</p>	<p>ԲԿՊ-ով նախատեսված են մեղմացնող միջոցառումներ</p>	
---	---	---	---

Նախնական գնահատման հայտ

			
--	--	--	---

Նախնական գնահատման հայտ

5	<p>Գազի խողովակը և էլեկտրականության սյուները գտնվում են հարակից փողոցում</p>	<p>ԲԿՊ-ով նախատեսված են մեղմացնող միջոցառումներ</p>	
6	<p>Տեղական ճանապարհային ցանցերի վնասում և խաթարում</p>	<p>Մշակվել է ԵԿՊ ԲԿՊ-ով նախատեսված են մեղմացնող միջոցառումներ</p>	

Նախնական գնահատման հայտ

7	<p>Բնական ձորակ՝ հավաքակայանի պարսպի հետևում</p>	<p>ԲԿՊ-ում նախատեսվում են պաշտպանիչ միջոցառումներ</p>	
8	<p>Բնակելի տները գտնվում են բնական խորը կիրճի հետևում՝ 500 մ հեռավորության վրա</p>	<p>ԲԿՊ-ով նախատեսված են մեղմացնող միջոցառումներ</p>	

Նախնական գնահատման հայտ

9	Լքված կառույցների հայտ սեփականատերերով	ԲԿՊ-ով նախատեսված են մեղմացնող միջոցառումներ	
---	--	--	--

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Է. Ելակետային իրավիճակի ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-1. Կլիմայական հիմնական տարրերի տվյալները³⁸

Օդի ջերմաստիճան																
Բնակավայրի. օդերիութաբանական կայանի անվանումը	Բարձրություն ծովի մակարդակից մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների.°C												Միջին տարեկան ն.°C	Բացարձակ նվազագույն. °C	Բացարձակ առավելագույն °C
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Երեվան "Արաբկիր"	1113	-2.9	-0.8	5.1	11.8	16.3	20.8	24.5	24.2	19.9	13.1	6.4	0.1	11.5	-21	41

³⁸ ՀՀՇՆ (ՇԽՈՒ) II-7.01-2011 Շինարարական կլիմատոլոգիա, (http://www.mud.am/lows/files/26_10_11_h.pdf)

Հարաբերական խոնավություն															
Բնակավայրի, օդերյուրաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը,%												Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական ժամը 15-ին	
	ըստ ամիսների														
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		ամենացուրտ ամսվա, %	ամենաշոգ ամսվա, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Երեվան "Արաբկիր"	77	73	61	57	59	53	49	50	51	60	70	76	61	69	35
Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը															

Նախնական գնահատման հայտ

Բնակավայրի օդերյուծաբանական կայանի անվանումը	Տեղումների քանակը <u>միջին ամսական</u> _____ օրական առավելագույն, _____ մմ													Ձևածածկույթ		
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Տարեկան	Առավելագույն տասնօրյակային բարձրունք, սմ	Տարվա մեջ ձևածածկույթի օրերի քանակը	Ձյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Նախնական գնահատման հայտ

Երեվան "Արաբկիր"	28	31	38	48	55	29	16	8	11	31	30	28	353	50	53	152
	22	28	26	34	47	47	34	22	47	34	30	26	47			

Քամի

Բնակավայրի օդերի արժեքները	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշում, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % Միջին արագությունը, մ/վ	ըստ ուղղությունների	Անհողմությունների կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (≥ 15 մ/վ) օրերի քանակը	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "ո" տարիների ընթացքում			
									20	50	100	

Նախնական գնահատման հայտ

1	2	3	Հյուսիսային (Հս)	Հյուսիս- Արեւելյան (ՀսԱրլ)	Արեւելյան (Արլ)	ՀարավԱրեւելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	ՀարավԱրեւմտյան (ՀվԱրմ)	Արեւմտյան (Արմ)	ՀյուսիսԱրեւմտյան (ՀսԱրմ)	12	13	14	15	16	17	18
Երեւան "Արաբկիր"	889,7	Հունվար	3	29	8	7	14	20	6	3	45	0,9	2,0	30	20	23	25
			1,9	1,9	1,6	1,7	1,8	1,5	1,8	1,9							
		Ապրիլ	15	29	6	8	12	17	9	4	15	2,1					
			3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	2,4	2,5	2,5							
		Հուլիս	28	32	3	3	8	16	7	3	13	3,4					
			6,0	4,8	1,7	1,7	1,7	1,7	2,0	2,6							
		Հոկտեմբեր	17	37	6	5	10	16	6	3	19	1,8					
			2,9	2,5	2,0	1,9	1,7	1,9	1,9	2,0							

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-2. Մթնոլորտային օդի որակի հետազոտության հաշվետվություն

ՕԴԻ ՈՐԱԿԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագիր՝ Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային
հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի
կառուցում և ավտոբուսային հավաքակայանի
վերակառուցում

Պատվիրատու՝ Egis International, հայաստանյան մասնաճյուղ
Կատարող՝ Քոնսեկոարդ ՍՊԸ

Ապրիլ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն	218
2. Մոտեցում, մեթոդիկա և սարքավորումներ	218
3. Կիրառելի կանոնակարգեր	222
4. Զափման կետերի նկարագրությունը	223
5. Երևանում օդի որակի տվյալներ 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-29-ը և 2022 թվականի մարտի 20-25-ը ընկած հատվածում	228
6. Արտանետումներ ծրագրի տարածքի շրջակայքում:	229
7. Օդերեւութաբանական պայմանները չափումների ժամանակ	230
8. Զափման արդյունքները և վերլուծությունը	232
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ	235
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ	235

1. Ներածություն

Քոնսեկոարդ ՄՊ ընկերությունը իրականացրել է օդի որակի չափումներ Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների Egis International-ի հայաստանյան մասնաճյուղի հետ պայմանագրի տեխնիկական պայմաններին համապատասխան (Հավելված 2): Ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելյան մասում, Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների հատման խաչմերուկում, որի կոորդինատներն են՝ 40°11'20.32" հյուսիսային և 44°34'59.93" արևելյան կոորդինատներով տարածքում: Այն ներկայումս գործող բազա է, որի ավտոբուսային ռեսուրսը բաղկացած է 250 միավորից: Չափումները կատարվել են 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-29-ն ընկած ժամանակահատվածում, իսկ հաշվետվությունը պատրաստվել է 2022 թվականի հունվար/փետրվար ամիսներին: Հաշվետվության նպատակն է գնահատել օդի ֆոնային որակը ընտրված զգայուն կետերում/վայրերում (ընտրված է Պատվիրատուի կողմից) ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նախագծման փուլում և զեկուցել Պատվիրատուին ուսումնասիրության արդյունքների մասին:

2. Մոտեցում, մեթոդիկա և սարքավորումներ

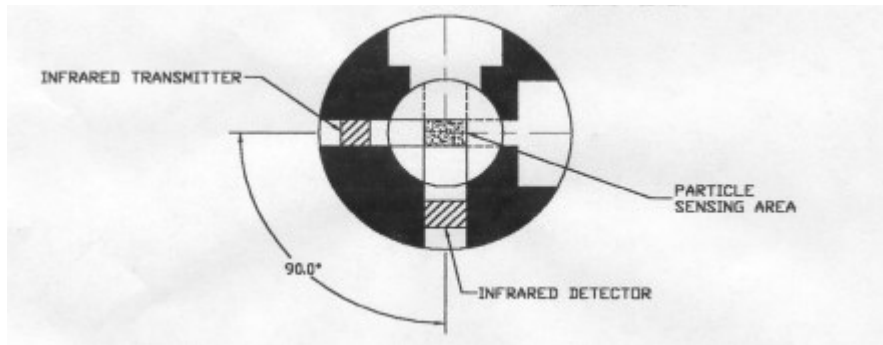
PM2.5 և PM10

Բոլոր չափումները կատարվել են EPAM 5000 սարքավորման միջոցով: SKC EPAM-5000-ը օգտագործում է ինֆրակարմիր ճառագայթման մոտ լույսի ցրման սկզբունքը՝ օդում տեղափոխվող փոշու մասնիկների կոնցենտրացիան մգ/մ³-ով անմիջապես և անընդհատ չափելու համար: Այս սկզբունքն օգտագործում է ինֆրակարմիր լույսի աղբյուր, որը տեղադրված է ֆոտոդետեկտորից 90 աստիճանի անկյան տակ: Երբ օդակաթիլային մասնիկները մտնում են ինֆրակարմիր ճառագայթ, նրանք ցրում են լույսը: Լուսանկարչական դետեկտորի ստացած լույսի քանակն ուղիղ համեմատական է աերոզոլի կոնցենտրացիային: Ազդանշանը մշակվում է ներսից, փոխհատուցելով աղմուկն ու շեղումը: Այս գործընթացը ապահովում բարձր լուծաչափություն, հայտնաբերման ցածր սահմաններ և բազային զծի գերազանց կայունություն:

Նախնական գնահատման հայտ

Նկար՝ EPAM 5000 բնապահպանական մասնիկների մոնիտորինգի չափիչներ

Նկար՝ Դիագրամ, որը ցույց է տալիս SKC EPAM-5000-ում օգտագործվող լույսի մոտ ցրման սկզբունքը

Գործիքների կալիբրացիայի զրոյացում և միջակայքի ստուգում դաշտում:
Կալիբրացիոն միջակայքի CS-105-ը լույսի ցրման սարք է, որն ապահովում է հաստատուն արժեք: Միջակայքի ստուգումն իրականացվել է 5-օրյա չափման ժամանակաշրջանից առաջ և հետո:

Նկար. Կալիբրացիա CS-105 կալիբրացիոն միջակայքով:

EPAM 5000 սարքավորման ցուցանիշներ

Նախնական գնահատման հայտ

Ճշգրտություն	± 10%՝ ծանրաչափական SAE փորձարկման փոշին գտելու համար
Զգացողության տիրույթ	0.001 մինչև 20 մգ/մ ³
Մասնիկների չափի միջակայք	0.1 մինչև 100 μm
Չափման ճշգրտություն	±0.03 մգ/մ ³ (3 μm/մ ³)
Կալիբրացիա	NIOSH մեթոդ 0600 ծանրաչափական հղում - NIST հետազոծելի SAE մանր փորձարկման փոշի Ակնթարթային, TWA, STEL, նվազագույն, առավելագույն
Ցուցադրված մասնիկների կոնցենտրացիան	4 լ/րոպե
Նմուշի հոսքի արագություն	≥24 ժամ
Գործողության ժամանակ	21,600 տվյալների կետեր
Տվյալների պահպանում	Գործող: -10 to +50°C (14 to 122°F)
Ջերմաստիճան	Պահպանվող: -20 to +70°C (-4 to 158°F)

DustComm Pro-ն EPAM 5000-ի աջակցող ծրագիր է, որն ապահովում է գրաֆիկական և վիճակագրական վերլուծություն: DustComm Pro-ն և՛ հաղորդակցման ծրագիր է, որը թույլ է տալիս մասնիկների մոնիտորում պահված տվյալները ներբեռնել համակարգիչ, և՛ տվյալների մանիպուլյացիայի գործիք, որը հնարավորություն է տալիս մանրամասն վերլուծել և զեկուցել նմուշառված տվյալները:

IVL-ի դիֆուզիոն նմուշառիչները գազաֆազային չափորոշման կարիք չունեն: Նմուշառով ներծծված ֆիլտրը տարրավազվում է հայտնի քանակությամբ ջրի մեջ՝ իոնային միջավայրով կամ առանց դրա:

Ստուգման վերաբերյալ տվյալները, ինչպես նաև օդի որակի փորձարկման գործիքի տեխնիկական բնութագրերը բերված են Հավելված 2-ում (սարքավորումն ունի ինքնաչափորոշման գործառույթ):

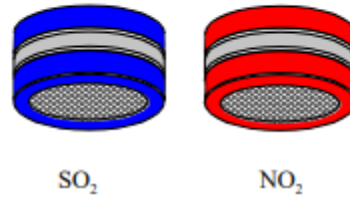
NO₂ և SO₂

Ծծմբի երկօքսիդն արտանետվում է շրջակա օդի մեջ ծծումբ պարունակող վառելիքի այրման, ինչպես նաև արդյունաբերական այլ գործընթացների ժամանակ: Մթնոլորտում ազոտի երկօքսիդի հիմնական աղբյուրը տրանսպորտային միջոցներն են:

Չափումները կատարվել են IVL դիֆուզիոն նմուշառիչների միջոցով: Դիֆուզիոն նմուշառումը պասիվ տեխնիկա է: Հետևաբար, նմուշառիչները հաճախ կոչվում են պասիվ նմուշառիչներ: Էներգիան գալիս է գազի մոլեկուլների կինետիկ էներգիայից, որը կախված է օդի ջերմաստիճանից: Այս մեթոդը կիրառելի է և՛ SO₂, և՛ NO₂ գազերի նմուշառման համար: Այն բաղկացած էր մի ծայրում բացված երկար խողովակից, իսկ

Նախնական գնահատման հայտ

մյուս ծայրում՝ ներծծված է կրանից: Բաց ծայրը կունենա նույն աղտոտիչների կոնցենտրացիան, ինչը առկա է շրջակա օդում: Եթե շրջապատող օդում կոնցենտրացիան հաստատուն է, ապա աղտոտման կոնցենտրացիան խողովակի հեռավորության հետ գծային ուղղով կնվազի:

NO₂ & SO₂ diffusive samplers

Նմուշառիչներն ամրացվում են՝ օգտագործելով փոքր (13 x 25 մմ) երկկողմանի ինքնաստանձվող փրփուր բարձիկներ:

Նմուշառուները տեղադրվում են ավստրիական ուղղված դեպի ներքև՝ տեղումներից պաշտպանվելու համար: 5 օր անց նմուշառիչները հանվեցին և անմիջապես տեղադրվեցին իրենց պահեստային տարաներում: Շփվելուց հետո ներծծված ֆիլտրերը հանվում են և տեղադրվում 4 մլ լուծույթ պարունակող սրվակի մեջ: Շիշը փակվում է կափարիչով, որը նախկինում օգտագործվել է նմուշառման մեջ: Տրանսպորտային սրվակի վրայի պիտակը տեղափոխվում է տարրավացման սրվակի մեջ և նմուշառիչը թափահարվում է մոտ 15 րոպե վերլուծությունից առաջ: Պոլիպրոպիլենային օղակը և քամու վահանը լվանում են ուլտրաձայնային լոգարանում՝ նորից օգտագործելուց առաջ:

Հաշվարկ

NO₂

Նմուշառման լուծույթը բաղկացած է 10 գ KI, 1 գ NaAsO₂, 5 գ էթիլեն գլիկոլից և 84 գ մեթանոլից: NO₂ կոնցենտրացիան որոշվում է սպեկտրոֆոտոմետրիկ եղանակով՝ դիագնոստացնող ռեագենտի հետ խառնելուց հետո (1:1):

Դիագնոստիկացման ռեագենտը պատրաստվում է մոտ 0,51 ջրին ավելացնելով 8 մլ ֆոսֆորաթթու: 8 գ սուլֆանիլամիդ և 0,2 գ NEDA (N-(1-Naphtyl) էթիլենդիամին դիհիդրոքլորիդ) լուծվում են և ջրի ընդհանուր ծավալը կարգավորվում է մինչև 1 l: Տարրավացման մի մասը ռեագենտի մի մասի հետ խառնելուց 15 րոպե անց գույնը

Նախնական գնահատման հայտ

ընթերցվում է 540 նմ-ով: Պետք է օգտագործվեն NO₂ ստանդարտներ, որոնք պարունակում են նույն կոնցենտրացիան, ինչ նմուշները: Եթե FIA-ն օգտագործվում է, բացասական զագաթնակետ կարող է նկատվել, եթե ջուրն օգտագործվում է որպես էլուենտ: Այս անկումից կարելի է խուսափել ջրի փոխարեն օգտագործել 1% KI լուծույթ: Ներծծված ֆիլտրը մոտ 1 նմով է:

SO₂

1. Նմուշառման լուծույթը բաղկացած է 4% K₂CO₃ ջրից: Զտիչը տարրավացվում է 4 մլ նոսր H₂O₂ լուծույթում (0,03%)՝ ապահովելու SO₃-ի ամբողջական օքսիդացում:

Վերլուծությունը կատարվում է իոնային քրոմատոգրաֆիայով (IC): IC-ն հայտնի է որպես միջամտություններից զերծ տեխնիկա: Կարբոնատի և բիկարբոնատի խառնուրդը սովորաբար օգտագործվում է որպես զսպված քրոմատոգրաֆիայի մեջ որպես լուծիչ: Կարբոնատի կոնցենտրացիան տարրավացման մեջ, սակայն, աննշան չէ լուծվող նյութի կոնցենտրացիայի համեմատ: Հետևաբար, կարող են առաջանալ մի փոքր ավելի կարճ պահպանման ժամանակներ և 5-10% տարբեր զագաթնակետային բարձրություններ: Հետևաբար ստանդարտ լուծույթները պետք է պարունակեն 2,5 մՄ Na₂CO₃: Ներծծված ֆիլտրի դատարկը մոտ 4 նմով է, որը մոտ է չներծծված ֆիլտրի արժեքին:

Նմուշառման պլան

Փոշու կոնցենտրացիայի (PM_{2.5} և PM₁₀) չափումներ են իրականացվել մարտի 20-25-ը ցերեկային ժամերին ընտրված 4 կետերում (տե՛ս 4-րդ գլխում): Յուրաքանչյուր չափման կետում չափումները կատարվել են օրական 3 անգամ 5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե տևողությամբ:

NO₂ & SO₂ կոնցենտրացիայի չափումները մշտապես իրականացվել են 24.12.2021 14:10-ից 29.12.2021 14:10-ը ընկած ժամանակահատվածում:

3. Կիրառելի կանոնակարգեր

Օդի որակի չափումները և արդյունքների գնահատումն իրականացվում են հետևյալ կանոնակարգերի համաձայն.

- GOST 17.2.4.05-83. «Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը: Մթնոլորտ: Կախովի փոշու մասնիկների որոշման ծանրաչափական մեթոդ»,

Նախնական գնահատման հայտ

- Կառավարության № 160-Ն որոշում. «Բնակելի տարածքներում մթնոլորտային օդի աղտոտիչների առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաների (ԱԹԿ) նորմերի մասին»,
- Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն (ԱՀԿ). Օդի որակի ուղեցույցների գլոբալ թարմացում, 2005 թ.
- IFC EHS ուղեցույցներ, 2007.

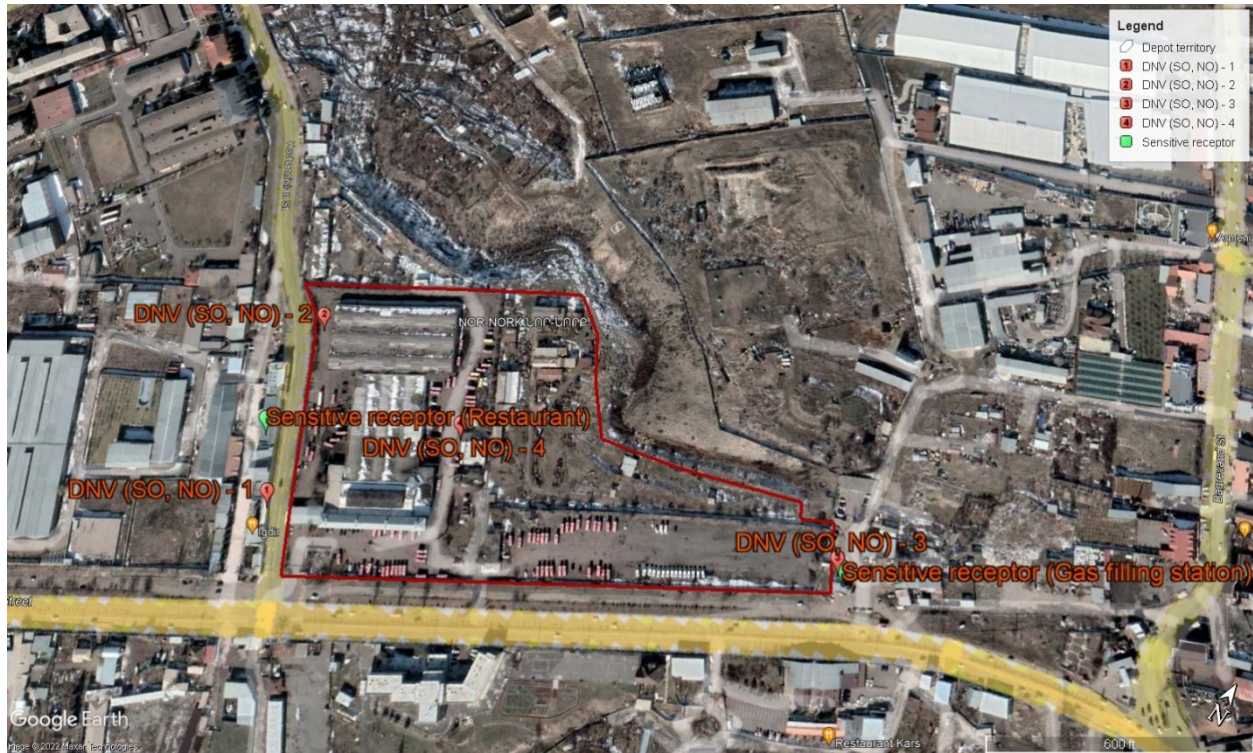
Աղյուսակ 1. Օրական միջին և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաներ (ԱԹԿ) PM2.5-ի և PM10-ի համար (ներառյալ IFC ստանդարտները)

№	Նյութի անվանումը	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա (մգ/մ ³)			
		Ազգային Առավելագույն	Ազգային Միջին օրական	ԱՀԿ ³⁹ 24 հժամ	IFC Ստանդարտ
1	PM2.5	0.16	0.035	0.025	0.025
2	PM10	0.3	0.06	0.05	0.05

4. Չափման կետերի նկարագրությունը

Քարտեզ 1. Չափման կետեր

³⁹ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն (ԱՀԿ). Օդի որակի ուղեցույցների գլոբալ թարմացում, 2005 թ.

As it shown in the map, there are 2 sensitive objects near the bus depot area:

1. Igdır Restaurant Complex (Points 1 and 2) – The Complex is located just near to the bus depot area (east part). The distance from the depot’s fencing wall is about 15 meters. As the Complex is big, Points N 1 and 2 were selected to cover all the Complex territory.
2. Gas re-fueling (Point 3) – The filling station is located just near to the bus depot area (west part), just in front of the gates located in the west part of depot. The distance from the depot’s fencing wall is about 5 meters. As the mentioned filling station is not big, Point 3 was selected to cover the station territory.
3. Point 4 is in the middle of the bus park. It is far from streets but located in front of bus maintenance facility (at the administrative building).

During implementation of the task group of experts visited site and identified sensitive receptors near the proposed site for depot construction. 3 points were selected near sensitive receptors, details presented below.

The measurements are being implemented at the points presented in the Table 2.

Table 2: Measurements points

Կետեր	Կոորդինատներ	Չափման քանակություն	Զգայուն ընկալիչի նկարագրությունը	Կատեգորիա ⁴⁰
-------	--------------	---------------------	----------------------------------	-------------------------

• ⁴⁰ GOST 17.2.4.05-83. «Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը: Մթնոլորտ: Կախովի փոշու մասնիկների որոշման ծանրաչափական մեթոդ»,

Նախնական գնահատման հայտ

Կետ 1	40°11'16.32"N 44°34'53.77"E	Օրական 3 անգամ 5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե սևողությամբ (ցերեկային ժամերին) փոշու համար և օրական 1 անգամ SO ₂ -ի և NO ₂ -ի համար:	Իգդիր ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ	3
Կետ 2	40°11'19.11"N 44°34'51.64"E	5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե սևողությամբ (ցերեկային ժամերին) փոշու համար և օրական 1 անգամ SO ₂ -ի և NO ₂ -ի համար:	Իգդիր ռեստորանային համալիրի հետնամասում	3
Կետ 3	40°11'22.35"N 44°35'10.16"E	5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե սևողությամբ (ցերեկային ժամերին) փոշու համար և օրական 1 անգամ SO ₂ -ի և NO ₂ -ի համար:	Գազի լիցքավորման կայանի մոտ	3
Կետ 4	40°11'19.16"N 44°34'58.11"E	5 օրվա ընթացքում՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե սևողությամբ (ցերեկային ժամերին) փոշու համար և օրական 1 անգամ SO ₂ -ի և NO ₂ -ի համար:	Ավտոբուսային պարկի միջնամաս (վարչական շենքի մոտ)	3

Նախնական գնահատման հայտ

Չափման կետերն ընտրվել են ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն օբյեկտները ծածկելու համարՆերկայացված տարածքում կա 2 զգայուն օբյեկտ՝ Իգդիր ռեստորանային համալիրը (1 և 2 կետեր) և գազի լցակայան (կետ 3): Գործող հավաքակայանի անձնակազմը նույնպես նույնականացվել է որպես զգայուն ընկալիչ (կետ 4): Չափման կետերի և զգայուն ընկալիչների մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է ստորև.

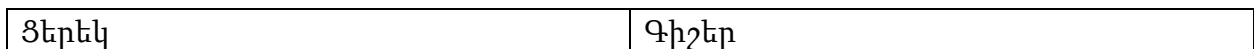
Կետ 1 (Չգայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

1-ին կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի մուտքի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Կետ 2 (Չգայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

2-րդ կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի հետնամասի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի հետնամասի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Նախնական գնահատման հայտ

Կետ 3 (Գազալիցքավորման կայան)

3-րդ կետն ընտրվել է հենց երկրորդ զգայուն օբյեկտի մոտ՝ գազի վերալիցքավորման կայանի տարածքում: Չափման կետը ամենամոտն է գազալցակայանին: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Կետ 4 (Ավտոբուսային պարկի միջնամաս)

Չափման կետը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի միջնամասում: Այն հեռու է փողոցներից, բայց գտնվում է ավտոբուսի սպասարկման կետի դիմաց: Չափման կետի շրջակա տարածքը սալիկապատված չէ:

5. Երևանում օդի որակի տվյալներ 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-29-ը և 2022 թվականի մարտի 20-25-ը ընկած հատվածում.

Երևանում փոշու կոնցենտրացիաները միջինում չեն գերազանցում սահմանված ստանդարտները 2022 թվականի մարտ ամսվա համար:

Փոշու չափումը կատարվել է 2022 թվականի մարտի 20-25-ին, SO₂ և NO₂ չափումը կատարվել է 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-29-ին:

Երևանում իրականացվում է NO₂-ի և SO₂-ի մոնիտորինգ: Քաղաքում կան 45 շարժական և 5 մշտական դիտակետեր: Արդյունքները հրապարակված են <http://armmonitoring.am/> ինտերնետային էջում: Ավտոբուսային հավաքակայանի մոտակա դիտակետը N4-ն է: Համաձայն «Օդում ծծմբի և ազոտի երկօքսիդների կոնցենտրացիայի բաշխման», 2021 թվականի դեկտեմբերի համար SO₂-ի միջին արժեքը կազմել է 0,02 մգ/մ³, իսկ NO₂-ինը՝ 0,03 մգ/մ³:

6. Արտանետումներ ծրագրի տարածքի շրջակայքում:

Փոշու, ինչպես նաև SO_2 -ի և NO_2 -ի հիմնական աղբյուրներն են ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործումը, երթևեկությունը և մոտակայքում գտնվող գազալցակայանը:

7. Օդերևութաբանական պայմանները չափումների ժամանակ

Որպես մոտակա օդերևութաբանական կայան, ներկայացված ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքին, Արաբկիր օդերևութաբանական կայանն է: Երևան քաղաքի (Արաբկիր) օդերևութաբանական պայմանների մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակներում.

Աղյուսակ 3՝ Շրջակա միջավայրի օդի միջին ջերմաստիճանը՝ ըստ Արաբկիրի օդերևութաբանական կայանի

Օդերևութաբանական կայան	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների °C												Տարեկան միջինը, °C	Նվազագույն °C	Առավելագույն °C
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Երևան (Արաբկիր)	1113	-2.9	-0.8	5.1	11.8	16.3	20.8	24.5	24.2	19.9	13.1	6.4	0.1	11.5	-21	41

Աղյուսակ 4՝ Օդի հարաբերական խոնավությունը՝ ըստ Արաբկիր օդերևութաբանական կայանի

Օդերևութաբանական կայան	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի հարաբերական խոնավությունը ամիսներով, %												Տարեկան միջին	Ամսական միջինը, ժամը 15:00-ին	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		Հունվարին	Օգոստոսին
Երևան (Արաբկիր)	1113	77	73	61	57	59	53	49	50	51	60	70	76	61	69	35

Աղյուսակ 5՝ Մթնոլորտային տեղումներ և ձյան ծածկ՝ ըստ Արաբկիրի օդերևութաբանական կայանի

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումներ		Տարեկան	Ձյան ծածկ, մմ	
	Միջին ամսական / տարեկան առավելագույնը, մմ			Տարվա ձյունառատ օրերը	
	Ըստ ամիսների				

Նախնական գնահատման հայտ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		Առավելագույն տասնօրյա ձյան ծածկույթ, մմ	
Երևան (Ջրվեժ)	28	31	38	48	55	29	16	8	11	31	30	28	353	50	53
	22	28	26	34	47	47	34	22	47	34	30	26	47		

Աղյուսակ 6՝ Քամու պարամետրերը՝ ըստ Արաբկիր օդերևութաբանական կայանի

Բնակավայրի անվանումը, օդերևութաբանական կայան	Միջին տարեկան մթնոլորտային ձնշում (ՄՓՄՃ)	Ամիսներ	Կրկնելիություն, % / միջին արագություն, մ/վրկ; ըստ ուղղությունների								Փոթորիկի կրկնելիություն, %	Միջին ամսական արագությունը, մ / վ	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով օրերի քանակը (15 մ/վ)	Հաշվարկված արագություն, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիներ ընթացքում			
			Հյուսիսային (Հ)	Հյուսիսարևելյան (ՀԱ)	Արևելյան (Ա)	Հարավարևելյան (ՀԱ)	Հարավային (Հ)	Հարավարևմտյան (ՀԱ)	Արևմտյան (Ա)	Հյուսիսարևմտյան (ՀԱ)					20	5	10	
																		1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1	5	10
Երևան (Արաբկիր)	1113	Հունվար	13	29	18	7	14	20	6	3	45	0.9	2.0	30	20	2	3	25
			1.9	1.9	1.6	1.7	1.8	1.5	1.8	1.9								
		Ապրիլ	15	29	6	8	12	17	9	4	15	2.1						
			3.1	2.6	2.3	2.2	2.5	2.4	2.5	2.5								
		Հուլիս	28	32	3	3	8	16	7	3	13	3.4						
			6.0	4.8	1.7	1.7	1.7	1.7	2.0	2.6								
Հոկտեմբեր	17	37	6	5	10	16	6	3	19	1.8								
	2.9	2.5	2.0	1.9	1.7	1.9	1.9	2.0										

Երևանում ջերմաստիճանի տեղեկատվությունը չափումների օրերին (դեկտեմբերի 25-29.2021 (SO₂ և NO₂ չափում) և մարտի 20-25.2022 (փոշու չափում) օրերին ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակներում.

Նկարագրություն. Երևանում դեկտեմբերի 25-30-ը սպասվում է առանց տեղումների եղանակ.

Աղյուսակ 7՝ Ջերմաստիճանը Երևանում դեկտեմբերի 25-29.2021թ ընթացքում

	25.12	26.12	27.12	28.12	29.12
Օդի ջերմաստիճան	0 (ցերեկ); -3 (երեկո)	+1 (ցերեկ); -2 (երեկո)	+2 (ցերեկ); -1 (երեկո)	+2 (ցերեկ); -1 (երեկո)	+2 (ցերեկ); -1 (երեկո)
Օդի խոնավություն	50 (ցերեկ); 85 (երեկո)	50 (ցերեկ); 85 (երեկո)	50 (ցերեկ); 75 (երեկո)	50 (ցերեկ); 75 (երեկո)	50 (ցերեկ); 75 (երեկո)

Նկարագրություն. Երևանում մարտի 20-ի ցերեկը, 21-ի գիշերը, 23-ի գիշերը և 25-ի երեկոյան ժամերին ժամանակ առ ժամանակ սպասվում են տեղումներ ձյան և ձնախառն անձրևի տեսքով: Մարտի 21-23-ին, 25-ին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ:

Աղյուսակ 8՝ Ջերմաստիճանը Երևանում մարտի 20-25.2022թ ընթացքում

	20.03	21.03	22.03	23.03	24.03	25.03
Օդի ջերմաստիճան	-1 (ցերեկ); 0 (երեկո)	+3 (ցերեկ); 0 (երեկո)	+3 (ցերեկ); +1 (երեկո)	+3 (ցերեկ); 0 (երեկո)	+2 (ցերեկ); -1 (երեկո)	+3 (ցերեկ); -1 (երեկո)
Օդի խոնավություն	100 (ցերեկ); 100 (երեկո)	100 (ցերեկ); 100 (երեկո)	100 (ցերեկ); 100 (երեկո)	100 (ցերեկ); 100 (երեկո)	100 (ցերեկ); 100 (երեկո)	85 (ցերեկ); 90 (երեկո)

8. Չափման արդյունքները և վերլուծությունը

Աղյուսակ 9՝ PM_{2.5}-ի և PM₁₀-ի օրական միջին և առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիաներ (ԱԹԿ):

№	Նյութի անվանումը	Առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիա (մգ/մ ³)		
		Ազգային Առավելագույն	Ազգային Միջին օրական	ԱՀԿ 24 ժամ
1	PM _{2.5}	0.16	0.035	0.025
2	PM ₁₀	0.3	0.06	0.05

Աղյուսակ 10՝ Չափման տվյալներ

Չափման կետեր	Պարամետր	24.12.2021			25.12.2021			26.12.2021			27.12.2021			28.12.2021			Միջին մգ/մ ³
		1 ^ա չափում	2 ^ա չափում	3 ^ա չափում	1 ^ա չափում	2 ^ա չափում	3 ^ա չափում	1 ^ա չափում	2 ^ա չափում	3 ^ա չափում	1 ^ա չափում	2 ^ա չափում	3 ^ա չափում	1 ^ա չափում	2 ^ա չափում	3 ^ա չափում	
Կետ-1	PM _{2.5}	0.023	0.026	0.022	0.024	0.025	0.028	0.022	0.023	0.023	0.022	0.024	0.029	0.024	0.026	0.029	0.025
	PM ₁₀	0.027	0.031	0.030	0.030	0.028	0.031	0.025	0.030	0.028	0.029	0.028	0.031	0.029	0.034	0.033	0.030

Կետ-2	PM2.5	0.02 2	0.02 4	0.02 5	0.02 3	0.02 6	0.02 9	0.03 1	0.02 4	0.02 7	0.02 3	0.02 3	0.03 3	0.01 9	0.02 0	0.02 3	0.02 5
	PM10	0.02 5	0.02 5	0.02 6	0.02 4	0.02 7	0.02 8	0.02 4	0.02 6	0.02 9	0.02 5	0.02 7	0.02 8	0.02 7	0.02 9	0.03 1	0.02 7
Կետ-3	PM2.5	0.02 1	0.02 0	0.02 3	0.02 1	0.02 2	0.02 4	0.02 0	0.02 4	0.03 0	0.02 1	0.02 4	0.02 9	0.02 1	0.02 4	0.02 7	0.02 3
	PM10	0.02 4	0.02 5	0.02 8	0.02 4	0.02 5	0.02 6	0.02 3	0.02 8	0.03 3	0.02 2	0.02 4	0.02 9	0.02 3	0.02 4	0.02 9	0.02 6
Կետ-4	PM2.5	0.02 3	0.02 4	0.02 4	0.02 3	0.02 5	0.02 3	0.02 4	0.02 1	0.02 2	0.02 4	0.02 8	0.02 7	0.01 9	0.02	0.03 1	0.02 4
	PM10	0.02 7	0.03	0.02 8	0.02 5	0.02 7	0.02 8	0.03	0.02 8	0.02 8	0.02 9	0.03 5	0.03 1	0.02 6	0.02 8	0.03 9	0.02 9

Աղյուսակ 11՝ Միջին կոնցենտրացիաներ

Չափման կետեր	Պարամետր	Փաստացի միջին կոնցենտրացիան մգ/մ ³	Ազգային առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիան (ԱԹԿ) փոշու համար, մգ/մ ³		ԱՀԿ առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիան (ԱԹԿ) փոշու համար, մգ/մ ³
			Առավելագույն արժեքը	Միջին օրական	Միջին օրական
Կետ-1	PM2.5	0.025	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.030	0.3	0.06	0.05
Կետ-2	PM2.5	0.025	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.027	0.3	0.06	0.05
Կետ-3	PM2.5	0.023	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.026	0.3	0.06	0.05
Կետ-4	PM2.5	0.024	0.16	0.035	0.025
	PM10	0.029	0.3	0.06	0.05

NO₂ և SO₂

Նմուշառիչներն ամրացվում են՝ օգտագործելով փոքր (13 x 25 մմ) երկկողմանի ինքնաստանձվող փրփուր բարձիկներ:

Նմուշառուները տեղադրվում են ափսեի տակ՝ ուղղված դեպի ներքև՝ տեղումներից պաշտպանվելու համար: Նմուշառուները հանվել են տեղադրումից 120 ժամ անց:

Աղյուսակ 12՝ NO₂-ի և SO₂-ի օրական միջին և առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիաները (ԱԹԿ):

№	Նյութի անվանումը	Առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիան (մգ/մ ³)	
		Ազգային Առավելագույն ⁴¹	Ազգային Միջին օրական
1	NO ₂	0.085	0.04
2	SO ₂	0.5	0.05

Աղյուսակ 13՝ Չափման տվյալներ

Չափման կետեր	Չափման սկիզբ	Չափման ավարտ	Միջին ջերմաստիճան	SO ₂ մգ/մ ³	NO ₂ մգ/մ ³
Կետ-1	24.12.2021 14:10	29.12.2021 14:10	-3	0.017	0.024
Կետ-2	24.12.2021 14:30	29.12.2021 14:30	-3	0.017	0.026
Կետ-3	24.12.2021 14:45	29.12.2021 14:45	-3	0.020	0.025
Կետ-4	24.12.2021 15:00	29.12.2021 15:00	-3	0.019	0.025

Օդի որակի պասիվ մոնիտորինգը ապահովում է միայն միջին արժեք: Բոլոր չափման կետերի համար գրանցված NO₂ և SO₂ միջին արժեքները ցածր են, քան ԱԹԿ-ները:

Եզրակացություններ և առաջարկություններ.

1. Օդի որակի հետազոտությունները իրականացվել են Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման ծրագրի պայմանագրի տեխնիկական առաջադրանքների (Հավելված 2) համապատասխան:
2. Չափման կետերն ընտրվել են հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն ընկալիչները ընդգրկելու համար:
3. 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-29-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված օդի որակի (SO₂ և NO₂) չափումների արդյունքների հիման վրա արդյունքները բոլոր կետերում չեն գերազանցում SO₂ և NO₂ առավելագույն ընդունելի կոնցենտրացիաները:
4. 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված օդի որակի (փոշու) չափումների արդյունքների հիման վրա բոլոր կետերում արդյունքները չեն գերազանցում փոշու առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները:

• ⁴¹ Կառավարության № 160-Ն որոշում. «Բնակելի տարածքներում մթնոլորտային օդի աղտոտիչների առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաների (ԱԹԿ) նորմերի մասին»,

CERTIFICATE OF COMPLIANCE

Certificate Number 20141105-E62011
Report Reference E62011-20141031
Issue Date 2014-NOVEMBER-05

Issued to: SKC INC
863 VALLEYVIEW RD
EIGHTY FOUR PA 15330

This is to certify that
representative samples of

AIR-SAMPLING EQUIPMENT FOR USE IN HAZARDOUS
LOCATIONS

USL, CNL Intrinsicly safe portable air sampling pump
AirChek Touch Model 220-5000TC for use in Class I, Div. 1,
Groups A, B, C, and D; Class II, Div. 1, Groups E, F, and G;
and Class III, Div. 1 hazardous locations when used with
SKC Battery Pack Model P75718.

Have been investigated by UL in accordance with the
Standard(s) indicated on this Certificate.

Standard(s) for Safety: Standard No. UL 913 - Intrinsicly Safe Apparatus and
Associated Apparatus for Use in Class I, II, and III, Division
1, Hazardous (Classified) Locations
Standard No. CAN/CSA C22.2 No. 157-92 - Intrinsicly
Safe and Non-incendive Equipment for Use in Hazardous
Locations

Additional Information: See the UL Online Certifications Directory at
www.ul.com/database for additional information

Only those products bearing the UL Certification Mark should be considered as being covered by UL's
Certification and Follow-Up Service.

Look for the UL Certification Mark on the product.

B. Mahrenholz

Bruce Mahrenholz, Assistant Chief Engineer, Global Inspection and Field Services
UL LLC

Any information and documentation involving UL Mark services are provided on behalf of UL LLC (UL) or any authorized licensee of UL. For questions, please
contact a local UL Customer Service Representative at www.ul.com/contactus

Calibration Certificate

Instantel

Part Number: 720A2401
Description: MINIMATE PRO 6
Serial Number: MP13831
Calibration Date: February 15, 2018
Calibration Equipment: KEITHLEY S/N 1125403

Instantel certifies that the above product was calibrated in accordance with the applicable Instantel procedures. These procedures are part of a quality system that is designed to assure that the product listed above meets or exceeds Instantel specifications

Instantel further certifies that the measurement instruments used during the calibration of this product are traceable to the National Institute of Standards and Technology; or National Research Council of Canada. Evidence of traceability is on file at Instantel and is available upon request.

The environment in which this product was calibrated is maintained within the operating specifications of the instrument.

Please note that the sensor check function is intended to check that the sensors are connected to the unit, installed in the proper orientation and sufficiently level to operate properly. This function should not be confused with a formal calibration, which requires the sensors be checked against a reference that is traceable to a known standard. Instantel recommends that products be returned to Instantel or an authorized service and calibration facility for annual calibration.

Calibrated By:

Xiaochuan He

 Instantel

Instantel

Calibration Certificate

Instantel

Part Number: 720A2401

Description: MINIMATE PRO 6

Serial Number: MP13831

Calibration Date: February 15, 2018

Calibration Equipment: KEITHLEY S/N 1125403

Instantel certifies that the above product was calibrated in accordance with the applicable Instantel procedures. These procedures are part of a quality system that is designed to assure that the product listed above meets or exceeds Instantel specifications

Instantel further certifies that the measurement instruments used during the calibration of this product are traceable to the National Institute of Standards and Technology; or National Research Council of Canada. Evidence of traceability is on file at Instantel and is available upon request.

The environment in which this product was calibrated is maintained within the operating specifications of the instrument.

Please note that the sensor check function is intended to check that the sensors are connected to the unit, installed in the proper orientation and sufficiently level to operate properly. This function should not be confused with a formal calibration, which requires the sensors be checked against a reference that is traceable to a known standard. Instantel recommends that products be returned to Instantel or an authorized service and calibration facility for annual calibration.

Calibrated By:

Xiaochuan He

 Instantel

Instantel

ԱՂՄՈՒԿԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագիր՝ Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի
լիցքավորման և լվացման կետի կառուցում և ավտոբուսային
հավաքակայանի վերակառուցում

Պատվիրատու՝ Egis International, հայաստանյան մասնաճյուղ
Կատարող՝ Քոնսեկոարդ ՍՊԸ

Ապրիլ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Introduction	239
2. Measurement Approach, Methodology and Equipment	Error! Bookmark not defined.
3. Applicable regulations and noise level thresholds	Error! Bookmark not defined.
4. Description of the measurement points	Error! Bookmark not defined.
5. Measurement results and evaluation	Error! Bookmark not defined.
APPENDIX 1: ToR	Error! Bookmark not defined.
APPENDIX 2: EQUIPMENT CALIBRATION CERTIFICATION	246
APPENDIX 3: NOISE MEASUREMENT RESULTS	250

1. Introduction

Քոնսեկտարդ ՄՊ ընկերությունը իրականացրել է աղմուկի մակարդակի չափումներ Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների Egis International-ի հայաստանյան մասնաճյուղի հետ պայմանագրի տեխնիկական պայմաններին համապատասխան (Հավելված 1): Ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելյան մասում, Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների հատման խաչմերուկում, որի կոորդինատներն են՝ 40°11'20.32" հյուսիսային և 44°34'59.93" արևելյան կոորդինատներով տարածքում: Այն ներկայումս գործող բազա է, որի ավտոբուսային ռեսուրսը բաղկացած է 250 միավորից:

Չափումները կատարվել են 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում, իսկ հաշվետվությունը պատրաստվել է 2022 թվականի մարտ/ապրիլ ամիսներին: Հաշվետվության նպատակն է գնահատել ֆոնային աղմուկի մակարդակը ընտրված զգայուն կետերում/վայրերում (ընտրված է Պատվիրատուի կողմից) ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նախագծման փուլում և զեկուցել Պատվիրատուին ուսումնասիրության արդյունքների մասին: Աղմուկի ֆոնային մակարդակը հիմնականում բնութագրվում է ճանապարհային երթևեկությամբ, մոտակայքում գտնվող ռեստորանի գործունեությամբ և շրջակայքում իրականացվող այլ սովորական գործողություններով:

9. Մոտեցում, մեթոդիկա և սարքավորումներ

Բոլոր չափումները կատարվել են Cirrus Research CR811C ձայնի մակարդակի հաշվիչների միջոցով: Lmax, Lmin և հինգ Ln արժեքների չափումը, ինչպիսիք են L10, L90 և L95, բացի Leq-ից, ապահովում են չափման գործառնությունները, որոնք անհրաժեշտ են չափման ստանդարտներին, կանոնակարգերին և ուղեցույցներին համապատասխանելու համար: CR:811C սերիան օգտագործվում է այն դեպքում, երբ ստանդարտ ձայնի մակարդակի չափիչը չի տրամադրի աղմուկի ֆոնային մակարդակի բավարար մանրամասներ: Գործողության կամ տեղանքի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը կարող է գնահատվել Deaf Defier ծրագրաշարի միջոցով:

Սկար` Cirrus Research CR811C ձայնի մակարդակ

Ձայնի մակարդակի չափիչը դաշտային չափորոշված է մինչև 94 դԲ հղման մակարդակը 1 կՀց հաճախականությամբ՝ առանց տրամաչափման շեղումների: SLM-ն ունի հետևյալ տեխնիկական բնութագրերը.

- Չափման միջակայք՝ 21դԲ – 140դԲ
- Հաճախականության միջակայք՝ 1000Հց

Գործարանային տրամաչափման հավաստագրման փաստաթղթերի պատճենները գետեղված են Հավելված 2-ում (հարկ է նշել, որ սարքավորումն ունի ինքնաչափորոշման գործառույթ):

CR:511E-ն ապահովում է երկու հղման մակարդակ՝ 94 դԲ (1 Պա) և 104 դԲ (3,16 Պա): Հետևաբար, հնարավոր է դատել գործիքի գծայինությունը և չափաբերել բարձր ֆոնային աղմուկների դեպքում: Հաճախականությունը 1000 Հց է, հետևաբար գործիքի հաճախականության միջակայքը որևէ ազդեցություն չի թողնում տրամաչափման ճշգրտության վրա: CR:511E Ակուստիկ Կալիբրատորը համապատասխանում է IEC 942-ի պահանջներին:

Սկար` Cirrus Research CR:511E Ակուստիկ Կալիբրատոր հաշվիչներ

Ձայնաչափը տեղադրվել է ուղղահայաց եռոտանի վրա գետնից 1,2-1,5 մ բարձրության վրա և ցանկացած այլ արտացոլող մակերեսից ավելի քան 3,5 մ հեռավորության վրա: Չափումները կատարվել են ընտրված 3 կետերում երեք անգամ ցերեկային ժամերին և երկու անգամ՝ գիշերային ժամերին, և արդյունքները ներկայացվել են Հավելված 3-ում:

10. Կիրառելի կանոնակարգեր և աղմուկի մակարդակի շեմեր

Աղմուկի գործիքային չափումները և արդյունքների գնահատումն իրականացվում են հետևյալ կանոնակարգերի համաձայն.

- Հ առողջապահության նախարարի 06.03.2002թ. թիվ 138 հրամանով ընդունված «Աղմուկ աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» սանիտարական նորմեր № 2-III-11.3;
- ISO 1996-1:2003 «ISO 1996-1:2003 «Ակուստիկա: Շրջակա միջավայրի աղմուկի նկարագրություն, չափում և գնահատում: Մաս 1: Հիմնական քանակություններ և գնահատման ընթացակարգեր»;
- ISO 1996-2:2007 «Ակուստիկա-բնապահպանական աղմուկի նկարագրություն, չափում և գնահատում - Մաս 2: Շրջակա միջավայրի աղմուկի մակարդակների որոշում»;
- "GOST 12.1.050-86 «Աշխատավայրերում աղմուկի չափման մեթոդներ»;
- IFC EHS Ուղեցույցեր

Աղյուսակ 1՝ Աղմուկի շեմային սահմանային արժեքներ (ՇՄԱ) (ներառյալ IFC ստանդարտները)

№	Տարածքներ	Շեմային սահմանային արժեքներ (ՇՄԱ), դԲԱ			IFC
		Ազգային		ԱՀԿ	Ստանդարտ, դԲԱ
		Չայնի մակարդակին համարժեք ցերեկ/ գիշեր	Չայնի առավելագույն մակարդակ Day/ night	Չայնի մակարդակին համարժեք	ցերեկ/ գիշեր
1	Աշխատավայր	80		85	70/70
2	Հյուրանոցներին և հանրակացարաններին հարող տարածքներ	60	75		-
3	Բնակելի շենքերի, կլինիկաների, ամբուլատորիաների, հանգստյան տների, խնամքի տների, հաշմանդամների տների, գրադարանների, մանկապարտեզների, դպրոցների և այլ ուսումնական հաստատությունների հարակից տարածքները.	55 / 45	70 / 60	55	55/ 45

11. Չափման կետերի նկարագրությունը

Չափումները կատարվում են Աղյուսակ 2-ում ներկայացված կետերում: Աղմուկի մոնիտորինգ իրականացվել է Ծրագրի տարածքի մոտ գտնվող զգայուն ընկալիչների շրջակա միջավայրի աղմուկի առկա մակարդակները որոշելու նպատակով:

Փորձագետների աշխատանքային խմբի իրականացման ընթացքում այցելեցին տեղամաս և հայտնաբերեցին զգայուն ընկալիչներ՝ առաջարկվող տեղամասի մոտ՝ հավաքակայանի կառուցման համար: Զգայուն ընկալիչների մոտ ընտրվել է 3 կետ, մանրամասները ներկայացված են ստորև:

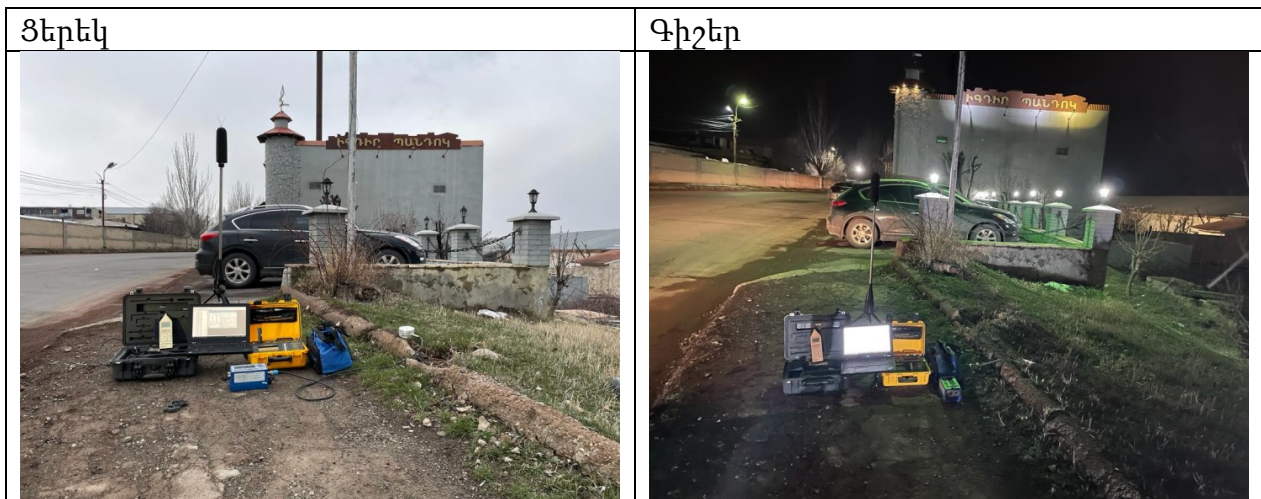
Աղյուսակ 2՝ Չափման կետեր

Կետեր	Կոորդինատներ	Չափման քանակություն	Չգայուն ընկալիչի նկարագրությունը	Կատեգորիա
Կետ 1	40°11'16.32"N 44°34'53.77"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ	3
Կետ 2	40°11'19.11"N 44°34'51.64"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի հետնամասում	3
Կետ 3	40°11'22.35"N 44°35'10.16"E	օրական երեք անգամ + երկու գիշերային չափումներ	Գազի լիցքավորման կայանի մոտ	1

Չափման կետերն ընտրվել են ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն օբյեկտները ծածկելու համար: Ներկայացված տարածքում կա 2 զգայուն օբյեկտ՝ Իգդիր ռեստորանային համալիրը (1 և 2 կետեր) և գազի լցակայան (կետ 3): Չափման կետերի և զգայուն ընկալիչների մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է ստորև.

Կետ 1 (Չգայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

1-ին կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի մուտքի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ): Հարկ է նշել, որ երթևեկությունը Հովհաննիսյան փողոցից, որը գտնվում է չափման կետի մոտ կարող է դիտվել որպես աղմուկի հիմնական աղբյուր:

Կետ 2 (Չգայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

2-րդ կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի հետնամասի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի հետնամասի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ): Նույն պատկերն է, ինչ 1-ին

կետում՝ Հովհաննիսյան փողոցի երթևեկությունը դիտարկվում է որպես աղմուկի հիմնական աղբյուրը:

Կետ 3 (Գազալիցքավորման կայան)

3-րդ կետն ընտրվել է հենց երկրորդ զգայուն օբյեկտի մոտ՝ գազի վերալիցքավորման կայանի տարածքում: Չափման կետը ամենամոտն է գազալցակայանին: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Ֆոնային աղմուկից կարելի է առանձնացնել Թևոսյան փողոցից եկող մեքենաների ձայնը, ինչպես նաև տեղում գործող գազալցակայանի ձայները: Չափման կետը գտնվում է ոչ բանուկ տարածքում՝ ավտոբուսի կայանատեղիի հարևանությամբ:

Քարտեզ 1՝ Չափման կետեր

Ինչպես ցույց է տրված քարտեզում, ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում կան 2 զգայուն օբյեկտ.

4. Իգդիբ ռեստորանային համալիր (կետ 1 և 2) – Համալիրը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի մոտ (արևելյան մաս): Հեռավորությունը պահեստի պարսպապատից մոտ 15 մետր է: Քանի որ համալիրը մեծ է, N 1 և 2 կետերը ընտրվել են Համալիրի ողջ տարածքը ընդգրկելու համար:
5. Գազալցակայան (կետ 3) – Գազալցակայանը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի մոտ (արևմտյան մաս), հենց հավաքակայանի արևմտյան մասում գտնվող դարպասների դիմաց: Հեռավորությունը պահեստի պարսպապատից մոտ 5 մետր է: Քանի որ նշված լցակայանը մեծ չէ, 3-րդ կետն ընտրվել է կայանի տարածքը ծածկելու համար:

12. Չափման արդյունքները և վերլուծությունը

Աղյուսակ 3՝ Չափումների ամփոփում

Չափումների կետեր	Չայնի մակարդակը (համարժեք ձայնի մակարդակին) չափված ժամանակահատվածի համար, LAeq, դԲԱ ցերեկ / գիշեր	Չափված ժամանակահատվածի ձայնի առավելագույն մակարդակը, LAmax, ֆԲԱ ցերեկ / գիշեր	Շեմի սահմանային արժեքը (համարժեք ձայնի մակարդակին), դԲԱ	Շեմի սահմանային արժեքը (ձայնի առավելագույն մակարդակ), դԲԱ	IFC Ստանդարտ, դԲԱ (ցերեկ / գիշեր)
Կետ-1 ցերեկ	55.12 / 43.31	93.2 / 82.2	55 / 45	70 / 60	55/45
Կետ-2 ցերեկ	53.18 / 44.51	90 / 84,6	55 / 45	70 / 60	55/45
Կետ-3 ցերեկ	54.49 / 41.61	83.7 / 78.0	80	85	70/70

Աղմուկի չափման արդյունքները ներառված են Հավելված 3-ում:

Եզրակացություններ և առաջարկություններ.

5. Աղմուկի ֆոնային մակարդակի չափումները իրականացվել են Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման Ծրագրի պայմանագրի տեխնիկական պայմաններին համապատասխան (Հավելված 1):
6. Չափման կետերն ընտրվել են հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն օբյեկտները ծածկելու համար:
7. 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված աղմուկի մակարդակի չափումների արդյունքների հիման վրա արդյունքները բոլոր կետերում չեն գերազանցում Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված առավելագույն շեմային սահմանային արժեքները, սակայն մոտ են IFC-ի չափանիշներին:

Certificate of Calibration

Cirrus Research

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
 Instrument Type HCR:821C
 Description Sound Level Meter
 Serial Number D20171FE

Calibration Procedure

The instrument detailed above has been calibrated to the publish test and calibration data as detailed in the instrument hand book, using the techniques recommended in the latest revisions of the International Standards IEC 61672-1:2002, IEC 60651:1979, IEC 60804:2001, IEC 61260:1995, IEC 60942:1997, IEC 61252:1993, ANSI S1.4-1983, ANSI S1.11-1986 and ANSI S1.43-1997 where applicable.
 Sound Level Meters: All Calibration procedures were carried out by substituting the microphone capsule with a suitable electrical signal, apart from the final acoustic calibration.

Calibration Traceability

The equipment detailed above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibrated by

Calibration Date

27 June 2013

Calibration Certificate Number

187661

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
 Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
 Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:811C
Description Sound Level Meter
Serial Number D22014FD

Calibration Procedure

The instrument detailed above has been calibrated to the publish test and calibration data as detailed in the instrument hand book, using the techniques recommended in the latest revisions of the International Standards IEC 61672-1:2002, IEC 60651:1979, IEC 60804:2001, IEC 61260:1995, IEC 60942:1997, IEC 61252:1993, ANSI S1.4-1983, ANSI S1.11-1986 and ANSI S1.43-1997 where applicable.

Sound Level Meters: All Calibration procedures were carried out by substituting the microphone capsule with a suitable electrical signal, apart from the final acoustic calibration.

Calibration Traceability

The equipment detailed above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibrated by

Calibration Date

04 February 2013

Calibration Certificate Number

203812

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Cirrus Research

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:515
Description Acoustic Calibrator
Serial Number 59628

Calibration Procedure

The acoustic calibrator detailed above has been calibrated to the published data as described in the operating manual. The procedures and techniques used to follow the recommendations of the IEC standard Electroacoustics – Sound Calibrators IEC 60942:2003, IEC 60942:1997, BS EN 60942:1998 and BS EN 60942:2003 where applicable. The calibrator's main output is 94.00 dB (1 Pa) and this was set within the 0.01 dB resolution of the test system, i.e. one hundredth of a decibel. Numbers in {parenthesis} refer to the paragraph in IEC 60942.

Calibration Traceability

The calibrator above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibration Climate Conditions

The climatic test conditions were all maintained within the permitted limits of IEC 60942:1997.

Temperature	{B.3.2}	Permitted band	15°C to 25°C
Humidity	{B.3.2}	Permitted band	30% to 90% RH
Static Pressure	{B.3.2}	Permitted band	85 kPa to 105 kPa
Ambient Noise Level	{B.3.3.6}	Max permitted level	64 dB(Z)

Measurement Results

The figures below are the Calibration Laboratory test limits for this model calibrator and have a smaller tolerance than those permitted in IEC 60942.

94 dB Output	94.00 dB	Permitted band	93.95 to 94.05dB
104 dB Output	dB	Permitted band	103.80 to 104.30dB
Frequency	1000 Hz	Permitted band	990 to 1010Hz

Uncertainty

With an uncertainty coefficient of $k=2$, i.e. a 95% confidence level, the uncertainty of each measure is

94 dB Output	± 0.13 dB	104 dB Output	± 0.14 dB
Frequency	± 0.1 Hz	Level Stability	± 0.04 dB

Calibrated by

Calibration Date

27 June 2013

Calibration Certificate Number

195836

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:515
Description Acoustic Calibrator
Serial Number 59523

Calibration Procedure

The acoustic calibrator detailed above has been calibrated to the published data as described in the operating manual. The procedures and techniques used to follow the recommendations of the IEC standard Electroacoustics – Sound Calibrators IEC 60942:2003, IEC 60942:1997, BS EN 60942:1998 and BS EN 60942:2003 where applicable.. The calibrator's main output is 94.00 dB (1 Pa) and this was set within the 0.01 dB resolution of the test system, i.e. one hundredth of a decibel. Numbers in {parenthesis} refer to the paragraph in IEC 60942.

Calibration Traceability

The calibrator above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibration Climate Conditions

The climatic test conditions were all maintained within the permitted limits of IEC 60942:1997.

Temperature	{B.3.2}	Permitted band	15°C to 25°C
Humidity	{B.3.2}	Permitted band	30% to 90% RH
Static Pressure	{B.3.2}	Permitted band	85 kPa to 105 kPa
Ambient Noise Level	{B.3.3.6}	Max permitted level	64 dB(Z)

Measurement Results

The figures below are the Calibration Laboratory test limits for this model calibrator and have a smaller tolerance than those permitted in IEC 60942.

94 dB Output	94.01 dB	Permitted band	93.95 to 94.05dB
104 dB Output	dB	Permitted band	103.80 to 104.30dB
Frequency	1000 Hz	Permitted band	990 to 1010Hz

Uncertainty

With an uncertainty coefficient of $k=2$, i.e. a 95% confidence level, the uncertainty of each measure is

94 dB Output	± 0.13 dB	104 dB Output	± 0.14 dB
Frequency	± 0.1 Hz	Level Stability	± 0.04 dB

Calibrated by

Calibration Date

04 February 2013

Calibration Certificate Number

203813

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
Email: sales@cirrusresearch.co.uk

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: ԱՂՄՈՒԿԻ ՉԱՓՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Կետ-1-ում աղմուկի ցերեկային չափումների արդյունքները

Չափման մանրամասները

Տեղադիրք՝
Նկարագրություն՝
Չափման ամսաթիվը՝ 03/20/2022 14:40

Գործիքավորման մանրամասները

Չայնի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD
Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E
Կալիբրացիա՝
Կալիբրացիայի ամսաթիվ : 9/30/2014
Մակարդակի միջակայք՝
Ժամանակի պարամետր: արագ (Lmax և Lns համար)

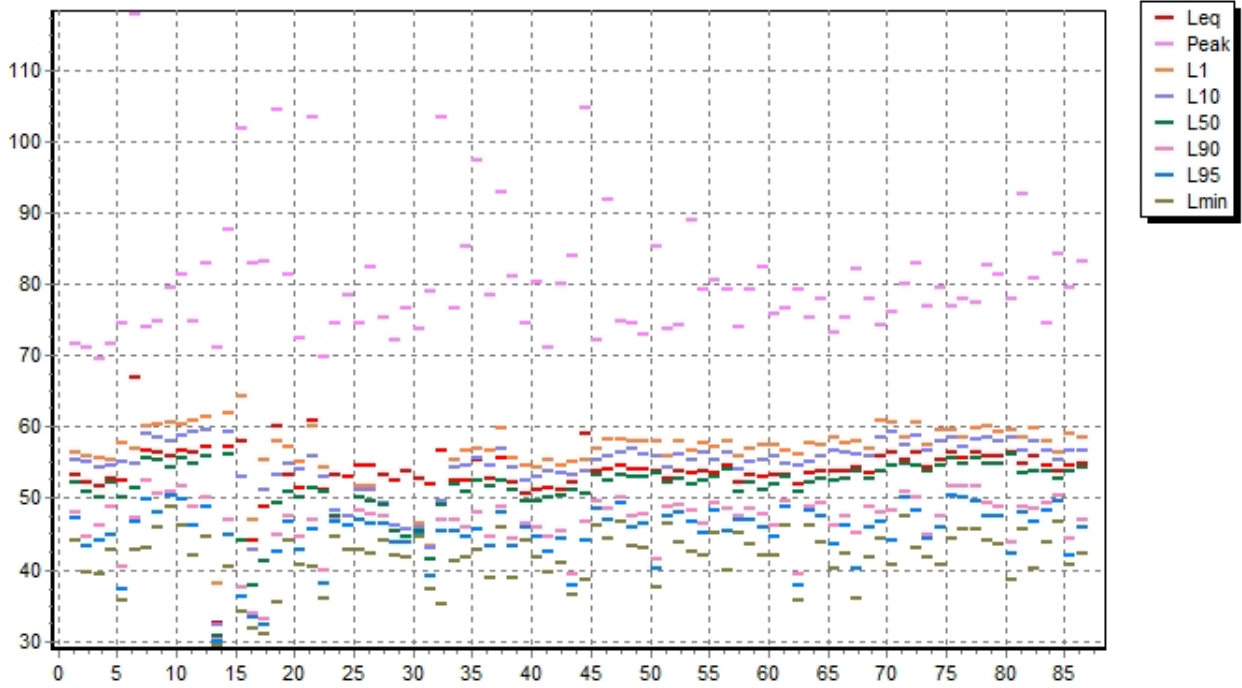
Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/20/2022 14:38
Չափումների համար՝ 86
Ընդհանուր տևողություն՝ 01:23:20
Պիկային Lmax: 93.2
Lmax գերազանցում: 0, 115dB կամ ավելի

Ամսաթիվ	Ժամ	Տևողություն (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/20/2022	2:43:00	00:00:59	53.4	71.6	56.4	55.4	52.4	48.1	47.2	43.9
03/20/2022	2:42:00	00:00:59	52.4	70.8	56.0	55.2	50.9	44.6	43.1	39.8
03/20/2022	2:41:00	00:00:59	52.1	69.4	55.7	54.2	50.2	46.1	44.1	39.5
03/20/2022	2:40:00	00:00:59	52.8	71.6	55.2	54.8	52.1	48.5	45.2	42.9
03/20/2022	2:39:00	00:00:59	52.5	74.5	57.6	55.0	50.2	40.4	37.3	35.7
03/20/2022	2:38:08	00:00:51	67.2	115.8	56.8	55.2	51.8	47.6	46.9	42.7
03/20/2022	4:55:00	00:00:59	56.7	73.8	60.1	59.1	55.6	52.4	49.7	43.5
03/20/2022	4:54:00	00:00:59	56.6	74.6	60.3	58.4	55.7	50.6	47.9	45.9
03/20/2022	4:53:00	00:00:59	55.8	79.1	60.8	58.2	54.4	50.9	50.5	48.9
03/20/2022	4:52:00	00:00:59	56.4	81.2	60.7	58.1	55.5	51.9	49.9	46.7
03/20/2022	4:51:00	00:00:59	56.8	74.4	61.1	60.1	55.4	48.8	46.2	41.6
03/20/2022	4:50:00	00:01:00	57.4	82.8	61.2	59.9	55.9	49.8	48.8	44.7
03/20/2022	6:06:00	00:00:59	33.6	71.1	38.0	32.2	30.8	30.1	29.6	28.9
03/20/2022	6:10:31	00:00:28	57.2	87.7	62.1	59.2	56.4	47.2	44.5	40.3
03/20/2022	6:09:00	00:00:20	58.5	101.7	64.4	52.2	44.8	37.9	36.4	34.3
03/20/2022	6:08:00	00:00:59	44.5	83.2	47.1	42.6	37.4	33.5	33.8	32.1
03/20/2022	6:07:00	00:00:59	49.1	82.8	55.2	51.5	41.2	33.2	32.3	31.0
03/21/2022	11:21:00	00:00:59	60.0	105.5	57.4	53.2	49.1	45.0	42.3	35.2
03/21/2022	11:20:00	00:00:59	53.4	81.4	57.5	54.7	51.0	47.8	46.9	44.3
03/21/2022	11:19:00	00:00:59	51.5	72.3	55.2	53.9	50.3	44.8	42.4	40.8
03/21/2022	11:18:00	00:00:59	60.8	103.3	60.4	56.2	51.7	47.1	45.6	40.3
03/21/2022	11:17:00	00:00:59	51.2	69.6	54.4	53.1	50.9	39.9	38.2	35.8
03/21/2022	2:25:00	00:00:59	53.2	74.4	48.3	48.4	47.5	47.0	46.7	44.6
03/21/2022	2:24:00	00:00:59	53.0	78.4	47.6	47.5	46.3	46.1	46.2	42.9

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/20/2022	2:23:00	00:00:59	54.9	74.5	51.7	51.2	50.1	48.3	47.0	42.8
03/20/2022	2:22:00	00:00:59	54.5	82.3	51.6	51.2	49.6	47.9	46.5	42.3
03/20/2022	2:21:00	00:00:59	53.4	75.2	49.6	49.4	49.0	47.5	46.4	44.2
03/20/2022	5:32:00	00:00:59	52.4	72.2	46.2	46.7	45.4	43.9	43.8	42.0
03/20/2022	5:31:00	00:00:59	53.8	76.5	45.7	45.7	44.6	43.7	43.7	41.6
03/20/2022	5:30:00	00:00:59	52.8	73.8	46.4	45.9	45.4	44.7	44.8	44.7
03/20/2022	5:29:00	00:00:59	51.8	79.0	43.2	43.1	41.3	39.0	39.1	37.3
03/20/2022	5:28:00	00:00:59	56.7	103.3	49.5	49.5	49.1	46.9	45.3	35.2
03/21/2022	11:34:00	00:00:59	52.5	76.4	55.5	54.4	52.0	47.1	45.6	41.2
03/21/2022	11:35:00	00:00:59	52.6	85.1	56.9	54.5	51.1	46.0	44.7	41.6
03/21/2022	11:36:00	00:00:59	55.3	97.3	57.0	55.6	52.7	48.0	45.7	42.9
03/21/2022	11:32:00	00:00:59	52.8	78.4	56.5	54.6	51.7	44.6	43.2	38.9
03/21/2022	11:31:00	00:00:59	55.6	92.9	60.1	56.9	52.6	48.8	48.1	45.9
03/21/2022	11:33:00	00:00:59	52.1	81.3	55.9	54.2	51.1	44.4	43.2	38.9
03/21/2022	2:13:00	00:00:59	50.8	74.5	54.7	52.4	49.5	46.5	45.9	44.1
03/21/2022	2:12:00	00:00:59	51.1	80.3	54.3	53.0	49.6	45.8	44.5	41.6
03/21/2022	2:11:00	00:00:59	51.4	71.1	55.5	53.9	50.1	44.7	42.5	39.7
03/21/2022	2:10:00	00:00:59	51.3	80.0	54.7	53.7	50.3	45.5	44.4	40.8
03/21/2022	2:09:00	00:00:59	52.1	84.0	55.2	53.4	51.3	39.4	37.6	36.4
03/21/2022	2:08:00	00:00:59	59.7	102.8	55.4	53.8	50.7	46.8	44.1	38.9
03/21/2022	5:40:00	00:00:59	53.8	72.3	57.0	55.5	53.3	49.5	48.6	46.2
03/21/2022	5:39:00	00:00:59	54.0	91.7	58.2	55.7	52.4	48.6	47.1	44.4
03/21/2022	5:38:00	00:00:59	54.5	74.9	58.8	56.4	53.2	50.2	49.2	46.4
03/21/2022	5:37:00	00:01:00	54.1	74.3	58.0	56.9	53.0	47.6	45.8	43.4
03/21/2022	5:36:00	00:00:59	54.1	72.9	57.0	56.1	53.6	47.7	46.5	43.3
03/21/2022	5:35:00	00:00:59	53.7	85.2	57.9	55.9	53.5	41.4	40.2	37.6
03/22/2022	12:21:00	00:00:59	52.8	73.6	56.1	54.4	52.3	48.7	47.6	46.4
03/22/2022	12:20:00	00:00:59	53.9	74.5	58.0	56.3	52.8	49.1	47.9	43.8
03/22/2022	12:19:00	00:00:59	53.5	88.9	56.7	55.3	51.8	48.4	46.8	42.5
03/22/2022	12:18:00	00:00:59	53.9	79.3	57.8	56.3	52.5	46.5	45.1	42.1
03/22/2022	12:17:00	00:00:59	53.6	80.5	57.3	55.6	52.9	49.3	48.3	45.2
03/22/2022	12:16:00	00:00:59	54.6	79.3	58.0	56.3	54.1	48.5	45.3	39.8
03/22/2022	2:31:00	00:00:59	52.1	74.1	55.6	54.1	50.9	47.6	46.9	45.0
03/22/2022	2:30:00	00:00:59	53.2	79.2	56.9	55.1	52.2	48.6	46.8	43.6
03/22/2022	2:29:00	00:00:59	53.1	82.5	57.4	55.4	51.3	47.6	46.0	41.9
03/22/2022	2:28:00	00:00:59	53.3	75.8	57.4	55.8	51.9	46.1	44.6	42.1
03/22/2022	2:27:00	00:00:59	53.4	76.8	56.6	55.0	52.8	49.5	48.9	46.3
03/22/2022	2:26:00	00:00:59	52.0	79.3	56.1	54.7	50.9	39.5	37.9	35.8
03/22/2022	5:19:00	00:00:59	53.5	75.3	57.6	55.2	52.2	48.7	48.2	46.2
03/22/2022	5:18:00	00:00:59	53.6	77.7	57.4	55.9	52.8	49.3	47.4	43.7
03/22/2022	5:17:00	00:00:59	53.8	73.2	58.6	56.8	52.4	46.4	43.5	40.2
03/22/2022	5:16:00	00:00:59	53.9	75.3	57.6	56.4	52.7	47.5	46.2	42.2
03/22/2022	5:15:00	00:00:59	54.3	82.2	58.6	56.1	53.8	45.2	40.1	36.0
03/22/2022	5:14:00	00:00:59	53.5	78.1	56.9	55.7	52.7	48.9	45.9	41.7
03/23/2022	11:55:00	00:00:59	55.9	74.3	60.9	58.6	53.6	48.0	46.6	44.4
03/23/2022	11:54:00	00:00:59	56.3	76.2	60.6	59.3	54.6	48.2	44.2	40.6
03/23/2022	11:53:00	00:00:59	55.5	80.0	58.6	57.5	54.8	50.9	50.1	47.4
03/23/2022	11:52:00	00:00:59	56.6	82.8	60.4	58.8	54.8	50.2	48.3	42.9
03/23/2022	11:51:00	00:00:59	54.2	76.8	57.6	56.6	53.8	45.0	44.1	41.7
03/23/2022	11:50:00	00:00:59	55.4	79.6	59.6	58.1	54.5	47.3	46.0	40.9

03/23/2022	2:29:00	00:00:59	56.4	77.0	59.6	58.8	55.5	51.8	50.3	44.4
03/23/2022	2:28:00	00:01:00	55.4	78.1	58.6	57.4	54.9	51.4	50.2	45.8
03/23/2022	2:27:00	00:00:59	56.3	77.2	59.8	58.2	55.6	51.7	49.5	45.6
03/23/2022	2:26:00	00:00:59	56.0	82.5	60.0	58.4	54.8	49.5	47.5	44.0
03/23/2022	2:25:00	00:00:59	55.8	81.4	59.2	58.1	55.1	48.8	47.4	43.6
03/23/2022	2:24:00	00:00:59	56.3	77.2	59.6	58.6	56.1	43.9	42.3	38.7
03/23/2022	6:24:00	00:00:59	54.9	92.5	58.4	56.4	53.6	48.8	48.3	45.6
03/23/2022	6:23:00	00:00:59	55.9	80.8	59.6	58.0	53.8	48.6	46.7	40.2
03/23/2022	6:22:00	00:00:59	54.8	74.1	58.1	56.7	53.6	49.3	48.5	43.9
03/23/2022	6:21:00	00:00:59	53.6	84.2	56.3	55.3	52.8	50.7	49.6	46.7
03/23/2022	6:20:00	00:00:59	54.2	79.7	59.0	56.8	53.8	44.6	42.0	40.6
03/23/2022	6:19:00	00:01:00	54.9	83.3	58.6	56.2	54.2	47.1	45.8	42.1

Աղմուկի գիշերային չափումների արդյունքները Կետ-1-ում

Տեղադիրք՝

Նկարագրություն՝

Չափման ամսաթիվ՝ 03/22/2021 23:19

Գործիքավորման մանրամասները

Չափի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD

Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E

Կալիբրացիա՝ Yes

Ժամ Weighting: Fast (for Lmax and Lns)

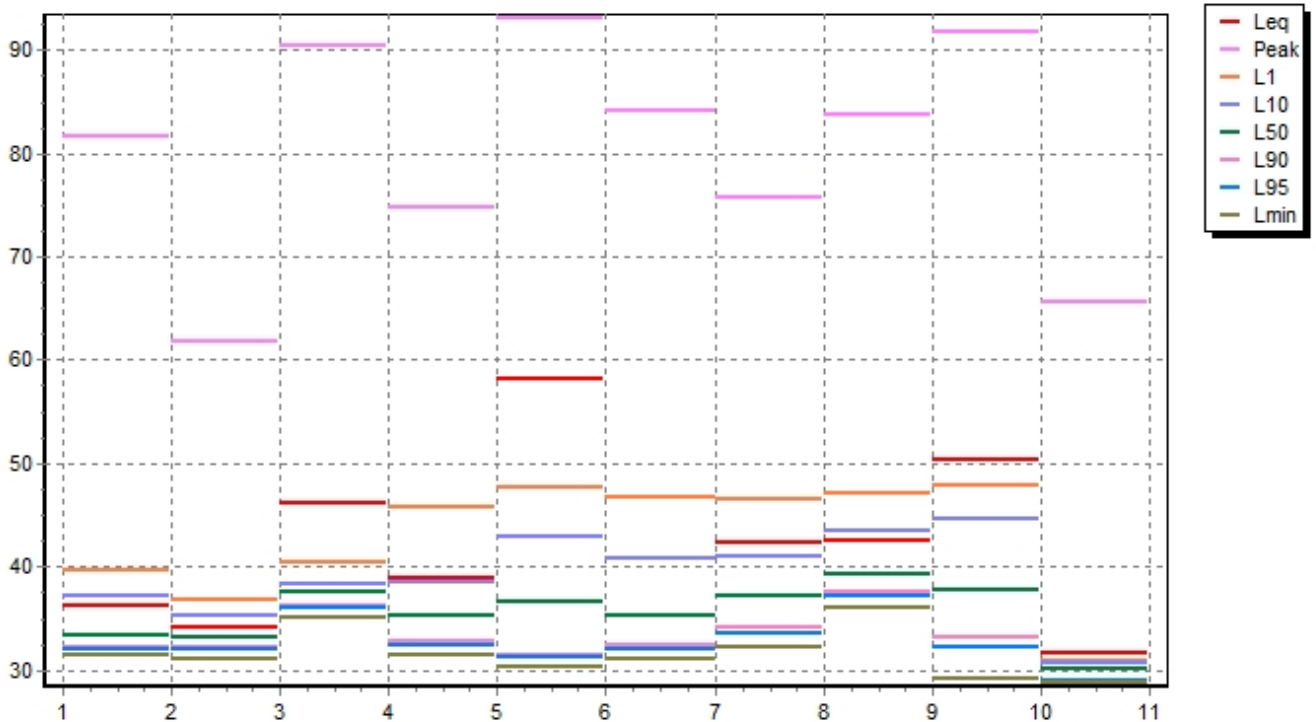
Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/22/2021 11:13 PM

Չափումների համար՝ 10

Highest Lmax: 82.2

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/23/2022	10:51:00	00:00:59	36.4	81.5	39.6	37.3	33.4	32.4	32.1	31.5
03/23/2022	10:50:00	00:01:00	34.2	61.8	36.8	35.2	33.1	32.4	32.1	31.1
03/23/2022	10:49:00	00:00:59	46.2	90.6	40.2	38.1	37.6	36.2	36.0	35.1
03/23/2022	10:48:00	00:00:59	39.1	74.8	45.8	38.5	35.2	32.8	32.5	31.4
03/23/2022	11:19:00	00:00:59	58.1	93.1	47.7	42.9	36.7	31.5	31.2	30.4
03/23/2022	11:18:00	00:00:59	40.2	84.4	46.7	40.9	35.2	32.2	32.0	31.1
03/23/2022	11:17:00	00:00:59	42.3	75.7	46.4	41.1	37.1	34.2	33.5	32.2
03/23/2022	11:16:00	00:00:59	42.3	83.8	47.1	43.4	39.2	37.6	37.1	36.1
03/23/2022	11:15:00	00:00:59	50.2	91.7	47.8	44.7	37.1	33.7	32.3	29.1
03/23/2022	11:13:08	00:00:05	31.6	65.4	30.9	30.7	30.1	29.1	28.9	28.4

Կետ-2-ում աղմուկի ցերեկային չափումների արդյունքները

Նկարագրություն՝

Չափման ամսաթիվը՝ 03/20/2022 4:54 PM

Փորձի քաղաքական մանրամասները

Չայնի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD

Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E

Կալիբրացիա՝

Recalibration Due: 9/30/2014

Մակարդակի միջակայք՝ 40-110 dB

Ժամ Weighting: Fast (for Lmax and Lns)

Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/20/2022 4:50 PM

Չափումների համար՝ 94

Ընդհանուր տևողություն՝ 01:30:13

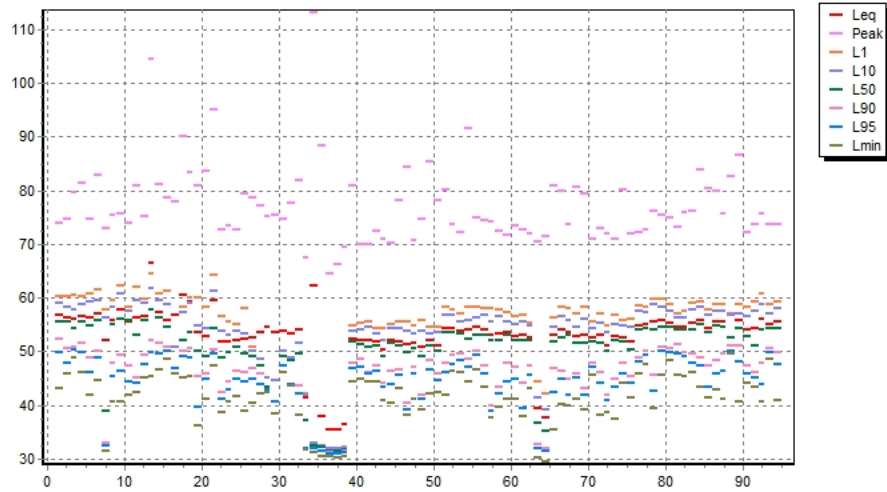
Highest Lmax: 90.0

Lmax Exceedance Count: 0, at or above 115dB

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/20/2022	4:55:00	00:00:59	56.8	73.8	60.2	59.1	55.6	52.4	49.9	43.1
03/20/2022	4:54:00	00:00:59	56.3	74.7	60.4	58.3	55.5	50.6	47.9	45.8
03/20/2022	4:53:00	00:00:59	56.0	79.6	60.5	57.9	54.2	51.1	50.3	48.9
03/20/2022	4:52:00	00:00:59	56.6	81.3	60.4	58.7	55.6	51.7	49.8	46.3
03/20/2022	4:51:00	00:00:59	56.5	74.7	60.9	59.3	54.9	48.8	46.1	41.9
03/20/2022	4:50:00	00:01:00	57.1	82.8	61.6	59.7	55.9	50.1	48.8	44.6
03/20/2022	5:46:00	00:00:59	52.0	73.0	57.8	56.4	39.1	32.8	32.5	31.6
03/20/2022	5:45:00	00:00:59	55.9	75.5	59.6	58.2	55.1	47.9	45.3	40.9
03/20/2022	5:44:00	00:01:00	57.8	75.9	62.3	60.7	56.1	49.4	46.5	40.8
03/20/2022	5:43:00	00:00:59	55.5	73.9	58.3	57.5	55.8	47.4	44.5	42.0
03/20/2022	5:42:00	00:00:59	56.3	80.8	62.1	59.5	53.3	45.0	44.1	42.5
03/20/2022	5:41:00	00:00:59	56.7	75.2	59.9	59.0	55.8	49.4	47.7	45.2
03/20/2022	6:18:00	00:00:59	66.5	104.6	64.3	61.8	57.7	52.2	49.8	45.4
03/20/2022	6:17:00	00:00:59	57.3	81.2	60.8	59.6	56.3	51.6	49.6	46.6
03/20/2022	6:16:00	00:00:59	55.8	78.8	61.3	58.7	54.7	50.8	50.1	48.8
03/20/2022	6:15:00	00:00:59	56.8	78.1	50.9	50.9	47.0	46.9	46.9	46.0
03/20/2022	6:14:00	00:00:59	60.5	90.2	58.3	57.3	52.0	50.0	49.1	45.1
03/20/2022	6:13:00	00:00:59	59.3	83.4	60.0	59.1	53.6	50.7	48.9	45.5
03/21/2022	11:34:00	00:00:59	53.5	80.8	60.1	54.9	50.0	45.3	39.7	36.4
03/21/2022	11:33:00	00:00:59	52.8	83.7	58.3	54.4	49.1	45.8	45.0	41.2
03/21/2022	11:32:00	00:00:59	59.6	95.1	64.2	61.3	54.4	50.3	49.5	47.3
03/21/2022	11:31:00	00:00:59	51.8	72.6	56.5	53.9	48.9	42.3	41.2	38.8
03/21/2022	11:30:00	00:01:00	51.8	73.5	55.7	53.2	49.9	44.4	42.8	40.7
03/21/2022	11:29:00	00:00:59	52.1	72.7	55.0	53.8	50.8	46.3	44.9	41.6

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/21/2022	11:28:00	00:00:59	52.4	79.3	58.2	53.3	49.7	46.2	44.3	39.0
03/21/2022	2:36:00	00:00:59	52.6	78.8	50.8	50.1	49.2	46.8	44.9	40.5
03/21/2022	2:35:00	00:00:59	53.5	77.3	48.6	48.6	47.5	45.9	43.8	42.2
03/21/2022	2:34:00	00:00:59	54.6	75.1	45.3	45.1	43.5	43.0	43.0	42.3
03/21/2022	2:33:00	00:00:59	53.5	75.5	44.7	44.5	40.8	40.6	40.6	38.5
03/21/2022	2:32:00	00:01:00	53.8	74.6	50.2	50.2	49.1	47.6	47.5	46.1
03/21/2022	2:31:00	00:00:59	53.3	77.7	48.8	48.8	48.5	43.7	43.9	43.8
03/21/2022	2:30:00	00:00:59	54.2	81.7	51.7	51.7	49.6	43.6	42.1	38.1
03/21/2022	3:27:00	00:00:02	41.5	67.6	42.2	41.7	37.2	32.1	31.9	31.7
03/21/2022	3:26:00	00:00:59	62.4	113.2	33.1	33.1	32.4	32.1	32.0	31.2
03/21/2022	3:25:00	00:00:59	38.0	88.3	32.5	32.5	32.2	31.5	31.6	30.4
03/21/2022	3:24:00	00:00:59	35.4	64.6	32.1	31.9	31.6	31.3	31.0	30.4
03/21/2022	3:23:00	00:00:59	35.4	66.3	32.0	32.0	31.5	31.0	31.1	30.2
03/21/2022	3:22:00	00:00:59	36.4	69.6	32.3	32.0	31.8	31.5	31.2	30.5
03/22/2022	11:47:00	00:00:59	52.3	81.0	54.8	54.0	51.8	47.9	46.8	44.4
03/22/2022	11:46:00	00:00:59	52.2	70.1	55.4	54.2	51.3	48.7	47.2	44.8
03/22/2022	11:45:00	00:00:59	52.1	70.1	55.7	54.7	50.8	46.2	45.9	44.3
03/22/2022	11:44:00	00:00:59	51.9	72.4	54.3	53.3	51.1	47.5	46.3	44.5
03/22/2022	11:43:00	00:00:59	50.4	71.0	54.2	52.1	49.2	44.2	43.3	40.9
03/22/2022	11:42:00	00:00:59	52.2	70.3	55.2	54.3	51.6	46.3	44.0	40.4
03/22/2022	2:24:00	00:00:30	51.9	78.1	55.7	54.4	51.2	46.6	45.7	43.0
03/22/2022	2:23:00	00:00:59	51.2	84.6	55.7	53.8	49.9	40.4	39.3	38.3
03/22/2022	2:22:00	00:00:59	51.6	70.8	54.8	53.3	50.7	47.1	46.0	41.2
03/22/2022	2:21:00	00:01:00	50.8	74.6	55.8	53.8	49.1	41.8	41.2	39.4
03/22/2022	2:20:00	00:00:59	52.1	85.2	54.6	53.4	51.2	48.5	46.6	42.2
03/22/2022	2:19:00	00:00:59	51.1	78.3	54.8	53.5	50.1	45.7	44.7	42.3
03/22/2022	5:42:00	00:00:59	54.4	80.2	58.3	56.9	53.5	47.8	46.2	41.7
03/22/2022	5:41:00	00:00:59	54.3	73.6	57.9	56.7	53.6	49.4	47.7	46.3
03/22/2022	5:40:00	00:00:59	53.8	72.2	57.1	55.6	53.3	49.5	48.5	46.2
03/22/2022	5:39:00	00:00:59	54.0	91.7	58.2	55.8	52.5	48.5	47.1	44.3
03/22/2022	5:38:00	00:00:59	54.5	74.9	58.3	56.4	53.2	50.2	49.2	46.6
03/22/2022	5:37:00	00:01:00	54.2	74.3	58.0	56.9	53.0	47.5	45.8	43.4
03/23/2022	12:30:00	00:00:59	53.1	74.3	58.1	55.6	52.3	39.8	39.1	37.5
03/23/2022	12:29:00	00:00:59	53.8	72.2	57.8	56.5	52.2	43.3	42.2	39.8
03/23/2022	12:28:00	00:00:59	53.7	71.8	57.3	55.3	53.0	48.0	44.4	41.1
03/23/2022	12:27:00	00:00:59	52.9	73.5	56.6	55.2	52.1	47.3	45.1	41.1
03/23/2022	12:26:00	00:00:59	53.2	72.9	56.7	55.7	52.0	44.1	39.5	37.9
03/23/2022	12:25:00	00:00:59	52.6	72.0	55.2	54.7	52.0	47.5	45.7	43.2
03/23/2022	1:15:00	00:00:59	39.5	70.5	44.4	41.4	36.6	32.8	32.0	30.2
03/23/2022	1:14:00	00:00:59	37.6	71.5	42.2	39.3	35.1	31.9	31.5	29.6
03/23/2022	1:13:00	00:00:59	53.1	80.9	56.3	54.4	51.8	46.9	42.5	35.5
03/23/2022	1:12:00	00:00:59	54.0	79.9	58.3	56.4	52.6	46.3	45.0	40.3
03/23/2022	1:11:00	00:00:59	53.7	73.8	58.0	55.8	53.1	44.8	42.0	40.0
03/23/2022	1:10:00	00:00:59	52.9	80.7	57.1	54.6	51.6	46.0	45.2	41.0
03/23/2022	1:09:00	00:00:59	53.2	79.6	58.1	56.1	51.7	43.1	42.0	39.2
03/23/2022	3:05:00	00:00:59	52.5	71.0	55.7	54.2	51.8	47.8	47.2	45.6
03/23/2022	3:04:00	00:00:59	53.0	72.9	57.1	55.5	51.4	46.2	44.1	38.2
03/23/2022	3:03:00	00:00:59	51.1	71.9	54.9	53.7	50.0	41.9	41.1	38.3
03/23/2022	3:02:00	00:00:59	52.4	71.3	56.2	55.0	52.0	44.9	43.4	37.5

03/23/2022	3:01:00	00:00:59	52.7	80.1	55.9	54.6	51.7	47.9	45.9	44.1
03/23/2022	3:00:00	00:00:59	51.8	72.0	56.0	54.6	50.3	45.3	44.3	41.4
03/24/2022	12:06:00	00:00:59	54.4	72.1	58.5	57.5	54.2	48.9	48.1	45.8
03/24/2022	12:03:00	00:00:59	55.9	75.5	59.4	58.5	54.5	50.9	50.0	45.6
03/24/2022	12:02:00	00:00:59	55.4	74.9	58.8	57.5	54.7	50.1	49.8	48.7
03/24/2022	12:01:00	00:00:59	54.8	73.2	57.1	56.2	54.1	51.3	49.5	45.7
03/24/2022	2:45:00	00:00:59	54.5	76.0	57.6	56.3	54.2	49.8	49.0	45.3
03/24/2022	2:44:00	00:00:59	55.3	76.3	59.1	57.8	54.1	49.6	47.9	46.1
03/24/2022	2:43:00	00:01:00	55.8	84.0	59.3	58.4	55.1	48.9	47.4	43.4
03/24/2022	2:42:00	00:00:59	54.4	80.4	57.8	57.0	53.6	47.3	43.4	41.4
03/24/2022	2:41:00	00:00:59	55.5	80.0	58.9	57.6	54.9	48.6	45.8	42.5
03/24/2022	2:40:00	00:00:59	55.6	75.3	58.8	57.5	54.5	49.5	46.4	41.1
03/24/2022	3:06:00	00:00:04	56.9	82.6	57.1	56.8	52.5	51.2	50.2	49.5
03/24/2022	3:05:00	00:00:59	55.8	86.7	58.8	57.0	54.4	51.3	48.1	40.7
03/24/2022	3:04:00	00:00:59	54.7	72.5	58.1	56.3	52.9	47.5	45.8	44.1
03/24/2022	3:03:00	00:00:59	54.3	73.6	59.2	57.6	51.1	46.3	45.2	43.3
03/24/2022	3:02:00	00:01:00	56.2	75.4	60.8	58.8	54.2	48.0	44.0	40.6
03/24/2022	3:01:00	00:00:59	55.1	73.8	58.8	57.3	54.2	50.5	49.9	48.6
03/24/2022	3:00:00	00:00:59	55.6	73.8	59.4	58.0	54.4	49.9	47.8	41.2

Աղմուկի գիշերային չափումների արդյունքները Կետ-2-ում

Տեղադիրք՝

Նկարագրություն՝

Գործիքավորման մանրամասները

Չայնի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD

Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E

Կալիբրացիա՝

Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/23/2022 11:21 PM

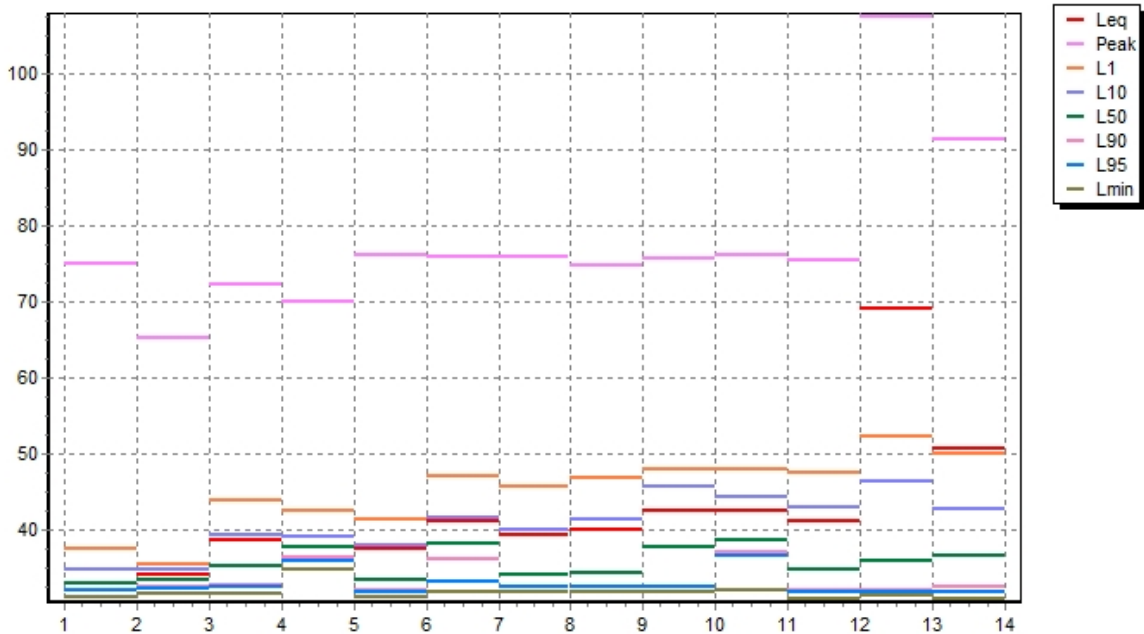
Չափումների համար՝ 13

Ընդհանուր տևողություն՝ 00:12:32

Highest Lmax: 84.6

Lmax Exceedance Count: 0, at or above 115dB

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/24/2022	10:56:00	00:00:59	37.7	75.2	37.3	34.5	32.8	32.0	31.9	31.1
03/24/2022	10:55:00	00:00:59	34.1	65.2	35.4	34.6	33.3	32.4	32.3	31.1
03/24/2022	10:54:00	00:01:00	38.6	72.4	43.9	39.1	35.0	32.5	32.4	31.5
03/24/2022	10:53:00	00:00:59	39.0	70.1	42.4	39.0	37.7	36.2	36.0	34.8
03/24/2022	10:52:00	00:01:00	37.1	76.2	41.2	37.6	33.2	31.9	31.7	31.0
03/23/2022	11:28:00	00:00:59	41.1	76.0	46.9	41.4	38.2	36.1	33.3	31.5
03/23/2022	11:27:00	00:00:59	39.2	76.1	45.4	40.1	34.1	32.5	32.3	31.7
03/23/2022	11:26:00	00:00:59	39.9	74.8	46.8	41.3	34.2	32.3	32.5	31.4
03/23/2022	11:25:00	00:00:59	42.5	75.4	47.7	45.9	37.7	32.5	32.3	31.7
03/23/2022	11:24:00	00:00:59	42.4	76.2	47.8	44.2	38.9	36.8	36.2	31.8
03/23/2022	11:23:00	00:00:59	41.0	75.5	47.5	42.8	34.4	32.2	31.9	30.7
03/23/2022	11:21:00	00:00:54	50.1	91.7	50.2	42.1	36.6	32.3	31.7	30.8

Աղմուկի ցերեկային չափումների արդյունքները Կետ-3-ում

Տեղադիրք՝

Նկարագրություն՝

Չափման ամսաթիվը՝ 03/20/2022 2:47 PM

Գործիքավորման մանրամասները

Չայնի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD

Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E

Կալիբրացիա՝

Recalibration Due: 9/30/2014

Մակարդակի միջակայք՝ 40-110 dB

Ժամ Weighting: Fast (for Lmax and Lns)

Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/20/2022 2:43 PM

Չափումների համար՝ 89

Ընդհանուր տևողություն՝ 01:27:21

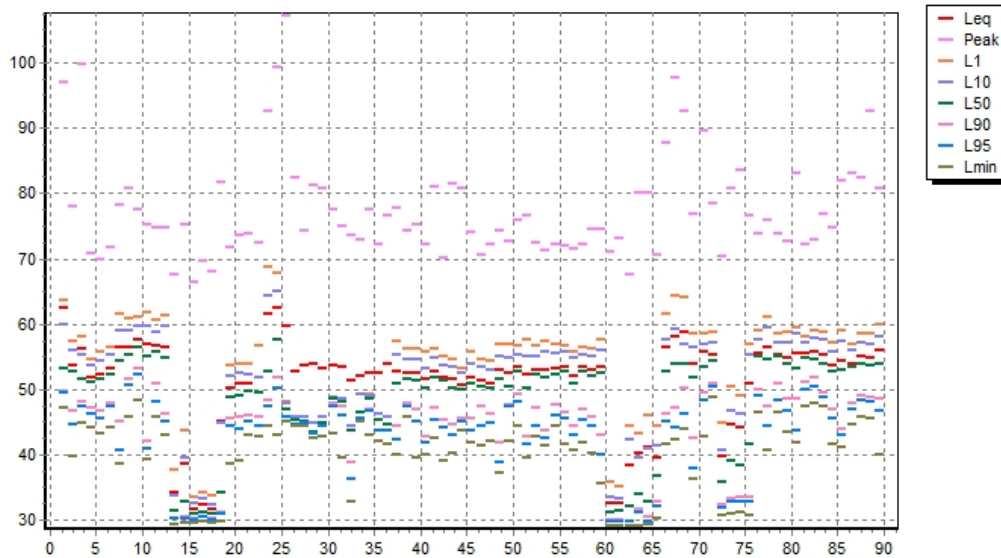
Highest Lmax: 83.7

Lmax Exceedance Count: 0, at or above 115dB

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95	Lmin
03/20/2022	2:48:00	00:00:49	62.6	97.1	63.7	59.8	53.2	49.8	49.1	47.1
03/20/2022	2:47:00	00:00:59	53.8	77.8	57.4	56.2	52.7	46.3	44.6	39.9
03/20/2022	2:46:00	00:00:59	56.1	99.2	58.1	55.3	51.7	48.0	47.4	44.9
03/20/2022	2:45:00	00:00:59	51.7	70.9	54.6	53.5	51.2	47.3	46.1	44.1
03/20/2022	2:44:00	00:00:59	52.3	69.8	55.6	54.5	51.5	46.6	45.1	43.5
03/20/2022	2:43:00	00:00:59	53.1	71.6	56.4	55.3	52.8	47.7	47.2	44.0
03/20/2022	5:06:00	00:00:59	56.6	78.2	61.5	58.9	54.4	45.2	40.5	38.7
03/20/2022	5:05:00	00:00:59	56.4	80.7	60.6	58.9	55.4	51.6	50.1	45.9
03/20/2022	5:04:00	00:00:59	57.4	77.5	61.3	59.6	56.5	53.3	52.2	48.3
03/20/2022	5:03:00	00:00:59	56.7	75.2	61.8	59.6	55.1	42.1	41.0	39.1
03/20/2022	5:02:00	00:00:59	56.6	74.8	60.5	58.6	55.7	50.8	48.3	45.7
03/20/2022	5:01:00	00:00:59	56.4	74.6	61.2	59.7	54.6	46.5	45.1	43.0
03/20/2022	5:57:00	00:00:59	34.3	67.4	37.8	33.6	31.3	30.2	30.1	29.8
03/20/2022	5:56:00	00:00:59	38.7	75.2	43.6	39.6	32.8	30.5	30.6	29.7
03/20/2022	5:55:00	00:00:59	31.6	66.6	33.7	32.6	30.8	30.5	29.5	29.7
03/20/2022	5:54:00	00:00:59	32.4	69.7	34.1	33.3	31.2	30.6	30.4	29.9
03/20/2022	5:53:00	00:00:59	31.7	68.2	33.8	32.4	30.9	30.3	30.1	29.4
03/20/2022	5:52:00	00:00:59	45.2	81.7	44.8	44.2	34.6	31.3	31.2	29.8
03/21/2022	11:43:00	00:00:59	50.3	71.7	53.4	52.0	48.8	45.8	44.5	38.5
03/21/2022	11:42:00	00:00:59	50.8	73.6	54.0	52.7	49.1	45.6	44.0	39.1
03/21/2022	11:41:00	00:00:59	51.1	73.9	53.8	52.4	49.7	46.3	45.1	43.2
03/21/2022	11:40:00	00:00:59	51.8	72.4	56.6	51.9	49.5	45.8	44.5	42.8
03/21/2022	11:39:00	00:00:59	61.6	92.6	68.7	64.3	52.8	48.4	47.4	44.5
03/21/2022	11:38:00	00:00:59	62.8	99.6	67.8	65.1	57.7	51.6	50.4	43.1

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95Lmin
03/21/2022	2:47:00	00:00:59	59.7	105.6	48.7	47.9	47.6	46.0	46.1 45.1
03/21/2022	2:46:00	00:00:59	52.2	82.7	45.9	45.9	45.1	44.9	44.5 44.8
03/21/2022	2:45:00	00:00:59	53.7	74.4	45.9	45.9	45.2	44.8	44.8 44.3
03/21/2022	2:44:00	00:00:59	54.0	81.3	44.8	44.8	43.5	43.3	43.3 42.6
03/21/2022	2:43:00	00:00:59	53.3	80.9	45.9	45.9	44.8	44.5	44.5 42.7
03/21/2022	2:42:00	00:00:59	53.6	77.5	48.7	48.6	48.6	47.9	47.4 43.2
03/21/2022	2:41:00	00:00:59	53.7	74.8	48.4	48.6	48.1	47.3	46.3 39.8
03/21/2022	5:35:00	00:00:57	51.2	73.1	44.8	44.3	43.7	38.7	36.2 32.8
03/21/2022	5:34:00	00:00:59	52.1	72.9	49.2	49.3	46.5	45.6	45.1 45.2
03/21/2022	5:33:00	00:00:59	52.6	77.5	49.3	49.0	48.5	46.9	46.8 43.0
03/21/2022	5:32:00	00:00:59	52.3	72.2	46.3	46.2	45.6	43.8	43.4 42.1
03/21/2022	5:31:00	00:00:59	53.8	76.5	45.7	45.7	44.6	43.7	43.7 41.6
03/22/2022	11:55:00	00:00:59	52.6	77.9	57.4	55.1	50.8	44.2	42.3 39.9
03/22/2022	11:54:00	00:00:59	52.4	74.3	56.2	54.1	51.6	48.3	47.4 45.9
03/22/2022	11:53:00	00:00:59	52.6	75.2	56.1	54.6	51.3	46.9	45.2 39.6
03/22/2022	11:52:00	00:00:59	51.5	72.3	55.8	53.1	50.3	42.8	41.8 40.0
03/22/2022	11:51:00	00:00:59	52.7	81.2	56.3	54.8	52.8	46.8	45.1 42.4
03/22/2022	11:50:00	00:00:59	51.8	70.3	55.3	53.4	51.3	45.3	44.2 39.1
03/22/2022	2:18:00	00:00:59	51.5	81.7	54.2	53.3	50.4	44.3	43.3 40.1
03/22/2022	2:17:00	00:00:59	50.7	80.7	53.2	52.4	50.1	45.4	45.1 43.6
03/22/2022	2:16:00	00:00:59	51.9	74.0	55.8	53.9	50.6	45.5	43.6 41.8
03/22/2022	2:15:00	00:00:59	51.4	70.5	54.5	53.7	50.5	47.1	44.4 41.8
03/22/2022	2:14:00	00:00:59	51.0	72.3	54.4	53.0	50.3	46.3	44.9 42.0
03/22/2022	5:52:00	00:00:59	52.8	74.2	56.8	55.0	51.5	41.4	38.8 37.9
03/22/2022	5:51:00	00:01:00	52.7	72.6	56.8	55.3	50.2	47.4	47.1 42.3
03/22/2022	5:50:00	00:00:59	53.5	76.0	56.6	55.4	52.8	49.2	48.0 44.3
03/22/2022	5:49:00	00:00:59	52.7	76.3	57.5	55.2	50.1	42.7	41.4 39.5
03/22/2022	5:48:00	00:00:59	53.1	72.4	56.7	55.2	52.3	47.2	44.5 42.5
03/22/2022	5:47:00	00:00:59	53.0	71.3	57.3	55.8	51.9	43.6	42.5 41.3
03/23/2022	12:38:00	00:00:59	53.2	72.3	56.8	55.5	52.3	47.6	46.2 44.5
03/23/2022	12:37:00	00:00:59	53.4	72.3	56.6	55.4	52.7	46.7	45.5 41.9
03/23/2022	12:36:00	00:00:59	52.1	71.5	55.7	54.9	50.4	44.5	43.4 40.6
03/23/2022	12:35:00	00:00:59	53.4	72.1	56.5	55.6	52.8	46.8	45.3 41.9
03/23/2022	12:34:00	00:00:59	52.8	74.6	56.2	55.1	52.0	45.8	44.4 40.2
03/23/2022	12:33:00	00:00:59	53.5	74.4	57.5	56.0	52.5	42.8	40.0 35.7
03/23/2022	1:20:00	00:00:59	32.6	71.0	35.7	33.6	31.4	30.1	29.7 29.1
03/23/2022	1:19:00	00:00:59	32.6	73.2	35.1	33.2	31.5	30.1	29.7 29.0
03/23/2022	1:18:00	00:00:59	38.4	67.5	44.3	42.3	32.0	29.9	29.7 29.1
03/23/2022	1:17:00	00:00:59	40.2	80.1	43.2	39.5	33.8	31.6	31.3 29.1
03/23/2022	1:16:00	00:00:59	41.1	80.1	46.0	41.1	32.9	30.4	29.9 29.4

03/23/2022	1:15:00	00:00:59	39.4	70.5	44.4	41.4	36.8	32.7	32.0	30.2
03/23/2022	5:35:00	00:00:59	56.4	87.6	61.5	57.8	52.8	46.3	45.1	41.5
03/23/2022	5:34:00	00:00:59	58.1	97.7	64.2	59.2	53.8	47.2	44.3	42.2
03/23/2022	5:33:00	00:00:59	58.7	92.6	64.1	56.9	54.0	50.3	46.2	44.0
03/23/2022	5:32:00	00:00:59	53.8	76.7	58.7	56.4	51.7	42.6	38.1	36.4
03/23/2022	5:31:00	00:00:59	55.7	89.6	58.0	55.3	53.6	49.3	48.4	42.8
03/23/2022	5:30:00	00:00:59	55.3	78.4	58.7	57.4	54.4	51.3	50.2	48.9
03/24/2022	12:15:00	00:00:59	39.6	70.3	44.9	40.5	35.9	32.4	31.2	31.3
03/24/2022	12:14:00	00:00:59	44.7	80.8	50.5	46.8	39.0	33.3	32.7	31.0
03/24/2022	12:13:00	00:00:59	44.1	83.5	49.1	46.3	38.4	33.5	32.9	31.1
03/24/2022	12:12:00	00:00:59	51.0	76.5	56.8	55.2	41.6	33.4	33.0	30.7
03/24/2022	12:11:00	00:00:59	55.6	73.9	59.2	57.6	55.0	50.0	49.0	46.5
03/24/2022	12:10:00	00:00:59	56.4	75.9	61.2	59.5	54.3	47.5	44.3	40.6
03/24/2022	2:57:00	00:00:59	55.4	73.8	58.5	57.2	55.0	51.0	48.4	46.5
03/24/2022	2:56:00	00:01:00	54.8	72.5	58.7	57.3	53.8	48.6	46.6	43.5
03/24/2022	2:55:00	00:00:59	55.6	83.2	59.4	58.5	53.2	48.6	43.7	41.9
03/24/2022	2:54:00	00:00:59	55.5	72.2	58.1	57.2	54.8	51.3	50.1	47.4
03/24/2022	2:53:00	00:00:59	55.7	72.6	58.9	58.1	54.7	51.8	50.4	47.9
03/24/2022	2:52:00	00:00:59	55.3	76.9	58.8	57.6	54.0	49.4	48.8	47.5
03/24/2022	6:28:00	00:00:59	53.7	74.8	57.2	55.7	52.6	47.1	45.6	41.8
03/24/2022	6:27:00	00:00:59	54.2	81.9	59.1	57.2	52.9	43.8	42.9	41.3
03/24/2022	6:26:00	00:00:59	53.9	83.1	56.8	55.7	53.4	47.9	46.9	44.6
03/24/2022	6:25:00	00:00:59	55.1	82.4	58.6	57.4	54.5	49.6	48.1	45.4
03/24/2022	6:24:00	00:00:59	54.9	92.6	58.5	56.2	53.6	48.8	48.3	45.9
03/24/2022	6:23:00	00:00:59	55.9	80.8	59.9	58.1	53.8	48.6	46.7	40.1

Աղմուկի գիշերային չափումների արդյունքները Կետ-3 կետում

Տեղադիրք՝

Նկարագրություն՝

Գործիքավորման մանրամասները

Ձայնի մակարդակի չափիչ՝ Cirrus Research plc CR:811C D21552FD

Ակուստիկ Կալիբրատոր՝ Cirrus Research plc CR:511E

Կալիբրացիա՝

Recalibration Due: 9/30/2014

Մակարդակի միջակայք՝ 30-100 dB

Ժամ Weighting: Fast (for Lmax and Lns)

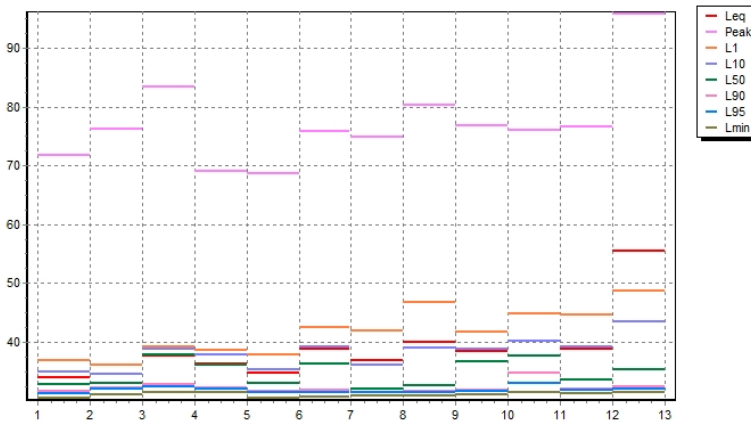
Չափման տվյալներ

Չափումների սկիզբ՝ 03/23/2022 11:37 PM

Չափումների համար՝ 12

Highest Lmax: 78

Ամսաթիվ	Ժամ	Run Duration (hh:mm:ss)	Leq dB	Peak dBC	L1	L10	L50	L90	L95Lmin
03/24/2022	11:04:00	00:00:59	31.1	71.7	36.7	34.9	32.8	31.5	31.2 30.4
03/24/2022	11:00:00	00:00:59	36.1	76.3	36.1	34.6	33.1	32.2	32.0 31.0
03/24/2022	11:01:00	00:00:59	37.6	83.4	39.2	38.7	37.8	32.8	32.5 31.3
03/24/2022	11:02:00	00:01:00	36.4	69.1	38.6	37.9	36.2	32.3	32.1 31.4
03/24/2022	11:03:00	00:00:59	34.7	68.7	37.8	35.3	32.8	31.6	31.4 30.4
03/23/2022	11:37:00	00:00:59	38.7	76.1	42.5	38.9	36.3	31.8	31.3 30.7
03/23/2022	11:38:00	00:01:00	36.7	75.0	41.7	36.2	32.1	31.4	31.3 30.8
03/23/2022	11:39:00	00:00:59	40.1	80.5	46.7	38.9	32.5	31.5	31.4 30.7
03/23/2022	11:40:00	00:00:59	38.3	76.8	41.6	38.6	36.7	31.6	31.5 31.1
03/23/2022	11:41:00	00:00:59	40.2	76.0	44.8	40.1	37.5	34.6	32.8 31.2
03/23/2022	11:42:00	00:00:59	38.7	76.6	44.8	39.1	33.8	31.8	31.7 31.3
03/23/2022	11:43:00	00:00:59	55.6	96.1	48.2	43.5	35.1	32.3	32.0 31.4

ՎԻՔՐԱՑԻԱՅԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագիր՝ Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային
հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի
կառուցում և ավտոբուսային հավաքակայանի
վերակառուցում

Պատվիրատու՝ Egis International, հայաստանյան մասնաճյուղ
Կատարող՝ Քոնսեկոարդ ՍՊԸ

Ապրիլ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. <u>Ներածություն</u>	264
2. <u>Մոտեցում, մեթոդիկա և սարքավորումներ</u>	264
3. <u>Կիրառելի կանոնակարգեր</u>	266
4. <u>Չափման կետերի նկարագրությունը</u>	267
5. <u>Չափման արդյունքները և վերլուծությունը</u>	270
<u>ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ</u>	272
<u>ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԼԻԲՐԱՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ</u>	275

13. Ներածություն

Քոնսեկտարդ ՄՊ ընկերությունը իրականացրել է վիբրացիայի մակարդակի չափումներ Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների Egis International-ի հայաստանյան մասնաճյուղի հետ պայմանագրի տեխնիկական պայմաններին համապատասխան (Հավելված 1): Ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելյան մասում, Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների հատման խաչմերուկում, որի կոորդինատներն են՝ 40°11'20.32" հյուսիսային և 44°34'59.93" արևելյան կոորդինատներով տարածքում: Այն ներկայումս գործող բազա է, որի ավտոբուսային ռետուրսը բաղկացած է 250 միավորից: Չափումները կատարվել են 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում, իսկ հաշվետվությունը պատրաստվել է 2022 թվականի մարտ/ապրիլ ամիսներին: Հաշվետվության նպատակն է գնահատել ֆոնային աղմուկի մակարդակը ընտրված զգայուն կետերում/վայրերում (ընտրված է Պատվիրատուի կողմից) ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նախագծման փուլում և զեկուցել Պատվիրատուին ուսումնասիրության արդյունքների մասին:

14. Մոտեցում, մեթոդիկա և սարքավորումներ

Վիբրացիայի չափումները կատարվել են Instantel Minimate Pro 6 սարքավորման միջոցով: Minimate Pro6-ն առաջարկում է ձայնագրման վեց ալիք՝ ձեր ընտրությամբ՝ երկու գեոֆոն (ISEE կամ DIN) կամ գեոֆոն (ISEE կամ DIN) և ISEE գծային խոսափող: THOR-ը Instantel-ի աշխատասեղանի ծրագրային հարթակն է՝ իրադարձությունների տվյալները տեղական համակարգչում պահելու և կառավարելու համար: THOR-ի միջոցով դուք կարող եք դիտել տվյալները ալիքային գծապատկերների, հիստոգրամային գծապատկերների տեսքով և կատարել տարբեր վերլուծական հաշվարկներ՝ ավելի լավ հասկանալու ձեր իրադարձությունների տվյալները:

Vibration Monitoring: ISEE/DIN Geophones	Range	Up to 254 mm/s (10 in/s)
	Resolution	0.00788 mm/s (0.00031 in/s)
	Accuracy (ISEE/DIN)	+/- 5% or 0.5 mm/s (0.02 in/s), whichever is larger, between 4 and 125 Hz / DIN 45669-1 standard
	Transducer Density	2.13 g/cc (133 lbs/ft ³)
	Frequency Range (ISEE/DIN)	2 to 250 Hz, within zero to -3 dB of an ideal flat response / 1 to 315 Hz / 1 to 80 Hz
	Cable Length	Standard 1.83 m (6 ft), and the DIN Geophone supports custom lengths up to 1 km (0.6 mi).
	Frequency Analysis	National and Local Standards for all countries; refer to features and benefits
	Acceleration, Displacement	Calculated using entire waveform, not estimated at peak
	Trigger Levels	0.13 to 254 mm/s (0.005 to 10 in/s)

ՄԱՍ ԹԻՎ	720A2004
ԱՐՁԱԳԱՆՔՄԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏ	ISEE – 2017
ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԻՐՈՒՅԹ	2 - 250 Հց
ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԿԱՅՔ	Մինչև 254 մմ/վ (10 in/s)
ԼՈՒԾԱՉԱՓ	0.00788 մմ/վ (0.00031 in/s)
ՍԵՆՍՈՐԻ ԽՏՈՒԹՅՈՒՆԸ	2.1 g/cc (131 lbs/ft ³)
ԶԳԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ	0.0126874 V/mm/s (0.32226 V/in/s)
ՊԱՀԱՆՁՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐ	THOR Compliance

THOR-ը Instantel-ի աշխատասեղանի ծրագրային հարթակն է՝ իրադարձությունների տվյալները տեղական համակարգչում պահելու և կառավարելու համար: THOR-ի միջոցով դուք կարող եք դիտել տվյալները ալիքային գծապատկերների, հիստոգրամային գծապատկերների տեսքով և կատարել տարբեր վերլուծական հաշվարկներ՝ ավելի լավ հասկանալու ձեր իրադարձությունների տվյալները: Գործարանային տրամաչափման հավաստագրման փաստաթղթերի պատճենները ներկայացված են Հավելված 2-ում (հարկ է նշել, որ սարքավորումն ունի ինքնաչափորոշման գործառույթ):

Չափումները կատարվել են աղյուսակ 2-ում ներկայացված կետերում: Սարքը փորձարկվել է չափումներից առաջ և հետո: Վիբրացիայի արագացման չափումները կատարվում են ցերեկային ժամերին: Յուրաքանչյուր չափման կետում չափումները կատարվում են մեկ անգամ՝ 20 րոպե տևողությամբ:

15. Կիրառելի կանոնակարգեր

Վիբրացիայի չափումները և արդյունքների գնահատումն իրականացվում են հետևյալ կանոնակարգերի համաձայն.

- Հիգիենիկ նորմեր №2-III-11.3 «Վիբրացիա աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական շենքերում»;
- 2002/44/ԵՀ հրահանգ՝ ֆիզիկական գործոններից (թրթռում) առաջացող ռիսկերին աշխատողների ազդեցության վերաբերյալ առողջության և անվտանգության նվազագույն պահանջների մասին;
- GOST 31319-2006 (EN 14253:2003) Վիբրացիա. Ամբողջ մարմնի թրթռումների նկատմամբ մարդու ազդեցության չափում և գնահատում: Գործնական ուղեցույց աշխատավայրում չափումների համար;
- GOST 12.1.012-90 Աշխատանքի անվտանգության ստանդարտների համակարգ. Վիբրացիոն անվտանգություն. Ընդհանուր պահանջներ;
- GOST 12.1.012-2004 Աշխատանքի անվտանգության ստանդարտների համակարգ. Վիբրացիոն անվտանգություն. Ընդհանուր պահանջներ;
- GOST 31191.1-2004 (ISO 2631-1) «Մեխանիկական թրթռում և ցնցում - Մարդու ազդեցության գնահատում ամբողջ մարմնի թրթռումների նկատմամբ - Մաս 1. Ընդհանուր պահանջներ»;
- IFC EHS Ուղեցույցեր

Որպես զգայուն տարածքներում փաստացի թրթռումների համապատասխանության մակարդակի որոշման չափորոշիչներ, օգտագործվում են թրթռման արագացման նորմատիվային արժեքները՝ համաձայն «Թրթռումներ աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում» №2.2.4-009-06 հիգիենիկ նորմերի:

Յուրաքանչյուր չափման կետում չափման արդյունքները ներկայացված են փորձարկման արձանագրություններում (ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3) և ամփոփված Աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 1՝ Շենային սահմանային արժեքներ (ՇՄԱ) թրթռումների արագացման համար

№	Ամբողջ մարմնի թրթռում	ՇՄԱ ուղղված և համարժեք շտկված արժեքների համար	
		մ/վրկ ²	դԲ
1	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)	0.28	109
2	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ ա)	0.1	100
3	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ բ)	0.04	92
4	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգի գ)	0.014	83

№	Ամբողջ մարմնի թրթռում	ՇՄԱ ուղղված և համարժեք շտկված արժեքների համար	
		մ/վրկ ²	դԲ
5	Բնակելի շենքեր, կլինիկաներ, հանգստյան տներ	0.004	72

16. Չափման կետերի նկարագրությունը

Չափումները կատարվել են աղյուսակ 2-ում ներկայացված կետերում:

Փորձագետների աշխատանքային խմբի իրականացման ընթացքում այցելեցին տեղամաս և հայտնաբերեցին զգայուն ընկալիչներ՝ առաջարկվող տեղամասի մոտ՝ դեպոյի կառուցման համար: Զգայուն ընկալիչների մոտ ընտրվել է 3 կետ, մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Աղյուսակ 2՝ Չափումների կետեր

Կետեր	Կոորդինատներ	Չափումների քանակություն	Զգայուն ընկալիչի նկարագրությունը	Կատեգորիա ⁴²
Կետ 1	40°11'16.32"N 44°34'53.77"E	20 րոպեանոց չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ	3
Կետ 2	40°11'19.11"N 44°34'51.64"E	20 րոպեանոց չափումներ	Իգդիր ռեստորանային համալիրի հետնամասում	3
Կետ 3	40°11'22.35"N 44°35'10.16"E	20 րոպեանոց չափումներ	Գազի լիցքավորման կայանի մոտ	1

Չափման կետերն ընտրվել են ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն օբյեկտները ծածկելու համար: Ներկայացված տարածքում կա 2 զգայուն օբյեկտ՝ Իգդիր ռեստորանային համալիրը (1 և 2 կետեր) և գազի լցակայան (կետ 3): Չափման կետերի և զգայուն ընկալիչների մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է ստորև.

Կետ 1 (Զգայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

⁴² Հիգիենիկ նորմեր №2.2.4-009-06 «Վիբրացիա աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական շենքերում».

1-ին կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի մուտքի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի մուտքի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Կետ 2 (Չզայուն ընկալիչ – Իգդիր ռեստորանային համալիր)

2-րդ կետն ընտրվել է հենց առաջին զգայուն ընկալիչի մոտ (հավաքակայանի հետնամասի հատված): Իգդիր ռեստորանային համալիր: Չափման կետը գտնվում է ռեստորանային համալիրի հետնամասի մոտ: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Կետ 3 (Գազալիցքավորման կայան)

3-րդ կետն ընտրվել է հենց երկրորդ զգայուն օբյեկտի մոտ՝ գազի վերալիցքավորման կայանի տարածքում: Չափման կետը ամենամոտն է գազալցակայանին: (Քարտեզ 1. Չափման կետեր և զգայուն ընկալիչներ):

Քարտեզ 1՝ Չափումների կետեր

Ինչպես ցույց է տրված քարտեզում, ավտոբուսային հավաքակալայանի տարածքում կան 2 զգայուն օբյեկտ.

6. Իզոլիր ռեստորանային համալիր (կետ 1 և 2) – Համալիրը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակալայանի մոտ (արևելյան մաս): Հեռավորությունը պահեստի պարսպապատից մոտ 15 մետր է: Քանի որ համալիրը մեծ է, N 1 և 2 կետերը ընտրվել են Համալիրի ողջ տարածքը ընդգրկելու համար:
7. Գազալցակալայան (կետ 3) – Գազալցակալայանը գտնվում է ավտոբուսային հավաքակալայանի տարածքի մոտ (արևմտյան մաս), հենց հավաքակալայանի արևմտյան մասում գտնվող դարպասների դիմաց: Հեռավորությունը պահեստի պարսպապատից մոտ 5 մետր է: Քանի որ նշված լցակալայանը մեծ չէ, 3-րդ կետն ընտրվել է կալայանի տարածքը ծածկելու համար:

17. Չափման արդյունքները և վերլուծությունը

Չափումները ցույց են տվել, որ 82 դԲ թրթռման մակարդակ 1 ասրձանագրվլ 1-ին կետում 20 րոպե չեփման արդյունքում, 69 դԲ կետ-2-ում և 86 դԲ կետ 3-ում համապատասխանաբար:

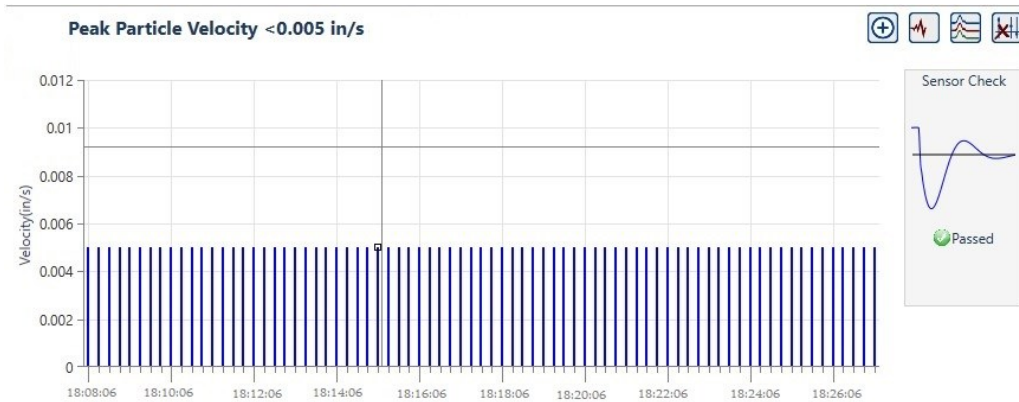
Դիագրամները, որոնք ցույց են տալիս թրթռման մակարդակները, ներկայացված են Նկար 1-3-ում՝ համապատասխանաբար յուրաքանչյուր կետի համար:⁴³

Պատկեր 1՝ Կետ-1

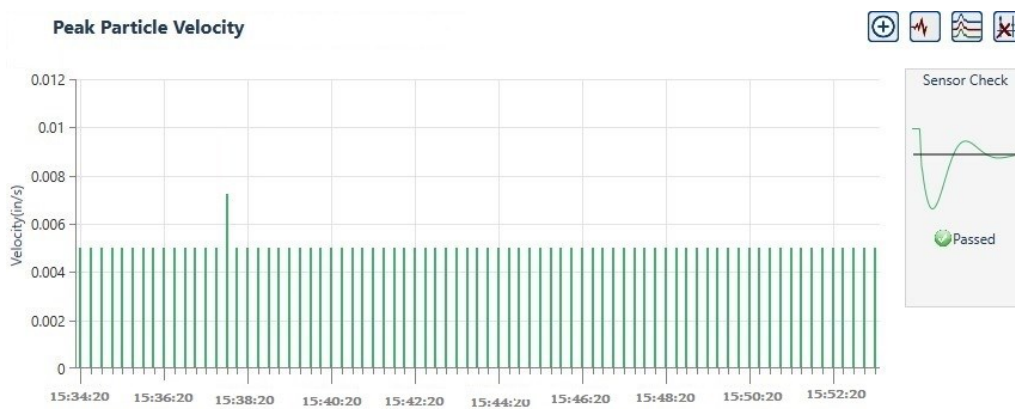

Պատկեր 2՝ Կետ-2

⁴³ Դիագրամներում արագությունը ներկայացված է in/s-ի միջոցով:

Պատկեր 3՝ Կետ-3

Աղյուսակ 3՝ Թրթռումների չափումների արդյունքները՝ համեմատած ՇՄԱ-ի հետ:

Չափում №	Կատեգորիա	Ուղղված և համարժեք շտկված արժեքներ, դԲ	ՇՄԱ շտկված և համարժեք շտկված արժեքների համար, մմ/վրկ ² /դԲ
Կետ N1	Տեխնոլոգիական (3-րդ կատեգորիա ք)	82	0.04 / 92
Կետ N2	Տեխնոլոգիական (3-րդ կատեգորիա ք)	69	0.04 / 92
Կետ N3	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)	86	0.28 / 109

Conclusions and recommendations:

8. Վիբրացիայի ֆոնային մակարդակի չափումները իրականացվել են Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման Ծրագրի պայմանագրի տեխնիկական պայմաններին համապատասխան (Հավելված 1):
9. Չափման կետերն ընտրվել են հավաքակայանի տարածքի մոտ գտնվող բոլոր զգայուն օբյեկտները ծածկելու համար:
10. 2022 թվականի մարտի 20-25-ն ընկած ժամանակահատվածում կատարված աղմուկի մակարդակի չափումների արդյունքների հիման վրա արդյունքները բոլոր կետերում չեն գերազանցում Հայաստանի օրենսդրությամբ սահմանված առավելագույն շեմային սահմանային արժեքները:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

Պատվիրատուն հանձնարարում է Կատարողին հավաքել և վերլուծել ֆոնային տվյալները, որոնք նկարագրում են նախանախագծային ընդհանուր իրավիճակը Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների խաչմերուկում գտնվող Ջրվեժ ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում առկա իրավիճակը՝ «Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման Ծրագրի շրջանակներում:

Առաջադրանքի նպատակը

Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը արդեն գործող օբյեկտ է, որի ավտոբուսային պարկը պարունակում է 250 միավոր, հիմնականում հնացած և վատ տեխնիկական վիճակում: Ծրագրի ավարտին հավաքակայանում կտեղակայվեն 200 ժամանակակից տիպի բոլորովին նոր CNG ավտոբուսներ, որոնք բնութագրվում են առաջադեմ տեխնիկական պարամետրերով: Հետևաբար, վերակառուցված ավտոբուսային հավաքակայանի պոտենցիալ աղմուկի ազդեցությունը կանխատեսվում է ավելի ցածր, քան մինչ Ծրագրի իրագործումը:

Սույն առաջադրանքի նպատակն այն է, որ Կատարողը պարտավորվում է իրականացնել վիբրացիայի մակարդակի գործիքային չափումները՝ հավաքելու տվյալներ, որոնք կօգտագործվեն Ծրագրի համար որպես հիմք շինարարության ընթացքում սովորական գործիքային չափումների համար՝ նպատակ ունենալով տեղեկատվություն տրամադրել՝ գնահատելու հնարավոր բացասական ազդեցությունը, որը կարող է առաջանալ Ծրագրի իրականացման ընթացքում տեղի հյուրանոցների և այլ ձեռնարկությունների և հարակից այլ հանրային տարածքների համար, որոնք գտնվում են Ջրվեժի հավաքակայանի և աշխատավայրին հարևանությամբ, ինչպես նաև որոշել, թե արդյոք ավելորդ աղտոտման մակարդակի դեմ լրացուցիչ մեղմացնող լուծում է պահանջվելու:

Ներկայացվող հաշվետվություններ

Սույն աշխատանքի շրջանակներում Կատարողն իրականացնում է աղմուկի գործիքային չափումների արդյունքների վերլուծությունը՝ համաձայն կիրառելի կանոնակարգերի և շեմերի, և հաշվետվությունը ներկայացնում է Պատվիրատուին, ինչպես նկարագրված է Հավելված 1-ում, անգլերեն և հայերեն լեզուներով:

Չափումների կետերը, չափման ենթակա հարաչափերը, չափումների քանակը

Չափումների քանակը և արժեքը (դրամ)								
Կետերը	Օդի որակ			Ներկայացվող հաշվետվություն	Աղմուկ		Վիբրացիա	
	Չափվող հարաչափերը				Չափվող հարաչափերը	Ներկայացվող հաշվետվություն		
	PM2,5 & PM10	SO2	NO2					
Կետ 1	5 ցերեկ	1 ցերեկ	1 ցերեկ	Մթնոլորտային օդի որակի ելակետային	1 ցերեկ / գիշեր	Աղմուկի ելակետային չափագրումների	1 անգամ	Թոթոմներ ի ելակետային չափագրում

Կետ 2	5 ցերեկ	1 ցերեկ	1 ցերեկ	չափագրումների հաշվետվություն	1 ցերեկ / գիշեր	հաշվետվություն	1 անգամ	ների հաշվետվություն
Կետ 3	5 ցերեկ	1 ցերեկ	1 ցերեկ		1 ցերեկ / գիշեր		1 անգամ	
Կետ 4	5 ցերեկ	1 ցերեկ	1 ցերեկ		կ/շ		կ/շ	

Certificate of Calibration

Cirrus Research

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
 Instrument Type HCR:821C
 Description Sound Level Meter
 Serial Number D20171FE

Calibration Procedure

The instrument detailed above has been calibrated to the publish test and calibration data as detailed in the instrument hand book, using the techniques recommended in the latest revisions of the International Standards IEC 61672-1:2002, IEC 60651:1979, IEC 60804:2001, IEC 61260:1995, IEC 60942:1997, IEC 61252:1993, ANSI S1.4-1983, ANSI S1.11-1986 and ANSI S1.43-1997 where applicable.

Sound Level Meters: All Calibration procedures were carried out by substituting the microphone capsule with a suitable electrical signal, apart from the final acoustic calibration.

Calibration Traceability

The equipment detailed above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibrated by

Calibration Date

27 June 2013

Calibration Certificate Number

187661

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
 Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
 Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:811C
Description Sound Level Meter
Serial Number D22014FD

Calibration Procedure

The instrument detailed above has been calibrated to the publish test and calibration data as detailed in the instrument hand book, using the techniques recommended in the latest revisions of the International Standards IEC 61672-1:2002, IEC 60651:1979, IEC 60804:2001, IEC 61260:1995, IEC 60942:1997, IEC 61252:1993, ANSI S1.4-1983, ANSI S1.11-1986 and ANSI S1.43-1997 where applicable.

Sound Level Meters: All Calibration procedures were carried out by substituting the microphone capsule with a suitable electrical signal, apart from the final acoustic calibration.

Calibration Traceability

The equipment detailed above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibrated by

Calibration Date

04 February 2013

Calibration Certificate Number

203812

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hummanby, North Yorkshire, YO14 0PH

Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742

Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Cirrus Research

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:515
Description Acoustic Calibrator
Serial Number 59628

Calibration Procedure

The acoustic calibrator detailed above has been calibrated to the published data as described in the operating manual. The procedures and techniques used to follow the recommendations of the IEC standard Electroacoustics – Sound Calibrators IEC 60942:2003, IEC 60942:1997, BS EN 60942:1998 and BS EN 60942:2003 where applicable. The calibrator's main output is 94.00 dB (1 Pa) and this was set within the 0.01 dB resolution of the test system, i.e. one hundredth of a decibel. Numbers in {parenthesis} refer to the paragraph in IEC 60942.

Calibration Traceability

The calibrator above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibration Climate Conditions

The climatic test conditions were all maintained within the permitted limits of IEC 60942:1997.

Temperature	{B.3.2}	Permitted band 15°C to 25°C
Humidity	{B.3.2}	Permitted band 30% to 90% RH
Static Pressure	{B.3.2}	Permitted band 85 kPa to 105 kPa
Ambient Noise Level	{B.3.3.6}	Max permitted level 64 dB(Z)

Measurement Results

The figures below are the Calibration Laboratory test limits for this model calibrator and have a smaller tolerance than those permitted in IEC 60942.

94 dB Output	94.00 dB	Permitted band	93.95 to 94.05dB
104 dB Output	dB	Permitted band	103.80 to 104.30dB
Frequency	1000 Hz	Permitted band	990 to 1010Hz

Uncertainty

With an uncertainty coefficient of $k=2$, i.e. a 95% confidence level, the uncertainty of each measure is

94 dB Output	± 0.13 dB	104 dB Output	± 0.14 dB
Frequency	± 0.1 Hz	Level Stability	± 0.04 dB

Calibrated by

Calibration Date

27 June 2013

Calibration Certificate Number

195836

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
Email: sales@cirrusresearch.co.uk

Certificate of Calibration

Equipment Details

Instrument Manufacturer Cirrus Research plc
Instrument Type HCR:515
Description Acoustic Calibrator
Serial Number 59523

Calibration Procedure

The acoustic calibrator detailed above has been calibrated to the published data as described in the operating manual. The procedures and techniques used to follow the recommendations of the IEC standard Electroacoustics – Sound Calibrators IEC 60942:2003, IEC 60942:1997, BS EN 60942:1998 and BS EN 60942:2003 where applicable. The calibrator's main output is 94.00 dB (1 Pa) and this was set within the 0.01 dB resolution of the test system, i.e. one hundredth of a decibel. Numbers in {parenthesis} refer to the paragraph in IEC 60942.

Calibration Traceability

The calibrator above was calibrated against the calibration laboratory standards held by Cirrus Research plc. These are traceable to International Standards {A.0.6}. The standards are:

Microphone Type	B&K4180	Serial Number	1893453	Calibration Ref.	S 6009
Pistonphone Type	B&K4220	Serial Number	613843	Calibration Ref.	S 5964

Calibration Climate Conditions

The climatic test conditions were all maintained within the permitted limits of IEC 60942:1997.

Temperature	{B.3.2}	Permitted band 15°C to 25°C
Humidity	{B.3.2}	Permitted band 30% to 90% RH
Static Pressure	{B.3.2}	Permitted band 85 kPa to 105 kPa
Ambient Noise Level	{B.3.3.6}	Max permitted level 64 dB(Z)

Measurement Results

The figures below are the Calibration Laboratory test limits for this model calibrator and have a smaller tolerance than those permitted in IEC 60942.

94 dB Output	94.01 dB	Permitted band	93.95 to 94.05dB
104 dB Output	dB	Permitted band	103.80 to 104.30dB
Frequency	1000 Hz	Permitted band	990 to 1010Hz

Uncertainty

With an uncertainty coefficient of $k=2$, i.e. a 95% confidence level, the uncertainty of each measure is

94 dB Output	± 0.13 dB	104 dB Output	± 0.14 dB
Frequency	± 0.1 Hz	Level Stability	± 0.04 dB

Calibrated by

Calibration Date

04 February 2013

Calibration Certificate Number

203813

This Calibration Certificate is valid for 12 months from the date above.

Cirrus Research plc, Acoustic House, Bridlington Road, Hunmanby, North Yorkshire, YO14 0PH
Telephone: +44 (0) 1723 891655 Fax: +44 (0) 1723 891742
Email: sales@cirrusresearch.co.uk

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-5. Արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաների ցրման հաշվարկի հաշվետվություն

Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի
լիցքավորման և լվացման կետի կառուցում և
ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում

**ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԳԵՏՆԱՄԵՐԾ
ԿՈՆՑԵՏՐԱՑԻԱՆԵՐԻ ՑՐՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿԻ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Պատվիրատու՝ Egis International, հայաստանյան մասնաճյուղ
Կատարող՝ Քոնսեկոարդ ՍՊԸ

Ապրիլ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	281
2. ՀՀ օրենսդրական շրջանակը և մեթոդաբանությունը	282
3. ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ	283
3.1 Արտանետումների քանակների հաշվարկ	283
3.2 Գետնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկների մեթոդաբանությունը	289
Եզրակացություններ և առաջարկություններ	289
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԳԵՏՆԱՄԵՐԸ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՑԻԱՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ	290

18.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է «Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ-ը կողմից, գնահատելու համար Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի արտանետումների քանակները և դրանց մթնոլորտում ցրման արդյունքում սապավող գետնամերձ կոնցենտրացիաները: Աշխատաքնը կատարվել է «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի պատվերով:

Ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելյան մասում, Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների հատման խաչմերուկում, որի կոորդինատներն են՝ 40°11'20.32" հյուսիսային և 44°34'59.93" արևելյան կոորդինատներով տարածքում (Նկար 1): Այն ներկայումս գործող բազա է, որի ավտոբուսային ռեսուրսը բաղկացած է 250 միավորից:

Արտանետումների քանակները հաշվարկվել են ՀՀ տարածքում գործող մեթոդական ձեռնարկների հիման վրա, իսկ գետնամերձ կոնցենտրացիաները մոդելավորվել են “Էռա” համակարգչային ծրագրի միջոցով⁴⁴:

Նկար 1. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում

⁴⁴ ՀՀ ՇՄՆ նախարարի N64-Լ հրամանը «Անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի արտանետումների ցրման հաշվարկի համակարգչային ծրագրերը սահմանելու մասին»

19. ՀՀ օրենսդրական շրջանակը և մեթոդաբանությունը

Սույն հաշվետվության մշակման շրջանակներում հաշվի են առնվել հետևյալ օրենսդրական և իրավական ակտերը.

- «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք,
- ՀՀ կառավարության 2006թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշմամբ հաստատված վնասակար նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների ցանկ,
- ՀՀ կառավարության 27.12.2012թ. «Մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների մշակման ու հաստատման կարգը սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1999 թվականի մարտի 30-ի N 192 և 2008 թվականի օգոստոսի 21-ի N 953-Ն որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1673-Ն որոշում:
- ՀՀ ՇՄՆ նախարարի N64-Լ հրամանը «Անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի արտանետումների ցրման հաշվարկի համակարգչային ծրագրերը սահմանելու մասին» (18.02.2020 թ.)

Արտանետումների հաշվարկները և դրանց ազդեցության գնահատումը իրականացվում է համաձայն վերը նշված 1673 որոշման մեթոդաբանության:

Արտանետումների քանակները հաշվարկվել են ՀՀ տարածքում գործող մեթոդական ձեռնարկների հիման վրա, իսկ գետնամերձ կոնցենտրացիաները մոդելավորվել են “Էոա” համակարգչային ծրագրի միջոցով:

20. ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ներկայացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում մթնոլորտային արտանետումներ առաջանում են հողային աշխատայքների ընթացքում (անօրգանական փոշի կամ կախված մասնիկներ) և շինարարական տեխնիկայի ու ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործման արդյունքում, պայմանավորված վառելիքի այրման արգասիքներով: Ընդ որում հողային աշխատանքները իրականացվում են շինարարական հրապարակներում, որոնք դասվում են անշարժ աղբյուրների շարքին, իսկ վառելիքի այրման արտանետումները իրականացվում են շարժման ընթացքում, մեծ տարածքների վրա և դասվում են շարժական աղբյուրների թվին:

Սույն բաժնում կատարվել է անշարժ աղբյուրների արտանետումների ցրման արդյունքում սպասվող գետնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկ:

a. Արտանետումների քանակների հաշվարկ

Հողային աշխատանքներ

Հողային աշխատանքների ժամանակ իրականացվում են փոքրման և հանված հողային զանգվածների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման աշխատանքներ, որոնց ընթացքում առաջանում են փոշու արտանետումներ:

Արտանետումների քանակների հաշվարկները կատարվել են ըստ «ՇԻՆԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԱՆԿԱԶՄԱԿԵՐՊ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ», Մինպրոմստրոյ ԽՍՀՄ, 1987թ.⁴⁵

⁴⁵ «ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ», Минпромстрой СССР, 1987»:

Ըստ այդ մեթոդակարգի արտանետումների քանակները (Q1) հաշվարկում է հետևյալ բանաձևով.

$$Q_1 = (P_1 \times P_2 \times P_3 \times P_4 \times P_5 \times G \times 10^6 \times B \times P_6) / 3600 \text{ տ/ժամ (բանաձև 1),}$$

որտեղ

P₁ - փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է գրունտերում , 0.05⁴⁶

P₂ – 0-50 մկմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու անոթում, 0.02⁴⁷

P₃ - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քամու միջին արագությունը, 1.0⁴⁸

P₄ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը (հաշվի առնելով բնական խոնավությունը և ջրցանի հանգամանքը), 0.6⁴⁹

P₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.4⁵⁰

P₆ - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0⁵¹

B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի բեռնաթափման բարձրությունը (աղյուսակ 7), 0.6

G – փորվող հանվող հողային զանգվածների քանակը մեկ ժամվա հաշվով, տ/ժամ,

Փորվող հանվող հողային զանգվածների քանակը (G) մեկ ժամվա հաշվով (տ/ժամ) հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

Հողային զանգվածների ընդհանուր քանակը՝ (ըստ աշխատանքային նախագծի), 32878 մ³:

Շինարարության աշխատանքային ժամերի ընդհանուր քանակը կկազմի՝ 3872 ժամ (աշխատանքների տևողությունը 22 ամիս × 22 աշխատանքային օր × 8 ժամ/օր):

⁴⁶ «ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ», Минпромстрой СССР, 1987», աղյուսակ 1

⁴⁷ Նույնը, աղյուսակ 1

⁴⁸ Նույնը, աղյուսակ 2

⁴⁹ Նույնը, աղյուսակ 4

⁵⁰ Նույնը, աղյուսակ 5

⁵¹ Նույնը, աղյուսակ 3

Հողային զանգվածների ծավալը մեկ ժամվա հաշվով կկազմի՝
 $32878 \text{ մ}^3 : 3872 \text{ ժամ} = 8.49 \text{ մ}^3/\text{ժամ}$

կամ հաշվի առնելով տեսակարար հողային զանգվածը՝ $1.6 \text{ տ}/\text{մ}^3$ (Справочник химика. Госхимиздат. Москва-1963)

$8.49 \text{ մ}^3/\text{ժամ} \times 1.6 \text{ տ}/\text{մ}^3 = 13.584 \text{ տ}/\text{ժամ}$:

Այսպիսով՝ փոշու արտանետումների քանակը մեկ վարկյանում կկազմի
 $Q_1 = (0.05 \times 0.02 \times 1.0 \times 0.6 \times 0.4 \times 13.584 \times 10^6 \times 0.6 \times 1.0)/3600 = 0.54 \text{ գ}/\text{վրկ}$:

Արտանետումների ընդհանուր քանակը արդյունքում կկազմի՝

$0.54 \text{ գ}/\text{վրկ} \times 3600 \text{ վրկ} \times 3872 \text{ ժամ} : 10^6 \text{ գ}/\text{տ} = 7.5 \text{ տ}$:

Ներկայացվող քանակները արտանետվում են 3 աշխատանքային հրապարակներից (ավտոբուսային հավաքակայանի սխեմատիկ քարտեզը և պայմանական 3 աշխատանքային հրապարակները ներկայացված են ստորև), որոնք կազմակերպվում են հիմնական շինությունների տեղամասերում: Արտանետումների քանակները տեղամասերի մեջ բաշխվում են ըստ յուրաքանչյուր մասի շինությունների մակերեսների համամասնության:

Նկար 2. Աշխատանքային հրապարակներ

Անօրգանական փոշու արտանետումների քանակները և արտանետման աղբյուրների բնութագրերը բերված են աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1. Մթնոլորտային արտանետումների քանակները ըստ արտանետման աղբյուրների⁵²

Արտադրության, տեղամասի անվանումը	Արտանետման աղբյուրների համարը	Արտանետման աղբյուրի բարձրությունը, H, մ	Աղբյուրի տրամագիծը, մ	Արտանետման արագությունը, մ/վրկ	Արտանետման ջերմաստիճանը T°C	Աղբյուրի կոորդինատները քարտեզ սխեմայի վրա				Նյութերի անվանումը	Արտանետումների քանակները	
						X ₁	X ₂	Y ₁	Y ₂		գ/վրկ	տ/տարի
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Աշխատանքային հարապարակ N 1	1	2.0	80	2.0	20	40	120	270	220	Փոշի անօրգանական	0.12	1.58
Աշխատանքային հարապարակ N 2	2	2.0	60	2.0	20	50	110	120	80	Փոշի անօրգանական	0.19	2.63
Աշխատանքային հարապարակ N 3	3	2.0	90	2.0	20	280	370	40	80	Փոշի անօրգանական	0.23	3.29

⁵² ՕՏԸՅԵ մեթոդակարգ

Դիզելային վառելիքի այրման արգասիքները

Դիզ.վառելիքի հետ կապված արտանետումները հաշվարկվում են “Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակների որոշման” մեթոդական հրահանգի⁵³ հիման վրա:

Ըստ նշված մեթոդակարգի ծանր ավտոտրանսպորտի և տեխնիկայի տեսակարար արտանետումները վառելիքի 1 կգ հաշվով բերված են ստորև Աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ 2. Տեսակարար արտանետումներ (գ/կգ վառելիք)

Վառելիքի տեսակը	Նյութի անվանումը						
	NO _x	CH	ՑՕՄ	CO	N ₂ O	CO ₂ ⁵⁴	ՊՄ
Դիզելային վառելիք	42.3	0.243	8.16	36.4	0.122	3138	4.3

Հաշվի առնելով, որ շինարարության ընթացքում օգտագործվելու են նոր գնված տեխնիկական միջոցներ, պարկի տարիքի հետ կապված գործակիցները չեն կիրառվում:

Քանի որ աշխատանքային նախագծում բացակայում են վառելիքի ստույգ քանակները, հաշվարկի համար օգտագործվել են փորձագիտական գնահատումների հիման վրա որոշված քանակներ՝ 48.4 տ: Այս քանակները որոշվել են ըստ աշխատանքների ընթացքում նախատեսվող շինարարական և ավտոտրանսպորտային միջոցների ցանկի և դրանց կողմից վառելիքի օգտագործման միջին օրական ծավալների:

Որպես հիմնական մոնտաժային միջոց ընտրվել է Liebherr LTM-1030-2 ավտոկռունկը: Հողային աշխատանքներն նախատեսվում է իրականացնել մեքենայացված եղանակով EK-18 և ZX50U-2 տիպերի էքսկավատորներով: Բետոնի խտացումը իրականացվելու է խորքային և մակերեսային թրթրիչներով: Բետոնախառնուրդի առաքումը նպատակահարմար է KamAZ—53229 ABC 7 ավտոբետոնախառնիչով: Ետլիցքը անհրաժեշտ է իրականացնել շերտային

⁵³ Մեթոդիկայում ընդունված է տրանսպորտային միջոցների դասակարգումը “Քոռ ինվեստորի օֆ Էմիշոնս ին Երոփ” (այսուհետ՝ CORINAIR)՝ “Եվրոպայում մթնոլորտային արտանետումների բազային գույքագրում” մեթոդոլոգիային համապատասխան

⁵⁴ CO₂ -ը ՀՀ-ում չի համարվում վնասակար նյութ, այն չունի ՍԹԿ և չի նորմավորվում

տոփանմամբ ծանր տոփանիչներով կամ CR 3/60 տիպի տոփանիչներով, իսկ շինարարական կոնստրուկցիաների անմիջական մերձակայքում՝ ձեռքի տոփանիչներով: Համահարթման և արտաքին ետլիցքի ժամանակ առաջարկվում է կիրառել T-130 բուլդուզեր: Ամբողջական ցանկը տես Աշխատանքային նախագիծ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ:

Վառելիքի այրման ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի արտանետումները բերված են Աղյուսակ 3-ում, որում միավորվել են ածխաջրածինները, ազոտի օքսիդները:

Աղյուսակ 3. Վառելիքի այրման ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի տեսակարար արտանետումները

Ավտոմեքենայի կատեգորիան	Վնասակար նյութը	Տեսակարար արտանետումները, գ/կգ	Արտանետումները, գ/վրկ ()	Արտանետումները, տ (48.4 տ x տեսակարար արտանետումները, գ)
Մեծ բեռնունակության ավտոտրանսպորտ	CO	36.4	0.126	1.76
	Ածխաջրածիններ	8.403	0.003	0.4
	NO _x	42.422	0.146	2.04
	ՊՄ	4.3	0.014	0.2

Ծծմբային անհիդրիդ

Ծծմբային անհիդրիդի (SO₂) արտանետումները հաշվարկվում են ելնելով այն մոտեցումից, որ վառելիքում պարունակվող ամբողջ ծծումբը լիովին վերածվում է SO₂-ի: Այդ դեպքում կիրառվում է CORINAIR գույքագրման համակարգի բանաձևը.

$$ESO_2 = 2 \Sigma k_s b, \text{ որտեղ՝}$$

ks-ը վառելիքում ծծմբի միջին պարունակությունն է՝ 0.002 տ/տարի

b –ն վառելիքի ծախսն է՝ 48.4 տ:

$$SO_2 = 2 \times 48.4 \times 0.002 = 0.1936 \text{ տ/ընդհանուր կամ } 0.014 \text{ գ/վրկ}$$

բ. Գետնամերձ կոնցենտրացիաների հաշվարկների մեթոդաբանությունը

Աշխատանքային հրապարակները կարելի է դիտարկել ըստ մակերեսի հավասարաչափ բաշխված միասնական արտանետումների աղբյուրներ, ուր գոյանում են հանման-բեռնման աշխատանքների արտանետումները:

Արտանետումների ազդեցությունը գնահատելու համար անհրաժեշտ է հաշվարկել դրանց ցրման արդյունքում առաջացող գետնամերձ կոնցենտրացիաները և համեմատել թույլատրելի նորմերի հետ: Ընդ որում անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև ֆոնային աղտոտվածությունը:

Մթնոլորտում վնասակար արտանետումների ցրման հաշվարկները կատարվել են համակարգչային “Էռա” ծրագրով, աղյուսակ 1-ում բերված անշարժ աղբյուրների տվյալների հիման վրա: Հաշվարկը բերված է ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1-ում: Հաշվարկներով որոշվել է.

- հաշվարկային կետերի կոորդինատները, մ;
- վնասակար արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաները ՍԹԿ մասով;
- ջահի առանցքի ուղղությունը;
- քամու արագությունը մ/վրկ-ով, որի դեպքում հաշվարկային կետում գետնամերձ կոնցենտրացիան հասնում է ամենամեծ արժեքին:

Եզրակացություններ և առաջարկություններ

1. Համակարգչային հաշվարկների արդյունքներում ստացված առավելագույն փոշու գետնամերձ կոնցենտրացիան կազմում է 0.117 մգ/մ^3 , որը գտնվում է թույլարտելի նորմերի սահմաններում (սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա ՍԹԿ՝ 0.2342):
2. Ըստ ներկայացված թվերի սպասվող կոնցենտրացիան կազմում է թույլատրելի նորմի 23 տոկոսը, ընդ որում հաշվի առնելով ֆոնային աղտոտվածությունը:
3. Գետնամերձ կոնցենտրացիաների համակարգչային հաշվարկների աղյուսակները շինարարական աշխատանքների համար բերված են Հավելված 1-ում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԳԵՏՆԱՄԵՐԶ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՑԻԱՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

1. Общие сведения.

Расчет проведен на ПК "ЭРА" v3.0 фирмы НПП "Логос-Плюс", Новосибирск в соответствии с положениями документа "Методы расчетов рассеивания выбросов вредных (загрязняющих) веществ в атмосферном воздухе" (МРР-2017).

| Заключение экспертизы Министерства природных ресурсов и Росгидромета
|
| на программу: письмо № 140-09213/20и от 30.11.2020
|

2. Параметры города

ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Название: Ереван

Коэффициент А = 200

Скорость ветра Умр = 23.0 м/с (для лета 23.0, для зимы 12.0)

Средняя скорость ветра = 2.0 м/с

Температура летняя = 22.3 град.С

Температура зимняя = -4.5 град.С

Коэффициент рельефа = 1.00

Площадь города = 0.0 кв.км

Угол между направлением на СЕВЕР и осью X = 90.0 угловых градусов

3. Исходные параметры источников.

ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :061 Ереван.

Объект :0001 Депо.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился

11.02.2022 16:06

Примесь :2902 - Взвешенные вещества

ПДКм.р для примеси 2902 = 0.5 мг/м3

Коэффициент рельефа (КР): индивидуальный с источников

Коэффициент оседания (F): индивидуальный с источников

Код	Реж	Тип	H1	H2	D	Wo	V1	T	X1	Y1
X2	Y2	Alf	F	КР	Ди	Выброс	RoГВС			
<Об~П>~<Ис>	~	~	~м~	~м~	~м~	~м/с~	~м3/с~	градС	~	~
~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~
000101	0001	1	П2	2.0		80.0	2.00	10053.1	20.0	-40
215	70		70	0	3.0	1.000	1	0.1200000	0.000	
000101	0002	1	П2	2.0		60.0	2.00	5654.9	20.0	10
110	50		50	0	3.0	1.000	1	0.1900000	0.000	
000101	0003	1	П2	2.0		90.0	2.00	12723.5	20.0	205
185	75		35	0	3.0	1.000	1	0.2300000	0.000	

4. Расчетные параметры C_m, U_m, X_m
 ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые
 Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017
 Город :061 Ереван.
 Объект :0001 Депо.
 Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился
 11.02.2022 16:06
 Сезон :ЛЕТО (температура воздуха 22.3 град.С)
 Примесь :2902 - Взвешенные вещества
 ПДКм.р для примеси 2902 = 0.5 мг/м3

 | - Для линейных и площадных источников выброс является суммарным по всей
 | площади, а C_m - концентрация одиночного источника, расположенного в
 | центре симметрии, с суммарным M
 |
 | ~~~~~
 ~~~|

Источники			Их расчетные параметры					
Номер	Код	Режим	M	Тип	C_m	U_m	X_m	
-п/п-	<об-п>	<ис>	-----	-----	-----	- [доли ПДК] -	-- [м/с] --	----
[м]---								
1	000101 0001	1	0.120000	П2	0.056844	228.80		
163.2								
2	000101 0002	1	0.190000	П2	0.120005	171.60		
141.3								
3	000101 0003	1	0.230000	П2	0.096846	257.40		
173.1								

 ~~~|
 | Суммарный $M_q = 0.540000$ г/с
 |
 | Сумма C_m по всем источникам = 0.273696 долей ПДК
 |
 |-----

---|
 | Средневзвешенная опасная скорость ветра = 213.84 м/с
 |
 |-----

5. Управляющие параметры расчета
 ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые
 Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017
 Город :061 Ереван.
 Объект :0001 Депо.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился
 11.02.2022 16:06
 Сезон :ЛЕТО (температура воздуха 22.3 град.С)
 Примесь :2902 - Взвешенные вещества
 ПДКм.р для примеси 2902 = 0.5 мг/м3

Фоновая концентрация на постах (в мг/м3 / долях ПДК)

```

-----
--
|Код загр|   Штиль   |  Северное | Восточное |   Южное   |  Западное
|         | U<=2м/с  | направление | направление | направление | направление
|         |         |             |             |             |            
-----
--
|Пост N 001: X=0, Y=0
|
| 2902   | 0.1160000| 0.1160000| 0.1160000| 0.1160000|
0.1160000|
|         | 0.2320000| 0.2320000| 0.2320000| 0.2320000|
0.2320000|
-----
--
  
```

Расчет по прямоугольнику 001 : 4800x4800 с шагом 480
 Расчет в фиксированных точках. Группа точек 090
 Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.
 Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 23.0 (Uмр) м/с
 Средневзвешенная опасная скорость ветра Uсв= 213.84 м/с

6. Результаты расчета в виде таблицы.

ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Город :061 Ереван.

Объект :0001 Депо.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился
 11.02.2022 16:06

Примесь :2902 - Взвешенные вещества
 ПДКм.р для примеси 2902 = 0.5 мг/м3

Расчет проводился на прямоугольнике 1
 с параметрами: координаты центра X= 0, Y= 7
 размеры: длина (по X)= 4800, ширина (по Y)= 4800, шаг сетки= 480

Запрошен учет дифференцированного фона с постов для действующих источников

Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.

Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 23.0 (Uмр) м/с

Расшифровка_обозначений

```

| Qc - суммарная концентрация [доли ПДК] |
| Cc - суммарная концентрация [мг/м.куб] |
| Cf - фоновая концентрация [ доли ПДК ] |
| Cf`- фон без реконструируемых [доли ПДК ] |
| Cди- вклад действующих (для Cf`) [доли ПДК] |
| Фоп- опасное направл. ветра [ угл. град.] |
| Уоп- опасная скорость ветра [ м/с ] |
| Ви - вклад ИСТОЧНИКА в Qc [доли ПДК] |
| Ки - код источника для верхней строки Ви |

```

```

| ~~~~~~ |
| -Если в строке Смах=< 0.05 ПДК, то Фоп,Уоп,Ви,Ки не печатаются |
| ~~~~~~ |

```

y= 2407 : Y-строка 1 Смах= 0.234 долей ПДК (x= 480.0;
напр.ветра=191)

```

-----
:
x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
1920: 2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cf : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cf` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:
Cди: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003:
0.003: 0.003:
Фоп: 133 : 139 : 147 : 157 : 167 : 179 : 191 : 202 : 212 : 220
: 226 :
Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
:23.00 :
: : : : : : : : : :
: :
Ви : 0.002: 0.002: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
0.002: 0.002:
Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
: 0002 :
Ви : 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: : : 0.000: 0.000:
0.000: 0.001:
Ки : 0003 : 0003 : 0001 : 0001 : 0001 : : : 0003 : 0003 : 0003
: 0003 :
Ви : 0.000: 0.000: : : : : : : :
0.000: :
Ки : 0001 : 0001 : : : : : : : : 0001
: :
~~~~~
~~~~~

```


y= 1927 : Y-строка 2 Стах= 0.234 долей ПДК (x= 1440.0;
напр.ветра=218)

:
x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
1920: 2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:
Cди: 0.003: 0.003: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.004: 0.004:
0.004: 0.003:
Фоп: 126 : 133 : 141 : 151 : 164 : 179 : 194 : 207 : 218 : 226
: 233 :
Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
:23.00 :
: : : : : : : : : :
:
Ви : 0.002: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
0.003: 0.002:
Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
: 0002 :
Ви : 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: : : : 0.000:
0.001: 0.001:
Ки : 0003 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : : : : 0003 : 0003
: 0003 :
Ви : 0.000: : : : : : : : : :
: 0.000:
Ки : 0001 : : : : : : : : : :
: 0001 :
~~~~~  
~~~~~

y= 1447 : Y-строка 3 Стах= 0.234 долей ПДК (x= 1920.0;
напр.ветра=235)

:
x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
1920: 2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:

Сф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
 0.231: 0.231:
 Сди: 0.003: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.004:
 0.004: 0.004:
 Фоп: 118 : 124 : 132 : 143 : 159 : 179 : 199 : 215 : 227 : 235
 : 241 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : :
 : :
 Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.003: 0.003:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :
 Ви : 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: : : : 0.000:
 0.001: 0.001:
 Ки : 0003 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : : : : 0003 : 0003
 : 0003 :
 Ви : 0.000: 0.000: : : : : : : : :
 : :
 Ки : 0001 : 0003 : : : : : : : : :
 : :
 ~~~~~~
 ~~~~~~

 у= 967 : Y-строка 4 Смах= 0.234 долей ПДК (х= 1920.0;
 напр.ветра=246)

:

 х= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
 1920: 2400:
 -----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
 :-----:
 Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
 0.234: 0.234:
 Сс : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
 0.117: 0.117:
 Сф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
 0.232: 0.232:
 Сф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
 0.231: 0.231:
 Сди: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.004:
 0.004: 0.004:
 Фоп: 109 : 113 : 120 : 131 : 150 : 180 : 209 : 228 : 239 : 246
 : 251 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : :
 : :
 Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.003: 0.003:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :


```

-----
:
x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
1920: 2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.233: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.116: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:
Cди: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.001: 0.003: 0.003: 0.004:
0.004: 0.004:
Фоп: 87 : 86 : 85 : 83 : 77 : 2 : 283 : 277 : 275 : 274
: 273 :
Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
:23.00 :
: : : : : : : : : :
: :
Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.001: 0.003: 0.003: 0.003:
0.003: 0.003:
Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
: 0002 :
Ви : 0.001: 0.001: 0.001: 0.001: 0.001: : : : 0.000:
0.001: 0.001:
Ки : 0003 : 0003 : 0003 : 0003 : 0003 : : : : 0003 : 0003
: 0003 :
Ви : : : : : : : : : :
: 0.000:
Ки : : : : : : : : : :
: 0001 :

```

~~~~~  
~~~~~

y= -473 : Y-строка 7 Cmax= 0.234 долей ПДК (x= -1920.0; напр.ветра= 73)

```

-----
:
x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
1920: 2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:

```

Сди: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.004: 0.004:
 Фоп: 76 : 73 : 68 : 59 : 40 : 1 : 321 : 302 : 293 : 288
 : 284 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : : :
 : :
 Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.003: 0.003:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :
 Ви : 0.001: 0.001: 0.001: 0.001: : : : : 0.000:
 0.000: 0.000:
 Ки : 0003 : 0003 : 0003 : 0003 : : : : : 0001 : 0003
 : 0003 :
 Ви : : : : : : : : : : :
 0.000: 0.000:
 Ки : : : : : : : : : : : 0001
 : 0001 :

~~~~~  
 ~~~~~

y= -953 : Y-строка 8 Стах= 0.234 долей ПДК (x= -1920.0; напр.ветра= 61)

 :
 x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
 1920: 2400:
 -----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
 :-----:

Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
 0.234: 0.234:
 Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
 0.117: 0.117:
 Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
 0.232: 0.232:
 Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
 0.231: 0.231:
 Сди: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.004: 0.004:
 Фоп: 66 : 61 : 54 : 42 : 25 : 1 : 337 : 319 : 307 : 300
 : 295 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : : :
 : :
 Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.003: 0.003:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :
 Ви : 0.001: 0.001: 0.001: : : : 0.000: 0.000: 0.000:
 0.000: 0.000:

Ки : 0003 : 0003 : 0003 : : : : 0001 : 0001 : 0001 : 0001
 : 0003 :
 Ви : : : : : : : : : : : :
 : 0.000:
 Ки : : : : : : : : : : : :
 : 0001 :

~~~~~  
 ~~~~~

у= -1433 : Y-строка 9 Стах= 0.234 долей ПДК (x= -1440.0; напр.ветра=
 43)

:

 x= -2400 : -1920: -1440: -960: -480: 0: 480: 960: 1440:
 1920: 2400:

-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----

:-----:
 Qс : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
 0.234: 0.234:
 Сс : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
 0.117: 0.117:
 Сф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
 0.232: 0.232:
 Сф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
 0.231: 0.231:
 Сди: 0.003: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.004:
 0.004: 0.003:
 Фоп: 57 : 51 : 43 : 32 : 18 : 1 : 344 : 329 : 318 : 310
 : 303 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : : : :
 : :

Ви : 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.003: 0.003:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :
 Ви : 0.001: 0.001: 0.000: : : : 0.000: 0.000: 0.000:
 0.000: 0.000:
 Ки : 0003 : 0003 : 0003 : : : : 0001 : 0001 : 0001 : 0001
 : 0001 :
 Ви : 0.000: : : : : : : : : : : :
 0.000: 0.000:
 Ки : 0001 : : : : : : : : : : : 0003
 : 0003 :

~~~~~  
 ~~~~~

у= -1913 : Y-строка 10 Стах= 0.234 долей ПДК (x= -960.0; напр.ветра=
 26)

:

```

x= -2400 : -1920: -1440:  -960:  -480:    0:   480:   960:  1440:
1920:  2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:
Cди: 0.003: 0.003: 0.004: 0.004: 0.004: 0.003: 0.003: 0.004: 0.003:
0.003: 0.003:
Фоп:  50 :   44 :   36 :   26 :   14 :    1 :  347 :  335 :  325 :  317
:  311 :
Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
:23.00 :
:      :      :      :      :      :      :      :      :      :
:      :
Ви : 0.002: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
0.003: 0.002:
Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
: 0002 :
Ви : 0.001: 0.001: 0.000: 0.000:      :      : 0.000: 0.000: 0.000:
0.000: 0.000:
Ки : 0003 : 0003 : 0003 : 0003 :      :      : 0001 : 0001 : 0001 : 0001
: 0003 :
Ви :      :      :      :      :      :      :      :      :      :
: 0.000:
Ки :      :      :      :      :      :      :      :      :      :
: 0001 :
~~~~~
~~~~~

```

y= -2393 : Y-строка 11 Cmax= 0.234 долей ПДК (x= -480.0; напр.ветра= 11)

```

-----
:
x= -2400 : -1920: -1440:  -960:  -480:    0:   480:   960:  1440:
1920:  2400:
-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----
:-----:
Qc : 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234: 0.234:
0.234: 0.234:
Cc : 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117: 0.117:
0.117: 0.117:
Cф : 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232: 0.232:
0.232: 0.232:
Cф` : 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231: 0.231:
0.231: 0.231:
Cди: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
0.003: 0.003:

```


Фоп: 44 : 38 : 30 : 21 : 11 : 1 : 350 : 340 : 331 : 323
 : 317 :
 Уоп:23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00 :23.00
 :23.00 :
 : : : : : : : : : : :
 : :
 Ви : 0.002: 0.002: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003: 0.003:
 0.002: 0.002:
 Ки : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002 : 0002
 : 0002 :
 Ви : 0.001: 0.001: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000: 0.000:
 0.000: 0.000:
 Ки : 0003 : 0003 : 0003 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001 : 0001
 : 0003 :
 Ви : 0.000: : 0.000: 0.000: : : : : 0.000:
 0.000: 0.000:
 Ки : 0001 : : 0001 : 0003 : : : : : 0003 : 0003
 : 0001 :

~~~~~  
 ~~~~~

Результаты расчета в точке максимума ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые
 Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017
 Координаты точки : X= -1920.0 м, Y= -953.0 м

Максимальная суммарная концентрация | Cs= 0.2341765 доли ПДКмр |
 | 0.1170883 мг/м3 |
 ~~~~~

Достигается при опасном направлении 61 град.
 и скорости ветра 23.00 м/с

Всего источников: 3. В таблице заказано вкладчиков не более чем с 95% вклада

ВКЛАДЫ ИСТОЧНИКОВ

Ном.	Код	Режим	Тип	Выброс	Вклад	Вклад в%	Сум. %
Коэф. влияния							
---- <Об-П>-<Ис> ----- --- ---М-(Mq)-- -C[доли ПДК] ----- ----- ---							
- b=C/M ---							
Фоновая концентрация Cf`					0.230549	98.5	(Вклад
источников 1.5%)							
1	000101 0002	1	П2	0.1900	0.002690	74.2	74.2
0.014159257							
2	000101 0003	1	П2	0.2300	0.000525	14.5	88.6
0.002280861							
3	000101 0001	1	П2	0.1200	0.000413	11.4	100.0
0.003438827							
					В сумме =	0.234177	100.0

7. Суммарные концентрации в узлах расчетной сетки.
 ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые
 Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017
 Город :061 Ереван.

Объект :0001 Депо.
 Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился
 11.02.2022 16:06
 Примесь :2902 - Взвешенные вещества
 ПДКм.р для примеси 2902 = 0.5 мг/м3

Параметры расчетного прямоугольника No 1
 | Координаты центра : X= 0 м; Y= 7 |
 | Длина и ширина : L= 4800 м; В= 4800 м |
 | Шаг сетки (dX=dY) : D= 480 м |
 ~~~~~

Запрошен учет дифференцированного фона с постов для действующих источников

Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.

Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 23.0 (U_{мр}) м/с

(Символ ^ означает наличие источника вблизи расчетного узла)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
1													
2-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
2													
3-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
3													
4-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
4													
5-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
5													
6-С	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.233	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	С-
6													
7-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
7													
8-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
8													
9-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
9													
10-	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	0.234	-
10													

```

11-| 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 0.234 |-
11
|
|---|-----|-----|-----|-----|-----C-----|-----|-----|-----|-----|-----|
|   1       2       3       4       5       6       7       8       9       10      11

```

В целом по расчетному прямоугольнику:

Максимальная концентрация -----> $C_m = 0.2341765$ долей ПДК_{мр}
 $= 0.1170883$ мг/м³
 Достигается в точке с координатами: $X_m = -1920.0$ м
 (X-столбец 2, Y-строка 8) $Y_m = -953.0$ м
 При опасном направлении ветра : 61 град.
 и "опасной" скорости ветра : 23.00 м/с

10. Результаты расчета в фиксированных точках.

ПК ЭРА v3.0. Модель: Разовые

Расчет проводится в соответствии с документом МРР-2017

Группа точек 090

Город :061 Ереван.

Объект :0001 Депо.

Вар.расч. :1 Расч.год: 2022 (СП) Расчет проводился

11.02.2022 16:06

Примесь :2902 - Взвешенные вещества
 ПДК_{м.р} для примеси 2902 = 0.5 мг/м³

Запрошен учет дифференцированного фона с постов для действующих источников

Направление ветра: автоматический поиск опасного направления от 0 до 360 град.

Скорость ветра: автоматический поиск опасной скорости от 0.5 до 23.0 (U_{мр}) м/с

Точка 1. Расчетная точка.

Координаты точки : X= -97.0 м, Y= 120.0 м

Максимальная суммарная концентрация | $C_s = 0.2328553$ доли ПДК_{мр} |
 | 0.1164277 мг/м³ |
 ~~~~~

Достигается при опасном направлении 95 град.
 и скорости ветра 23.00 м/с

Всего источников: 3. В таблице заказано вкладчиков не более чем с 95% вклада

ВКЛАДЫ ИСТОЧНИКОВ

Ном.	Код	Режим	Тип	Выброс	Вклад	Вклад в%	Сум. %
Коэф. влияния							
----- <Об-П>-<Ис> ----- --- ---M- (Mq) -- -C [доли ПДК] ----- ----- ---							
- b=C/M ---							
	Фоновая концентрация Cf`			0.231430	99.4	(Вклад	
источников	0.6%)						
1 000101 0002	1	П2	0.1900	0.001418	99.5	99.5	
0.007465517							

		В сумме =	0.232848	99.5
	Суммарный вклад остальных =	0.000007	0.5	
~~				
~~				

**ՋՐՎԵԺԻ ԱՎՏՈՐՈՒՄԻ ՊԱՐԿԻ ՏԱՐԱԾՔԻ ԾԱՌԱԹՓԱՅԻՆ ՖԼՈՐԱՅԻ ՎԻՃԱԿԻ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

2021

Իվան Գաբրիելյան

Ներածություն

Ջրվեժի ավտորուսի պարկը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս-արևելյան մասում: Տարածքի ֆլորան պատկանում է Երևանի ֆլորիստիկ շրջանին, որի բուսականությունը բավականին հարուստ է և ընդգրկում է մոտ 1000 տեսակ անոթավոր բույս, որոնք ներկայացված են մի շարք հազվագյուտ, անհետացող և էնդեմիկ բուսատեսակներով, մշակաբույսերի վայրի ցեղակիցներով, այլ օգտակար բույսերով՝ սննդային, դեղաբույսեր, գեղազարդային, տեխնիկական և այլն: Երևանի ֆլորան, իր հերթին, Բուսաաշխարհագրական տեսակետից պատկանում է Հին-Միջերկրածովյան ենթաթագավորության Իրանա-Թուրանական գավառին (Тахтаджян, 1978):

Ջրվեժի ավտորուսի պարկը կառուցված է դեռևս սովետական շրջանում, որի տարածքում և դրա ազդեցության գոտում բնական ֆլորայից մնացել են միայն տափաստանային բուսականությանը պատկանող հատուկենտ տեսակներ: Պարկի ողջ տարածքը կառուցապատված է, և միայն եզրերին, ու կանաչ տարածքների համար հատուկ տրամադրված վայրերում են աճում արհեստական տնկված գեղազարդային և պտղատու ծառեր ու թփեր: Երբեմն հանդիպում են մոլախոտային խոտաբույսեր:

Նյութը և մեթոդները

1. Հետազոտության նյութը, վայրը և մեթոդիկան

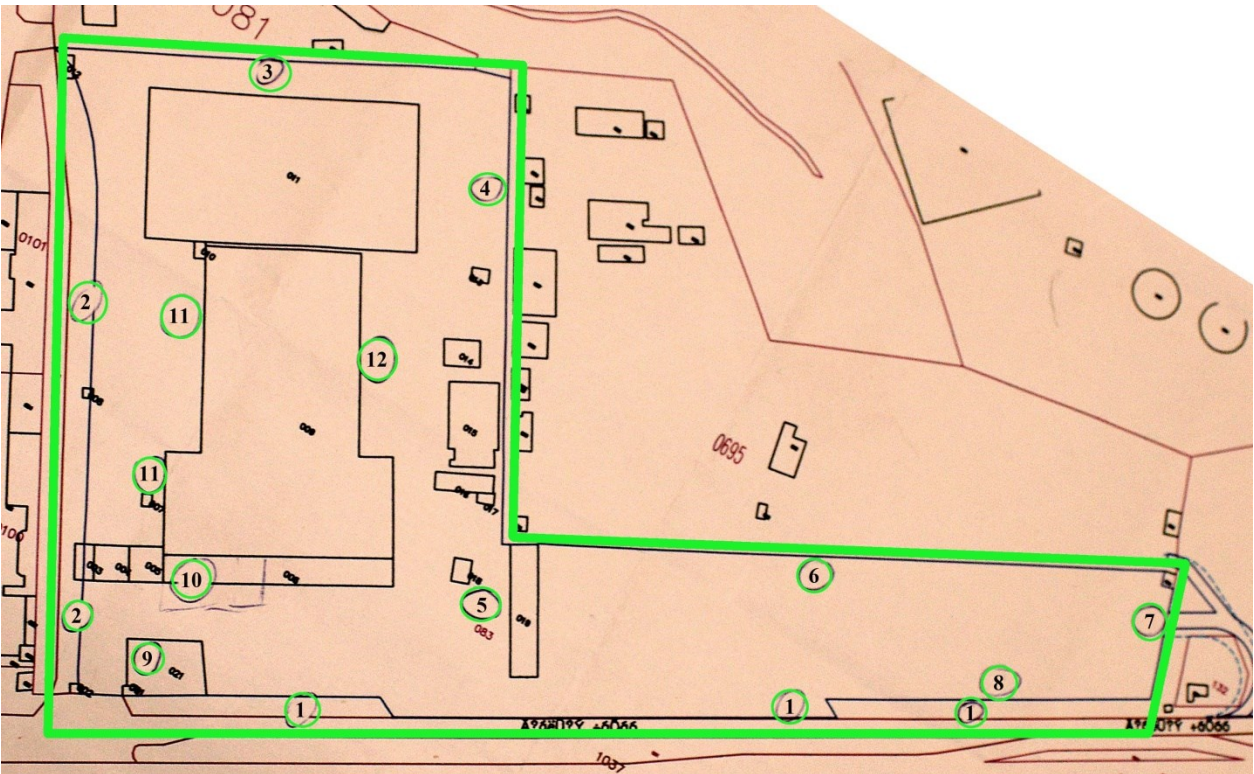
Ջրվեժի ավտորուսի պարկը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիսարևելքում, Չորրորդ Մասիվի և Ջրվեժ գյուղի միջև (Նկար 1-2):

Տեղամասի կենտրոնական հատվածի GPS տվյալներն են՝

N40°11'17.7", E044°34'57.4", բարձր. ծ. մ. 1376 մ:

Նկար 1. Ավտոբուսի պարկի վերակառուցման համար նախատեսվող տարածքը Ջրվեժում (նկարը վերցված է Google քարտեզից)

Նկար 2. Ավտոբուսի պարկի վերակառուցման համար նախատեսվող տարածքը Ջրվեժում (սխեմատիկ նկար)

Հետազոտության հիմնական նյութ են հանդիսացել ուսումնասիրված տեղամասի ծառաթփային բույսերի տեսակային կազմը:

Տարածքի ուսումնասիրությունը կատարվել է 2021 թվականի աշնան ընթացքում: Ծառաթփային բուսականության դիտարկումը կատարվել է երթուղային ուսումնասիրության մեթոդով, բույսերի կենսաբազմազանության և առանձնյակների քանակի ուսումնասիրմանը համապատասխան: Դիտարկումները, հերբարիումային հավաքները, ֆոտոլուսանկարները կատարվել են տարածքի ողջ շրջագծով, դրա մերձակայքում և տարածքի ներսում՝ մի քանի երթուղիներով՝ ծառաթփային ֆլորայի կազմը լիարժեք բացահայտելու նպատակով (Նկար 2-6):

Ուսումնասիրությունների ընթացքում, հավաքվել են ծառերի և թփերի մոտ 30 նմուշներ, դրանք չորացվել են, կազմվել են հերբարիումներ, այնուհետև կատարվել են տեսակների որոշման աշխատանքներ:

Լաբորատոր ուսումնասիրությունները կատարվել են ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտում: Տեսակների վերաբերյալ տվյալների աղբյուր են հանդիսացել Հայաստանի ֆլորայի հատորները (Флора Армении, 1954-2011), Հայաստանի բույսերի Կարմիր գիրքը (2010), “Կանաչ Հայաստան” ատլասը (2016) և այլն: Ծառաթփատեսակների որոշումների համար օգտագործվել են մի շարք հրատարակություններ (Հարությունյան, 1987; Деревья и кустарники СССР, 1951): Բույսերի գիտական անվանումները ճշտվել են ըստ Ս. Չերեպանովի մեթոդական ձեռնարկի (Черепанов, 1995): Տեսակների վերաբերյալ տվյալների վերլուծության համար օգտագործվել է Լ.Ի. Մալիշևի ֆլորայի քանակական վերլուծության մեթոդը (Малышев, 1975):

Ստեղծվել է բուսատեսակների տվյալների բազա, որում ընդգրկվել են բույսերի տեսակային կազմը լատիներեն և հայերեն անուններով, տեսակների «ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում» և ԲՊՄՄ (Բնության Պահպանության Միջազգային Միություն) Կարմիր ցուցակում ընդգրկվածությունը կամ բացակայությունը, էնդեմիզմը, կենսաձևերը, գիտական և տնտեսական նշանակությունը:

Նկար 3, 4. Ավտոբուսի պարկի ուսումնասիրված տարածքը

Նկար 5, 6. Ավտոբուսի պարկի ուսումնասիրված տարածքը

Արդյունքներ

Ուսումնասիրված տարածքի ծառաթփային ֆլորան և բուսականությունը՝

Ուսումնասիրությունների ընթացքում հետազոտվել են ինչպես գեղազարդ (թուլյա, թեղի, հացենի, թխկի և այլն), այնպես էլ պտղատու (կեռասենի, բալենի, խնձորենի, ծիրանենի և այլն) ծառերը և թփերը: Ընդ որում հաշվարկվել են հասուն, կենսունակ կամ բերքատու առանձնյակները:

ա) Ուսումնասիրվող տարածքում բնական բուսականությունը բացակայում է: Հատուկենտ հանդիպում են Երևանի ֆլորայի որոշ տեսակներ, որոնք սակայն հանդիպում են մոլախոտային բուսականության տեսքով (օշինդր (Mugwort), շնախոտ (Swallowworts), սպանդ (Harmel), խոզանախոտ (Foxtail) և այլն) (Նկար 7, 8, Աղյուսակ 6):

Նկար 7, 8. Ուսումնասիրվող տարածքի մոլախոտային բուսականությունը (շնախոտ և օշինդր)
բ) Ուսումնասիրված տարածքում հիմնականում աճում են գեղազարդային
ծառաթփատեսակներ (թեղի, թխկի, բարդի, ցախակեռաս և այլն) (Նկար 9, 10):

Նկար 9, 10. Գեղազարդային ծառաթփատեսակներ (թույա, հացենի և թխկի)

զ) Ուսումնասիրված տարածքում բացի գեղազարդային ծառատեսակներից, որոշակի թիվ են կազմում պտղատու տեսակները (ծիրանենի, թթենի, ընկուզենի, բալենի և այլն) (Նկար 11, 12):

Նկար 11, 12. Պտղատու ծառաթփատեսակներ (ծիրանենի, խնձորենի)

Ուսումնասիրված տեղավայրերի Ֆլորան`

Ավտոբուսի պարկի տարածքում մեր կողմից հայտնաբերվել են բարձրակարգ անոթավոր բույսերին պատկանող 26 տեսակ ծառ և թուփ (Աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1.

Ավտոբուսի պարկի ծառաթփային տեսակների ցանկ

ԲԱՐՉՐԱԿԱՐԳ ԱՆՈԹԱՎՈՐ ԲՈՒՅՍԵՐ

GYMNOSPERMAE - ՄԵՐԿԱՍԵՐՄԵՐ

Cupressaceae - Նոճազգիներ

1. *Thuja orientalis* L. - Թույա արևելյան

ANGIOSPERMAE - ԾԱԾԿԱՍԵՐՄԵՐ

Aceraceae - Թխկազգիներ

2. *Acer negundo* L. - Թխկի հացենիատերև
3. *Acer pseudoplatanus* L. - Թխկի կեղծսոսիատերև

Capparaceae - Կապարազգիներ

4. *Capparis spinosa* L. - Կապար փշոտ

Caprifoliaceae - Ցախակեռասազգիներ

5. *Lonicera caprifolium* L. - Ցախակեռաս բուրավետ

6. *Lonicera tatarica* L. - Ցախակեռաս թաթարական

Elaeagnaceae - Փշատազգիներ

7. *Elaeagnus angustifolia* L. - Փշատ նեղատերև

Fabaceae - Լոբազգիներ

8. *Wisteria sinensis* (Sims) DC. - Վիստերիա չինական

Juglandaceae - Ընկուզազգիներ

9. *Juglans regia* L. - Ընկուզենի սովորական

Moraceae - Թթազգիներ

10. *Morus alba* L. - Թթենի սպիտակ

Oleaceae - Զիթենազգիներ

11. *Fraxinus oxycarpa* Willd. - Հացենի սրապտուղ

12. *Fraxinus pennsylvanica* Marshall - Հացենի պենսիլվանյան

Rosaceae - Վարդազգիներ

13. *Armeniaca vulgaris* Lam. - Ծիրանենի սովորական

14. *Cerasus avium* (L.) Moench - Կեռասենի անտառային

15. *Cerasus vulgaris* Mill. - Բայենի սովորական

16. *Malus domestica* Borkh. - Իսնձորենի սովորական

17. *Prunus domestica* L. - Դամբուլ

18. *Rosa damascena* Mill. - Մաարենի դամասկի

Salicaceae - Ուռենազգիներ

19. *Populus bolleana* Lauche - Բարդի Բոլլեի, Բ. սամարդանդի

20. *Populus deltoides* Marsch. - Բարդի կանադական

21. *Populus italica* (Dur.) Moench - Բարդի բրգաձև իտալական

22. *Populus nigra* L. - Բարդի սև

23. *Salix excelsa* S. G. Gmel. - Ուռենի բարձր

Ulmaceae - Թեղազգիներ

24. *Ulmus glabra* Huds. - Թեղի մերկ

25. *Ulmus minor* Mill. - Թեղի փոքր

Vitaceae - Իսաղողազգիներ

26. *Vitis vinifera* L. - Իսաղող մշակովի

Կարգաբանական վերլուծություն

Ուսումնասիրվող տարածքից որոշված 26 տեսակները պատկանում են բարձրակարգ անոթավոր բույսերի 18 ցեղի, 13 ընտանիքի, 2 բաժնի, 2 դասի (Աղյուսակ 2):

Աղյուսակ 2.

Հետազոտվող տարածքի ֆլորայի կարգաբանական միավորները

Խոշոր կարգաբանական միավորները			Ընտանիքների քանակը	Ցեղերի քանակը	Տեսակների քանակը
Թագավորություն	Բաժին	Դաս			
	Մերկասերմեր	Փշատերևավորներ	1	1	1
	Ծածկասերմեր	Երկշաքիլավորներ	12	17	25
Ընդամենը			13	18	26

Ցեղային և տեսակային առումով բազմազանությունը նկատվում է Վարդագգիների, Ուռենագգիների և այլ ընտանիքներում (Աղյուսակ 3):

Աղյուսակ 3.

Հետազոտվող տարածքների ֆլորայի ընտանիքների, ցեղերի և տեսակների սպեկտրը

N/N	Families	Տեսակների քանակը	Ցեղերի քանակը
1	Վարդագգիներ - Rosaceae	6	5
2	Ուռենագգիներ - Salicaceae	5	2
3	Թխկագգիներ - Aceraceae	2	1
4	Ցախակեռասագգիներ - Caprifoliaceae	2	1
5	Ձիթենագգիներ - Oleaceae	2	1
6	Թեղագգիներ - Ulmaceae	2	1

Մնացած 7 ընտանիքները պարունակում են մեկական ցեղ և տեսակ:

Ֆլորայի կենսաբանական սպեկտրը

Ուսումնասիրված տարածքի ֆլորայի կազմում բույսերի տարբեր կենսաձևերը ներկայացված են հետևյալ հարաբերակցությամբ՝

Ծառեր – 20 տեսակ,

Թփեր և կիսաթփեր - 3 տեսակ,

Բնափայտային լիանա – 3 տեսակ:

Ուսումնասիրվող տարածքում խոտաբույսերը հիմնականում մոլախոտային բնույթ ունեն և մեր կողմից չեն ուսումնասիրվել:

ՀՀ Բույսերի Կարմիր գիրք

Ուսումնասիրված տարածքի 26 տեսակների մեջ առանձնահատուկ պահպանության կարիք ունեցող, վտանգված, խոցելի, անհետացման եզրին գտնվող և ՀՀ Բույսերի կարմիր գրքում կամ ԲԳՄՄ (Բնության Պահպանության Միջազգային Միություն) կարմիր ցուցակում գրանցված տեսակները բացակայում են:

Էնդեմ և ռելիկտային տեսակներ

Ուսումնասիրված տարածքում Հայաստանի կամ այլ կարգավիճակի էնդեմ և ռելիկտային տեսակներ չեն հայտնաբերվել:

Ջրվեժի ավտոբուսի պարկի հատման կամ հատման վտանգին ենթակա ծառերի և թփերի տեսակները

Ջրվեժի ավտոբուսի պարկի ուսումնասիրված տարածքում աճում են գեղազարդային 17 և պտղատու նշանակություն ունեցող 9 ծառաթփային տեսակներ (Աղյուսակ 4, 5):

Պարկի ուսումնասիրված տարածքում մեր կողմից ցուցակագրվել է բնի 10 սմ և ավել տրամագիծ ունեցող 200 առանձնյակ ծառ, թուփ և փայտացողունավոր լիանա: Դրանցից ծառերը կազմում են 178 առանձնյակ, թփերը՝ 21, լիանաները՝ 1 առանձնյակ (Աղյուսակ 4, 5):

200 առանձնյակներից 190-ը պատկանում են գեղազարդային ծառերին և թփերին (Աղյուսակ 4), իսկ 10-ը՝ պտղատուներին (Աղյուսակ 5):

Ուսումնասիրվող տարածքում բացարձակ մեծ թիվ են կազմում Թեղի փոքր տեսակի առանձնյակները (127 ծառ), որոնք հիմնականում տնկվել են ավտոբուսի պարկի ցանկապատերի երկարությամբ (Աղյուսակ 4, Նկար 5,17,18,27): Առանձնյակների քանակով հաջորդը Հացենի պենսիլվանյան տեսակն է (14 առանձնյակ), այնուհետև վարդենու թփերն են (15) և Թեղի մերկը (11առանձնյակ): Մնացած տեսակների առանձնյակների թիվը 1-ից 4-ն է (Աղյուսակ 4, 5):

Ջրվեժի ավտոբուսի պարկի գեղազարդային ծառերի և թփերի տեսակները

Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Ծառեր (քանակ)	Թփեր և լիանաներ (քանակ)	Բների տրամագիծ՝ (սմ Ø)
Թեղի փոքր	<i>Ulmus minor</i>	127	-	13-50
Թույլ արևելյան	<i>Thuja orientalis</i>	3	-	10-17
Թխկի հացենիատերև	<i>Acer negundo</i>	3	-	10-12
Թխկի կեղծսոսիատերև	<i>Acer pseudoplatanus</i>	3	-	12-20
Կապար փշոտ	<i>Capparis spinosa</i>	-	1	2
Ցախակեռաս բուրավետ	<i>Lonicera caprifolium</i>	-	1	2
Ցախակեռաս թաթարական	<i>Lonicera tatarica</i>	-	3	2-3
Վիստերիա չինական	<i>Wisteria sinensis</i>	-	1	5
Հացենի սովորական	<i>Fraxinus excelsior</i>	1	-	10
Հացենի պենսիլվանյան	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	14		12-20
Մասրենի դամասկի	<i>Rosa damascena</i>	-	15	2-3
Բարդի կանադական	<i>Populus deltoides</i>	1	-	20
Բարդի իտալական	<i>Populus italica</i>	4	-	17-40
Բարդի սև	<i>Populus nigra</i>	1	-	45
Ուռենի բարձր	<i>Salix excelsa</i>	1	-	25
Թեղի մերկ	<i>Ulmus glabra</i>	11	-	20-30
Ընդհանուր		169	21	

Ջրվեժի ավտոբուսի պարկի պտղատու ծառերի և թփերի տեսակները

Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Ծառերի քանակ	Լիանաների քանակ	Բների տրամագիծ՝

				(սմ Ø)
Ծիրանենի սովորական	<i>Armeniaca vulgaris</i>	2	-	20, 25
Թթենի սպիտակ	<i>Morus alba</i>	2	-	10
Իսնձորենի սովորական	<i>Malus domestica</i>	1	-	12
Ընկուզենի սովորական	<i>Juglans regia</i>	1	-	20
Փշատ նեղատերև	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	1	-	20
Իսաղող մշակովի	<i>Vitis vinifera</i>	-	1	10
Սալորենի կամ Դամբուլ	<i>Prunus domestica</i>	2	-	12, 15
Ընդհանուր		9	1	

Աղյուսակ 6.

Ջրվեժի ավտորուսի պարկի **մոլախոտային** տեսակները

Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Տարածվածությունը
Օշինդր սովորական	<i>Artemisia vulgaris</i>	հաճախ
Շնախոտ սուր	<i>Cynanchum acutum</i>	քիչ
Իտզանախոտ կանաչ	<i>Setaria viridis</i>	հաճախ
Սպանդ	<i>Peganum harmala</i>	քիչ

Հատման ենթակա ծառերի քանակը և տեսակները

Ուսումնասիրված տարածքում վերակառուցման ենթակա հատվածում **հատման ենթակա են 61 առանձնյակ ծառ**: Դրանց տեսակները, քանակը և բների հաստությունները տրված են Աղյուսակ 7-ում:

Աղյուսակ 7.

Ջրվեժի ավտորուսի պարկի հատման ենթակա ծառերը

Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Ծառեր (քանակ)	Բների տրամագիծ՝ (սմ Ø)
Թեղի փոքր	<i>Ulmus minor</i>	38	13-50

Հացենի պենսիլվանյան	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	7	12-20
Թեղի մերկ	<i>Ulmus glabra</i>	4	20-30
Թխկի հացենիատերև	<i>Acer negundo</i>	3	10-12
Թխկի կեղծսոսիատերև	<i>Acer pseudoplatanus</i>	2	12-20
Փշատ նեղատերև	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	2	20
Բարդի իտալական	<i>Populus italica</i>	2	17-40
Բարդի սև	<i>Populus nigra</i>	1	45
Թթենի սպիտակ	<i>Morus alba</i>	1	10
Իսնձորենի սովորական	<i>Malus domestica</i>	1	12
Ընդհանուր		61	

Նկար 13. Պենսիլվանյան հացենին ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 14. Հացենիատերև թխկին ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 15. Արևելյան թույան ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 16. Իտալական բարդին ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 17. Թեղի փոքրը ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 18. Հաստաբուն Թեղի փոքրը ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 19. Թեղի մերկը ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 20. Մշակովի խաղողենին ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 21. Ընկուզենի հունականը ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 22. Փշատենին ուսումնասիրված տարածքում

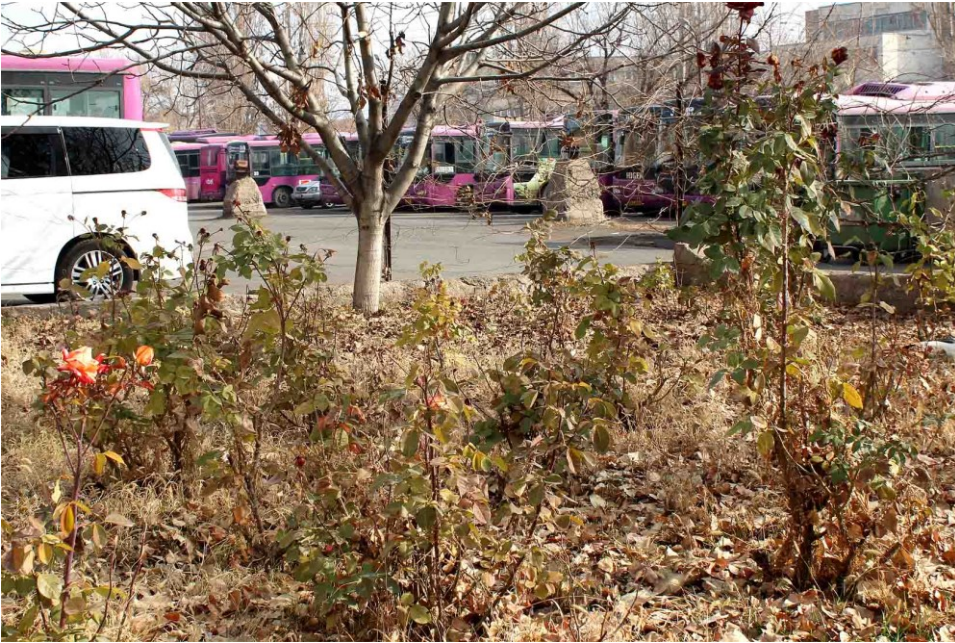

Նկար 23. Չինական վիստերիա լիանան ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 24. Բուրավետ ցախակեռաս լիանան ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 25. Վարդենիս ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 26. Կապար փշոտը ուսումնասիրված տարածքում

Նկար 27. Բալենին, թեղին և խնձորենին ուսումնասիրված տարածքում

Եզրակացություններ

- Ջրվեժի ավտորուսի պարկի ուսումնասիրված տարածքում հայտնաբերվել են 18 ցեղի, 13 ընտանիքի պատկանող 26 տեսակի բարձրակարգ անոթավոր բույս;
- Ավտորուսի պարկի 26 տեսակի բարձրակարգ անոթավոր բույսերից 17 տեսակ հանդիսանում են գեղազարդային, իսկ 9-ը՝ պտղատու ծառատեսակ;
- Ուսումնասիրված տարածքում առանձնահատուկ պահպանության կարիք ունեցող, վտանգված, խոցելի, անհետացման եզրին գտնվող և ՀՀ Բույսերի կարմիր գրքում կամ ԲՊՄՄ (Բնության Պահպանության Միջազգային Միություն) կարմիր ցուցակում գրանցված տեսակներ չեն հայտնաբերվել;
- Հայաստանի տարածքի կամ այլ կարգավիճակի էնդեմ տեսակներ ուսումնասիրված տարածքում չեն հայտնաբերվել;
- Ուսումնասիրված տարածքում բույսերի ռելիկտային տեսակներ չեն հայտնաբերվել;
- Ուսումնասիրված տարածքում բացակայում են հազվագյուտ էկոհամակարգերը;
- Մննդային, դեղագործական, համեմունքային, կերային և այլ նշանակության վայրի աճող օգտակար բույսեր տարածքում չեն հանդիպում:
- Ուսումնասիրված տարածքում աճում են 10 և ավելի տրամագիծ ունեցող 200 առանձնյակ ծառ, թուփ և բնափայտավոր լիանա, որոնցից 190 առանձնյակը

հանդիսանում են գեղագարդային ծառ և թուփ, իսկ 10 առանձնյակը՝ պտղատու ծառ և թուփ;

- Ուսումնասիրված տարածքի վերակառուցման ենթակա հատվածում հատման ենթակա են 61 հատ ծառ, որոնց մեծ մասը կազմում է Թեղի փոքր տեսակը:
- ✓ **Քուսաբանական առումով ավտորուսի պարկի շինարարության համար մեր կողմից առարկություն չկա:**

Առաջարկություններ

- Ավտորուսի պարկի տարածքում հատման ենթակա 61 հատ ծառերի ու թփերի փոխարեն հարկավոր է այլ հատվածներում համարժեք քանակի և որակի նոր տնկարկներ ստեղծել, ինչպես նաև կառույցի ավարտից հետո շրջակայքը ծառապատել;
- Ավտորուսի պարկի վերակառուցման աշխատանքների ավարտից հետո կարելի է ևս մեկ անգամ կատարել մոնիթորինգ, հաշվարկելու համար չվնասված ծառաթփատեսակները;
- Հետագոտվող տարածքում հնարավորության դեպքում առաջարկում ենք շինարարական աշխատանքներին չխանգարող ծառերը չհատել:

Գրականության ցանկ

1. Կանաչ Հայաստան / Հեղ. Խումբ՝ Է. Գաբրիելյան, Գ. Օգանեզովա և մյուսներ / Երևան, 2016: 1-352:
2. Կենսաբանական բազմազանության մասին Հայաստանի Հանրապետության հինգերորդ ազգային զեկույց // Երևան, 2014: 1-135:
3. Հայաստանի գեոմորֆոլոգիան: Երևան, 1986: 1-239:
4. Հարությունյան Լ.Վ., Հարությունյան Ս.Լ. Հայաստանի դենդրոֆլորան // Հ. 2, Երևան, «Լույս», 1987. 1-464:
5. Деревья и кустарники СССР. Москва-Ленинград, 1951: 1- 612.
6. Малышев Л.И. Количественный анализ флоры // Ботанический журнал. Ленинград, Т. 60, № 11, 1975: 1537-1550.
7. Тахтаджян А.Л. Ботанико-географический очерк Армении. Тбилиси-Ереван, 1941: 1-179.
8. Тахтаджян А.Л. Флористические области земли // “Наука”, Ленинград, 1978: 1-248.
9. Флора Армении (под ред. А.Л.Тахтаджяна). Т. 1-11. Ереван-Руггел / Лихтенштейн. 1954-2009.
10. Черепанов С. К. Сосудистые растения России и сопредельных государств (в пределах бывшего СССР). С.-Петербург, 1995.
11. Red Data Book of plants of Republic of Armenia. Tamanyan K.G., Fayvush G.M., Nanagjulyan S.G., Danielyan T.S. (eds.). Yerevan, 2010.

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-7. Տարածքի կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության հաշվետվություն

ԷԳԻՍ ԻՆՏԵՐՆԵՅՇՆԼ

BS2022-001

ԲԻՈ ԳԱՄԱ ՍՊԸ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՋՐՎԵԺԻ ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՎՏՈՔՈՒՄԱՅԻՆ
ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՈՒՄԼԻՑՔԱՎՈՐՄԱՆ և ԼՎԱՅՄԱՆ ԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ և
ԱՎՏՈԿԱՅԱՆԱՏԵՂԻԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄ
ծրագրի տարածքի

Կենսաբազմազանության (կենդանական աշխարհի) ուսումնասիրության

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բովանդակություն

<u>Ա. Ներածություն</u>	327
<u>Բ. Տաունա</u>	328
<u>Գ. Ցամաքային անողնաշար կենդանիներ</u>	329
<u>Դ. Երկկենցաղներ, Սողուններ</u>	335
<u>Ե. Թռչուններ</u>	341
<u>Զ. Կաթնասուններ</u>	348
<u>Ամփոփում</u>	353

Ա. Ներածություն

Հայաստանի հանրապետության տարածքը գտնվում է աշխարհի կենսաբազմազանության կարևոր տեղամասերից մեկում՝ Կովկասյան էկոշրջանում: Հայաստանի ֆլորան և ֆաունան հարուստ են շատ էնդեմիկ և վտանգված տեսակներով:

Ջրվեժի ավտոբուսների համար հավաքակայանի վերակառուցման և դրան հարակից տարածքներում կատարվել են ֆաունայի ուսումնասիրություններ և զնահատում:

Հետազոտություններն իրականացվել են 2022թ մայիս ամսվա ընթացքում: Ուսումնասիրվող տարածքը հիմնականում ներկայացված է խիստ ուրբանիզացված լանդշաֆտով: Ուսումնասիրվել են ցամաքային անողնաշարավոր կենդանիների, երկկենցաղների, սողունների, թռչունների և կաթնասունների հազվագյուտ, վտանգված, էնդեմիկ տեսակների առկայությունը: Յուրաքանչյուր մասնագետ իրականացրել է դաշտային աշխատանքներ: Գրականությունում առկա տեղեկատվության, սեփական փորձի և դիտարկումների արդյունքում ներկայացվել է հաշվետվությունը:

Բ. Տառնա

Կիրառելի օրենսդրական կարգավորումներ

1. ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԱՍԻՆ
Հայաստանի Հանրապետությունում կենդանական աշխարհը ազգային հարստություն է: Այն բնության ամբողջականությունն ապահովող առավել կարևոր տարրերից է, դրա էկոլոգիական հավասարակշռության և ներդաշնակ զարգացման երաշխիքը: Հայաստանի Հանրապետությունում կենդանական աշխարհը պետության բացառիկ սեփականությունն է: Մույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը:
Օրենք ՀՕ-52, Ընդունված է: 03.04.2000, Ուժի մեջ է: 12.05.200
2. ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԲՈՒՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՊԱՏՃԱՌՎԱԾ ՎՆԱՍԻ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԱԿԱԳՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
Օրենք ՀՕ-88-Ն, Ընդունված է: 03.05.2005, Ուժի մեջ է: 18.06.2005
3. ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՐՔԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ Որոշում N 71-Ն, Ընդունված է: 29.01.2010, Ուժի մեջ է: 27.02.2010

Գ. Ցամաքային անողնաշար կենդանիներ

Ներածություն

Սույն հետազոտության նպատակն է հանդիսացել Ջրվեժում վերակառուցվող ավտոբուսների կայանատեղիի և դրան հարակից տարածքների ցամաքային անողնաշար կենդանիների ուսումնասիրությունը, այդ թվում՝ ներկա տեսակային կազմի որոշումը և, առկայության դեպքում հատուկ պահպանվող (ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված) տեսակների բացահայտումը ու նրանց պահպանման միջոցառումների առաջարկների մշակումը:

Հետազոտությունների մեթոդները.

Ցամաքային անողնաշար կենդանիների կենսաբազմազանության վիճակի գնահատման համար հաշվետու ժամանակահատվածում դեպի հետազոտության վայր կատարվել է երկու այց՝ 2022 թ. մայիսի 10 և 25-ին:

Դաշտային աշխատանքների ընթացքում կիրառվել են միջատաբանական հետազոտությունների ավանդական մեթոդները (Голуб и др., 2012), որոնց թվում՝ հավաք միջատաբանական ցանցով, հնձում խոտերի և թփերի վրայով, ճյուղերի թոթափում, հավաք քարերի տակից, ձեռքով հավաք: Ստուգվել են նաև միջատներով վարակված ծառերի և խոտերի որոշ չորացած հատվածներ (ճյուղեր, ցողուններ, արմատներ): Քանի որ այցելություններն իրականացվել են համեմատաբար կարճ ժամանակահատվածում, հնարավոր եղավ հետազոտել միայն զարնանային սեզոնին հատուկ անողնաշարների ֆաունան:

Նյութը որոշվել է օգտագործելով համապատասխան կարգաբանական խմբերի վերաբերյալ առկա մենագրություններն ու որոշիչները (Тер-Минасян, 1947; Яблоков-Хнзорян, 1967, 1976; Акрамовский, 1976; Данилевский, Мирошников, 1985; Марджанян, 1986; Аракелян, 1994; Tuzov (ed), 1997, 2000; Абдурахманов, Набоженко, 2011.), ինչպես նաև՝ ՀՀ ԳԱԱ Կենդանաբանության և հիդրոէկոլոգիայի ԳԿ- ի Կենդանաբանության ինստիտուտի անողնաշար կենդանիների գիտական կոլեկցիոն նյութերի հետ համեմատության միջոցով:

Հետազոտությունների արդյունքները.

Ուսումնասիրված տարածքից հայտնաբերվել է ընդհանուր առմամբ հողվածոտանիների տիպի (Arthropoda) միջատների դասի (Insecta) 23 ընտանիքներին պատկանող 57 տեսակի բզեզներ (Coleoptera), 1 տեսակի մորեխ (կարգ Ուղղատեր-Orthoptera), 5 ընտանիքներին պատկանող 7 տեսակի թիթեռներ (Lepidoptera), 3 ընտանիքներին պատկանող 5 տեսակի թաղանթաթևեր (Hymenoptera) և փափկամարմինների տիպից (Mollusca)՝ 1 տեսակ (տե՛ս Աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1. Ցամաքային անողնաշար կենդանիների տեսակային կազմը

No	Կարգաբանական խմբեր
	Տիպ Arthropoda - Հողվածոտանիներ
	Դաս Insecta - Միջատներ
	Կարգ Բզեզներ - Coleoptera
	1. Ընտանիք Գնայուկ բզեզներ - Carabidae
1.	<i>Acinopus laevigatus</i> Mén.
2.	<i>Harpalus rufipes</i> Quens.
3.	<i>Microderes brachypus</i> Stev.
4.	<i>Amara aenea</i> F.
5.	<i>Calathus ambiguus</i> Hrbst
6.	<i>Calathus melanocephalus</i> L.
7.	<i>Cymindis lineata</i> Quens.
8.	<i>Microlesthes</i> sp.
9.	<i>Brachinus crepitans</i> L.
	2. Ընտանիք Histeridae
10.	<i>Hister</i> sp.
	3. Ընտանիք Լեշակերներ –Silphidae
11.	<i>Silpha obscura</i> L.
	4. Ընտանիք Սրամարմիններ –Staphylinidae
12.	<i>Ocypus</i> sp.
13.	<i>Staphylinus</i> cf. <i>erythropterus</i> L.
	5. Ընտանիք Թերթիկաբեղավորներ – Scarabaeidae
14.	<i>Blitopertha nigripennis</i> Rtt.
15.	<i>Epicometis hirta suturalis</i> Rtt.
16.	<i>Oxythyrea cinctella</i> Schaum
17.	<i>Protaetia ungarica armeniaca</i> Mén.
	6. Ընտանիք Ոսկերբզեզներ - Buprestidae
18.	<i>Acmaeoderella villosula</i> Stev.
19.	<i>Trachypteris picta decostigma</i> F.
20.	<i>Anthaxia bicolor</i> Fald.
21.	<i>Anthaxia muliebris</i> Obenb.

	7. Ընտանիք Չրիկաններ –Elateridae
22.	<i>Cardiophorus nigratissimus</i> Byiss.
23.	<i>Cardiophorus sacratu</i> Er.
	8. Ընտանիք Փափկամարմին բզեզեր – Cantharidae
24.	<i>Cantharis melaspis</i> Chev.
	9. Ընտանիք Մանրաբզեզներ - Melyridae
25.	<i>Anthocomus rufus</i> Hbst.
26.	<i>Malachius</i> sp.
	10. Ընտանիք Կաշվեկերներ - Dermestidae
27.	<i>Attagenus bifasciatus</i> Ol.
28.	<i>Anthrenus pimpinellae</i> L.
	11. Ընտանիք Խայտաբղետ բզեզներ - Cleridae
29.	<i>Trichodes insignis</i> F.-W..
	12. Ընտանիք Mordellidae
30.	<i>Mordellistena</i> sp.
	13. Ընտանիք Փայլաբզեզներ - Nitidulidae
31.	<i>Meligethes</i> sp.
	14. Ընտանիք Phalacridae
32.	<i>Olibrus bisignatus</i> Mén.
	15. Ընտանիք Զատիկներ - Coccinellidae
33.	<i>Coccinella septempunctata</i> L.
34.	<i>Hippodamia variegata</i> Goeze
35.	<i>Adalia bipunctata</i> L.
36.	<i>Bulaea lichatschovii</i> Humm.
	16. Ընտանիք Սևամարմիններ –Tenebrionidae
37.	<i>Ocnera setosa</i> Fald.
38.	<i>Tentyria tessellata</i> Champ.
39.	<i>Dailognatha caraboides</i> Sol.
40.	<i>Opatrum sabulosum</i> L.
41.	<i>Gonocephalum granulatum pusillum</i> Schrnk
42.	<i>Opatroides punctulatus parvulus</i> Fald.
	17. Ընտանիք Թարախահաններ - Meloidae

43.	<i>Mylabris fabricii</i> Sum.
	18. Ընտանիք Anthicidae
44.	<i>Anthicus</i> sp.
	19. Ընտանիք Երկարաբեղիկներ - Cerambycidae
45.	<i>Echinocerus floralis</i> Pall.
46.	<i>Certallum ebulinum</i> L.
47.	<i>Dorcadion scabricolle</i> Dalm
	20. Ընտանիք Տերևակերներ - Chrysomelidae
48.	<i>Bruchidius</i> cf. <i>cinereus</i> Gyll.
49.	<i>Spermophagus sericeus</i> Geoffr.
50.	<i>Pyrhalta luteola</i> Mull.
51.	<i>Aphthona</i> sp.
	21. Ընտանիք Urodonidae
52.	<i>Bruchela suturalis</i> F.
	22. Ընտանիք Brentidae
53.	<i>Apion</i> s.l. sp. 1
54.	<i>Apion</i> s.l. sp. 2
	23. Ընտանիք Փղիկներ - Curculionidae
55.	<i>Maximus strabus</i> Duft.
56.	<i>Lixus cardui</i> F.
57.	<i>Ceutorrhynchus</i> cf. <i>turbatus</i> Schul.
	Կարգ Orthoptera – Ուղղաթևեր
	1. Ընտանիք Acrididae – Սորելիներ
1.	<i>Chorthippus</i> sp.
	Կարգ Թևփուկաթևեր– Lepidoptera
	1. Ընտանիք Ճերմակաթիթեռներ - Pieridae
1.	<i>Pieris brassicae</i> L.
2.	<i>Pieris napi</i> L.
	2. Ընտանիք Սատիրներ - Satyridae
3.	<i>Maniola jurtina</i> L.
	3. Ընտանիք Nymphalidae
4.	<i>Vanessa cardui</i> L.
5.	<i>Aglais urticae</i> L.

	4. Ընտանիք Lycaenidae - Կապտաթիթեռներ
6.	<i>Polyommatus bellargus</i> Rott.
	5. Ընտանիք Բլիկաթիթեռներ - Sphingidae
7.	<i>Macroglossum stellatarum</i> L.
	Կարգ Hymenoptera – Թաղանթաթևեր
	1. Ընտանիք Apidae – Մեղուներ
1.	<i>Apidae</i> sp.
	2. Ընտանիք Vespidae – Կրետներ
2.	<i>Vespa crabro</i> L.
	3. Ընտանիք Formicidae – Մրջյուններ
3.	<i>Messor</i> cf. <i>caducus</i> Motsch.
4.	<i>Tetramorium</i> sp.
5.	<i>Cataglyphis</i> sp.
	Տիպ Mollusca – Փափկամարմիններ Դաս Gastropoda - Փորոտանիներ
	1. Ընտանիք Helicidae
1.	<i>Helicella (=Xeropicta) derbentina</i> Kryn.

Եզրակացություններ.

Ուսումնասիրված տարածքի կենսավայրերը կրում են մարդածին բնույթ, լինելով կիսանապատային և չորային տափաստանային բուսականության մնացորդներ; առկա են նաև քաղաքային կանաչապատման ծառաթփային տարրեր: Ցամաքային անողնաշար կենդանիների ֆաունան ունի խիստ աղկատացված մնացորդային բնույթ և կարող է բնութագրվել որպես հիմնականում կիսանապատային, ընդգրկելով նաև որոշ ծառաթփային բուսականության հետ կապված տարրեր:

Վերոհիշյալ տարածքից չի հայտնաբերվել ՀՀ Կարմիր գրքում (Հայաստանի..., 2010) և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում (IUCN *Red List*) գրանցված անողնաշար կենդանիներից որևէ տեսակ: Չեն գրանցվել նաև նեղ տարածված տեսակներ՝ Անդրկովկասի, Կովկասյան Էկոտարածաշրջանի էնդեմիկներ:

Հետևաբար, կարող ենք ասել, որ նախատեսվող շինարարական աշխատանքները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Հայաստանի նմանատիպ բիոտոպերի ցամաքային անողնաշար կենդանիների կենսաբազմազանության վրա:

Առաջարկություններ.

Շինարարության պլանավորման մեջ առաջարկվում է պլանավորել տնկարկի և կանաչ գոտու ստեղծում: Ծառաթփային և *առատ ծաղկող* բուսականությամբ հագեցած

կանաչ գոտին կգրավի կենսաբազմազանությանը, մասնավորապես կարևոր է փոշոտող միջատների գրավումը:

Օգտագործված գրականություն

1. Հայաստանի Հանրապետության կենդանների կարմիր գիրք. 2010. Երևան, ՀՀ Բնապահպանության նախարարություն, “Զանգակ” հրատ., 368 էջ:
2. Абдурахманов Г.М., Набоженко М.В. 2011. Определитель и каталог жуков-чернотелок Кавказа и юга европейской части России. М., Изд. КМК. 361 с.
3. Акрамовский Н.Н. 1976. Фауна Армянской ССР. Моллюски (Mollusca). – Ер., АН АрмССР, 272 с.
4. Аракелян Г.Р. 1994. Муравьи (Formicidae). Фауна Армянской ССР. Насекомые перепончатокрылые. - Ер., 153 с.
5. Голуб В.Б., Цуриков М.Н., Прокин А.А. 2012. Коллекции насекомых: сбор, обработка и хранение материала. М. Изд. КМК, 340 с.
6. Данилевский М.Л., Мирошников А.И. 1985. Жуки-дровосеки Кавказа (Coleoptera, Cerambycidae). Определитель. Краснодар, 419 с.
7. Марджанян М. А. 1986. Щелкуны (Elateridae) Армянской ССР. - Ер., АН АрмССР, 272 с.
8. Тер-Минасян М. Е. 1947. Определитель жуков-долгоносиков (Coleoptera, Curculionidae) Армении. – Зоол. сб. АН АрмССР, 4, 220 с.
9. Яблоков-Хнзорян С. М. 1967. Пластинчатоусые (Scarabaeoidea). Фауна Армянской ССР. Насекомые жесткокрылые. - Ер., АН АрмССР, 225 с.
10. Яблоков-Хнзорян С. М. 1976. Жужелицы (Carabidae), ч.1. Фауна Армянской ССР. Насекомые жесткокрылые. - Ер., АН АрмССР, 292 с.
11. Tuzov V. K. (editor). Guide to the butterflies of Russia and adjacent regions (Lepidoptera, Rhopalocera). – Sofia-Moscow, Pensoft Publ., v. 1, 1997, 480 pp.; v. 2, 2000, 580 pp.

Դ. Երկկենցաղներ, Սողուններ

Ներածություն

Դաշտային աշխատանքներն իրականացվել են 2022թ. մայիսին: Ուսումնասիրվող տարածքը հիմնականում ներկայացված է խիստ ուրբանիզացված լանդշաֆտով: Ուսումնասիրվող տարածքի մյուս հատվածները զբաղեցնում են մասնավոր բնակելի շենքերը, քաղաքային ենթակառուցվածքները, հասարակական շենքերը, շինարարական աղբով ծածկված տարածքները:

Աշխատանքային մեթոդները

Մեր հետազոտությունը կատարվել է 2022 թվականի մայիսի 10-ից մայիսի 20-ը: Սողունների և երկկենցաղների հաշվարկն իրականացվել է տրանսեկտային դիտարկումների միջոցով՝ համաձայն ընդունված մեթոդների (Формозов, 1951, 1976; Новиков, 1953; Приедниекс, 1990, Хейер и др., 2003): Հաշվարկների այս մեթոդները հնարավորություն են տալիս համեմատել ստացված տվյալներն այլ հետազոտողների կողմից ստացված, ինչպես նաև գրական տվյալների հետ: Երթուղային հաշվարկների ժամանակ գրանցվում են կենդանիների անմիջական հանդիպումները, դրանց հետքերի, թաքստոցների, բների և կենսագործունեության այլ արգասիքների առկայությունը:

Դիտարկումների գրանցումն իրականացվել է անմիջապես դաշտային հետազոտությունների ընթացքում: Երթուղային հաշվարկների ժամանակ երթուղու սկիզբն ու ընթացքը գրանցվում է GPS տեղորոշման սարքի օգնությամբ: Նույն սարքի օգնությամբ գրանցվում են կենդանիների, դրանց բների և մշտական թաքստոցների հանդիպման վայրերը: Հնարավորության դեպքում կենդանին լուսանկարվել է:

Արդյունքներ

Երկկենցաղներ

Հետազոտությունների ընթացքում մեր կողմից դիտարկվել է երկկենցաղների մեկ տեսակ (աղյուսակ 3)՝ Փոփոխական (կանաչ) դողոշ (*Bufoles variabilis*): Այս տեսակը լայնորեն տարածված է հանրապետության գրեթե ողջ տարածքում, չի խուսափում նաև մարդածին կենսացենոզներից, ինչի շնորհիվ նրանց քանակությունը կայուն է անգամ Երևան քաղաքում:

Սողուններ

Սողուններից դիտարկվել են մողեսների երկու տեսակներ (աղյուսակ 3)՝ Ռադդեի ժայռային մողես (*Darevskia raddei nairensis*) և դեղնափորիկ (*Pseudopus apodus*): Օձերից հանդիպել ենք կապարագույն սահնօձ (*Hemorrhois nummifer*) մաշկ:

Նախկինում այս շրջանում կատարված հետազոտությունների արդյունքում (Սալանյան և ուրիշներ, 2003) մեր կողմից նշվել են երկկենցաղների և սողունների մի շարք այլ տեսակներ ևս ծառագորտ (*Hyla savignyi*), կույր օձ (*Typhlops vermicularis*) և գյուրգա (*Macrovipera lebetina*):

Դիտարկված տարածքում գրանցված սողուններից աշխատակազմի և շինարարական աշխատանքներ իրականացնող անձնակազմի համար որոշակի վտանգ կարող է ներկայացնել միայն գյուրգան, որը սակայն, հետազոտությունների ընթացքում չի դիտարկվել: Այնուամենայնիվ, ընդունելով այս տեսակի հնարավոր ներկայությունը իրացման գոտում, անհրաժեշտ է պահպանել անվտանգության որոշակի կանոններ. աշխատել բարձրաճիտք կոշիկներով, պաշտպանիչ ձեռնոցներով, պահպանել անվտանգ հեռավորություն ցանկացած տեսակի օձերից: Ցանկալի է իրացման աշխատանքները սկսելիս ներգրավել մասնագետ սողունաբանի, որը կորսա իրացման տարածքում հայտնաբերված սողունների բոլոր անհատներին և բաց կթողնի այդ կենդանիների բնակության համար բարենպաստ վայրում: նկատի ունենալով, որ շին աշխատանքներն իրականացվելու են Երևան քաղաքի տարածքում, որտեղ հասանելի է մասնագիտական բուժ օգնություն /հիվանդանոցներում/ կարիք չկա ունենալ հակաօձային շիճուկ կամ թունավոր օձերի կծելու դեպքում գործածվող այլ դեղամիջոցներ, ուղղակի տուժածին անհրաժեշտ է հնարավորինս արագ հասցնել մոտակա հիվանդանոց:

Նշված տեսակների առկայությունը դիտարկված տարածքում ներկայումս քիչ հավանական է, քանի որ տարածքը ենթարկվել է խիստ մարդածին ազդեցության: Պակաս կարևոր չէ նաև թափառող շների, կատուների առկայությունը, որոնք սնվում են բոլոր վերգետնյա ոչ մեծ կենդանիներով: Այնուամենայնիվ, այս կենդանիների առանձին անհատներ կարող են պահպանված լինել հետազոտվող տարածքում, ինչն անհրաժեշտ է նկատի ունենալ տարածքի իրացման ընթացքում:

Թեորիապես կարող են լինել սողունների տեսակներ, փոքրաթիվ անհատներով, որոնք չեն դիտարկվել հետազոտությունների ընթացքում, սակայն չենք կարող բացառել դրանց առկայությունը:

Եզրակացություններ

- Դիտարկվել է երկկենցաղների 1 տեսակ՝ փոփոխական դողոշ (*Bufo variabilis*):
- Դիտարկվել է մողեսի երկու տեսակ և մեկ տեսակի օձ:
- Ավտոբուսային պարի վերակառուցումը չի ազդի սողունների տեսակների անհետացման վրա:

Առաջարկություններ

Շինարարական աշխատանքների առաջին փուլում, հողային աշխատանքների իրականացման ժամանակ, ներգրավել մասնագետ սողունաբանի, որը կորսա հայտնաբերված անհատներին: Այս գործողությունը կարող է ապահովել աշխատակազմի անվտանգությունը, եթե դրա կարիքը լինի, ինչպես նաև հնարավորություն կտա փրկել սողունների անհատներին:

Աղյուսակ 3 . Երկկենցաղների և սողունների տեսակային կազմ

№	Categories	Observed Դիտարկված	RA Red book ՀՀ Կարմիր կարգը	IUCN ԲԳՄՄ
	Species			
	Amphibians Երկկենցաղներ <i>Amphibia</i>			
1.	Variable green toad Կանաչ փոփոխական դողոշ <i>Bufo variabilis</i>	+	-	-
2.	Savigny's treefrog Ծառագորտ <i>Hyla savignyi</i>	**	-	LC
	Reptiles Սողուններ <i>Reptilia</i>			
3.	Caucasian rock agama Կովկասյան ագամա <i>Paralaudakia caucasia</i>	**	-	-
4.	Eurasian glass lizard Դեղնափորիկ <i>Pseudopus apodus</i>	+	-	-
5.	Radde's rock lizard Ռադդեի ժայռային մողես <i>Darevskia raddei nairensis</i>	+	-	LC
6.	Five-streaked green lizard Շերտավոր մողես <i>Lacerta strigata</i>	**	-	LC
7.	Eurasian Worm Snake Կույր օձ <i>Typhlops vermicularis</i>	**	-	LC
8.	Dotted dwarf snake Հայկական էյրենիս <i>Eirenis punctatolineatus</i>	**	-	LC
9.	Collared Dwarf Snake Վզնցակիր էյրենիս <i>Eirenis collaris</i>	**	-	LC
10.	Coin-marked Whip Snake Կապարագույն սահնօձ <i>Hemorrhois nummifer</i>	+	-	-
11.	Schmidt's Whip Snake Կարմրավոր սահնօձ <i>Dolichophis schmidtii</i>	**	-	LC
12.	Levantine viper Գյուրգա <i>Macrovipera lebetina</i>	**	-	-

** - Տեսակներ, որոնք մեր կողմից չեն դիտարկվել (տրված են ըստ գրական աղբյուրների)

Ծանոթագրություն. կատեգորիաներ: EX (Extinct) — **անհետացած** (վերջին առանձնյակը մահացել է); EW (Extinct in the wild) — **վայրի բնության մեջ անհետացած, բայց պահպանվել է անազատության մեջ, կամ գոյություն ունի նախկին արեալից դուրս նատուրալիզացված պոպուլյացիայի տեսքով**; CR (Critically endangered) — **գտնվում է ծայրահեղ վտանգված վիճակում**; EN (Endangered) — **վտանգված է** (բնական պոպուլյացիաները բնորոշվում են անհետացման շատ բարձր ռիսկի աստիճանով); VU (Vulnerable) — **խոցելի** (բնական պոպուլյացիաները բնորոշվում են

անհետացման բարձր ռիսկի աստիճանով); NT (Near threatened) — **գտնվում է սպառնալիին մոտ վիճակում**; LC (Least Concern) — **նվազ մտահոգություն հարուցող**; LR (Low risk) — **ցածր ռիսկի տարքուն**; DD (Data deficient) — **անբավարար տվյալներ**; NE (Not Evaluated) — **չգնահատված** (ինֆորմացիայի աղբյուրը: www.iucnredlist.org)

Աղյուսակի “-“ նշանը տվյալ տեսակի դիմաց, նշանակում է, որ տվյալ տեսակը ընդգրկված չէ համապատասխան ցուցակում /ՀՀ Կարմիր գիրք, ԲՊՄՄ/:

Գրականության ցանկ

1. Ասլանյան Ա.Վ., Թադևոսյան Տ.Լ., Թորոսյան Ռ.Կ., Սաքոյան Ա.Գ. Երևան քաղաքի հերպետոֆաունան, նրա պահպանման և մոնիթորինգի համար կարևոր վայրերը: Հանրապետական IV երիտասարդական գիտաժողովի նյութեր. “XXI դար՝ էկոլոգիական գիտությունը Հայաստանում”, քաղաքների բնապահպանական հիմնախնդիրները: Երևան, 2003, էջ 10 – 18
2. Arakelyan M., Danielyan F., Corti C., Sindaco R., Leviton A. Herpetofauna of Armenia and Nagorno-Karabakh // Salt Lake City SSAR, USA, 2011: 154.
3. The Red Book of Animals of the republic Armenia. - Yerevan: Zangak. – 2010. – 368 p
4. Бубличенко Ю.Н., Бубличенко А. Г., Романюк Б. Д. Критерии оценки биоразнообразия позвоночных животных (для природоохранного планирования ведения лесного хозяйства), 2005.
5. География и мониторинг биоразнообразия Глобальный экологический фонд Проект сохранение биоразнообразия Экоцентр МГУим. М.В.Ломоносова, ред.Касимов Н. С. М.2002

Radde's rock lizard Ռադդեի ժայռային մողես *Darevskia raddei nairensis*

Eurasian glass lizard Դեղնափորիկ *Pseudopus apodus*

Coin-marked Whip Snake Կապարագույն սահնօձ *Hemorrhois nummifer*

Ե. Թռչուններ

Հետազոտության մեթոդաբանություն

Ուսումնասիրության վայրի տարածքը գտնվում է Երևան քաղաքի արևելյան ծայրամասում՝ Նորք վարչական շրջանում: Դիտարկումները անց են կացվել մայիսի 10-ին և 21-ին, 2022 թ.: Այս ընթացքում գործող ավտոդեպոյի տարածքը, որը ենթակա է հիմնական վերանորոգման, ուսումնասիրվել է 5 (5 շրջայց) անգամ:

Տարածքը ուսումնասիրվել է ոչ միայն սահմանների երկայնքով, որտեղ տեղակայված են հիմնական կանաչ տարածքները, այլ նաև դեպոյի կենտրոնում, որտեղ գտնվում են կառույցները:

Դիտարկումը իրականացվել է ստանդարտ մեթոդաբանությամբ (Винокуров, 1963, Формозов, 1951; Новиков, 1953; Приедниекс, 1990): Երթուղու երկայնքով նշվել են թռչունների ուղղակիորեն հանդիպող բոլոր տեսակները, և, հնարավորության դեպքում, հաշվարկն իրականացվել է նաև ձայների վերծանման միջոցով: Թռչունների դիտման համար օգտագործվել է «Celestron» 12X56 հեռադիտակը:

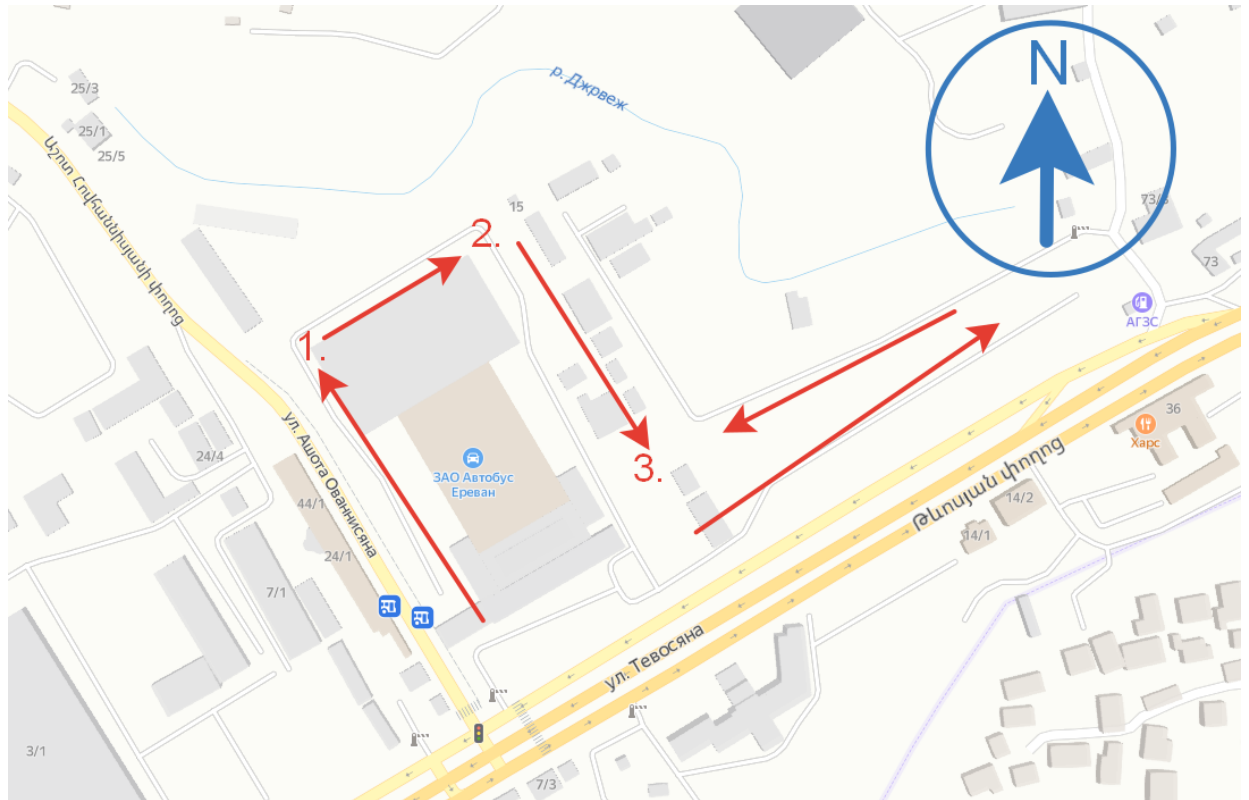
Դիտարկումները անց են կացվել օրվա տարբեր ժամերին՝ առավոտյան և օրվա առաջին կեսին (մայիսի 21-ին 09:30 –13:00), նաև օրվա երկրորդ կեսին (10 մայիսի , 17:00 – 18:30):

Երթուղու երկայնքով անցումն ու թռչունների հաշվառումը իրականացվում էր հաշվարկի ընթացքի միջին արագությամբ 0,8-ից 2,5 կմ / ժամ: Երթուղու սկիզբը , հիմնական մուտքի ուղղությամբ, հյուսիս – արևմուտք պատի երկայնքով, դեպոն Աշոտ Հովհաննեսյան փողոցից մինչև արևելյան շրջադարձ սահմանագատող պատի երկայնքով, սահմանային Ջրվեժի ձորակին և ձորակի մյուս ծայրում գտնվող մասնավոր տարածքներով: Այնուհետև ետ ցանկապատվի երկայնքով մինչև դեպոյի տարածքի կեսով: Դեպի հյուսիս-արևելք՝ ավտոկայանատեղիի տարածքը Թևոսյան փողոցից բաժանող պատի երկայնքով, իսկ ետ՝ կայանատեղիի հակառակ կողմից (նկ.1.):

Որոշ տեղերում դիտակետներ էին կազմակերպվում՝ ավելի երկար ժամանակ դիտարկման համար: Այդպիսի երեք կետեր են ընտրված եղել (նկ.1.):

1. Դեպոն Աշոտ Հովհաննեսյան փողոցից մինչև արևելյան շրջադարձ սահմանագատող պատի երկայնքով
2. Դեպոյի հյուսիսային եզրային անկյունը, որը սահմանային է Ջրվեժի ձորակին
3. Ավտոկայանատեղի կենտրոնում գտնվող բլրի վրա՝ տեսարանով դեպի դեպոյի ներքին տարածքը:

Օգտագործված տեխնիկան ստանդարտ է շարժական օբյեկտների ուսումնասիրության համար:

Նկար 1. Թվերը՝ կետերի վայրեր, որտեղից իրականացվել է դիտարկումը, սլաքներ - հաշվառման երթուղու գծերի ուղղությունը

Ուսումնասիրվող տարածքում և նրա շրջակայքում դիտարկման ժամանակահատվածում մենք դիտարկել ենք 5 կարգերի և 13 ընտանիքների պատկանող թռչունների 17 տեսակ: Չորս տեսակ ուղղակիորեն դիտարկման ժամանակաշրջանում չի հայտնաբերվել ուսումնասիրվող տարածքում, սակայն գրականության տվյալների հիման վրա այս տեսակները նույնպես ներառված են ցանկում, քանի որ դրանք բնորոշ են ինչպես քաղաքային միջավայրին, այնպես էլ այս տարածքին (Աղյուսակ 4):

Հիմնական բազմազանությունը կենտրոնացած է այն տարածքներում, որտեղ կան ծառերի և թփերի տնկարկներ, ինչպես նաև կառույցների պարագծի երկայնքով: Առկա են ինչպես հատիկավոր, այնպես էլ միջատակեր տեսակներ: Անմիջապես դեպոյի տարածքում թռչնաֆաունայի հիմքը տիպիկ քաղաքային տեսակներն են՝ տնային ճնճղուկ, մեծ երաշտահավ, սպիտակ խախտունիկ, կաչաղակ, մոխրագույն ագռավ, հոպհոպ, տատրակ, ժայռային ճնճղուկ: Այս տեսակները հաճախ բնադրում են շենքերի տանիքների և քիվերի տակ և դրանց անմիջական հարևանությամբ գտնվող ծառերի վրա: Տարածքում հաճախ հանդիպում են նաև կանաչ սերինոս, սև կեռնեխ, ճանճորս: Մնացած

տեսակները՝ ծիծեռնակ, մանգաղաթև, մեղվակեր, ժուլան, հիմնականում կենտրոնացած են հարևան ավելի կանաչ տարածքներում՝ կիրճի շրջակայքում, խիտ խոտաբույսերով բաց տարածքներում և երբեմն միայն թռչում են դեպոյի տարածքով:

Աղյուսակ 4. Ուսումնասիրվող տարածքի տեսակային կազմը

Order	Family	Species	Red Data Book of RA
Coraciiformes	Meropidae	<i>Merops apiaster</i> – Ոսկեգույն մեղվակեր ¹	–
–	Upupidae	<i>Upupa epops</i> – Հոպոպ ¹	–
Apodiformes	Apodidae	<i>Apus apus</i> – Սև մանգաղաթև ¹	–
Cuculiformes	Cuculidae	<i>Cuculus canorus</i> – Կկու ¹	–
Strigiformes	Strigidae	<i>Otus scops</i> – Եվրոպական բվիկ ²	–
Columbiformes	Columbidae	<i>Columba livia</i> – Թխակապույտ աղավնի ¹	–
–	Columbidae	<i>Spilopelia senegalensis</i> – Փոքր տատրակ ¹	–
Passeriformes	Motacillidae	<i>Motacilla alba</i> – Սպիտակ խախտտնիկ ¹	–
–	Laniidae	<i>Lanius collurio</i> – ժուլան ²	–
–	Hirundinidae	<i>Delichon urbica</i> – Քաղաքային ծիծեռնակ ¹	–
–	Turdidae	<i>Turdus merula</i> – Սև կեռնեխ ¹	–
–	Turdidae	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> – Սովորական կարմրատուտ ²	–
–	Turdidae	<i>Luscinia megarhynchos</i> – Հարավային սոխակ ²	–
–	Paridae	<i>Parus major</i> – Մեծ երաշտահավ ¹	–
–	Muscicapidae	<i>Muscicapa striata</i> – Մոխրագույն ճանճորս ¹	–
–	Ploceidae	<i>Passer domesticus</i> – Տնային ճնճորուկ ¹	–
–	Ploceidae	<i>Petronia petronia</i> – Ժայռային ճնճորուկ ¹	–
–	Fringillidae	<i>Carduelis carduelis</i> – Կարմրակատար ¹	–
–	Fringillidae	<i>Chloris chloris</i> – Կանաչ սերինոս ¹	–
–	Corvidae	<i>Pica pica</i> – Սովորական կաշաղակ ¹	–
–	Corvidae	<i>Corvus corone</i> – Մոխրագույն ագռավ ¹	–

¹ – Տեսակներ, որոնք նշվել են հատվածների անցման և դարանակալման վայրերում: ² - ուղղակիորեն չի հայտնաբերվել, գրական տվյալներ:

Վերոնշյալ տեսակներից և ոչ մեկը գրանցված չէ Հայաստանի Հանրապետության Կարմիր գրքում: Բոլոր տեսակները կարելի է համարել սինանտրոպներ և բավականին հաջողությամբ հարմարած քաղաքային և մերձքաղաքային միջավայրին:

նկ. 2. #1 դիտարկման կետ

նկ. 3. #3 դիտարկման կետ

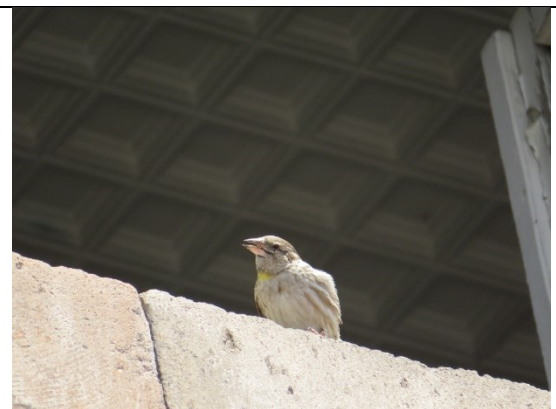
նկ. 4. *Turdus merula* Մև կեռնեխ

նկ. 5. *Motacilla alba* Սպիտակ խաղտոնիկ

նկ. 6. *Passer domesticus* Տնային ճնճղուկ

նկ. 7. *Petronia petronia* Ժայռային ճնճղուկ

նկ. 8. *Muscicapa striata* Մոխրագույն
ճանճորս

նկ. 9. *Chloris chloris* Կանաչ սերինոս

նկ. 10. *Pica pica* Կաչաղակ

նկ. 11. *Corvus corone* Մոխրագույն
ագռավ

նկ 12. Մոխրագույն ագռավի բույն

նկ. 13. ծիճեռնակների *Delicon urbica*
թռիչքը դեպոյի հարակից կանաչապատ
տարածքի վրայով

Եզրակացություններ

- Ուսումնասիրվող տարածքում և նրա շրջակայքում դիտարկման ժամանակահատվածում մենք դիտարկել ենք 5 կարգերի և 13 ընտանիքների պատկանող թռչունների 17 տեսակ:

- Չորս տեսակ ուղղակիորեն դիտարկման ժամանակաշրջանում չի հայտնաբերվել ուսումնասիրվող տարածքում, սակայն գրականության տվյալների հիման վրա այս տեսակները նույնպես ներառված են ցանկում, քանի որ դրանք բնորոշ են ինչպես քաղաքային միջավայրին, այնպես էլ այս տարածքին Տեսակին բնորոշ ձայնային ազդանշաններով գրանցվել է մեկ տեսակ:

- ՀՀ Կարմիր գրքում ներառված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:

Առաջարկություններ

Ընդհանրապես, Երևան քաղաքի և նրա շրջակայքի թռչնաֆաունայի տեսակների կազմը, կախված սեզոնից, տատանվում է 70-80 տեսակներից, ինչը բացատրվում է նրա գտնվելու վայրով և տարբեր էկոլոգիական գոտիների առկայությամբ: Լինելով ցանկացած քաղաքի անբաժանելի էկոլոգիական և գեոգրիական բաղադրիչը՝ թռչունները գործում են և՛ որպես վնասակար միջատների դեմ պայքարի միջոց, և՛ որպես շատ սերմերի բնական բաշխող: Այդ պատճառով կարևոր է հատուկ ուշադրություն դարձնել, թե ինչպես է ապագայում փոխհաստուցում իրականացվելու կորած տարածքը փոխարինելու համար: Հենց կանաչ տարածքների կրճատումն է՝ շինհրապարակների առատության, արտանետվող աղտոտվածություն, ինչպես նաև աղմուկի և լույսի աղտոտվածություն, որոնք քաղաքում թռչունների թվի նվազման հիմնական պատճառներն են:

Դեպոյի հարևանությամբ դեռ շատ այգիներ կան, որտեղ անհագստացրած թռչուններից շատերը կկարողանան տեղափոխվել: Նպատակահարմար կլինի նաև մասնագետների հետ համաձայնության գալուց հետո թռչունների համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծվեն ավտոբուսային պարկի տարածքում՝ լրացուցիչ տնկելով թփեր և ծառեր, որոնք համապատասխանում են շրջակա լանդշաֆտին, որոնք նաև կքողարկեն ոչ գրավիչ վայրերը: Հաշվի առնելով կառուցվող օբյեկտի առանձնահատկությունները՝ հարկ ենք համարում ուշադրություն դարձնել աղմուկից, արտանետվող գազերից, փոշուց պաշտպանող կանաչապատմանը, քանի որ տարածքը գտնվում է բնակավայրերի մոտ և բերքի աճեցման համար նախատեսված տարածքների մոտ և այլն:

Կարևոր է հստակորեն սահմանել շինարարական աշխատանքների մեկնարկի ժամանակը, որպեսզի դրանք չհամընկնեն տարածքում բնակվող թռչունների բնադրման ժամանակի հետ: Սովորաբար դա տեղի է ունենում ապրիլից հունիս ընկած ժամանակահատվածում: Շատ ճնճուկազգիներ բնադրվում են քիվերի, պատյանների տակ, իսկ ագռավազգիների շատ բներ տեղակայված են ծառերի վրա, որոնք ընկնելու են հատման տակ (նկար 12) : Անհրաժեշտ է, որ թռչունները կարողանան ապահով բներ

կառուցել և սերունդ մեծացնել: Հաճախ ոչ պատշաճ կազմակերպված աշխատանքի արդյունքում թռչունների ամբողջ պոպուլյացիան սատկում է, իսկ կենդանի մնացածները ծանր սթրես են ապրում և հետագայում հրաժարվում են նոր բներ կառուցելուց:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Бубличенко Ю.Н., Бубличенко А. Г., Романюк Б. Д. Критерии оценки биоразнообразия позвоночных животных (для природоохранного планирования ведения лесного хозяйства), 2005.
2. Винокуров А.А. Об учете птиц в горных лесах. - Организация и методы учета птиц и вредных грызунов. Москва (1963): АН СССР. 148-151.
3. География и мониторинг биоразнообразия Глобальный экологический фонд Проект сохранение биоразнообразия Экоцентр МГУ им. М.В.Ломоносова, ред.Касимов Н. С. М.2002.
4. Даль С.К. Животный мир Армянской ССР, 1954.
5. Иванов А.И, Штегман Б.К Краткий определитель птиц СССР, 1978.
6. Ошмарин П.Г., Пикунов Д.Г. Следы в природе. Наука 1990.
7. Приедниекс Я. Сравнительный анализ метода учетов птиц во время гнездового сезона // Сообщ. ХХ Прибалт. Комиссии по изучению миграций птиц. – Тарту, 1990. С. 42_57.
8. Формозов А.Н. Количественный метод в зоогеографии наземных позвоночных животных // Изв.АН СССР. Сер.геогр. 1951. № 2. С. 62 – 70.
9. Формозов А. Н. Спутник следопыта, МГУ, 1989.
10. Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների կարմիր գիրքը, 2010.
11. Adamian M. S., Daniel Klem Jr. BirdsofArmenia, 1997.

Չ. Կաթնասուններ

Ներածություն

Երևան քաղաքի կաթնասունների վերաբերյալ գրականության տվյալները սակավ են: Մանր կաթնասունների (կրծողներ, միջատակերներ, ձեռքաթևավորներ) բազմազանությունը վերջին տասնամյակում ուսումնասիրվել է մի շարք գիտնականների կողմից: ՀՀ-ում շատ են նաև վտանգված տեսակերը, որոնց տարածվածության մասին, ինչպես նաև այդ տեսակների հակիրճ նկարագրությունը բերված է ՀՀ Կենդանիների Կարմիր գրքում:

Աշխատանքի նպատակն է եղել հետազոտել Ջրվեժի ավտոբուսների դեպոի վերակառուցման և դրան հարակից տարածքում տարածված կաթնասունները:

Աշխատանքային մեթոդներ

Կաթնասունների տարածվածության ուսումնասիրման նպատակով հետազոտվող տարածքում օգտագործվել է գծային եթրուղու մեթոդը:

Հետազոտությունների ժամանակ ոչ մի կենդանի չի սպանվել:

Կրծողները և միջատակերները բռնվել են ձեռքով կամ կենդանուրների միջոցով:

Ձեռքաթևավորների հետազոտման համար օգտագործվել են ուլտրաձայնային դետեկտոր Echo Meter Touch 2 Pro ձայնգրող սարքերը և Kaliedoscope համակարգչային ծրագրեր՝ ձայնագրված ուլտրաձայների վերլուծության համար:

Խոշոր կաթնասունների հետազոտությունների ժամանակ ուսումնասիրվել են կենդանիների կենսագործունեության հետքերը՝ կղանքը, ոտնահետքերի առկայությունը, ինչպես նաև օգտագործվող և լքված բները:

Անձնական դիտարկումների արդյունքում ստացած ինֆորմացիան գրանցում է տվյալների բազայում: Հնարավորության դեպքում իրականացվել է նմուշառում կամ կենդանիները լուսանկարում:

Արդյունքներ

Հայաստանում տարածված կաթնասունների 95 տեսակներից ուսումնասիրվող տարածքում կարելի է հանդիպել 8 տեսակների, որոնցից ՀՀ Կարմիր գրքում տեսակներ չկան: Հետազոտված տարածքում կաթնասունների դասը ներկայացված է 5 կարգերով (աղյուսակ 5): Դրանք են՝

1. Ոգնիներ - Erinaceomorpha - 1 տեսակ
2. Միջատակերներ - Insectivora – 1 տեսակ
3. Ձեռքաթևավորներ - Chiroptera – 2 տեսակ
4. Կրծողներ - Rodentia – 3 տեսակ
5. Գիշատիչներ - Carnivora – 1 տեսակ

Հետազոտվող տարածքում հայտնաբերվել է աղվեսի կղանքներ (*Vulpes vulpes*): Մոխրագույն առնետները (*Rattus norvegicus*) դիտվել են դեպոյի տարածքից դեպի հյուսիս գտնվող կիրճում: Սովորական դաշտամուկը (*Microtus arvalis*) և դեղնափոր տափաստանամուկը (*Apodemus witherbyi*) բռնվել են կենդանորսերով և ձեռքով: Ուսումնասիրվող տարածքում հայտնաբերվել է սպիտակակուրծք ոզնի (*Erinaceus concolor*):

Ձայնագրող սարքերի օգնությամբ ձայնագրվել է 1258 ձայն, որոնց վերլուծությունները ցույց են տվել, որ հիմնականում այդ տարածքում հանդիպում են միջերկրածովային փոքրաչղջիկը (*Pipistrellus kuhli*) և թզուկ փոքրաչղջիկը (*Pipistrellus pipistrellus*): Ձեռքաթևավորներն անցնում են թիրախային տարածքով, երբ իրենց բնակատեղիներից թռչում են դեպի սնման վայրերը: Երբեմն կարող են նաև սնվել թիրախային տարածքում

Թիրախային տարածքը աղքատ տարածք է և այն հարմար է չղջիկների բնադրման համար: Չղջիկների միգրացիոն երթուղին ուսումնասիրված տարածքը չի հատում: Ավտոբուսների դեպոյի վերակառուցումը չի ազդի չղջիկների վրա: Կրծողների բոլոր բները կվնասվեն: Շինարարական աշխատանքների ընթացքում պետք է կրծողների և միջատների տեսակները տեղափոխվեն հարակից անվտանգ տարածք: Ոզնիները, գետնափորերը և մանր կաթնասունները կթողնեն իրենց բնադրավայրերը աշխատանքների ժամանակ: Ավտոբուսների դեպոն չի ազդի աղվեսների վրա: Նրանք կշրջանցեն ավտոբուսների դեպոն:

Աղյուսակ 5. Հետազոտվող տեղամասում տարածված կաթնասունների ցանկը

N	Species	Our observations	Status (C-common, R – rare, E-endemic)
Erinaceomorpha			
1	<i>Erinaceus concolor</i> Սպիտակափոր ոզնի Southern white - breasted hedgehog	+	C
Insectivora			
2	<i>Crocidura leucodon</i> Սպիտակափոր սպիտակատամ Bicolord shrew	+	C
Chiroptera			
3	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> Թզուկ փոքրաչղջիկ Common pipistrelle	+	C

4	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> Գանան փոքրաչոջիկ Soprano pipistrelle	*	C
5	<i>Pipistrellus kuhlii</i> Կուլիի փոքրաչոջիկ Kuhl's pipistrelle	+	C
6	<i>Myotis blythi</i> Սրականջ գիշերաչոջիկ Lesser mouse-eared bat	*	C
7	<i>Myotis mystacinus</i> Բեղավոր գիշերաչոջիկ Whiskered bat	*	C
8	<i>Myotis aurascens</i> (<i>Myotis davidii</i>) Ոսկեգույն գիշերաչոջիկ Stepp whiskered bat, eastern whiskered bat	*	C
Rodentia			
9	<i>Microtus arvalis</i> Սովորական դաշտամուկ Common vole	+	C
10	<i>Rattus norvegicus</i> Գորշ առնետ Brown rat	+	C
11	<i>Apodemus witherbyi</i> Դեղնավոր տափաստանամուկ Steppe field mouse	+	C
Carnivora			
12	<i>Vulpes vulpes</i> Սովորական աղվես Red fox	+	C

† Հնարավոր է լինի ըստ գրականության

* դաշտային աշխատանքների ժամանակ հանդիպել ենք

Եզրակացություններ և առաջարկություններ

- Հետազոտվող տարածքում գրանցվել է 8 տեսակ կաթնասուններ, որոնք պատկանում են 5 կարգերին:

- **ՀՀ Կարմիր գրքում ներառված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:**

- Չկան այնպիսի տեսակներ, որոնք պահանջում են պաշտպանության հատուկ միջոցառումներ:

Առաջարկություններ

Տարածքի շինարարությունը վնասելու է կրծողների բները: Ավտոբուսների դեպոն չի խանգարում կամ վնասում չղջիկների միգրացիոն ուղիներին և չկան տեսակներ, որոնք պահանջում են պաշտպանության հատուկ միջոցառումներ: Միակ առաջարկությունը հետևյալ է՝ հեռացնել բոլոր կենդանիներին, որոնք կհանդիպեն շինարարական աշխատանքների ընթացքում և տեղափոխվել հարևան անվտանգ տարածքներ:

Գրականության ցանկ

1. Шпак А.В., Газарян А.С., Папов Г.Ю., Хейдорова У.Э., Ларченко А.И., Юрченко Д.Г., Айрапетян Т.А. Средиземноморский нетопырь *Pipistrellus kuhlii* (Kuhl, 1817): характеристика вида в части нативного ареала (Армения) и анализ территориальной экспансии в Беларуси и сопредельных странах. // Материалы I Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы охраны животного мира в Беларуси и сопредельных регионах»: Минск, Беларусь, 2018 г. - С. 417-423
2. Benda P., Andreas M., Kock D., Lucan R., Munclinger P., Nova P., Obuch J., Ochman K., Reiter A., Uhrin M., Weinfurtova D. 1999: Bats (Mammalia: Chiroptera) of the Eastern Mediterranean . Part 4. Bat fauna of Syria: Distribution, systematic, ecology. Acta Soc Zool. Bohem. 70, 1-329.
3. Biodiversity of Armenia. First National Report, Ministry of Nature Protection, UNDP. – Yerevan. – 1999. - 128 p.
4. Burger J. Bioindicators: Types, development, and use in ecological assessment and research. Environ. Bioindicat. - 1. – 2006. - P. 1–18.
5. Carignan V., Villard M.A. Selecting indicator species to monitor ecological integrity: A review. Environment. Monitoring Assessment. 78. 2001. P. 45–61.
6. Convention on Biological Diversity. 4th National Report. Yerevan. - 2009. – 94 p.
7. Dahl S.K., 1954. Fauna of Armenian SSR, v.1 Yerevan izd. AN Arm, SSR., p.415.
8. Dietz C., Helverson O., Nill D. 2009: Bats of Britain, Europe and Northwest. Africa; A & C Black Publishers Ltd.; p 400.
9. Dietz C., Gazaryan A., Papov G., Dundarova H., Mayer F. *Myotis hajastanicus* is a local vicariant of a widespread species rather than a critically endangered endemic of the Sevan lake basin (Armenia) // Mammalian Biology - Zeitschrift für Säugetierkunde, Volume 81, Issue 5, September 2016, Pages 518–522
10. Emrah Çoraman, Christian Dietz, Astghik Gazaryan, Elisabeth Hempel, Eran Levin, Primož Presetnik, Maja Zagmajster, Frieder Mayer. Reticulate evolutionary history of a western palaeartic bat complex explained by multiple mtDNA Introgressions in Secondary Contacts// Journal of Biogeography, 2019 vol. 46 (2), 343-354

11. Hayrapetyan T.A., Aslanyan A.V., Papov G.Y., Ghazaryan A.S. Latin-Armenian-Russian-English Dictionary of names of Armenian vertebrates// YSU publishing house., 2018, p. 1-135
12. Heyer W.R., Donnelly M.A., Dairmid R.W, Foster M.S. Measuring and monitoring biological diversity. Standard methods (Biological Diversity Handbo+). – M.: KMK Press. - 2003. - 380 p.
13. Movsesyan, S.O. (Ed.) 1987. (Red Data Book of Armenian S.S.R. Animals.) Yerevan: Hajastan Press, 124 pp. [in Russian]
14. The Red Book of Animals of the republic Armenia. - Yerevan: Zangak. – 2010. – 368 p
15. Sokolov V., Tembotov.Mammals, Insectivores, Nauka, M., 1989, p547

Ամփոփում

Հետազոտության արդյունքները, որոնք հետաքրքրություն են ներկայացնում ազդեցության որոշման առումով, կարող են ամփոփվել հետևյալ կերպ

Հետազոտություն	Եզրակացություններ	Առաջարկություններ
Ցամաքային անողնաշար կենդանիներ	Ընդհանուր առմամբ, ուսումնասիրված տարածքի կենսավայրերը կրում են ռուդերալ բնույթ, լինելով կիսաանապատային և չորային տափաստանային բուսականության մնացորդներ: Ցամաքային անողնաշար կենդանիների ֆաունան ևս ունի մնացորդային բնույթ և կարող է բնութագրվել որպես հիմնականում կիսաանապատային, ընդգրկելով նաև որոշ ծառաթփային բուսականության հետ կապված տարրեր: Վերոհիշյալ տարածքից չի հայտնաբերվել ՀՀ Կարմիր գրքում (Հայաստան, 2010) և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում (IUCN <i>Red List</i>) գրանցված անողնաշար կենդանիներից որևէ տեսակ: Չեն գրանցվել նաև նեղ տարածված տեսակներ՝ Անդրկովկասի, Կովկասյան Էկոտարածաշրջանի էնդեմիկներ: Հետևաբար, կարող ենք ասել, որ նախատեսվող շինարարական աշխատանքները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Հայաստանի նմանատիպ բիոտոպերի ցամաքային անողնաշար կենդանիների կենսաբազմազանության վրա:	Շինարարության պլանավորման ժամանակ առաջարկվում է պլանավորել ճանապարհամերձ տնկարկի և կանաչ գոտու ստեղծում, ելնելով այն հանգամանքից, որ նախատեսվող տեղանքը ունի բավականին չորային կլիմա և հակված է անապատացման: Ծառաթփային և <i>առատ ծաղկող</i> բուսականությամբ հագեցած կանաչ գոտին, որը կգրավի կենսաբազմազանությանը, մասնավորապես կարևոր է փոշոտող միջատների գրավումը:

Երկկենցաղներ, սողուններ	Դիտարկվել է երկկենցաղների 1 տեսակ՝ փոփոխական դողոշ (<i>Bufoes variabilis</i>): Դիտարկվել է մողեսի երկու տեսակ և մեկ տեսակի օձ: Ավտոբուսային պարի վերակառուցումը չի ազդի սողունների տեսակների անհետացման վրա:	Շինարարական աշխատանքների առաջին փուլում, հողային աշխատանքների իրականացման ժամանակ, ներգրավել մասնագետ սողունաբանի, որը կորսա հայտնաբերված անհատներին: Այս գործողությունը կարող է ապահովել աշխատակազմի անվտանգությունը, եթե դրա կարիքը լինի, ինչպես նաև հնարավորություն կտա փրկել սողունների անհատներին:
Թռչուններ	• Ուսումնասիրվող տարածքում և նրա շրջակայքում դիտարկման ժամանակահատվածում մենք դիտարկել ենք 5 կարգերի և 13 ընտանիքների պատկանող թռչունների 17 տեսակ: • Չորս տեսակ ուղղակիորեն դիտարկման ժամանակաշրջանում չի հայտնաբերվել ուսումնասիրվող տարածքում, սակայն գրականության տվյալների հիման վրա այս տեսակները նույնպես ներառված են ցանկում, քանի որ դրանք բնորոշ են ինչպես քաղաքային միջավայրին, այնպես էլ այս տարածքին Տեսակին բնորոշ ձայնային ազդանշաններով գրանցվել է մեկ տեսակ: • ՀՀ Կարմիր գրքում ներառված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:	Ցանկալի կլինի մասնագետների հետ համաձայնեցնելով դեպոյի տարածքում թռչունների համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծել՝ լրացուցիչ տնկելով շրջակա լանդշաֆտին համապատասխան թփեր և ծառեր և քողարկել անհրապույր վայրերը: Հաշվի առնելով կառուցվող օբյեկտի առանձնահատկությունները՝ հարկ ենք համարում ուշադրություն դարձնել աղմուկ-գազափոշիապաշտպան կանաչապատմանը, քանի որ տարածքը գտնվում է բնակավայրերի և բանջարաբուստանային կուլտուրաների աճեցման համար նախատեսված տարածքների մոտ և այլն: Կարևոր է հստակորեն սահմանել շինարարական աշխատանքների մեկնարկի ժամանակը, որպեսզի դրանք չհամընկնեն տարածքում բնակվող թռչունների բնադրման սեզոնի հետ (ապրիլ-հունիս ընկած ժամանակահատվածում):

Կաթնասուններ	• Հետազոտվող տարածքում գրանցվել է 8 տեսակ կաթնասուններ, որոնք պատկանում են 5 կարգերին: • ՀՀ Կարմիր գրքում ներառված տեսակներ չեն հայտնաբերվել: • Չկան այնպիսի տեսակներ, որոնք պահանջում են պաշտպանության հատուկ միջոցառումներ:	Հեռացնել բոլոր կենդանիներին, որոնք կհանդիպեն շինարարական աշխատանքների ընթացքում և տեղափոխվել հարևան անվտանգ տարածքներ:

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Է-8. Հնագիտության մասնագետի եզրակացություն

Բորիս Գասպարյան

ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի գիտաշխատող

Ծրագրի իրականացման համար առանձնացված տարածքի շրջակայքում պատմա-մշակութային արժեք ներկայացնող կամ Երևանի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակում ներառված միավորներ լիովին բացակայում են: Շրջակա տարածքները դեռևս խորհրդային շրջանում լիովին մելիորացված են, իսկ արդի ժամանակաշրջանում գրեթե ամբողջովին կառուցապատված: Ամենամոտ գտնվող հնավայրերը, որոնք փաստագրվել են տարիներ առաջ՝ Նոր-Նորք-1, Նոր-Նորք-2, Նոր-Նորք-5 քարիդարյան կայաններն են, ՀՀ պաշտպանության նախարարության տարածքում գտնվող Ավանի վաղբրոնզեդարյան դամբարանադաշտը, Ջրվեժի և Մուշական գյուղի քարիդարյան և միջնադարյան հուշարձանները, որոնցից ամենամոտը ծրագրի տարածքից գտնվում է առնվազն 1-1,5 կմ հեռավորության վրա: Ուստի ծրագրի իրականացումը որևէ բացասական ազդեցություն ունենալ չի կարող տեղի պատմա-մշակութային միջավայրի վրա և նման ռիսկերի գոյությունը տվյալ պարագայում լիովին բացառվում է:

Երևանի Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի
լիցքավորման և լվացման կետի կառուցում և
ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿԻ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Պատվիրատու՝ Egis International, հայաստանյան մասնաճյուղ
Կատարող՝ Քոնսեկոարդ ՍՊԸ

Ապրիլ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. <u>ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ</u>	358
2. <u>ՀՀ ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ</u>	359
3. <u>ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿ</u>	360
4. <u>ԾԱՌԵՐԻ ՀԱՏՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՀԱՍՑՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿ</u>	362

21.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է «Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ-ը կողմից, ներկայացնելու համար Նոր Նորքի (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման կետի և ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման աշխատանքների արդյունքում տնտեսական վնասի հաշվարկը: Աշխատաքնը կատարվել է «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի պատվերով:

Ավտոբուսային հավաքակայանը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիս- արևելյան մասում, Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների հատման խաչմերուկում, որի կոորդինատներն են՝ 40°11'20.32" հյուսիսային և 44°34'59.93" արևելյան կոորդինատներով տարածքում (Նկար 1): Այն ներկայումս գործող բազա է, որի ավտոբուսային ռեսուրսը բաղկացած է 250 միավորից:

Արտանետումների քանակները հաշվարկվել են ՀՀ տարածքում գործող մեթոդական ձեռնարկների հիման վրա, իսկ գետնամերձ կոնցենտրացիաները մոդելավորվել են “Էռա” համակարգչային ծրագրի միջոցով:

Նկար 1. Ծրագրի տեղադիրքը՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատման վայրում

22.22 ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

Սույն հաշվետվության մշակման շրջանակներում հաշվի են առնվել հետևյալ օրենսդրական և իրավական ակտերը.

- «Մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության գնահատման կարգ» հաստատված ՀՀ Կառավարության 2005թ. հունվարի 25-ի N 91-Ն Որոշմամբ,
- «Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատման և հատուցման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ Կառավարության N 764-Ն որոշում (27 մայիսի, 2005թ.):

23.ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

Տնտեսական վնասը դա շրջակա միջավայրին հասցված վնասի վերացման համար անհրաժեշտ միջոցառումների արժեքն է արտահայտած դրամական համարժեքով:

Տնտեսական վնասը հաշվարկվում է ըստ ՀՀ կառավարության 25.01.2005թ. N 91-Ն որոշմամբ հաստատված “Մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության գնահատման կարգ”-ի: Ըստ այդ կարգի այն հաշվի է առնում՝

- բնակչության առողջության վատթարացման հետ կապված ծախսերը,
- գյուղատնտեսությանը, անտառային և ձկնային տնտեսություններին հասցված վնասը,
- արդյունաբերությանը հասցված վնասը:

ՀՀ կառավարության N 764-Ն որոշման համաձայն տնտեսական վնասի հաշվարկը կատարվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՏ = ՀԱԳ + ՋԱԳ + ՕԱԳ,$$

որտեղ,

ՎՏ -ն՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հետևանքով առաջացած տնտեսական վնասն է,

ՀԱԳ-ը հողային ռեսուրսների վրա ազդեցության հետևանքով առաջացած վնասն է

ՋԱԳ-ը ջրային մարմիններին պատճառված վնասն է

ՕԱԳ-ը մթնոլորտային օդի որակին պատճառված վնասն է

Ազդեցությունը ջրային մարմինների վրա

Ազդեցության նախնական գնահատման հայտի համաձայն, ջրային մարմինների վրա որևէ ազդեցություն չկա:

Ազդեցությունը հողային ռեսուրսների վրա

Ազդեցության նախնական գնահատման հայտի համաձայն՝ հողային ռեսուրսների վրա որևէ ազդեցություն չի բացահայտվել, որը կարող է պատճառել վնաս:

Մթնոլորտային օդի որակին պատճառված վնասը

Տնտեսական վնասը հաշվարկվել է համաձայն ՀՀ կառավարության 25.01.2005թ. N 91-Ն որոշմամբ հաստատված “Մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության գնահատման կարգ”-ի

Յուրաքանչյուր արտանետման աղբյուրի համար տնտեսությանը հասցված վնասը գնահատվում է բանաձև (1)-ով՝

$$U = \tau_q \Phi_g \sum \Psi_i \Phi_i, \quad (1) \text{ որտեղ}$$

U -ն ազդեցությունն է, արտահայտված Հայաստանի Հանրապետության դրամներով,

τ_q -ն աղտոտող աղբյուրի շրջապատի (ակտիվ աղտոտման գոտու) բնութագիրն արտահայտող գործակիցն է, համաձայն նշված կարգի 9րդ աղյուսակի արտադրական հրապարակների համար ընդունվում է 4, շարժական աղբյուրների համար՝ 5:

Φ_g -ն փոխադրման ցուցանիշն է, հաստատուն է և ընտրվում է՝ ելնելով բնապահպանության գործընթացը խթանելու սկզբունքից: Սույն կարգի համաձայն

$$\Phi_g = 1000 \text{ դրամ:}$$

Ψ_i -ն i -րդ նյութի (փոշու տեսակի) համեմատական վնասակարությունն արտահայտող մեծությունն է, անօրգանական փոշու համար ընդունվում է՝ 10.0, ածխածնի օքսիդի՝ 1, ածխաջրածինների՝ 3.16, ազոտի երկօքսիդի՝ 12.5, պինդ մասնիկների /մոխիր/՝ 10, ծծմբային անհիդրիդի համար ընդունվում է՝ 16.5:

Φ_i -ն տվյալ (i -րդ) նյութի արտանետումների քանակի հետ կապված գործակիցն է,

Φ_i գործակիցը որոշվում է բանաձև (2)-ով՝

$$\Phi_i = q (3 S_{U_i} - 2 U \cdot U_i), S_{U_i} > U \cdot U_i (2)$$

որտեղ՝

$U \cdot U_i$ -ն i -րդ նյութի սահմանային թույլատրելի տարեկան արտանետման քանակն է՝ տոննաներով:

S_{U_i} -ն i նյութի տարեկան փաստացի արտանետումներն են՝ տոննաներով:

Հաշվի առնելով, որ վնասակար նյութերի արտանետումների մթնոլորտում ցրման հաշվարկները ցույց տվեցին, որ սպասվելիք գետնամերձ կոնցենտրացիաները գտնվում են թույլարտելի նորմերի սահմաններում, $\Phi_i = S_{U_i}$

$q = 1$ ՝ անշարժ աղբյուրների համար,

$q = 3$ ՝ շարժական աղբյուրների համար:

Այն նյութերի համար, որոնց նորմատիվային կոնցենտրացիան պետական ստանդարտով չի սահմանված, ազդեցությունը չի գնահատվում:

Հաշվարկի ժամանակ առանձնացնել են շարժական և անշարժ աղբյուրները:

Աղյուսակ 1. Տնտեսական վնասի հաշվարկ

Արտանետվող նյութերի անվանումը	Հաշվարկի համար անհրաժեշտ ցուցանիշները			Ψ	τ_q	Տնտեսական վնասը. ՀՀ դրամ
	S_i	q	$\Phi_i = S_i \times q$			$U = \tau_q \Phi_g \sum \Psi_i \Phi_i$
Անօրգանական փոշի	7.5	1	7.5	10	4	300000

Ածխածնի մոնօքսիդ	1.76	3	5.28	1	5	26400
Ածխաջրածիններ	0.4	3	1.2	3.16	5	18960
Ազոտի երկօքսիդ	2.04	3	6.12	12.5	5	382500
Պ.Մ.	0.2	3	0.6	41.5	5	124500
Ծծմբային անհիդրիդ	0.196	3	0.588	16.5	5	48510
Ընդամենը						900870

Եզրակացություն և առաջարկություններ

1. Հողային ռեսուրսներին հասցված տնտեսական վնասը կազմում է 0 դրամ:
2. Ջրային մարմիններին հասցված տնտեսական վնասը կազմում է 0 դրամ:
3. Վնասակար նյութերի արտանետման հետևանքով մթնոլորտային օդի որակին հասցված տնտեսական վնասը կկազմի 900870 դրամ, որից 300000 դրամը ստացիոնար աղբյուրներից, 600870 դրամը՝ շարժական աղբյուրներից:
4. Շրջակա միջավայրի վրա ընդհանուր ազդեցությունը կկազմի 900870 դրամ:

24.ԾԱՌԵՐԻ ՀԱՏՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՀԱՍՑՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

Սույն հաշվետվության մշակման շրջանակներում հաշվի է առնվել հետևյալ օրենսդրական ակտը.

- ՀՀ Հարկային Օրենսգիրք (04.10.2016), Հոդված 203, 208

Ծառերի հատման հետևանքով հասցվող վնասի գնահատումը իրականացվել է համաձայն վերը նշված Օրենսգրքի (Հոդված 208. Կենսապաշարների օգտագործման համար բնօգտագործման վճարի դրույքաչափերը).

ԾԱՌԵՐԻ ՀԱՏՄԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՀԱՍՑՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

Գործող Նոր-Նորք (Ջրվեժ) ավտոբուսային հավաքակայանի լիցքավորման և լվացման օբյեկտի կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման ընթացքում կհատվեն ծառեր/ թփեր: Ծառերի հատման հետևանքով առաջացած ազդեցությունը հաշվարկելու նպատակով նույնականացվել են ազդեցության ենթակա ծառերը և կատարվել համապատասխան հաշվարկներ:

Ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքում հատվող ծառերը ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում.

Աղյուսակ 1: Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանում հատման ենթակա ծառերը

Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Ծառեր (քանակ)	Բների տրամագիծ՝ (սմ ø)	Դրամային արժեք, յուրաքանչյուր ծառի համար	Ընդհանուր արժեք
Թեղի փոքր	<i>Ulmus minor</i>	38	13-50	5700	216600
Հացենի պենսիլվանյան	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	7	12-20	5250	36750
Թեղի մերկ	<i>Ulmus glabra</i>	4	20-30	5700	22800
Թխկի հացենիատերև	<i>Acer negundo</i>	3	10-12	4380	13140
Թխկի կեղծսոսիատերև	<i>Acer pseudoplatanus</i>	2	12-20	5250	10500
Փշատ նեղատերև	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	2	20	1100	2200
Բարդի իտալական	<i>Populus italica</i>	2	17-40	1250	2500
Բարդի սև	<i>Populus nigra</i>	1	45	1250	1250
Թթենի սպիտակ	<i>Morus alba</i>	1	10	960	960
Խնձորենի սովորական	<i>Malus domestica</i>	1	12	960	960
Ընդհանուր		61			307660
Տեսակ (հայերեն)	Տեսակ (լատիներեն)	Թփեր և լիանաներ (քանակ)	Բների տրամագիծ՝ (սմ ø)		
Կապար փշոտ	<i>Capparis spinosa</i>	1	2	960	960
Յախակեռաս բուրավետ	<i>Lonicera caprifolium</i>	1	2	960	960
Յախակեռաս թաթարական	<i>Lonicera tatarica</i>	3	2-3	960	2880

Վիստերիա չինական	<i>Wisteria sinensis</i>	1	5	960	960
Ընդհանուր		6			5760
Ընդհանուր գումար	313420				

Ընդհանուր առմամբ Ծրագրի իրականացման ընթացքում հատվելու է 61 ծառ և 6 թփեր և լիանաներ: Համաձայն վերը նշված հաշվարկի ընդհանուր հասցվող վնասը կազմում է 313420 դրամ: Սակայն հարկ է նշել, որ Ծրագրի շրջանակներում, որպես փոխհատուցում ընտրվել է վերատնկումը 1:6 հարաբերակցությամբ:

61 հատ x 6 x 9500 դրամ + 6 հատ x 6 x 1500⁵⁵ = 3.53 մլն.դրամ, որը գերազանցում է վերը նշված հասցվող վնասի արժեքը:

---

⁵⁵ 1 տնկիի պայմանական արժեքը հաշվարկային միջինը 9500 դրամ, իսկ թփերի համար 1 միավորը՝ 1500 դրամ, ներառյալ ծախսերը

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ը. Ծրագրի գործողությունների հետևանքով արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչներին (ԱԲԸ) պատճառված ազդեցությունների չափը

Աղյուսակ Ը-1. Ծրագրի գործողությունների հետևանքով արժեքավոր բնապահպանական ընկալիչներին (ԱԲԸ) պատճառված ուղղակի (D) և անուղղակի (I) ազդեցություններ

Ծրագրի գործողություն	Մթնոլորտային օդի որակ			Գրունտներ, բուսահող	Սոցիալական համակարգեր			Երթևեկություն	Բուսական աշխարհ	Լանդշաֆտ և գեղագիտական տեսք
	Փոշի	Աղմուկ	Թրթռում		Հանրային ենթակառուցվածքներ	Բնակելի տներ	Ձեռնարկ ատիրակ ան գործունեություններ			
Գոյություն ունեցող կառույցների ապամոնտաժում	D	D	-	-	I	I	I	I	I	D
Հողային աշխատանքներ	D	D	-	D	I	I	I	D	D	D
Լիցք	D	D	D	-	I	I	I	D	I	D
Բետոնի հետ կապված աշխատանքներ	D	D	D	-	I	I	I	D	I	I
Հաղորդողիների տեղափոխում	D	D	-	I	I	I	I	I	I	D
Անֆալտապատում	D	D	D	-	I	I	I	D	I	D
Ջրահեռացման համակարգի կառուցում	D	D	-	-	I	I	I	D	-	D
Վարչական շենքի կառուցում	D	D	-	-	I	I	I	D	-	D
Լիցքավորման կայանի և պահեստների կառուցում	D	D	-	-	I	I	I	D	-	D

Աղյուսակ Ը-2. Ազդեցությունների ժամանակային շրջանակը

ԱԲԸ	Ազդեցության չափը	Նախագծման փուլ	Նախաշինարարական փուլ. նախապատրաստական աշխատանքներ	Շինարարության փուլ	Գործարկման փուլ	Շահագործման փուլ
Մթնոլորտային օդի որակը	Հողային աշխատանքների հետևանքով առաջացած փոշի, շահագործվող մեքենամեխանիզմների և սարքավորումների գազային արտանետումներ	Կիրառելի չէ	X	X Հիմնականում հողային աշխատանքների հետևանքով առաջացած փոշի, շահագործվող մեքենամեխանիզմների և սարքավորումների գազային արտանետումները	X	X Երթևեկության հետևանքով մասնիկների և գազի արտանետումները թույլատրելի սահմաններում են Օդի որակի բարելավում՝ պայմանավորված ԲՄԳ-ով լիցքավորվող տրանսպորտային միջոցներով
Աղմուկ	Առաջանում է մեքենամեխանիզմների և սարքավորումների շահագործման և երթևեկության ինտենսիվության մեծացման հետևանքով	Կիրառելի չէ		X	X	X Ճնշվում է աղմկապաշտպան պատի միջոցով
Թրթռում	Առաջանում է մեքենամեխանիզմների և սարքավորումների շահագործման	Կիրառելի չէ		X Հիմնականում	Հավանական չէ	X Թույլատրելի սահմաններում է

	և երթևեկության ինտենսիվության մեծացման հետևանքով					
Ստորգետնյա ջրերի որակ	Վառելիքի, յուղի (հիդրավլիկ, փոխանցման տուփ, շարժիչ և այլն), քսանյութերի և այլ հեղուկ նյութերի արտահոսք, ինչպես նաև նյութերի ոչ պատշաճ պահեստավորումից առաջացած թափոններ լիցքավորման ժամանակ, կամ ծանր մեքենաների շահագործման հետևանքով առաջացած այլ պատճառներով:	Գիրառելի չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ
Բուսական աշխարհ	☐ հանույթի, տոփանման և բնահողի տեղափոխման պատճառով բնական միջավայրի խաթարում կամ ոչնչացում, ☐ բուսականության ոչնչացման, ծառերի և թփերի հատման պատճառով ցեղատեսակների կորուստ	Գիրառելի չէ	Հավանական չէ	X	X	Հավանական չէ
Գրունտներ և բուսահող	☐ հողայն և լիցքի աշխատանքների արդյունքում հեռացված գրունտ և բուսահող ☐ գրունտի ողողաքայքայում և նստվածքագոյացում ☐ արտահոսքերի պատճառով գրունտի աղտոտում	Գիրառելի չէ	X	X	X	Հավանական չէ
Նյութերի աղբյուրներ (քարհանքեր/բացահանքեր)	լիցքի համար նախատեսված նյութի հանույթ շրջակա միջավայրից, օրինակ՝ մոտակա գյուղատնտեսական հողերից	Գիրառելի չէ	Հավանական չէ	X	Հավանական չէ	Հավանական չէ

Մոցիալական համակարգեր (տե՛ս Ծրագծի թերթիկը ՀԱՎԵԼՎԱԾ Զ)	☐ անհանգստություն և/կամ անհարմարություն	Կիրառելի չէ	X	X	X	X
	☐ գույքին հասցվող վնաս	Կիրառելի չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ
Հաղորդողիներ	հողային աշխատանքների ընթացքում վնասելու վտանգ	Կիրառելի չէ	X	X	Հավանական չէ	Հավանական չէ
Երթևեկություն և տրանսպորտ	☐ շինարարության և շահագործման ընթացքում բեռնատար և այլ մեքենաների տեղաշարժի պատճառով երթևեկության ինտենսիվացում ☐ գոյություն ունեցող ճանապարհների և հետիոտնային անցումների փակում, ☐ վտանգված հանրային անվտանգություն	Կիրառելի չէ	X	X	X	X
Լանդշաֆտ և գեղագիտական տեսք	հողային աշխատանքների, նյութերի և թափոնների կուտակումների, ծառերի և այլ բուսականության հեռացման, ժամանակավոր հարմարությունների ստեղծման պատճառով առաջացած ձևափոխում	Կիրառելի չէ	X	X	X	Հավանական չէ Կանաչապատման արդյուքնում գեղագիտական տեսքի բարելավում
Հնագիտություն և մշակութային ժառանգություն	☐ գտածոների վնասում և կորուստ	Կիրառելի չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ	Հավանական չէ

Աղյուսակ Ը-3. Ազդեցությունների խստությունը

ԱԲԸ	Ազդեցության մեծությունը (փոփոխության նկատմամբ զգայունությունը)	Ազդեցության տարածումը	Ազդեցության տևողությունը	Ազդեցության հաճախականությունը	Ազդեցության հավանականությունը	Շրջելիությունը / անդառնալի լինելը	Ազդեցության խստությունը (գնահատական)	Ազդեցության մակարդակը առանց մեղմացման միջոցառման ⁵⁶	Նկարագրություն
Մթնոլորտային օդի որակը (փոշի և արտանետվող գազեր)	4	1	4	4	4	2	Չափավոր (19)	ՑԱԾԸ	Ծրագրի իրականացման ընթացքում փոշու և գազի պարբերաբար արտանետումներ անպայման տեղի կունենան ծրագրի իրականացման վայրում և հարակից տարածքում: Գործողությունների դադարեցումը զգալիորեն կնվազեցնի փոշու և աղմուկի մակարդակը, սակայն նախաշինարարական իրավիճակը չի պահպանվի կառուցված ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ինտենսիվության ավելացման պատճառով:
Աղմուկ և թրթռում	4	1	4	4	4	4	Բարձր (21)	ՄԻՋԻՆ	Ծրագրի իրականացման և շահագործման ամբողջ ընթացքում ծրագրային տարածքի և հարակից տարածքում պարբերաբար տեղի կունենա աղմուկի և թրթռման աճ: Անհրաժեշտ են ազդեցությունը մեղմացնող արդյունավետ միջոցներ:
Բուսական աշխարհ	4	1	2	2	4	3	Չափավոր (16)	ՑԱԾԸ	Տեղամասի ներսում մաքրման աշխատանքների ընթացքում անշուշտ տեղի կունենա տեղական և սովորական բնական միջավայրի կորուստ: Մաքրված բուսականությունը կվերականգնվի նոր ծառերի և թփերի տնկմամբ:
Գրունտ, ներառյալ բուսահող	3	1	4	4	4	2	Չափավոր (18)	ՑԱԾԸ	Գրունտների և բուսահողի խաթարում և/կամ աղտոտում միայն ծրագրի տարածքում: Սա տեղի է ունենալու հողային աշխատանքների իրականացման փուլում, իսկ աղտոտումն

⁵⁶Ազդեցության մակարդակը առանց մեղմացման միջոցառման որոշվել է Մխենա Զ-2-ի հիման վրա:

									առանց մեղմացնող միջոցառումների մշտական գործընթաց է: Ազդեցությունը հիմնականում կվերացվի հողի վերին շերտի պահպանմամբ և մակերևույթի ասֆալտապատմամբ:
Նյութերի աղբյուրներ, (հանքեր/բաց ահանքեր)	2	2	2	3	1	3	Թույլ (13)	ՑԱԾԲ	Ազդեցության հավանականությունը շատ ցածր է, քանի որ նոր հանքերի բացում չի նախատեսվում, իսկ հանույթն արգելվում է ԲԿՊ-ով: Մրցույթի հաղթող կապալառուն շինարարական նյութը գնելու է գրանցված աղբյուրներից:
Հիդրոերկրաբանություն (գրունտային ջրերի որակ)	1	1	4	4	1	1	Աննշան (10)	Ոչ գգալի	Ըստ երկրաբանական հետազոտության՝ ներթափանցման հավանականությունը ստորգետնյա ջրերի մեջ շատ ցածր է: Ավելին հավաքակայանի մակերևույթը կասֆալտապատվի և ազդեցությունն աննշան կլինի:
Սոցիալական համակարգեր	4	3	3	4	4	4	Բարձր (22)	ՄԻՋԻՆ	Մա ներառում է տեղի՝ ազդեցության ենթակա անձանց առողջությունը և կենսակերպը, մասնավոր համայնքային սեփականությունը, ձեռնարկատիրական գործունեությունները: ԲԿՊ-ով նախատեսվելու են խիստ և արդյունավետ մեղմացնող միջոցառումներ:
Ազդեցությունը հաղորդուղիների վրա	3	2	4	3	2	2	Չափավոր (16)	ՑԱԾԲ	Ծրագրի քաղաքային հատվածում տեղակայված հաղորդուղիների վնասումը հավանական է, քանի որ ստորգետնյա հաղորդուղիների հետազոտություն չի իրականացվել: Մյուս կողմից՝ նմանատիպ ազդեցություն չի կանխատեսվում, թեև որոշակի հավանականություն, այնուամենայնիվ, առկա է: Ազդեցությունը կարող է ամբողջությամբ վերացվել վնասված հաղորդուղիների վերանորոգմամբ կամ տեղափոխմամբ:
Երթևեկություն և տրանսպորտ	3	2	4	4	4	3	Չափավոր (20)	ՄԻՋԻՆ	Շինարարական աշխատանքներով պայմանավորված և ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման ընթացքում անշուշտ տեղի կունենան հանրային երթևեկության խաթարումներ: Ազդեցությունը կտարածվի նաև ծրագրային տարածքից դուրս, քանի որ կմեծանա քաղաքային ճանապարհների

									երթևեկը: Ազդեցությունը մասամբ շրջելի է, քանի որ շինարարության փուլի տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը կդադարեցվի, սակայն ճանապարհային երթևեկության ինտենսիվությունը մշտապես կպահպանվի՝ ավտոբուսային հավաքակայանի շահագործման հետևանքով:
Լանդշաֆտ և գեղագիտական տեսք	1	1	4	4	4	2	Չափավոր (16)	ՑԱԾԲ	Ազդեցության գոտին սահմանափակվում է ծրագրային տարածքով: Ծրագրի իրականացման ընթացքում և դրանից հետո անշուշտ տեղի կունենա լանդշաֆտի ձևափոխում: Ազդեցությունը միայն մասամբ կվերացվի, քանի որ նախաշինարարական իրավիճակը հնարավոր չէ վերականգնել:
Հնագիտական և մշակութային ժառանգություն (գտածո)	2	1	2	2	1	1	Աննշան (9)	Ոչ գգալի	Թեև ազդեցությունը հավանական չէ, առկա է գտածոների հայտնաբերման փոքր ռիսկ: Հետևաբար, ԲԿՊ-ով կնախատեսվի համապատասխան ընթացակարգ:

Աղյուսակ Ը-4. Նախքան մեղմացնող միջոցառումների իրականացումն ու դրանից հետո հասցված ազդեցության նշանակությունը

ԱԲԸ	Ազդեցության խստություն (գնահատական)	Մակարդակը նախքան մեղմացնող միջոցառումների իրականացումը	Մեղմացնող միջոցառումների տեսակը	Նստվածքային բացասական ազդեցություն	Ազդեցության նշանակությունը մեղմացնող միջոցառումներից հետո (Ն)/Ոչ նշանակալի (ՈՆ)
Աղմուկ թրթռում	և Չափավոր (17)	ՑԱԾԸ	<u>Նվազեցում</u> Շինարարական փուլում բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ԲԿՊ-ով նախատեսված կանոնավոր մեղմացնող միջոցառումներ Քաղաքային տրանսպորտի բարելավված համակարգ՝ ԲՄԳ-ով լիցքավորվող ավտոբուսներով, ինչպես նաև ավտոբուսային հավաքակայանի կանաչապատման նախագիծը կնպաստի շահագործման փուլում ջերմոցային գազերի ավելի քիչ արտանետմանը Մեղմացնող միջոցառման տեսակը որոշվում է օդի որակի հետազոտությամբ	արտանետվող սեղմված գազեր	ՈՆ
Աղմուկ թրթռում	և Բարձր (21)	ՄԻՋԲՆ	<u>Նվազեցում</u>	Որոշ ֆոնային աղմուկ՝ ճնշված աղմկապաշտպան պատնեշների միջոցով՝ 2,5 մ բարձրությամբ	ՈՆ

			Բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ԲԿՊ-ով նախատեսված հատուկ մեղմացնող միջոցառումներ շինարարության և հետշինարարական փուլում: Մեղմացնող միջոցառման տեսակը որոշվում է Ձայնային և թրթռման հետազոտության միջոցով	քարե պատի և 2-3 շարք ծառերի տեսքով	
Բուսական աշխարհ	Չափավոր (16)	ՑԱԾԲ	<u>Հակակշռում</u> Հատված ծառերի և թփերի փոխարեն նորերի տնկում և Բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ԲԿՊ-ով մեղմացնող միջոցառումների տեսակի սահմանում՝ Բուսական աշխարհի հետազոտության եզրակացությունների հիման վրա	սովորական տեսակների բնական միջավայրի կորուստ	ՈՆ
Գրունտ, այդ թվում՝ բուսահող	Չափավոր (18)	ՑԱԾԲ	<u>Նվազեցում</u> Բուսահողի պահպանում և կանաչապատման նպատակով վերաօգտագործում ԲԿՊ-ով նախատեսված կանոնավոր մեղմացնող միջոցառումներ՝ ուղղված աղտոտման նվազեցմանը	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ

			Ասֆալտապատ ծածկը և հեղուկ նյութերի պահպանման վերաբերյալ առաջարկությունները կբացառեն շահագործման ընթացքում աղտոտումը		
Նյութերի ստացման աղբյուրներ (հանքեր/բացահանքեր)	Թույլ (13)	ՑԱԾԲ	<u>Կանխարգելիչ</u> Արգելվում է չգրանցված տեղամասերից նյութի ստացումը	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ
Հիդրոերկրաբանություն (ստորգետնյա ջրի որակ)	Աննշան (10)	ՈՉ ՆՇԱՆԱԿԱԼ Ի	<u>Կանխարգելիչ</u> Թեև ազդեցությունը հավանական չէ, սակայն առկա է որոշակի փոքր ռիսկ, ուստի համապատասխան ընթացակարգը նախատեսվելու է ԲԿՊ-ում: ԲԿՊ-ով նախատեսված աղտոտման նվազեցմանն ուղղված կանոնավոր մեղմացնող միջոցառումներ Ասֆալտապատ ծածկը և հեղուկ նյութերի պահեստավորման գործառնական ձեռնարկը կբացառեն աղտոտումը շահագործման ընթացքում	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ
Մոցիլական համակարգեր	Բարձր (22)	ՄԻՋԲՆ	<u>Հակազորում և նվազեցում</u> Հատուկ միջոցառումներ ԲԿՊ-ում՝ շինարարության և շահագործման ընթացքում ԱԵԱ-	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ

			ների, համայնքային և մասնավոր սեփականության պաշտպանության համար		
Հաղորդողին երի վրա ազդեցություն	Չափավոր (16)	ՄԻՋԲՆ	Հակակշռում	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ
Երթևեկություն և տրանսպորտ	Չափավոր (20)	ՄԻՋԲՆ	<u>Նվազեցում</u>	բարելավված երթևեկություն	ՈՆ
Լանդշաֆտ և գեղագիտական տեսք	Չափավոր (16)	ՄԻՋԲՆ	Հակակշռում Ավտոբուսային հավաքակազմի տարածքը կկանաչապատվի: Կանաչապատման նախագիծը ներառված է նախագծային փաթեթում:	բարելավված լանդշաֆտ	ՈՆ
Մշակութային ժառանգություն և հնագիտություն	Աննշան (9)	ՈՉ ՆՇԱՆԱԿԱԼ Ի	<u>Նվազեցում</u> Թեև ազդեցությունը հավանական չէ, բայց առկա է գտածոյի հայտնաբերման փոքր ռիսկ, ուստի համապատասխան ընթացակարգը նախատեսվելու է ԲԿՊ-ում:	ոչ մի ազդեցություն	ՈՆ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ և ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-1. Ներածական հանդիպում Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարության հետ

2021 թվականի դեկտեմբերի 14-ին, ժամը՝ 10:00-ին Նոր Նորք վարչական շրջանի վարչական շենքում տեղի ունեցավ Ծրագրի ինժեներական և բնապահպանական թիմի ներածական համատեղ հանդիպումը Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար պարոն Սուրեն Ղամբարյանի հետ: Հանդիպմանը ներկա էին՝

Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար պրն. Սուրեն Ղամբարյան

Կոմունալ տնտեսության և բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմինների հետ աշխատանքների կազմակերպման բանի պետ պրն. Հայկ Մարտիրոսյան
«ԷԳԻՍ Ինթերնեյշնլ» ընկերության ծրագրի համակարգող պրն. Տիգրան Մամիկոնյան

«ԷԳԻՍ Ինթերնեյշնլ» ընկերության բնապահպանական հարցերով խորհրդատու տկն. Էդիտա Վարդգեսյան

«ՍՈՒՖԵՏ» ՍՊԸ-ի նախագծային ինժեներ պրն. Անդրանիկ Օբազյան

Նկար 1. 2021 թվականի դեկտեմբերի 14-ին Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարության հետ տեղի ունեցած ներածական հանդիպում

1. Ներածական հանդիպման ընթացքում նախագծային թիմը ներկայացրեց գծագրեր և Ծրագրի տեխնոլոգիական ու ինժեներական մասով այլ մանրամասներ, տեղեկացրեց բնապահպանական ազդեցության գնահատման գործընթացի առաջընթացի և մեղմացնող միջոցառումների պլանավորման մասին:
2. Ազգակիր շրջանի ղեկավարը տեղեկացվել է նաև այն մասին, որ Ծրագրի նախաձեռնողները հանրային լսումներ են կազմակերպում ՀՀ օրենսդրության և ԱԶԲ անվտանգության քաղաքականության համաձայն: Նրանց խնդրեցին աջակցել և նպաստել այս գործընթացին՝ ապահովելու հանրային մասնակցությունը և հանրային խորհրդակցությունը դարձնելով

արդյունավետ և բովանդակալից: Վարչական շրջանի ներկայացուցիչը խոստացավ ուսումնասիրել նախագծային գծագրերը և օժանդակել ծրագրի հետ կապված տեղեկատվության հրապարակմանը և տարածմանը՝ իրենց կայքէջում հանրային լուսմների վերաբերյալ գովազդների տեղադրմամբ և հանրային տեսանելի վայրերում դրանց հրապարակմամբ:

3. Գովազդի հետևյալ տեքստը ներկայացվել է ազդակիր համայնքի վարչական ղեկավարներին՝ ազդեցության ենթակա անձանց և այլ շահագրգիռ անձանց շրջանում դրանց հրապարակման և տարածման համար.

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2. 2022թ.-ի հունվարի 21-ին կայացած հանրային քննարկման մասին հաշվետվությունը

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-1. «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի 2022 թ.-ի հունվարի 11-ի համարում լույս տեսած հանրային քննարկման մասին հայտարարությունը

Հայաստանի Հանրապետություն **ԷԶ 6**
11 ՀՈՒՆՎԱՐ 2022, ԵՐԵՎԱՆԹԻ

ՀԱՌՎԱԾԳ, ՔԱՆԱԿՎՈՒՄԸՆԸ

Երևանի քաղաքային կառուցվածքային ենթակառուցվածքի ծրագրի իրականացման նպատակով Երևանի քաղաքային կառուցվածքային ենթակառուցվածքի միջոցառումների իրականացման նպատակով հրավեր է հրատարակվում:

ՀՀ Կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը իրականացնում են Երևան քաղաքի էրեկտրական և սրահաշրջանային ենթակառուցվածքի բարելավման նպատակով, որի շրջանակներում կիրականացվի Երևան քաղաքում Ջրվեժի գոտային ունեցող ապարտաշին կառուցվածքային լիցենզիայի ստացմանը և ապակառուցվածքային վերակառուցումը:

Բոլոր շահագրգիռ կազմակերպություններին և անհատիկ անհատներին հանրային քննարկմանը, որի ընթացքում ծրագրի իրականացման ինտենսիվությունը և յուրաքանչյուր քիմի կառուցվածքային մասնագետի անհատական տեղեկությունները ծրագրի նպատակով, շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների և դրանց կանխարգելման միջոցառումների վերաբերյալ մեծարկումների միջոցառման ընթացքում դուք հնարավորություն կունենաք ծրագրի իրականացմանը թվով պատասխանատուներին ներկայացնել Ձեզ հազար կազմակերպչական, փոխանակել Ձեր կարծիքները, այդ թվում՝ ծրագրի արդյունքում յուրաքանչյուր անհատական, ազդեցական, անվտանգության և առողջության վրա հնարավոր ազդեցությունների ներկայացնել հարցեր, ինչպես նաև հանրային քննարկումից հետո 7 օրյա ժամկետում կարող եք Ձեր զեխտություններն ու առաջարկությունները ներկայացնել գրավոր տեսքով:

Հանրային քննարկմանը տեղի կունենա
Ժամը՝ 14:00-ին
ուրբաթ, 21 հունվարի 2022 թ-ի
Վայրը՝ Կար Կար Վարչական շրջանի քաղաքապետարանի շենքում,
5-րդ հարկ. 506 սենյակ

Հասցե՝ ք. Երևան, Գալի պողոտա, 19
Հեռ.՝ +(374 11) 518 688
Հարցերի դեպքում դիմել
Քաղաքային կառուցվածքային ենթակառուցվածքի միջոցառումների իրականացման գրասենյակի՝
(ԵՊԿ ՍԻՎ) կազմում ստեղծված աշխատանքային խումբ
ք. Երևան, Փ. Բուզանիի փ., 1/3, 5-րդ հարկ, Հեռ.՝ 374 (10) 520973, (10) 565487, էլ. փոստ՝ annen.bodoyan@yerevan.am

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-2.Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարին ուղղված պաշտոնական ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՑՈՒՂ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1
 Հեռախոս՝ + 374 11 584404
 Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
 Օրագրի No՝ 130115L

Ում՝ Երևան քաղաքի Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար պարոն Մուրեն Ղամբարյանին

Պատճենը՝ «ԵՎՆ ՕԲԳ» -ի ծրագրի ղեկավար տիկին Նորա Մարտիրոսյանին
 «ԵՎՆ ՕԲԳ» -ի տեխնիկական մասնագետ պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/749

12-ը հունվարի, 2022թ.

Թեմա՝ Հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
 Հեռախոս՝
 Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
 +374 93 606017
 editavard@gmail.com

Նախորդող գրություններ՝

առկա չեն

Հարգելի՛ պարոն Ղամբարյան,

Տեղեկացնում ենք Ձեզ, որ ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակապանների կառուցման ծրագիրը», որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակապանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում:

Օրագրի վերաբերյալ հանրության իրազեկումն ու մասնակցությունն ապահովելու նպատակով Երևանի քաղաքապետարանը ի դեմս «Երևանի կառուցապատման նկարագրային ծրագրի իրականացման գրասենյակի» (ԵՎՆ ՕԲԳ) կազմում ստեղծված աշխատանքային խմբի, կազմակերպում և հանրային քննարկումներ, որտեղ ծրագրի ուղղակիոր կողմնակիցությունը և հանրությունը կայացող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ նշված ծրագրի նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ, փոխանակել կարծիքներ և քննարկել հուզող հարցերը ինժեներատեխնիկական և բնապահպանական թիմի հետ:

Հայցում ենք Ձեր աջակցությունը Նոր Նորք վարչական շրջանում 2022թ -ի հունվարի 21-ին, ժ. 14:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին ծրագրի ազդակիչ կազմակերպությունների, գործող բիզնեսների, բնակիչների և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու հարցում:

Egis International
 15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
 Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S au capital de 14 855 100 Euros
 SIRET 582 132 551 00174 - SIREN 582 132 551 - R.L.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE 7112B

Մույն նպատակով խնդրում ենք.

- Ապահովել միջոցառմանը Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարի կամ թաղապետարանի ներկայացուցչի, ինչպես նաև Զրվեժի ավտոբուսների հավաքակայանի ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել թաղապետարանի հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը թաղապետարանի վեբկայքում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը, 1 (մեկ) էջ:

Հարգանքով,

Ռիչարդ Տադանի
«Էգիս Բնօրենեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

«Երևանի ավտոբուս» ՍՊԸ-ի տնօրենին ուղղված ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1
 Հեռախոս՝ + 374 11 584404
 Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
 Ծրագրի No՝ 130115L

Ում՝ «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրեն
 պարոն Էլբակ Թարփոշյանին

Պատճենը՝ «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի ծրագրի ղեկավար
 տիկին Նորա Մարտիրոսյանին
 «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի
 տեխնիկական մասնագետ
 պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/748

12-ը հունվարի, 2022թ.

Թեմա՝ Հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
 Հեռախոս՝
 Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
 +374 93 606017
 editavard@gmail.com

Նախորդող գրություններ՝

անկա չեն

Հարգելի՛ պարոն Թարփոշյան,

Տեղեկացնում եմք Ձեզ, որ ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակալայանների կառուցման ծրագիրը», որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկալայանատեղիի վերակառուցում:

Ծրագրի վերաբերյալ հանրության իրազեկումն ու մասնակցությունն ապահովելու նպատակով Երևանի քաղաքապետարանը ի դեմս «Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակի» (ԵԿՆ ՕԻԳ) կազմում ստեղծված աշխատանքային խմբի, կազմակերպում է հանրային քննարկումներ, որտեղ ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունը և հանրությունը կարող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ կազմակերպության կողմից և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ, փոխանակել կարծիքներ և քննարկել նույնպիսի ինֆորմացիոն ինտերակտիվություն և բնութագրիչ հարցերի թիմի հետ:

Հայցում եմք Ձեր աջակցությունը Նոր Նոքք վարչական շրջանում 2022թ.-ի հունվարի 21-ին, ժ. 14:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին Ձեր կազմակերպության, ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու հարցում:

Ապրապա Վարդան Ջրվեժյանի Ա.Մ.Կարճի
 12.01.22թ.

Egis International
 15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
 Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S au capital de 14 855 100 Euros
 SIRET 582 132 551 00174 - SIREN 582 132 551 - R.C.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE 7112B

Սույն նպատակով խնդրում ենք.

- ապահովել միջոցառմանը «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրենի կամ կազմակերպության այլ ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել Ձեր կազմակերպության հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը կազմակերպության վեբկայքում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող էք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը, 1 (մեկ) էջ:

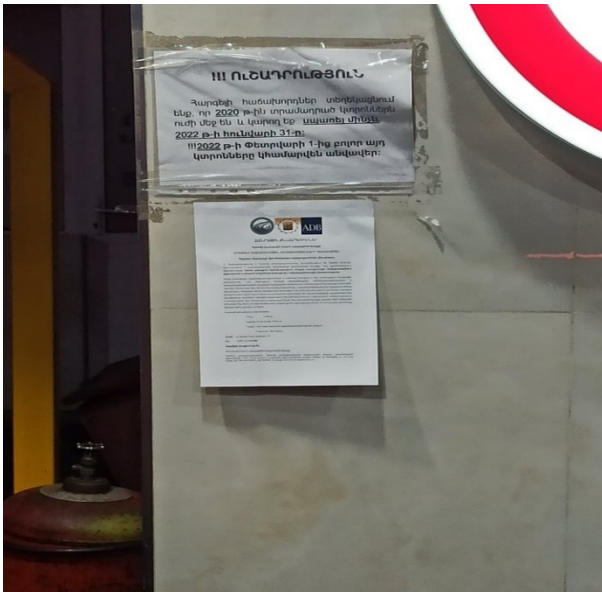
Հարգանքով,

Ռիչարդ Տադանիս
«Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-3. Ազդեցության ենթակա հանրության շրջանում տեղեկատվության տարածում

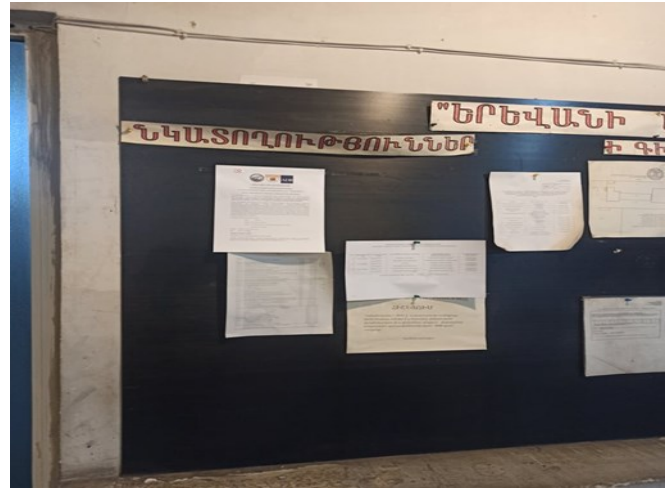
Առաջին հանրային քննարկումն անցկացվել է 2022 թվականի հունվարի 21-ին: Քննարկման նպատակն էր ապահովել «Հանրային քննարկումների անցկացման և տեղեկատվության հրապարակման մասին» ԱԶԲ-ի Անվտանգության քաղաքականության հայտարարագրի (2009) և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության» մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (2014) Գլուխ 6-ի Հոդված 26-ի և «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության N 1325-Ն որոշման պահանջները (19.11.2014):

1. Հանրային քննարկումների իրականացման մասին գովազդային ծանուցումը փակցվել է Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթի 2022 թվականի հունվարի 11-ի հրատարակման մեջ (տես Ենթահավելված Թ 3-1, կցված է նաև թղթային տարբերակով)
2. Հայտարարությունները փակցվել են հանրային տեսանելի վայրերում:

3. Հրավերը հանձնվել և փակցվել է առանցքային շահառու Ջրվեժի գործող ավտոբուսային հավաքակայնում:

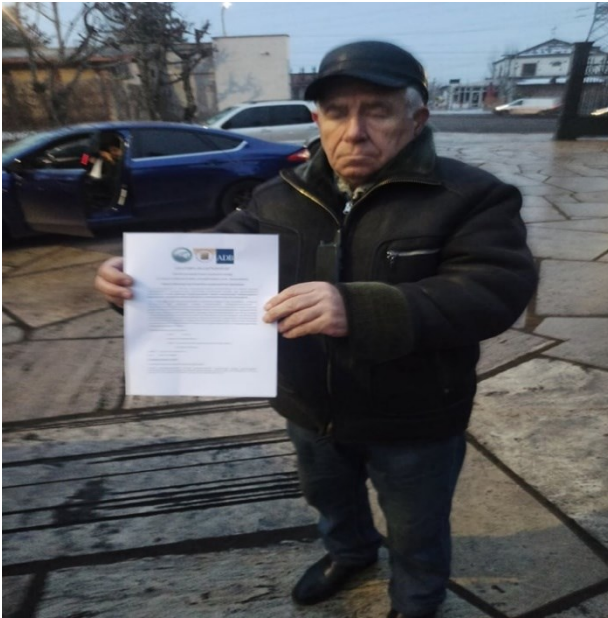

4. Հրավերները տրվել են Շենգավիթ վրաչական շրջանի Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների տարածքում ազդակիր բնակիչներին և ձեռնարկատիրական գործունեությունների ներկայացուցիչներին:

5. Հայտարարությունը և հրավերները Երևան Օրհուս կենտրոնի ցանցի միջոցով բաժանվել են անմիջապես ՀԿ-ներին:

6. Հանրային քննարկումը տեղի է ունեցել Նոր Նորք վարչական շրջանում և ղեկավարվել պրն. Գևորգ Նավասարդյանի՝ Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանական բաժնի ղեկավարի կողմից՝ որպես ազդակիր համայնքի ներկայացուցիչ: Հանրային քննարկման արձանագրությունը, այդ թվում՝ մասնակիցների ցուցակը և մասնակիցների կողմից բարձրացված խնդիրների և հուզող հարցերի մասին ամբողջական տեղեկատվությունը պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվել է և տեսաձայնագրության հետ միասին կցվել որպես ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-3:

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-4. 2022թ.-ի հունվարի 21-ին կայացած հանրային քննարկման արձանագրությունը

Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման

շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ

Ծրագրի համար

Ծրագրի վերնագիր Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ծրագիր

Առարկա

Երևան քաղաքում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման նախագծի և շրջակա միջավայրի հնարավոր ազդեցությունների քննարկում

Օրը/ ժամը`

21 հունվարի 2022 թ. / 14:00- 15:30

Վայրը`

Նոր Նորք վարչական շրջանի թաղապետարանի շենք,

5-րդ հարկ, դահլիճ № 506

Հասցե`

ք. Երևան, Գայի պողոտա 19

Մասնակցում էին

1. Գևորգ Նավասարդյան, Երևանի Քաղաքապետարան, աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ
2. Արմեն Բողոյան, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 2, բնապահպանության մասնագետ
3. Նորայր Զատիկյան Նոր Նորք վարչական շրջանի քաղաքաշինության և հողօգտագործման բաժնի պետ
4. Ռուբեն Ղուկասյան, «Երևանի ավտոբուսներ» ՓԲԸ, Ջրվեժի ավտոբուսների

հավաքակայանի տնօրենի տեղակալ

5. Տիգրան Մամիկոնյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,
ծրագրի համակարգող,
4. Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,
ծրագրի բնապահպանության խորհրդատու,
5. Անդրանիկ Օրազյան՝ ՍՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
ճարտարապետ
6. Տիգրան Հակոբյան, ՍՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
ճարտարապետ
7. Աշոտ Հարությունյան՝ ՍՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
ինժեներ- նախագծող
8. այլ մասնակիցներ՝ ընդհանուր ցուցակը տես Հավելված 1

Օրինակներ՝ Արձանագրության բնօրինակները ներկայացված են

ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարություն Շրջակա միջավայրի գնահատման

փորձաքննական կենտրոն ՊՈԱԿ-ին

Երևանի քաղաքապետարանին

Երևանի Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի գրասենյակին

Ասիական զարգացման բանկին

EGIS International խորհրդատվական կազմակերպությանը

Հավելվածներ՝ Մասնակիցների ցուցակը

Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթում հայտարարությունը

Լուսանկարներ

Տեսագրությունը և ձայնագրությունը պարունակող էլեկտրոնային կրիչը

Օրակարգը՝ Ծրագրի ընդհանուր քննարկում, նախագծի ներկայացում

բնապահպանական և սոցիալական բաղադրիչների ներկայացում

Բացման խոսքը

Հանրային քննարկման միջոցառումը ողջույնի խոսքով բացեց Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ՝ պարոն Գևորգ Նավասարդյանը: Նա տեղեկացրեց, որ ՀՀ Կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանիը նախատեսում են իրականացնել Երևան քաղաքի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման ծրագիրը: Սույն քննարկման միջոցառումը նվիրված է նախագծի՝ այդ թվում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների ներկայացմանը: Նա նշեց, որ հանդիպումը կազմակերպված է Երևանի քաղաքապետարանի կողմից, հանդիպման մասին հրավերը տեղադրված է ԵՔ պաշտոնական կայքում, և խոսքը փոխանցեց Երևանի քաղաքապետարանի կազմում ստեղծված "Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակի" (ԵԿՆ ՕԻԳ) աշխատանքային խումբը՝ ներկայացնող բնապահպանության մասնագետ՝ Արմեն Բողոյանին (ԱԲ):

Արմեն Բողոյանը տեղեկացրեց, որ Ջրվեժի հավտոբուսների հավաքակայանի վերակառուցման նախագծային աշխատանքներն, այդ թվում՝ շրջակա միջավայրի վրա գնահատումն իրականացվել է EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության կողմից: Ուսումնասիրվել են շրջակա իջավայրի վրա ազդեցությունների բոլոր փուլերը՝ նախաշինարարական, շինարարական և հետշինարարական և ներկայումս պատրաստվում է ՇՄԱԳ հաշվետվությունը, որը նախնական հայտով ներկայացվելու է Շրջակա միջավայրի նախարարություն փորձաքննական եզրակացություն ստանալու նպատակով: Հաշվի առնելով, որ կառուցվելու է սեղմված գազի լցակայան, ծրագիրը որակավորվել է որպես բնապահպանական Բ կատեգորիա, որն ենթադրում է մի շարք հանրային լուսման իրականացում. ներկա հանրային քննարկումն այդ շարքում առաջինն է, որին հետևելու են ևս 3 լուսմաներ:

Այնուհետև Արմեն Բողոյանը խոսքը փոխանցեց EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության բնապահպանության խորհրդատու՝ Էդիտա Վարդգեսյանին:

Էդիտա Վարդգեսյանը հակիրճ ներկայացրեց հանդիպման օրակարգը նշելով, որ սկզբից կներկայացվի ծրագրի նախագիծը, որից հետո կներկայացվեն շրջակա միջավայրի վրա գնահատված հնարավոր ազդեցությունները, այնուհետև կտրվի ժամանակ հարցուպատասխանի համար, կլսվեն նախագծի և ՇՄԱԳ-ի վերաբերյալ բարձրացվող հարցերը, որոնց կտրվեն պատասխաններ:

Նա իր հերթին տեղեկացրեց, որ ծրագիրն իրականացվելու է Ասիական զարգացման բանկի ֆինանսավորմամբ, որն ենթադրում է, որ նախագծային աշխատանքներում և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ժամանակ հաշվի են առնվել ինչպես Հայաստանի Հնրապետության օրենսդրության, այնպես էլ ԱԶԲ-ի քաղաքականության պահանջները:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցման նախագիծն իրականացվելու է 2 փուլերով, նախագծային աշխատանքները կատարվել են հայկական ՄՈՒՖԵՏ կազմակերպության կողմից, ներկա են

գտնվում անմիջական նախագծումն իրականացնող ինժեներները, որոնք կներկայանցնեն նախագիծը և առաջին փուլի աշխատանքները: Նա նաև տեղեկացրեց, որ ՇՄԱԳ-ի վրա աշխատել է ծրագրի բնապահպանական թիմը՝ ի դեմս EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության և ՕԲԳ-ի բնապահպանության մասնագետի, ինչպես նաև ներգրավվել են առանձին բնապահպանական ոլորտների մասնագետներ, ինչպիսիք են՝ բուսաբաններ, երկրաբաններ, օդի որակի և աղմուկի չափագրումների մասնագիտացված թիմը և այլն:

Մաս 1. Ծրագրի ինժինեռա-տեխնիկական նախագծային մասի ներկայացում:

Այնուհետև խոսքը տրվեց նախագծող կազմակերպության ճարտարապետ՝ Անդրանիկ Օբազյանին, ով գծագրերի միջոցով բացատրեց նախագիծը: Նա նախ ներկայացրեց Ջրվեժի գործող հավաքակալայանի կառույցների ներկա վիճակը, այնուհետև ցույց տվեց դրանցից քանդման ենթակաները և թվարկեց վերակառուցման ծրագրի մեջ ընդրկված աշխատանքներն ու կառույցները: Նա ցուցադրեց նոր կառուցվող սեղմված գազի արագ լիցքավորման համար նախատեսված լցակայանի, դիզելային լցակայանի, ավտոբուսների լվաման կայանի, ինչպես նաև այլ ստեղծվող կառույցների և դրանց սպասարկման համար նախատեսված կառույցների, այդ թվում՝ նոր բացվող մուտքի, ենթակայանի, ջրամբարի տեղադիրքը: Նա նշեց, որ առաջին փուլում հավաքակալայանի կենտրոնական մասում գտնվող կառույցներն հիմնականում ապամոնտաժվելու են, քանի որ այդ տարածքն անհրաժեշտ է ավտոբուսների կայանատեղիի համար, պահպանվելու են միայն մի քանի տեխսպասարկման խցիկներ առկա ավտոբուսների սպասարկումն ապահովելու համար: Դրանք կքանդվեն երկրորդ փուլում: Առկա կառույցներից երկու փուլերի արդյունքում պահպանվելու է միայն վարչական մասնաշենքը և երկրորդ փուլում կառուցվելու է տեխսպասարկման նոր մասնաշենքը:

Անդրանիկ Օբազյանը նշեց, որ քանի որ հավաքակալայանի տարածքի աջ և ձախ մասերի միջև կա բարձրության տարբերություն, ապա հատման հատվածում նախատեսված է 5%-ոց թեքահարթակ, որը նաև հաշմանդամներին կտա ազատ տեղաշարժման հնարավորություն: Նա տեղեկացրեց, որ նախատեսվում են նաև սպասարկման կետեր և ենթակառուցվածքներ, մուտքի հատվածում տեղադրվելու են անցակետեր և դրանց հսկողության համար նախատեսված տեսախցիկներ:

Այնուհետև հետագա քննարկումը վերածվեց հարցուպատասխանի.

Ն	հարց	պատասխան	Լրացում
1	Նորայր Զատիկյան, <i>Արդյո՞ք ներկայացվող նախագիծը տարբերակն է վերջնական</i>	Ա.Օ. Այո, սա վերջնական տարբերակն է	-
2	Գևորգ Նավասարդյան,	Ա.Օ.	Ռուբեն Ղուկասյան

	Քանի՞ մեքենայի համար է նախատեսվում և քանի՞ սն են մինչև այժմ սպասարկվել:	Վերակառուցվող ավտոբուսների հավաքակայանը նախատեսված է սեղմված գազով աշխատող 200 ավտոբուսների համար	Մինչ այժմ սպասարկել ենք դիզելային վառելիքով աշխատող 249 մեքենա
3	Նորայր Զատիկյան, <i>Ավտոբուսների կայանատեղին լինելու է արդյո՞ք ծածկով</i>	Ա.Օ. Ոչ, այն լինելու է բացօթյա	-
4	Արմեն Բողոյան <i>Հաշվի առնելով, որ ծրագիրը ֆինանսավորվելու է ԱԶԲ -ի կողմից, կինդրեն պարզաբանել որքան է կազմում հեռավորությունը սեղմված գազի լցակայանից մինչև մոտակա հասարակական և բնակելի վայրը և պահպանված են արդյո՞ք պահանջվող ստանդարտները: Եթե ոչ ապա ի՞նչ լուծումներ են նախատեսված այդ դեպքում անվտանգության ապահովման համար:</i>	S.Մ. Տեղեկացնեմ, որ նախագծի էսքիզն ուղարկել ենք հակահրդեհային անվտանգության տեսչություն և ստացել ենք դրական եզրակացություն: Էսքիզում ներկայացրել ենք հարևան վայրերի հեռավորությունները, շտապփոխարկերը և բոլոր նորմերը պահպանվել են: Այդ առումով առարկություն չենք ունեցել: Այժմ արդեն ներկայացնել ենք պահանջված աշխատանքային նախագիծը և կարծում ենք եզրակացության առումով փոփոխություն չի լինի, քանի որ անվտանգության սխեմայում փոփոխություն չի կատարվել:	
5	Արմեն Բողոյան <i>Առաջարկում եմ գծագրերում պարտադիր ավելացնել հարակից բնակելի հատվածները</i>	Ա.Օ. Ավտոբուսների հավաքակայանին կից բնակելի տներ չկան, առկա են արտադրական նշանակության կառույցներ	Ռ.Ղ. Նշված աջակողմյան հատվածում արտադրական գոտի է, կառույցների մի մասը գործող չեն և գտնվում են լքված վիճակում: Չախ կողմում առկա է միայն սգո սրահ և մեքենաների տեխսպասարկման սրահներ

			Ն.Զ. Նոր բացվող մուտքին հարակից առկա է հեղուկ գազի լցակայանը: Պարսպի հետնամասում ճանապարհ կա, որը տանում է դեպի Ջրվեժ գյուղ, որը բավականին հեռու է գտնվում: Է.Վ. Պարսպի հետնամասում գրեթե անմիջապես բնական ձոր է գտնվում
6	Նորայր Զատիկյան <i>Խնդրում եմ բացատրել ավտոբուսների շարժվելու սխեման հավաքակայանի ներսում</i>	Ա.Օ. Կառուցվելու է նոր մուտք աջակողմյան մասում, այնուհետև դուրս գալու համար ավտոբուսները կշարժվեն դեպի ելք, որն այս պահի դրությամբ Թեվոյան փողոցի մուտքն է: Լրացուցիչ պահուստային ելք է ինելու նաև Հովհաննիսյան փողոցի կողմից արտակարգ իրավիճակների դեպքի համար:	-
7	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Հնարավոր չէ արդյո՞ք տեղափոխել ենթակայանի տեղադիրքն այնպես, որ փողոցից հնարավոր լինի այն սպասարկել առանց հավաքակայանի տարածք մտնելու:</i>	Ա.Օ. Ենթակայանի տեղադիրքը որոշված է այնպես, որ հնարավոր լինի հարմար ձևով պատի տակով անցկացնել կոմունիկացիաները, մալուխները, դրանք լինեն հավաքակայանի բոլոր հատվածներից համաչափ հեռավորության վրա, ինչպես նաև գտնվի հավաքակայանի	Ա.Բ. Ձեր առաջարկած ձևով տեղադրելու համար անհրաժեշտ է հավաքակայանից դուրս լրացուցիչ տարածք, որը հանրային սեփականություն է և պատկանում է Երևանի քաղաքապետարանին,

		տարածքում և չխոչնդոտի այլ կառույցների տեղադիրքին և ավտոբուսների շարժին և երթևեկությանը:	ուստի առաջանում են օտարման հարցեր և այլն:
8	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Խնդրում եմ առաջին հերթին կառուցել նոր ենթակայանը հոսանքով ապահովելու համար</i>	Ա.Բ. Շինարարական աշխատանքների հաջորդականությունը որոշվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից, սակայան, իհարկե, հին ենթակայանը չի քանդվի մինչև նորը չկառուցվի	Ա.Օ. Նախագծային փաթեթի հետ միասին կազմվում է շինարարական աշխատանքների կազմակերպման նախագիծը, որտեղ առաջին հերթին նախատեսվելու են շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր ռեսուսների կետերը. ջրի, հոսանքի և այլն, այնպես որ հնարավոր կլինի բավարարել ինչպես հավաքակայանի, այնպես էլ շինաշխատանքների կարիքները:
9	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Նախատեսվել է արդյո՞ք հոսանքի լրացուցիչ գիծը վթարային իրավիճակների դեպքի համար:</i> <i>Ես գտնում եմ, որ երկրորդ գծի անհրաժեշտությունը պետք է նախագծողը հիմնավորի</i>	Գ.Ն. Պետք է դիմել ՀԷՑ-ին և խնդրել տեխպայման երկրորդ գծի համար: Դա արդեն ՀԷՑ -ի գործն է:	Ա.Օ. Քաղաքաշինական նորմերով ընթացակարգն այնպիսին է, որ պատվիրատուն դիմում է ՀԷՑ-ին և ներկայացնում է պահանջվող հոսանքի ծավալը, թե ՀԷՑ-ը մեկ տեղից կտա, թե երկու տեղից դա արդեն իրենց գործն է
10	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Հնարավոր չէ արդյո՞ք պահպանել և չքանդել կենտրոնական մասում եղած սպասարկման սրահները, քանի որ դրանք բավականին</i>	Ա.Օ. Ինչպես արդեն ասեցի, այդ հատվածն անհրաժեշտ է ավտոբուսների կայանատեղիի կազմակերպման համար: Եթե ենթադրենք, որ այդ կառույցը	-

	<i>ամուր կառույցներ են և կարող են դեռ ծառայել:</i>	կպահպանվի որպես կայանատեղի, ապա պետք է հաշվի առնել նոր տիպի ավտոբուսների սպասարկման առանձնահատկությունները, անհրաժեշտ տեխնիկական սարքավորումները և այլն;	
11	Գևորգ Նավասարդյան <i>Ավտոբուսների լվացման կայանի համար ջուրը ոչ քտեղից է վերցվելու:</i>	Ա.Օ. 1-ին փուլում ջրի պահանջարկը հնարավոր է լիովին բավարարել գործող հավաքակայանի ջրագծին միանալով: Ներկայումս ավտոբուսների պարկն օգտվում է իր տարածքում գտնվող խորքային հորից: Տեղադրվելու է ջրի շրջապատյտի փակ համակարգ, որտեղ առաջացած կեղտաջրերի մաքրումից հետո ջուրը 90-97%-ի չափով վերօգտագործվելու է: 2-րդ փուլում կդիմենք Վիոլա ջուր մատակարարին տեխնիկական պայման ձեռք բերելու համար:	-
12	Արմեն Բողոյան <i>Քանի որ արդեն խոսվեց մակերեսի նիշերի տարբերության մասին, ցանկանում եմ հստակեցնել, նախատեսված է արդյոք մակերևութային հոսքերի դրենաժային համակարգը և տեխնիկական սպասարկման սրահում լինելու են արդյո՞ք կեղտաջրերը յուղերից մաքրման որսիչներ:</i>	Ա.Օ. Մակերևութային ջրերը ավելի բարձր նիշ ունեցող աջ մասից հոսելու են դեպի ձախ մասը, որից հետո հեռացվելու են: Իսկ ինչ վերաբերվում է յուղերի որսիչին, ապա դա վերաբերվում է տեխնիկական սպասարկման սրահին, որը կառուցվելու է 2-րդ փուլում: Նմանատիպ նախագծերում մենք միշտ նախատեսել ենք նման որսիչներ կեղտաջրերը մաքրելու համար, այնպես որ	-

		այս դեպքում էլ կնախատեսենք:	
13	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Ղատկելով գծագրերից, ճիշտ են հասկանում արդյո՞ք, որ Թևոսյան փողոցի պարիսպը դուրս է գալիս գործող հավաքակայանի տարածքից</i>	Ա.Օ. Այո, Թևոսյան փողոցի կողմից պարիսպը տեղաշարժվելու է և ընդգրկելու է համայնքային հողակտորը մոտավորապես 1078 մ ² մակերես կազմող տարածքի չափով, որն առաջացնում է օտարման հարցեր: Օտարման գործընթացը սկսված է:	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Եթե այդքանը օտարվելու է, առաջարկում են օտարել նաև մնացած մասը ուղիղ պարիսպ կառուցելու համար և այդ տարածքը հնարավոր կլինի կանաչապատել և ձեռնարկության ուժերով խնամել:</i>
14	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Բնձ հետաքրքրում է ի՞նչ սարքավորումներ են տեղադրվելու նորացված հավաքակայանում, մասնավորապես հնարավոր կլինի արդյո՞ք արագ լիցքավորել ավտոբուսները երեկոյան ժամերին, քանի որ ներկայումս լիցքավորումը երկար է տևում և վարորդները ստիպված են լինում արտաժամյա մեծ հերթերով լիցքավորել մեքենան:</i>	Ա.Բ. Լինելու է սեղմված գազի արագ լիցքավորում: Բոլոր սարքավորումները լինելու են ժամանակակից և համապատասխանելու են միջազգային ստանդարտներին: Դա Ասիական բանկի պահանջն է:	-
15	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Բնչպե՞ս է լինելու հավաքակայանի լուսավորությունը: Հնարավոր է արդյո՞ք պտուների փոխարեն գտնել մեկ այլ լուծում, քանի որ դրանք խոչնդոտում են ավտոբուսների շարժին</i>	Ա.Օ. Առաջին փուլում լուսավորությունը նախագծված է այնպես, որ պտուները լինելու են պարիսպի հետ, այսինքն դրանք որևէ կերպ չեն կարող խոչնդոտել ներքին երթևեկությանը	-
16	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Առկա է արդյո՞ք քանդման աշխատանքների նախագիծը</i>	Ա.Օ. Մենք հաշվել ենք քանդման աշխատանքների ծավալները	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Մա ամենակարևոր հարցերից մեկն է, առաջին հերթին քանդման նախագիծ պետք է լինի</i>

17	Գևորգ Նավասարդյան <i>Ի նչքան է տնելու շինարարությունը</i>	Է.Վ. Երկու փուլերը միասին տնելու են մոտավորապես 2 տարի	Ա.Բ. Ֆինանսավորումը տրվում է 2 տարվա համար: Ժամկետը տևական է հիմնականում սեղմված գազի ներկրման ժամկետների հաշվին:

Մաս 2. Ծրագրի բնապահպանական և սոցիալական բաղադրիչների ներկայացում:

Ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները ներկայացրեց EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության բնապահպանության մասնագետ Էդիտա Վարդգեսյանը: Նա նշեց, որ նախագիծն անցնելու է Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության գործընթացը, որը լինելու է 2 փուլով: Պատրաստման փուլում է գտնվում ՇՄԱԳ հաշվետվությունը, որը նախ և առաջ ընդգրկում է ներկա ելակետային վիճակի նկարագրությունը, հնարավոր ազդեցությունները և դրանց կառավարման համար բնապահպանական միջոցառումների պլանը: Դիտարկվել են այլընտրանքային տարբերակները, և վերլուծվել է դրանց համեմատական ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: Դիտարկվել են Ասիական Զարգացման Բանկի էսքիզային տարբերակը, որը վերամշակվել և վերանայվել է EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության կողմից: Արդյունքում եզրակացվել է, որ Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակայանը անհրաժեշտ է վերակառուցել և համապատասխանեցնել ժամանակակից անվտանգության պահանջներին: Ուսումնասիրվել են նախագծի հնարավոր ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա, ընդ որում դրանք դասակարգվել են 2 հիմնական խմբերի. (1) շինարարության ազդեցություններ և (2) հետշինարարական շահագործման ազդեցություններ: Շինարարության հնարավոր ազդեցությունները լինելու են մթնոլորտային օդի աղտոտման տեսքով. հողային աշխատանքներից առաջացող փոշու և տեխնիկայից գազային արտանետումների տեսքով, շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների աշխատանքի ընթացքում հնարավոր է աղմուկի մակարդակի որոշակի բարձրացում, առաջացող շինադրի և թափոնների ոչ ճիշտ կառավարման դեպքում հնարավոր է շրջակա միջավայրի աղտոտումը: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման շրջանակներում մասնագետների ներգրավմամբ իրականացվել է օդի որակի հետազոտություն, կատարվել են չափագրումներ ծրագրի տարածքում օդի որակի ելակետային տվյալների հավաքագրման նպատակով:

Ծրագիրն իրականացնելու համար կազմվելու է բնապահպանական կառավարման պլան, որը լինելու է շինարարական կազմակերպության մրցութային փաթեթի մաս և իրենք պարտավոր են լինելու այն կատարել: ԲԿՊ-ի կատարումը շինարարության ընթացքում վերահսկվելու է տեխնիկական վերահսկողության թիմի կողմից:

Էդիտա Վարդգեսյանը նշեց, որ ազդեցություններից է լինելու, ծառահատումը, որից ցավոք, հնարավոր չէ խուսափել: Նա հիշեցրեց, որ Ջրվեժի հավաքակալայանի տարածքը վաղուց յուրացված և հիմնականում ասֆալտապատ արտադրական տարածք է, որտեղ բնական միջավայր գրեթե չի մնացել: Այնուամենայնիվ, չնայած այդ հանգամանքին, այս պահի դրությամբ իրականացվել է տարածքի բուսականության հետազոտություն մասնագետների ներգրավմամբ և արձանագրվել է ներկա վիճակը և ազդեցության ենթակա բուսականությունը, որը ներկայացված է հավաքակալայանի կողմից տնկված հիմնականում դեկորատիվ, ինչպես նաև մրգատու ծառերի և թփերի տեսքով: Համաձայն մասնագետների եզրակացության, հավաքակալայանի տարածքում կարմիրգրքային, հազվագյուտ կամ այլ հատուկ պահպանություն պահանջող տեսակներ չեն աճում: Ծառերի և թփերի ընդհանուր քանակը դեպոյի տարածքում կազմում է մոտավորապես 200, որոնցից մի մասը խոչնդոտում են 1-ին փուլի աշխատանքներին և հատվելու են: ԲԿՊ-ում լինելու է նաև ծառերին վերաբերող բաժին: Ծրագրում նախատեսված է մեղմացնող միջոցառում, այն է՝ յուրաքանչյուր հատված ծառի դիմաց 6 ծառ է տնկվելու: Ծառերի մի մասը լինելու է հենց հավաքակալայանի տարածքում ըստ կանաչապատման նախագծի: Այն մասը, որը քանակապես չի բավականացնելու տնկվելու է թաղապետարանի կողմից հատկացված վայրում:

Մեծ կարևորություն է տրվում շինարարական տեխնիկայի երթևեկության կառավարմանը և շինճամբարների և աշխատանքների կազմակերպմանը: Կապալառու կազմակերպությունից առաջին հերթին պահանջվելու է, որ հաշվի առնվի այն հանգամանքը, որ շինարարական աշխատանքները տեղի են ունենալու գործող ձեռնարկության տարածքում, այսինքն դրանք հնարավորինս այնպես կազմակերպվեն, որ չխոչնդոտեն և չխաթարեն հավաքակալայանի բնականոն աշխատանքը: Բնապահպանական կառավարման պլանով կապալառու կազմակերպությունից պարտադիր պահանջվելու է իրականացնել նախաշինարարական հանդիպում ազդակիր կողմերի հետ, որի ընթացքում ազդակիր ձեռնարկությանը ներկայացվելու է և համաձայնեցվելու է շին աշխատանքների կազմակերպման, տեխնիկայի շարժի, ճամբարի և պահեստարանների, թափոնների ժամանակավոր կուտակման և այլն, սխեման:

Էդիտա Վարդգեսյանն ընդգծեց, որ Բնապահպանական կառավարման պլանի պահանջներից է, որ շինարարական կազմակերպությունը իր գործողություններում սահմանափակվի ծրագրի տարածքով՝ տվյալ դեպքում ավտոբուսների հավաքակալայանի սահմաններով: Տարածքից դուրս որևէ գործողություն՝ ճամբարի և շարժական տնակի տեղադրում, նյութերի պահեստավորում, մեքենաների կայանում, շինադրի կուտակում և այլն, չի թույլատրվելու:

Էդիտա Վարդգեսյանը նշեց, որ ԲԿՊ-ի կատարումը խստիվ հսկվելու է վերահսկող կազմակերպության կողմից իրականացվող մոնիթորինգի պարբերական ստուգայցերի միջոցով: Իրականացվելու է նաև գործիքային մոնիթորինգ, այսինքն շինարարական կազմակերպության կողմից պարբերաբար չափագրվելու է օդի աղտոտվածությունը, աղմուկի և թրթռումների մակարդակը և ստացված արդյունքները համեմատվելու են Հայաստանի Հանրապետության և միջազգային թույլատրված նորմերի և ստանդարտների հետ:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց նաև, որ կապալառու կազմակերպությունից պարտադիր պահանջվելու է նաև մշակել և տեղադրել Բողոքների արձագանքման մեխանիզմը: Ազդակիր

հանրությունը և առաջին հերթին Ջրվեժի հավաքակալանը որպես անմիջական շահառու այդ մեխանիզմի միջոցով կարող է անընդհատ հսկողություն ունենալ շինարարական աշխատանքների վրա, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում ներկայացնել առաջարկներ, պահանջներ և բողոքներ:

Ամփոփելով, Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ EGIS International խորհրդատվական կազմակերպությունը միջազգային մասնագետների ներգրավմամբ մշակել է նաև Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանը վթարային իրավիճակների կառավարման համար:

ՇՄԱԳ հաշվետվությունը վերջնականացնելուց հետո, այն հանրության համար հասանելի գրարձվի, հայերեն և անգլերեն լեզուներով կտեղադրվի Երևանի Քաղաքապետարանի Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի կայքում: Բոլոր շահագրգիռ կողմերը, այդ թվում և առաջին հերթին անմիջական ազդակիր շահառուն հնարավորություն կունենան ծանոթանալու ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի հետ:

Այնուհետև հարց-ու- պատասխանը վերսկսվեց:

Ն	հարց	պատասխան	լրացում
18	Գևորգ Նավասարդյան <i>Ստացել եք արդյո՞ք նախագծման թույլտվությունը և ինչ պահանջներ կան կանաչապատման վերաբերյալ: Առկա է արդյո՞ք կանաչապատվող տոկոսային հարաբերակցության պահանջը:</i>	Է.Վ. Այո, կանաչապատման պահանջը առկա է նախագծման թույլտվության մեջ քարտեկարգում հաստատվածում:	Ա. Օ. Նշված է կառուցապատման տոկոսը- 100%: Կանաչապատման տոկոսային հարաբերակցության պահանջը նշված չէ:
19	Ա.Բ. <i>Կանաչապատման վերաբերյալ 2 խնդիր կա, որոնք պետք է հաշվի առնենք նախագծում.</i> <i>1. ՀՀ օրենքով նախատեսվում է, որ յուրաքանչյուր բնակելի և արտադրական տարածք պետք է ունենա որոշակի տոկոսային հարաբերակցությամբ կանաչապատման գոտի:</i>	Ն.Զ. Թևոսյան փողոցի վրա հավաքակալանի պարիսպից դուրս մինչև հենապատը որոշակի հաստված կա, որը կարելի է օգտագործել ծառեր տնկելու համար, ինչպես նաև Հովհաննիսյան փողոցում աճող բարդիները ներկայումս չորացած են, դրանց փոխարեն ևս կարելի է ծառեր տնկել:	Գ.Ն. <i>Բոլոր դեպքերում անհրաժեշտ է կազմել կանաչապատման համար</i>

	2. 100-ից ավելի ծառ ու թուփ է հատվելու դեպոյի տարածքում, որի փոխարեն Ասիական բանկը պահանջում է 1:6 հարաբերակցությամբ նոր ծառեր տնկել: Այդքան քանակությամբ ծառեր հավաքակայանի ներսում տեղավորելն անհնարին է, ուստի խնդրում ենք համայնքից տրամադրել տարածք, ցանկալի է հարակից հատվածներում, այդ ծառերը տնկելու համար:		
20	Գևորգ Նավասարդյան Ինչպե՞ս է իրականացվելու կանաչ գոտու բոցումը: Նախատեսված է արդյո՞ք բոցումն համակարգը և եթե ոչ, ապա պարտադիր անդրադարձե՞ք այդ հարցին	Ա.Օ. Ամբողջ հավաքակայանի համար ամբողջական բոցման համակարգը նախատեսված է 2-րդ փուլում: 1-ին փուլում ծառերը ջրվելու են է տարածքում գտնվող խորքային հորից ռետինե ճկուն խողովակների միջոցով:	Ա.Բ. Կարծում եմ, որ հնարավոր է լվացակայանի փակ համակարգի 1-2 գիծ տալ բոցման համար:
21	Գևորգ Նավասարդյան Նախնական գնահատման հայտում պարտադիր պետք է ընդգրկվեն մեղմացնող մջոցառումները, որոնք պահանջվում են մթնոլորտային օդի պահպանության օրենքով, մեքենաների անիվների լվացման պահանջը, շինհրապարակի ցանկապատումը և այլն, ինչպես նաև պետք է հաշվի առնել շինարարական աշխատանքների ժամանակ	Է.Վ. Ձեր կողմից նշված շատ միջոցառումներ արդեն ընդգրկել ենք ԲԿՊ-ում, այնուամենայնիվ դիտողությունը նախնական գնահատման հայտում հաշվի կառնենք	-

<i>Ճառերի պահպանության վերաբերյալ Քաղաքապետարանի Ավագանու 405 Ն որոշումը</i>		

Ամփոփիչ խոսք

Հանդիպման վերջում Էդիտա Վարդգեսյանը մեկ անգամ ևս ընդգծեց ծրագրի կարևորությունը և դիմեց ներկա հանրությանը ծրագրին կողմ կամ դեմ լինելու հարցով:

Արտահայտվեցին

Գևորգ Նավասարդյան, Երևանի Քաղաքապետարան, աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ

Քաղաքապետարանը տալիս է իր հավանությունը և փորձաքննության համար անհրաժեշտ գրությունը կտրամադրի 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Նորայր Զատիկյան, Նոր Նորք վարչական շրջանի քաղաքաշինության և հողօգտագործման բաժնի պետ

Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարը նախագծին ծանոթացել է և տալիս է իր հավանությունը

Ռուբեն Ղուկասյան, «Երևանի ավտոբուսներ» ՓԲԸ, Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակալայանի տնօրենի տեղակալ

Գազայցակալայանի կառուցումը մեր ձեռնարկության համար շատ կարևոր է , քանի որ այսօր այդ հարցում խնդիրներ ունենք, մեր վարորդները լիցքավորման պատճառով 2-3 ժամ ուշ են տուն գնում:

Աշխատանքային կարգով շատ լավ աշխատել ենք նախագծող թիմի հետ, նախագծողները հաճախ եկել են մեզ մոտ և ընթացքում քննարկել ենք շատ հարցեր

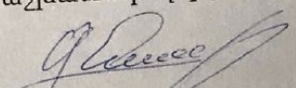
Որոշվեց

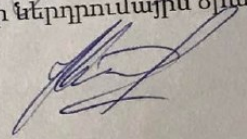
1. Ընդհանուր առմամբ նախնական կարգով հավանություն տալ ծրագրին կարևորելով դրա նշանակությունը Երևան քաղաքի համար:
2. Տեղադրել ՇՄԱԳ հաշվետվությունը Երևանի քաղաքապետարանի ներդրումային ծրագրերի գրասենյակի կայքում, ինչպես նաև ԱԶԲ և ՇՄՓորձաքննության ՊՈԱ

կայքերում թափանցիկությունն ու հանրության կողմից հասանելիությունն ապահովելու նպատակով:

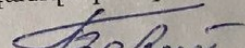
3. Քննարկել հնչեցրած առաջարկությունները նախագծում հնարավորինս հաշվի առնելու նպատակով:
4. ՇՄԱԳ գործընթացում շարունակել համագործակցությունը Նոր Նորք վարչական շրջանի և «Երևանի ավտոբուսներ» ՓԲԸ Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակալայանի հետ հետագա հանրային քննարկումների ձևաչափով:

Քննարկումների պատասխանատու՝

Գևորգ Նավասարդյան, Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ

Արմեն Բողոյան, Երևանի քաղաքապետարանի ներդրումային ծրագրերի գրասենյակ

Վարող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

Ծրագրի ձեռնարկող՝

Տիգրան Մամիկոնյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

Արձանագրող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-6. 21.01.2022 թ. կայացած հանրային քննարկման լուսանկարները

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-2-7. 2022 թ. հունվարի 21-ին կայացած հանրային քննարկման մասնակիցների ցանկը

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ
Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և
ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի
Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ
Public consultation on the Initial Environmental Examination

21 հունվարի 2022 թ. ժ. 14:00

21 January 2022, 2:00 PM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ը	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
1	Սարգսյան Արարատ	ՀԻՑԻՈԼՈԳ	093 355 828	
2	Բիբերա Հարությունյան	EGIS Environmental	093 606 017	
3	Յիսակ Նազարյան	EGIS SE	099 051 932	
4	Վերոնիկա Բաբայանյան	Զրև-ի ջրաբանական-ի հետազոտություն ՀԻՑԻՈԼՈԳ	093 543 968	

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՌՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

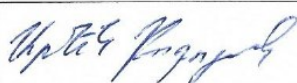

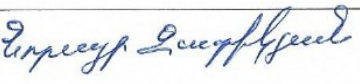
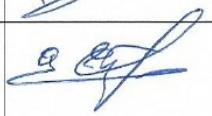
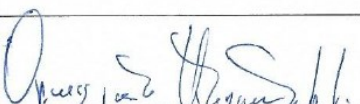
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ
Public consultation on the Initial Environmental Examination

21 հունվարի 2022 թ. ժ. 14:00

21 January 2022, 2:00 PM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ը	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
5		ԵԿՁԾԻԳ ընկերություն մեթ. Վարդանյան	095450445	
6		Կենտր. սեփական ՊԲԸ	094821888	
7		Զարի Զարի ՎԷԸ / Գ.Ե.Ե. բաժնի պետ	093125050	
8		«Առևտու» ՍՊԸ. Հարգանք պետ.		

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ
Public consultation on the Initial Environmental Examination

21 հունվարի 2022 թ. ժ. 14:00

21 January 2022, 2:00 PM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ն	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
9	<i>Ասատրյան</i> <i>Արշակ</i>	«ՏՄԵՖ» <i>Աստրյան</i>	091-00-69-30	<i>[Signature]</i>
10	<i>Հակոբյան</i> <i>Տիգրան</i>	«ԵՐԵՎԱՆ» <i>ՀԵՃԵԼԻ</i>	094-015-017	<i>[Signature]</i>
11				
12				
13				

դարակվում է թիվ եԱԴԿ0037/04/13 վճռով սնանկ ճանաչված „Նորաեմ-2007,, ԱԿ-ի սնանկության գործով ստացված նոր դաշանքը

194ևորգ Տոնրիդի Մարգարյան-84000000 ՀՀ դրամ, 82 հոդվածի /ը/ հերթ.

Հիմք ընդունելով «Սնանկության մասին,, ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի 9-րդ կետի դաշանքները, դաշատյանը կամ դաշատերերը կարող են դաշանքների նախնական ցուցակի դեմ 7-օրյա ժամկետում ներկայացնել իրենց առարկությունները ՀՀ սնանկության դաշարան, ֆ. Երևան, Օսյան 53/:

ՀԱՐԱՑՆԻ ՔՆԱՐԿՈՒՄԵՐ

Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի
ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՐՈՒՄՑԻՆ ՀԱՎԱՅՄԱԿԱՑՈՒՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Շրջակա միջավայրի վրա ենարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ

ՀՀ Կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը իրականացնում են Երևան քաղաքի էքոնեկոլոգիայի և տրանսպորտային համակարգի բարելավման ծրագիր, որի շրջանակներում կիրականացվի Երևան քաղաքում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը:

-Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին- ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով տեղի կունենա ԷԳԻՍ ԻՆՅԵՐՆԵՇՆԻ ընկերության կողմից հայաստանյան մասնաճյուղի միջոցով ներկայացված Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության կախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ):

Հանրային քննարկումը տեղի կունենա

Ժամը 11:00-ին

Հինգշաբթի, 12 մայիսի 2022 թ-ի

Վայրը Նոր Նոյր վարչական շրջանի քաղապետարանի շենքում,

5-րդ հարկ, 506 սենյակ

Հասցե՝ ք. Երևան, Գալի պողոտա, 19

Հեռ՝ +(374 11) 518 688

Փաստաթղթերի կարելի է ծանոթանալ շրջակա միջավայրի կախարարության պաշտոնական կայքում (www.env.am), հասցե՝ ք. Երևան, Բուզակի 1/3 (հեռ. 011-22-02-17):

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-2.Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարին ուղղված պաշտոնական ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջելմա Բրայս 19/1
 Հեռախոս՝ + 374 11 584404
 Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
 Ծրագրի No՝ 130115L

Ում՝ Երևան քաղաքի Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար պարոն Սուրեն Ղամբարյանին

Պատճենը՝ «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի ծրագրի ղեկավար տիկին Նորա Սարտիրոսյանին
 «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի տեխնիկական մասնագետ պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/775

3-ը մայիսի, 2022թ.

Թեմա՝ Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում. հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
 Հեռախոս՝
 Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
 +374 93 606017
 editavard@gmail.com

Նախորդող գրություններ՝

առկա չեն

Հարգելի՛ պարոն Ղամբարյան,

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք Ձեզ, ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանների կառուցման ծրագիրը», որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով Ծրագրի վերաբերյալ հանրության իրազեկումն ու մասնակցությունն ապահովելու նպատակով տեղի կունենան «Էգիս Ինթերնեյշլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից ներկայացված Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ):

Egis International
 15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
 Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S au capital de 14 855 100 Euros
 SIRET 582 132 551 00307 - SIREN 582 132 551 - R.C.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE 7112B

Հանրությունը և ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունը կարող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ նշված ծրագրի նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ, փոխանակել իրենց կարծիքները և քննարկել իրենց հուզող հարցերը ինժեներատեխնիկական և բնապահպանական թիմի հետ:

Հայցում ենք Ձեր աջակցությունը 2022թ. -ի մայիսի 12-ին, ժ. 11:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին Նոր Նորք վարչական շրջանում ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունների, գործող բիզնեսների, բնակիչների, և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու գործում:

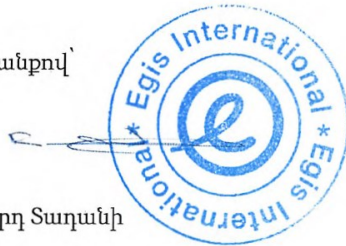
Մույն նպատակով խնդրում ենք.

- ապահովել միջոցառմանը Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարի կամ թաղապետարանի ներկայացուցչի, ինչպես նաև Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել թաղապետարանի հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը թաղապետարանի կայքէջում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը՝ 1 (մեկ) էջ:

Հարգանքով՝

Ռիչարդ Տադանի

«Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

«Երևանի ավտոբուս» ՍՊԸ-ի տնօրենին ուղղված ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1
 Հեռախոս՝ + 374 11 584404
 Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
 Ծրագրի No՝ 130115L

Ում՝ «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրեն
 պարոն Էլբակ Թարփոշյանին

Պատճենը՝ «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի ծրագրի ղեկավար
 տիկին Նորա Մարտիրոսյանին
 «ԵԿՆ ՕԻԳ» -ի
 տեխնիկական մասնագետ
 պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/776

3-ը մայիսի, 2022թ.

Թեմա՝ Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում. հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
 Հեռախոս՝
 Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
 +374 93 606017
 editavard@gmail.com

Նախարդող գրություններ՝

առկա չեն

Հարգելի՛ պարոն Թարփոշյան,

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք Ձեզ, ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակալանների կառուցման ծրագիրը», որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով Ծրագրի վերաբերյալ հանրության իրազեկումն ու մասնակցությունն ապահովելու նպատակով տեղի կունենան «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից ներկայացված Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ):

Egis International
 15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
 Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S au capital de 14 855 100 Euros
 SIRET 582 132 551 00307 - SIREN 582 132 551 - R.C.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE 7112B

Հանրությունը և ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունը կարող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ նշված ծրագրի նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ, փոխանակել իրենց կարծիքները և քննարկել իրենց հուզող հարցերը ինժեներատեխնիկական և բնապահպանական թիմի հետ:

Հայցում ենք Ձեր աջակցությունը 2022թ. -ի մայիսի 12-ին, ժ. 11:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին Նոր Նորք վարչական շրջանում ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունների, գործող բիզնեսների, բնակիչների, և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու գործում:

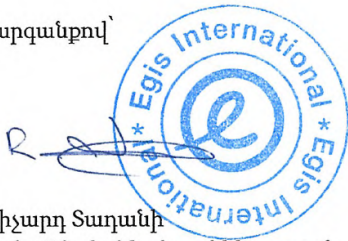
Մույն նպատակով խնդրում ենք.

- ապահովել միջոցառմանը «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրենի կամ կազմակերպության այլ ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել Ձեր կազմակերպության հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը կազմակերպության կայքէջում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը, 1 (մեկ) էջ:

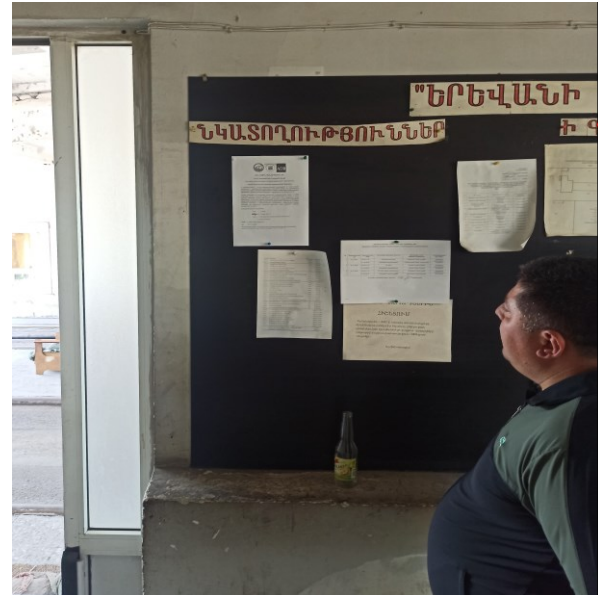
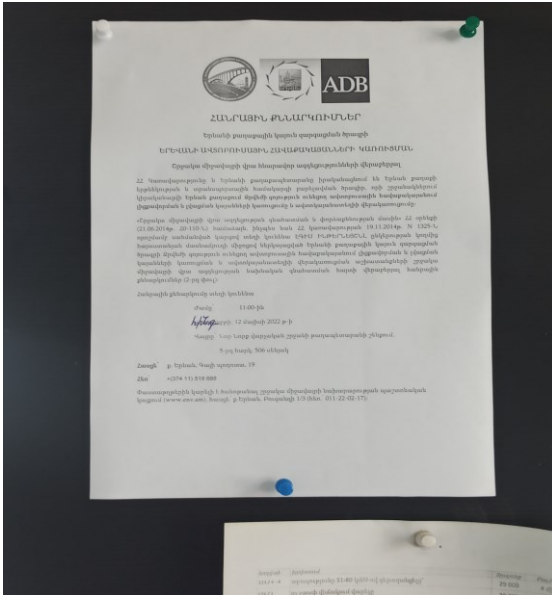
Հարգանքով՝

Ռիչարդ Տադանի
«Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-3. Ազդեցության ենթակա հանրության շրջանում տեղեկատվության տարածում

7. Հանրային քննարկումների իրականացման մասին գովազդային ծանուցումը փակցվել է Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթի 2022 թվականի ապրիլի 30-ի հրատարակման մեջ (տես Ենթահավելված Թ-2-1, կցված է նաև թղթային տարբերակով);
8. Հայտարարությունները փակցվել են հանրային տեսանելի վայրերում:
9. Հրավերը հանձնվել և փակցվել է առանցքային շահառու Ջրվեժի գործող ավտոբուսային հավաքակայանում:

10. Հրավերները տրվել են Նոր Նորք վրաչական շրջանի Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների տարածքում ազդակիր բնակիչներին և ձեռնարկատիրական գործունեությունների ներկայացուցիչներին:

11. Հայտարարությունը և հրավերները Երևան Օրհուս կենտրոնի ցանցի միջոցով բաժանվել են անմիջապես ՀԿ-ներին:

12. Հանրային քննարկումը տեղի է ունեցել Նոր Նորք վարչական շրջանում և ղեկավարվել պրն. Գևորգ Նավասարդյանի՝ Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանական բաժնի ղեկավարի կողմից՝ որպես ազդակիր համայնքի ներկայացուցիչ: Հանրային քննարկման արձանագրությունը, այդ թվում՝ մասնակիցների ցուցակը և մասնակիցների կողմից բարձրացված խնդիրների և հուզող հարցերի մասին ամբողջական տեղեկատվությունը պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվել է և տեսաձայնագրության հետ միասին կցվել որպես ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-3:

հավաքականի տնօրենի տեղակալ

5. Տիգրան Մամիկոնյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,
ծրագրի համակարգող,
5. Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,
ծրագրի բնապահպանության խորհրդատու,
6. Տիգրան Հակոբյան, ՄՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
Ճարտարապետ
7. Աշոտ Հարությունյան ՄՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
ինժեներ- նախագծող
8. այլ մասնակիցներ ընդհանուր ցուցակը տես Հավելված 1

Օրինակներ՝ Արձանագրության բնօրինակները ներկայացված են

ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարություն Շրջակա միջավայրի գնահատման
փորձաքննական կենտրոն ՊՈԱԿ-ին

Երևանի քաղաքապետարանին

Երևանի Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի գրասենյակին
Ասիական զարգացման բանկին

EGIS International խորհրդատվական կազմակերպությանը

Հավելվածներ՝ Մասնակիցների ցուցակը

Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթում հայտարարությունը

Լուսանկարներ

Տեսագրությունը և ձայնագրությունը պարունակող էլեկտրոնային կրիչը

Օրակարգը՝ նախագծի ներկայացում, բնապահպանական և սոցիալական

ազդեցությունների քննարկում

Բացման խոսքը

Հանրային քննարկման միջոցառումը ողջույնի խոսքով բացեց Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ՝ պարոն Գևորգ Նավասարդյանը, ով նշեց, որ միջոցառումը նվիրված է ՀՀ Կառավարության և Երևանի քաղաքապետարանի կողմից իրականացվող Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանների կառուցման ծրագրի շրջանակներում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական գնահատման հայտի քննարկմանը:

Նա ընգծեց, որ ներկա հանդիպումը նախատեսվող գործունեության 2-րդ հանրային քննարկումն է և քննարկման միջոցառմանը մասնակցելու հրավերը տեղադրվել է ինչպես Շրջակա միջավայրի նախարարության ՇՄԱՓԿ ՊՈԱԿ-ի, այնպես էլ Երևանի Քաղաքապետարանի պաշտոնական կայքերում: Այնուհետև նա փոսքը փոխանցեց ՇՄՆ ՇՄԱՓԿ փորձագետ՝ տ-ն Նելլի Մովսիսյանին:

Ներկայանանալուց հետո, Նելլի Մովսիսյանը մանրամասն ներկայացրեց ՇՄԱ փորձաքննական գործընթացը և իրավական հենքը: Նա նույնպես ընգծեց, որ ներկա քննարկումը նախնական գնահատման հայտի 2-րդ փուլն է և հիշեցրեց, որ օրենքով սահմանված կարգով քննարկումից առնվազն 7 աշխատանքային օր առաջ իրականացվել է հանրության ծանուցում և հայտարարությունը տեղադրվել է Հայաստանի Հանրապետություն պաշտոնաթերթում: Մեջբերելով օրենքի համապատասխան հոդվածները, նա մեկ անգամ ևս տեղեկացրեց, որ նախատեսվող գործունեությունը ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության և դասակարգվում է Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակների ցանկում: Դա նշանակում է, որ փորձաքննությունն իրականացվելու է 2 փուլով, ներկայումս փորձաքննության 1-ին փուլն է՝ նախնական գնահատման փուլը, որի տևողությունը կազմում է 30 աշխատանքային օր: Այնուհետև այս փուլին հետևելու է հիմնական հաշվետվության փուլը, որի տևողությունը լինելու է 40 աշխատանքային օր: Նախնական գնահատման հայտի փորձաքննության ընթացքում կարծիքներ և առաջարկություններ ստանալու համար դիմել են ՇՄՆ ստորաբաշանումներին և համապատասխան ոլորտների պետական լիազոր մարմիններին, որից հետո ստացված կարծիքները հաշվի են առնվել հայտի լրամշակված տարբերակում:

S-ն Նելլի Մովսիսյանը ներկաներին տեղեկացրեց, որ օրենքով սահմանված կարգով, քննարկումից հետո 12 աշխատանքային օրվա ընթացքում հանրությունը կարող է իր դիտողությունները գրավոր տեսքով ներկայացնել ՇՄՆ, որից հետո նախաձեռնողին կտրվի տեխնիկական առաջադրանք: Այնուհետև նա խոսքը փոխանցեց նախագծման խորհրդատու կազմակերպության ներկայացուցիչ՝ Էդիտա Վարդգեսյանին:

Ողջույնի խոսքից և որպես EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի բնապահպանության խորհրդատու ներկայանալուց հետո, Էդիտա Վարդգեսյանը հիշեցրեց, որ ՀՀ Կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանի

նախատեսում են իրականացնել Երևան քաղաքի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման ծրագիրը: Նախագծային աշխատանքներն իրականացրել է EGIS International կազմակերպությունը Երևանի քաղաքապետարանի, իդեմա՝ Երևանի քաղաքապետարանի կազմում ստեղծված «Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակի» (ԵԿՆ ՄԻԳ)-ի: Նա նաև հիշեցրեց, որ EGIS International կազմակերպությանն հիմնականում իրականացրել է խորհրդատվական ծառայություն, իսկ նախագիծը մշակվել է հայկական ՍՈՒՖԵՏ նախագծային կազմակերպության կողմից: Էդիտա Վարդգեսյանը նախագիծը հակիրճ ներկայացնելու համար խոսքը փոխանցեց Սուֆետ կազմակերպության ճարտարագետներին, որոնք անմիջապես մասնակցելեն նախագծային աշխատանքներին:

Մաս 1. Ծրագրի ինժինեքատեխնիկական նախագծային մասի ներկայացում:

Այնուհետև խոսքը տրվեց նախագծող կազմակերպության ճարտարապետ Տիգրան Հակոբյանին, ով գծագրերի միջոցով բացատրեց նախագիծը: Նա նախ հիշեցրեց, որ նախագիծն արված է ընդահուր առմամբ 200 ավտոբուսների համար և թվարկեց վերակառուցման ծրագրի մեջ ընդգրկված աշխատանքներն ու կառույցները, գծագրերի վրա ցույց տվեց դրանց՝ այդ թվում մուտքերի և ելքերի տեղադիրքը հավաքակայանի տարածքում: Տիգրան Հակոբյանը ցուցադրեց նոր կառուցվող սեղմված գազի արագ լիցքավորման համար նախատեսված լցակայանի, դիզելային լցակայանի, ավտոբուսների լվացման կայանի, ինչպես նաև այլ ստեղծվող կառույցների և դրանց սպասարկման համար նախատեսված կառույցների, այդ թվում՝ նոր բացվող մուտքի, ենթակայանի, ջրամբարի տեղադիրքը: Նա բացատրեց նաև, որ հավաքակայանի մակերեսին անձրևաջրերի հեռացման համար տրվելու է անհրաժեշտ թեքություն, որիպիսի մակերեսը չենթարկվի արագ քայքայման:

Մաս 2. Նախնական գնահատման հայտի ներկայացում:

Այնուհետև, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության բնապահպանության մասնագետ Էդիտա Վարդգեսյանը ներկայացրեց Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական գնահատման հայտը: Նա նշեց, որ նախ և առաջ իրականացվել է ազդեցությունների նախնական գնահատում, որի արդյունքներն ամփոփվել են Ասիական զարգացման բանկին ներկայացված շրջակա միջավայրի վրա նախնական ուսումնասիրության հաշվետվության մեջ, ինչպես նաև նախնական գնահատման հայտում, որը ներկայացվել է ՇՄՆ ՇՄԱՓԿ ՊՈԱԿին փորձաքննության համար:

Էդիտա Վարդգեսյանը մանրամասն ներկայացրեց նախնական գնահատման հայտի բովանդակությունը որը նախ և առաջ ընդգրկում է նախատեսվող գործունեության նկարագրությունը, ներկա ելակետային վիճակի՝ տեղադիրքի, կլիմայական պայմանների, օդի որակի, աղմուկի ֆոնային վիճակի նկարագրությունը, ինչպես նաև կենսաբազմազանության նկարագրությունը, կանխատեսվող հնարավոր ազդեցությունները և դրանց կառավարման

համար բնապահպանական միջոցառումների պլանը: Նա ընդգծեց, որ բնապահպանական կառավարման պլանը լինելու է շինարարական կազմակերպության մրցութային փաթեթի մաս և պարտադիր է լինելու կատարման համար: ՇՄԱԳ հաշվետվության հետ մեկտեղ տրամադրվող ԲԿՊ-ի հիման վրա կապալառու կազմակերպության կողմից կազմվելու է իր բնապահպանական կառավարման պլանը՝ Շինարարության ԲԿՊ-ն, որը հաստատվելու է և որի կատարումը շինարարության ընթացքում վերահսկվելու է տեխնիկական վերահսկողության թիմի կողմից:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ այս պահի դրությամբ իրականացվել է բուսական աշխարհի ուսումնասիրությունը, որի հաշվետվությունը կցվելու է ՇՄԱԳ հիմնական փուլի հաշվետվությանը, սակայն կենդանական աշխարհի ուսումնասիրություն չի իրականացվել, քանի որ ենթադրվել է, որ տվյալ ծրագրի համար այդպիսի հետազոտության անհրաժեշտություն չկա: Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը՝ վաղուց գործող հիմնարկություն է, որի տարածքը արդյունաբերական նպատակով յուրացված է, ասֆալտապատ է և ունի շուրջկողմյա ցանկապատ:

Այնուամենայնիվ, փորձաքննության կողմից կենդանական աշխարհի վերաբերյալ տրվել է դիտողություն և պահանջվել է իրականացնել համապատասխան ուսումնասիրություն: Այս պահի դրությամբ կենդանական աշխարհի գնահատման գործընթացը սկսվել է և ամբողջական հաշվետվությունը, կարմիրգրքային տեսակների մասին տեղեկատվությունը նետարյալ կներկայացվի ՇՄԱՓ 2-րդ փուլում:

Բուսական աշխարհի ուսումնասիրությունը նույնպես լրամշակվել է և նույնպես կներկայացվի փորձաքննությանը: Էդիտա Վարդգեսյանն ընդգծեց, որ այս ուսումնասիրության մեջ հատկապես կարևորվել է Ջրվեժի հավաքակայանի տարածքում առկա և հատման ենթակա ծառերի և թփերի հաշվառման հարցը: Նա նշեց, որ ընդհանուր առմամբ տարածքում առկա են մոտ 200 ծառ և թուփ, որոնցից 1-ին փուլում հատվելու են 61 ծառ և 6 թուփ: Հատվող ծառերի և թփերի փոխարեն նախատեսված են փոխհատուցող միջոցառումներ՝ նախ և առաջ իրականացվել է այդ ծառերի/ թփերի հատման արդյունքում հասցվող վնասի դրամական չափի հաշվարկը, այնուհետև բնապահպանական կառավարման պլանում պլանավորվել է տնկել նոր ծառեր/ թփեր 1:6 հարաբերակցությամբ (յուրաքանչյուր հատվող ծառի դիմաց տնկվելու է 6 ծառ): Այդ ծառերը տնկվելու են առաջին հերթին հավաքակայանի տարածքում կանաչապատման նախագծին համապատասխան, այնուհետև ավելցուկային քանակը տնկվելու է Երևանի քաղաքապետարանի և Նոր Նորք վարչական շխջանի կողմից հատկացված տարածքում, ընդ որում ծառերի տնկման համար տարածքի ընտրության հարցում կարևորվել է հետագա խնամքի կազմակերպման հնարավորությունը: Պարտադիր պայման է լինելու, որ այդ տարածքները ապահովված լինեն ռոտզման ջրով, որպեսզի ծառատունկն աննպատակ չլինի:

Էդիտա վարդգեսյանը նշեց, որ հաշվարկները ցույց են տալիս, որ տնկվող ծառերի քանակը լիովին փոխհատուցում է և անգամ գերազանցում է հասցվող վնասի չափը: Բնապահպանական կառավարման պլանով ծառերի նախնական խնամքը հանձնարարվում է կապալառու կազմակերպությանը, որն իրականացնելու է այն մեկ տարվա ընթացքում՝

թերությունների վերացման ժամանակահատվածում, այնուհետև հետագա խնամքը հանձնվելու է ավտերուսների հավաքակալանին:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ նախնական գնահատման հայտում դիտարկվել են նաև այլ ազդեցությունները, որոնք հնարավոր են շինարարական աշխատանքների ընթացքում: Այդպես, ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ նախատեսվող գործունեությունը չի իրականացվելու ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների սահմաններում, ինչպես նաև Ծրագրի անմիջական տարածքում ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկում գրանցված բնության հուշարձանները բացակայում են: Նախատեսվող գործունեությունն ազդեցություն չի գործելու, քանի որ այդպիսի տարածքները գտնվում են շինարարական աշխատանքների հրապարակից և տրանսպորտային ուղիներից առնվազն համապատասխանաբար 3-ից 5 կմ հեռավորության վրա և ավելին:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ ստացված դիտողություններից էր նաև հայտը համալրել հնագիտական արժեքների վերաբերյալ ուսումնասիրությամբ, որն իրականացվել է և ձեռք է բերվել հնագետ մասնագետի եզրակացությունն առ այն, որ տարածքում և մոտակայքում չկան հնագիտական կամ մշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտներ, որոնք գրանցված են հուշարձանների ցանկում և պաշտպանվում են պետության կողմից: Այդպիսի հուշարձանների միջև հեռավորությունը բավականին մեծ է և ազդեցությունը բացառվում է:

Էդիտա Վարդգեսյանն հատուկ ընդգծեց, որ այնուամենայնիվ, բնապահպանական կառավարման պլանում նախատեսված են կանխարգելման բնույթի միջոցառումներ, մասնավորապես կապալառու կազմակերպության կողմից ներկայացվելու է երթևեկության կառավարման պլան, որում մանրամասն ներկայացնելու է բեռնափոխադրումների ուղիները: Այդ պլանը հաստատվելու է միայն այն դեպքում, եթե հնագիտական կամ բնության հատուկ պահպանության կարիք ունեցող տարածքներն որևէ ազդեցության չենթարկվեն: Ավելին, կապալառու կազմակերպությունը պարտավորվելու է շինարարական աշխատանքները սկսելուց առաջ իրականացնել հնագիտական պատահական գտածոների վերաբերյալ դասընթաց և հողային աշխատանքների ընթացքում այդպիսի գտածոների հայտնաբերման դեպքում կիրառվելու է օրենքով սահմանված արարողակարգը:

Նշվեց, որ կրևորվել է նաև կապալառու կազմակերպության կողմից թափոնների ճիշտ կառավարման հարցը, որի համար ԲԿՊ-ում հատկացվել է հատուկ բաժին, որում նախանշված են այն հիմնական սկզբունքները, որոնք պարտադիր են լինելու կատարման համար: ԲԿՊ-ի հիման վրա շինարարական կազմակերպությունը ներկայացնելու է իր կառավարման պլանը, որտեղ ավելի մանրամասն տեղեկատվություն է տրամադրելու թափոնների տեսակների, դրանց ժամանակավոր կուտակման վայրերի, հեռացման հաճախականության և վերջնական տեղադրման թափոնավայրերի մասին:

Էդիտա Վարդգեսյանն ընդգծեց, որ չափազանց մեծ կարևորություն է տրվել աշխատանքների կազմակերպման հարցին հաշվի առնելով, որ աշխատանքները տեղի են ունենալու գործող հիմնարկի տարածքում: Շինարարական աշխատանքների կազմակերպչական սխեման

կապալառու կազմակերպության կողմից ներկայացվելու է մոբիլիզացիոն պլանում՝ շինհրապարակի, պահեստարանների, թափոնների և շինանյութերի ժամանակավոր կուտակման վայրերի, շինհրապարակ մուտքերի և ելքերի հստակ նշումով: Հիմնական պահանջը՝ աշխատանքները կազմակերպել այնպես, որ դրանք բացասական ազդեցություն չունենան գործող ձեռնարկության աշխատողների և գույքի, ինչպես նաև չխոչընդոտեն և չխաթարեն հավաքակայանի բնականոն աշխատանքը:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ հաշվի առնելով և կարևորելով ծրագրի սոցիալական բաղադրիչը, նախատեսվել է հիմնել Բողոքների լուծման մեխանիզմ: Սոցիալական բաղադրիչն ընգրկում է անմիջապես Ջրվեժի հավաքակայանի աշխատակազմը, շինարար կազմակերպության աշխատակազմը, ինչպես նաև տարածքի մոտակայքում գտնվող տարբեր ձեռնարկատիրական հիմնարկները և այլ հանրային օբյեկտները: Բարեբախտաբար մոտակայքում չկան բնակելի տներ, սակայն առկա են այլ հանրային նշանակության օբյեկտներ՝ հյուրատներ, ռեստորաններ և այլն, որոնց վրա հնարավոր ազդեցությունը հաշվի է առնվել, կազմվել է տարածքի ազդակիր զգայուն ընկալիչների ցուցակը և ԲԿՊ-ում նախատեսվել են ազդեցությունը և անհարմարությունները մեղմացնող միջոցառումներ:

Ազդակիր հանրությունը և առաջին հերթին Ջրվեժի հավաքակայանը որպես անմիջական շահառու այդ մեխանիզմի միջոցով կարող է անընդհատ հսկողություն իրականացնել շինարարական աշխատանքների վրա, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում ներկայացնել առաջարկներ, պահանջներ և բողոքներ: Բողոքների լուծման մեխանիզմը՝ մի ամբողջ համակարգ է, որն ենթադրում է, որ կապալառու կազմակերպությունը հանրության հետ կապն ապահովելու նպատակով վարձելու է սոցիալական մասնագետի և վարելու է բողոքների/ առաջարկների գրանցամատյան: Հարցերը լուծվելու են տեղում կապալառու կազմակերպության կողմից, իսկ նրա իրավասության շրջանակից դուրս լինելու դեպքում՝ այն տեղափոխվելու է ծրագրի այլ աստիճաններ՝ Խորհրդատու, ՕԻԳ, Երևանի քաղաքապետարան:

Ամփոփելով, Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց նաև, որ ՇՄԱԳ հաշվետվությունը վերջնականացնելուց հետո այն հանրության համար հասանելի կդարձվի, հայերեն և անգլերեն լեզուներով կտեղադրվի Երևանի քաղաքապետարանի «Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի» կայքում: Բոլոր շահագրգիռ կողմերը, այդ թվում և առաջին հերթին անմիջական ազդակիր շահառուն, հնարավորություն կունենան ծանոթանալու ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի հետ:

Մաս 3. Հարց-ու-պատասխան

Ն	հարց	պատասխան	Լրացում
1	Արտակ Բաբայան <i>Որո՞չ հարցեր ունե՞մ նախագծի վերաբերյալ. Որ հատվածներն են քանդվելու՞</i>	Տիգրան Հակոբյանը գծագրերի վրա քանդման կառույցները ցույց տվեց ենթակա	Տիգրան Մամիկոնյան Ավտոկայանատեղիի նախագծման առաջադրանքն առայժմ չունենք, դա 2-

	<i>Ավտոբուսների կայանատեղին բացօթյա է լինելու²</i>		րդ փուլում է նախատեսվում, սակայն կարող էմ ասել, որ այդ բացօթյա է նախատեսվում
2	Արտակ Բաբայան <i>Հնարավոր չէ արդյո՞ք ավտոբուսների կայանատեղին ծածկով կառուցել</i>	Ռուբեն Ղուկասյան Որպես օպերատոր դրա իմաստը չեմ տեսնում: Փորձը ցույց է տալիս, որ փակ տարածքում կանգնած մեքենաներն ավելի շուտ են փչանում, քան դրսում կանգնածները: Ամբողջ աշխարհի պրակտիկան այդպիսին է:	Տիգրան Մամիկոնյան Նախագիծը կախված կլինի 2-րդ փուլի առաջադրանքից
3	Արտակ Բաբայան Հաշվի առել էք արդյո՞ք, որ Թևոսյան փողոցի պարիսպի մոտ ջրագիծ է անցնում:	Ռուբեն Ղուկասյան Ոչ, այդ հատվածում ջրագիծ չկա: Ձեր մատնանշած ջրագիծը բավականին հեռու է գտնվում:	-
4	Արտակ Բաբայան <i>Վերանորոգվելու է արդյո՞ք Թևոսյան փողոցից ավտոկայանի այսօրվա մուտքի մոտեցման սպասարկող երկրորդական ճանապարհը, որը բավականին վատթար վիճակում է գտնվում</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Ոչ, այդպիսի առաջադրանք չենք ունեցել	Արտակ Բաբայան Ցանկալի է, որ այդ ճանապարհը վերանորոգվի, քանի որ շատ վատ վիճակում է գտնվում
5	Արտակ Բաբայան <i>Ի՞նչ է նախագծված ավտոբուսային հավաքակայանի ետնամասում, նոր բացվող մուտքին հարակից</i>	Ռուբեն Ղուկասյան Այդ հատվածը մեր տարածքից դուրս է, մասնավոր սեփականություն է, կիսաքանդ վիճակում լքված կառույցներ են	Աշոտ Հարությունյան Այդտեղ ոչինչ նախագծված չէ
6	Արտակ Բաբայան	Տիգրան Մամիկոնյան	Արտակ Բաբայան

	<i>Թևոսյան փողոցի կողմից արտաքին պարիսպը վերանորոգվելու է արդյո՞ք:</i>	Դեպի Թևոսյան փողոց դուրս եկող հաստվածը նոր պարիսպ է կառուցվելու և 1-ին փուլով նախատեսված պարիսպն ամբողջությամբ վերանորոգվելու է	Առաջարկում եմ ամբողջը վերանորոգել քանի որ քաղաքի գեղագիտական տեսքին է վերաբերվում: Ռուբեն Ղուկասյան Ավելացնեմ, որ դա ոչ միայն գեղեցկության հարց չէ, այլ նաև ամրության, պարիսպի մի զգալի հաստված բավականին խարխիված վիճակում է գտնվում
7	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Խնդրում եմ բացատրեք ենթակայանի տեղադիրքի ընտրությունը, կարծում եմ, որ գազալցակայանին ավելի մոտ պետք է կառուցվի</i> <i>Նախատեսվե՞լ է արդյոք հոսանքի լրացուցիչ գիծ վթարային իրավիճակների դեպքի համար:</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Հարցում ենք արել, պատասխանել են, որ շինարարությունից հետո ՀԷՑ-ն է որոշելու երկրորդ գծի անհրաժեշտությունը	Ռուբեն Ղուկասյան Ես գտնում եմ, որ հետագայում չքանդելու համար երկրորդ գծի հնարավորությունը հիմա պետք է ստեղծել, որ հետագայում պարզապես միացվի Ասեմ, որ սովետական ժամանակներում 6 գիծ ենք ունեցել, հիմա 2 գիծ հնարավոր չէ արդյո՞ք ապահովել:
8	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Այս հարցը շատ կարևոր է, քանի որ այսօր մեր գիծը մասնավոր Սելենա հիմնարկով է անցնում և մենք կախված ենք իրենցից: Մեզ պետք է այդ գծից հրաժարվել կամ գոնե 2-րդ գիծ ունենանք:</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Հարցը գրանցեցի, կվորձենք լուծումը գտնել	Արմեն Բողոյան Ավելացնեմ, որ նմանատիպ հարցերը կարող են շինարարության ընթացքում էլ դիտարկվել և լուծվել

	<i>Առաջարկում եմ մեր գիծը Ջրվեժից եկող գծին միանա մինչև Սելենա գնացող հատվածից</i>		
9	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Անցյալ հանդիպման ժամանակ խնդրել ենք, որ N10 սրահն առայժմ չքանդվի, բայց հիմա տեսնում եմ, որ գծազրկում նշել եք, որ քանդվելու է: Հնարավոր չա արդյո՞ք առայժմ պահպանել</i>	Աշոտ Հարությունյան Թեքահարթակը կառուցելու ենք 1-ին փուլում: Այդ թեքահարթակով ավտոբուսները երթևեկելու են, եթե Ձեր նշած սրահը պահենք, ապա ավտոբուսների ճանապարհին արգելափակվելու է: Այդ կառույցը խանգարում է, քանդելն անհրաժեշտ է	-
10	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Մեր ունեցած ավագանի վերաբերյալ ի՞նչ եք նախատեսել: Մենք այդ հորն օգտագործում ենք, բայց ջրավազանը վատ վիճակում է, ջուրը չի պահում</i>	Տիգրան Հակոբյան Խորքային հորը պահում ենք, իսկ ջրամբարը տեղափոխում ենք և նորն ենք կառուցում	-
11	Ռուբեն Ղուկասյան Վարչական շենքի դիմացի գազապաստարանները քանդվելու են արդյո՞ք	Տիգրան Մամիկոնյան Ոչ, դրանք պահվելու են Պահեստարանների վերաբերյալ ԱԲՆ-ը դիտողություն է գրել, մենք դրանք վերակառուցելու ենք 2-րդ փուլում, որի առաջադրանքը գրելուց Ձեր առաջարկը հաշվի կառնենք	Ռուբեն Ղուկասյան Խնդրում եմ, այդ ապաստարանների վերանորոգման ժամանակ շենքի օղանցքները կենտրոնից տեղափոխել մեկ այլ տեղ, քանի որ դրանք շատ են խանգարում երթևեկությանը և վթարների պատճառ են դառնում
12	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Ըսկ վարչական շենքի վերանորոգում արդյո՞ք չի նախատեսված</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Նախատեսված է 2-րդ փուլում, որի առաջադրանքն առայժմ չունենք	Ռուբեն Ղուկասյան Խնդրում ենք վարչական շենքի վերանորոգումն

			ինչքան հնարավոր է շուտ կազմակերպել, քանի որ աշխատողների թիվը մեծացել է, եղած տարածքում չենք տեղավորվում
13	Արմեն Բողոյան Շատ կարևոր է, որ երկու փուլերը համալիր ձևով նախագծվեն, այնպես չլինի, որ հետագայում՝ 2 փուլում նախագծվածն անհնարին դառնա	Տիգրան Մամիկոնյան Ամբողջ նախագիծն արվել է համալիր նախագծման սկզբունքով, այսինքն 1-ին փուլը նախագծվել է այնպես, որ 2-րդ փուլի կառույցները ներկառուցվեն առաջինի մեջ	-
14	Գևորգ Նավասարդյան <i>Հավաքակալանը ջուրը խորքային հորից է վերցնելու: Եթե ոչ, ապա ո՞րտեղից և ի՞նչ ջուր է դա</i>	Տիգրան Հակոբյան Մասամբ, այո, փոքր քանակով իսկ լրացուցիչ մասը՝ մոտակա խմելու ջրագծից	-
15	Գևորգ Նավասարդյան <i>Ճի՞շտ են հասկանում, որ կանաչ գոտու ռոռզման համար ջուրը խորքային հորից է լինելու</i>	Տիգրան Հակոբյան Այո, դա այդպես է	-
16	Գևորգ Նավասարդյան Ռոռզման համակարգի նախագիծ կա արդյո՞ք	Տիգրան Մամիկոնյան 1-ին փուլում ռոռզումը առկա միջոցներով է իրականացվելու, իսկ 2-րդ փուլի համար նախագծվելու է	Էդիտա Վարդգեսյան Հավաքակալանն այսօրվա դրությամբ ունի կանաչ հատված, որը իրենց ուժերով ռոռզվում է: 1-ին փուլի համար արվել է կանաչապատման նախագիծ և ենթադրվում է, որ այն ռոռզվելու է այնպես, ինչպես դա այսօր է տեղի ունենում հետագայում

			2-րդ փուլում արվելու է կանաչապատման նախագիծ մնացած մասի համար և ռոռզման համակարգի նախագիծ՝ ամբողջի համար
17	Արտակ Բաբայան <i>Ավտոբուսների լվացումը ռոռզման ջրով է կատարվելու, թե խմելու ջրով:</i>	Ռուբեն Ղուկասյան Ռոռզման ջրով հարմար չէ, քանի որ հետքեր է թողնում մեքենայի վրա, որը հնարավոր չէ վերացնել	
18	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Լվացակայանի ջուրը նորից օգտագործելու համար գտման կայան նախագծել էք արդյո՞ք</i>	Տիգրան Հակոբյան Այո, տեղադրվելու է ջրի շրջապտույտի փակ համակարգ, որտեղ առաջացած կեղտաջրերի մաքրումից հետո ջուրը 90-97%-ի չափով վերօգտագործվելու է:	Էդիտա Վարդգեսյան Նաև կեղտաջրերի համար տեղադրվելու է ջրի մաքրման սարքավորում, որպիսի կեղտաջրերում հայտնված վառելանյութը և յուղերը չթափվեն քաղաքային կոյուղի
19	Ռուբեն Ղուկասյան Մեր կոյուղին էլ շատ վատ վիճակում է գտնվում, հնարավոր չէ արդյո՞ք այն վերանորոգել	Էդիտա Վարդգեսյան Եթե վարչական շենքի կենցաքային կոյուղին ի նկատի ունեք, ապա դա հնարավոր կլինի հաշվի առնել 2-րդ փուլի նախագծման ժամանակ	
20	Գևորգ Նավասարդյան <i>Նախնական գնահատման հայտում նշել էք, որ Երևանի քաղաքապետարանը պատասխանատու է կանաչապատման համար, արդյո՞ք դա ճիշտ է:</i>	Արմեն Բողոյան Երևանի քաղաքապետարանը պատասխանատու է կանաչապատման նախագծի հաստատման համար, իսկ կանաչապատումն իրականացնելու է կապալառուն և ևս մեկ տարի թերությունների վերացման	Էդիտա Վարդգեսյան ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ այդ հատվածը կվերաձևակերպենք

		շրջանում խնամելու է կանաչ գոտին: Այնուհետև հանձնվելու է հավաքակայանի հիմնարկությանը	
21	Գևորգ Նավասարդյան <i>Առկա է արդյոք նախնական գնահատման հայտում հատվող ծառերի և դրանց փոխհատուցման մասին տեղեկատվությունը</i>	Էդիտա Վարդգեսյան Այո, ներկայացված է Բուսական աշխարհի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանում, ինչպես նաև համապատասխան հավելվածում	
22	Գևորգ Նավասարդյան <i>Այդտեղ նշված է, որ տնկվելու 1068 ծառ է տնկվելու, սակայն 200 անգամ 6 լինում է, որ առնվազն 1200 ծառ պետք է տնկվի</i>	Էդիտա Վարդգեսյան 1200-ը ծառերն ու թփերը միասին են, որից 1068 -ը ծառերն են: Բուսական աշխարհի հետազոտության մեջ Հավելվածում բոլոր ծառերի և թփերի քանակներն ու տեսակները ներկայացված են:	
23	Գևորգ Նավասարդյան <i>Հնարավոր է արդյո՞ք, որ փոխհատուցումը լինի ոչ թե կտրված ծառի 6-ապատիկի չափով, այլ կտրված ծառերի վնասի գումարի չափով ծառեր տնկվեն:</i>	Էդիտա Վարդգեսյան Ծառերի հատման վնասի հաշվարկը պատվիրել ենք մասնագիտացած Consecoard կազմակերպությանը, որի ներկայացուցիչն այստեղ է, առաջարկում են խոսքը փոխանցել իրեն բացատրելու համար: Այո հաշվարկը կցվելու է ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ, որի վերաբերյալ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողությունները	Միքայել Թևոսյան Consecoard ՓԲԸ տնօրեն Հաշվարկի մեթոդաբանությունը հետևյալն է. Փոխհատուցման չափը որոշելու համար 2 ցուցանիշ ենք դիտարկել. 1-ը՝ հաշվարկել ենք 6-ապատիկ ծառերի տնկման դրամական աշժեքը, այնուհետև

			2-ը՝ հաշվարկել ենք հատվող ծառերի վնասը համաձայն ՀՀ հարկային օրենսգրքի դրույքաչափերի Արդյունքում ստացվել է, որ 1:6-ի դրամական գումարը շատ ավելի մեծ է, քան վնասի չափը
24	Ռուբեն Ղուկասյան Ե՞րբ է սկսելու շինարարությունը և ինչո՞վ կարող ենք օգնել արագացնելու համար:	Արմեն Բողոյան Փորձում ենք գործընթացն արագացնել, հիմա այս հանրային լսումների փուլն է, որ պետք է անցնենք, դեռ 2 հանրային քննարկում էլ պետք է տեղի ունենան և ստանանք ՇՄԱՓ դրական եզրակացությունը: Մեր նախնական հաշվարկներով սեպտեմբերին կարող ենք սկսել շինարարությունը:	Ռուբեն Ղուկասյան Շատ ենք խնդրում հնարավորինս արագ կազմակերպել, քանի որ մեր վարորդները հիմա շատ ժամանակ են կորցնում զազալիցքավորման համար: Մեր երկրում արագ լիցքավորման կայաններ չկան: Մարդիկ լիցքավորման պատճառով գիշերը 1-ին- 2-ին են տուն գնում:
25	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Հնարավոր է արդյո՞ք, որ կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության պատճառով շինարարության սկսելն էլի ձգձգվի: Մասնագետներն եկել, սարքեր են տեղադրել</i>	Էդիտա Վարդգեսյան Կարծում եմ, ոչ, քանի որ մասնագետներն արդեն սկսել են ուսումնասիրությունը և մենք նրանց բավականին սեղմ ժամկետներ ենք տվել: ՇՄԱՓԿ ՊՈԱԿ-ի կողմից տեխնիկական առաջադրանքը ստանալուց հետո, հաջորդ քայլը՝ ՇՄԱԳ հաշվետվության պատրաստումն է և այդ ընթացքում ենթադրում եմ, որ կենդանական աշխարհի	

Ամփոփիչ խոսք

Հանդիպման վերջում Էդիտա Վարդգեսյանը լրացրեց, որ ներկա հանրային քննարկման միջոցառման կազմակերպման գործում EGIS International խորհրդատվական կազմակերպությունն աջակցել է ՇՄԱՓԿ ՊՈԱԿ-ին, ինչպես նաև քննարկման մասին տեղեկացրել ենք Ջրվեժի հավաքակալայնի մոտակայքի հանրությանը և հրավիրել մասնակցելու, անձնական հանդիպումների միջոցով մերձակա հանրային ձեռնարկատիրական օբյեկտներին է հանձնվել հայտարարության տեքստը և փակցվել է մարդաշատ վայրերում

Որոշվեց

1. Տեղադրել ՇՄԱԳ հաշվետվությունը Երևանի քաղաքապետարանի ներդրումային ծրագրերի գրասենյակի կայքում, ինչպես նաև ԱԶԲ և ՇՄՓորձաքննության ՊՈԱԿ-ի կայքերում թափանցիկությունն ու հանրության կողմից հասանելիությունն ապահովելու նպատակով:
2. Քննարկել հնչեցրած առաջարկությունները նախագծում հնարավորինս հաշվի առնելու նպատակով:
3. ՇՄԱԳ գործընթացում շարունակել համագործակցությունը Նոր Նորք վարչական շրջանի և «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակալայնի հետ հետագա հանրային քննարկումների ձևաչափով:

Քննարկումների պատասխանատու՝

Նելլի Մովսիսյան, ՇՄՆ, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ

Վևորգ Նավասարդյան, Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ

Վարող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

Ծրագրի նախաձեռնող՝

EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

/Տիգրան Մամիկոնյան/

Արձանագրող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-5. 12.05.2022 թ. կայացած հանրային քննարկման լուսանկարները

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-3-6. 2022 թ. մայիսի 12-ին կայացած հանրային լսումների մասնակիցների ցանկը

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ)

Public consultation on the Initial Environmental Examination

12 մայիսի 2022 թ. ժ. 11:00

12 May 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ը	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
1	Գևորգ Եսաֆյան	Երևանի ջրաբեր-ի գեներալ. մայր. պ. ղ.	093543968	
2	Նելսոն Մելիքյան	ՇՄՆ շի Կ ՊՈՒԿ	098-60-48-68	
3	Հակոբյան Տիգրան	ԲՆՃԵՆԵՐ-Տանկային	094-015-017	
4	Կարապետյան Տիգրան	Կարապետյան	091-00-69-30	

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ)

Public consultation on the Initial Environmental Examination

12 մայիսի 2022 թ. ժ. 11:00

12 May 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ն	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
5	ԲԱԼԱՅԱՆ ԼԼԻՅԱԿ	Նոր նորմ ղ/Շ. Վաշտակ. և հաջորդ գործը թանկ դիմում Նախագահ	041 88 00 11	
6	Նուբարյան Թաթև	սեփական շահագրգռում → ՓԲԸ	094 82 1888	
7	Սարգսյան Ասատրյան	«Քլեմկ/Գ»	093.355-828	
8	Տիրանյան Եսայիպետ	ՀԳԻՄ	099 05 1932	

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՌՈՒՍԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (2-րդ փուլ)

Public consultation on the Initial Environmental Examination

12 մայիսի 2022 թ. ժ. 11:00

12 May 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ն	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
9	Օգոստեան Տրգբուհ	ԱԶԻ ազգային բն. խորհրդարար	091002011 otigran.consultant@adk.org	
10	Արմեն Գրիգորյան	ՋԿՏԻ Գ թևաշրջանակով ժամկետ	095450645	
11	Վահագն Մանյակ	Կոնսուլտանտ ԱՄԸ	093406180	
12	Յարսես Լաբադյան	EGIS ES	093606017	
13				

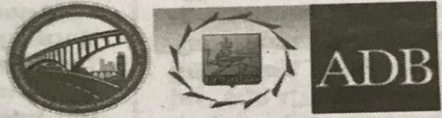
սցու-
աջին
վան
նաե
որ փա
սոր այն
գարգա-
եմ սսա-
այնսեղ
նի հան-
նասվու-
արդա-

վածի 3-րդ մասով
Արարատի մարզի Արսաւաշի համայնֆառիտարանի կողմից հայտարարված գյուղատնտեսական նշանակութեան հողամասերից վարձակալութեամբ հողատնտեսութեան սրահարած սրահարելու մրցույթը սեղի կունենա Արարատի մարզի Արսաւաշ համայնի Արսաւաշ ֆառաշի Օգոստի 23 փողոցի թիվ 62 հասցեում գտնվող Արսաւաշի համայնֆառիտարանում 2022 թվականի հունիսի 27-ին ժամը 12-ին:

Քոյր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի մասկան աւա-
սաններին և փաստաթղթի նախագծի նախնական սարբերակին, կարող են աւաասաննային օրե-
րին ժամը 17 - ից - 18 - ը դիմել ջրային ռեսուրսների կառավարման և դառնալույթյան մարմին
(հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ):
Ծանուցմամբ ներկայացրած փաստաթղթի նախագծի նախնական սարբերակի վերաբերյալ
դիտողություններ և աքաջարկություններ ներկայացնելու դեղում փաստաթղթի բնարկումը սե-
ղի կունենա 2022 թվականի հունիսի 6-ին, ժամը 1600 ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ,
541 սենյակ:

Շրջակա միջավայրի նախարարություն

ցանկա-
ս նեղու
ի Յայաս-
յանս ու
իսական
ամյակը
ի ժամա-
ս միա-
որեցին
լիորեն
ու կոլե-
այակա-
Տեգ իր
եղանք
այրում:
իվանա-
ղնդվեց
իուսաս-
տուցի իր
յերի ու
որ ավելի
ն փոխ-
ի Յայաս-
գացած,

ՀԱՐԱՅԻՆ ՔՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ
Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ծրագրի

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՌՈՒՍՅԵՒՆ ՀԱՎԱՔԱՎԱՅՄԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՌՈՒՍՄԱԼ
Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունների վերաբերյալ (3-րդ փուլ)

ՀՀ Կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը իրականացնում են Երևան քաղաքի էքոէկոլոգիայի և տրանսպորտային համակարգի բարելավման ծրագիր, որի շրջանակներում կիրականացվի Երևան քաղաքում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով տեղի կունենա ԷԳԻՍ ԻՆՔԵՐՆԵՑԵՆԼ ընկերության կողմից հայաստանյան մասնաճյուղի միջոցով ներկայացված Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ծրագրի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ):

Քոյր շահագրգիռ կազմակերպություններին և անձանց իրավիրում ենք մասնակցելու հանրային քննարկմանը, որի ընթացքում ծրագրի նախաձեռնողների կողմից կներկայացվեն մանրամասն տեղեկություններ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման շրջանակներում իրականացված բնապահպանական և սեջիպական հետազոտությունների արդյունքների և մեղմացող միջոցառումների վերաբերյալ:

Հանրային քննարկումը տեղի կունենա
Ժամը՝ 11:00-ին
Չորեքշաբթի, 8 հունիսի 2022 թ-ի
Կայրը՝ Նոր Նորք վարչական շրջանի թաղապետարանի շենքում,
5-րդ հարկ, 506 սենյակ

Հասցե՝ ք. Երևան, Գայի սյուդոտա, 19
Հեռ՝ +(374 11) 518 688
Փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ Երևանի քաղաքապետարանի պաշտոնական կայրում
(<https://www.yerevan.am/am/report/hashvetvovti-yovon-6/>), հասցե՝ ք. Երևան, Բուզանդի 1/3 (հեռ.՝ 011-22-02-17):

Հարցերի դեպքում դիմել
Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր
Երևանի քաղաքապետարանի Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրի իրականացման գրասենյակի՝
(ԵՎՆ ՄԻԳ) կազմում ստեղծված աշխատանքային խումբ
ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ., 1/3, 5-րդ հարկ, Հեռ՝ 374 (10) 520973, (10) 5565487, էլ հասցե՝ armen.bodoyan@yerevan.am

ԿԱԳՅԱՆ
ծ թիվ A

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-2.Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարին ուղղված պաշտոնական ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՐ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1
 Հեռախոս՝ + 374 11 584404
 Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
 Ծրագրի No՝ 130115L

Ում՝ Երևան քաղաքի Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար պարոն Մուրեն Ղամբարյանին

Պատճենը՝ «ԵՎՆ ՕԻԳ» -ի ծրագրի ղեկավար տիկին Նորա Սարտիրոսյանին
 «ԵՎՆ ՕԻԳ» -ի տեխնիկական մասնագետ պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/780

27-ը մայիսի, 2022թ.

Թեմա՝ Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում. հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
 Հեռախոս՝
 Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
 +374 93 606017
 editavard@gmail.com

Նախորդող գրություններ՝

առկա չեն

Հարգելի պարոն Ղամբարյան,

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք Ձեզ, ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանների կառուցում» ծրագիրը, որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով տեղի կունենան «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից ներկայացված Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ):

Egis International
 15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
 Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S au capital de 14 855 100 Euros
 SIRET 582 132 551 00307 - SIREN 582 132 551 - R.C.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE 7112B

Հանրությունը և ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունը կարող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ նշված ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման շրջանակներում իրականացված բնապահպանական և սոցիալական հետազոտությունների արդյունքների և մեղմացնող միջոցառումների վերաբերյալ, փոխանակել իրենց կարծիքները և քննարկել իրենց հուզող հարցերը ինժեներատեխնիկական և բնապահպանական թիմի հետ:

Հայցում ենք Ձեր աջակցությունը 2022թ. -ի հունիսի 8-ին, ժ. 11:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին Նոր Նորք վարչական շրջանում ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունների, գործող բիզնեսների, բնակիչների, և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու գործում:

Մույն նպատակով խնդրում ենք.

- ապահովել միջոցառմանը Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավարի կամ թաղապետարանի ներկայացուցչի, ինչպես նաև Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանի ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել թաղապետարանի հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը թաղապետարանի կայքէջում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը՝ 1 (մեկ) էջ:

Հարգանքով՝

Ռիչարդ Տադանի

«Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

«Երևանի ավտոբուս» ՍՊԸ-ի տնօրենին ուղղված ծանուցումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Հասցե՝ ք. Երևան, Ջեյմս Բրայս 19/1
Հեռախոս՝ + 374 11 584404
Էլ. փոստ՝ richard.thadani@egis.fr
Ծրագրի No՝ 130115L

Ում՝ «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրեն
պարոն Էլբակ Թարվոշյանին

Պատճենը՝ «ԵՄՆ ԾԻԳ» -ի ծրագրի ղեկավար
տիկին Նորա Մարտիրոսյանին
«ԵՄՆ ԾԻԳ» -ի
տեխնիկական մասնագետ
պարոն Վարդան Կարապետյանին

Գրություն՝ ARM/130115L/2022/779

27-ը մայիսի, 2022թ.

Թեմա՝ Երևանի Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալայնում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում. հանրային քննարկումների կազմակերպում

Կոնտակտային անձ՝
Հեռախոս՝
Էլ. փոստ՝

Էդիտա Վարդգեսյան
+374 93 606017
editavard@gmail.com

Նախորդող գրություններ՝

առկա չեն

Հարգելի՛ պարոն Թարվոշյան,

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք Ձեզ, ՀՀ կառավարությունը և Երևանի քաղաքապետարանը Երևան քաղաքի տրանսպորտային համակարգը բարելավելու նպատակով պլանավորում են իրականացնել «Երևանի ավտոբուսային հավաքակալայնների կառուցում» ծրագիրը, որի շրջանակներում նախատեսվում է Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալայնում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցում և ավտոկայանատեղիի վերակառուցում:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (21.06.2014թ. 20-110-Ն) համաձայն, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով տեղի կունենան «Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից ներկայացված Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակալայնում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ):

Egis International

15, avenue du Centre - CS 20538 - Guyancourt - 78286 Saint-Quentin-en-Yvelines Cedex - France
Tél. +33 1 39 41 40 00 - Fax +33 1 39 41 57 57 - www.egis.fr - S.A.S. au capital de 14 855 100 Euros
SIREN 582 132 551 0030 / - SIREN 582 132 551 - R.C.S Versailles - N° identification intracommunautaire FR 62 582 132 551 - Code APE /112B

Հանրությունը և ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունը կարող են առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ նշված ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման շրջանակներում իրականացված բնապահպանական և սոցիալական հետազոտությունների արդյունքների և մեղմացնող միջոցառումների վերաբերյալ, փոխանակել իրենց կարծիքները և քննարկել իրենց հուզող հարցերը ինժեներատեխնիկական և բնապահպանական թիմի հետ:

Հայցում ենք Ձեր աջակցությունը 2022թ. -ի հունիսի 8-ին, ժ. 11:00-ին կայանալիք հանրային քննարկումներին Նոր Նորք վարչական շրջանում ծրագրի ազդակիր կազմակերպությունների, գործող բիզնեսների, բնակիչների, և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայությունն ապահովելու գործում:

Մոյն նպատակով խնդրում ենք.

- ապահովել միջոցառմանը «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ-ի տնօրենի կամ կազմակերպության այլ ներկայացուցչի մասնակցությունը,
- հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը փակցնել Ձեր կազմակերպության հայտարարությունների ցուցատախտակում, ազդակիր թաղամասում, ինչպես նաև այլ հանրային մարդաշատ վայրերում,
- տեղադրել հանրային քննարկումների մասին հայտարարությունը կազմակերպության կայքէջում և այլ ինտերնետային հանրային հարթակներում:

Նաև տեղեկացնում ենք, որ կարող եք ներկայացնել Ձեր դիտողություններն ու առաջարկությունները գրավոր տեսքով քննարկումից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Առդիր՝ հայտարարության տեքստը, 1 (մեկ) էջ:

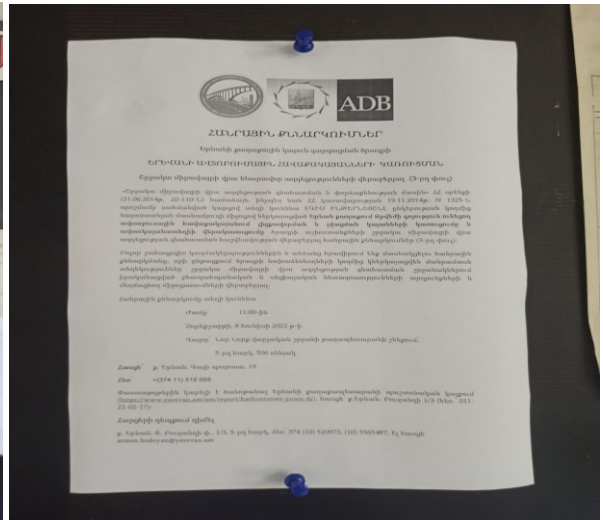
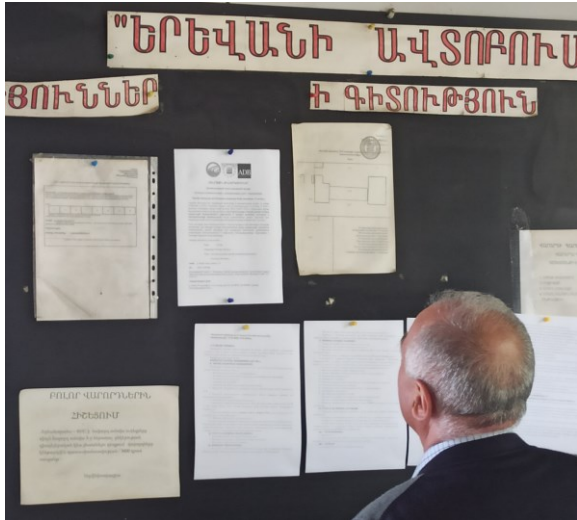
Հարգանքով՝

Ի Իլիարդ Տոխաճյանի
«Էգիս Ինթերնեյշնլ» ընկերության
հայաստանյան մասնաճյուղի տնօրեն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-3. Ազդեցության ենթակա հանրության շրջանում տեղեկատվության տարածում

- 13. Հանրային քննարկումների իրականացման մասին գովազդային ծանուցումը փակցվել է Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթի 2022 թվականի մայիսի 31-ի հրատարակման մեջ (տես Ենթահավելված Թ-4-1, կցված է նաև թղթային տարբերակով);
- 14. Հայտարարությունները փակցվել են հանրային տեսանելի վայրերում:
- 15. Հրավերը հանձնվել և փակցվել է առանցքային շահառու Ջրվեժի գործող ավտոբուսային հավաքակայանում:

- 16. Հրավերները տրվել են Նոր Նորք վարչական շրջանի Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների տարածքում ազդակիր ձեռնարկատիրական գործունեությունների ներկայացուցիչներին:

- 17. Հանրային քննարկումը տեղի է ունեցել Նոր Նորք վարչական շրջանում և ղեկավարվել պրն. Գևորգ Նավասարդյանի՝ Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանական բաժնի ղեկավարի կողմից՝ որպես ազդակիր համայնքի ներկայացուցիչ: Հանրային քննարկման արձանագրությունը, այդ թվում՝ մասնակիցների ցուցակը և մասնակիցների կողմից բարձրացված խնդիրների և հուզող հարցերի մասին ամբողջական տեղեկատվությունը պատշաճ կերպով փաստաթղթավորվել է և տեսաձայնագրության հետ միասին կցվել որպես ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4:

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-4. 2022թ.-ի հունիսի 8-ին կայացած հանրային քննարկման արձանագրությունը

Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն №3

Երևանի քաղաքային կայուն զարգացման ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՄՆԻ ՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման

շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման շրջանակներում հանրային քննարկումների վերաբերյալ

Ծրագրի վերնագիր   Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման

Առարկա   ՇՄԱԳ հաշվետվության նախնական տարբերակի քննարկում

Օրը/ ժամը`   8 հունիսի 2022 թ. / 11:00- 12:30

Վայրը`   Նոր Նորք վարչական շրջանի թաղապետարանի շենք,
5-րդ հարկ, դահլիճ № 506

Հասցե`   ք. Երևան, Գայի պողոտա 19

Մասնակցում էին

1. Գևորգ Նավասարդյան, Երևանի Քաղաքապետարան, աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ
2. Արմեն Բողոյան, Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր Տրանշ 2, բնապահպանության մասնագետ
3. Արտակ Բաբայան Նոր Նորք վարչական շրջանի քաղաքաշինության և հողօգտագործման բաժնի գլխավոր մասնագետ
4. Ռուբեն Ղուկասյան, «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ, Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակայանի տնօրենի տեղակալ
5. Տիգրան Մամիկոնյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,

ծրագրի համակարգող,

18. Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն,
ծրագրի բնապահպանության խորհրդատու,
19. Անդրանիկ Օբազյան, ՄՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
Ճարտարապետ
20. Լևոն Մխիթարյան ՄՈՒՖԵՏ ՄՊԸ նախագծային կազմակերպություն,
ինժեներ- նախագծող
21. Արման Խաչատրյան, «Քոնսեքոարդ» ՄՊԸ փորձագետ
22. Այլ մասնակիցներ ընդհանուր ցուցակը տես Հավելված 1

Օրինակներ՝ Արձանագրության բնօրինակները ներկայացված են

ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարություն Շրջակա միջավայրի գնահատման
փորձաքննական կենտրոն ՊՈԱԿ-ին
Երևանի քաղաքապետարանին
Երևանի Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի գրասենյակին
EGIS International խորհրդատվական կազմակերպությանը

Հավելվածներ՝ Մասնակիցների ցուցակը

Հայաստանի Հանրապետություն օրաթերթում հայտարարությունը

Լուսանկարներ

Տեսագրությունը և ձայնագրությունը պարունակող էլեկտրոնային կրիչը

Օրակարգը՝ նախագծի ներկայացում, բնապահպանական և սոցիալական
ազդեցությունների քննարկում

Բացման խոսքը

Հանրային քննարկման միջոցառումը ողջույնի խոսքով բացեց Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության վարչության պետի տեղակալ՝ պարոն Գևորգ Նավասարդյանը, ով նշեց, որ միջոցառումը նվիրված է ՀՀ Կառավարության և Երևանի քաղաքապետարանի կողմից իրականացվող Երևանի ավտոբուսային հավաքակայանների կառուցման ծրագրի շրջանակներում Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցման և ավտոկայանատեղիի վերակառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման քննարկմանը:

Նա ընգծեց, որ ներկա հանդիպումը վերը նշված ծրագրի նախատեսվող գործունեության 3-րդ հանրային քննարկումն է և քննարկման միջացառմանը մասնակցելու հրավերը և ՇՄԱԳ հաշվետվությունը տեղադրվել են Երևանի քաղաքապետարանի պաշտոնական կայքում, ինչպես նաև տեղեկացվել է Նոր Նորք վարչական շրջանի աշխատակազմը:

Այնուհետև նա խոսքը փոխանցեց EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության բնապահպանության մասնագետ՝ տ-ն Էդիտա Վարդգեսյանին:

Մաս 1. ՇՄԱԳ գործընթացի ներկայացում:

Ողջույնի խոսքից և որպես EGIS International խորհրդատվական կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի բնապահպանության խորհրդատու ներկայանանալուց հետո, Էդիտա Վարդգեսյանը նշեց, որ ներկա ծրագրի առաջին երկու հանրային քննարկումները նվիրված են եղել նախնական գնահատման հայտին, իսկ ներկա հանդիպման ընթացքում ներկայացվելու է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման գործընթացը և ՇՄԱԳ հաշվետվության նախնական տարբերակը: Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ համադիպմանը ներկա են նաև անմիջապես նախագծումն իրականացնող Սուֆետ կազմակերպության նախագծողները, սակայն հաշվի առնելով, որ նախագիծն արդեն բազմիցս ներկայացվել է, նա առաջարկեց նախ քննարկել ՇՄԱԳ գործընթացը, այնուհետև հարց-ու-պատասխանի ընթացքում լսել նախագծին առնչվող հարցերը և անհրաժեշտության դեպքում քննարկել դրանք:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ նախնական գնահատման հայտը դիտարկելուց հետո, ՇՄՆ ՇՄԱՓԿ ՊՈԱԿը տրանադրել է ՇՄԱԳ հիմնական փուլի տեխնիկական առաջադրանքը, որն ենթադրում է ազդեցությունների ավելի մանրամասն ուսումնասիրությունը և դրանց համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների պլանավորում: ՇՄԱԳ գործընթացի շրջանակներում մասնագիտացած կազմակերպությունների ներգրավմամբ իրականացվել են հետևյալ ուսումնասիրությունները. նախատեսվող գործունեության և մերձակա տարածքի բուսական և կենդանական աշխարհի, մթնոլորտային օդի վրա ազդեցության, աղմուկի և թրթռումների մակարդակների գնահատումը, ինչպես նաև վնասակար արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաների և ցրման հաշվարկը, և տնտեսական վնասի գնահատումը: Առաջին երկու ուսումնասիրություններն իրականացվել են «Բիոգամա», իսկ մնացած հինգ հոտազոտությունները՝ «Քոնսեկոարդ» մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից: Ուսումնասիրությունների շնորհիվ ստացվել են նախատեսվող գործունեության տարածքի

ելակետային ֆոնային վիճակի բնութագրերը: Իրականացվել է նաև ինչպես շինարարական աշխատանքների, այնպես էլ հետագայում հավաքակայանի գործունեության ընթացքում առաջացող թափոնների գնահատումը:

Այնուհետև, ուսումնասիրությունների իրականացման մեթոդաբանությունը և արդյունքները ներկայացնելու համար Էդիտա Վարդգեսյանը խոսքը փոխանցեց «Քոնսեկոարդ» կազմակերպության փորձագետ՝ Արման Խաչատրյանին:

Արման Խաչատրյանը նախ ներկայացրեց մթնոլորտային օդի վրա ազդեցության գնահատման մեթոդաբանությունը: Նա նշեց, որ տարածքն ուսումնասիրելուց հետո բացահայտվել են մոտ հարևանությամբ գտնվող զգայուն ընկալիչները, դրանք են Իգդիր ռեստորանային համալիրը և բենգա-գազա-լցակայանը, ինչպես նաև զգայուն ընկալիչ է համարվել նաև հենց գործող հավաքակայանը: Ընտրված չորս կետերում 2021 թ-ի դեկտեմբերին իրականացվել են փոշու 2.5 և 10 մասնիկների, իսկ 2022 թ-ի մարտին՝ ազոտի երկոքսիդի և ծծմբի երկօքսիդի չափագրումները, որոնք ցույց տվեցին, որ ֆոնային վիճակում նշված պարամետրերի գծով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերի և միջազգային ստանդարտները չեն գերազանցվում: Նույնը կարելի է ասել նաև աղմուկի և թրթռումների ֆոնային մակարդակների մասին: Հավաքակայանը ներկայումս գործող ձեռնարկություն է, որն աղմուկի որոշակի մակարդակ է առաջացնում: Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կբարձրանա, սակայն դա ժամանակավոր բնույթ է կրելու և էական ազդեցություն չի ունենալու:

Իրականացվել է նաև շինարարության ընթացքում առաջացող անօրգանական փաշու արտանետումների գետնամերձ կոնցենտրացիաների և ցրման հաշվարկ: Հշվարկն իրականացվել է ՀՀ օրենսդրությամբ թույլատրված համակարգչային ծրագրի միջոցով, որի շնորհիվ պարզ է դարձել, որ շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող փոշու սահմանային թույլատրելի մեծությունների գերազանցում չի լինելու:

Արման Խաչատրյանն անրադարձավ նաև շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի տնտեսական գնահատականին: Նա նշեց, որ իրականացվել է մթնոլորտային օդին հասցվող վնասի հաշվարկ, քանի որ նախատեսվող գործունեության ընթացքում հողային և փրային ռեսուրսների վրա ազդեցություն չի լինելու: Ի հավելումն, իրականացվել է նաև առաջին փուլում հատվող 61 ծառերին և 6 թփերին հասցվող վնասի հաշվարկը:

Այնուհետև, Էդիտա Վարդգեսյանը լրացրեց, որ ելակետային ֆոնային վիճակը նկարագրող ուսումնասիրությունների արդյունքները հիմք են ծառայելու շինարարության ընթացքում նշված պարամետրերի գծով մոնիթորինգի համար: Նա նշեց, որ կապալառու կազմակերպությունը բնապահպանական պլանի միջոցով պարտավորվելու է իրականացնել պարբերական չափագրումներ, որոնց արդյունքները համադրվելու են ինչպես ՀՀ գործող օրենսդրության և միջազգային նորմերի և ստանդարտների հետ, ինչպես նաև համեմատվելու են ֆոնային տվյալների հետ և գերազանցումների դեպքում, կապալառու կազմակերպությունից պահանջվելու է ձեռնարկել ավելի արդյունավետ միջոցառումներ ազդեցությունը նվազեցնելու համար:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ քանի որ աղմուկի ֆոնային մակարդակը թեև գտնվում է ՀՀ նորմերի սահմաններում, սակայն բավականին մոտ է գտնվում միջազգային ստանդարտին, ապա կիրառվելու է «ելակետային տվյալին գումարած երեք դեցիբել» ստանդարտը:

Էդիտա Վարդգեսյանը նաև բացատրեց, որ Ջրվեժի հավաքակայանի հետագա գործունեության համար ազդեցությունների մոդելավորում չի իրականացվել գնահատման «ծախսեր-արդյունավետություն» սկզբունքից ելնելով: Մասնավորապես, նա նշեց, որ պարզ տրամաբանությունը թելադրում է, որ ներկայումս գործող 250 դիզելային ավտոբուսների փոխարեն գործելու են 200 սեղմված գազով աշխատող նոր և առավել առաջադեմ ավտոբուսներ, որոնց ազդեցությունը ակնհայտորեն ավելի ցածր է լինելու: Բացի այդ, Էդիտա Վարդգեսյանը մեջբերեց մեկ այլ ծրագրի, Շիրակի փողոցում կառուցվելիք ավտոբուսների հավաքակայանի շրջանակներում իրականացված մոդելավորումների արդյունքները, որոնց համաձայն նոր տիպի ավտոբուսների ազդեցությունը շատ ավելի ցածր է լինելու դիզելային ավտոբուսների համեմատությամբ և առաջարկեց այդ փորձի արդյունքները կիրառել նաև Ջրվեժի հավաքակայանի դեպքում:

Էդիտա Վարդգեսյանը նաև տեղեկացրեց, որ վերը նշված ծրագրի ակուստիկ մոդելավորումը ցույց տվեց, որ աղմուկի մակարդակը արդյունավետ կերպով հնարավոր է ճնշել հավաքակայանի պարագծով կառուցված պարիսպի և աղմուկախլացուցիչ դեր կատարող ծառերի շերտի միջոցով: Նա նշեց, որ այդ արդյունքների հիման վրա եզրակացություն է արվել, որ Ջրվեժի հավաքակայանի դեպքում ևս եղած պարիսպը կարող է աղմուկի խլացուցիչ դեր կատարել, առավել ևս հաշվի առնելով, որ այդ պարիսպի մի զգալի հատված՝ 582 մ քանդվելու է և նոր պարիսպ է կառուցվելու:

Ինչ վերաբերվում է թրթռումներին, ապա դրանց ազդեցությանը գնահատվել է առողջության վրա ազդեցության տեսանկյունից, այսինքն փաջված մեծությունները համեմատվել են առողջապահական նորմերի հետ: Շենքերի և շինությունների ազդեցության մոդելավորում չի իրականացվել: Այս հարցը կառավարվելու է հետևյալ կերպ. Կապալառու կազմակերպությանը հանձնարարվելու է իրականացնել նախաշինարարական հետազոտություն մոտակա ձեռնարկատիրական օբյեկտների շենքերի/ շինությունների ելակետային վիճակը արձանագրելու նպատակով: Պատերին փակցվելու են հատուկ թեստային կաշուն ժապավեններ, որոնք հետո համեմատվելու են հետշինարարական վիճակի հետ, նոր առաջացած ճաքերը կամ այլ վնասները պարզելու համար: Բացի այդ, հաշվի առնելով, որ շինհրապարակի տարածքում գտնվում է գործող հավաքակայանի վարչական շենքը, որը բավականին հին շենք է, ապա շինարարության ընթացքում տեխնիկական վերահոսկող կազմակերպության կողմից իրականացվելու են պարբերական չափագրումներ, և եթե թրթռումների մակարդակը գերազանցի կիրառվող բրիտանական ստանդարտներն, ապա աշխատանքները դադարեցվելու են և կիրառվելու են շինարարական այլ մեթոդներ, ընդուպ մինչև ձեռքի աշխատանքի կիրառում:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ իրականացվել են նաև բուսական աշխարհի և կենդանական աշխարհի ուսումնասիրություններ, որոնց մասին հաշվետվությունները կցվել են ՇՄԱԳ հաշվետվությանը: Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ ուսումնասիրվող տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված և/ կամ այլ հատուկ պահպանություն պահանջող հազվագյուտ տեսակներ չկան: Ջրվեժի ավտոբուսային հավաքակայանը՝ վաղուց գործող հիմնարկություն է, որի տարածքը արդյունաբերական նպատակով յուրացված է, ասֆալտապատ է և ունի շուրջկողմյա ցանկապատ: Հարակից միջավայրը նույնպես քաղաքային միջավայր է, այստեղ հատուկ նշանակություն ունեցող աճելավայրեր կամ ապրելավայրեր չկան: Նախատեսվող գործունեության տարածքին ամենամոտ գտնվող հատուկ պահպանվող տարածքը՝ 7 կմ-ից ավելին Կոտայքի մարզի Գեղադիր գյուղի մոտ գտնվող Էրեբունու արգելոցն է,

իսկ » «Ջրվեժ» անտառպարկը, որը գտնվում է ավելի քան 3 կմ հեռավորության վրա, կարգավորվում է «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքով: Նախատեսվող գործունեությունն ազդեցություն չի գործելու, քանի որ այդպիսի տարածքները գտնվում են շինարարական աշխատանքների հրապարակից և տրանսպորտային ուղիներից բավականին մեծ հեռավորության վրա:

Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց, որ ՇՄԱԳ-ում դիտարկվել են նաև այլ ազդեցությունները, որոնք հնարավոր են շինարարական աշխատանքների ընթացքում, մասնավորապես ուսումնասիրվել են ինչպես շինարարական աշխատանքների, այնպես էլ հավաքակայանի հետագա գործունեության ընթացքում առաջացող թափոնները: Թափոններ առաջանալու են, սակայն դրանք իստագույնս կառավարվելու են բնապահպանական կառավարման պլանով և որևէ ազդեցություն մերձակա տարածքների վրա տեղի չի ունենալու:

Էդիտա Վարդգեսյանը ներկայացրեց նաև շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի տնտեսական գնահատման արդյունքները: Նա տեղեկացրեց, որ տնտեսական վնասը հաշվարկված է 900870 ՀՀ դրամի չափով: Բացի դրանից, հաշվարկվել է 1-ին փուլում հատվող ծառերի/ թռերի վնասը, որը կազմում է 313420 ՀՀ դրամ: Ծառերի վնասը փոխհատուցելու համար մոտ 3,5 մլն դրամի նոր ծառեր և թփեր են տնկվելու տարածքի բարեկարգման նախագծին համապատասխան, ինչպես արդեն բազմիցս ասել ենք 1:6-ի հարաբերակցությամբ: Այսպիսով, հաշվարկները ցույց են տալիս, որ տնկվող ծառերի քանակը լիովին փոխհատուցում է և մի քանի անգամ գերազանցում է հասցվող վնասի չափը:

Էդիտա Վարդգեսյանն ընդգծեց, որ Բնապահպանական կառավարման պլանի մաս է կազմելու Բողոքների արձագանքման մեխանիզմը, որը հիմնվելու է կապալառու կազմակերպության կողմից: Կապալառուն իր կազմում ունենալու է սոցիալական մասնագետ, որն ապահովելու է կապը շինարարի և հանրության միջև: Ցանկացողներն իրենց առաջարկները, բողոքները կամ այլ մտահոգությունները գրանցելու են հատուկ մատյանում, և բարձրացված հարցերի պատասխանները տրվելու են սահմանված ժամկետում:

Ամփոփելով, Էդիտա Վարդգեսյանը տեղեկացրեց նաև, որ ՇՄԱԳ հաշվետվության վերջնական տարբերակը հայերեն և անգլերեն լեզուներով կտեղադրվի Երևանի քաղաքապետարանի «Քաղաքային կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի» կայքում:

Մաս 2. Հարց-ու-պատասխան

Ն	հարց	պատասխան	Լրացում
1	Գեվորգ Նավասարդյան <i>Ե՞րբ են իրականացվել օդի որակի չափագրումները, քանի օր և քանի անգամ օրվա ընթացքում:</i>	Արման Խաչատրյան Չափագրումներն իրականացվել են դեկտեմբերի 24-ից 29-ը և մարտի 20-ից մինչև 25-ը, 5 օրվա ընթացքում, օրական երեք անգամ՝ յուրաքանչյուրը 10 րոպե տևողությամբ:	Էդիտա Վարդգեսյան Ավելացնեմ, որ չափագրումների ստացված արդյունքները համեմատվել են «Հիդրո-օդերևութաբանության և մոնիթորինգի

			կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի նույն ժամանակահատվածի տվյալների հետ:
2	Գեվորգ Նավասարդյան <i>Կարելի՞ է արդյոք այդ ձևո՞ւսն ամփսներին իրականացված չափազրումներն ընդունել որպես բազիսային տվյալ և հաշվի են առնվել արդյոք եղանակային պայմանները:</i>	Արման Խաչատրյան Մեթոդաբանությունը մանրամասնորեն ներկայացված է հաշվետվության մեջ, հաշվի են առնվել նաև եղանակային պայմանները՝ օդի ջերմաստիճանը, խոնավությունը և այլն: Հաշվի առնելով, որ ստացված արդյունքները բավականին ցածր են ստացվել ՍԹԿ-ից, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ այդ տարածքում արտանետումների լուրջ աղբյուրներ չկան, ենթադրվել է, որ թույլատրված սխալների հնարավոր տատանումները չեն կարող ազդել արդյունքի վրա	Արմեն Բողոյան Տեղեկացնեմ, որ և ԱԶԲ-ն և ցանկացած այլ միջազգային կառույց պահանջում է կիրառել առավել ցածր մակարդակ արտահայտող ամփսների տվյալները, քանի որ այդ դեպքում էլակետային վիճակը չգերազանցելու կապալառու կազմակերպությանը ներկայացվող պահանջն ավելի խիստ է լինելու: Կարող են կիրառվել նաև սեզոնային փոփոխությունների գործակիցներ
3	Արմեն Բողոյան <i>Դուք ասեցիք, որ թրթռումների համար կիրառվելու են թեստային ինքնակաշուն ժապավեն: Իսկ նախնական գնահատում իրականացվել է արդյո՞ք:</i>	Էդիտա Վարդգեսյան Ոչ, նախնական գնահատում չենքերի/ շինությունների վրա ազդեցության տեսանկյունից չի իրականացվել: Կիրառվելու է ԵԿԶՆԾ ընդունված նախաշինարարական և հետշինարարական մոնիթորինգի պրակտիկան, այն է շինությունները ներսից հետազոտվում են և եղած ճաքերը ֆիքսվում են: Շինարարությունն ավարտելուց հետո, դրանք նորից ուսումնասիրվում են և պարզվում է, թե դրանք ինչքանով են մեծացել, կամ	Արտակ Բաբայան Ցանկալի է, որ այդ ճանապարհը վերանորոգվի, քանի որ շատ վատ վիճակում է գտնվում

		նոր ճաքեր առաջացել են, թե ոչ:	
4	Գեվորգ Նավասարդյան <i>Մահմանել էք արդյոք, թե փոխարինող ծառերը ի՞նչ չափերի են լինելու</i>	Արմեն Բողոյան Այդ հարցը որոշում է Երևանի քաղաքապետարանը, տնկվելու են այնպիսի ծառեր, որոնք կառաջարկվեն քաղաքապետարանի կողմից	Էդիտա Վարդգեսյան Ավելացնեմ, որ բուսական աշխարհի հետազոտության շրջանակներում կատարվել է հավաքակայանի տարածքի բոլոր ծառերի/ թփերի հաշվառում, և ներկայացվել են դրանց քանակը, տեսակները, բների հաստությունը և այլն: Ծառերի/ թփերի տնկումն իրականացվելու է կապալառուի կողմից մշակված Ծառերի կառավարման պլանով: Այդ պլանը հաստատվելու է ԵՔ-ի կողմից: Ի վերջո, քաղաքապետարանն է որոշելու ծառերի տեսակներն ու չափերը: Հակառակ դեպքում, կապալառուն առաջնորդվելու է Բուսական հետազոտության տվյալներով:
5	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Եթե այդ ծառերի տեսակները հաստատելու է քաղաքապետարանը, հնարավոր չէ արդյոք մյուս քննարկմանը արդեն այդ պլանը ներկայացնել, որպիսի քննարկենք</i>	Արմեն Բողոյան Մենք հիմա ՇՄԱԳ փուլում ենք, իսկ ծառերի դենդրոպլանը մշակելու է կապալառուն, որն այս պահին դեռ չկա: Հետագայում, երբ նա կլինի, կմշակի այդ պլանը և կներկայացնի ԵՔ-ի հաստատմանը: Այս հարցն	Էդիտա Վարդգեսյան Ձեր ուշադրությունը հրավիրում եմ, որ այսօրվա դրությամբ այդ պլանն արդեն առկա է ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ և դուք կարող եք ծանոթանալ: Խոսքը գնում է այն մասին, որ

		անընդհատ քննարկվում է, քանի որ շատ կարևոր է, թե ինչ տեսակներ են տնկվելու, դրանք օտար ինվազիվ տեսակներ չլինեն, և այլն: Այդ պատճառով, հարցը լինելու է քաղաքապետարանի համապատասխան մասնագետների հսկողության ներքո:	այդ պլանը կարող է հետագայում վերանայվել և հաստատվել ԵՔ-ի կողմից: Ենթադրում եմ, որ Ձեր հարցն ավելի շատ վերաբերվում է ծառերի տեսակների որոշման գործընթացին ձեր մասնակցությանը: Այդ առումով կարող եմ ասել, որ կապալառու կազմակերպությունը այդ պլանը մշակելիս պարտադիր խորհրդակցելու է նաև ձեր հետ որպես գլխավոր շահառու:
6	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Խնդրում եմ ցույց տալ, թե որտեղ է լինելու նոր պարիսպը</i>	Անդրանիկ Օբազյան Նոր պարիսպի հիմնական մասը լինելու է Թևոսյան փողոցի կողմից, ընդ որում այսօրվա մուտքի հատվածի մասը նորից կառուցվելու է աշխատանքների 2-րդ փուլում Նշեմ, որ պարիսպն առաջին հերթին աղմկապաշտպան դեր է կատարելու:	
7	Արտակ Բաբայան <i>Ի՞նչ տեսք է ունենալու պարիսպը: Կարևորում ենք նաև դրա գեղագիտական արտաքին տեսքը, քանի որ դեպի Գառնի-Գեղարդ տանող տուրիստական ճանապարհի վրա է գտնվում:</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Միջուկներով և բետոնե սնամեջ դեկորատիվ բլոկներով շարով պարիսպ է լինելու:	Արտակ Բաբայան Տարբերակն ընդունելի է
8	Ռուբեն Ղուկասյան	Անդրանիկ Օբազյան	Արմեն Բողոյան

	<i>Առաջարկում եմ պարիսպը երեսպատել տուֆ քարով գեղեցիկ տեսք հաղորդելու համար</i>	Որպես ճարտարապետ պետք է ասեմ, որ Երևանում որոշակի ճարտարապետական առանձնահատկություններ չկան և ասել, թե որն է գեղեցիկ բավականին վիճելի է: Արտադրական տարածքների պարիսպներն իրենց առանձնահատկությունն ունեն, մասնավորապես պետք է լինեն միատիպ և միանման: Տվյալ դեպքում, պարիսպի շնորհիվ տարածքը պետք է ընկալվի որպես ավտոբուսային հավաքակայան է, այլ ոչ թե ինչ- որ մշակութային կենտրոն	Դիզայնի հետ կապված հարցերը հնարավոր է նաև շինարարության ընթացքում ճշգրտել և վերանայել
	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Անցյալ հանդիպումների ժամանակ խնդրել ենք, որ N10 սրահն առայժմ չքանդվի, Հնարավոր չէ արդյո՞ք, որ ամենավերջում քանդվի:</i>	Անդրանիկ Օբազյան Ձեր խնդրանքին ընդառաջելու համար թեքահարթակը չպետք է նախատեսված դիրքում կառուցենք: Սակայն թեքահարթակի տեղադիրքը պայմանավորված է տարածքի ռացիոնալ պլանավորումով: Այդ թեքահարթակով ավտոբուսները երթնեկելու են, եթե Ձեր նշած սրահը պահենք, ապա ավտոբուսների ճանապարհն արգելափակվելու է: Այդ կառույցը խանգարում է, այդ պատճառով քանդելն անհրաժեշտ է	Էդիտա Վարդգեսյան Ես արձանագրում եմ, որ դուք բավարարված եք Ձեր հարցին տրված պատասխանով:

Մաս 3. Նախորդ քննարկումների ժամանակ բարձրացված հարցեր

Տիգրան Մամիկոնյանը ներկայացրեց նախորդ հանրային քննարկումների ժամանակ բարձրացված այն հարցերի պատասխանները, որոնք ծրագրի նախաձեռնողները խոստացել էին ճշտել և պատասխանել:

Ն	հարց	պատասխան	Լրացում
1	Ռուբեն Ղուկասյան <i>Նախատեսվե՞լ է արդյոք հոսանքի լրացուցիչ գիծ վթարային իրավիճակների դեպքի համար:</i> <i>Առաջարկում եմ մեր գիծը Ջրվեժից եկող գծին միանա մինչև Սելենա գնացող հատվածից</i>	Տիգրան Մամիկոնյան Երևանի քաղաքապետարանը և ՀԷՑ-ը կնքել են պայմանագիր, որի համաձայն շինարարության ընթացքում ՀԷՑ-ը լուծելու է ենթակայանի հետ կապված բոլոր հարցերը, այդ թվում երկրորդ գծի անհրաժեշտության հարցը	
2	Արտակ Բաբայան <i>Հաշվի առել էք արդյո՞ք, որ Թևոսյան փողոցի պարիսպի մոտ ջրագիծ է անցնում:</i>	Լևոն Մխիթարյան Լրացուցիչ ուսումնասիրել և պարզել ենք, որ նոր կառուցվող պարիսպը մոտեցվել է հենապատին և ամենամոտ դիտահորերը գտնվում են 6 մ-ից ավել հեռավորության վրա երթևեկելի մասում	

Ամփոփիչ խոսք

Հանդիպման վերջում Գևորգ Նավասարդյանը պարզեց, որ հարցերը սպառվել են և քննարկումը հայտարարեց ավարտված:

Որոշվեց

1. Նախորդ քննարկումներին բարձրացված հարցերի պատասխանը համարել բավարար:
2. Տեղադրել ՇՄԱԳ հաշվետվությունը Երևանի քաղաքապետարանի ներդրումային ծրագրերի գրասենյակի կայքում, ինչպես նաև ԱԶԲ և ՇՄՓորձաքննության ՊՈԱԿ-ի կայքերում թափանցիկությունն ու հանրության կողմից հասանելիությունն ապահովելու նպատակով:
3. ՇՄԱԳ գործընթացում շարունակել համագործակցությունը Նոր Նորք վարչական շրջանի և «Երևանի ավտոբուս» ՓԲԸ Ջրվեժի ավտոբուսների հավաքակալայանի հետ հետագա հանրային քննարկումների ձևաչափով:

Քննարկումների պատասխանատու՝

Գևորգ Նավասարդյան, Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության
վարչության պետի տեղակալ

Արմեն Բողոյան, Երևանի քաղաքապետարանի ներդրումային ծրագրերի գրասենյակ

Վարող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

Ծրագրի նախաձեռնող՝

EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն /Տիգրան Մամիկոնյան/

Արձանագրող՝

Էդիտա Վարդգեսյան, EGIS International խորհրդատվական կազմակերպություն

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-5. 8.06.2022 թ. կայացած հանրային քննարկման լուսանկարները

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Թ-4-7. 2022 թ. հունիսի 8-ին կայացած հանրային լսումների մասնակիցների ցանկը

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ)

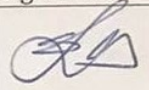
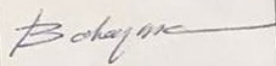
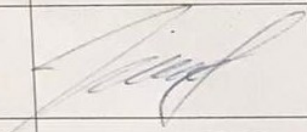

Public consultation on the Initial Environmental Examination Report

8 հունիսի 2022 թ. ժ. 11:00

8 June 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ն	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
1	Տիրապետ Վահագնյան	ԷճԻՏ	099 05 19 32	
2	Արթուր Բարսեղյան	Հայաստանի Հանրապետության Կոնստրուկցիոնի և հողագործության նախարարության Վարչության Կենտրոնի ղեկավար	041 88 00 11	
3	Միհրան Խաչատրյան	"Բնակավայրային ՎՊՈՒ" ընկերություն	098 34 45 33	
4	Տարսիս Կարամյան	"Քեմիկոն"	093.355 828	

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի
Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ)
Public consultation on the Initial Environmental Examination Report

8 հունիսի 2022 թ. ժ. 11:00

8 June 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Լ	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
5	Գևորգ Եսմախանյան	Զեկանի ֆաբրիկի ԲՆ. Ֆաբր. այլ 81	093543968	
6	Գրաչունու Առնաշիր	«Աուտոբուս» ՍՊԸ Հարգանք պետ	055 62 66 16	
7	Ջենյա Մարտիրոսյան	«Աուտոբուս» ՍՊԸ Գեներալ-դիրեկտոր	093 93 13 15	
8	Իսկուհի Մանուկյան	«Զեկանի ֆաբրիկ» ԿԻԲ	094-891-888	

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՒՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՅԱՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

Construction of Yerevan Bus Depots

Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանում լիցքավորման և լվացման կայանների կառուցումը և ավտոկայանատեղիի վերակառուցումը ծրագրի

Construction of refuelling and washing facility and reconstruction of parking area at existing Yerevan Jrvezh Bus Depot

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումներ (3-րդ փուլ)

Public consultation on the Initial Environmental Examination Report

8 հունիսի 2022 թ. ժ. 11:00

8 June 2022, 11:00 AM

Մասնակիցների ցուցակ

List of participants

Ն	անուն ազգանուն name, surname	Պաշտոն/ կարգավիճակ position	կոնտակտային տվյալ contact data	Ստորագրություն signature
9	Երևան Լևոնյան	ECIS International	098371783	
10	Արմեն Գրիգորյան	ՅԿԴ ՄԻԳ	025450995	
11				
12				
13				

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ. Բնապահպանական կառավարման պլան (ԲԿՊ)

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-1. ԲԿՊ աղյուսակ. մեղմացնող միջոցառումներ

Աղյուսակ 1. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մեղմացնող միջոցառումներ Ջրվեժի գոյություն ունեցող ավտոբուսային հավաքակայանի վերակառուցում				
Ծրագրի գործողությունները	Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները	Առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները	Պատասխանատու մարմինները	Մեղմացնող միջոցառումների իրականացման արժեքը
ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՓՈՒԼ				
Նախագծային փուլ				
1. Մոնիթորինգի ելակետային հետազոտությունները (օդի որակի, աղմուկի և թրթուման, բուսականության)	Ազդեցության գնահատման ելակետային տվյալների հավաքագրում, հետագա գործիքային մոնիթորինգի և մեղմացնող միջոցառումների համար	1. Իրականացնել մոնիթորինգի ելակետային հետազոտություններ՝ համաձայն Տվյալների հավաքագրման պլանի, և արդյունքները ներառել ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ում (տե՛ս Գլուխ Ե, Աղյուսակ Ե-1) 2. Հետագա գործիքային մոնիթորինգի հատուկ պահանջը ներառել մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում:	<u>ՄՆԽ</u> Իրականացնել օդի որակի, աղմուկի և թրթուման, ինչպես նաև ֆլորայի, հետազոտություններ և արդյունքները ներառել մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի դրույթներում <u>ԵՔԾԻԳ</u> Գնահատել մրցութային հայտերը և տրամադրել պայմանագրային փաստաթղթերը <u>ԱԶԲ</u> Տեղեկանալ ՇՄՆՈՒ/ԲԿՊ-ում ելակետային հետազոտությունների արդյունքների մասին	Օդի որակի, աղմուկի և թրթուման, ինչպես նաև ֆլորայի հետազոտությունները ներառված են ՄՆԽ-ի բյուջեում:

2. Մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի պատրաստում	Անվտանգության մեխանիզմներն արտացոլված մրցութային պայմանագրային փաստաթղթերում	Մշակել Տեխնիկական մասնագրեր՝ հիմնվելով ԲԿՊ-ում սահմանված մեղմացնող միջոցառումների վրա և ներառել բնապահպանական կետերը մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի հատուկ պայմաններում	<u>ՄՆԽ</u> Մշակել Տեխնիկական մասնագրեր (SU) և ներառել համապատասխան բնապահպանական կետերը մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերում <u>ԵՔԾԻԳ</u> Ուսումնասիրել մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերը <u>ԱԶԲ</u> Տեղեկանալ ԵՔԾԻԳ-ի դիտարկումների արդյունքների մասին	Ծախսերը հաշվառված են ՄՆԽ-ի բյուջեում
3. Տեղեկատվության հրապարակում, հանրային հաղորդակցություն, հանրային լսումներ և մասնակցություն	Ծրագրի մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը ազդեցության ենթակա կողմերի և շահառուների մոտ կարող է առաջացնել հիասթափություն և դժգոհություն, ինչի արդյունքում կարող են տեղի ունենալ ծրագրի իրականացման ժամկետների խաթանումներ:	1. Կազմակերպել հանդիպումներ հիմնական շահառուների հետ և Ծրագրի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ/լսումներ՝ համաձայն Հանրային լսումների և հաղորդակցության պլանի (տե՛ս Գլուխ Է և Գլուխ Ը): 2. Ներկայացնել ԲԼՄ-ն, որը կհիմնվի Գլուխ Է-ում նկարագրված մեխանիզմի վրա: 3. Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և վերջնական ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն տեղադրել ԵՔԾԻԳ-ի և ԱԶԲ-ի կայքերում	<u>ՄՆԽ</u> Կազմակերպել հանրային քննարկումներ/լսումներ և պատրաստել փաստաթղթեր <u>ԵՔԾԻԳ</u> Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և վերջնական ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն տեղադրել կայքում Աջակցել կազմակերպմանը և մասնակցել հանրային քննարկումներին/լսումներին <u>ԱԶԲ</u> Ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և վերջնական ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ն տեղադրել կայքում	Ներառված է ՄՆԽ-ի բյուջեում

			Մասնակցել հանրային լուսմներին/քննարկումներին	
ՆԱԽԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՒԼ				
Մոբիլիզացիայի փուլ				
4. Բնապահպանական, ԱԱԱ (H&S), սոցիալական երաշխիքների պատասխանատու անձնակազմի նշանակում	Բնապահպանական/ ԱԱԱ և սոցիալական կառավարման պատասխանատու մասնագետների բացակայությունը կարող է հանգեցնել պայմանագրային դրույթների, ՏՄ-ի և ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի հետ անհամապատասխանության	Նշանակել անձնակազմ, որը պատասխանատու կլինի Ծրագրի շինարարական աշխատանքների և պայմանագրային դրույթներին, այդ թվում՝ ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ին համապատասխանության մոնիթորինգի իրականացման համար Պատրաստել և ներկայացնել ՇԲԿՊ, այդ թվում՝ Գլուխ Ը-ում ներառված բնապահպանական կառավարման ենթածրագրերը	<u>ԵՔԾԻԳ</u> Նշանակել Ծրագրի բնապահպանական մասնագետ <u>ՏՎԻ</u> Ծրագրի համար նշանակել Բնապահպանության մասնագետ, ԱԱԱ (H&S) գծով մասնագետ և սոցիալական հարցերի մասնագետ՝ և հաստատել Կապալառուի ՇԲԿՊ-ն <u>Կապալառու</u> Վարձել լրիվ դրույքով աշխատող բնապահպանության/ առողջապահության և անվտանգության մեկ մասնագետ և լրիվ դրույքով աշխատող սոցիալական մասնագետ Պատրաստել և ներկայացնել ՇԲԿՊ	Ներառված է համապատասխան բյուջեներում և պայմանագրում <u>Տեխնիկոլոգիայի հարիրդատու (Ինժեներ)</u> Վարձատրությունը 24 ամսվա համար ներառված է բյուջեում և գնահատված է 39 000 ԱՄՆ դոլար <u>Կապալառու</u> Երկու մասնագետների ամբողջ դրույքով 18 ամսվա աշխատանքը գնահատված է 45 000 ԱՄՆ դոլար Այդ պլանների արժեքը հաշվարկվել է

				ստորև մանրամասնած Շինարարական աշխատանքների յուրաքանչյուր պլանի համար
5. Հանրային հաղորդակցություն	Ազդեցության ենթակա կողմերի և վարչական շրջանի ղեկավարության մոտ աշխատանքների, գործողությունների և իրականացման ժամանակացույցի մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը կարող է հանգեցնել հիասթափության ու դժգոհության, և արդյունքում տեղի ունենան ծրագրի իրականացման ժամկետների խափանումներ:	Իրականացնել միջոցառումներ՝ համաձայն Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանի (Գլուխ Ը) 1. Կազմակերպել նախաշինարարական հանդիպումներ՝ պլանավորված աշխատանքների և դրանց իրականացման ժամանակացույցի վերաբերյալ: Այդ նպատակով ✓ որոշել պոտենցիալ զգայուն ընկալիչները՝ օգտագործելով առկա ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ով տրամադրված տվյալները և կատարելով տեղամասային այցելություններ, ✓ հաղորդակցվել վարչական շրջանի ղեկավարների հետ՝ իրազեկելով նրանց և խնդրելով նրանց աջակցությունը, ✓ իրազեկել պոտենցիալ ԱԵԱ-ներին և	Աջակցել նախաշինարարական հանդիպման կազմակերպմանը և մասնակցել <u>ՏՎԻ</u> Աջակցել նախաշինարարական հանդիպման կազմակերպմանը և մասնակցել <u>Կապալառու</u> Կազմակերպել նախաշինարարական հանդիպումը	Ներառված է կապալառուի բյուջեյում

		հանրությանը՝ տեսանելի վայրերում փակցնելով Օրագրի վերաբերյալ տեղեկություն պարունակող հայտարարություններ և պաստառներ՝ հանդիպման ամսաթիվը, վայրը և օրակարգը և կոնտակտային տվյալները, ✓ պատրաստել Օրագրի վերաբերյալ հակիրճ վիզուալ շնորհանդեսներ (PP, գրաֆիկական պատկերներ), ներառյալ շինարարական աշխատանքների նկարագրությունը, ժամանակացույցը և բնապահպանական և ԱԱԱ (H&S) մեղմացնող միջացառումները, ✓ հանրությանը ներկայացնել սույն ՇՄԱԳ/ԲԿՊ-ի Գլուխ Է-ի Է3-ում նկարագրված ԲԼՄ-ն: 2. Արձանագրել նախաշինարարական փուլի հանդիպումը (հանդիպման արձանագրությունը, օրակարգը, մասնակիցների ցանկը, բարձրացված հարցերը,		

		լուսանկարները) և ամբողջական տեղեկությունը ներառել ՇԲԿՊ-ի մեջ: 3. Լուծել բարձրացված խնդիրները կամ փոխանցել դրանք ՎԻ-ին, այնուհետև առաջընթացի վերաբերյալ առաջին հաշվետվությունում ներկայացնել դրանց կարգավիճակի մասին (լուծված/չլուծված)		
6. Իրազեկության բարձրացում և Ծրագրի կողմերի վերապատրաստում և դասընթացներ բնապահպանական/ԱԱԱ (H&S), սոցիալական երաշխիքների թեմաներով	Ծրագրի կառավարման, ինժեներական/տեխնիկական և վերահսկողության և Կապալառուի անձնակազմի՝ բնապահպանության, ԱԱԱ և սոցիալական պաշտպանության վերաբերյալ ԱԶԲ-ի անվտանգության երաշխիքների և ազգային օրենսդրական պահանջների մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը, որը կարող է հանգեցնել պայմանագրի կետերի չկատարմանը:	Իրականացնել միջոցառումներ՝ Բնապահպանական և անվտանգության գծով վերապատրաստման ծրագրի համաձայն (տե՛ս Գլուխ Ը) 1. ԱԶԲ-ի անվտանգության երաշխիքների վերաբերյալ ՏՎԻ-ի կողմից վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպում ԵՔ-ի, ԵՔՕԻԳ-ի և Կապալառուի ինժեներական և բնապահպանության, առողջության և անվտանգության գծով անձնակազմի համար՝ նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը: ii. ՇԲԿՊ-ում մշակել դասընթացների ծրագիր Կապալառուն կազմակերպում է Բնապահպանական	<u>ՏՎԻ</u> Մեկնարկից հետո՝ մոբիլիզացիայի ժամանակահատվածում կազմակերպել վերապատրաստման դասընթաց նախքան շինարարական աշխատանքների սկսելը <u>Կապալառու</u> Մշակել Անվտանգության դասընթացների պլան և մոբիլիզացիայի ժամանակահատվածում՝ նախքան շինարարական աշխատանքներն սկսելը կազմակերպել ուսուցողական դասընթաց ողջ անձնակազմի համար <u>ԵՔՕԻԳ</u>	<u>Տեխնիկոլոգիայի խորհրդատու (Ինժեներ)</u> Առողջության, անվտանգության և բնապահպանական ծրագրի 1 օրվա ուսուցման ծախսերը 50 շինարար-բանվորի համար գնահատված է 2 950 ԱՄՆ դոլար՝ կիրառելով հետևյալ հաշվարկը. օրական 50 ԱՄՆ դոլար՝ գումարած 3 օրվա համար

		/անվտանգության ներածական դասընթաց Կապալառուի և ենթակապալառուների անձնակազմի համար մեկնարկից հետո՝ առաջին շաբաթվա ընթացքում և նախքան շինարարական աշխատանքներն սկսելը:	Մասնակցել վերապատրաստման/ուսուցողական դասընթացներին <u>ԱԶԲ</u> Մասնակցել վերապատրաստման/ուսուցողական դասընթացներին	ուսուցանողի վճարը՝ օրական 75 ԱՄՆ դոլարի չափով <u>Կապալառու</u> Ուսուցման ծախսերը ներառված են 1՝ լրիվ դրույքով աշխատող ԱԱԲ մասնագետի ծախսերի մեջ և ներառված են Կապալառուի բյուջեում
7. Շինհրապարակի մոբիլիզացիա. Շինհրապարակի առանձնեցում, շինճամբարի տեղակայում	Շինարարական աշխատանքները սկսվում են նախքան անվտանգության միջոցառումների ձեռնարկելը	1. Տեսանելի ցանկապատել և հստակ առանձնացնել շինճամբարը տեղադրելով ամուր և ժապավենային ցանկապատեր (ինչպես պահանջվում է Ինժեների կողմից): 2. Կազմակերպել ճամբարի տարածքը, ներառյալ պահեստը, ավտոկայանատեղին, արհեստանոցները և այլն: 3. Ապահովել սանիտարական հարմարություններ ամբողջ անձնակազմի համար: 4. Անձնակազմին ապահովել համազգեստով և ԱՊՍ-ներով:	<u>Կապալառու</u> Իրականացնում է Մոբիլիզացիայի պլանը <u>ՏՎԻ</u> Իրականացնել Մոբիլիզացիայի պլանի մոնիթորինգ <u>ԵՔՕԻԳ</u> Ստուգել Մոբիլիզացիոն ծրագրի իրականացումը	Ներառված է Կապալառուի բյուջեում

8. Կառույցների վրա թրթռման ազդեցության ելակետային տվյալների հետազոտություն	Կառույցները կարող են ազդեցության ենթարկվել պայթեցման աշխատանքների և լիցքերի խտացման համար գլոբների աշխատանքի հետևանքով	Մշակել և հաստատման ներկայացնել հետազոտության և ազդեցության մեղմացնող մեթոդաբանությունը Նախքան շինարարական աշխատանքներն սկսելը պատրաստել և ներկայացնել հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը	<u>Կապալառու</u> Մշակել մեթոդաբանությունը, կատարել հետազոտություն և ներկայացնել հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը <u>ՏՎԻ</u> Ուսումնասիրել և հաստատել մեթոդաբանությունն ու հաշվետվությունը Մոնիթորինգի ենթարկել հետազոտության իրականացումը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Ներառված է Կապալառուի բյուջեում
9. Ճանապարհի և գույքի վիճակի հետազոտություն	Ճանապարհները կարող են վնասվել մեքենամեխանիզմների և բեռնատարների շահագործման հետևանքով	Նախքան շինարարական աշխատանքներն սկսելը պատրաստել և ներկայացնել հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը	<u>Կապալառու</u> Կատարել հետազոտություն և ներկայացնել հետազոտության վերաբերյալ հաշվետվությունը <u>ՏՎԻ</u> Ուսումնասիրել և հաստատել հաշվետվությունը: Իրականացնել հետազոտության իրականացման մոնիթորինգ: <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Ներառված է Կապալառուի բյուջեում
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈԻԼ				
1. Բնապահպանական, առողջության և անվտանգության գծով վերապատրաստման և դասընթացների ծրագիր				
10. Իրազեկության բարձրացում և Օրագրի կողմերի վերապատրաստում	Օրագրի կառավարման, ինժեներական/տեխնիկական և վերահսկողության և Կապալառուի	Իրականացնել միջոցառումներ Բնապահպանական և անվտանգության գծով	<u>Կապալառու</u> ՇԲԿՊ շրջանակում մշակել կողմնորոշման պլան:	<u>ՏՎԻ</u> Ներառված է ԲԱԱԱ (EHSS) մասնագետի

Լղասընթացներ բնապահպանական/ ԱԱԱ (H&S), սոցիալական երաշխիքների թեմաներով	անձնակազմի՝ բնապահպանության, ԱևԱ և սոցիալական պաշտպանության վերաբերյալ ԱԶԲ-ի անվտանգության երաշխիքների և ազգային օրենսդրական պահանջների մասին տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը, որը կարող է հանգեցնել պայմանագրի կետերի չկատարմանը:	վերապատրաստման ծրագրի համաձայն (նաև տե՛ս Գլուխ Ը) 1. Անձնակազմի փոփոխության դեպքում կանոնավոր կերպով կազմակերպել ՏՎԻ-ի անձնակազմի վերապատրաստման դասընթացներ՝ բնապահպանական, ԱԱԱ և սոցիալական երաշխիքների վերաբերյալ: 2. Կապալառուի և ենթակապալառուների անձնակազմի համար պարբերաբար կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ՝ համաձայն ՇԲԿՊ-ում մշակված դասընթացների պլանի՝ հետևելով նշված պահանջներին. ա) տարեկան 2 պարտադիր վերապատրաստման դասընթաց ողջ անձնակազմի համար, բ) նախքան աշխատանքն սկսելը յուրաքամնչյուր նոր վարձված աշխատողի համար անվտանգության երաշխիքների, այդ թվում՝ արտակարգ իրավիճակներին արձագանքելու վերաբերյալ դասընթացի կազմակերպում,	Կազմակերպել կետ 2-ում նշված վերապատրաստման դասընթացները: <u>ՏՎԻ</u> Դիտարկել և հաստատել Ծրագիրը, իրականացնել Ծրագրի մոնիթորինգը ՏՎԻ-ի նոր նշանակված անձնակազմի համար պարբերաբար կազմակերպում է ուսուցողական դասընթացներ <u>ԵՔԾԻԳ</u> Ստուգում է իրականացումը	վարձատրության մեջ <u>Կապալառու</u> Ներառված է լրիվ դրույքով աշխատող 1 ԲԱևԱ մասնագետի վարձատրության մեջ

		զ) նախքան նոր տեսակի աշխատանք սկսելը՝ իրականացնել տվյալ աշխատանքի տեսակին բնորոշ անվտանգության դասընթաց դ) ՏՎԻ-ի պահանջով միջանկյալ լրացուցիչ դասընթացներ հատուկ թեմաների վերաբերյալ և / կամ թիրախային աշխատանքային խմբերի հետ, ե) այլ դասընթացներ՝ համաձայն Աշխատանքի անվտանգության և առողջության պլանի:		

2. Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլան

11. Շինհրապարակի բոլոր գործողությունները	Տեղեկատվության պակասը Ծրագրի համար կիրառելի առողջության և անվտանգության կանոնների մասին կարող է հանգեցնել աշխատողների, Ծրագրի ազդեցությանը ենթակա անձանց և շինհրապարակի մերձակայքում գտնվող մարդկանց հիվանդության, վնասվածքի կամ մահվան	I. ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄՆՈՐՈՇՄԱՆ ՊԼԱՆ 1. Ապահովել, որ ողջ անձնակազմն անցնի Աշխատանքի անվտանգության և առողջության կողմնորոշման դասընթացներ՝ Գլուխ Ը-ում թվարկված թեմաների վերաբերյալ: 2. Աշխատանքային տեղամասի յուրաքանչյուր հատվածում նշանակվում է Առողջության և անվտանգության գծով պատասխանատու, և նրանց կոնտակտային տվյալները տեղադրվում են տեսանելի վայրերում:	<u>Կապալատու</u> Մշակել, ներկայացնել և իրականացնել ենթածրագրեր <u>ՏՎԻ</u> Ուսումնասիրել և հաստատել Ծրագիրը, իրականացնել պատահարների գրանցամատյանի մոնիթորինգը <u>ԵՔԾԻԳ</u> Ուսումնասիրել Ծրագիրը և աջակցել ՏՎԻ-ին	Կապալատուի ԱԱԱ մասնագետի կողմից այս ենթածրագրի մշակման, իրականացման և կառավարման ծախսերը հաշվարկված են վերը նշված 6-րդ կետում: 50 բանվորի համար ԱՊՍ արժեքը՝ 250 ԱՄՆ դոլար, գնահատված է

		3. Պարբերաբար տրվող աշխատանքին բնորոշ հրահանգներ՝ ողջ անձնակազմի անվտանգ աշխատանքի վերաբերյալ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության, ինչպես նաև նոր աշխատանք սկսելուց առաջ և նոր վարձված աշխատողների համար՝ աշխատանքի անցնելուց առաջ: Վարել գրանցամատյան, որը հասանելի է ստուգումների համար: II. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻՉ ՄԻՋՈՑՆԵՐ 4. Շինհրապարակի աշխատակիցներին տրամադրել և ապահովել աշխատանքային համազգեստով և ԱՊՄ-ով, ինչպես մանրամասնորեն ներկայացված է Գլուխ Ը. Բնապահպանական կառավարման պլան, 2, Մասնագիտական առողջության և անվտանգության պլանում: 5. Առողջությանն ու անվտանգությանն առնչվող պատահարները պետք է արձանագրվեն և ծանուցվեն Ինժեներին և համապատասխան ղեկավար մարմիններին՝ ըստ անհրաժեշտության		12 500 ԱՄՆ դոլար: Առողջության ռիսկերի, COVID-19- ի և ապօրինի թրաֆիքինգի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառված է վերոնշյալ 6-րդ կետում ներկայացված դասընթացում:

		III. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՅԻՉ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ 6. Տրամադրել անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ բոլոր գործիքները և լրացուցիչ սարքավորումները (տե՛ս Գլուխ Ը) 7. Շինհրապարակից բացառել ոչ անվտանգ գործելակերպը և գործիքները 8. Անվտանգ կերպով ցանկապատել, ծածկել և պաշտպանել բոլոր փորված խրամուղիները, փոսերը և հորերը օրվա ընթացքում և մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը 9. Կրակմարիչի առկայություն, որը հասանելի կլինի բոլոր շինճամբարում և շինարարական հրապարակի բոլոր հատվածներում: IV. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐՈՒՄ 10. Բուժաշխատողի կողմից աշխատողների և այլ անձնակազմի համար կանոնավոր բժշկական ստուգումներ, և ստուգման վերաբերյալ շինհրապարակում առկա գրանցումներ 11. Շինհրապարակի բոլոր հատվածներում և շահագործվող մեքենամեխանիզմներում		

		առաջին օգնության պարագաների առկայություն 12. Կապալառուի անձնակազմին տրամադրել կրթական նյութեր, բավարար քանակությամբ բարձրորակ պահպանակներ, կանոնավոր ՍՃՓՎ / ՄԻԱՎ-ի թեստեր, և անհրաժեշտ դեպքերում՝ սեռավարակների և ՁԻԱՀ-ի անվճար բուժում 13. Մշակել COVID-19 Առողջության և անվտանգության պլան. Աշխատանքի բոլոր վայրերում ապահովել COVID-19-ի վերահսկողության միջոցներ, գործիքներ և հարմարություններ V. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ 13. Կիրառել բոլոր նախագգուշացնող միջոցները (կոշտ և ժապավենով սահմանագծում, հսկիչ-անցակետեր, մուտքն արգելող պաստառներ և այլն)՝ աշխատանքային տեղամասը մեկուսացնելու և կողմնակի անձանց մուտքն աշխատանքային տեղամաս արգելելու համար, 14. Տեսանելիորեն տեղադրել ցուցանակներ / պաստառներ, որոնք տեղեկացնում են ընթացիկ		

		շինարարական աշխատանքների մասին և նախագուշացնում են վտանգի մասին, 15. Տեղի հանրության համար տրամադրել շրջանցիկ ճանապարհ՝ կանխելով նրանց մուտքը աշխատանքային տարածք: Անհրաժեշտ վայրերում տեղադրել ցուցանակներ, որոնք ցույց են տալիս շրջանցումները: 16. Երբ շրջանցումը հնարավոր չէ, ապահովել անվտանգ միջանցք աշխատանքային տարածքում անցորդների համար, 17. Մաքուր պահել մարդկանց կողմից օգտագործվող անցուղիները և չթողնել, որ մակերևույթը սայթաքուն դառնա շինհրապարակից տարածքվող ցեխից:		
3. Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլան				
12. Հանրային քննարկումներ, լուսմներ, իրազեկման մակարդակի բարձրացում	Ազդեցության ենթակա կողմերի կողմից տեղեկատվության և ըմբռնման պակասը ծրագրված աշխատանքների, գործողությունների և իրականացման ժամանակացույցի մասին կարող է հանգեցնել հիասթափության ու դժգոհության, ինչն էլ իր	1. Ձեռնարկել սույն ՇՄԱԳ Գլուխ Է-ում նկարագրված միջոցները ՇԲԿՊ շրջանակում Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանը մշակելու համար 2. Ծրագրի համար հիմնել և վարել ԲԼՄ, մասնավորապես՝ ա. Հանրության համար տեղադրել պաստառներ կամ Ծրագրի մասին տեղեկություններ պարունակող	<u>Կապալառու</u> ՇԲԿՊ-ում Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանի մշակում և ԲԼՄ-ի հիմնում, առաջադրված հարցերի լուծում <u>ՏՎԻ</u> Ուսումնասիրել և հաստատել ՀԼՀՊ-ն, Կապալառուի	Կապալառուի ԱԱԱ մասնագետի կողմից այս ենթաձևագրի մշակման, իրականացման և կառավարման ծախսերը հաշվարկված են վերը նշված 4-րդ կետում:

	հերթին՝ խոչընդոտների և ժամկետների խաթարումների:	ցուցատախտակներ, այդ թվում՝ գրասենյակի վայրը, աշխատանքային ժամերը, պատասխանատու կոնտակտային անձանց անունները, «Թեժ գծի» հեռախոսահամարները, փոտային հասցեն, էլեկտրոնային հասցեները և այլն: Բ. Նշանակել անձնակազմ, որի անդամները պատասխանատու կլինեն հանրության և ԱԵԱ-ների կողմից բարձրացված հարցերը լուծելու համար: Ապահովել անհապաղ համագործակցությունը սոցիալական մասնագետի հետ: գ. Հանրային բողոքների և առաջարկների համար մշակել դիմումի ձև: դ. Վարել բողոքների գրանցամատյան, որը գրասենյակում հեշտությամբ հասանելի կլինի ազդեցությանը ենթակա անձանց և ստուգումների համար: Գրանցամատյանում գրանցել ԱԵԱ-ների բոլոր բողոքները (բանավոր և գրավոր) և առաջընթացի վերաբերյալ ամսական հաշվետվություններում ներկայացնել դրանց լուծման կարգավիճակը:	պատասխանատվությունից դուրս լինելու դեպքում դրանք հասցեագրել այլ մարմինների: <u>ԵՔԾԻԳ</u> Լուծել իր պատասխանատվության ներքո գտնվող խնդիրները	

		3. Պարբերաբար կազմակերպել հանդիպումներ հարևան հանրության հետ՝ նոր ծագած խնդիրները քննարկելու համար: 4. Ազդեցության ենթակա հանրությունը նախապես (առնվազն 1 օր առաջ) ցուցանակների և պաստառների միջոցով տեղեկացնել ցանկացած անհարմարության մասին, օրինակ՝ երթևեկության, տեղական ջրամատակարարման, էլեկտրաէներգիայի մատակարարման խափանումների և պայմանների փոփոխության և այլն:		
4. Ֆլորայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլան				
13. Մաքրում և արմատահանում, հողային աշխատանքներ և այլ շինարարական աշխատանքներ	Ֆլորայի և բնական միջավայրի խաթարում և տեսակների կորուստ Բուսականության մաքրման ընթացքում բնական միջավայրի խաթարումը	1. Ապահովել, որ նախքան որևէ հատվածում աշխատանքները սկսելը բոլոր բանվորները և անձնակազմի այլ անդամները վերապատրաստվեն Ֆլորայի պաշտպանության և բուսականության մաքրման պլանի պահանջների գծով: <i>Ծառերի (թփերի) կտրում</i> 2. Հստակ նշել մաքրման ենթակա կամ այլ կերպ խաթարվող տարածքները: Բանվորներն ու սարքավորումները գտնվում են շինհրապարակի սահմանված տարածքում, դրանով իսկ	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել Ֆլորայի և ֆաունայի պաշտպանության և բուսականության մաքրման պլան, ներառյալ՝ Ծառերի կառավարման պլանը, իրականացնել պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները և կառավարումը: Բարձել ֆլորայի և ֆաունայի խորհրդատու՝ միջոցառումների իրականացման համար: <u>Ինժեներ</u>	Կապալառուի ԱնԱ մասնագետի կողմից այս ենթապլանի մշակման, իրականացման և կառավարման ծախսերը հաշվարկված են վերը նշված 4-րդ կետում: Ֆլորայի մասնագետի 20 օրվա վարձակալության արժեքը (օրական՝

		կանխելով և/կամ նվազեցնելով այլ բնական հատվածներին հասցվող վնասը: 2. Ծանուցել Ինժեներին նախքան ծառերի և թփերի ցանկացած հատում սկսելը: 3. Պահել կտրված ծառերի և թփերի գրանցամատյան, որը հասանելի կլինի ստուգումների համար: 4. Բուսականության հատման և մաքրման աշխատանքները խստագույնս հետևել ԵՔ-ի Ավագանու Ն-405 որոշման պահանջներին, ինչպես նաև համաձայն Տեխնիկական մասնագրերի Բաժին 401-ի՝ Մաքրում և արմատահանում և Բաժին 1003-ի՝ Ծառեր և թփեր: 5. Ստուգել և համոզվել, որ աշխատողներն օգտագործում են պաշտպանիչ հանդերձանք (ԱՊՍ/PPE) ծառերը կտրելիս կամ բուսականության մաքրման համար քիմիական նյութեր կիրառելիս: 6. Կտրված և մաքրված բուսականության կառավարում՝ ըստ Թափոնների և նյութերի տեղավորման պլանի: Բացառել փայտանյութի թափոնների այրումը: 7. Փայտանյութի թափոնների և մաքրված խոտի կուտակման համար հատկացնել	Դիտարկել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը և կառավարումը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Աջակցել ՇՄՆ-ի հետ համագործակցելիս Վերահսկել գործընթացը և ստուգել իրականացումը	75 ԱՄՆ դոլար) գնահատված է 1500 ԱՄՆ դոլար Գոյություն ունեցող համայնքային ծառերի պահպանման ծախսերը 100 ծառի համար՝ յուրաքանչյուրը 15 ԱՄՆ դոլար, գնահատված է 1500 ԱՄՆ դոլար:

		Ժամանակավոր տարածք և հեռացնել 2 օրվա ընթացքում: 8. Միջոցներ ձեռնարկել ծառերի և թփերի պաշտպանության համար, որոնք չեն հատվելու, բայց կարող են ազդեցության ենթարկվել (նշելով դրանք այնպես, որ հեշտությամբ ճանաչելի լինեն աշխատողների համար՝ տրանսպորտային միջոցների տեղաշարժ, թափոնների և նյութերի տեղավորում և այլն): 9. Խուսափել տարածքի ցանկացած աղտոտումից և ավելորդ ծառահատումներից ու բուսականության մաքրումից: Կտրել միայն այն ծառերն ու թփերը, որոնք խոչընդոտում են աշխատանքներին, առավելագույնս զերծ մնալ լրացուցիչ ծառերի, թփերի, և այլ բուսականության ոչնչացումից, հեռացումից կամ մաքրումից, քան անհրաժեշտ է աշխատանքների կատարման համար: 10. Վերականգնել խոտածածկը և այլ բուսականությունը ժամանակավոր օգտագործվող տարածքներում:		
5. Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան				

14. Հողային աշխատանքներ նյութերի տեղափոխում և տրանսպորտ Այլ շինարարական աշխատանքներ	Հողի էրոզիա Փոշու և մեքենաների արտանետումների պատճառով մթնոլորտային օդի աղտոտման մակարդակի ավելացում Աղմուկի և թրթռման ավելացում	<i>Օդի աղտոտվածության և փոշու վերահսկողություն</i> 1. Նվազագույնի հասցնել փոշու արտանետումները՝ շինարարական և հրապարակը կանոնավոր կերպով ջրցանելու միջոցով: Ջրցանման հաճախականությունը պետք է համաձայնեցվի Ինժեների հետ՝ կախված հողի տեսակից, սեզոնային և եղանակային պայմաններից, սակայն ոչ պակաս, քան աշխատանքային օրվա ընթացքում 3-4 անգամ: 2. Աշխատանքները պլանավորել այնպես, որպեսզի նվազագույնի հասցվեն հանույթի տարածքների՝ որպես փոշու հիմնական աղբյուրի մակերեսները և խուսափել երկար ժամանակ շինհրապարակում հողի կույտերը պահելուց: 3. Շինարարական նյութերը մատակարարել օգտագործման ժամանակ և բացառել լիցքի նյութերի վաղաժամ կուտակումը շինհրապարակում, որոնք հնարավոր չէ օգտագործել տվյալ օրը: 4. Ծածկել լիցքի նյութերի կույտերը, եթե դրանք, այնուամենայնիվ, երկար են մնալու շինհրապարակում՝	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել գործիքային չափումների և մոնիթորինգի պլանը, իրականացնել պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները և կառավարումը <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը <u>ԵՔԾԻԳ</u> Աջակցել ՇՄՆ-ի հետ փոխգործակցելիս Վերահսկել գործընթացը և ստուգել իրականացումը	Մտորև ներկայացված ծախսերն ուղղված են շրջակա միջավայրի պահպանությանը. ա) Բուսահողի հանման, պահեստավորման և վերաօգտագործման արժեքը՝ 3 ԱՄՆ դոլար 1մ³-ի համար,; ընհանուր առմամբ ծախսը գնահատված է 16500 ԱՄՆ դոլար բ) օդի, աղմուկի և թրթռումների մակարդակի վերաբերյալ մոնիթորինգի տվյալների հավաքագրման համար մասնագիտացված Կապալառու վարձելու արժեքը գնահատված է 2500 ԱՄՆ դոլար:

		փոշու արտանետումները կանխելու համար: 5. Կարգավորել փոխադրամիջոցների և սարքավորումների արագության սահմանափակումները՝ փոշու արտանետումները նվազագույնի հասցնելու համար: Շինարարական հրապարակում արագությունը չպետք է գերազանցի 10-20կմ/ժ-ը: 6. Պարբերաբար մաքրել ճանապարհները եզրերին կուտակված ցեխից և ավազից, քանի որ դրանք դառնում են փոշու արտանետումների աղբյուր: 7. Ապահովել, որ բոլոր բեռնատարները օգտագործեն ծածկեր հանրային ճանապարհներով և բնակելի տարածքներին կից շինհրապարակներում սորուն նյութեր տեղափոխելիս: 8. Աշխատողներին ըստ անհրաժեշտության ապահովել փոշու պաշտպանիչ դիմակներով և համոզվել, որ նրանք օգտագործում են դրանք: 9. Իրականացնել մեքենաների և սարքավորումների կանոնավոր տեխնիկական ստուգումներ և նորոգում՝ գազի ավելորդ		

		արտանետումներից խուսափելու համար: <i>Հողի էրոզիա և նստվածքագրյացման վերահսկում</i> 1. Պահպանել առկա հողի շերտը այնտեղ, որտեղ հնարավոր է: Եթե անհրաժեշտ չէ, չխաթարել հողը: 2. Ապահովել ժամանակավոր ծածկ (ինչպես օրինակ՝ արագ աճող խոտի տեսակներ) այն տարածքների համար, որտեղից հողի շերտը հեռացվում է և գետինը մերկանում է երկար ժամանակով: 3. Ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ՝ հողի էրոզիան կանխելու և շեղերի կայունությունն ապահովելու համար: 4. Նախքան հողային աշխատանքներն սկսելը, մաքրման և արմատահանման աշխատանքներից հետո հեռացնել բուսահողը և առանձնացնել մեծ քարերն ու ժայռերը: 5. Չափել հեռացված և պահեստավորված բուսահողը և գրանցամատյանում կատարել գրանցումներ ստուգման համար: 6. Պահել բուսահողը մինչև 2 մ հասնող կանոնավոր կույտերով նախապես որոշված և Ինժեների հետ համաձայնեցված		

		տարածքներում՝ անվտանգ հեռավորություն պահպանելով թափոններից և այլ նյութերից: 7. Այնպես տնօրինել բուսահողը, որ պահպանվեն դրա քիմիական և կենսաբանական հատկանիշները: Բուսահողը նորից օգտագործել թփեր, ծառեր տնկելու և կանաչապատման այլ նպատակների համար: 8. Ցանել խոտ բուսահողի կույտերի վրա, որոնք պահպանվում են երկար ժամանակով՝ խուսափելու էրոզիայից և կորուստներից: 9. Բուսահողի կույտերի վրա իրականացնել ջրահեռացման ակոսներ՝ էրոզիայից խուսափելու նպատակով հեղեղաջրերի հեռացումն ապահովելու համար: <i>Աղմուկի և թրթռման վերահսկողություն.</i> 1. Խուսափել շինարարական գործողությունները, ճամբարները և սարքավորումներն ազդեցության նկատմամբ առավել զգայուն ընկալիչների մոտ տեղակայելուց, ինչպես օրինակ՝ վատ մեկուսացում ունեցող տներն են, դպրոցները, այլ հասարակական և բնակելի վայրերը:		

		2. Աղմկոտ գործողությունների իրականացումը ծրագրել օրվա կեսերին, եթե հնարավոր է: 3. Կանոնավոր կերպով ստուգել աղմուկի և թրթռման գործիքային չափումների տվյալները և համապատասխանաբար փոխել շինարարական մեթոդը՝ աղմուկի և թրթռման մակարդակը նվազեցնելու համար, որպեսզի վերջիններս չգերազանցեն ՇՄՈՒՒ Աղյուսակ Ե-6-ում և Ֆ-4-ում ներկայացված առավելագույն թույլատրելի մակարդակները: 4. Ապահովել, որ առավել զգայուն տարածքներում (վատ մեկուսացում ունեցող տները, դպրոցները հնագիտական վայրերը) թրթռումների մակարդակները կանոնավոր կերպով վերահսկվեն. աշխղեկն ու աշխատողները տեղյակ են գործիքային չափումների տվյալներին և կիրառվում է Ինժեների պահանջած պատշաճ շինարարական մեթոդը: 5. Ապահովել, որ բոլոր մեքենաները համարված լինեն համապատասխան իլացուցիչներով և չօգտագործել այն սարքավորումները, որոնք պատշաճ վիճակում չեն: 6. Ապահովել, որ բանվորներին և շինհրապարակի այլ անձնակազմին տրամադրվեն		

		համապատասխան ԱՊՍ-ներ, այդ թվում՝ ականջի պաշտպանիչ սարքեր՝ աղմկոտ միջավայրում աշխատելիս:		
6. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի պահպանության պլան				
15. Հավաքակայանի վերակառուցման շինարարական աշխատանքներ	Ստորգետնյա ջրերի և ջրագծերի աղտոտում	1. Աղտոտող, փոշի արտանետող և նստվածքներ առաջացնող մեքենաներն ու սարքավորումները տեղադրել հավաքակայանի տարածքի ջրա- և կոյուղագծերից հնարավորինս հեռու: 2. Աշխատանքային տեղամասի տարածքում կառուցել ջրահեռացման համակարգ, նախնական հավաքել հոսող ջրերը և մաքրել տեղային ջրահեռացման գիծ թափվելուց առաջ: Կանխել չմաքրված հեղեղաջրերի և կեղտաջրերի հոսքը շինհրապարակից: 3. Կանխել ջրերի արտահոսքը շինարարական բոլոր տեղամասերից, այդ թվում՝ շինարարական ճամբարներից, քարհանքերից, ջարդիչ գործարաններից և բետոնի հանգույցներից,	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ շրջանակում մշակել Մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի պահպանման պլան և իրականացնել պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները: Վարձել մասնագիտացված ենթակապալառու՝ ջրի որակի ելակետային և կանոնավոր ստուգումների համար: <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել Պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը և կառավարումը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Աջակցել ՇՄՆ-ի հետ համագործակցելիս Վերահսկել գործընթացը և ստուգել իրականացումը	Ստորև բերված ծախսերը մասնավորապես ուղղված են ջրային մարմինների պահպանությանը. ա) շինարարական աշխատանքների արդյունքում առաջացած նստվածքների մշակման արժեքը (նախքան դրանց գետերը թափվելը), գնահատվում է՝ 5 000 ԱՄՆ դոլար բ) յուրի գատիչի տեղադրման արժեքը գնահատվում է՝ 12 000 ԱՄՆ դոլար Մակերևութային ջրերի մոնիթորինգի տվյալների հավաքագրման և վերլուծության համար մասնագիտացված

		թափոնների կուտակավայրերից և այլն: 4. Մաքրել արտահոսքերը, որոնք առաջացել են շինարարական գործունեության արդյունքում հողից և այլ նստվածքներից՝ նախքան տեղային ջրահեռացման գիծ թափվելը: 5. Կանոնավոր կերպով ստուգել, վերանորոգել կամ կարգավորել ջրահեռացման կառույցները՝ հատկապես հեղեղաջրերից հետո նստվածքները կանխելու համար: 6. Կառուցել յուրի գատիչներ և այլ նյութերը՝ հավաքող սարքեր՝ խստորեն վերահսկելով կոշտ և հեղուկ թափոնների արտանետումը դեպի ջրագծեր: 7. Մաքրել մեքենամեխանիզմներն ու սարքավորումները, և դրանց վերանորոգումն ու վերալիցքավորումը իրականացնել ջրագծերից հեռու՝ անվտանգ հեռավորության վրա: 8. Յուրաքանչյուր ջրթող կետում տեղադրել յուղահավաք սարքեր:	կապալառու վարձելու ծախսերը կազմում են 2 500 ԱՄՆ դոլար

		10. Տեղադրել յուրահավաք սարքեր բոլոր բեռնատարների և մեքենանների մոտ՝ արտահոսքի դեպքում ջրի աղտոտումը կանխելու համար: 11. Տեղադրել ճնշումային խողովակ կամ նմանատիպ սահմանափակող այլ սարքեր բոլոր սարքավորումների վրա՝ պատահական արտահոսքի դեպքում աղտոտումը կանխելու համար:		
23. Հաղորդուղիների պահպանության պլան				

16. Հողային աշխատանքներ	Գործող հաղորդողիների վնասումը և ծառայությունների ընդհատումն առաջացնում է ԱԵԱ-ների դժգոհությունը:	Կապալառուն հանրությանը ծանուցում է ջրի, էլեկտրականության և գազի մատակարարման բոլոր խափանումների մասին, նախքան տարածքում աշխատանքները սկսելը: 1. Հաղորդողիների պահպանությունը և տեղափոխությունն իրականացնել համաձայն Տեխնիկական մասնագրերի (հղումը ենթակա է հաստատման): 2. Հաղորդողիների սեփականատիրոջ հետ ճշտել հաղորդողու ճշգրիտ տեղադիրքը և անհրաժեշտության դեպքում իրականացնել փորձնական հորատումներ: 3. Ծրագրել և կատարել աշխատանքներ՝ հաղորդողիների ժամանակավոր խափանումները նվազեցնելու ուղղությամբ: 4. ԱԵԱ-ներին հաղորդողիների հնարավոր խափանման մասին	<u>Կապալառու</u> Հետագոտել հաղորդողիները նախքան հողային աշխատանքներն իրականացնելը: Փոխգործակցել տեղական իշխանությունների և ներկայացուցիչների և ծառայություններ մատուցողների հետ: Վարձել հաստատված մասնագիտացված կապալառուների: <u>ՏՎԻ</u> Վերահսկել և մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը <u>ԵՔԾԻԳ</u> Աջակցել սեփականատերերի, տեղական իշխանությունների և ծառայություն մատուցողների հետ համագործակցելիս:	Հաղորդողների պահպանության և տեղափոխման արժեքը չի կարող հաշվարկվել որպես բնապահպանական մեղմացող միջոցառում:

		տեղեկացնել նախքան աշխատանքներն սկսելը: 5. Տեղափոխել շինարարության ընթացքում հայտնաբերված հաղորդողիները, որոնք չեն հայտնաբերվել նախագծման փուլում և պահպանել դրանք հնարավոր վնասումներից: 6. Վերականգնել վնասված հաղորդողիներն առավելագույնը 1-2 օրվա ընթացքում՝ Կապալառուի ծախսերով:		
8. Շինարարական ճամբարների տեղակայման պլան				

18. Աշխատանքի հետ կապված հարմարությունների ստեղծում/հիմնում՝ հիմնական գրասենյակ, ներառյալ շարժական տնակները, սարքավորումների և նյութերի պահեստարանները, մեքենաների կայանատեղին, սանիտարական, ընդմիջման և հանգստի հարմարություններ՝ բանվորների և այլ անձնակազմի համար:	Տեղի հանրությանը պատճառվող անհարմարություններ, բնակչության և տեղական / կենտրոնական իշխանությունների հետ հնարավոր կոնֆլիկտային իրավիճակ, ինչպես նաև հողի և ստորերկրյա ջրերի աղտոտում	1. Շինարարական ճամբարը տեղակայել հավաքակայանի տարածքի սահմաններում՝ հանրային տարածքներից հնարավորինս հեռու՝ բնակիչներին չանհանգստացնելու համար: Պահպանել 50 մ բուֆերային հեռավորություն զգայուն ընկալիչներից՝ հարևան շինություններից, ձեռնարկատիրական օբյեկտներից: 2. Շինարարական ճամբարը ծրագրի տարածքի սահմաններից դուրս հիմնելու դեպքում ձեռք բերել հողի սեփականատիրոջ թույլտվությունը, նախքան նրա տարածքում ճամբարի հիմնումը: 3. Շինարարական աշխատանքի ճամբարները, փոխադրամիջոցների և սարքավորումների կայանատեղիները և այլ հարմարանքները չտեղակայել լանդշաֆտի վրա և բուսածածկ տարածքներում: 4. Ողջ անձնակազմի համար ապահովել սանիտարական հարմարություններ՝	<u>Կապալառու</u> Մշակել Շինարարական աշխատանքների ճամբարների պլան Մոբիլիզացիայի պլանի և ԿԲԿՊ-ի շրջանակում, իրականացնել պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները և կառավարումը: <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը և ստուգել իրականացումը	Կապալառուի կողմից սույն ենթապլանի մշակման, իրականացման և կառավարման արժեքը ներառված է շինարարության ընդհանուր ծախսերի մեջ: Սույն ենթապլանի իրականացումը պետք է կառավարվի Կապալառուի ԱնԱ մասնագետի կողմից: Դրա արժեքը հաշվառված է վերոնշյալ կետ 4-ում:

		բավարար քանակությամբ խմելու և լվացվելու ջուր, զուգարաններ, սեզոնին համապատասխան ճաշելու և հանգստի հարմարություններ: Ապահովել, այդպիսի հարմարությունների հասանելիությունը, որպեսզի բանվորները և անձնակազմի մյուս անդամները մուտք ունենան դեպի հանգստի կայաններ (զուգարաններ, ձեռքի լվացարաններ, ցնցուղներ և այլն), ճաշարան և գրասենյակներ: 5. Գիշերային ժամերին ապահովել շինհրապարակի և ճամբարի լուսավորությունը: 6. Հատկացնել նյութերի ժամանակավոր պահեստավորման տարածքներ, նյութերը հավաքել կանոնավոր կույտերով և ծածկել ոչ պինդ նյութերը: 7. Պարկերն ու տարաները պետք է լինեն պիտակավորված, որտեղ նշվում է նյութի անվանումը և վնասակարությունը`		

		վտանգավոր / ոչ վտանգավոր: 8. Մեքենամեխանիզմների կայանատեղին, նորոգման և վերալիցքավորման արհեստանոցները տեղակայել կոպճային և այլ ներծծող նյութերով պատված տարածքներում: 9. Աշխատանքային օրն սկսվելուց առաջ իրականացնել մեքենաների կանոնավոր տեխնիկական ստուգումներ՝ ցանկացած արտահոսք և հողի աղտոտումը կանխելու համար: 10. Յուղի, քսայուղի և վառելանյութի արտահոսքի դեպքում մաքրվում է տարածքը և աղտոտված ներծծող նյութը տեղափոխվում է թափոնների կուտակման համար հատկացված վայր: 11. Կանոնավոր կերպով կազմակերպել մեքենամեխանիզմների լվացում և ճամբարի տարածքի մաքրում՝ կանխելու կեղտի և ցեխի		

		տարածումը շինհրապարակից: 12. Ձեռնարկել են բոլոր ողջամիտ նախագգուշական միջոցները (ամուր ցանկապատեր, պահակակետեր և այլն)՝ դեպի շինհրապարակ չարտոնված մուտքը կանխելու համար: 13. Բոլոր մեքենաների, այդ թվում՝ աշխատող անձնակազմի անձնական մեքենաների համար տրամադրվում է Ծրագրի և / կամ ընկերության պատկերանշանը:		
9. Տեղամասի կառավարման պլան (հավաքակայանի տարածքից դուրս դեպքերի համար)				
19. Քարհանքեր և բացահանքեր Բետոնի հանգույցներ և ասֆալտի գործարաններ Ջարդիչ գործարաններ Թափոնների կուտակավայրեր	Աղմուկի և փոշու պատճառած անհարմարություններ Ը, Ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա, այդ թվում՝ պատմական և մշակութային վայրերի և հուշարձանների վրա, գեղագիտական տեսքի կորուստ,	1. Նախապատվություն տալ գոյություն ունեցող քարհանքերին, բետոնի հանգույցներին և ասֆալտի գործարաններին՝ նորերը բացելու փոխարեն: 2. Քարհանքերի, բացահանքերի, թափոնների կուտակման վայրերի, բետոնի դոզավորման և ասֆալտի գործարանների հիմնումն ու շահագործումն իրականացնել ըստ Հավելված Ժ-ի պահանջների մշակված և	<u>Կապալառու</u> ՇԲԿՊ-ի ներքո մշակել ՇԿՊ, իրականացնել պահանջվող մեղմացնող միջոցառումները և կառավարումը <u>ՏՎԻ</u> Դիտարկել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը <u>ԵՔՕԻԳ</u>	Կապալառուի կողմից սույն ենթապլանի մշակման, իրականացման և կառավարման արժեքը ներառված է շինարարության ընդհանուր ծախսերում: Սույն ենթապլանի իրականացումը պետք է կառավարվի Կապալառուի ԱևԱ

	տեղական կենսապայմանների և հաղորդակցության միջոցների խափանում, փոխգործակցություն շինարարական աշխատուժի հետ, ճնշումը շրջակա միջավայրի բնական ռեսուրսների վրա, ինչպես օրինակ՝ էրոզիան և նստվածքները, վնասված ճանապարհը, մարդկանց կողմից մատուցվող ծառայությունները	Ինժեների կողմից հաստատված ՇԿՊ-ի: 3. Կապալառուի կողմից բետոնի դոզավորման և ասֆալտի նոր գործարաններ բացելու դեպքում դրանք հնարավորինս պետք է հեռու լինեն ՇԿՊ շրջանակում ռիսկի գնահատման հիման վրա հայտնաբերված հնարավոր ընկալիչներից, այն է՝ բնակելի տարածքներից տեղի բնակչությանը անհանգստություն չպատճառելու համար: 4. Խուսափել բետոնի դոզավորման և ասֆալտի գործարանները չխաթարված բնական լանդշաֆտում և բուսականությամբ ծածկված մակերևույթին տեղադրելուց: 5. Կիրառել վերը նշված բոլոր նախատեսված մեղմացնող միջոցառումները՝ օդի, ջրի որակի, բուսական աշխարհի, ջրահեռացման և այլ հաղորդուղիների, ինչպես նաև հարակից բնակելի վայրերի բնակչության վրա ազդեցությունը նվազեցնելու համար: 6. Մշակել երթևեկության կառավարման պլան մուտքի և մեքենամեխանիզմների շահագործման համար:	Մտուզել իրականացումը	մասնագետի կողմից: Դրա արժեքը հաշվառված է վերոնշյալ կետ 4-ում:

		7. Մշակել թափոնների կառավարման պլան՝ թափոնների առաջացմանն առնչվող բոլոր հարցերին անդրադառնալու համար:		
10. Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլան				
20. Փոխադրամիջոցների շարժն աշխատանքային տեղամասում և տեղամասից դուրս	Երթևեկության արգելափակում Երթևեկության հետ կապված վտանգներ և անվտանգության խնդիրներ Շինարարական ծանր սարքավորումների և մեքենաների կողմից ճանապարհների հասցված վնասը Փռշի, աղմուկ և թրթռում Դեպի հանրային ճանապարհները տարվող կեղտը և ցեխը	1. Փոխադրամիջոցների և սարքավորումների շարժն իրականացնել՝ հնարավորինս քիչ միջամտելով երթևեկության հոսքին: 2. Խուսափել հանրային ճանապարհները արգելափակելուց ԵԿՊ-ով չնախատեսված դեպքերում: 3. Ապահովել հավաքակայանի շարժակազմի երթևեկության և աշխատակիցների համար ժամանակավոր շրջանցիկ ճանապարհներ: 4. Շինհրապարակների մուտքերը և ելքերը տեղակայել այնպես, որ դրանք չխանգարեն ընդհանուր երթևեկությանը և չտուժի հանրային անվտանգությունը: 5. Իրականացնել համապատասխան շինարարական ազդանշանային համակարգ, այդ թվում՝ բավարար չափով վտանգի մասին նախազգուշացնող և	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ շրջանակում մշակել և իրականացնել, կառավարել ԵՊԿ-ն: <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել պլանը, մենիտորինգի ենթարկել իրականացումը և կառավարել <u>ԵՔՕԻԳ</u> Ստուգել իրականացումը	Կապալառուի կողմից այս պլանի մշակման, իրականացման և կառավարման արժեքը ներառված է շինարարության ընդհանուր ծախսերի մեջ: Սույն պլանի իրականացումը պետք է կառավարվի Կապալառուի ԱևԱ մասնագետի կողմից:

		ուղղություն ցույց տվող նշաններ, գծանշումներ, երթևեկության ազդանշաններ, լուսավորություն, հստակ տեսանելի ամուր արգելապատնեշներ երթևեկությունը հոսքավորելու համար, և շրջանցումների կարգավորումներ: 7. Հավաքակայանի աշխատակիցների համար ապահովել անվտանգ ցանկապատված այլընտրանքային անցուղիներ: 8. Ապահովել մարդկանց շուրջօրյա (24 ժամ) անխափան մուտքը դեպի խանութները, աշխատավայրերը և այլն: 9. Խստացնել 20 կմ/ժ արագության սահմանափակումը աշխատանքային տարածքում՝ անվտանգության և փոշու վերահսկման նպատակով: 10. Փոխադրամիջոցների շարժը կազմակերպել ըստ ժամանակացույցի՝ պիկ ժամերից հնարավորինս խուսափելու համար: <i>Փոխադրամիջոցների կառավարումը</i>		

		<i>շինհրապարակում և շինհրապարակից դուրս</i> 11. Վարորդների հետ կանոնավոր կերպով կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ ԵԿՊ-ի և անվտանգության թեմաներով, սահմանել աշխատանքային ժամերը և արագության սահմանափակումները (20 կմ/ժ), խախտումների համար կիրառել տուգանային համակարգ: 12. Հատկացնել կայանատեղիների տարածքներ և տեղակայել դրանք միայն նախատեսված վայրերում: 13. Ապահովել, որ բոլոր փոխադրամիջոցներն (բեռնատարները և մասնավոր մեքենաները) ունենան կազմակերպության պատկերանշանը: 14. Միջոցներ ձեռնարկել, որպեսզի փոխադրամիջոցներն ապահովվեն ծածկոցներով՝ ավազի, հողի, ոչ պիտանի նյութի և թափոնների փոխադրման և շինհրապարակից դուրս գալու ժամանակ և շինհրապարակի՝		

		բնակելի տներին և ձեռնարկատիրական գործունեություններին մոտ գտնվող տարածքներում: 15. Ապահովել, որ փոխադրամիջոցներն ունենան ադմկակլանիչներ և իլացուցիչներ: 16. Բեռնատար մեքենաների նորոգման, վերալիցքավորման և տեխնիկական սպասարկման համար հատկացնել պատշաճ սարքավորումներով արհեստանոցային տարածք, և մեքենաների տեխնիկական սպասարկումն իրականացնել միայն այս տարածքում: 17. Ստուգել, որ փոխադրամիջոցները կանոնավոր կերպով տեխնիկապես սպասարկվեն՝ կանխելու վառելանյութի և յուղերի արտահոսքը: 18. Դադարեցնել արտահոսք ունեցող մեքենաների գործածումը և փոխարինել դրանք պատշաճ վիճակում գտնվողներով: 19. Ապահովել անվտանգության համար միջոցներ (շինհրապարակում կոպճային		

		մակերևութների և մեքենաների լվացման հարմարանքներ՝ արտահոսքի կանխարգելման համակարգով) նախքան շինհրապարակից դուրս գալը՝ շինարարական կեղտի և ցեխի տարածումը կանխելու համար: 20. Պարբերաբար ստուգել շինհրապարակից եկող կեղտի և ցեխի կուտակումները հարակից ճանապարհների վրա: Անհրաժեշտության և անվտանգ լինելու դեպքում՝ ավել և մաքրել:		

11. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան

21. Վտանգավոր նյութերի հետ և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքում (դժբախտ պատահարներ և այլն) ճիշտ վարվելը	Շինարարության հետ կապված աշխատանքային և հանրային անվտանգությանը սպառնացող հնարավոր վտանգները Դիզելի, յուղի կամ այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի պատճառով նյութերի ներթափանցումը հողի, մակերևութային ջրերի և/կամ	<i>Վտանգավոր նյութերի հետ վարվելը</i> 1. Մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգեր: Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման ընթացակարգերի վերաբերյալ պաստառները փակցնել տեսանելի վայրերում, և անվտանգության վերաբերյալ տվյալների թերթիկները պետք է	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան, իրականացնել անհրաժեշտ մեղմացնող և միջոցառումները կառավարումը <u>ՏՎԻ</u> Ուսումնասիրել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը և կառավարումը	Կապալառուի կողմից այս ենթապլանի մշակման, իրականացման և կառավարման ծախսերը ներառված են ընդհանուր շինարարության արժեքի մեջ: Այս պլանի իրականացումը վերահսկվելու է Կապալառուի՝ շրջակա միջավայրի, առողջապահության և անվտանգության

	գրունտային ջրերի մեջ	հասանելի լինեն ստուգման նպատակով: 2. Արտահոսքերի մաքրող գործիքները պետք է հասանելի լինեն աշխատանքային տեղամասում, և աշխատակիցներին սովորեցնել դրանց ճիշտ օգտագործման եղանակները: 3. Ներծող նյութի միջոցով անմիջապես մաքրել այն տարածքը, որտեղ հոսք է տեղի ունեցել՝ հողի և գրունտային ջրերի հնարավոր թունավորումը կանխելու համար: 4. Օգտագործել միայն Մոբիլիգացիոն պլանում նշված քիմիական և վտանգավոր նյութերը և անհրաժեշտության դեպքում թարմացնել ցանկը: 5. Այդ նյութերը պետք պահվեն շինհրապարակում՝ ծածկված, անվտանգ և բնական ճանապարհով օդափոխվող տարածքում, որն ունի անանցանելի/անթափանցելի հատակ և թմբապատնեջ: Թմբապատնեջը պետք է ունենա ամենամեծ բաքի 150%-ի չափով տարողունակություն: 6. Պահեստային տարածքները տեղակայել ջրահեռացման	<u>ԵՔՕԻԳ</u> Աջակցել՝ ՇՄՆ-ի հետ փոխգործակցելիս Մտուզել իրականացումը	մասնագետի կողմից: Ծախսերն ընդգրկված են Կետ 4-ում: Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման թիմի՝ 10 անդամների եռօրյա ուսուցման արժեքը՝ յուրաքանչյուր օրվա համար 50 ԱՄՆ դոլար արժողությամբ, գումարած ուսուցանողի՝ 3 օրվա վճարը՝ 75 ԱՄՆ դոլար, գնահատվում է՝ 1725 ԱՄՆ դոլար:

		համակարգերից հեռու և խստորեն սահմանափակել մուտքը (միայն լիազորված անձանց համար) 7. Բոլոր շինհրապարակներն ապահովել արտակարգ իրավիճակների դեպքում կիրառելի կոնտակտային տվյալներով, պատասխանատու անձանց և անվտանգության աշխատակիցների անուններով, հեռախոսահամարներով և այլն: 8. Ապահովել, որ ER –ը և քիմիական և վտանգավոր նյութերի հետ առնչվող ողջ անձնակազմը ստանա վտանգների և ռիսկերի կառավարման վերաբերյալ ուսուցում: 9. Վերահսկողության ինժեներին տեղեկացնել ցանկացած մեծամասշտաբ արտահոսքի մասին, որը կարող է հանգեցնել հողի և ջրի աղտոտման: <i>Աշխատանքային և հանրային անվտանգությանը</i>		

		սպառնացող պատահարները 10. Ինժեներին անմիջապես տեղեկացնել ցանկացած պատահարի մասին, որը տեղի է ունեցել շինհրապարակի տարածքում և մերձակայքում և ձեռնարկել առաջին օգնության միջոցառումները: 11. Ուսումնասիրել դեպքը՝ որոշելով պատճառները և զեկուցել պատահարի մասին՝ լրացնելով պատահարի հաշվետվության ձևը: 12. Նախաձեռնել արդյունավետ միջոցներ՝ հետազայում դրանց կրկնվելը կանխելու համար: COVID-19-ի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներ 13. Պատասխանատու ER-ի և/կամ շինհրապարակի բուժաշխատողի որոշմամբ անմիջապես 14 օրով մեկուսացնել այն աշխատողին, որն ունի COVID-19-ի ախտանիշներ (ջերմություն, չոր հագ, հոգնածություն): 14. Անհրաժեշտության դեպքում կանխել հիվանդ անձնակազմի մուտքը գործունեության տարածք:		

		15. Անհրաժեշտության դեպքում կազմակերպել աշխատողին բժշկական հաստատություն տեղափոխելը և թեստավորումը: Եթե աշխատողի մոտ ախտորոշվել է վարակ (դրական պատասխան), ապա նա պետք է մնա մեկուսացված վիճակում, մինչև լիովին ապաքինվելը, այնուհետև նա կկարողանա վերադառնալ աշխատանքի: 16. Եթե անձնակազմի անդամներից որևէ մեկի մոտ հաստատվել է COVID-19 վարակը, ապա այցելուների մուտքը գործունեության տարածք պետք է սահմանափակվի, և անձնակազմի խմբերը հնարավորինս մեկուսացված լինեն միմյանցից: 17. Տեղեկացնել ՎԻ-ին անձնակազմի յուրաքանչյուր վարակվածության դեպքի մասին ԿԲԿՊ-ում ներկայացված վթարի ձևանմուշի միջոցով: 18. Որոշել վարակված անձի հետ շփում ունեցած անձանց շրջանակը և անմիջապես		

		մեկուսացնել նրան և կազմակերպել COVID-19-ի ստուգման թեստավորում: 19. Վերահսկել վարակված անձի կողմից 14-օրյա ինքնամեկուսացման ժամանակահատվածի պահպանումը: 20 Ձեռնարկել կանխարգելիչ միջոցառումներ և պահանջել, որ աշխատողը կատարի հետևյալը. ա. ձեռքերը հաճախակի լվանալ օձառով՝ առնվազն 20 վայրկյան: Եթե օձառն ու հոսող ջուրն անհասանելի են, օգտագործել ալկոհել կամ ալկոհոլային հիմքով ձեռքի քսուք՝ առնվազն 60% ալկոհոլով: Միշտ լվանալ ձեռքերը, երբ դրանք տեսանելիորեն աղտոտված են հողով: բ. Ծածկել բերանը և քիթը կտորով՝ հազալիս կամ փռշտալիս: գ. Խուսափել աչքերին, քթին կամ բերանին չլվացված ձեռքերով հպելուց: դ. Խուսափել ախտանիշներ ունեցող մարդկանց հետ սերտ շփումից: ե. Աշխատողներից պահանջվում է օգտագործել		

		աննդի անձնական տարաներու ջրի շէր: զ. Հիվանդ աշխատակիցները չպետք է վերադառնան աշխատանքի, քանի դեռ առողջապահության տեղական բաժանմունքից թույլտվությունը չի ստացվել:		
12. Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան				
22. Շինհրապարակի բոլոր աշխատանքները	Աղբի տեղավորումն անհամապատասխան վայրերում Ջրահեռացման համակարգ և/կամ ստորգետնյա ջրեր ներթափանցող թափոնների և նյութերի աղտոտիչներ Շինարարական նյութերը, որոնք չեն մաքրվում շինհրապարակից, պոտենցիալ վտանգ են հանդիսանում	<i>Շինարարական նյութերի կառավարում</i> 1. Հատկացնել պահեստային տարածք՝ հագեցած համապատասխան ամեն տեսակի հարմարություններով շինարարության ընթացքում օգտագործվող բոլոր տեսակի նյութերի համար: 2. Խուսափել շինարարության տարածք ավելորդ քանակությամբ նյութեր տեղափոխելուց և դրանց երկարաժամկետ կուտակումից: 3. Ծածկել սորուն նյութերի կույտերը՝ տարածումից և փոշուց խուսափելու համար: 4. Հատկացված պահեստային տարածքներում դասավորված պահել	<u>Կապալառու</u> ՇԲԿՊ-ի շրջնակում մշակել Թափոնների կառավարման պլանը, իրականացնել և մոնիթորինգի ենթարկել <u>ՏՎԻ</u> Դիտարկել և հաստատել պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը և կառավարումը: <u>ԵՔՕԻԳ</u> Աջակցել ԵՔ-ի և ՇՄՆ-ի հետ փոխգործակցելիս՝ թափոնների տեղադրան վայրերի թույլտվություններ ձեռք բերելիս:	Մույն ենթապլանի մշակման, իրականացման և կառավարման արժեքը ներառված է շինարարության ընդհանուր ծախսերի մեջ: Թափոնների հեռացման և տեղավորման գինը ներառված է Կապալառուի բյուջեում: Մույն ենթապլանի իրականացումը պետք է վերահսկվի Կապալառուի ԱևԱ մասնագետի կողմից: Ծախսերն ընդգրկված են Կետ 4-ում:

		աշխատանքային գործիքները և օժանդակ սարքավորումները, ինչպիսիք են սանդուղքները, փայտամածը, եռակցման և կտրող սարքավորումները: 5. Վտանգավոր նյութերը պահել հատուկ հարմարություններում, որոնք ապահովված են անվտանգության սարքավորումներով, պիտակներով և վտանգի մասին նախազգուշացնող պիտակներով: Հարմարանքը ծածկելու է և անվտանգությունն ապահովվելու է՝ մուտքը սահմանափակելու համար, և ունենալու է ջրակայուն պատվածք, որը հոսքը կուղղի դեպի անվտանգ պահեստային տարածք: 6. Պարբերաբար ստուգել հեղուկ նյութերը պահելու համար նախատեսված տարաների ամբողջականությունը՝ արտահոսքից խուսափելու համար: <i>Թափոնների կառավարում</i> 1. Դասակարգել ոչ պիտանի և այլ շինարարական թափոններն՝ ըստ		

		տեսակների՝ պինդ, հեղուկ, վտանգավոր և վնասակար, ինչպես նաև վերամշակման ենթակա: 2. Շինհրապարակում պահել թափոնների գրանցամատյան դրանց տեսակի և քանակի գրանցման համար, թարմացնել գրանցված տվյալները յուրաքանչյուր ամսվա սկզբում և ապահովել հասանելիությունը՝ ստուգման նպատակով: 3. Կապալառուի անձնակազմի համար կազմակերպել ուսուցողական ծրագիր թափոնների կառավարման վերաբերյալ և համոզվել, որ ողջ անձնակազմը վերապատրաստված է: 4. Կանոնավոր կերպով շինհրապարակից հեռացնել շինարարական թափոններն ու աղբը՝ փոշին և աղբի երկարատև կուտակումը կանխելու համար: Կապալառուն պետք է սահմանի թափոնների հեռացման հաճախականությունը ԿԲԿՊ-ում՝ որպես մոնիթորինգի սկիզբ: 5. Փոխադրումից և վերջնական տեղավորումից		

		առաջ թափոններն ու նյութերը կանոնավոր կույտերով հավաքել ճանապարհի օտարման գոտում՝ ժամանակավոր կուտակավայրերում կամ հողամասի սեփականատիրոջ հետ համաձայնեցված տարածքներում: 6. Հավաքել նավթի, քայուղերի և վառելանյութի ավելորդ քանակությունները՝ դրանց արտահոսքից և տարածումից խուսափելու համար: Տեղավորել դրանք հերմետիկ փակված տարաների մեջ՝ հատկացված կուտակավայրերում պատշաճ կերպով տեղավորելու համար: 7. Շինարարության ընթացքում հավաքել յուղի բոլոր թափոնները և վերաօգտագործել շինարարական աշխատանքներում կամ տեղափոխել յուղի թափոնների վերամշակման հարմարանք, հակառակ դեպքում հավաքել հատուկ տարաների մեջ և տեղափոխել հաստատված կուտակավայր:		

		8. Կառուցել լվացման ջրերի ջրահեռացման համակարգ և ուղղել դեպի տեղական ջրահեռացման համակարգ կամ հավաքել և թափել ԵՔ-ի կողմից թույլատրված վայրերում: 9. Թափոնաջրերը հավաքել հատուկ ջրամբարներում և պատշաճ կերպով մաքրել դրանք նավթից և վառելիքից՝ նախքան կոյուղագիծ թափվելը: 10. Ձեռք բերել թափոնների տեղավորման բոլոր թույլտվությունները, և թափոնները տեղավորել միայն թույլատրված վայրերում: 11. Շինարարական աշխատանքների բոլոր հատվածներում տեղադրել հատուկ տարաներ աղբի հավաքման համար, որոնք անհրաժեշտ քանակությամբ կափարիչներ ունեն: Դրանք տեղադրել օգտագործման համար հարմարավետ հեռավորության վրա, ինչպես նաև Կապալառուի գրասենյակներում, դաշտային ճամբարներում և շարժական տներում: 12. Թափոնների հավաքման տարաները պետք է ունենան		

		բավարար տարողունակություն՝ կանխատեսվող թափոնները մինչև դրանց հաջորդ դատարկումը տեղավորելու համար: 13. Ժամանակին դատարկել շինարարական թափոնների հավաքման տարաները՝ խուսափելով ավելորդ կուտակումներից: Շինարարական թափոնները պետք է ամեն օր կամ նույնիսկ ավելի հաճախակի հեռացվեն շինհրապարակից հատկապես ամռան սեզոնին: 14. Խուսափել ծրագրի տարածքից դուրս կուտակումներից, որոնք կարող են խոչընդոտ հանդիսանալ երթևեկության և հանրության համար:		
13. Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան				
13. Հողային աշխատանքներ	Հնագիտական, պատմական և մշակութային ռեսուրսներին հասցվող վնասը և կորուստները	1. Մահմանափակել աշխատանքները հավաքակայանի տարածքով և բացառել որևէ գործողության իրականացում՝ առանց նախապես ՎԻ-ի հետ համաձայնեցնելու: 2. Արգելել շրջակա տարածքից հողի օգտագործումը և/կամ պահեստավորումը:	<u>Կապալառու</u> Վարձել հնագետի՝ հողային աշխատանքների վերահսկողությունն իրականացնելու համար ՇԲԿՊ-ում մշակել և իրականացնել մշակութային ժառանգության կառավարման պլան	<u>Կապալառու</u> Կոմիտասի անվան զբոսայգու ցանկապատի ապամոնտաժման և վերականգնման ծախսերը ներառված են շինարարության ընդհանուր ծախսերում

		3. Հնագիտական գտածո հայտնաբերելու դեպքում Կապալառուն պետք է հետևի ստորև ընթացակարգին. ✓ անմիջապես պետք է դադարեցնի աշխատանքները, ✓ ծանուցի ՎԻ-ին, ԵՔԾԻԳ -ին; ✓ մեկուսացնի տեղավայրը, ✓ փաստաթղթավորի և լուսանկարի գտածոն և անմիջապես դրան շրջապատող տարածքը, ✓ տեղեկացնի ԿԳՄՄՆ-ին՝ խորհրդակցելով՝ ինչպես պետք է գտածոն պահպանվի, ✓ ԿԳՄՄՆ-ից ձեռք բերի թույլտվություն՝ շինարարական աշխատանքները շարունակելու համար:	Անհրաժեշտության դեպքում հետևել գտածոների ընթացակարգին <u>Ինժեներ</u> Փոփոխություններ կատարել նախագծում՝ ներառելով հնագիտական/մշակութային և հետազոտության արդյունքում ներկայացված առաջարկությունները, եթե առկա են: Դիտարկել և հաստատել Պլանի առաջարկությունները և մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը: <u>ԵՔԾԻԳ</u> Աջակցել համապատասխան մարմինների հետ համագործակցելիս Ստուգել իրականացումը	Հնագիտական գտածոների հայտնաբերման դեպքում, որոնք ներառված են ընդհանուր շինարարական ծախսերում, գնահատված է առավելագույնը 2%: <u>ԱԶԲ</u> Ներառված է ընդհանուր բնապահպանական պատշաճ կատարման ծախսերի մեջ
14. Տեղամասի վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլան				
23. Շինարարական բոլոր տեղամասերի վերականգնում	Շինարարական թափոնները և շինանյութերը	1. Շինհրապարակից և հարակից տարածքներից հեռացնել շինարարության	<u>Կապալառու</u>	Ծառատունկի համար ծախսերը առաջին փուլի համար

Բուսականության վերականգնում կանաչապատում	և հեռացված չեն և գտնվում են շինհրապարակում: Մաքրված բուսականությունը և ծառերը ամբողջությամբ չեն փոխհատուցվել բուսականության վերականգնման աշխատանքների միջոցով: Շինհրապարակի գեղագիտական տեսքը բավարար չէ:	և հետ կապված բոլոր նյութերը և սարքավորումները, ներառյալ շարժական տները, թափոնները և չօգտագործված նյութերը: 2. Բոլոր մեքենամեխանիզմները, ներառյալ չսպասարկվող մեքենամեխանիզմները և փոխադրամիջոցները, պետք է հեռացվեն շինհրապարակից: 3. Հեռացնել բոլոր ժամանակավոր հարմարությունները և ժամանակավոր ցանկապատերը, եթե շինհրապարակն ընդունող Պատվիրատուն այլ կերպ չի պահանջում: 4. Ձևավորվել շինհրապարակի լանդշաֆտը՝ ապահովելով տարածքի պատշաճ ջրահեռացումը: 3. Շինհրապարակը մաքրել աղբից և յուղային նյութերի և վառելանյութի արտահոսքի հետքերից, եթե կան այդպիսիք: Մանրակրկիտ գննել վառելիքի պահեստավորման բոլոր տարածքները, աղտոտված հողը հեռացնել և	Իրականացնել պարբերություններ 1- 5-ում նշված միջացառումները <u>ՏՎԻ</u> Տրամադրել կանաչապատման նախագիծը: Դիտարկել պլանն ու մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը	նախատեսվում են 7200 ԱՄՆ դոլարի չափով: Ծախսերը վերաբերում են միայն համայնքային ծառերին և թփերին: Ծրագրի հետևանքով ազդեցության ենթակա մասնավոր ծառերի, թփերի և մշակաբույսերի ծախսերը փոխհատուցվում են ՀՕՏՕ-ի շրջանակում:

		տեղափոխել թույլատրված տարածք: 4. Անհրաժեշտության դեպքում վերականգնել հողաշերտը և փխրեցնել ծանր մեքենաների կիրառման հետևանքով տուփանված հողը: 5. Կատարել բուսականության վերականգնման աշխատանքներ՝ ըստ կանաչապատման նախագծի և ծառերի կառավարման պլանի, որը ներառում է 1:6 հարաբերակցությամբ ծառերի/ թփերի տնկումը, խնամքը և մոնիթորինգի իրականացումը՝ ծառերի, թփերի, սիզամարգերի և այլ բույսերի գոյատևման բարձր աստիճանն ու արագ աճն ապահովելու համար:		
ՀԵՏԵՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՒԼ				
Թերությունների շտկման ժամանակահատված	Շինարարության փուլում բացահայտված բոլոր ազդեցությունները	Շինարարության փուլում նախատեսված հատուկ մեղմացնող միջոցառումներ: Բնապահպանական աուդիտի իրականացում մինչև ԹՇԺ-ի ավարտը	<u>Կապալառու</u> Թերությունների շտկման ժամանակահատվածում Կապալառուն պետք է իրականացնի ԲԿՊ և ԿԲԿՊ, ինչպես նաև ապահովի շրջակա միջավայրի անվտանգության հաշվետվություններ: <u>Ինժեներ</u>	Կապալառուի կողմից երկարաժամկետ մոնիթորինգի իրականացման արժեքն այս պահին չի կարող գնահատվել:

			Աշխատանքների իրականացման և թերությունների շտկման ժամանակահատվածում մոնիթորինգի ենթարկել ծառերի և այլ բույսերի գոյատևման գործընթացը և ԵՔՕԻԳ-ին ներկայացնել բնապահպանական անվտանգության վերաբերյալ հաշվետվություն: <u>ԵՔՕԻԳ</u> Իրականացնել հետշինարարական բնապահպանական աուդիտ, պատրաստել ստուգաթերթիկ և ներկայացնել ԱԶԲ-ին: <u>ԵՔ</u> Իրականացնել ճանապարհների շահագործման/սպասարկման աշխատանքներ՝ ապահովելով մաքրություն և անվտանգություն	
Շահագործում և սպասարկում/պահպանում	Բուսականությունը չի աճում, ինչպես ակնկալվում էր Տարածքը մաքրված չէ,	1. Իրականացնել ճանապարհների պահպանման աշխատանքները՝ ապահովելով մաքրությունն ու անվտանգությունը:	Օպերատոր Մշակում և հաստատում է բնապահպանական սոցիալական կառավարման համակարգը	ԵՔ-ի կողմից իրականացվող երկարաժամկետ աուդիտի արժեքը ներառված է ԵՔ-ի բյուջեում:

	Աղմուկի ազդեցությունը Կանաչապատումը գեղագիտական առումով վտանգված է	2. Ապահովել աղմկապաշտպան արգելապատնեշներ՝ տեղադրված ըստ աղմուկի հետազոտության արդյունքների և նախագծի: 3. Ներառել Ծրագրի համար նախատեսված բույսերը ԵՔ կանաչապատ տարածքների սպասարկման պլանում: Այն կներառի ծառերի, թփերի, սիզամարգերի և այլ բուսականության աճի ու առողջական վիճակի մոնիթորինգը, բուրբ մահացած, վնասված կամ անառողջ տեսակների փոխարինումը և ոչ ճիշտ աճած սիզամարգերի տարածքների նորից ցանումը:	ԵՔ Տարեկան հիմունքներով իրականացնել բնապահպանական աուդիտ	

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-2. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մոնիթորինգ

Աղյուսակ 2. Բնապահպանական կառավարման պլան. Մոնիթորինգ						
Գործողությունները/ վայրը	Մոնիթորինգի ենթարկվող պարամետրերը	Մոնիթորինգի տեղանքը/ները	Միջոցները և մեթոդը	Բնապահպանական գործունեության իրականացման ցուցանիշ	Պատասխանատու մարմինները	Հաճախականությունը (պաշտոնական մոնիթորինգ)
1	2	3	4	5	6	7
ՆԱԽԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՒԼ (Մոբիլիզացիոն փուլ)						
1. Աշխատանքի հնարավորություններ տեղացի աշխատողների, ոչ հմուտ աշխատողների և կանանց համար	Աշխատանքի տեղացի աշխատողների, փորձառու աշխատողների կանանց վերցնել ոչ և	Բոլոր շինարարական տեղամասերը՝ ներառյալ ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքը, բացահանքերը, թափոնների կուտակավայրերը, շինարարական ճամբարները	Կապալառուի փաստաթղթերի դիտարկում, ներառյալ աշխատանքի հայտարարությունների թիվը, որոնք նախատեսված են տեղացիների, ոչ փորձառու աշխատողների և կանանց համար	Ծրագրի շրջանակներում վարձված տեղացիների, անփորձ աշխատողների և կանանց թիվը	<u>Կապալառու</u> Մշակել և ԿԲԿՊ-ում ներառել ծրագիր՝ տեղացիներին, ոչ փորձառու աշխատողների և կանանց աշխատանքի ընդունելու համար: <u>Ինժեներ</u> Մոնիթորինգային հարցերի մասնագետը դիտարկում է Կապալառուի աշխատողներ վարձելու ծրագիրը: Վերահսկողության արժեքը կներառվի Ինժեների բյուջեում: <u>ԵԶՕԻԳ</u> Վերահսկել Ինժեներին	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի ժամանակ՝ Կապալառուի կողմից իր անձնակազմը հավաքագրելիս Թարմացում և հաշվետվություններ շինարարական աշխատանքների իրականացման փուլում
2. Անվտանգության	Նշանակվում է բնապահպանական	Բոլոր շինարարակ	Դիտարկել ինքնակենսագրա	Կապալառուի բնապահպանու	<u>Կապալառու</u>	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի

Երաշխիքների/մեխանիզմների կառավարման համակարգ	/ԱնՍ և սոցիալական երաշխիքների պատասխանատու անձնակազմ	ան տեղամասերը՝ ներառյալ ավտոբուսային հավաքակայանի տարածքը, բացահանքերը, թափոնների կուտակվածայրերը, շինարարական ճամբարները	կանները (CV) և թեկնածուների հետ անցկացնել հարցազրույցներ Դիտարկել ԿԲԿՊ-ն	թյան, ԱնՍ և սոցիալական հարցերի մասնագետի ինքնակենսագրականները, շինհրապարակի պատասխանատուների ցանկը Մշակել ԿԲԿՊ	Տրամադրել բնապահպանության մասնագետի, ԱնՍ մասնագետի, սոցիալական հարցերի մասնագետի ինքնակենսագրականները , շինհրապարակի պատասխանատուների ցանկը և վարձել նրանց Ինժեների հաստատումն ստանալուց հետո Մշակել և ներկայացնել ԿԲԿՊ <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել ինքնակենսագրականները և հաստատել անվտանգության երաշխիքների մասնագետներին, Դիտարկել և հաստատել Կապալառուի ԿԲԿՊ-ն <u>ԵԶՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը Դիտարկել Կապալառուի ԿԲԿՊ-ն	Ժամանակ և թարմացնել փոխարինման և նախագծային փոփոխությունների դեպքում
3. Ծրագրված աշխատանքների	Հանրության հետ հանդիպումների	Տարածքը, որի համար	Պատահարների, հրավերների	Կապալառուի պատահարները,	<u>Կապալառու</u>	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի

վերաբերյալ հանդիպումներ նախաշինարարական փուլում	կազմակերպում և իրականացում նախաշինարարական փուլում	տրվում է աշխատանքների մեկնարկի թույլտվություն	միջոցով հրապարակված տեղեկատվություն: Պատրաստել շնորհանդեսի նյութը Կազմակերպել հանդիպում Կազմել փաստաթղթերը	շնորհանդեսի նյութը, հանդիպումների արձանագրությունը	Պատրաստել շնորհանդեսի նյութը, կազմակերպել հանդիպում հանրության հետ, հրավիրել Բնժեներին, պատրաստել հանդիպման արձանագրություն <u>Ինժեներ</u> Տեղեկացնել ԵՔՕԻԳ-ին, մասնակցել հանդիպմանը և վերանայել Կապալառուի հանդիպման արձանագրությունը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Հրավիրել ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչներին, մասնակցել հանդիպմանը և վերահսկել գործընթացը	Ժամանակ և աշխատանքների մեկնարկի թույլտվություն ստանալիս
4. Կողմնորոշում, իրազեկման բարձրացում և բնապահպանական/ԱնԱ/ սոցիալական երաշխիքների վերաբերյալ ուսուցում	Դասընթացի կազմակերպում և իրականացում	Ողջ անձնակազմը	Կապալառուի՝ վերապատրաստման ծրագրի դիտարկում, ներառյալ՝ ուսումնական նյութը Կապալառուի կողմից կազմակերպված վերապատրաստման դասընթացներին	Դասընթացին հաճախող Կապալառուի և ենթակապալառուի ինժեներական, ղեկավար և բանվորական անձնակազմի քանակը	<u>Կապալառու</u> Իրականացնել վերապատրաստման/ուսուցման ծրագիրը, հրավիրել Բնժեներին և հաշվետվություն ներկայացնել <u>Ինժեներ</u> Տեղեկացնել ԵՔՕԻԳ-ին, մասնակցել դասընթացին և դիտարկել	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի ժամանակ՝ ողջ անձնակազմի համար և նոր ենթակապալառու ներգրավելիս

			մասնակցություն ը/հաճախումը		Կապալառուի հաշվետվությունը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Հրավիրել ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչներին, մասնակցել հանդիպմանը և վերահսկել գործընթացը	
5. Շինհրապարակի մոբիլիզացիոն աշխատանքներ	Գծանշումների իրականացում, գլխավոր գրասենյակի և դաշտային ճամբարների հիմնում	Բոլոր շինարարակ ան տեղամասե րը, ներառյալ՝ ներառյալ ավտոբուսա յին հավաքակա յանի տարածքը, բացահանքե րը, թափոնների կուտակավ այրերը, շինարարակ ան ճամբարներ ը	Դիտարկել Կապալառուի Մոբիլիզացիոն պլանը Տեղամասային այցելությունների մոնիթորինգ	Մոբիլիզացիոն պլանով սահմանված բոլոր պահանջները	<u>Կապալառու</u> Մշակել և իրականացնել Մոբիլիզացիոն պլանը <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել Կապալառուի Մոբիլիզացիոն պլանը <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի ժամանակ, այնուհետև, երբ նոր ճանապարհահ ատվածի շինարարական աշխատանքնե րի մեկնարկի նոր թույլտվություն է տրվում
6. 1 Աշխատանքային անվտանգություն և առողջություն	Ողջ անձնակազմի համար համազգեստի և ԱՊՍ-ի ապահովում	Բոլոր շինարարակ ան տեղամասե րը,	Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլանի դիտարկում	Աշխատանքայի և անվտանգությա նն և առողջության	<u>Կապալառու</u> Մշակել և իրականացնել Աշխատանքային	Մեկ անգամ՝ մոբիլիզացիայի ժամանակ, այնուհետև

	Շինարարական բոլոր տեղամասերում անվտանգության սարքավորումների տեղադրում և հիմնում	ներառյալ ավտոբուսային հավաքակալանի տարածքը, բացահանքերը, թափոնների կուտակավայրերը, շինարարական ճամբարները	Տեղամասային այցելությունների մոնիթորինգ	պլանը մշակված է, ներառված է ԿԲԿՊ-ում և տրամադրվել է բոլոր շինարարական տեղամասերին Բոլոր շինարարական տեղամասերի ապահովումը անվտանգության սարքավորումներով Ողջ անձնակազմի համար համազգեստի և ԱՊՍ-ի ապահովում	անվտանգության և առողջության պլանը <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և հաստատել Կապալառուի Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլանը <u>ԵԶՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	շինարարության ընթացքում

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼ

6.2 Կողմնորոշում և բնապահպանական ուսուցում	Ողջ անձնակազմի համար համազգեստի և ԱՊՍ-ի ապահովում Շինարարական բոլոր տեղամասերում անվտանգության սարքավորումների տեղադրում և հիմնում	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Աշխատանքային անվտանգության և առողջության փաստաթղթերի ստուգում Շինարարական տեղամասերի ստուգում	Աշխատանքային և անվտանգության և առողջության պլանի առկայությունը Անվտանգության և ցուցումների առկայությունը	<u>Կապալառու</u> Իրականացնել և մոնիթորինգի ենթարկել Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլանը Ծախսերը ներառված են Կապալառուի բյուջեում	Մոնիթորինգի կանոնավոր ժամանակացույցի համաձայն

			Դեպքերի ու պատահարների գրանցամատյանի ստուգում	դաշտային գրասենյակում Ուսուցման դասընթացի մասնակիցների ցուցակի առկայությունը Շինարարական տեղամասերի ստուգումների վերաբերյալ հաշվետվությունների առկայությունը Դեպքերն ու պատահարները նկարագրող հաշվետվությունների առկայությունը	Բնժեներ Դիտարկել և մոնիթորինգի ենթարկել Կապալառուի Աշխատանքային անվտանգության և առողջության պլանը Վերահսկողության ծախսերը ներառված են Բնժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	
7. Հանրային լուսմներ և հաղորդակցություն	ԱԵԱ-ների իրազեկվածությունը Ծրագրի Բողոքների լուծման մեխանիզմի վերաբերյալ	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Դժգոհություններ ի գրանցամատյանի դիտարկում Մոնիթորինգի նպատակով տեղամասային այցելություններ	Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանի առկայությունը Բողոքների լուծման մեխանիզմի իրականացումը	<u>Կապալառու</u> Իրականացնել Հանրային և հաղորդակցության պլանը <u>Բնժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Հանրային լուսմների և հաղորդակցության պլանը	Կանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացույցի համաձայն

			Հանրային լսումներ և հանդիպումների		Վերահսկողության արժեքը ներառված է Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	
8. Մշակութային ժառանգության կառավարում Ճանապարհների և կամուրջների կառուցման աշխատանքներ հնագիտական և/կամ պատմական վայրերի անմիջական հարևանությամբ	Մշակութային ժառանգության կառավարման պլանում սահմանված մեղմացնող միջոցառումների իրականացում	Հավելված Դ-ում նշված հնագիտական և/կամ պատմական վայրերը	Ակնադիտական մոնիթորինգ տեղամասային այցելությունների միջոցով	Մշակութային ժառանգության կառավարման արևայությունը Հնագետի վարձումը, հնագիտական հաշվետվությունների տրամադրումը Հնագիտական գտածո հայտնաբերելու դեպքում ընթացակարգի վերաբերյալ ուսուցում	<u>Կապալառու</u> Իրականացնել Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Մշակութային ժառանգության կառավարման պլանը Վերահսկողության արժեքը ներառված է Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Ծրագիրը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը, այնուհետև նոր հայտնաբերումների դեպքում պարբերաբար թարմացվի՝ համապատասխանեցվելով կատարվող փոփոխություններին: Կանոնավոր կերպով իրականացվող մոնիթորինգ պաշտոնական մոնիթորինգի Ժամանակացույցի համաձայն, հնագիտական և/կամ

						պատմական վայրերի հարակից տարածքներում աշխատանքների իրականացման ընթացքում
9. Մակերևութային ջրերի պահպանություն Ճանապարհի և կամրջի կառուցման աշխատանքներ Հրագրան գետի և ոռոգման ջրանցքի անմիջական հարևանությամբ	Մակերևութային ջրերի պահպանության պլանում սահմանված մեղմացնող միջոցառումների իրականացում	Հրագրան գետ և ոռոգման ջրանցք	Գործիքային չափումներ՝ համաձայն Փոշու, ջրի, աղմուկի և թրթռման գործիքային մոնիթորինգի պլանի	Գործիքային չափումների պլանը մշակվել և ներառվել է ԿԲԿՊ-ում Աղյուսակ Ե-1-ում սահմանված պարամետրերը Գործիքային չափումների և վերլուծության վերաբերյալ հաշվետվություններ	<u>Կապալառու</u> Իրականացնել Մակերևութային ջրերի պահպանության պլանը <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Մակերևութային ջրերի պահպանության պլանը Վերահսկողության արժեքը ներառված է Ինժեների բյուջեում <u>Ե.ՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Ջրի որակի պարամետրերի գործիքային չափումներ՝ առնվազն երկու շաբաթը մեկ և հեղեղումներից հետո
10. Ֆլորայի և ֆաունայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլան	Բուսականության մաքրումը հնարավորինս նվազագույնի է հասցվում Շինհրապարակների մոտակայքում գտնվող	Բոլոր շինհրապարակները	Ֆլորայի և ֆաունայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանի դիտարկում	Ֆլորայի և ֆաունայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանի առկայությունը	<u>Կապալառու</u> Մշակել և մոնիթորինգի ենթարկել Ֆլորայի և ֆաունայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանը՝ որպես	Կանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացույցի համաձայն

	բուսականությունը պահպանվում է:		Տեղամասային այցելություններ մոնիթորինգի նպատակով Հատված ծառերի և թփերի գրանցամատյանի դիտարկում	Մեղմացնող միջոցառումներ են ձեռնարկվում՝ Ֆլորայի կամ Ֆաունայի տեսակների պահպանման համար Հատված ծառերի և թփերի գրանցամատյանի առկայությունը	ԿԲԿՊ-ի բաղկացուցիչ մաս Մոնիթորինգի արժեքը ներառված է Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Ֆլորայի և ֆաունայի պահպանության և բուսականության մաքրման պլանը Վերահսկողության արժեքը ներառված է Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	
11. Հաղորդողիների պահպանություն և տեղափոխում	Հաղորդողիների աշխատանքի խափանման դեպքեր, որոնք բացասաբար են ազդում սպառողների վրա Հաղորդողիների տեղափոխում՝ համաձայն նախագծի, նոր հայտնաբերվածները և դրանց տեղափոխումը	Բոլոր շինարարական տեղամասերը	Հաղորդողիների պահպանության և տեղափոխման պլանի դիտարկում Մոնիթորինգի նպատակով տեղամասային այցելություններ	Հաղորդողիների պահպանության և տեղափոխման պլանի առկայությունը Հաղորդողիների աշխատանքի խափանման դեպքերը, որոնք բացասաբար են ազդել սպառողների	<u>Կապալառու</u> Մշակում և մոնիթորինգի է ենթարկում հաղորդողիների պահպանության և տեղափոխման պլանը՝ որպես ԿԲԿՊ-ի բաղկացուցիչ մաս: Մոնիթորինգի ծախսերը ներառված են Կապալառուի բյուջեում	Համաձայն կանոնավոր մոնիթորինգի ժամանակացույցի

				վրա, գրանցված և ուսումնասիրված են	<u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել հաղորդողիների պահպանության և տեղափոխման պլանը Վերահսկողության զարժնթացի արժեքը ներառված է Ինժեների բյուջեում: <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	
12. Շրջակա միջավայրի պահպանություն	Հողերի էրոզիա և մոլախոտի տարածում Նստվածքների արտահոսք Ջրի աղտոտում և նստվածքներ Բուսահողի պահեստավորում Փոշու և օդի այլ աղտոտիչների արտանետումներ Աղմուկի և թրթռման մակարդակը	Բոլոր շինհրապարակները Օդի որակի զգայուն ընկալիչները Ջրի որակի զգայուն ընկալիչներ, որոնք գտնվում են շինարարական գործողությունների վայրից 50 մ հեռավորության վրա	Շինհրապարակների ակնադիտական մոնիթորինգ Բողոքների լուծման մեխանիզմում արձանագրված բողոքների դիտարկում Օդի որակի գործիքային չափումներ Աղմուկի գործիքային չափումներ	Շրջակա միջավայրի պահպանության պլանի առկայությունը Բողոքների լուծման մեխանիզմում արձանագրված բողոքների քանակը և ծանրության աստիճանը Այցելություններ էրոզիայի նկատմամբ զգայուն տեղամասեր,	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել և մոնիթորինգի ենթարկել շրջակա միջավայրի պահպանության պլանը Մոնիթորինգի արժեքը պետք է ներառվի Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Պլանը, մոնիթորինգի ենթարկել մեղմացնող միջոցառումների իրականացումը: Իրականացնում է թրթռման չափումներ	Ելակետային տվյալները կհավաքագրվեն և շինարական աշխատանքների մեկնարկից՝ 21 օր առաջ Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի Վերահսկողության ինժեների կողմից՝ նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը

		հոսանքն ի վեր և հոսանքն ի վար Շինարարական գործողությունների վայրից 50-100 մ հեռավորության վրա գտնվող գոտիներում տեղակայված աղմուկի և թրթռման նկատմամբ զգայուն ընկալիչները Մոնիթորինգի ենթակա կետերը նշված են օդի որակի, ջրի, աղմուկի և թրթռման էլակետային տվյալների և	Թրթռման գործիքային չափումներ Ջրի որակի գործիքային չափումներ	ջրահեռացման հետևանքով նստվածքագոյացման ենթակա տեղամասեր, ինչպես նաև բուսահողի կուտակվալայրեր Օդի որակի չափումներ առավել զգայուն տարածքներում՝ շինարարական աշխատանքների տեղամասից մոտ 50 մ հեռավորության վրա: Աղմուկի և թրթռման չափումներ՝ շինարարական աշխատանքների տեղամասից մոտ 50 մ հեռավորության վրա: Օդի և ջրի որակի չափումների տվյալները, աղմուկի և	գույքի վրա ազդեցությունը գնահատելու համար: Արժեքը պետք է ներառվի Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Օդի, ջրի, աղմուկի և թրթռման մոնիթորինգի պլանում սահմանված ժամանակացույցի համաձայն Օդի որակի չափումներ՝ նվազագույնը յուրաքանչյուր երկու շաբաթը մեկ և ավելի՝ հաճախակի՝ չոր եղանակային պայմաններում՝ կախված ԱԵԱ-ներից ստացված բողոքներից Աղմուկի և թրթռման չափումներ՝ նվազագույնը յուրաքանչյուր երկու շաբաթը մեկ, կամ ԱԵԱ-ներից ստացված

		կանոնավոր մոնիթորինգի պլանում		թրթռման մակարդակները համապատասխանում են հայաստանյան նորմատիվների չափանիշներին և ՄՖԿ (IFC) ստանդարտներին:		բողոքների հիման վրա
13. Շինարարական աշխատանքների ճամբարներ	Շինարարական աշխատանքների ճամբարների վայրը, հատակագիծը և աշխատանքային ճամբարների կառավարումը	Շինհրապարակում գլխավոր գրասենյակ և ճամբարներ	Դիտարկել Աշխատանքային ճամբարների պլանը և թարմացումները Հողի սեփականատիրոջ թույլտվությունների կրկնակի ստուգում	Շինարարական աշխատանքների ճամբարների պլանի առկայությունը Շինարարական աշխատանքների ճամբարի(ների) հատակագծի և տեղադիրքի համապատասխանությունը Պլանին: ԲԼՄ-ում արձանագրված բողոքների թիվը և ծանրության աստիճանը	<u>Կապալառու</u> Մոբիլիզացիոն պլանի շրջանակում մշակել Շինարարական աշխատանքների ճամբարների պլանը, իրականացնել, թարմացնել այն և մոնիթորինգի ենթարկել: Ծախսերը պետք է ներառվեն Կապալառուի բյուջեում: <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Պլանը Վերահսկողության աշխատանքների արժեքը ներառվելու է Ինժեների բյուջեում:	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը, այնուհետև կանոնավոր կերպով թարմացվի՝ փոփոխություններին համապատասխանելու համար Կանոնավոր կերպով իրականացվող մոնիթորինգը ստպաշտոնական կանոնավոր

					ԵՔՕԻԳ Վերահսկել գործընթացը	մոնիթորինգի ժամանակացու յցի
14. Աշխատանքային տեղամասի կառավարման պլան (քարհանք, բացահանքեր, շինարարական աշխատանքների ճամբարներ, թափոնների կուտակվայրեր, բետոնի դոզավորման և ասֆալտի գործարաններ)	Քարհանքի, բացահանքերի, բետոնի դոզավորման և ասֆալտի գործարանների և թափոնների կուտակվայրերի տեղանքների հատակագիծը և կառավարումը Տեղացիներին պատճառված անհարմարությունը	Բացահանք եր, թափոնների կուտակվ այրեր, շինարարակ ան աշխատանք ների ճամբարներ, բետոնի դոզավորմա ն, ասֆալտի գործարանն եր	Աշխատանքային տեղամասերի կառավարման պլան	Աշխատանքայի ն տեղամասերի կառավարման պլանների ատկայությունը Օգտագործված տարածքների հատակագիծը, համապատասխ անությունը Պլանի մասնագրերի պահանջներին Բողոքների լուծման մեխանիզմում բողոքների քանակի և ծանրության աստիճանի արձանագրումը	<u>Կապալառու</u> Աշխատանքային տեղամասերի կառավարման պլանի մշակում և մոնիթորինգի իրականացում Մոնիթորինգի արժեքը պետք է ներառվի Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և վերահսկել Պլանը Վերահսկողության աշխատանքների արժեքը ներառվելու է Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքնե րի մեկնարկը Կանոնավոր կերպով իրականացվող մոնիթորինգ ըստ կանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացու յցի
15. Երթևեկության և մուտքերի կառավարում	Հանրային ճանապարհների և մուտքերի տեղադիրքերը	Ճանապարհն երի օգտագործու մը՝ սարքավորու	Երթևեկության և մուտքերի կառավարման դիտարկում	Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլանը և հասանելի է	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել և մոնիթորինգի ենթարկել երթևեկության և մուտքերի կառավարման	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական

	Նյութերի և թափոնների տեղափոխման երթուղիները Տեղացիներին պատճառված անհարմարությունը և հանրային անվտանգության խնդիրները Ճանապարհին և ջրահեռացման համակարգին հասցված վնասները	մների և նյութերի փոխադրման համար Մուտքեր դեպի շինհրապարակ	Մոնիթորինգի նպատակով տեղամասային այցելություններ	դիտարկման համար և հաստատված է Ճանապարհային և ոստիկանության կողմից Երթուղիների և մուտքերի տեղադիրքերը և հատակագծերը համապատասխանում են պլանի մասնագրերին Բողոքների լուծման մեխանիզմում բողոքների քանակի և ծանրության աստիճանի արձանագրումը	պլանը, իրականացնել մոնիթորինգ Արժեքը պետք է ներառվի Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և մոնիթորինգի ենթարկել Պլանը Վերահսկողության արժեքը պետք է ներառվի Ինժեների բյուջեում <u>ԵԶՄԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	աշխատանքների մեկնարկը Կանոնավոր կերպով իրականացվող մոնիթորինգը ստանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացույցի
16. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքումը	Վտանգավոր նյութերի հետ աշխատանքը Առողջությանն ու անվտանգությանը սպառնացող վտանգավոր իրավիճակների կառավարում	Բոլոր շինհրապարակները	Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանի դիտարկում Պատահարների վերաբերյալ հաշվետվությունների դիտարկում	Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանի առկայությունը Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման թիմը նշանակվել է և	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան, իրականացնել և ենթարկել մոնիթորինգի Մոնիթորինգի ծախսերը	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը Կանոնավոր կերպով իրականացվող

				վերապատրաստվել է Տեղի ունեցած բոլոր դեպքերը/պատահարները գրանցվել են և դրանց ընթացք է տրվել համաձայն Պլանի	պետք է ներառվեն Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել և մոնիթորինգի ենթարկել իրականացումը Դիտարկել պատահարների վերաբերյալ հաշվետվությունը <u>ԵԶՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	մոնիթորինգ՝ ըստ կանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացույցի Դեպքերի/պատահարների դեպքում դրանց վերաբերյալ հաշվետվության պատրաստում
17. Թափոններ և այլ նյութերի կառավարում	Շինարարության ընթացքում թափոնների և շինարարական նյութերի կառավարում	Բոլոր շինհրապարակները Թափոնների ժամանակավոր և մշտական կուտակավայրեր	Թափոնների և այլ նյութերի կառավարման պլանի դիտարկում Թափոնների վերաբերյալ արձանագրությունների դիտարկում	Թափոնների և նյութերի կառավարման պլանի առկայությունը Թափոնների դասակարգման և տեղավորման իրավական հիմքերի ձեռքբերումը և հասանելիությունը Թափոնների և նյութերի բոլոր տեսակները	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան Իրականացնել և մոնիթորինգի ենթարկել Մոնիթորինգի ծախսերը պետք է ներառվեն Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել Պլանը և վերահսկել իրականացումը	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը Համաձայն կանոնավոր մոնիթորինգի պաշտոնական ժամանակացույցի Թափոնների գրանցամատյանը և պլանը պետք է

				կառավարվում են՝ համաձայն Պլանի Թափոնների գրանցամատյանի վարում	Վերահսկողության արժեքը պետք է ներառվի Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը	Թարմացվեն յուրաքանչյուր ամսվա սկզբում
18.Շինհրապարակի վերականգնում, կանաչապատում և բուսականության վերականգնում	Շինհրապարակը մաքրված է, ոչ մի նյութ կամ թափոն, սարքավորում տեղամասում չկա Բոլոր մակերևույթների և բուսականության վերականգնումը (ներառյալ քարհանքերը և բացահանքերը), որոնք շինարարության ընթացքում օգտագործվել են ժամանակավորապես:	Բոլոր շինհրապարակները	Տեղամասային ստուգումներ	Շինհրապարակի վերականգնման , կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլանն առկա է: Բոլոր օգտագործված մակերևույթները վերականգնված են՝ բերվելով իրենց սկզբնական վիճակին Տնկված թփերի և ծառերի տեղավայրերի և քանակի համապատասխանությունը կանաչապատմ	<u>Կապալառու</u> ԿԲԿՊ-ի շրջանակում մշակել Շինհրապարակի վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլանը, իրականացնել մոնիթորինգի ենթարկել Պլանը Պահպանել/խնամել կանաչապատ տարածքները պայմանագրում նշված ժամանակահատվածում Մոնիթորինգի արժեքը պետք է ներառվի Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել Շինհրապարակի վերականգնման, կանաչապատման և	Պլանը պետք է մշակվի և հաստատվի նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը Մոնիթորինգի իրականացում՝ համաձայն կանոնավոր պաշտոնական ժամանակացույցի Բոլոր մակերևույթները պետք է ավարտված լինի նախքան ծրագիրը ԵՔ-ին հանձնելը:

				ան նախագծային փաստաթղթերի ն	բուսականության վերականգնման պլանը և մոնիթորինգի ենթարկել Պլանի իրականացումը	Թերություններ ի շտկման ժամանակահատվածում թփերի և ծառերի վիճակը և աճը պետք է ստուգվի տարվա ընթացքում՝ երկու անգամ՝ ուշ գարնանը և վաղ աշնանը
				Ծառերի և թփերի տնկիների 98%-ը գոյատևել է թերությունների շտկման ժամանակահատվածում	Վերահսկողության արժեքը պետք է ներառված լինի Ինժեների բյուջեում <u>ԵՔՕԻԳ</u> Վերահսկել գործընթացը և իրականացնել ստուգայցեր	
13. Արձանագրություններ և հաշվետվություններ	Աշխատանքային տեղամասի ստուգաթերթիկ, Հանդիպման արձանագրություններ, ԱԵԱ-ների հետ անցկացված հանրային լսումների գրանցամատյաններ, Դասընթացների/վերապատրաստումների արձանագրություններ Դեպքերի/պատահարների վերաբերյալ հաշվետվություններ	Ինժեներիներ կայացված հաշվետվությունները Շինհրապարակի գլխավոր գրասենյակում գրանցամատյանների առկայությունը	Արձանագրությունների/ հաշվետվությունների դիտարկում	Արձանագրությունները հասանելի/առկա են և ճիշտ լրացված Հետագա գրառումները/գրանցումները առկա են	<u>Կապալառու</u> Տրամադրել ՇՄՊ, պահել և վարել գրանցամատյաններ, հանրային լսումների արձանագրությունները, դասընթացների/վերապատրաստումների արձանագրությունները և այլն <u>Ինժեներ</u> Դիտարկել Կապալառուի արձանագրությունները/հաշվետվությունները Հաշվետվություններ ներկայացնել ԵՔՕԻԳ-ին <u>ԵՔՕԻԳ</u>	Կապալառուն ներկայացնում է շաբաթական ՇՄՊ և ամսական առաջընթացի վերաբերյալ հաշվետվություն Ինժեները պետք է ներկայացնի շաբաթական մոնիթորինգի հաշվետվություն և ամսական առաջընթացի վերաբերյալ հաշվետվություն

	Շտկող միջոցառումների վերաբերյալ հաշվետվություններ				Դիտարկել Ինժեների հաշվետվությունները Հաշվետվություններ ներկայացնել ԱԶԲ-ին	Պետք է ներկայացնի փուլի ավարտական հաշվետվություն Պետք է ներկայացնի աուդիտի հաշվետվություն <u>ԵՔԾԻԳ</u> ԱԶԲ-ին պետք է ներկայացնի կիսամյակային հաշվետվություն

ՀԵՏԵՒԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՒԼ

(Թերությունների շտկման ժամանակահատված)

Գործողություն / Վայր	Մոնիթորինգի ենթարկվող պարամետրերը	Մոնիթորինգի տեղանք (ներ)ը	Միջոցները և մեթոդը	Բնապահպանական գործունեության իրականացման ցուցանիշ	Պատասխանատու մարմինները	Հաճախականությունը (պաշտոնական մոնիթորինգ)
14. Թերությունների վերացման բոլոր աշխատանքները	Ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա ԲԿՊ-ին չհետևելու և անտեսելու պատճառով	Ծրագրի տարածքը, Աշխատանքների իրականաց	Տեղամասային այցելություններ՝ ակնադիտական մոնիթորինգի նպատակով՝	ՇՄՆՈԻ/ԲԿՊ/Կ ԲԿՊ-ի բոլոր պարբերությունները	<u>Կապալառու</u> <u>Իրականացնել ՇՄՆՈԻ/ԲԿՊ/ԿԲԿՊ-ն և մոնիթորինգի ենթարկել</u>	<u>Կապալառու</u> Օրական <u>Ինժեներ</u>

		ման բոլոր վայրերը			<u>Ինժեներ</u> <u>Վերահսկելի ՇՄՆՈՒ/ԲԿՊ/ԿԲԿՊ-ի իրականացումը</u> <u>ԵՔՕԻԳ</u> <u>Իրականացնել տեղամասային այցելությունն աուդիտի նպատակով Հաշվետվություն ներկայացնել ԱԶԲ-ին</u>	Ամենօրյա վերահսկողություն, տեղամասային այցելություններ՝ մոնիթորինգի նպատակով տարեկան երկու անգամ Հաշվետվություն ներկայացնել ԵՔՕԻԳ-ին տարեկան մեկ անգամ
14. Երթևեկության շարժը	Աղմուկի ազդեցությունը Արտանետումներից առաջացող օդի և փոխադրամիջոցների հեղուկ աղտոտիչները Վթարային արտանետումներից ջրի աղտոտումը	Ծրագրի տարածքը	Տեղամասային այցելություններ՝ ակնադիտական մոնիթորինգի նպատակով՝	Զգայուն ընկալիչներից ստացված բողոքների թիվը Աղմուկի և թրթռման մակարդակները , օդի և մակերևութային ջրերի որակի տվյալները համապատասխանում են ՀՀ և ՄՖԿ (IFC) ստանդարտներին:	<u>Կապալառու</u> Հավաքել և վերլուծության ենթարկել աղմուկի և թրթռման, օդի որակի տվյալները Մոնիթորինգի ենթարկել մոնիթորինգ իրականացնող մասնագիտացված ընկերությանը Մոնիթորինգի արժեքը ներառվելու է Կապալառուի բյուջեում <u>Ինժեներ</u> Վերահսկել ԵԿՊ-ի իրականացումը	Աղմուկի և թրթռման մակարդակի, ջրի և օդի որակի չափումներ՝ նվազագույնը տարին մեկ անգամ, կամ ԱԵԱ-ներից ստացված բողոքների հիման վրա

					Տարեկան երկու անգամ մոնիթորինգի ենթարկել Կապալառուի գործողությունները Հաշվետվություն ներկայացնել ԵՔՄԳ-ին <u>ԵՔՄԳ</u> Հաշվետվություն ներկայացնել ԱԶԲ-ին	
15. Կանաչապատում	Ծառերի, թփերի և սիզամարգերի բնականոն աճ	Բոլոր մակերևույթները, որտեղ իրականացվել են կանաչապատման աշխատանքներ	Տեղամասային այցելություններ՝ ակնադիտական մոնիթորինգի նպատակով	Ծառերի, թփերի, սիզամարգերի աճը և սանիտարական վիճակը	<u>Կապալառու</u> Մոնիթորինգի ենթարկել կանաչապատման վիճակը և ապահովել բոլոր ծառերի և թփերի 98%-ի աճը Մոնիթորինգի արժեքը պետք է ներառվի Կապալառուի բյուջեում Հաշվետվություն ներկայացնել ԵՔՄԳ-ին <u>Ինժեներ</u> Մոնիթորինգի ենթարկել կանաչապատման վիճակը և տնկված ծառերի և թփերի սանիտարական վիճակը՝ տարեկան 2 անգամ	Առնվազն տարեկան 2 անգամ և աշխատանքների վերջում՝ մինչև թերություններ ի շտկման թերթիկի ստորագրումը

					Հաշվետվություն է ներկայացնում ԵՔԾԻԳ-ին <u>ԵՔԾԻԳ</u> Վերահսկել կանաչապատումը, ծառերի և թփերի սանիտարական վիճակը Հաշվետվություն ներկայացնել ԱԶԲ-ին	

ԵՆԹԱՀԱՎԵԼՎԱԾ Ժ-3. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան (բովանդակություն), 46 էջ

Բովանդակություն

1.	<u>ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԵՐԻ ԵՎ ՍՏԱՆՂԱՐՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՂՈՒՄՆԵՐ</u> .....
2.	<u>ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ</u> .....
3.	<u>ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ</u> .....
4.	<u>ՆՊԱՍԱԿ</u> .....
5.	<u>ՆՊԱՍԱԿԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ</u> .....
6.	<u>ԿԻՐԱՌՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿ</u> .....
7.	<u>ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ</u> .....
8.	<u>ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄ / ԹԱՐՄԱՅՈՒՄՆԵՐ</u> .....
9.	<u>ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄ</u> .....
9.1-	Աշխարհագրական դիրքը (ՋՐՎԵԾ՝ Թևոսյան և Հովհաննիսյան փողոցների փոխհատում)
9.2-	Տեղամասի գլխավոր հատակագիծ (գոյություն ունեցող կառույցները «մինչ 1-ին փուլի վերակառուցման մեկնարկը»).....
9.3-	Գոյություն ունեցող կառույցների ապամոնտաժում (1-ին փուլ՝ վերակառուցման ծրագիր)
9.4-	Տեղամասի գլխավոր հատակագիծ (հաղորդողիներ և անվտանգության գոտի՝ «1-ին փուլի ավարտից հետո»).....
9.5-	Տեղամասի գլխավոր հատակագիծ (կառույցների և մոտակայքում գտնվող երրորդ կողմի տարածքների միջև հեռավորությունները).....
10.	<u>ԱԶԴԱՆՇԱՆ/ՏԱԳՆԱՊԻ ԱԶԴԱՆՇԱՆ</u> .....
10.1-	Ներքին ազդանշանային համակարգի գծապատկեր (փուլ 1).....
10.2-	Ներքին ազդանշանային համակարգի գծապատկեր (առաջարկվում է 2-րդ փուլի համար)
10.3-	Արտաքին ազդանշանային համակարգի գծապատկեր (փուլ 1).....
10.4-	Արտաքին ազդանշանային համակարգի գծապատկեր (առաջարկվում է 2-րդ փուլի համար)
10.5-	Տեղեկատվական թերթիկի ձևանմուշ, որը պետք է փոխանցվի արտաքին արտակարգ իրավիճակների ծառայություններին (եթե աջակցություն է պահանջվում)
10.6-	Տեղեկատվական թերթիկի ձևանմուշ, որը պետք է փոխանցվի իրավասու մարմիններին (քաղաքապետարան, թաղամաս...).....
10.7-	Իրավասու մարմինների կոնտակտային տվյալները.....
10.8-	Տեղեկատվական թերթիկի ձևանմուշ, որը պետք է փոխանցվի շրջակայքում գտնվող կազմակերպություններին.....
10.9-	Շրջակայքում գտնվող կազմակերպությունների ցանկը.....
11.	<u>ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ</u> .....
11.1-	ԱԲԱՊ-ի կառուցվածքային գործառույթների սխեման.....
11.2-	Առաքելություն և ռեֆլեքսային քարտեր.....
11.3-	Արտաքին արտակարգ իրավիճակների ծառայությունների հետ միավորում.....

11.4-	<u>Կառավարման տարբեր գործառնություններ իրականացնող անձնակազմի ինքնությունը և կոնտակտները</u> .....
12.	<u>ԱԻԱՊ-Ի ԱԿՏԻՎԱՅՈՒՄ ՊԱՀԱՆՁՈՂ ՀՐԴԵՀԻ ՌԻՍԿԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՍՑԵՆԱՐԸՆԵՐ (1-ին և 2-րդ փուլ)</u>
13.	<u>ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԿՏԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՅԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ (Առանձին փաստաթուղթ A3 ձևաչափով)</u> .....
14.	<u>ՀԱՎԱՔԱԿԵՏ ԵՎ ՔԱՍՈՒ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ՑՈՒՅՑ ՏՎՈՂ ԴՐՈՇԱԿ</u> .....
15.	<u>ՄԻԱԺԱՄԱՆԱԿՅԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՒՔ ԱՎԵԼԱՑՆՈՒՄ ԵՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՅՄԱՆՎԱԾ ԳՈՏԻՆԵՐՈՒՄ ԽՈՇՈՐ ՊԱՏԱՀԱՐԸՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ</u>
15.1-	<u>Միաժամանակյա գործողությունների սահմանում</u> .....
15.2-	<u>1-ին փուլի հիմնական գործառնությունների ամփոփում</u> .....
15.3-	<u>Հիմնական գործառնություններում ներառված գործողությունների ցանկը</u> .....
15.4-	<u>Միաժամանակյա գործողությունների որոշման կայացման աղյուսակ</u> .....
15.5-	<u>Որոշումների կայացման աղյուսակի մեկնաբանություն</u> .....
15.6-	<u>Գործողությունների ռիսկերի նվազեցման միջոցառումներ</u> .....
16.	<u>ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</u> .....
17.	<u>ՄԻՋԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ</u> .....
17.1-	<u>Մարդկային ռեսուրսներ</u> .....
17.2-	<u>Սարքավորումներ և տեխնիկական միջոցներ</u> .....
18.	<u>ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ՊԼԱՆՆԵՐ/ՄԽԵՄԱՏԻԿ ԳԾԱԳՐԵՐ/ԳԾԱԳՐԵՐ</u> .....
19.	<u>ՓՈՒՍԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ (ԻՆՏԵՐՑԵՅՄ) ԱՅԼ ՊԼԱՆՆԵՐԻ ՀԵՏ</u> .....
19.1-	<u>Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանը արտաքին փրկարարական ծառայություններից</u> .....
19.2-	<u>Առողջության, անվտանգության և բնապահպանական կառավարման պլան</u> .....
20.	<u>ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ</u> ..... Error! Bookmark not defined.
20.1-	<u>Տեղեկատվություն լրատվամիջոցներին (բնակչությանը)</u> .....
20.2-	<u>Պատահարների վերաբերյալ հաշվետվություն իրավասու մարմինների համար</u> .....
20.3-	<u>Իրավիճակային հաշվետվություն (իրավասու մարմինների համար)</u>
21.	<u>ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</u> .....
22.	<u>ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ</u> .....

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ի. Շինարարության բնապահպանական կառավարման պլանի կառուցվածքի ձևաչափ (կազմվում է Կապալառուի կողմից)

Ա. Ներածություն. ՇԲԿՊ-ի նկարագրությունը, աշխարհագրական դիրքը, պիկետաժը, կից քարտեզը:

Բ. ՇԲԿՊ-ի նպատակը

Գ. Պատասխանատու մարմիններ և անձինք

Դ. Օրենսդրական շրջանակները

Ե. Թույլտվություններ և հաստատումներ

Զ. Տեղանքի նկարագրություն`

I. ներկա իրավիճակը, վայրի բնության, բուսահողի, ադոտոված գրունտի, կուտակված թափոնների, ծառերի և թփերի, փոշու, աղմուկի, ջրային մարմինների, այլ գործոնների առկայությունը, որոնք կարող են ազդել շինարարության վրա, կից լուսանկարներ,

II. ենթակառուցվածքների առկայությունը` մուտքեր, դաշտային ճանապարհներ, խողովակներ, էլեկտրականություն, ոռոգում, ջրահեռացում և այլն,

III. զգայուն ընկալիչների առկայությունը` բնակելի տներ, գրասենյակներ, ձեռնարկություններ և այլն, կից լուսանկարներ:

Է. Տեղամասային աշխատանքներ`

- i. այստեղ իրականացվելիք աշխատանքների ցանկ,
- ii. մեքենաներ և մեխանիզմներ,
- iii. շինհրապարակի անձնակազմ:

Ը. Ազդեցությունների և ռիսկերի գնահատում

Լրացնել աղյուսակը

N	Շինարարական աշխատանք	Դիտարկման ենթակա վտանգները	Հավանականություն (1-5)	Հետևանք (1-5)	Գնահատական	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը մեղմացնող միջոցառումներ

Թ. Բնապահպանական կառավարման պլաններ

I. Մեղմացնող միջոցառումներ

1. Բնապահպանական և անվտանգության գծով վերապատրաստման դասընթացների ծրագիր,

2. Մասնագիտական առողջության և անվտանգության պլան,
3. Հանրային քննարկումների և խորհրդակցությունների անցկացման պլան,
4. Մշակութային ժառանգության կառավարման պլան,
5. Մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի պահպանության պլան,
6. Բուսական աշխարհի պահպանման և բուսականության մաքրման պլան, այդ թվում՝ ծառերի կառավարման պլան,
7. Հաղորդուղիների պահպանության և տեղափոխման պլան,
8. Շրջակա միջավայրի պահպանության պլան,
9. Շինարարական ճամբարների տեղակայման պլան (նկարագրել ճամբարները, կցել ճամբարների ՏԿՊ-ը),
10. Տեղամասի կառավարման պլան (հանք և բացահանք, լցակույտեր, բետոնի և ասֆալտի գործարաններ),
11. Երթևեկության և մուտքերի կառավարման պլան,
12. Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան,
13. Թափոնների և նյութերի կառավարման պլան (նկարագրել նյութերի տեսակները և ստացման աղբյուրները՝ գոյություն ունեցող կամ նոր բացված, այս բաժնում կցել առաջացող թափոնների տեսակների և ծավալների մասով թույլտվությունները, նկարագրել ասֆալտից առաջացած թափոնների կառավարումը, գոյություն ունեցող կամ նոր բացված լցակույտերը, կցել թույլտվությունները),
14. Տեղամասի վերականգնման, կանաչապատման և բուսականության վերականգնման պլան: Նկարագրել տեղամասի տեսքը ծրագրի ավարտից հետո:

Մոնիթորինգ

- I. Բնապահպանական պարամետրեր՝ ջրի որակ, օդի աղտոտում, աղմուկ և թրթռում:
Նկարագրել չափումների կետերը և կցել քարտեզը:
- II. ՏԿՊ-ի համաձայն՝ տեղանքի կանոնավոր մոնիթորինգ:

Ժ. Հաշվետվություն

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Լ. Տեղամասի կառավարման պլանի կառուցվածքի ձևաչափ

I. Ներածություն

II. Նպատակը և սահմանումները

III. Պատասխանատու անձնակազմ

IV. Կիրառելի օրենսդրությունը և կանոնակարգերը

V. Շինհրապարակի կազմակերպում

1. Նյութերի քանակը
2. Շահագործում
3. Շինհրապարակում օգտագործվող մեքենամեխանիզմները
4. Շինհրապարակի անձնակազմը
5. Աշխատողների և համայնքների առողջությունն ու անվտանգությունը
6. Երթևեկության կառավարման պլան (ԵԿՊ)
7. Անձնակազմի և համայնքի իրազեկման ծրագիր

VI. Աշխատանքային տեղամասի նկարագրությունը

1. Զբաղեցվող տարածքի տեղադիրքը
2. Շինհրապարակին բնորոշ առանձնահատկությունները
3. Հողակտորի կարգավիճակը
4. Արժեքավոր զգայուն ընկալիչներ

VI. Ռիսկի գնահատում

VII. Մեղմացնող միջոցառումներ

VIII. Մոնիթորինգ

IX. Շինհրապարակի փակում և վերականգնում

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Թույլտվություններ և հաստատումներ

Շինհրապարակի հատակագիծ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Խ. ՊԱՏԱՀԱՐԻ/ՄԻՋԱԴԵՊԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՁԵՎԱՆՄՈՒՇ

Ծրագիր _____

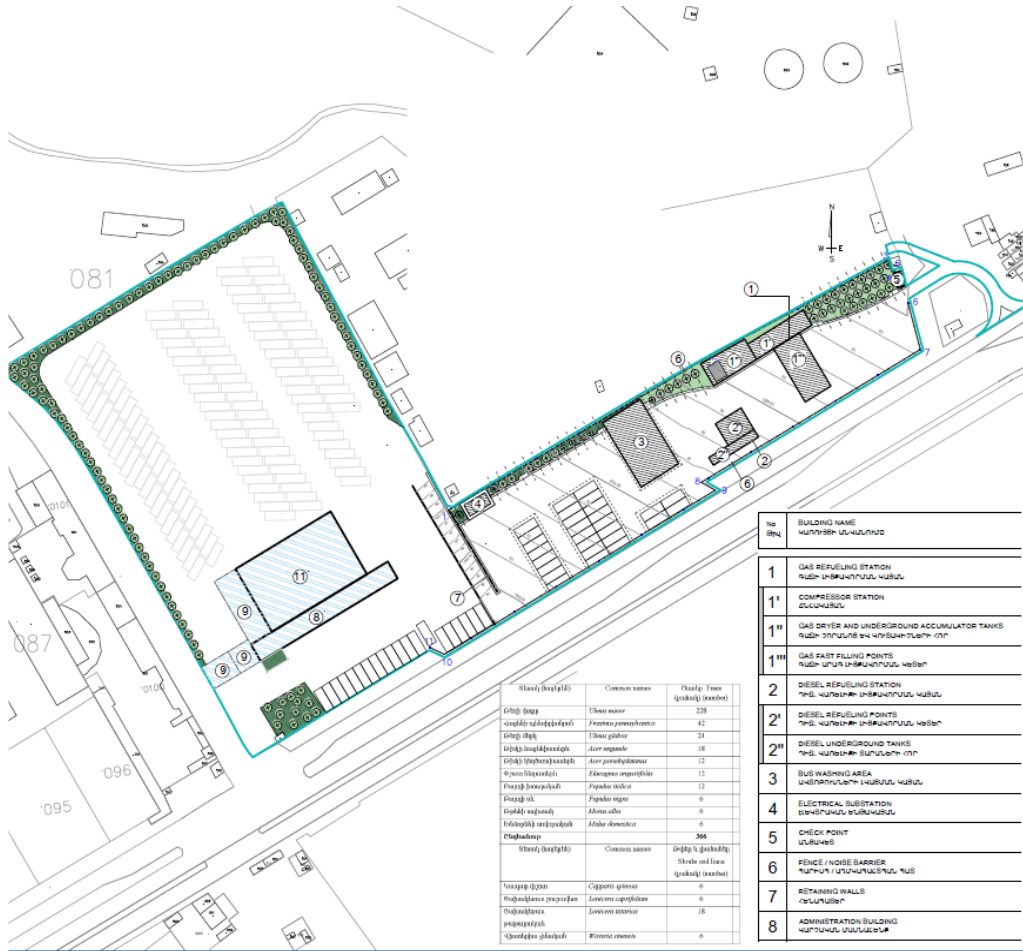
1.	Ամսաթիվ/ Ժամ	
2.	Ճանապարհահատված	
3.	Շինարարության Կապալառու/ Ենթակապալառու	
4.	Պատահարի/ Միջադեպի տեսակը	
5.	Ծանրությունը	Բարձր Միջին Ցածր
6.	Պատահարի/միջադեպի նկարագրությունը	
7.	Պատահարի/միջադեպի պատճառի նկարագրությունը	
8.	Կից նկար	
9.	Ձեռնարկված շտկող միջոցառումը	
10.	Շտկող միջոցառումը փաստող կից լուսանկար	
11.	Հետագայում ձեռնարկվելիք շտկող միջոցառումը	
12.	Կրկնվելը կանխարգելուն ուղղված ձեռնարկվելիք գործողությունը	
13.	Շտկող միջոցառումն իրականացնող անձը	
14.	Փակման ամսաթիվ	
15.	Ներգրավված անձինք	

16.	Ներգրավված մեքենա- սարքավորումները	
17.	Երրորդ կողմի ներգրավում	
18.	Զեկուցման ամսաթիվ	
19.	Զեկույցը կազմեց	

Միայն Ինժեների օգտագործման համար

<i>Ամսաթիվ</i>	
<i>Ստացող</i>	
<i>Կայացված որոշում/ձեռնարկված գործողություն</i>	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ծ. ԿԱՆԱԶԱՊԱՏՄԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

Տեսակ (նախքին)	Common name	Տեսակ, մաս (քառակուսի, մետր)
Ընդհ ճակ	Մաս սառ	228
Ընդհն արևոցային	Բառու շարժան	42
Ընդհ ճիլ	Մաս ճիլ	24
Ընդհ նավթային	Ար արևած	18
Ընդհ ներքին	Ար շարժան	12
Փյուն ներքին	Քիմիկա արտադր	12
Փայտ ներքին	Քիմիկա ներս	12
Ուղղակ	Քիմիկա արտ	0
Ընդհն արտադ	Մաս սառ	0
Ընդհնն արտադ	Մաս սառ	0
Փոխարկ	Մաս սառ	366
Տեսակ (նախքին)	Common name	Տեսակ, մաս (քառակուսի, մետր)
Նստար ճյուղ	Շրջան քար	0
Պահպանա շարժան	Լուսավ արտադ	0
Պահպանա	Լուսավ արտադ	18
Պահպանա	Քիմիկա արտ	0
Պահպանա	Քիմիկա արտ	0

№	BUILDING NAME
1	GAS REFUELING STATION
1'	COMPRESSOR STATION
1''	GAS DRYER AND UNDERGROUND ACCUMULATOR TANKS
1'''	GAS SAFT FILLING POINTS
2	DIESEL REFUELING STATION
2'	DIESEL REFUELING POINTS
2''	DIESEL UNDERGROUND TANKS
3	BUS WASHING AREA
4	ELECTRICAL SUBSTATION
5	CHECK POINT
6	FENCE / NOISE BARRIER
7	RETAINING WALLS
8	ADMINISTRATION BUILDING

NOTES
Ուղեցույցներ

LAWN
Կանաչապատվող տարածք

TREE
Օղակ

ՏՆՈՒՄ
130115L.T7

ՏՆՈՒՄ
CONSTRUCTION OF REFUELING AND WASHING FACILITY AND RECONSTRUCTION OF PARKING AREA AT EXISTING YEREVAN JIVEZH BUS DEPOT

ՏՆՈՒՄ
YEREVAN MUNICIPALITY

ՏՆՈՒՄ
ASIAN DEVELOPMENT BANK

ՏՆՈՒՄ
EGIS INTERNATIONAL

ՏՆՈՒՄ
SUFET

ՏՆՈՒՄ
VOLUME 2_1.1

ՏՆՈՒՄ
GENERAL LAYOUT

ՏՆՈՒՄ
TERRITORY IMPROVEMENT PLAN

ՏՆՈՒՄ	ՏՆՈՒՄ	ՏՆՈՒՄ	ՏՆՈՒՄ
ՏՆՈՒՄ	V.C.	R.T.	R.T.
DD	UL	GLR_29	90
			0.1

ՏՆՈՒՄ
ՎԵՐՄԵՆԻԱ

1-ին փուլի համար

